

Sbírka rozhodnutí nejvyšších stolic soudních.

Svazek 135.

Sbírka rozhodnutí nejvyššího soudu ve věcech trestních.

Ročník XXV. <1943>

V Praze 1944.

Majitel a vydavatel: Právníké vydavatelství JUDr. V. Tomsa, Praha XII., Kanálská 8.

230-100

Rozhodnutí nejvyššího soudu ve věcech trestních.

Ročník dvacátý pátý,

obsahující rozhodnutí z roku 1943
<od čísla 7019 do čísla 7215>

a rozhodnutí kárná

<od čísla 435 dis. do čísla 454 dis.>

Na příkaz prezidia nejvyššího soudu pořádá redakční komise
nejvyššího soudu.

V Praze 1944.

Tiskem firmy Hejda & Zbroj, Mladá Boleslav.

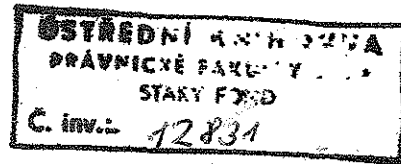
OBSAH:

Stránka

Seznam rozhodnutí v pořadí časovém	V. – VII.
Seznam rozhodnutí podle spisových značek	IX. – XI.
Rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 7019–7215	1–330
Rozhodnutí disciplinární čís. 435–454	331–362
Věcný seznam abecední	363–400
Seznam ustanovení zákonných	401–405

Seznam rozhodnutí v pořadí časovém.

Veškerá práva autorská,
zejména právo překladu, jakéhokoli zpracování nebo použití, jsou vyhrazena.

	Čís.		Čís.		
Leden	7. Zm I 810/42	7019	Únor	25. Zm I 633/42	7059
»	9. Zm I 879/42	7020	»	25. Zm I 24/43	7060
»	9. Zm I 1053/42	7021	Březen	4. Zm I 1191/42	7061
»	12. Zm I 945/42	7022	»	6. Zm II 509/42	7062
»	12. Zm I 1049/42	7023	»	6. Zm I 67/43	7063
»	14. Zm II 466/42	7024	»	11. Zm I 1074/42	7064
»	16. Zm I 331/42	7025	»	13. Zm I 504/42	7065
»	16. Zm I 826/42	7026	»	13. Zm I 863/42	7066
»	16. Zm I 1198/42	7027	»	13. Zm I 997/42	7067
»	16. Zm II 226/42	7028	»	13. Zm I 1142/42	7068
»	16. Zm II 299/42	7029	»	16. Zm I 1194/42	7069
»	19. Zm I 960/42	7030	»	16. Zm II 46/43	7070
»	19. Zm II 339/42	7031	»	17. Zm I 340/42	7071
»	21. Zm I 985/42	7032	»	18. Zm I 1143/42	7072
»	21. Zm I 1000/42	7033	»	20. Zm I 1033/42	7073
»	21. Zm I 1115/42	7034	»	25. Zm II 28/42	7074
»	21. Zm II 393/42	7035	»	26. Zm II 21/43	7075
»	21. Zm II 412/42	7036	»	26. Zm II 48/43	7076
»	22. Zm I 908/42	7037	»	31. Zm I 27/43	7077
»	26. Zm I 956/42	7038	Duben	8. Zm II 298/42	7078
»	27. Zm I 914/42	7039	»	8. Zm I 31/43	7079
»	28. Zm II 402/42	7040	»	8. Zm II 28/43	7080
»	28. Zm II 463/42	7041	»	9. Zm I 872/42	7081
»	30. Zm I 355/42	7042	»	10. Zm I 1151/42	7082
»	30. Zm I 764/42	7043	»	10. Zm II 558/42	7083
»	30. Zm II 511/42	7044	»	14. Zm I 1153/42	7084
Únor	4. Zm I 808/42	7045	»	16. Zm I 110/43	7085
»	4. Zm I 1093/42	7046	»	16. Zm II 34/43	7086
»	4. Zm II 413/42	7047	»	17. Zm I 1127/42	7087
»	4. Zm II 550/42	7048	»	17. Zm I 147/43	7088
»	5. Zm I 1012/42	7049	»	19. Zm II 151/43	7089
»	6. Zm II 497/42	7050	»	21. Zm I 1137/42	7090
»	9. Zm I 1062/42	7051	»	22. Zm I 77/43	7091
»	9. Zm I 59/43	7052	»	27. Zm I 32/43	7092
»	10. Zm I 950/42	7053	»	28. Zm I 572/42	7093
»	11. Zm I 988/42	7054	»	28. Zm II 498/42	7094
»	11. Zm II 443/42	7055	»	29. Zm I 1199/42	7095
»	13. Zm I 735/42	7056	»	29. Zm II 41/43	7096
»	16. Zm II 519/42	7057	»	30. Zm I 785/42	7097
»	18. Zm I 1021/42	7058			

		Čís.
Květen	6. Zm I 564/42	7098
»	6. Zm I 341/43	7099
»	7. Zm II 140/43	7100
»	11. Zm I 145/43	7101
»	19. Zm I 1124/42	7102
»	20. Zm I 82/43	7103
»	21. Zm I 333/43	7104
»	21. Zm II 96/43	7105
»	21. Zm II 155/43	7106
»	22. Zm I 1107/42	7107
»	22. Zm II 546/42	7108
Červen	2. Zm I 377/43	7109
»	3. Zm II 171/42	7110
»	3. Zm I 385/43	7111
»	4. Zm I 246/43	7112
»	4. Zm I 293/43	7113
»	5. Zm I 62/43	7114
»	10. Zm II 86/43	7115
»	10. Zm II 171/43	7116
»	11. Zm II 1/43	7117
»	12. Zm I 699/42	7118
»	12. Zm I 1213/42	7119
»	12. Zm I 356/43	7120
»	15. Zm I 126/43	7121
»	15. Zm I 374/43	7122
»	18. Zm I 305/43	7123
»	19. Zm II 587/42	7124
»	22. Zm I 265/43	7125
»	22. Zm I 353/43	7126
»	23. Zm I 317/43	7127
»	24. Zm I 437/43	7128
»	24. Zm I 539/43	7129
»	24. Zm II 165/43	7130
»	26. Zm II 229/43	7131
»	30. Zm I 264/43	7132
Červenec	1. Zm II 221/43	7133
»	5. Zm I 215/43	7134
»	5. Zm II 316/43	7135
»	9. Zm II 311/43	7136
»	10. Zm II 214/43	7137
»	13. Nd I 26/43	7138
»	14. Zm II 158/43	7139
»	19. Zm I 441/43	7140
»	20. Zm II 175/43	7141
»	24. Zm II 147/43	7142
»	24. Zm II 194/43	7143
»	28. Zm I 768/42	7144
»	29. Zm I 488/43	7145
»	29. Zm I 496/43	7146
»	29. Zm II 137/43	7147
»	30. Zm II 332/41	7148
Srpen	5. Zm I 565/43	7149
»	26. Zm II 451/42	7150

		Čís.
Září	2. Zm I 460/43	7151
»	2. Zm I 589/43	7152
»	2. Zm I 618/43	7153
»	4. Zm I 957/42	7154
»	10. Zm I 239/43	7155
»	10. Zm II 162/43	7156
»	10. Zm II 294/43	7157
»	11. Zm II 303/43	7158
»	21. Zm I 491/43	7159
»	23. Zm II 349/43	7160
»	24. Zm II 304/43	7161
»	24. Zm II 307/43	7162
»	30. Zm I 588/43	7163
»	30. Zm I 614/43	7164
»	30. Zm II 242/43	7165
Ríjen	5. Zm I 575/43	7166
»	6. Zm II 291/43	7167
»	6. Zm II 309/43	7168
»	7. Zm I 116/43	7169
»	7. Zm I 782/43	7170
»	7. Zm II 19/43	7171
»	7. Zm II 227/43	7172
»	9. Zm I 133/43	7173
»	9. Zm II 133/43	7174
»	13. Zm I 457/43	7175
»	13. Zm I 510/43	7176
»	13. Zm I 683/43	7177
»	13. Zm II 338/43	7178
»	14. Zm I 490/43	7179
»	14. Zm II 271/43	7180
»	16. Zm I 747/43	7181
»	16. Zm I 751/43	7182
»	21. Zm I 545/43	7183
»	26. Zm I 522/43	7184
»	26. Zm II 228/43	7185
»	29. Zm I 1171/42	7186
Listopad	3. Zm I 725/43	7187
»	4. Zm I 590/43	7188
»	4. Zm I 820/43	7189
»	4. Zm II 261/43	7190
»	5. Zm I 238/43	7191
»	5. Zm II 383/43	7192
»	6. Zm II 448/43	7193
»	11. Zm II 250/43	7194
»	13. Zm II 376/43	7195
»	17. Zm I 556/43	7196
»	18. Zm I 627/43	7197
»	24. Zm I 734/43	7198
»	26. Zm I 549/43	7199
»	26. Zm I 780/43	7200
Prosinec	2. Zm II 428/43	7201
»	4. Zm I 862/43	7202
»	8. Zm I 432/43	7203

		Čís.
Prosinec	8. Zm II 192/43	7204
»	8. Zm II 321/43	7205
»	9. Zm I 805/43	7206
»	10. Zm I 894/43	7207
»	10. Zm II 404/43	7208
»	11. Zm I 652/43	7209
»	11. Zm II 251/43	7210
»	16. Zm I 662/43	7211
»	16. Zm II 152/43	7212
»	18. Zm I 680/43	7213
»	20. Zm II 387/43	7214
»	22. Zm II 359/43	7215
Dodatek.		
Unor	19. Ds I 14/42	435 dis.
»	26. Ds I 35/39	436 dis.
Duben	2. Ds I 36/42	437 dis.
»	2. Ds I 43/42	438 dis.
Červen	18. Ds I 13/42	439 dis.
»	18. Ds II 3/43	440 dis.
»	25. Ds I 31/42	441 dis.
»	25. Ds II 5/42	442 dis.
»	25. Ds I 9/43	443 dis.
»	29. Ds II 11/43	444 dis.
Září	7. Ds I 19/43	445 dis.
»	24. Ds I 59/42	446 dis.
»	24. Ds II 27/42	447 dis.
Ríjen	22. Ds II 21/42	448 dis.
»	22. Ds I 3/43	449 dis.
»	22. Ds II 8/43	450 dis.
Listopad	12. Ds I 25/42	451 dis.
»	12. Ds I 27/42	452 dis.
»	12. Ds I 42/42	453 dis.
Prosinec	17. Ds II 5/43	454 dis.

Seznam rozhodnutí podle spisových značek.

	Zm I	Čis.	Zm I	Čis.
			Zm I 1194/42	7069
Zm I 331/42		7025	» 1198/42	7027
» 340/42		7071	» 1199/42	7095
» 355/42		7042	» 1213/42	7119
» 504/42		7065	» 24/43	7060
» 564/42		7098	» 27/43	7077
» 572/42		7093	» 31/43	7079
» 633/42		7059	» 32/43	7092
» 699/42		7118	» 59/43	7052
» 735/42		7056	» 62/43	7114
» 764/42		7043	» 67/43	7063
» 768/42		7144	» 77/43	7091
» 785/42		7097	» 82/43	7103
» 808/42		7045	» 110/43	7085
» 810/42		7019	» 116/43	7169
» 826/42		7026	» 126/43	7121
» 863/42		7066	» 133/43	7173
» 872/42		7081	» 145/43	7101
» 879/42		7020	» 147/43	7088
» 908/42		7037	» 215/43	7134
» 914/42		7039	» 238/43	7191
» 945/42		7022	» 239/43	7155
» 950/42		7053	» 246/43	7112
» 956/42		7038	» 264/43	7132
» 957/42		7154	» 265/43	7125
» 960/42		7030	» 293/43	7113
» 985/42		7032	» 305/43	7123
» 988/42		7054	» 317/43	7127
» 997/42		7067	» 333/43	7104
» 1000/42		7033	» 341/43	7099
» 1012/42		7049	» 353/43	7126
» 1021/42		7058	» 356/43	7120
» 1033/42		7073	» 374/43	7122
» 1049/42		7023	» 377/43	7109
» 1053/42		7021	» 385/43	7111
» 1062/42		7051	» 432/43	7203
» 1074/42		7064	» 437/43	7128
» 1093/42		7046	» 441/43	7140
» 1107/42		7107	» 457/43	7175
» 1115/42		7034	» 460/43	7151
» 1124/42		7102	» 488/43	7145
» 1127/42		7087	» 490/43	7179
» 1137/42		7090	» 491/43	7159
» 1142/42		7068	» 496/43	7146
» 1143/42		7072	» 510/43	7176
» 1151/42		7082	» 522/43	7184
» 1153/42		7084	» 539/43	7129
» 1171/42		7186	» 545/43	7183
» 1191/42		7061	» 549/43	7199
			» 556/43	7196

	Čís.
Zm I 565/43	7149
» 575/43	7166
» 588/43	7163
» 589/43	7152
» 590/43	7188
» 614/43	7164
» 618/43	7153
» 627/43	7197
» 652/43	7209
» 662/43	7211
» 680/43	7213
» 683/43	7177
» 725/43	7187
» 734/43	7198
» 747/43	7181
» 751/43	7182
» 780/43	7200
» 782/43	7170
» 805/43	7206
» 820/43	7189
» 862/43	7202
» 894/43	7207

Zm II

Zm II 332/41	7148
» 28/42	7074
» 171/42	7110
» 226/42	7028
» 298/42	7078
» 299/42	7029
» 339/42	7031
» 393/42	7035
» 402/42	7040
» 412/42	7036
» 413/42	7047
» 443/42	7055
» 451/42	7150
» 463/42	7041
» 466/42	7024
» 497/42	7050
» 498/42	7094
» 509/42	7062
» 511/42	7044
» 519/42	7057
» 546/42	7108
» 550/42	7048
» 558/42	7083
» 587/42	7124
» 1/43	7117
» 19/43	7171
» 21/43	7075
» 28/43	7080
» 34/43	7086

	Čís.
Zm II 41/43	7096
» 46/43	7070
» 48/43	7076
» 86/43	7115
» 96/43	7105
» 133/43	7174
» 137/43	7147
» 140/43	7100
» 147/43	7142
» 151/43	7089
» 152/43	7212
» 155/43	7106
» 158/43	7139
» 162/43	7156
» 165/43	7130
» 171/43	7116
» 175/43	7141
» 192/43	7204
» 194/43	7143
» 214/43	7137
» 221/43	7133
» 227/43	7172
» 228/43	7185
» 229/43	7131
» 242/43	7165
» 250/43	7194
» 251/43	7210
» 261/43	7190
» 271/43	7180
» 291/43	7167
» 294/43	7157
» 303/43	7158
» 304/43	7161
» 307/43	7162
» 309/43	7168
» 311/43	7136
» 316/43	7135
» 321/43	7205
» 338/43	7178
» 349/43	7160
» 359/43	7215
» 376/43	7195
» 383/43	7192
» 387/43	7214
» 404/43	7208
» 428/43	7201
» 448/43	7193

Ds I

Ds I 35/39	436 dis.
» 13/42	439 dis.

	Čís.		Čís.
Ds I 14/42	435 dis.	Ds II	
» 25/42	451 dis.	Ds II 5/42	442 dis.
» 27/42	452 dis.	» 21/42	448 dis.
» 31/42	441 dis.	» 27/42	447 dis.
» 36/42	437 dis.	» 3/43	440 dis.
» 42/42	453 dis.	» 5/43	454 dis.
» 43/42	438 dis.	» 8/43	450 dis.
» 59/42	446 dis.	» 11/43	444 dis.
» 3/43	449 dis.		
» 9/43	443 dis.	Nd I	
» 19/43	445 dis.	Nd I 26/43	7138

Oprava nejdůležitějších tiskových chyb.

- Str. 13., ř. 15. zdola správně »Zm I 1198/42« místo »Zm II 1198/42«.
- » 75., ř. 5. zdola správně »Zm I 504/42« místo »Zm II 504/42«.
  - » 129., ř. 20. zdola správně »§ 174 II, písm. e) tr. z.« místo »§ 174, písm. e) tr. z.«.
  - » 172., ř. 2. zdola správně »ohlášené« místo »ohlášení«.
  - » 172., ř. 22. zdola správně »ohlášené« místo »ohlášení«.
  - » 310., ř. 15. shora správně »nastraží« místo »nestraží«.

Brno

Čís. 7019.

Okolnost, že soud vykonal hlavní přelíčení v nepřítomnosti obžalovaného, nezakládá zmatečnost podle § 281, čís. 3 tr. ř., byly-li splněny předpoklady § 427, odst. 1 tr. ř.

Pachatel, který si v noční době přivlastní nalezenou zvěř, je vinen přečinem podle § 63, odst. 2 vlád. nař. čís. 127/1941 Sb., i když ji našel již ve dne a již tehdy pojal úmysl si ji přivlastnit.

Pojem noční doby.

(Rozh. ze dne 7. ledna 1943, Zm I 810/42.)

Obžalovaný našel koncem prosince 1941 nebo počátkem ledna 1942 v odpoledních hodinách v lese srnu, chycenou do oka. Nález nahlásil a večer za tmy mezi sedmou a osmou hodinou došel pro srnu, přinesl ji domů, stáhl ji a kůži a maso spotřeboval.

Nálezací soud uznal obžalovaného vinným přečinem podle § 63, odst. 2 vlád. nař. čís. 127/1941 Sb.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z důvodů:

Zmateční stížnost je založena na důvodech zmatečnosti podle § 281, čís. 3 a 9, písm. a) tr. ř., v tomto posléze uvedeném směru však uplatňuje ve skutečnosti důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř.

Formální důvod zmatečnosti (§ 281, čís. 3 tr. ř.) spatřuje stěžovatel v tom, že prý nálezací soud porušil ustanovení § 427 tr. ř., když vykonal hlavní přelíčení ve stěžovatelově nepřítomnosti, ač věc podle stavu spisů potřebovala nutně dalšího vysvětlení, protože výsledky řízení nestačily ke spolehlivému posouzení, zda je čín obžalovaného přečinem nebo jen přestupkem pytláctví.

Stěžovatel se dovolává tohoto důvodu zmatečnosti neprávem, neboť ani netvrdí, ani neplyne ze spisů, že tu scházely ony formální podmínky uvedené v prvním odstavci § 427 tr. ř. a předepsané výslovně pod následky zmatečnosti, za nichž lze vynést rozsudek proti nepřítomnému obžalovanému. Druhý odstavec § 427 tr. ř. dával sice nálezacímu soudu možnost, aby přes to, že tu byly podmínky podle prvního odstavce § 427 tr. ř., nekonal hlavní přelíčení v nepřítomnosti obžalovaného, kdyby byl měl za to, že nelze v nepřítomnosti obžalovaného očekávat úplně uspokojující vyjasnění skutkových okolností. Tím, že nepostupoval podle

§ 221 tr. ř., dal však nalézací soud najevo, že je mu i bez osobního výslechu obžalovaného možno zjednat si na podkladě důkazů, které byly po ruce, spolehlivé přesvědčení o rozhodných skutečnostech. Toto stanovisko nalézacího soudu nelze napadat podle § 281, čís. 3 tr. ř., ježto tu soud postupuje podle volného uvážení a proto mu není předepsán určitý postup pod následky zmatečnosti.

S hlediska hmotněprávního důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) — správně čís. 10 — tr. ř. namítá stěžovatel, že jeho čin neměl býti kvalifikován jako přečin podle § 63, odst. 2 vlád. nař. čís. 127/1941 Sb., nýbrž jen jako přešůpek podle prvního odstavce téhož ustanovení, a to proto, že nelze říci, že čin byl spáchán za doby noční.

Námítce nelze přisvědčiti. I když snad stěžovatel pojal úmysl přivlastnit si nalezenou srnu již v odpoledních hodinách, nevykonal v té době, jak plyne ze zjištění napadeného rozsudku, ještě žádný vnější zlý čin; srnu si přivlastnil a tím se dopustil trestného činu, pro nějž je stíhán, teprve tehdy, když se jí fyzicky zmocnil a odnesl ji s místa nálezu. To se stalo podle rozsudkového zjištění večer mezi osmou a devátou hodinou. I když se nalézací soud, dovolávající se v tomto směru výslovně údaje samého obžalovaného, ocitá v rozporu se spisy (§ 281, čís. 5 tr. ř.) — na kteroužto vadu rozsudku poukazuje zřetelným náznakem i zmateční stížnost —, neboť obžalovaný ve skutečnosti udal, že to bylo mezi sedmou a osmou hodinou večerní, nepochybil, když dospěl k závěru, že byl čin spáchán za noční doby. Podle § 35, odst. 3 vládního nařízení čís. 128/1941 Sb. rozumí se nočním časem podle vládního nařízení o myslivosti doba hodinu po západu slunce až do hodiny před východem slunce. Poněvadž stěžovatel odnesl srnu mezi sedmou a osmou hodinou večer koncem prosince 1941 nebo začátkem ledna 1942, je nepochybné, že to bylo v době, kdy uplynula již daleko více než hodina po západu slunce, a je proto správný i právní závěr nalézacího soudu, že čin byl spáchán za noční doby. Proto nalézací soud neporušil zákon, když podřadil stěžovatelův čin skutkové podstatě přečinu podle § 63, odst. 2 vládního nařízení čís. 127/1941 Sb.

Čís. 7020.

Ko skutkové podstatě přestupku podle § 5, čís. 2 vlád. nař. čís. 62/1941 Sb.

Pojem nového ohniště a jeho zřízení (přeložení); spadá sem stavba nového komína místo starého, zbořeného.

Pojem řádného stavebního dozoru.

K naplnění pojmu zřízení stačí již pachatelův příkaz jiné osobě, aby provedla potřebné práce.

Je nerozhodné, že pachatel zřízením ohniště plnil svůj závazek vůči třetímu.

(Rozh. ze dne 9. ledna 1943, Zm I 879/42.)

Obžalovaný B. si najal kovářnu a zavázal se, že v ní zřídí na svůj náklad nový komín. Stavbu komína zadal obžalovanému A., který je vyučený zedník. Ten za pomoci obžalovaného B. zbořil v červnu 1941 starý komín a vystavěl nový, jiné šíře a světlosti. Práci však provedl neodborně, neboť do komína zazdil lať krovu, na kterou se přibíjejí šindele. Mimo to byla práce provedena bez dozoru oprávněného živnostníka.

Nalézací soud neuznal obžalované vinnými přečinem podle § 1, odst. 1, písm. a) vlád. nař. čís. 62/1941 Sb., jak to navrhovala obžaloba, poněvadž neshledal, že je příčinná souvislost mezi uvedeným jednáním (opominutím) obžalovaných a požárem, který vznikl v červenci 1941 na půdě kovářny; uznal je však vinnými přestupkem podle § 5, čís. 2 vlád. nař. čís. 62/1941 Sb., a to proto, že zřídili nové ohniště (topeniště) bez řádného stavebního dozoru, a obžalovaného B. krom toho i proto, že v najaté kovářně, tedy v domě, jež mu náleželo udržovati, zřídil něco, co je z důvodu nebezpečí ohně zakázáno stavebním (požárním) řádem (zazdění latě krovu do komína).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnosti obžalovaných do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z důvodů:

Zmateční stížnost se domnívá, že postavení nového komína není »zřízením nového ohniště — topeniště« (§ 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.).

Ohništěm se rozumí nejen kamna, krby a podobné druhy vlastního tělesa pro rozdělování a udržování ohně, nýbrž všechny podstatné části celkového topného zařízení, jako komín, o jaký jde v souzené věci.

Musí jíti o nové topeniště, jež se zřizuje nebo překládá. Opravy nebo takové jeho změny, jež slouží k jeho udržování v řádném stavu, nepodléhají ustanovení § 5, čís. 2 uved. vlád. nař., nýbrž spadají pod povinnost uvedenou v § 5, čís. 3 uved. vlád. nař. Zmateční stížnost však neprávem vldí v provedené přestavbě komína pouze opravu ohniště (topeniště). Je zřízením nového topeniště, neb alespoň jeho přeložením, byl-li dosavadní starý komín zcela zbořen a vystavěn nový, a to o jiné šířce, síle a světlosti, než komín původní, a byl-li kromě toho i jinak prostorově zasazen do vazby krovu.

Ježto komín třeba považovati za topeniště již podle těchto úvah, je pro tento úsudek nezávažné, zda si lze též úsudek učinit také na podkladě jiných úvah. Není se proto třeba zabývat výtkami zmateční stížnosti (§ 281, čís. 5 tr. ř.) proti výroku nalézacího soudu, že je notorické, že z kovářské výhně zašlehují plameny do kovářského komína, a že i proto nutno tento komín pokládati za ohniště.

Napadajíc výrok rozsudku o tom, že obžalovaní věděli, že se stavba komína provádí bez řádného stavebního dozoru, a že doznali vědomost o této okolnosti, neuvědomuje si zmateční stížnost obou obžalovaných pojem řádného stavebního dozoru, předepsaného podle ustanovení § 5.

čís. 2 uved. vládn. nař. K opatření řádného stavebního dozoru náleží nejen, aby stavebník určitě a pevně zjednal stavebního živnostníka ke stavebnímu dozoru, nýbrž ještě, a to při nejmenším, aby ho včas vyrozuměl o tom, kdy má být stavba prováděna, aby mu bylo vůbec možno provádět skutečný dozor nad stavbou. Obžalovaný A., který nebyl oprávněn k samostatnému provedení odborného díla a směl pracovat jen podle dispozic nebo schválení stavebního živnostníka, by se byl mohl důvodně domnívat, že pracuje pod odborným dozorem, jen tenkrát, kdyby byl prováděl stavbu podle dispozic nebo na základě schválení živnostníka oprávněného k dozoru.

Zmateční stížnost se domnívá, že není naplněn pojem »zřízení« nového ohniště u obžalovaného B. Není však v právu, neboť k naplnění tohoto pojmu stačí již činnost záležející v tom, že pachatel dá jiné osobě příkaz, aby provedla potřebné práce.

Zmateční stížnost se pokouší dovodití nevinu obžalovaného B. z toho, že byl jen nájemcem kovárny a neměl proto povinnost přestavět komín. Nemůže mít úspěch, ježto se obžalovaný podle zjištění napadeného rozsudku zavázal provést tuto přestavbu a ježto je s hlediska skutkové podstaty podle § 5, čís. 2 uved. vládn. nař. lhotečně, zda pachatel provedením stavby plnil svůj závazek vůči třetí osobě, či nikoli.

Trestná činnost obžalovaných byla dokonána teprve zřízením topeniště bez řádného stavebního dozoru a zřízením stavu odporujícího stavebním předpisům. To se stalo v červnu 1941, t. j. za účinnosti vládn. nař. čís. 62/1941 Sb. Zjištění, kdy obžalovaný B. zadal stavbu komína obžalovanému A., je s tohoto hlediska bezvýznamné.

Čís. 7021.

Ustanovení § 178 tr. z. obsahuje jedinou trestní sazbu, rozpadající se ve dva stupně.

Zjištění a zhodnocení přitěžujících okolností i volba mezi prvním a druhým stupněm sazby jsou tu ponechány volnému uvážení soudu.

Vyměření trestu v těchto mezích lze napadati jen odvoláním.

(Rozh. ze dne 9. ledna 1943, Zm I 1053/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 176 II, písm. a) tr. z.

Důvody:

Do rozsudku, jímž byl uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 176 II, písm. a) tr. z. a odsouzen podle § 178 tr. z., druhý stupeň k trestu těžkého žaláře v trvání čtrnácti měsíců, zostřeného jedním

tvrdým ložem měsíčně, ohlásil obžalovaný ihned odvolání. V osmidenní lhůtě od doručení rozsudku, o jehož opis žádal, provedl opravný prostředek označený jako odvolání z výroku o trestu.

V opravném spisu udal, že uplatňuje jako důvod odvolání zmatečnost podle § 281, čís. 11 tr. ř. K dolíčení uvedl, že mu nalézací soud vyměřil trest podle druhé sazby § 178 tr. z., ačkoliv zjistil pouze jednu přitěžující okolnost, totiž zpětilost (§ 44, písm. c) tr. z.), na kterou ostatně uznal neprávem. Tím prý vykročil ze své trestní moci a z mezí zákonné trestní sazby, poněvadž, jak obžalovaný uplatňuje, je zákonnou podmínkou použití druhé sazby § 178 tr. z., aby zde byla více než jedna přitěžující okolnost.

Vytýkáje rozsudku zmatečnost podle § 281, čís. 11 tr. ř., uplatňuje obžalovaný zmateční stížnost, kterou tu nesprávně označuje jako odvolání. Zmateční stížnost je však bezdůvodná, neboť to, v čem je spatřován vytýkaný zmatek, netvoří podle zákona tento důvod zmatečnosti.

Podkladem uvedené výtky je stěžovatelův názor, že ustanovení § 178 tr. z. obsahuje dvě trestní sazby. Tento názor je však mylný, neboť podle ustálené judikatury zrušovacího soudu jde o jednu trestní sazbu, která má dva stupně. Jde-li o jednu trestní sazbu, pohyboval se soud v jejích mezích a nejde o vykročení z mezí zákonné trestní sazby.

Vykročením z trestní moci nutno rozuměti toliko případy porušení hmotného práva, kde soud vyměřil jiný způsob trestu, než je podle zákona dovoleno, nebo uložil trest, který možno vyměřiti jen za určitých, samým zákonem vymezených materiálních podmínek, ač tu tyto podmínky nebyly. Zákon nestanoví soudci v § 178 tr. z. (přesné) meze jeho oprávnění. Vyšší trestnost podle druhého stupně tohoto ustanovení je podmíněna jen všeobecným poukazem »jsou-li tu přitěžující okolnosti«. Zjištění a hodnocení (obecných) přitěžujících okolností, které jsou míněny v § 178 tr. z., je ponecháno soudu (viz rozh. čís. 6896 Sb. n. s.). Tím je ponechána jeho volné úvaze i výměra trestu podle prvního nebo druhého stupně.

Obžalovaný vytýká tudíž jako zmatek jen pochybení při arbitrním uvažování a rozhodování, které může býti jen předmětem odvolání.

Čís. 7022.

Za peněžitý trest 1.400 K nebo vyšší nesmí soud u přestupku uložit jiný náhradní trest na svobodě než čtrnáct dní.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1943, Zm I 945/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný podle § 522 tr. z. odsouzen v případě nedobytnosti peněžitého trestu 5.000 K do vězení na deset dnů, zrušil napadený rozsudek ve vý-

roku o délce náhradního trestu na svobodě, uloženého obžalovanému pro případ nedobytnosti peněžitého trestu, jako zmatečný a vyměřil náhradní trest znovu, a to čtrnácti dny vězení.

Důvody:

Zmateční stížnost, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 11 tr. ř., je oprávněná.

Podle veličního ustanovení § 8, odst. 1 zák. č. 31/1929 Sb. se má za nedobytný peněžitý trest stanovit doba náhradního trestu na svobodě podle zavinění, a to za každých 10 K až 100 K uloženého trestu na penězích jedním dnem trestu na svobodě.

Podle stejně závazného ustanovení třetího odstavce tohoto paragrafu byla však určena nejvyšší přípustná hranice náhradního trestu na svobodě, a to podle druhu souzeného trestného činu. Při odsouzení za přestupek nesmí být totiž podle tohoto ustanovení uložen vyšší náhradní trest než čtrnáct dnů.

Pro nalézací soud byly takto vytčeny meze možnosti uložiti náhradní trest, tedy jednak zásadou prvního odstavce uvedeného paragrafu, ve kterém se závazně stanoví, že se má za každých 10 K až 100 K uložit náhradní trest jednoho dne, jednak ustanovením třetího odstavce zmíněného paragrafu o nejvyšší přípustné hranici náhradního trestu. Pouze v těchto mezích mohl nalézací soud stanovit dobu náhradního trestu.

Odsoudil-li tedy obžalovaného k peněžitému trestu 5.000 K, nezbyvala mu pro určení doby náhradního trestu — nemělo-li být porušeno některé ze jmenovaných veličích zákonných ustanovení — jiná možnost, než stanoviti jej na čtrnáct dnů, t. j. na nejvyšší hranici ve smyslu třetího odstavce uvedeného paragrafu.

Tím, že nalézací soud stanovil za uvedený peněžitý trest 5.000 K náhradní trest vězení pouze na deset dnů, porušil uvedená ustanovení § 8 zák. čís. 31/1929 Sb. a vykročil tak z mezí svého trestního oprávnění.

Čís. 7023.

Hodí-li řidič automobilu zastaviti svůj vůz a couvati s ním, musí na to výstražným znamením upozorniti ostatní účastníky dopravy, zejména i chodce na banketu silnice.

Nemůže-li při tom pro šíři vozu přehlédnouti jízdní dráhu za vozem, musí za vůz vyslat závozníka, aby spolupůsobil při couvání.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1943, Zm I 1049/42.)

Obžalovaný řídil šestitunové auto široké 2 m 50 cm okresní silnicí, širokou 6 m. V obci V. vjel do stoupající zatáčky, v níž minul Marii P.,

jdoucí opačným směrem po své pravé straně. V zápětí na to spatřil, že proti němu jede nákladní auto téže velikosti a že se v těchto místech nemohou obě auta vyhnouti, ježto tu byla silnice zúžena třemi hromádkami šterku, umístěnými na jeho straně. Zastavil proto a couval pomalu asi 17 m zpět, aby zúžené místo uvolnil druhému autu. Při tom autem poválil a těžce zranil Marii P., která přecházela silnici a nevěšila si, že auto couvá zpět.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z. (čl. III, vládn. nař. čís. 306/1939 Sb.).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z důvodů:

Důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. uplatňuje stěžovatel námitkou, že jeho jednání nebylo nedbalé. Jeho rychlost za couvání automobilu nebyla prý nepřiměřená a nejde o nedbalost, když se závozníkem pozorovali s obou stran silnici za sebou, aniž viděli nějakou překážku.

Podle názoru zmateční stížnosti neporušil obžalovaný předpis dopravního řádu silničního (vládn. nař. čís. 242/1939 Sb.) v ustanovení §§ 11 a 12. Měnit směr ve smyslu uvedeného ustanovení § 11 znamená prý jen zabočit doprava nebo doleva, a ne couvat zpět. To prý vyplývá z ustanovení o zařízeních k ukazování směru. Mimo to nejsou prý chodci na banketu účastníky dopravy, takže jim netřeba dávat výstražné znamení. Stěžovatel se prý proto nedopustil žádné nedbalosti anebo neopatrnosti v dopravě a nemohl vůbec nehodě zabránit, protože by poškozená zašla na levou stranu i tehdy, kdyby byl dával výstražné znamení. Jen poškozená prý zavinila nehodu, protože bezdůvodně přecházela silnici a vběhla stěžovateli pod automobil.

Zmateční stížnost není v právu.

Přes to, že obžalovaný podle rozsudkového zjištění couval s vozidlem pomalu a díval se se svým závozníkem, každý s jedné strany automobilu, dozadu, aniž viděli překážku, nelze obžalovaného zbavit trestněprávní odpovědnosti za nastalý škodný výsledek.

Nalézací soud vidí správně zavinění obžalovaného v tom, že se při couvání s vozidlem nepostaral o řádné vyrozumění účastníků dopravy o změně směru své jízdy ve smyslu ustanovení §§ 11 a 12 d. ř. s.

Mylný je názor zmateční stížnosti, že je změnou směru ve smyslu ustanovení § 11, odst. 1 d. ř. s. jen změna směru napravo anebo nalevo. Vždyť dotčené ustanovení mluví o změně směru zcela všeobecně a z druhého odstavce téhož paragrafu o vybavení vozidel mechanickými zařízeními k naznačování změny směru nelze logicky dovodit, že je pojem změny směru v prvním odstavci omezen jen na změnu vpravo a vlevo a že nelze pokládat za změnu směru, změní-li řidič vozidla směr o 180%,

t. j. volí-li směr zcela opačný ke směru původnímu. Ostatně nařizuje-li řečený předpis (§ 11, odst. 1 d. ř. s.) řidiči vyrozumět účastníky dopravy i o zastavení vozidla, vyplývá i z tohoto ustanovení, že stejná povinnost platí pro řidiče tím spíše, uvede-li vozidlo při couvání ve zpětný pohyb.

Stejně nesprávné je i stěžovatelovo mínění, že chodec na silničním banketu není účastníkem dopravy. Po té stránce postačí ukázat na znění § 12, odst. 1 d. ř. s. ve spojení s ustanovením § 1 d. ř. s., z nichž jasně vysvítá, že je řidič vozidla povinen varovat i chodce jdoucí po silničním banketu, nehledíc k tomu, že podle rozsudkového zjištění šlo v souzené věci o okresní silnici širokou jen 6 m, takže se širší vozidla (automobil obžalovaného byl 2.50 m široký a 7 m dlouhý) musela při setkání vyhýbat a jet po samém okraji silnice.

V souzené věci, kdy byl obžalovaný nucen couvat zpět asi 17 m, kdy tudíž jel po určité dobu ve směru couvání po své levé, tedy nesprávné straně silnice, mohl si a měl již z této skutečnosti uvědomit, že si musí s hlediska ustanovení § 1 d. ř. s. počínat se zvýšenou opatrností a pozorností.

Protože, jak již o tom byla řeč, obžalovaný změnil směr své jízdy, bylo při nejmenším jeho povinností, aby ve smyslu ustanovení §§ 11 a 12 d. ř. s. upozornil výstražnými znameními účastníky dopravy na změnu směru své jízdy, zejména když se jeho vozidlo pohybovalo ve směru své jízdy po nesprávné straně silnice a šlo tedy o mimořádný případ v dopravě. Protože však vozidlo obžalovaného bylo i značně široké a obžalovaný, který se při couvání díval zpět, si musel uvědomit, že pro širší vozidla nemůže z řidičské budky přehlédnout celou jízdní dráhu za couvajícím automobilem, vyplývala z toho pro obžalovaného správně povinnost, aby nařídil závozníkovi, aby vystoupil z vozu a pomáhal mu za automobilem k bezpečnému provedení zpětného pohybu vozidla, zejména když obžalovaný podle zjištění rozsudku nevěděl, kde je Marie P., kterou potkal krátce před tím, než začal couvat. Na této povinnosti obžalovaného vyžádat si spolupráci závozníka při tak mimořádném případě jízdy na veřejné silnici nic nemění skutečnost, že dopravní řád silniční neobsahuje žádné výslovné ustanovení, které by řidiči ukládalo takovou povinnost, když je ve smyslu dopravního řádu silničního, zejména se zřením na ustanovení § 1 téhož předpisu, řidič vozidla povinen učinit vše, aby neohrožoval bezpečnost dopravy a aby při veřejné dopravě nebyl nikdo poškozen.

Pokud zmáteční stížnost namítá, že si obžalovaný nebyl vědom, že může ohrozit bezpečnost, postačí ukázat na to, že si jako zkoušený řidič automobilu vzhledem k mimořádnému způsobu své jízdy a k okolnostem jí provázejícím (jízda zpět po nesprávné straně silnice, široké vozidlo, jízda po okraji silnice, obžalovaný neviděl osobu, kterou potkal krátce před tím) mohl a měl uvědomit, že svým jednáním, pokud se týče opominutím, může způsobit neb zvětšit nebezpečí pro život, zdraví neb tělesnou bezpečnost lidí. Námitka, že se obžalovaný při jízdě vpřed — krátce před couváním — přesvědčil, že je jeho strana jízdní dráhy volná,

nemůže obžalovanému prospět, když při téže příležitosti viděl na druhé straně kráčet Marii P. a když zároveň neušlo jeho pozornosti, že za ní po její straně silnice přijíždí jiný automobil, takže mohl a měl předpokládat, že Marie P. uvolní tomuto automobilu cestu tím, že přejde na druhou stranu silnice, kde může být při couvání ohrožena, neučiní-li obžalovaný zadost své povinnosti a nepřesvědčí-li se řádně, zda není v jeho jízdní dráze. Ostatně se k naplnění skutkové podstaty přečinu podle § 335 tr. z. ani nevyžaduje, aby pachatel předvídal určité ohrožení.

Není pochyby, že by bylo nedošlo k těžkému poškození na těle Marie P., kdyby byl obžalovaný splnil svou povinnost, dával řádné výstražné znamení houkáním anebo kdyby byl vyslal svého závozníka, aby dozíral na bezpečnost dopravy při couvání vozidla. Neboť i kdyby byla Marie P. přešla na onu stranu silnice, na které obžalovaný prováděl couvání, byla by upozorněna na změněný směr jízdy obžalovaného a byla by se včas vyhnula nebezpečí.

Pokud zmáteční stížnost tvrdí, že poškozená přebíhala silnici bezdůvodně a že vběhla pod jeho automobil, opouští skutkový základ rozsudku a neprovádí uplatňovaný hmotněprávní důvod zmátečnosti po zákonu (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.).

Čís. 7024.

Dal-li se sváděný po několika bezvýsledných pokusech přece nakonec svěsti ke spolupachatelství krádeže, kterou pak se svůdcem spáchal, nelze svůdce vedle spolupachatelství uznati vinným i nedokonaným sváděním podle § 9 tr. zák.

(Rozh. ze dne 14. ledna 1943, Zm II 466/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem nedokonaného svádění ke krádeži podle §§ 9, 460 tr. z., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, aby o ní znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Pokud jde o přestupek nedokonaného svádění ke krádeži, zjistil nalézací soud pouze, že stěžovatel nabádal v listopadu 1941 Josefa B., aby si z lesa, ve kterém pracoval, odvezl domů dřevo v ceně nejméně 500 K, že však Josef B. jeho výzvam nepodleh. Stěžovatel namítaje, že nejde o výzvu k individuálně určitému trestnému činu, vytýká především, že svědek Josef B. pouze udal, že stěžovatel sváděl druhé ke krádežím, a u hlavního přelíčení, kde opakoval i tento svůj údaj, vypověděl, že ho stěžovatel naváděl asi desetkrát ke krádeži dřeva. Tím stěžovatel zřejmě namítá, že zjištění nalézacího soudu o svádění Josefa B. ke krádeži nemá

oporu ve výpovědi zmíněného svědka, a uplatňuje tak důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř. Je nutno mu přisvědčit, neboť z uvedených odporujících si výpovědí svědka neplyne logicky závěr, že ho stěžovatel naváděl, aby odcizil a odnesl si domů ještě i jiné dřevo, než to, které odcizil spolu se stěžovatelem, nebo zda ho nabádal jen k tomu, aby společně odcizili dřevo, které pak také skutečně odcizili, jak by tomu mohla nasvědčovati výpověď Josefa B., kterou při hlavním přelíčení rovněž opakoval, a podle které se asi na desaterou stěžovatelovu výzvu dal pohnout k tomu, že společně spáchali krádež. Z rozsudku však není patrné, které z odporujících si výpovědí svědka Josefa B. nalézací soud uvěřil a co z ní vzal za prokázáno, zejména zda stěžovatel sváděl Josefa B. i ke krádežím, kterých se Josef B. nedopustil, nebo zda šlo o svádění ke krádeži, kterou pak společně spáchali. Šlo-li o svádění ke krádeži, kterou pak svůdce spáchal společně se svedeným, nebylo by ho lze uznati vinným ještě i pro nedokonané svádění k ní, když svedený, byť i s počátku odporoval, nakonec se přece dal přemluvit a krádež spáchal společně s návodcem.

Čís. 7025.

**Zavinění stavitele (dozorce na stavbě), dal-li při vykopávce kopati hlouběji než 150 cm, aniž dříve zabezpečil svislou stěnu, vzniklou dosa-
vadním výkopem.**

I když si stavitel zřídil způsobilého dozorce, je vedle něho odpovědný podle § 335 tr. z., pokud je sám přítomen na stavbě a má sám možnost poznati závadu, z níž hrozí nebezpečí pro statky uvedené v § 335 tr. zák.

(Rozh. ze dne 16. ledna 1943, Zm I 331/42.)

Obžalovaný A. byl pověřen vrchním dozorem na stavbě domu v N., na niž denně docházel, kdežto obžalovaný B. byl na této stavbě stále přítomen jako polír, jsa pověřen vlastním dozorem. Během stavby byla vykopána zem do hloubky asi 2 m tak, že vznikla svislá stěna asi 2 m vysoká a asi 10 m dlouhá. Byla zajištěna jen v délce asi 1½ až 2½ m, kdežto zbytek zůstal nezajištěn. Když pak se jí kus sesul a sesutá zem byla odklizována, aby stěna mohla být celá zajištěna, uvolnila se další část půdy, zasypala jednomu dělníku nohu a těžce mu ji zranila.

Nalézací soud, zjistiv, že oběma obžalovaným byla známa uvedená výše stěna a její stav, uznal oba obžalované vinnými přečinem podle § 335 tr. z. (čl. III. vládn. nař. čís. 306/1939 Sb.).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaných do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Zmatečnou stížnost doličuje s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., že stěžovatelé nebyli povinni zabezpečovati po-

stupně stěnu, jdoucí do hloubky přes 150 cm, jak za to má v odpor vzatý rozsudek, nýbrž že měli povinnost zabezpečiti stěnu teprve po provedeném výkopu. To dovozují úsudkem z opaku z ustanovení § 6 nařízení čís. 53/1931 Sb., kde je předepsáno, ve kterých případech se má zabezpečování prováděti po částech, a z ustanovení § 7 téhož nařízení, uvádějícího výjimku pro vykopávky pro vodovod. Těchto výjimečných ustanovení se však stěžovatelé, u nichž nešlo o případy v nich uvedené, neprávem dovolávají se zřetelem k jasnému ustanovení § 2 uvedeného nařízení, podle něhož je při vykopávání stavebních jam, základů a při zemních pracích vůbec výslovně zakázáno tvořiti nepažené strmé stěny vyšší než 150 cm a podle něhož je předepsáno, že svislé stěny vykopávaných stavebních jam, vyšší než 150 cm, mají býti zapaženy nebo vzepřeny. Z těchto ustanovení vyplývá nepochybná povinnost odpovědných osob počítati se zapažováním nebo vzpíráním svislé stěny, jakmile dosáhla hloubky 150 cm, a že teprve potom je přípustno dále výkop prohlubovat. Je proto správný závěr rozsudku, že bylo v souzené věci nutno počítati se zajišťováním svislé stěny na staveništi, o něž jde, jakmile dosáhla hloubky 150 cm.

Stěžovatele A. nezbavuje odpovědnosti, jak se jeho zmatečnou stížností snaží doličiti, okolnost, že ustanovil odpovědným dozorcem na stavbě ve smyslu § 95 nařízení čís. 53/1931 Sb. spoluobžalovaného B., když bylo zjištěno, že sám denně na stavbu docházel, že věděl, že stěna má sahati do hloubky přes dva metry, a že věděl o tom, že se hloubky 150 cm dosáhlo asi dva dny před nehodou. Jako stavitel, mající podle zjištění rozsudku vrchní dozor na stavbu, o niž jde, měl stěžovatel A. i dále povinnosti, uložené mu v § 1 uvedeného nařízení, pokud byl přítomen na stavbě a pokud věděl o nedostacích a závadách při postupu prací na stavbě prováděných. Z § 95 uvedeného nařízení, ukládajícího osobě oprávněné k provádění stavby povinnost pověřiti dozorem náležitě způsobilého dozorce, není-li sama osobně přítomna při provádění stavby, vyplývá, že dotčená stavitelova odpovědnost může býti na způsobilého dozorce přesunuta jen za stavitelovy nepřítomnosti a že trvá vedle dozorcovy odpovědnosti, pokud je stavitel sám na stavbě přítomen a pokud má sám možnost osobního poznání vad na stavbě se vyskytujících.

Čís. 7026.

Skutkovou podstatu pytláctví podle § 63, odst. 1 vládn. nař. čís. 127/1941 Sb. naplňuje každá z činností tam uvedených sama o sobě.

Není třeba, aby se stíhání, chytání nebo složení zvěře stalo v úmyslu přivlastnit si ji.

U přivlastnění je nerozhodné, jakým způsobem pachatel nabyl držení zvěře.

Předpokládá-li pachatel svolení oprávněného k výkonu práva myslivosti, jde o omyl, který vylučuje vinu (§ 2, písm. e) tr. zák.).

(Rozh. ze dne 16. ledna 1943, Zm I 826/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin pytláctví podle § 63, odst. 2 vlád. nař. čís. 127/1941 Sb., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Zmateční stížnosti, uplatňující jedině důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., nelze upříti oprávnění.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný dne 26. února 1942 v N. nalíčil za noci talířová železa na tchoře, a to v místě náležejícím k honebnímu okrsku Jana P.

Dospěl sice dále právem k závěru, že obžalovaný porušil svým jednáním cizí právo myslivosti, že jej jeho obhajoba, že neznal předpisy, nemůže podle §§ 3, 233 tr. zák. omluviti, a dále že nebyl v žádném případě oprávněn vykonávat bez majitelova svolení v dotčeném místě právo myslivosti, neshledal však v jednání obžalovaného skutkovou podstatu zažalovaného přečinu pytláctví podle § 63, odst. 2 vlád. nař. čís. 127/1941 Sb., ježto uvěřil jeho obhajobě, že neměl úmysl přivlastniti si zvěř, která by se chytla, a ježto je toho názoru, že je k naplnění skutkové podstaty pytláctví podle uvedeného místa zákona vedle stíhání, chytání nebo složení zvěře v každém případě třeba úmyslu zvěř si přivlastniti.

Tento právní názor je však mylný a v rozporu se zněním dotčeného místa vládního nařízení a s jeho smyslem a účelem, jak zmateční stížnost právem namítá.

Podle § 63, odst. 1 vlád. nař. čís. 127/1941 Sb. se dopouští pytláctví zejména, kdo poruše cizí právo myslivosti zvěř stíhá, chytá, složí nebo si ji přivlastní.

Již z doslovného znění tohoto ustanovení plyne zcela jasně, že k naplnění pojmu pytláctví stačí každá z jednotlivých uvedených činností sama o sobě, tedy již pouhé stíhání nebo chytání zvěře bez ohledu na to, zda měl pachatel také v úmyslu přivlastniti si zvěř, kterou chytá nebo stíhá. Přivlastní-li si pachatel zvěř, je nerozhodno, jakým způsobem se dostal v její držení.

Pouze takovýto výklad ustanovení § 63, odst. 1 vlád. nař. čís. 127/1941 Sb. odpovídá účelu, jaký toto vládní nařízení sleduje, a to zvýšiti trestní ochranu zvěře nejen zvýšením trestních sazeb, ale zejména i postihnutí takové případy, které před účinností tohoto vládního nařízení nebylo lze vůbec stíhati trestně soudy, tedy i případy, kdy pachatel, poruše cizí právo myslivosti, zvěř stíhá nebo chytá, aniž měl při tom úmysl ponechati si zvěř takto ulovenou, nýbrž kdy se na př. omezí na pouhé zastřelení zvěře.

Zatížil proto nalézací soud rozsudek vytykaným zmatkem podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., když, ač zjistil, že obžalovaný nalíčil na tchoře, lovnou to zvěř, talířová železa v místě, kde nebyl oprávněn vykonávat právo myslivosti, a ač dospěl k závěru, že tím porušil cizí právo myslivosti, neshledal v tomto jeho zjištěném jednání objektivní skutkovou podstatu pytláctví podle § 63 vlád. nařízení čís. 127/1941 Sb., a to s ohledem na zjištění, že čin byl spáchán za doby noční, přečinu pytláctví podle § 63, odst. 2 uvedeného vládního nařízení.

Ve věci samé nelze však rozhodnouti. Obžalovaný se hájil tím, že chtěl tchoře odevzdati majiteli honitby. Tím zřejmě naznačil, že předpokládal svolení oprávněného k výkonu práva myslivosti. Toto předpokládané svolení by vylučovalo jeho vinu pro omyl v uvedeném směru (§ 2, písm. e) tr. zák.). V tomto směru však nalézací soud dosud neučinil závěry na podkladě obhajoby obžalovaného, omeziv se pouze na zjištění, že si obžalovaný nechtěl přivlastniti zvěř, jež by se chytla. Věc byla proto vrácena nalézacímu soudu, aby, učině potřebná zjištění v naznačeném směru, znovu rozhodl.

Čís. 7027.

Nový trestný čin, přerušující podle § 531, odst. 2, písm. c) tr. zák. běh promlčení, musí být zjištěn výrokem příslušného soudu. Nestačí, že proň byla na obviněného podána obžaloba.

Od jeho spáchání počíná nová promlčecí lhůta. Promlčení nastane (jsou-li tu i ostatní podmínky), nebyl-li v ní obviněný vzat ve vyšetřování.

(Rozh. ze dne 16. ledna 1943, Zm II 1198/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, zrušil napadený rozsudek a přikázal věc soudu první stolice, aby ji znovu projednal a rozhodl, přihlížeje k pravoplatnému odsouzení obžalovaného pro zločin podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. z.

Důvody:

Zmateční stížnosti nelze upříti oprávnění, pokud s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř. namítá, že nalézací soud nesprávně posoudil věc v otázce, zda je trestný čin obžalovaného, zakládající přestupek podle § 506 tr. z., promlčen.

Podle zjištění rozsudku spáchal obžalovaný tento trestný čin po květnu, tedy v létě 1937; první vyšetřovací úkon pro tento trestný čin byl proti němu proveden dne 16. února 1939, tedy zřejmě po uplynutí jednorocní promlčecí lhůty stanovené v § 532 tr. zák.

Zjistiv, že byla na obžalovaného podána dne 15. října 1940 obžaloba (kromě pro jiné trestné činy) i pro zločin zpronevěry, spáchaný v srpnu a říjnu 1937, a že na něho byla dne 4. listopadu 1941 vznesena další obžaloba (kromě pro jiné trestné činy) též pro zločin podvodu, spáchaný v létě 1937, vyslovil nalézací soud, že se obžalovaný dopustil v promlčecí lhůtě trestných činů a že tedy není splněna podmínka promlčení přestupku podle § 506 tr. z., uvedená v § 531, odst. 2, písm. c) tr. z.

Zmateční stížnost namítá právem, že nalézací soud neměl ve zjištění, že byly na obžalovaného podány obžaloby pro trestné činy v nich naznačené, zákonný podklad pro vyloučení podmínky promlčení podle § 531, odst. 2, písm. c) tr. z.

Podle stálé judikatury nejvyššího soudu je nutno, aby nový trestný čin, jímž byl přerušen běh promlčení, byl zjištěn výrokem příslušného soudu (rozh. čís. 3285 Sb. n. s.). Podání obžaloby, v níž je proti obviněnému pouze tvrzeno, pokud se týče vysloveno podezření, že spáchal určitý trestný čin, není způsobilým důkazem pro zjištění, že se obviněný dopustil trestného činu.

Poněvadž je rozhodnutí soudu v otázce promlčení trestného činu, o němž jde, nesprávné, bylo zmateční stížnosti vyhověno již z tohoto důvodu a, aniž se bylo třeba obíratí jejími výtkami s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 4 a 5 tr. ř., byl rozsudek zrušen; pro nedostatek zjištění potřebných k rozhodnutí ve věci samé a vzhledem k obsahu připojených spisů, podle nichž se obžalovanému klade za vinu, že spáchal v promlčecí lhůtě i jiné trestné činy, než které jsou výslovně uvedeny v rozsudku, byla věc přikázána podle § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. soudu první stolice, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Při novém projednání věci bude na nalézacím soudu, aby si uvědomil, že, spáchal-li obžalovaný v promlčecí lhůtě nový trestný čin, počíná okamžikem jeho spáchání běžeti nová promlčecí lhůta a že dojde k promlčení trestného činu, když tato promlčecí lhůta uplyne, aniž v ní byl obviněný vzat ve vyšetřování (viz Miřička, str. 129 a rozh. tam uvedená).

Čís. 7028.

Ustanovení § 47, odst. 2 vládn. nař. čís. 127/1941 Sb. má na mysli obvyklá — v § 47 vládn. nař. č. 128/1941 Sb. příkladmo uvedená — ochranná opatření, která za obvyčejných okolností vystačují k odvrácení škody.

Za takové opatření nelze považovati nalíčení ok.

(Rozh. ze dne 16. ledna 1943, Zm II 226/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný

zproštěn podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin pytláctví podle § 63, odst. 2 vládn. nař. čís. 127/1941 Sb., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5 a 9, písm. a) tr. ř.

Opodstatněna je již potud, pokud vytýká s hlediska důvodu zmatečnosti uvedeného na prvním místě, že rozsudek nehodnotil doznání obžalovaného u četnictva, že oko nalíčil v plotě na králíky nebo na zajíce.

Pominutím tohoto výsledku hlavního přelíčení je založen vytýkaný zmatek neúplnosti.

Nalézací soud totiž zprostil obžalovaného obžaloby podané na něho pro přečin podle § 63, odst. 2 vládn. nařízení čís. 127/1941 Sb., poněvadž nenabyl přesvědčení, že obžalovaný chtěl do drátěného oka, které nalíčil v mezeře plotu zahrady u svého domku, chytat zajíce. Tento výrok opírá rozsudek o obhajobu obžalovaného, že nenalíčil na zajíce, nýbrž na škodnou, totiž divoké králíky, kteří mu ohryzali v zahradě stromky, pokud se týče i na lasice a tchoře, že oko bylo tak úzké, že by do něho zajíc ani neprostrčil hlavu, a že suchá řepná nať, nalezená na zahradě v blízkosti oka, mohla tam spadnouti náhodou.

Prvý soud nemá tuto obhajobu za vyvrácenou a dospívá na jejím podkladě k závěru, že obžalovaný pro nezpůsobilost oka k chycení zajíce nechtěl a ani nemohl tuto zvěř chytit a že nalíčením oka učinil jen ochranné opatření k odvrácení škody, způsobené zvěří (§ 47, odst. 2 vládn. nař. čís. 127/1941 Sb.), jsa přesvědčen o oprávněnosti použít tohoto prostředku jako ochrany.

Doznání obžalovaného, že nalíčil oka na králíky nebo na zajíce, činí vratkou jeho pozdější obhajobu, že nenalíčil na zajíce. Doznal-li obžalovaný, že líčil též na zajíce, připustil tím i, že zhotovil oko tak, aby se do něho mohla chytiti i tato zvěř, a že oko bylo k tomu způsobilé. Tuto způsobilost oka, jež bylo zajištěno jako věc doličná, nepopřeli svědci P. a R.

Je pak dále nasnadě možnost, že by si byl první soud nevykládal zjištěné jednání obžalovaného jako výkon oprávnění zadržovat nebo zahánět zvěř od pozemků, aby se zabránilo škodám působeným zvěří (§ 41, odst. 1 vládn. nař. čís. 127/1941 Sb.) o jehož rozsahu byl obžalovaný v omylu, pokud se týče jako provedení ochranných opatření, jichž opominutí u kultur uvedených v § 47, odst. 2 téhož nařízení je spojeno se ztrátou nároku na náhradu škody, způsobené zvěří. To tím spíše, když ustanovení § 47, odst. 2 uvedeného nařízení má na mysli obvyklá — v § 47 prováděcího nařízení příkladmo uvedená — ochranná opatření,

kteřá za obyčejných okolností vystačují k odvrácení škody. Za takové opatření nemůže být zajiště považováno nalíčení oka, typický to prostředek k chytání a usmrcování zvěře, k tomu ještě nemysliverkým a zakázaným způsobem, kdežto výkonem ochrany před škodami způsobenými zvěří nesmí vlastník pozemku zvěř ani ohrožovati, ani zraňovati (§ 41, odst. 1 vládn. nař. čís. 127/1941 Sb.).

Podle toho se týká nehodnocený výsledek hlavního přelíčení výroku o rozhodných skutečnostech ve smyslu § 281, čís. 5 tr. ř.

Čís. 7029.

Majitel kamenolomu, jenž zpozoruje, že dělníci pracují pod skalním převisem, hrozcím sesutím, musí jim ihned zakázat práci na nebezpečném místě a postarat se o to, aby dbali zákazu.

Je při tom nerozhodné, že si zřídil spolehlivého dozorce, když ten sám neučinil potřebná opatření a nebyl ani nablízku, aby je mohl učiniti.

(Rozh. ze dne 16. ledna 1943, Zm II 299/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný Ludvík A. uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z. ve znění čl. III. vládn. nař. čís. 306/1939 Sb., obžalovaný Karel B. naproti tomu podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro uvedený přečin, zrušil napadený rozsudek ve výroku týkajícím se obžalovaného Karla B. a uznal tohoto obžalovaného vinným, že se dne 15. srpna 1941 u N., zjistiť sice jako majitel kamenolomu závaďy postupu prací, ale nepostarav se o jejich odstranění, dopustil opominutí, o němž již podle přirozených jeho následků, které může každý snadno poznati, podle předpisů zvláště vyhlášených a podle svého zaměstnání mohl nahlédnouti, že jim může způsobiti nebezpečnství života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, z čehož nastalo těžké poškození Františka P. na těle, a že tím spáchal přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z. ve znění čl. III. vládn. nař. čís. 306/1939 Sb.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství, směřující proti výroku, jímž byl obžalovaný Karel B. zproštěn obžaloby vznesené naň pro přečin podle § 335 tr. z. a čl. III. vládn. nař. čís. 306/1939 Sb., je důvodná, pokud se v ní uplatňuje důvod zmátečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.

Napadený rozsudek zjistil, že obžalovaný Karel B., shledav dne 15. srpna 1941 ráno po příchodu do svého kamenolomu, že pět dělníků, mezi nimi František P., pracuje pod skalní stěnou, tvořící ve vrcholku nebezpečný převis, dal ihned dělníkům příkaz, aby to shodili, aby jim něco nepadlo na hlavu, a že se více o věc nestaral a odešel do kanceláře, kde se

věnoval administrativní práci. Podle názoru nalézacího soudu mohl tento obžalovaný právem předpokládati, že jeho rozkaz, aby to shodili, bude vyřízen stálému dozorcí v kamenolomu, spoluobžalovanému Ludvíku A., o jehož spolehlivosti neměl příčiny pochybovati, a že jeho rozkazu bude uposlechnuto. Podle dalšího názoru nalézacího soudu nelze povinnost dozoru v kamenolomu rozšiřovat v daném případě i na majitele kamenolomu, obžalovaného Karla B., když prý nebyl povinen kontrolovat dozorce, spoluobžalovaného Ludvíka A., ježto neměl příčiny pochybovat o jeho spolehlivosti, když tento obžalovaný konal řádně své povinnosti.

Tomuto právnímu názoru napadeného rozsudku nelze přisvědčiti.

Obžalovaný Karel B. byl jako majitel kamenolomu a odborník v pracích v něm konaných povinen už vzhledem k přirozené možnosti škodných následků, jakmile zjistil, že dělníci, mezi nimi František P., pracují pod převislou skálou nebo v bezprostřední její blízkosti a že jim hrozí nebezpečí jejím sesypáním, jež sám svým výrokiem postihl, ihned zakázat dělníkům další práci na nebezpečném místě a postarat se všemi prostředky o to, aby jeho rozkaz byl splněn, když dozorce Ludvík A. do té doby neučinil potřebná opatření a ani nebyl tak nablízku, aby sám mohl dát potřebné rozkazy.

Poněvadž se tak nezachoval, když po udělení rozkazu odešel a nevěnoval již věci pozornost, jednal proti předpisu § 54 nař. min. obch. čís. 116/1908 ř. z., a tudíž proti předpisu zvláště vyhlášenému, který měl jako majitel kamenolomu znát. S hlediska tohoto předpisu je lhostejné, že v kamenolomu ustanovil odpovědného dozorce Ludvíka A., protože mu tím, že sám zpozoroval konkrétní nebezpečí, o jehož odstranění se dozorce lomu ještě nepostaral, vznikla jako majiteli lomu též povinnost postarati se o jeho odstranění a zakázati prozatím dělníkům zcela práci na onom místě. Opominutí této jeho povinnosti je neopatrností ve smyslu § 335 tr. z.

Ježto neopatrnost ta měla za následek těžké poškození Františka P. na těle, zakládá jeho opominutí skutkovou podstatu přečinu podle § 335 tr. z. a čl. III. vládn. nař. č. 306/1939 Sb.

Čís. 7030.

Ode dne 1. července 1941 není falešná opověď (§ 320, písm. e) tr. z.), pokud jde o hlášení pobytu, trestným činem příslušejícím před soud. Trestají ji okresní (vládní policejní) úřady.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1943, Zm I 960/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, pokud jim byli obžalovaní Stanislav A. a Jiřina B. zproštěni podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro zločin krádeže podle §§ 171, 174 II, písm. a) tr. z., zrušil však rozsudek podle § 290 tr. ř. v odsuzující části jako zmátečný a zprostil obžalované podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přestupek proti veřejným

zřízením a opatřením podle § 320, písm. e) tr. z., jež prý spáchali tím, že dne 13. října 1941 v N. udali v přihlašovacím lístku pro cizince oba falešný stav a Jiřina B. též falešné jméno. Nalézacímu soudu uložil, aby věc postoupil v tomto rozsahu policejnímu ředitelství v N.

Z d ů v o d ů:

Při přezkoumání zmáteční stížnosti státního zastupitelství se zrušovací soud přesvědčil, že bylo nesprávně použito zákona v neprospěch obžalovaných.

Nalézací soud totiž uznal obžalované vinnými přestupkem proti veřejným zřízením a opatřením podle § 320, písm. e) tr. z., který spáchali tím, že dne 13. října 1941 v hotelu v N. udali v přihlašovacím lístku pro cizince falešný stav, zapsavše se jako manželé, a obžalovaná Jiřina B-ová též falešné jméno (A-ová).

Prvý soud zřejmě přehlédl, že bylo ustanovení § 320, písm. e) tr. z., pokud jde o hlášení pobytu, zrušeno podle § 15, odst. 2, čís. 4 vlád. nař. ze dne 30. dubna 1941, čís. 233 Sb. o hlášení pobytu (řád hlášení). Toto nařízení nabylo účinnosti dnem 1. července 1941 (§ 15, odst. 1 uvedeného nařízení) a upravuje nově předpisy o hlášení pobytu (§ 1 až 8 uved. nařízení), a to i pokud jde o hlášení pobytu v podnicích oprávněných k živnostenskému ubytování cizinců (§ 9). Přestupky tohoto nařízení a předpisů a opatření vydaných podle něho trestají okresní (vládní policejní) úřady (§ 14 nařízení).

Není tedy čin spáchaný obžalovanými dne 13. října 1941 činem příslušejícím před soud. Odsuzujícím výrokem zatížil proto první soud svůj rozsudek zmatkem podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. Tento důvod zmatečnosti nebyl sice uplatněn, avšak zrušovací soud k němu musel při vyřizování zmáteční stížnosti přihlídnouti z moci úřední podle § 290 tr. ř.

Rozsudek byl proto v odsuzující části zrušen jako zmátečný a bylo uznáno právem, jak je uvedeno ve výroku.

Čís. 7031.

Subjektivní skutková podstata zločinu podle § 87 tr. zák. vyžaduje, aby bylo pachatelovo jednání ovládáno nejen představou nebezpečí uvedeného v § 85, písm. b) tr. zák., nýbrž i vůlí je přivoditi.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1943, Zm II 339/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 87 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, aby o ní dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudek zjistil, že stěžovatel v podnapilosti postavil v noci a za tmy saně pro koňský potah, patřící Josefu P., napříč hlavní, dosti frekventované silnice, čímž při nepatrné viditelnosti za zmíněných poměrů přivodil konkrétní nebezpečí pro život a zdraví účastníků silniční dopravy.

Zmateční stížnosti nutno přisvědčiti, pokud napadá výrok o vině po stránce subjektivní.

Podle § 1 tr. z. vyžaduje se po subjektivní stránce ke každému zločinu, aby pachatel zlo, jež je spojeno s jeho činem, jednak předem uvážil, jednak aby byl veden snahou, tedy chtěl, je též přivoditi (... das Übel... bedacht und beschlossen).

U zločinu podle § 87 tr. z., který patří mezi t. zv. delikty ohrožovací, spočívá ono zlo právě v tom, že bylo pachatelovým činem přivoděno nebezpečí naznačené v § 85, písm. b) tr. z., a pachatelův úmysl se podle toho musí nutně vztahovati i na tento výsledek.

Nestačí proto, když rozsudek v souzeném případě dovozuje, že obžalovaný jednal úmyslně, pokud jde o skutečnost, že postavil saně napříč silnice, poněvadž měl při tom přes svou podnapilost dostatek představy konkrétního nebezpečí, přivoděného jeho činem. Tyto okolnosti samy o sobě však poukazují toliko na vědomou nedbalost a zakládají nejvýše skutkovou podstatu přestupku podle § 431 tr. z. Aby uvedený čin mohl býti stěžovatelem přičítán jako čin dolosní, t. j. zločin podle § 87 tr. z., je třeba, aby byla vedle představové složky splněna i další složka úmyslného jednání ve smyslu § 1 tr. z., totiž složka volní, t. j. že stěžovatel nejen rozvážil doznatý čin, ale že si jej i umínil, tedy že jeho jednání bylo ovládáno nejen představou onoho nebezpečí, nýbrž i vůlí je přivoditi (chtěním).

Touto otázkou se však nalézací soud nezabýval, jsa zřejmě v omylu o náležitostech, potřebných v souzeném případě s hlediska § 1 tr. z. Následkem toho neučinil též potřebná zjištění, z nichž by se dalo usuzovati na takový stěžovatelův záměr, a nezbývá proto než zrušiti napadený rozsudek podle § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. a vrátiti věc k novému jednání a rozhodnutí nalézacímu soudu. Za tohoto stavu věci netřeba se ovšem zabývatí ostatními výtky zmáteční stížnosti.

Uvedená právní mylnost rozsudku zde ovšem nepadá pod důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9 tr. ř., jak míní zmáteční stížnost, nýbrž pod § 281, čís. 10 tr. ř., když by čin obžalovaného nebyl beztrestný i za toho stavu věci, který je uveden v rozsudku, nýbrž by naplňoval skutkovou podstatu kulposního přestupku podle § 431 tr. z.

Čís. 7032.

Rovná se nevyřízení obžaloby, prohlásí-li nalézací soud v rozsudku, že nemůže rozhodnout o zažalovaných skutečích, aniž by překročil obžalobu.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1943, Zm I 985/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro zločin krádeže podle §§ 171, 173, 174 II, písm. a), c) a 176 II, písm. c) tr. z., zrušil napadený rozsudek a přikázal věc příslušnému okresnímu soudu, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Právem vytýká zmateční stížnost s hlediska zmatku podle § 281, čís. 7 tr. ř., že nalézací soud nevyčerpal obžalobu, když neuznal obžalovaného vinným krádeží dvou až tří jablek a podílíctvím na krádežích cukru a margarínu, spáchaných Janem B., kterýchžto trestných činů se obžalovaný dopustil podle svého doznání a podle zjištění nalézacího soudu (podle tohoto zjištění jde aspoň objektivně o přestupek podle § 464 tr. z.).

Nalézací soud má za to, že tyto skutky obžalovaného nejsou kryty obžalobou (§ 267 tr. ř.), protože nebylo bezpečně prokázáno, že by se byl ve společnosti ostatních (dříve souzených) obžalovaných dopustil krádeží cukru dne 6. listopadu 1939 a dne 22. prosince 1939, jablek dne 21. listopadu 1939 a margarínu dne 15. prosince 1939, o nichž obžaloba tvrdila, že je obžalovaný spáchal s jinými spolupachateli, že dále není ani prokázáno, že by byl měl obžalovaný nějaký podíl na zisku a užítku z nich, ježto mohlo jít o věci odcizené z jiné zásilky a jiného dne, a ježto prý obžaloba nebyla na jiné skutky rozšířena nebo doplněna.

Tomuto názoru nalézacího soudu nelze přisvědčiti. Jest správné, že je soud vázán žalobcovými návrhy potud, že nemůže uznat obžalovaného vinným činem, na který obžaloba ani původně nezněla, ani nebyla při hlavním přelíčení rozšířena. Předpis § 267 tr. ř. je však třeba vykládat s hlediska zmatku podle § 281, čís. 7 tr. ř. tak, že skutkem je určitý příběh, pokud se týče účast obžalovaného na určitém příběhu, který podle názoru obžaloby přivodil trestný výsledek.

Takovým skutkem bylo v souzeném případě, jak jasně plyne z důvodů obžaloby, protiprávní nabytí jablek, cukru a margarínu obžalovaným. Již obžaloba počítala s tím, že má zažalovaný skutek (pokud jde o převzetí cukru a margarínu obžalovaným od Jana B.) znaky podílíctví na krádeži, ovšem tvrdila na zmíněném místě důvodů, že obžalovaný odcizil věci, jichž protiprávní nabytí doznal, při čemž vycházela z názoru, že se obžalovaný dopustil krádeže proto, že se o odcizené věci rozdělil s pachateli krádeže již na nádraží a tak jim (spolu s jinými) umožnil dokonání celé krádeže. Uvedla pak určité dny a určité spolupachatele, kdy a s nimiž podle jejího přesvědčení obžalovaný tímto způsobem spáchal krádeže.

Nedošel-li nalézací soud k témuž přesvědčení, pokud se týče byl-li skutkový děj podle výsledků hlavního přelíčení potud jiný, než tvrdila obžaloba, že nemohlo být bezpečně zjištěno, že věci, získané protiprávně obžalovaným, pocházely právě z těch krádeží, jež obžaloba výslovně uváděla, nezměnilo se tím nic na skutečnostech, jež byly základem ob-

žaloby, a nebylo třeba rozšíření ani doplnění obžaloby, aby byl nalézací soud povinen vynést o nich rozsudek. Neučinil-li to, nevyřídil obžalobu, neboť se rovná jejímu nevyřízení, když nalézací soud prohlásil v rozsudku, že nemůže o uvedených skutečích obžalovaného rozhodnout, aniž by překročil obžalobu (§ 267 tr. z.). Zmateční stížnost je proto v právu, když vytýká rozsudku tuto vadu.

Čís. 7033.

Pojem »přechovávání bez povolení« je naplněn již tím, že má pachatel u sebe bez koncese radiový přijímač.

Je při tom bez významu, že byl přijímač dříve vlastnictvím jeho otce a že naň měl jeho otec před lety koncesi.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1943, Zm I 1000/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 24, odst. 2 zákona čís. 9/1924 Sb.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. a namítá, že nalézacím soudem zjištěný čin obžalovaného není trestným činem, příslušejícím před soud, neboť

a) obžalovaný nepřechovával radiový přístroj bez povolení, ježto byl tento přístroj již před třinácti roky přihlášen jeho otcem a on sám měl vážný úmysl obstarati si koncesi, ale včasné přihlášení mu bylo zne-možněno tím, že je poštovní úřad v neděli uzavřen a on si ve všední den nemohl zažádat o volno,

b) — — —

Podle zjištění nalézacího soudu vzal si obžalovaný dne 5. května 1942 na svoji weekendovou chatu v N. krystalový rozhlasový přijímač, který našel odlfozený na půdě domu svého otce v P. Otec obžalovaného měl na tento přijímač koncesi před třinácti roky. Obžalovaný držel tento radiový přijímač bez koncese až do 25. května 1942.

Jednání obžalovaného, totiž že měl radiový přijímač uložený ve weekendové chatě, úplně vyčerpává pojem zákonné náležitosti »přechovává«, jemuž odpovídá již skutkový stav záležející v tom, že někdo má u sebe vlastní nebo cizí radiotelefonní zařízení.

Obžalovaný se sám hájil tím, že si chtěl na toto radiotelefonní zařízení obstarati vlastní koncesi. Pro posouzení věci je úplně bez významu, že otec obžalovaného přihlásil tento přístroj před třinácti roky. Ustanovení druhého odstavce § 23 zákona čís. 9/1924 Sb. se nevztahuje na singulárního nástupce, který nabyl radiotelefonního zařízení právním jednáním mezi živými.

Zákon trestá přechovávání radiotelefonního zařízení bez povolení úřadu k tomu povolání, takže je přechovávání protiprávní, není-li kryto

úředním povolením (koncesí) již od samého počátku, a zůstane proti právním až do doby, kdy bylo přechovavatelovi povoleno přechovávání příslušným úřadem (udělena mu koncese). Z toho plyne, že si přechovavatel musí opatřit koncesi (povolení), ještě než začíná přechovávat radiotelefonní zařízení.

S tohoto hlediska je proto nerozhodné, proč si obžalovaný neopatřil koncesi před začátkem přechovávání a že měl vážný úmysl opatřit si ji později. — — —

Čís. 7034.

K naplnění skutkové podstaty přečinu podle § 60, odst. 1 vládn. nař. č. 127/1941 Sb. stačí pachatelův úmysl zprotivit se osobě oprávněné k ochraně myslivosti nebo ji napadnouti skutkem při oprávněném výkonu úřadu nebo služby.

Jedná-li však pachatel v úmyslu zmařit její služební výkon, jde již o zločin podle § 81 tr. z.

Ustanovení § 60, odst. 1 vládn. nař. č. 127/1941 Sb. je v poměru k přísnějšímu ustanovení § 81 tr. z. ustanovením subsidiárním (§ 68 vládn. nař. č. 127/1941 Sb.).

(Rozh. ze dne 21. ledna 1943, Zm I 1115/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem zprotivění oprávněnému k ochraně myslivosti podle § 60, odst. 1 vládn. nař. č. 127/1941 Sb., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný ve výroku o kvalifikaci trestného činu, podřadivším jednáním obžalovaného skutkové podstatě přečinu podle § 60, odst. 1 vládn. nař. č. 127/1941 Sb., a uznal obžalovaného vinným, že se dne 22. září 1942 u N. sám zprotivil nebezpečnou pohrůžkou a skutečným násilím lesnímu adjunktovi Jiřímu P. a lesnímu hajnému Františku R., tedy osobám jmenovaným v § 68 tr. z., při konání jejich služby v tom obmyslu, aby výkon ten byl zmařen, a že se tím dopustil zločinu veřejného násilí podle § 81 tr. zák.

Důvody:

Ke zmatku podle § 281, č. 10 tr. ř.

Nalézací soud zjistil tento skutkový děj:

Obžalovaný byl dne 22. září 1942 u N. dopaden při pytláctví lesním adjunktovi Jiřímu P. a lesním hajným Františkem R., formálně oprávněnými ke služebnímu výkonu proti němu podle § 9, odst. 1, č. 1, písm. b), c), odst. 2 vládn. nař. č. 311/1942 Sb., tedy osobami jmenovanými v § 68 tr. z. při konání jejich služby. Jiří P. se postavil proti obžalovanému, ukázal mu služební odznak a prohlásil: »Stůj, přísedná lesní stráž! Pojďte s námi na četnickou stanicí!« Obžalovaný od sebe

Jiřího P. odstrčil, zachytil při tom rukou za náprsenku jeho košile a utřhl mu u ní dva knoflíčky. Hajný František R. přiskočil a vyrval obžalovanému z ruky kámen, neboť viděl, že obžalovaný ohrožuje Jiřího P. Obžalovaný odstrčil i Františka R. a chtěl utéci. František R. se postavil před něho s napřaženou puškou a prohlásil ho za zatčena. Obžalovaný mu udeřil rukou do pušky, prohlásil, že nikam nepůjde, a odháněl oba slovy: »Jděte ode mne, já za sebe neručím, nebo...«. Na výzvy jmenovaných orgánů, aby šel na četnickou stanicí, použil obžalovaný výrazů, v nichž shledal prvý soud skutkovou podstatu přestupku proti veřejným zřízením a opatřením podle § 312 tr. z.

Z tohoto zjištěného skutkového děje dovedl nalézací soud závěr, že obžalovaný vykonal fyzické i psychické násilí na Jiřím P. a Františku R. za tím účelem, aby zmařil jejich služební výkon, to je své předvedení na četnickou stanicí.

I v rozsudkovém výroku uvedl nalézací soud, že se obžalovaný zprotivil nebezpečnou pohrůžkou a skutečným násilím lesnímu adjunktovi Jiřímu P. a lesnímu hajnému Františku R., tedy osobám jmenovaným v § 68 tr. z., při konání jejich služby v tom obmyslu, aby výkon ten byl zmařen.

Podřadiv zjištěný skutek obžalovaného ustanovení § 60, odst. 1 vládn. nař. č. 127/1941 Sb., to je přečinu zprotivění oprávněnému k ochraně myslivosti, stíhanému co do druhu trestu mírnějším trestem, uvažoval jej prvý soud nesprávným výkladem zákona podle ustanovení trestního zákona, které se k němu nevztahuje.

Zjistil-li nalézací soud, že se obžalovaný zprotivil osobám jmenovaným v § 68 tr. z., aby zmařil své předvedení, tedy aby zmařil jejich služební výkon, vykazuje jeho jednání všechny pojmové znaky zločinu veřejného násilí podle § 81 tr. z. Jenom tehdy, kdyby bylo zjištěno, že obžalovaný neměl tento úmysl zmařiti služební výkon, mohlo by jít o přečin podle § 60, odst. 1 vládn. nař. č. 127/1941 Sb., k jehož naplnění stačí pachatelův úmysl jen se zprotiviti takovéto osobě nebo ji napadnouti skutkem při oprávněném výkonu jejího úřadu nebo práva a jenž je v poměru k uvedenému přísnějšímu ustanovení obecného trestního zákona ustanovením subsidiárním (§ 68 vládn. nař. č. 127/1941 Sb.).

Čís. 7035.

Ke skutkové podstatě prvního případu přečinu podle § 3 vládn. nař. č. 62/1941 Sb. se vyžaduje způsobení konkrétního nebezpečí požáru (výsledný delikt ohrožující). Na tento výsledek se musí vztahovat pachatelova (vědomá či nevědomá) nedbalost.

U druhého případu stačí pouhé porušení zákonného předpisu naznačeného tam druhu a v jeho porušení spočívá už pachatelova nedbalost (delikt čistě činnosti, formální).

Pojem »škody velkého rozsahu na cizím majetku« ve smyslu § 1, odst. 2 uved. nařízení.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1943, Zm II 393/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byly obžalované Marie A. a Božena B. podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěny obžaloby pro přečin podle § 3 vládn. nař. čís. 62/1941 Sb., zrušil napadený rozsudek a přikázal věc nalézacímu soudu, aby vykonal nové přelíčení a vydal nové rozhodnutí.

Důvody:

Nalézací soud zjistil, že obě obžalované shrabaly suchou trávu a trní na hromadu na louce ve vzdálenosti 20 m až 25 m od borového lesíka, že obžalovaná Marie A. podpálila tuto hromadu z podnětu Boženy B., že sice vál mírný vítr, že se však oheň s hromady nerozšířil pro tento vítr, nýbrž proto, »že nenadále vznikl větrný vír«, který způsobil, že oheň počal přeskakovat s hromady na suchou trávu a rozšířil se k obecnímu lesíku, kde shořela suchá tráva a kde bylo ožehnuto asi 700 borovic, starých 12 let, čímž byla způsobena škoda asi 1.500 K.

Na tomto podkladě usoudil nalézací soud, že obžalované nemohly předpokládat nebezpečí ohně a že tudíž není splněna skutková podstata přečinu podle § 3 vládn. nař. čís. 62/1941 Sb. po subjektivní stránce.

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá z důvodu zmátečenosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. právní závěr nalézacího soudu, že obžalovaným nelze vytýkat nedbalost, a z důvodu zmátečenosti podle § 281, čís. 5 tr. ř. skutkový závěr, že rozšíření ohně bylo způsobeno jediné větrným vírem.

K důvodu zmátečenosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.:

Dovozujíc právní mylnost závěru napadeného rozsudku o nedostatku subjektivní stránky uvedeného přečinu, opírá se zmáteční stížnost o skutečnosti, které jsou obsaženy v obhajobě obžalovaných v předběžném řízení, které však nalézací soud nezjistil, pomíjí však skutková zjištění nalézacího soudu, jak byla nahoře uvedena.

Vychází-li se z tohoto podkladu, pelze přisvědčiti zmáteční stížnosti, že obžalované jednaly nedbale.

Ke skutkové podstatě prvního případu přečinu podle § 3 uved. nař. se vyžaduje, aby bylo pachatelovým jednáním (opominutím) způsobeno nebezpečí požáru lesních ploch. Vyžaduje se tu způsobení konkrétního nebezpečí lesního požáru (výsledčný delikt ohrožující).

Na tento výsledek se musí vztahovati subjektivní složka řečené skutkové podstaty, totiž pachatelova nedbalost (vědomá nebo nevědomá).

Bylo-li zjištěno, že bylo nebezpečí lesního požáru způsobeno jediné nenadálým větrným vírem, nelze na tomto podkladě usouditi, že obžalované jednaly nedbale. Vylučuje proto zjištěný děj závěr, že obžalované měly a mohly předvídati škodný výsledek, totiž nebezpečí lesního ohně, vzhledem k nenadále nastalému větrnému víru.

K důvodu zmátečenosti podle § 281, čís. 5 tr. ř.:

Nalézací soud opřel svůj výrok o tom, že rozšíření ohně bylo způsobeno jediné větrným vírem, o obhajobu obžalovaných při hlavním přelíčení.

Zmateční stížnost vytýká tomuto výroku neúplnost, která záleží v tom, že se nalézací soud nevypořádal s obhajobou obžalovaných z přípravného řízení, jež svědčí proti takovému závěru.

Zmateční stížnost je v tomto směru odůvodněna.

Obžalovaná Marie A. tu uvedla, že se oheň rozšířil »za mírného vánku« a že si nevšimla, že vítr vane na borový lesík, neboť byla zaprázdňena prací.

Obžalovaná Božena B. pak uvedla, že po podpálení hromádky nevěnovala celému případu pozornost a že si nevšimla, že »kousek dál vane trochu vánek«.

Touto obhajobou se nalézací soud v napadeném rozsudku nazabýval. Zatížil proto rozsudek vadou neúplnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř.

Tato vada se týká výroku o rozhodných skutečnostech, neboť podle toho, co bylo již nahoře uvedeno, jde o skutkový základ, na němž závisí posouzení, zda obžalované jednaly nebo nejednaly nedbale.

Ježto se nelze obejíti bez nového hlavního přelíčení, bylo rozhodnuto, jak je nehoře uvedeno.

Zmateční stížnost se domáhá též podřadění skutku skutkové podstatě druhého případu přečinu podle § 3 uved. vládn. nař., totiž že obžalované zvláště těžkým způsobem porušily zákonné předpisy vydané k odvrácení požárů lesních ploch (vršovišť nebo rašelinišť), kterýžto předpis je nadřazený případu přestupku podle § 4, čís. 2 téhož nařízení, který stihá již pouhé porušení těchto předpisů bez ohledu na tíži jejich porušení. Jde tu o delikty čistě činnostní (formální), k nimž není třeba způsobení (konkrétního) nebezpečí lesního požáru, nýbrž k nimž stačí již pouhé porušení zákonného předpisu (abstraktní nebezpečí).

Po subjektivní stránce stačí pachatelova nedbalost, která záleží již v porušení zákonných předpisů nebo v tom, že pachatel neznal tyto předpisy, ač bylo jeho povinností je znáti.

Nebylo se proto třeba zabývatí zjišťováním, zda obžalované znaly tyto zákonné předpisy. Netýkají se proto výtky zmáteční stížnosti výroku o rozhodných skutečnostech, když jsou namířeny proti uvedenému výroku, který je s hlediska řečeného případu skutkové podstaty přečinu podle § 3 uved. nař. zcela nezávažný.

Naproti tomu není zmáteční stížnost provedena v objektivním směru, neboť se ani nesnaží dolíčiti, že a které zákonné předpisy byly jednáním obžalovaných porušeny.

Podotýká se, že nalézací soud zjistil, že obžalované uhasily vzniklý lesní oheň dobrovolně a dříve, než z něho vzešel některý z následků uvedených v § 1, odst. 2 vládn. nař. Zjištěná škoda 1.500 K, posouzena měřítkem uvedeného místa zákona, které uvádí vedle těžkého poškození těla nebo zdraví člověka a vedle uvedení značného počtu osob do kruté tísně škodu na cizím majetku ve velkém rozsahu, není škodou tohoto stupně. Předpokládá se tu zřejmě škoda blížící se intenzitou zásahu do majetkového práva intenzitě dalších na témž místě uvedených zásahů do

jiných právních statků, čehož v souzeném případě není. Tím jsou splněny předpoklady použití ustanovení § 2 uvedeného vládního nařízení o účinné lítosti a obžalované nemohou být potrestány pro obecné ohrožení požárem způsobené z nedbalosti, tedy pro přečin podle § 1 uvedeného vládního nařízení.

Čís. 7036.

Škoda podle § 1 zák. o maření exekuce může záležet i v tom, že se věřitelovo uspokojení ztíží nebo oddálí.

Bylo-li pachatelovým jednáním zmařeno uspokojení věřitelova obligačního nároku na postavení zdi, vyžadující nákladu přes 2.000 K, činí způsobená škoda přes 2.000 K.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1943, Zm II 412/42.)

Nalézací soud zjistil, že se obžalovaná zavázala Josefu P. soudním smírem ze dne 8. června 1940, že do konce července 1941 postaví mezi P-ovým dvorem a svým domem na hranici své domovní parcely zídku z tvrdého materiálu vysokou 2 m, že však kupní smlouvou ze dne 2. prosince 1940 převedla svůj dům (domovní parcelu) na své vnuky, že prohlašovala, že zídku stavěti nebude, že nic nemá, a že postavení zídky by stálo 3.021 K 30 h.

Na tomto podkladě uznal obžalovanou vinnou přečinem podle § 1 zák. č. 78/1883 ř. z., dospěv k závěru, že se vzdala svého domu v úmyslu, aby zmařila uspokojení svého věřitele Josefa P., a že škoda způsobená jejím činem přesahuje 2.000 K.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalované do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

K důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.:

Škoda podle § 1 zák. o mař. ex. může záležet i v tom, že se věřitelovo uspokojení ztíží neb oddálí. Nezáleží proto na tom, že Josef P. může tentýž nárok (postavit mezi pozemky zídku) uplatňovat vůči novým vlastníkům nemovitosti, nebo že se může domáhat neúčinnosti tržní smlouvy odpůřící žalobou, nebo že obžalovaná mohla žádat za odklad exekuce. To platí i o námitce, poukazující na přípustnost nových staveb jen podle zvláštního povolení (vlád. nař. čís. 166/1941 Sb.), neboť ani tím není dolíčeno, že činem obžalované nenastalo oddálení nebo ztížení věřitelova uspokojení.

Nalézací soud zjistil, že se obžalovaná zavázala, že na hranici pozemků postaví zídku. Záleží tudíž škoda ve zmaření uspokojení tohoto obligačního nároku. Není proto odůvodněna námitka zmatečnou stížností, že z rozsudku neplyne, v čem záleží škoda.

K důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř.:

Nalézací soud dále zjistil, že postavení zídky vyžaduje nákladu 3.021 K 30 h. Bylo-li zmařeno uspokojení uvedeného nároku na postavení zídky, plyne z toho, že způsobená škoda činí přes 2.000 K. Jsou proto bezpodstatné námitky zmatečnou stížností, že zjištění napadeného rozsudku nedovolují závěr, že jde v souzeném případě o přečin maření exekuce, nýbrž že jde toliko o přestupek maření exekuce.

Čís. 7037.

K pojmu svěřeni ve smyslu § 183 tr. zák.

Z pouhé povinnosti vrátit po zrušení smlouvy zálohu nelze ještě usuzovat, že byla záloha svěřenou věcí ve smyslu § 183 tr. zák.

(Rozh. ze dne 22. ledna 1943, Zm I 908/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečnou stížností obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první instance, aby ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudek zjistil, že se obžalovaný zavázal půjčiti Františku P. koně, že František P. vyplatil obžalovanému z důvodu této smlouvy jako »záruku« na půjčeného koně částku 9.300 K a sám koně převzal, že smlouva byla zrušena pro vady koně, že obžalovaný přijal koně zpět, nevrátil však záruku.

Zmatečnou stížností vytýká rozsudku s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., že mu k naplnění pojmu »svěřeni« postačila zjištěná skutečnost, že byla částka 9.300 K složena jako »záloha«, pokud se týče jako »záruka« za půjčeného koně.

Zmatečnou stížností nutno přisvědčit.

Podklad pojmu »svěřeni« tvoří poměr, který vznikl mezi svěřitelem a osobou, již byla věc svěřena, a podle něhož lze teprve posoudit, jaká disposiční moc nad věcí byla této osobě poskytnuta. Jde tu o disposiční moc, která byla udělena za předpokladu, že s věcí bude naloženo určitým způsobem, a v důvěře, že věci bude použito jen k tomu účelu, za kterým byla dána disposiční moc nad ní. Z poměru mezi svěřitelem a osobou, již byla věc svěřena, vznikají pro toho, v jehož disposiční moci se věc octla, práva a povinnosti, které tvoří obsah poměru svěřeni. Teprve podle nich lze posoudit, zda byla provedená dispozice věcí bezprávná.

Tuto otázku nelze posoudit na podkladě pouhého výroku, že šlo o »zálohu« po případě o »záruku«, neboť z něho není zřejmé, jaká disposiční moc byla udělena obžalovanému, jaká práva a povinnosti mu vznikly, zejména jak byl oprávněn naložit složenými penězi po dobu půjčení koně.

pokud se týče, jak byl povinen tyto peníze opatrovati, zejména zda mu odevzdáním »záruky« vznikla jediné povinnost uschovat složené peníze, opatrovat je a po skončení poměru vrátit, či zda mu bylo propůjčeno i právo, nakládat jimi jiným způsobem. Otázku, jaká práva byla obžalovanému propůjčena a jaké povinnosti mu byly uloženy, bude lze posoudit nejen podle toho, co bylo výslovně umluveno (ať již podle smlouvy odpovídající určitému zákonnému typu nebo podle právního poměru smlouvě pouze podobného), nýbrž i podle toho, co bylo stranami pouze mlčky předpokládáno. Teprve pak bude lze posoudit další otázku, zda vznikla obžalovanému povinnost vrátit »zálohu — záruku« již podle původní úmluvy o půjčení koně a o složení peněz, či zda mu tato povinnost vznikla teprve podle úmluvy, kterou bylo rozvázáno ujednání o půjčení koně.

V těchto směrech však nalézací soud nečinil žádné zjištění. Z pouhé povinnosti vrátit složenou částku při zrušení smlouvy pro vady půjčeného koně nelze ještě posoudit, zda tento obligační závazek činil ze složených peněz věc svěřenou podle § 183 tr. z.

Bylo proto odůvodněné zmateční stížnosti vyhověno již z tohoto důvodu, aniž se bylo třeba zabývatí formálními zmatky, uplatněnými podle § 281, čís. 4, 5 tr. ř.

Pokud jde o další hmotněprávní námitky, činěné zmateční stížnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., se podotýká toto:

Namítá-li zmateční stížnost, že zjištěný děj nenaplnuje pojem »přivlastnění a zadržení«, není v právu, neboť odepření vrátit zálohu a úmysl učinit tento stav trvalým naplnuje uvedený zákonný pojem, třeba se to stalo ve formě tvrzení, že záloha nebyla složena v uplatňované výši.

To, že se poškozený mohl dodatečně domoci náhrady z majetku obžalovaného, je za zjištěného stavu věci nezávažné i s hlediska § 187 tr. z.

Čís. 7038.

Právo přednosti nezbavuje účastníka dopravy povinnosti zaříditi svoji jízdu tak, aby doprava nebyla ohrožována.

Musí zejména na ne zcela přehledné křižovatce počítati s tím, že se mu v jízdní dráze může objeviti překážka.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1943, Zm I 956/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, aby o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Nalézací soud vzal za zjištěno, že obžalovaný jel dne 20. května 1940 nákladním autem, které řídil, n-skou ulicí v P. směrem na křižovatku

této ulice s K-ovou ulicí a H-ovým náměstím, že s levé strany ve směru jeho jízdy jel na motocyklu František P., že oba jeli po své pravé straně jízdní dráhy a že na křižovatce jmenovaných ulic došlo ke srážce obou vozidel, která měla za následek smrt Františka P.

Obžalovaný byl však napadeným rozsudkem zproštěn podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle § 335 tr. z., spáchaný zavinením tohoto smrtelného úrazu z nedbalosti, a to, jak plyne z rozsudkových důvodů, v podstatě proto, že jel po své pravé straně mírnou rychlostí asi 25 km/hod., dal před křižovatkou výstražné znamení, rozhlížel se do stran, než do křižovatky vjel, ke zpomalení jízdy na křižovatku neměl důvod, ježto šlo o křižovátku hlavní ulice (po které jel obžalovaný) s ulicí postranní (po které jel František P.), takže obžalovaný nemusil předpokládati, že mu se strany náhle vyrazí nějaké vozidlo, nýbrž že se naopak mohl spoléhati na to, že řidič tohoto vozidla bude dbáti náležitě opatrnosti vzhledem k tomu, že vozidlo jedoucí po hlavní silnici má přednost před vozidlem jedoucím po vedlejší silnici, a konečně že motocykl, který jel značnou rychlostí, a to větší než auto řízené obžalovaným, vjel obžalovanému do cesty tak, že tento jej spatřil, až když byl v jeho jízdní dráze, kdy také začal brzdit, což nemohl dříve učinit, ježto uviděl motocykl až v poslední chvíli.

Zmateční stížnosti nutno přisvědčiti, již pokud s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. namítá, že nalézací soud dospěl ke zprošťujícímu výroku nesprávným výkladem ustanovení § 9, odst. 2 a § 13, odst. 1 vlád. nař. čís. 242/1939 Sb.

Podle § 9, odst. 2 uvedeného vládního nařízení je řidič povinen zaříditi rychlost auta tak, aby byl kdykoliv s to vyhověti svým povinnostem v dopravě a aby v případě potřeby mohl vozidlo včas zastaviti, což platí zvláště na nepřehledných místech; blížil-li se obžalovaný ke křižovatce, jak tomu bylo v souzeném případě, a byla-li tato, jak nalézací soud zjistil, přehledná pouze na 20 m, pokud se týče 8 m, jinak však nepřehledná, měl býti psychicky i jezdecky připraven na možnost, že se na takovéto křižovatce objeví nějaká překážka, a důsledkem toho měl voliti takovou rychlost, aby mohl zastavit před překážkou vyskytnuvší se v jízdní dráze. S vyskytnutím překážky v jízdní dráze, zejména na ne zcela přehledných křižovatkách, musí každý řidič počítati, neboť na křižovatkách je vždy možný střet vozidel jedoucích různými směry. To zde platí tím spíše, že obžalovaný znal ono místo a podle vlastního doznání věděl, že v n-ské ulici docházelo k automobilovým nehodám. Okolnost, že obžalovaný předpokládal, že řidič druhého motorového vozidla zachová dopravní předpisy, a to v souzeném případě ustanovení § 13, odst. 1 uvedeného vládního nařízení o přednosti v jízdě, je pro otázku viny obžalovaného nerozhodná potud, že zmíněné právo přednosti v jízdě nezbavuje účastníka dopravy povinnosti, aby si podle § 1 vlád. nař. čís. 242/1939 Sb. počínal tak, aby doprava nemohla býti ohrožována.

Je proto nesprávný názor nalézacího soudu, že obžalovaný již proto, že jel po hlavní ulici, nemusel předpokládati, že mu nějaké vozidlo vrazí náhle do cesty, a že důsledkem toho neměl důvod k pomalejší jízdě.

Pro posouzení otázky, zda obžalovaný vyhověl předpisu § 9, odst. 2 vlád. nař. čís. 242/1939 Sb., je nerozhodné, že jel po své pravé straně, že nepřekročil nejvyšší rychlost přípustnou jinak v uzavřených osadách a že dal výstražné znamení, tedy že jinak zachoval příslušné předpisy o jízdě motorovými vozidly. Okolnosti zdůrazňované nalézacím soudem, že František P. jel větší rychlostí než obžalovaný a že mu vjel do cesty, tak, že jej obžalovaný uviděl až v poslední chvíli, nemohly by samy o sobě zbavit obžalovaného viny, a přicházely by v úvahu jako pouhé spoluzavinění třetí osoby. O výlučném zavinění poškozeného na nehodě by bylo lze mluvit jen tehdy, kdyby byl zjištěnými okolnostmi opodstatněn závěr, že obžalovaný řidič nákladního auta nemohl srážku, pokud se týče její těžké následky, odvrátiti ani tehdy, kdyby byl zejména v každém směru použil povinné opatrnosti a kdyby tedy byl zejména splnil povinnost, kterou mu podle hořejšího výkladu ukládal předpis § 9, odst. 2 vlád. nař. čís. 242/1939 Sb.

Aniž se proto bylo třeba obíratí ostatními vývody zmateční stížnosti, bylo jí vyhověno již z tohoto důvodu a napadený rozsudek byl zrušen jako zmatečný.

Jelikož nalézací soud, vycházející z nesprávného právního posouzení, neučinil všechna potřebná skutková zjištění, zejména nezjistil vzájemnou polohu obou vozidel v době jejich vjíždění na křižovatku, pokud se týče v době, kdy obžalovaný mohl a při náležité pozornosti měl spatřiti přijíždějící motocykl, a nezjistil blíže rychlost motocyklu v této době, (rozsudek mluví jen o značné, asi 25 km za hodinu převyšující, ale jinak blíže nezjištěné rychlosti jízdy motocyklu), nemůže nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodnouti ihned ve věci samé a byla proto věc vrácena nalézacímu soudu, aby jí znovu projednal a rozhodl.

Čís. 7039.

Rychlost, dovolenou jinak zákonem, lze jen tehdy pokládat za přiměřenou, nevznikly-li za jízdy okolnosti, nutící řidiče voliti rychlost, při níž by mohl, kdyby bylo třeba, včas zastavit (ještě před vyskytnuvší se překážkou).

Zavinění podle § 335 tr. z. nevyžaduje, aby pachatel mohl předvídat určité nebezpečí, stačí, že mohl předvídat všeobecně nebezpečnou povahu svého jednání.

Řidič automobilu má ve městě za tmy počítat s tím, že se v jeho jízdni dráze může vyskytnouti překážka, zejména i chodec jdoucí u okraje vozovky, a to i když je vedle vozovky za příkopem chodník.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1943, Zm I 914/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin proti bezpečnosti

života podle § 335 tr. z. (ve znění čl. III vlád. nař. čís. 306/1939 Sb.), zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným, že se dne 1. listopadu 1941 v N. tím, že jel jako řidič nákladního auta neopatrně, dopustil jednání, o němž již podle přirozených jeho následků, které může každý snadno poznati, podle předpisů zvláště vyhlášených a podle svého zaměstnání mohl nahlédnouti, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnosti života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, při čemž z toho povstalo Vlastě P. těžké poškození na těle, a že tak spáchal přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z. a čl. III vlád. nař. čís. 306/1939 Sb.

Důvody:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5 a 9, písm. a) tr. ř., nutno přisvědčiti již z hmojněprávního důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný řídil dne 1. listopadu 1941 asi v 6 hod. 45 min. ráno na asfaltové okresní silnici směrem od S. do N. v obvodu města nákladní auto; jel rychlostí asi 25 až 30 km/hod. po pravé straně vozovky, za tmy, měl normálně rozsvícené velké světlo zatemněné podle předpisu, přepojil je na slabší, když proti němu jel cyklista; ten měl větší světlo a obžalovaného částečně oslňoval; obžalovaný částečně zpomalil jízdu a jel dále; než měl příležitost přepojit slabší světlo na velké (normální), spatřil před sebou v jízdni dráze asi na dva až tři metry chodce (Vlastu P.); brzdil sice ihned a snažil se auto strhnouti směrem od ní, t. j. doleva, avšak neměl k tomu již ani čas, ani možnost: poválil jí a způsobil jí těžké poškození na těle, mimo jiné zlomení pravé nohy. Vlasta P. měla na sobě šedavý plášť a bylo jí proto na asfaltové silnici špatně viděti, šla asi 1 m od kraje vozovky tímž směrem jako jel obžalovaný, ačkoliv po stranách vozovky byly pro chodce chodníky, které jsou od vozovky odděleny příkopy.

Nalézací soud vyvodil z tohoto zjištěného skutkového děje závěr, že obžalovaný nemá vinu na těžkém poškození na těle Vlasty P., poněvadž nemohl předvídat, že bude v jízdni dráze nějaký chodec, když pro ně (chodce) byly k dispozici chodníky; obžalovaný jel (podle názoru soudu) za daných poměrů přiměřeně rychle a pro špatnou viditelnost Vlasty P. (pro její šedavý plášť) nemohl jí ani dříve zpozorovat, poněvadž byl oslněn světlem protijedoucího cyklisty.

Zmateční stížnost právem vytýká, s hlediska zmatku podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., že nalézací soud pochybil při právním výkladu ustanovení dopravního silničního řádu (vlád. nař. č. 242/1939 Sb.) a § 335 tr. z.

Zjištěná rychlost obžalovaného při jízdě nákladním autem v obvodu města N. (25 až 30 km/hod.) byla by sama o sobě přiměřená a dovolená, ovšem pouze tehdy, pokud by nevznikly za jízdy skutečnosti, které by nutily řidiče vozidla, aby zařídil rychlost vozidla tak, aby byl kdykoliv s to vyhověti svým povinnostem v dopravě a aby mohl v případě potřeby zastavit vozidlo včas, t. j. ještě před překážkou, jak ustanovuje § 9, odst. 2 dopravního řádu silničního.

Takovéto skutečnosti zajisté vzešly u obžalovaného, když podle zjištění soudu jel v obvodu města v úplné tmě, maje rozsvíceno slabé světlo auta, ještě podle předpisu zatemněné, viděl před sebe pouze na krátkou vzdálenost a sám dokonce byl ještě oslněn osvětlovacím zařízením protijedoucího cyklisty.

Za tohoto zjištěného stavu měl obžalovaný jeti rychlostí, která byla úměrná přehlednosti jízdní dráhy, t. j. rychlostí, při které je brzdná dráha i se zřetelem na reakční okamžik kratší než vzdálenost dostatečně osvětlená světlomety auta (a to ještě se zřetelem na částečné oslnění). Měl tedy obžalovaný za této situace volit takovou rychlost, která by mu dovolovala zastavit na vzdálenost, na kterou před sebe právě viděl a na kterou mu byla seznatelná možná překážka jízdy, a to ať již chodec, či překážka jiné povahy. Bylo na obžalovaném, aby podle okolností jel rychlostí nejmenší, neboť byl-li oslněn světlem protijedoucího cyklisty tak, že mohl při vlastním slabém osvětlení auta zpozorovati chodce jdoucího před ním tímž směrem (Vlastu P.) teprve na dva až tři metry, měl úměrně k těmto skutečnostem snížit rychlost jízdy na tolik, aby mohl ještě před ním (před chodcem) zastavit. Musel si také za těchto zjištěných poměrů při své jízdní rychlosti uvědomit, že nemůže zastavit na vzdálenost pouhých dvou až tří metrů. Měl tím spíše podstatně zpomalit jízdu, ne-li zastavit, když byl oslněn.

Nemohl-li tedy obžalovaný přes svou snahu včas zabrzdit před Vlastou P., ani se jí doleva vyhnout, neodpovídala jeho rychlost jízdy ustanovení § 9, odst. 2 doprav. řádu silničního a on tak nedbal zvláště vyhlášených předpisů, které mu již samy o sobě zprostředkovaly předvídatelnost nebezpečí pro život, zdraví a tělesnou bezpečnost lidí.

Mýlil se proto nalézací soud, měl-li za to, že za skutkového stavu, jak jej zjistil, nelze spatřovati v jednání obžalovaného zavinění.

U trestných činů podle § 335 tr. zák. se nepředpokládá, aby pachatel mohl předvídat určité jím způsobené nebezpečí (jak zřejmě má na mysli — ovšem mylně — nalézací soud), nýbrž stačí, že mohl při průměrné opatrnosti předvídati možnost nebezpečí vůbec, poznati všeobecně nebezpečnou povahu svého jednání, třebaže nemohl seznat, ve kterém okamžiku jednání vyvrcholí poznaná nebo poznatelná možnost nebezpečí ve skutečné nebezpečí.

Obžalovanému totiž mohla v kritickém okamžiku za zjištěné situace, kdy za oslnění a za viditelnosti na nepatrnou vzdálenost pouze přibrzdil, takže, jak sám přiznává, jel dále rychlostí 15 km/hod., vzniknout překážka v jízdě jiné povahy, než právě v osobě chodce, na př. povoz týmž směrem jedoucí. Pak by bylo došlo nepochybně k ohrožení, po případě zranění některé osoby, na př. Marie R., která jela s obžalovaným, neboť by se byl mohl obžalovaný při použité rychlosti jízdy a při zjištěném oslnění tím méně vyhnouti včas povozu, nemohl-li se vyhnout ani chodci. Obžalovaný vyvolal tedy sám svou nepřiměřeně rychlou jízdu za tohoto nebezpečného stavu takovou situaci, že vzniklo již konkrétní nebezpečí pro osobu s ním jedoucí (Marii R.).

Ostatně má průměrně opatrný řidič auta už podle přirozené povahy místa počítat za tmy v obvodu města s chodcem jdoucím u okraje vozovky jako s překážkou jízdy — i když je vedle vozovky za příkopem chodník —, neboť jde o zjev velmi častý a obecně známý, nehledíc k tomu, že je na př. pro chodce s břemeny vůbec podle ustanovení § 37, odst. 5 dopr. řádu silničního vyhrazeno používat nejkrajnější pravé strany jízdní dráhy, takže má řidič auta již z tohoto důvodu počítat s chodci jdoucími na okraji jízdní dráhy.

Za zjištěných poměrů pak byla obžalovanému naznačena možnost přítomnosti chodců při okraji vozovky a tím mu dány náznaky zprostředkující poznání konkrétního nebezpečí, že může dosavadní rychlostí jízdy nákladním autem dojíti k nehodě, — vedle úvah výše uvedených — ještě tím, že obžalovaný jel v ranní době těsně před začátkem nastoupení práce, kdy (jak je všeobecně známo) spěchá zaměstnanectvo a vůbec velký počet lidí do zaměstnání směrem do středu města.

Tím, že si obžalovaný neuvědomil tyto skutečnosti a nebezpečí s nimi spojené, ač bylo poznatelné při povinné pozornosti, byla i podle těchto přirozených následků, které může každý snadno poznati, naplněna skutková podstata souzeného přečinu po stránce subjektivní.

Částečná vlastní neopatrnost poškozené není za uvedených poměrů mezipříčinou vylučující příčinnou spojitost mezi jednáním obžalovaného a škodným výsledkem, neboť skutečnost, že šla Vlasta B. v jízdní dráze, ačkoliv byl za příkopem vozovky chodník pro pěší, nevylučuje na straně obžalovaného možnost předejiti nehodě, kdyby byl volil takovou rychlost, při které by byl mohl zastavit ještě před ní, jak to bylo jeho povinností. Nejel-li však obžalovaný takovou přiměřenou rychlostí, přivodil tím aspoň jednu z příčin toho, že najel na Vlastu P. a těžce jí zranil.

Jsou tak splněny všechny pojmové znaky přečinu proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z. a čl. III vlád. nař. čís. 306/1939 Sb.

Čís. 7040.

Falšování data narození v občanské legitimaci je zločinem podle § 199, písm. d) tr. z. a nikoliv jen přestupkem podle § 320, písm. i) tr. z., stalo-li se v úmyslu uvést v omyl a způsobiti škodu na právu kontroly protěktorátních příslušníků.

Okolnost, že bylo provedeno neuměle, nevylučuje možnost uvedení v omyl.

Bylo-li odhaleno už při prvním předložení listiny, jde jen o pokus uvedeného zločinu.

Čin je dokonán teprve předložением falšované listiny, nikoliv už jejím falšováním.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1943, Zm II 402/42.)

Obžalovaná zfalšovala v nezjištěné době v roce 1941 nebo 1942 občanskou legitimaci, která jí byla vydána policejním ředitelstvím v N.,

tím, že v ní správný rok svého narození 1907 přepsala na rok 1910. Tuto legitimaci předložila dne 2. června 1942 při kontrole ve vlaku policie, která při tom zjistila zfalšování roku narození.

Nalézací soud uznal obžalovanou vinnou zločinem podvodu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z., jehož se dopustila tím, že během roku 1941 až 1942 v N. falšovala veřejnou listinu tak, že ve své občanské legitimaci, vydané policejním ředitelstvím v N., vymazala datum narození 1907, přepsala je na 1910 a předložila takto zfalšovanou legitimaci dne 2. června 1942 při kontrole občanských legitimací policejním orgánům, aby je uvedla v omyl, jímž měl Protektorát Čechy a Morava utrpět škodu na svém právu na řádnou evidenci protektorátních příslušníků.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalované do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost se domnívá (§ 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.), že se falšování data narození obžalované z roku 1907 na rok 1910 stalo tak naivně a dětsky, že nebylo způsobilé uvést v omyl kontrolující orgány.

Přehlíží však, že tu byla možnost uvést v omyl přes tvrzené neumělé padělání data narození, neboť není vyloučeno, že falšování mohlo být přehlédnuto kontrolujícím orgánem při nedosti podrobném prohlédnutí občanské legitimace.

Ježto obžalovaná podle zjištění napadeného rozsudku chtěla uvést v omyl kontrolující orgány a způsobiti škodu na právu prováděti kontrolu protektorátních příslušníků, jsou splněny podmínky zločinu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z., čímž je však zároveň vyloučeno, aby bylo na souzený čin použito ustanovení § 320, písm. f) tr. z.

Není proto odůvodněná zmateční stížnost, domáhá-li se s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř., aby byl čin podřaděn mírnějšímu ustanovení § 320, písm. f) tr. z.

Zmateční stížnost se dále domnívá, že čin byl dokonán falšováním občanské legitimace. Není však v právu, neboť k dokonání činu došlo teprve předložením falšované občanské legitimace. To se stalo dne 2. června 1942. Vztahují se tudíž na souzený případ ustanovení vládní nař. čís. 143/1942 Sb.

Není proto zmateční stížnost odůvodněná, vytýká-li (§ 281, čís. 11 tr. ř.), že nalézací soud neprávem použil tohoto nařízení při výměře trestu. Sem spadají i vývody odvolání, jimiž se obžalovaná domáhá snížení trestu, vyměřeného nejnižší hranicí dovolenou čl. I. uved. nařízení, a žádá-li, aby jí bylo povoleno podmíněně odsouzení.

Z toho, že nedošlo k uvedení kontrolujících orgánů v omyl, plyne, že čin nebyl dokonán. Měl být proto podřaděn ustanovení §§ 8, 197, 199, písm. d) tr. z. Přesto však nelze přisvědčiti zmateční stížnosti, pokud se domáhá tohoto podřadění (§ 281, čís. 10 tr. ř.); trest byl totiž vyměřen v nejnižší přípustné výměře, takže zmateční stížnost nemůže tu obžalované přinést žádný prospěch (srov. § 281, odst. 1 tr. ř.).

Čís. 7041.

Dovolenka opravňující k jízdě na dráze s 50% slevou jízdného je veřejná listina ve smyslu § 199, písm. d) tr. zák.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1943, Zm II 463/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z.

Z d ů v o d ů:

U výroku o vině obžalovaného zločinem podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z. vytýká stěžovatel s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. právní omyl rozsudku, namítaje především, že dovolenka, o níž jde, vystavená příslušníku rotý vládního vojska velitelem rotý, je jen interním potvrzením o tom, že její držitel může opustiti na určitou dobu vojenské ubikace nebo obvod sídla svého kmenového tělesa, že taková dovolenka, neobsahující ani podpis držitele, není legitimací listinou, že je to obyčejný tiskopis, který obyčejně podepisuje velitel rotý nebo jeho zástupce in bianco, a že nevykazuje žádných podstatných znaků stanovených zákonem a proto není veřejnou listinou ve smyslu § 199, písm. d) tr. zák.

Podle zjištění rozsudku byly při prohlídce věci obžalovaného nalezeny blankety dovolenek vládního vojska, z nichž jedna byla vystavena s datem 25. října 1941, s platností do 26. října 1941 k cestě z N. do P., opatřena razítkem praporu rotý nováčků vládního vojska a podpisem velitele této rotý; podle razítka železniční stanice v N. bylo jí určité použito k jízdě, a to — jak rozsudek dále zjišťuje — obžalovaným, který si dovolenku bez vědomí velitele rotý sám vyplnil k jízdě domů k svým rodičům z N. do P. a zpět, čímž poškodil železniční správu o částku 104 K.

Z těchto zjištění nalézacího soudu vyplývá, že u obžalovaného nešlo jen o t. zv. »propustku«, nebo »o dovolení přes večerku«, nýbrž že šlo o t. zv. »dovolenku«, t. j. listinu, vyhotovenou na předepsaném úředním tiskopisu, obsahující osvědčení příslušného velitele dovolencovo vojenské části mimo jiné o tom, že mu udělil v mezích svého oprávnění na dobu přesně v ní vymezenou a do míst jmenovitě v ní uvedených jednodenní dovolenou, která opravňuje k 50% slevě hotově placeného jízdného na česko-moravských drahách v povolené vozové třídě do míst uvedených v rubrice 7. Proto je dovolenka vládního vojska listinou, která osvědčuje dovolencovo právo i proti dráze. Protože je též opatřena razítkem velitele rotý nováčků vládního praporu, k níž obžalovaný náležel, a podpisem jejího velitele i podpisem obžalovaného, je nepochybně veřejnou listinou podle § 199, písm. d) tr. z., jak o ní nalézací soud právem uznal, neboť je vystavena příslušným veřejným úřadem v mezích jeho působnosti.

Ježto obžalovaný podle nenapadeného rozsudkového zjištění dotčené falšované dovolenky též použil k dosažení 50% slevy jízdného na železniční trati z N. do P. a zpět, nepochybil nalézací soud, shledal-li v tomto jeho činu skutkovou podstatu zločinu podvodu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z., jímž uznal obžalovaného vinným.

Čís. 7042.

Trestních ustanovení §§ 60 až 67 vládní nařízení č. 127/1941 Sb. lze užít jen, nejde-li o čin přísněji trestný podle jiných ustanovení. Předpis § 81 tr. z. je přísnější než ustanovení § 60 uved. nař.

Hajný myslivosti, zakročující proti pytlákoví, kterého přistihl mimo svůj služební obvod, nepožívá ochrany podle § 81 tr. z., i když se pytlák před tím dopustil pytláctví v jeho revíru. Je však chráněn předpisem § 98 tr. z., chce-li ho zadržet a odevzdat vrchnosti jako osobu podezřelou z trestného činu.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1943, Zm I 355/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinu podle § 60 a § 63, odst. 2 vládní nařízení č. 127/1941 Sb., zrušil napadený rozsudek, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem zprotivení oprávněnému k ochraně myslivosti podle § 60 téhož vládního nařízení, v důsledku toho jej zrušil i ve výroku o trestu a v dalších výrocích s tím souvisejících, uznal obžalovaného vinným zločinem veřejného násilí podle § 98, písm. b) tr. z., jehož se dopustil tím, že dne 28. prosince 1941 vyhrožoval Josefu P. ublížením na těle v tom obmyslu, aby na něm vynutil opominutí, a vyměřil mu se zřetelem na pravoplatně již odsouzení pro přečin pytláctví podle § 63, odst. 2 vládní nařízení č. 127/1941 Sb. trest podle § 100, odst. 1 a § 35 tr. z.

Důvody:

Napadený rozsudek zjistil, že obžalovaný nalíčil oka na zvěř v n-ském revíru, v němž je hajný Josef P. oprávněn vykonávat mysliveckou službu, že nalíčil též oka v sousedním r-ském revíru, že hajný Josef P. našel tato oka dne 26. prosince 1941, že dne 28. prosince 1941 přistihl obžalovaného v r-ském revíru, že se obžalovaný dal na útěk, že ho hajný pronásledoval a dostihl, že ho vyzval, aby s ním šel na četnickou stanici, že to obžalovaný odepřel a chodil dvě hodiny různým směrem po lese, že konečně hajný chytil obžalovaného za rameno a znovu ho vyzval, aby s ním šel na četnickou stanici, že na něho obžalovaný napřáhl pěst, jako by ho chtěl udeřit, a řekl: »Nesahej na mne,« pak že odhrnul zimník, sáhl rukou do zadní kapsy a napřáhl proti hajnému ruku, jako by v ní měl nůž, a že tu hajný vzal pušku do pohotovosti, načež obžalovaný uposlechl a hajnému se podařilo odvést ho na četnickou stanici.

Na tomto podkladě uznal nalézací soud obžalovaného vinným přečinem podle § 60 vládní nařízení č. 127/1941 Sb.; vyloučil skutkovou podstatu zločinu podle § 81 tr. z. proto, že podle § 73, odst. 3 téhož vládní nařízení pozbývají platnosti všechna jiná ustanovení, pokud souhlasí s ustanoveními tohoto vládního nařízení nebo jsou s nimi v rozporu, a že je tomu tak v případě poměru § 60 uved. vládní nařízení k § 81 tr. z. Mimo to uznal obžalovaného vinným přečinem pytláctví spáchaného jak v n-ském, tak v r-ském revíru.

Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje zmátek podle § 281, č. 10 tr. ř., který spatřuje v tom, že nalézací soud uznal obžalovaného vinným toliko přečinem podle § 60 vládní nařízení č. 127/1941 Sb. místo zločinem podle § 81 tr. z.

K tomu nutno uvést toto:

Nalézací soud přehlíží ustanovení § 68 uved. vládní nařízení o rozsahu platnosti jeho trestních ustanovení; podle tohoto paragrafu se užije trestních ustanovení §§ 60—67 jen, není-li trestný čin přísněji posuzován podle jiných ustanovení. To bylo splněno v souzeném případě, ježto je podle jiných ustanovení § 81 tr. z. přísnější, neboť kvalifikuje čin za zločin, který je v § 82 tr. z. stíhán těžkým žalářem, kdežto § 60 uved. vládní nařízení kvalifikuje čin toliko za přečin a stíhá jej jen vězením, po případě tuhým vězením (třeba je jeho hořejší hranice delší — srov. rozh. č. 1700, 3316 Sb. n. s.).

Třeba proto uvážit, zda učiněná zjištění naplňují skutkovou podstatu zločinu podle § 81 tr. z., zejména v tom směru, zda šlo o výkon služby, když hajný Josef P. zakročil proti obžalovanému v revíru, který nepodléhá jeho služebnímu dozoru, a zda byl tento zákrok v bezprostřední časové a místní souvislosti s přistižením obžalovaného při trestném činu, spáchaném ve služebním obvodu zakročujícího hajného.

Podle § 40, odst. 2, č. 1 vládní nařízení č. 127/1941 Sb., platného v době činu, jsou osoby oprávněné k výkonu ochrany myslivosti oprávněny zadržet osoby, které loví neoprávněně v honebním okrsku, a zjistiti jejich totožnost. I kdyby se tento předpis uvedeného úzkého znění vykládal tak (a to v soulase s ustanovením § 9, odst. 1, č. 1, písm. c), odst. 2 vládní nařízení č. 311/1942 Sb., které nabylo účinnosti teprve dnem 7. září 1942), že přísežný myslivecký ochranný personál může ve svém služebním okrsku zadržeti známé mu osoby, které přistihl při zvlášť hrubém provinění proti některému předpisu vydanému na ochranu myslivosti, po případě je stíhati a zadržeti i mimo příkazany okrsek, dají-li se tyto osoby na útěk, nebylo by ani pak lze přisvědčiti zmateční stížnosti, že jsou tyto podmínky splněny v souzeném případě. To proto, že hajný přistihl obžalovaného nikoli ve svém služebním okrsku (n-ském revíru), nýbrž mimo tento okrsek (v r-ském revíru). Skutečnost, že obžalovaný nastrojil před tím oka na zvěř i ve služebním okrsku hajného Josefa P., nenaplnuje pojem přistižení osoby při činu a jejího stíhání v uvedeném smyslu, ježto tento hajný nepřistihl obžalovaného ve svém služebním okrsku, a ježto se stíhání v souzeném případě nestalo v časové a místní souvislosti s přistižením při trestném činu.

Chybí proto pro použití ustanovení § 81 tr. z. zákonný znak vrchnostenské osoby pro nedostatek formálního oprávnění mysliveckého hajného Josefa P. k zákroku, který provedl.

Nemůže-li býti z tohoto důvodu vyhověno zmateční stížnosti, pokud jde o podřadění činu obžalovaného přísnějšímu ustanovení § 81 tr. z. nutno dále uvážit v rámci uplatněného důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř., zda zjištěný děj nenaplnuje skutkovou podstatu jiného trestného činu, třeba přísnějšího, než na který uznal nalézací soud, zejména zločinu podle § 98, písm. b) tr. z.

Osobu podezřelou z trestného činu, který se stíhá z úřední povinnosti smí kdokoli zadržet za tím účelem, aby ji odevzdal příslušné vrchnosti (rozh. čís. 3677, 5857 Sb. n. s.). Užije-li osoba podezřelá z trestného činu skutečného násilí (násilí fyzického) nebo vyhrůžky ublížením na těle, na svobodě, na cti nebo na majetku (násilí psychického), aby zmařila své zadržení a odevzdání vrchnosti, dopouští se zločinu podle § 98 tr. z. Těto ochrany požívá jako každý jiný občan samozřejmě i člen přísežného mysliveckého ochranného personálu, zakročuje-li mimo okresek, jemu služebně přikázaný, a nejsou-li tu ani jinak splněny formální předpoklady jeho služebního zákroku.

V souzeném případě se obžalovaný dopustil přečinu pytláctví. Zakročil-li proti němu Josef P. zjištěným způsobem, dopustil-li se obžalovaný proti Josefu P. zjištěné pohrůžky směřující proti jeho tělu a učinil-li to v úmyslu, aby zmařil své zjištění a předvedení, jsou splněny zákonné znaky zločinu podle § 98, písm. b) tr. z.

Proto bylo zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověno podud, že byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 98, písm. b) tr. z. I toto ustanovení je přísnější, než ustanovení § 60 uved. vlád. nař. a vztaňuje se proto i na ně předpis § 68 téhož vlád. nař.

Čís. 7043.

Při možnosti, že požár vznikl jen nedbalostí jednoho z více podezřelých, nelze všechny podezřelé uznat vinnými přečinem podle § 1 vlád. nař. čís. 62/1941 Sb.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1943, Zm I 764/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečným stížnostem obžalovaných A., B. a C. do rozsudku krajského soudu, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle § 1, odst. 1, písm. a) a odst. 2 vlád. nař. čís. 62/1941 Sb., zrušil napadený rozsudek a uložil nalézacímu soudu, aby ve věci znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Nalézací soud zjistil, že požár vznikl neopatrným jednáním obžalovaných, a sice buď odhozením cigarety nebo odpadnutím ještě žhavého popela cigarety nebo špatně uhašené zápalky.

Zmateční stížnost obžalovaných A. a B., dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř., poukazuje na to, že požár mohl vzniknout působením jediné osoby a jediné příčiny, a že bylo věci nalézacího soudu, aby o tom uvažoval. Také zmateční stížnost obžalovaného C. namítá s hlediska zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř., že mělo býti zjišťováno, zda to byl právě stěžovatel, který způsobil požár.

Podle obsahu těchto námitek je uvedenému výroku o rozhodných skutečnostech vytýkáno, že z něho nelze seznati, zda napadený rozsudek zjistil, že byl požár způsoben buď tak, že jej způsobil každý z obžalovaných odhozením zbytku cigarety nebo špatně uhašené zápalky anebo tím, že mu odpadl žhavý popel cigarety, nebo tak, že požár vznikl jen působením některého z nich. Tím je uplatňována vada nejasnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř.

Zmateční stížnosti nutno přisvědčiti.

V napadeném výroku se jednak praví, že požár vznikl neopatrností (správně neopatrným jednáním) obžalovaných, z čehož by mohlo býti prousuzováno, buď že obžalovaní způsobili požár společnou a jednotně prováděnou činností, nebo že každý z obžalovaných způsobil požár samostatnou činností. V témže výroku se však dále uvádí, že požár vznikl buď odhozením zbytku cigarety nebo odpadnutím ještě žhavého popela cigarety nebo špatně uhašené zápalky, čemuž může býti rozuměno tak, že požár vznikl jen jediným z těchto způsobů, tedy působením jediné osoby.

Jde o výrok, který se týká rozhodných skutečností, neboť tu jde o posouzení, zda se trestného činu dopustili všichni obžalovaní nebo jen některý z nich.

Uvedený výrok nalézacího soudu nedovoluje pro svoji nejasnost rozpoznati, zda v sobě obsahuje zjištění v tom neb onom směru. Je proto zmateční stížnost obžalovaných odůvodněna již z tohoto důvodu.

Čís. 7044.

S hlediska ustanovení § 2 vlád. nař. čís. 62/1941 Sb. (účinná lítost) je nerozhodné, proč se pachatel nepodařilo uhasit včas oheň.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1943, Zm II 511/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 1, odst. 1, písm. a) vlád. nař. čís. 62/1941 Sb.

Z důvodů:

S hlediska zmatku podle § 281, čís. 4 tr. ř. neprávem vytýká zmateční stížnost, že soud neprovedl důkazy navržené při hlavním přelíčení,

1. — — —
2. — — —

3. znalcem o tom, že je s hlediska živnostensko-policejního nepřipustno, aby dílna (v níž oheň vznikl) nebyla opatřena hasicím přístrojem.

K 1. — — —

K 2. — — —

K 3. Obžalovaný se nemůže pro svoji beztrestnost ve smyslu § 2 uved. vlád. nař. dovolávat důvodně ani toho, že mu bylo znemožněno uhasiti oheň dobrovolně a dříve, než z něho vzešel některý následek uvedený v § 1, odst. 2 uved. vlád. nař. proto, že v dílně nebyl hasicí přístroj, neboť je s hlediska tohoto důvodu beztrestnosti nezávažné, proč nedošlo k uhašení ohně.

Čís. 7045.

K rozlišení krádeže od lesního pychu.

Ten, kdo sbírá klestí a suché dříví, věda, že si vlastník lesa vyhradil jejich zužitkování, dopouští se krádeže.

(Rozh. ze dne 4. února 1943, Zm I 808/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem veřejného násilí podle §§ 81, 82 tr. z., přestupkem podle § 312 tr. z. a přestupkem podle § 460 tr. z.

Z důvodů:

Zmateční stížnost neprovádí po zákonu důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., pokud u výroku o vině přestupkem krádeže podle § 460 tr. z. nevychází z rozsudkového zjištění o ceně nařezaných a odcizených větví, činící asi 25 K, a o tom, že nalezené větve byly na onom místě správou velkostatku uchystány pro hladovou zvěř a že obžalovaná neposlechla výzvy hajného Františka P., aby větve nechala na místě.

Leč i pokud stěžovatelka provádí tento zmatek co do subjektivní stránky přestupku krádeže po zákonu námitkou, že mohla důvodně předpokládat, že vlastník nemá o rozházené větve žádného zájmu, není v právu.

Pod hledisko pouhého pychu spadá sbírání klestí a suchého dříví (větví) jen, pokud si vlastník nevyhradil jejich zužitkování. Stěžovatelčino vědomí o tom, že si správa velkostatku v N. vyhradila zužitkování rozházených větví tím, že je určila pro hladovou zvěř, rozsudek zřejmě předpokládá — třebaš to výslovně neuvádí a jen zjišťuje, že obžalovaná nemohla předpokládat, že správa velkostatku bude souhlasit s odcizením nařezaných větví, určených pro hladovou zvěř —, když hajný František P. uvedl jako svědek u hlavního přelíčení, že vyzval obžalovanou, aby větve nechala na místě, »poněvadž je tam nechávají k vůli zvěři« a že mu obžalovaná odpověděla, že jí do toho nic není, že ona má dovoleno

sbírat větve, ačkoliv tomu tak nebylo, neboť správa řečeného velkostatku nedala svolení ke sbírání oněch větví ani obžalované, ani nikomu jinému.

Čís. 7046.

I s hlediska § 531, odst. 2, písm. b) tr. zák. stačí — právě tak jako podle § 229, písm. b) tr. zák. — že pachatel nahradil škodu podle své možnosti.

(Rozh. ze dne 4. února 1943, Zm I 1093/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaných Františka A. a Jindřicha B. do rozsudku krajského soudu, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle § 335 tr. z. ve znění čl. III. vlád. nař. čís. 306/1939 Sb., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 4, 5, 9, písm. a), b) tr. ř.

Z důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř. namítá zmateční stížnost promlčení jako důvod, pro který skutek obžalovaných nemůže být stíhán.

Nalézací soud shledal ve skutku, tvořícím základ obžaloby a klade-ném obžalovaným za vinu, skutkovou podstatu přečinu podle § 335 tr. z., ve znění čl. III. vlád. nař. čís. 306/1939 Sb., na který je stanoven, poněvadž jde jen o těžké poškození na těle, trest vězení bez zotřetí.

Tento skutek se stal dne 24. dubna 1941.

Podle obsahu spisů se první soudní úkon stal proti obžalovanému Františku A. dne 20. května 1942 (dožádání soudu o výsledch Františka A. jako podezřelého) a proti obžalovanému Jindřichu B. dne 3. srpna 1942 (dožádání soudu o výsledch Jindřicha B. jako podezřelého).

Vzhledem na trestný čin, na který uznal nalézací soud, a na trestní sazbu stanovenou na tento trestný čin přichází podle § 532 tr. z. v úvahu promlčecí doba tří měsíců. Podle toho, co bylo uvedeno, uplynula tato promlčecí doba od doby spáchání souzeného trestného činu do doby prvního soudního opatření. V důsledku toho měl se nalézací soud zabývatí otázkou promlčení a zjišťovati, zda jsou splněny další podmínky uvedené v § 531, odst. 2 tr. z. To se však nestalo.

Z výroku nalézacího soudu, že se soukromý účastník poukazuje podle § 366 tr. ř. na pořad práva soukromého, lze sice soudit, že do vynesení rozsudku nebyla nahrazena škoda, avšak zase není zjištěno, zda obžalovaní mohli podle možnosti dát tuto náhradu škody.

V § 531, odst. 2, písm. b) tr. z. není sice uvedeno omezení obsažené v § 229, písm. b) tr. z., že se má náhrada dát jen podle možnosti, ale analogicky platí toto omezení také u přečinů a přestupků, neboť nelze

předpokládat, že zákon chtěl pro přečiny a přestupky stanovit těžší podmínky než pro zločiny (srov. rozh. čís. 4234 Sb. n. s.).

Pro nedostatek těchto zjištění nemohl nejvyšší soud rozhodnouti ihned ve věci samé (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.) a proto zmatečnī stížnosti vyhověl již z tohoto důvodu.

Čís. 7047.

Ridič automobilu nesmí předjížděti, nemá-li jízdní dráhu volnou nebo nemá-li jistotu, že předjížděním neohrozí jiné účastníky dopravy.

(Rozh. ze dne 4. února 1943, Zm II 413/42.)

Obžalovaný řídil nákladní automobil s přivěsným vozíkem, naložený kulatinou dlouhou asi 10 až 12 m. Před vesnicí N. se chystal předjetí povoz, jedoucí týmž směrem jako on. Opačným směrem jeli (po své správné pravé straně) dva cyklisté a ze vzájemných rychlostí a vzdáleností vozidel bylo patrné, že se auto i cyklisté setkají na výši povozu v místě, kde byla na levé straně silnice (s hlediska obžalovaného) hromádka štěrku, zužující levou část vozovky, po níž chtěl obžalovaný předjetí povoz. Obžalovaný přesto povoz předjížděl a zachytil při tom zadní částí nákladu a těžce zranil cyklistu P., jedoucího právě mezi hromádkou štěrku a jeho autem.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným přečinem podle § 335 tr. z. (čl. III. vládn. nař. čís. 306/1939 Sb.), spáchaným rychlou a neopatrnou jízdou.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnī stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

S hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. namítá stěžovatel, že nebezpečí nebylo vyvoláno tím, že předjížděl koňský povoz, jsoucí právě na úrovni hromádky štěrku, nýbrž že nebezpečná situace vznikla teprve tím, že poškozený vjel s kolem mezi jeho auto a hromádkou štěrku, ačkoliv viděl nebo musel vidět, že místo mezi hromádkou a autem nestačí k bezpečnému projetí, a že neměl vůbec jeti dále, zejména ne proto, že v okamžiku, kdy byl stěžovatel předkem auta u hromádky štěrku, byl poškozený vzdálen od hromádky více než 5.50 m, že stěžovatel měl jako řidič těžkého nákladního auta přednost v jízdě před cyklistou, který se měl držeti na nejkrajnější pravé straně, a nebylo-li projetí možné, měl se vrátiti nebo seskočit s kola. Dále pak namítá, že každý řidič motorového vozidla musí předpokládat, že každý jiný řidič dodrží při své jízdě předpisy a zachová náležitou opatrnost. Z toho všeho dovozuje stěžovatel, že je tu výhradně zavinění poškozeného, ježto stěžovatel mohl počítat s tím, že se poškozený nebude vrhatí mezi auto a hromádku štěrku, když tam nebylo dost místa k projetí.

Nalézací soud vzal za podklad svého právního posouzení situaci stěžovateli nejpříznivější připustiv, že poškozený byl asi 5.50 m před hromádkou štěrku, když již byl předek auta řízeného stěžovatelem 6 m za hromádkou, a zjistil, že auto bylo naloženo kulatinou, dlouhou asi 10 až 12 m, že byl poškozený zachycen zadní částí auta a sražen k zemi právě u hromádky štěrku, a že stěžovatel mohl viděti protijedoucího poškozeného — při náležité pozornosti — na vzdálenost asi 100 m.

Z toho plyne, že by byl stěžovatel, kdyby věnoval náležitou pozornost jízdní dráze, musel viděti, že proti němu jedou po své správné straně dva cyklisté — stěžovatel tvrdí i ve zmatečnī stížnosti, stejně jako během celého řízení, že poškozeného neviděl — a bylo proto na něm, aby uvážil, chtěl-li předjížděti koňský povoz, zda je předjetí možné bez ohrožení protijedoucích cyklistů a zda tedy bude volná levá strana vozovky, které měl pro přejíždění použít, neboť řidič motorového vozidla nesmí za všech okolností počítat s tím, že se jiný účastník dopravy zachová podle předpisů a že bude dbáti náležité opatrnosti. Za dané situace mohl stěžovatel při náležité pozornosti počítat s tím, že dojde ke střetnutí s cyklistou v okamžiku předjíždění koňského povozu, a kdyby byl náležitě uvážil svou rychlost, rychlost cyklisty a délku nákladu na svém autě, musel by poznat, že nepředjede povoz dříve, než se cyklista dostane na místo střetnutí, že tedy v době předjíždění nebude levá strana silnice úplně volná a že cyklista bude pokračováním v jízdě ohrožen. Byl tedy stěžovatel povinen vyčkat s předjížděním, až bude jízdní dráha volná anebo až bude mít jistotu, že předjede bez ohrožení jiných účastníků dopravy.

Stejně si měl ovšem počínat i poškozený, neboť i on musel, kdyby si byl náležitě všiml jízdní dráhy, poznat, že se s autem může střetnout v okamžiku, kdy bude auto předjíždět jiné vozidlo. Ale skutečnost, že je i na jeho straně značné zavinění, nevyklučuje stěžovatelovo zavinění, neboť stěžovatel tím, že za zjištěné situace předjížděl povoz, způsobil jednu z příčin, pro které došlo k nehodě, a bez níž by nehoda nebyla povstala, a je tedy mezi jeho jednáním a nehodou příčinná souvislost, která nebyla přerušena tím, že si i poškozený počínal neopatrně.

Při tom je pak zcela nerozhodná otázka přednosti v jízdě, neboť, i kdyby předpisy o přednosti v jízdě (§ 13 dopr. řádu silničního) dopadaly na souzený případ, nelze je vykládat tak, že řidič těžšího vozidla může za všech okolností pokračovat v jízdě bez ohledu na bezpečnost ostatních účastníků dopravy, neboť ani právo přednosti v jízdě nezabavuje účastníka dopravy povinnosti uložené mu § 1 dopr. řádu sil., aby si počínal vždy tak, aby doprava nebyla ohrožena.

Nalézací soud tedy posoudil věc po právní stránce správně.

Čís. 7048.

Ohrazený domovní dvůr nutno pokládati za dům ve smyslu § 83 tr. zák., nikoli za příbytek.

Pachatel vnikl do příbytku se zbraní, vnikl-li do něho s metlou, uchopil v domě nebo na domovním dvoře.

Je nerozhodné, zda si mohl být vědom toho, že je metla zbraň ve smyslu § 83 tr. zák.

(Rozh. ze dne 4. února 1943, Zm II 550/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 83 tr. z.

Z d ů v o d ů:

S hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. vytýká zmateční stížnost, že ve stěžovatelově jednání není založena skutková podstata zločinu veřejného násilí podle § 83 tr. z. ani po stránce objektivní, ani subjektivní.

V prvním směru vytýká zmateční stížnost, že ohrazený dvůr, kde teprve stěžovatel uchopil metlu, je součástí příbytku, takže vnikl do příbytku vlastně beze zbraně. Zmateční stížnosti nelze přisvědčit. Zákon v § 83 tr. zák. rozlišuje mezi vniknutím do domu a vniknutím do příbytku. Z rozlišení toho vyplývá, že pojmově třeba pokládati ohrazený dvůr, náležející k domu, za jeho součást, za dům ve smyslu § 83 tr. z. nikoli však za příbytek. Příbytek je pojem užší a poskytuje-li mu zákon v § 83 tr. z. stejnou ochranu jako domu, pak z toho plyne, že je tímto předpisem ohroženo i vniknutí do příbytku se zbraní, třeba se pachatel chopil zbraně v domě, pokud se týče na dvoře jako součástí domu.

Zbraní ve smyslu § 83 tr. z. je každý předmět, jenž je způsobily zvýšiti intenzitu útoku a jímž lze ohroziti tělesnou integritu napadené osoby. Se zřetelem k tomu nutno považovati i metlu za zbraň ve smyslu § 83 tr. z., neboť i ta se hodí k útoku a je způsobila zvýšiti jeho intenzitu. Po stránce subjektivní dostačí, že ji stěžovatel měl ve chvíli vniknutí při sobě vědomě jako zbraň ve smyslu právě uvedeném. Že tomu tak bylo, vyplývá ze zjištění napadeného rozsudku, že stěžovatel vnikl do příbytku Marie P. s metlou, kterou vzal před tím u dvířek vedoucích do dvora proto, aby Marii P. zbil. To opodstatňuje dále závěr, že se před útokem ozbrojil metlou, aby zvýšil intenzitu svého útoku, a že si i této okolnosti musil být vědom, když právě proto metlu uchopil. Zda si stěžovatel mohl být vědom, že metla je zbraň ve smyslu § 83 tr. z., je nerozhodné, ježto by tu šlo o jeho omyl o právním pojmu zbraně, který ho neomlouvá (§ 3 tr. z.).

Čís. 7049.

Pro ocenění odcizených ryb je rozhodný pouze jejich stav (hodnota) v době krádeže. Nelze při tom hleděti k přírůstku na váze, který získaly po krádeži před jejím odhalením.

(Rozh. ze dne 5. února 1943, Zm I 1012/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 174 II, písm. e), 176 II, písm. a) tr. z. a pokusu svádění ke zločinu ukrývání podle §§ 9, 214 tr. z., a to pokud čelila proti výroku o kvalifikaci krádeže třiceti ryb ke škodě Václava P., a výrok o kvalifikaci krádeže zrušil. V důsledku toho zrušil rozsudek i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisících a podle § 290, odst. 1 tr. ř. i ve výroku o kvalifikaci skutku, posuzovaného soudem prvé stolice jako zločin svádění ke zločinu ukrývání podle §§ 9, 214 tr. z., a vrátil věc soudu prvé stolice, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, vznesená z důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 4 a 5 tr. ř., jest odůvodněna.

Podle rozsudkového zjištění činila cena třiceti kaprů v průměrné váze po 2 kg odcizených v roce 1941 z rybníku Václava P. s ohledem na cenu kaprů 16 K za 1 kg celkem 960 K.

Obžalovaný se hájil tím, že ryby nachytl již v květnu, kdy vážily kus asi ½ kg, a že je pak krmil ve své sádce vařenými brambory a odpadky obilí.

Při hlavním přelíčení navrhl důkaz výsledkem svědka Václava P., o tom, že svědek měl ve svém rybníku násadu o průměrné váze ½ kg, jakož i znalcem z oboru rybníkářství, že ryby, nalovené v květnu 1941 a pak po celé léto přikrmované v sádce, získaly celoroční přírůstek na váze, neboť kapr roste jen v horkých letních měsících, a že kapři z původní váhy průměrně 0,6 kg dosáhli do konce října, kdy byli vyloveni, průměrnou váhu 2 kg.

Pro závěry o kvalifikaci krádeže jako přestupku či zločinu může být rozhodná jediné cena odcizených kaprů, zjištěná ke dni spáchané krádeže, a nikoliv se zřetelem na přírůstek ryb na váze přibylý snad dodatečně později po krádeži.

Podle trestního oznámení, jež je podkladem rozsudkových zjištění, nemohl být zjištěn přesný čas krádeže. Obžalovaný prý ji spáchal v létě 1941 v měsíci červnu, červenci nebo srpnu; krádež byla zjištěna teprve při výlovu rybníka dne 19. října 1941 a tehdy bylo při vylovení sádky obžalovaného schytáno 14 kaprů v celkové váze 27 kg. Rozsudek nezjistil blíže dobu spáchaní krádeže. Poškozený Václav P. i trestní oznámení, o jejichž údaje se rozsudek opírá při výpočtu škody, vycházejí pak zřejmě z ocenění ryb vzhledem k jejich váze v době jejich výlovu.

Proto uplatňuje zmateční stížnost právem jako zmatek podle § 281, čís. 5 tr. ř. (zřejmě neúplnost rozsudku), že se nalézací soud vůbec nevypořádal s uvedenou obhajobou obžalovaného o době spáchaní krádeže a o tehdejší váze odcizených ryb, a rovněž vytýká právem jako neúplnost řízení podle § 281, čís. 4 tr. ř., že soud zamítl pro nerozhodnost uvedený již průvodní návrh, čímž porušil základní práva obhajoby (§ 3

tr. ř.), a tedy zásadu trestního řízení, již šetřiti káže podstata řízení. Nebo se tyto důkazy, navržené nově po zrušení rozsudku a soudem zamítnuté týkaly skutečností rozhodných pro posouzení věci, majíce sloužiti přesnějšímu výpočtu váhy a ceny kaprů v době krádeže.

Zmateční stížnosti bylo proto vyhověno, rozsudek byl zrušen co do právní kvalifikace krádeže 30 ryb a v důsledku toho i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících a věc byla vrácena soudu první stolice, aby jí znovu projednal a rozhodl.

Kdyby snad byla krádež těchto ryb posouzena právně jen jako přešůvek podle § 460 tr. z. a nikoliv jako zločin krádeže ve smyslu §§ 171, 174 II, písm. e) a 176 II, písm. a) tr. z., bylo by to rozhodné pro právní posouzení další činnosti obžalovaného, nenapadené zmateční stížností t. j. jeho působení na Františka R., aby pátrajícimu četnictvu předstíral ním nepravdivých skutečností bránil ve zjištění okolností, které měly sloužit k objevení pachatele oné krádeže ryb; tato činnost obžalovaného by pak zakládala přešůvek podle §§ 9, 307 tr. z., nikoli zločin podle §§ 9, 214 tr. z. Byl proto podle § 290, odst. 1 tr. ř. zrušen i výrok o právní kvalifikaci uvedené činnosti a soudu první stolice bylo přikázáno nově projednání a rozhodnutí věci i v tomto směru.

Čís. 7050.

K pojmu trestné pomoci při zločinu podle § 98, písm. b) tr. zák.

Je jí i napsání výhružného dopisu podle diktátu přímého pachatele Subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 6. února 1943, Zm II 497/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnosti obžalovaných A. a B. do rozsudku krajského soudu, jímž byly obžalované uznány vinnými zločinem vydírání podle § 98, písm. b) tr. zák.

Z důvodů:

S hlediska zmatku podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. snaží se zmateční stížnost obžalované B-ové dovést, že stěžovatelčino jednání nezakládá skutkovou podstatu uvedeného zločinu a že proto nalézací soud pochybil, když ji uznal vinnou tímto zločinem. Zmateční stížnosti nelze přisvědčiti. Vychází-li se ze stěžovatelčiny obhajoby, že výhružný dopis napsala podle diktátu obžalované Anny A-ové, zakládá její jednání trestnou pomoc podle § 5 tr. z. na zločinu podle § 98, písm. b) tr. z., která je stejně trestná jako samo pachatelství. Pomocníkům ve smyslu § 5 tr. z. je ten, kdo jakýmkoli způsobem napomáhá přímému pachateli při vykonání trestného činu. Takovouto pomocí je nepochybně i napsání výhružného dopisu podle diktátu přímého pachatele. Stěžovatelka je dospělá a za své činy plně odpovědná osoba, z její obhajoby vyplývá, že si při psaní uvě-

domila obsah a účel dopisu, z čehož vychází i zmateční stížnost, takže jí nelze považovati za pouhý trestně nezodpovědný nástroj, jak se to snaží dovést zmateční stížnost. Ta popírá ovšem u stěžovatelky subjektivní stránku viny, dovozujíc, že dopis dlužno podle úmyslu považovati pouze za dopis obžalované Anny A., že stěžovatelka věřila tomu, co jí tato řekla, a byla tudíž přesvědčena, že A-ové skutečně přísluší vymáhaný nárok proti Marii P., a chtěla jí proto ze soucitu pomoci. Trestná pomoc ve smyslu § 5 tr. z. předpokládá po stránce subjektivní, že spoluvinník ví o zlém úmyslu hlavního (přímého) pachatele a jedná v úmyslu, aby svou činností přispěl k jeho uskutečnění. Stěžovatelka znala obsah dopisu, byla si vědoma, že jí obžalovaná Anna A. hrozí, že jí udá pro obchod s potravinami za přemrštěné ceny, nepošle-li jí do tří dnů 1.000 K, při čemž jí naznačuje, že by v případě udání dostala pokutu padesát tisíc korun, ale přesto dopis nejen napsala, nýbrž souhlasila i s jeho odesláním, ba chtěla, aby měl výsledek, aby tak obžalovaná Anna A. byla alespoň částečně odškodněna. Subjektivní vina nahore vytčená je proto u ní splněna. Při tom je naprosto nerozhodné, že stěžovatelka nejednala za účelem získání nějakého hmotného nebo jiného prospěchu. Okolnost, že stěžovatelka byla přesvědčena, že obžalovaná Anně A. přísluší vymáhaný nárok, je, jak již bylo dovozeno, nerozhodná, když byl nárok vymáhán protiprávním prostředkem. Z povahy a způsobu vymáhání nároků, patrných z obsahu dopisu, je pak nepochybně, že si stěžovatelka byla vědoma protiprávnosti zvoleného prostředku.

Čís. 7051.

Cyklista, před nímž přechází ulici stařena, nereagujiící na výstražné znamení, musí snížit rychlost jízdy tak, aby mohl ještě před stařenou zastavit nebo ji bezpečně objet.

Neumí-li dobře jezdit, musí při tom počítati i s tím.

I cyklista je účastníkem veřejné silniční dopravy; jsou mu uloženy povinnosti uvedené v § 1 dopravního řádu silničního a vztahuje se naň ustanovení § 9, odst. 2 téhož řádu.

(Rozh. ze dne 9. února 1943, Zm I 1062/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem podle § 335 tr. zák.

Z důvodů:

Obžalovaná nečinila vše, co za dané situace měla a mohla učinit, aby zabránila srážce s Annou P. Viděla při jízdě, že Anna P. přechází silnici. Při náležitě opatrnosti, kterou byla povinna věnovat jízdě před sebou, nemohlo jí ujít, že jde o stařenu. Povahou osoby a skuteč-

ností, že přecházela ulici, aniž se rozhlédla, a že ani nereagovala na dané zvonkové znamení, bylo stěžovatelce naznačeno, že má v jízdě dráze neopatrného a takového uživatele silnice, u něhož přichází v úvahu jako průvodní zjev vysokého stáří jak zmenšená tělesná pohyblivost, tak i zvláště snížená schopnost okamžité vhodné reakce. Tento stav věci činil obžalované seznatelnou možností, že Anna P. včas nepostřehne nebo si neuvědomí její další znamení (zvolání), pokud se týče, že u ní toto znamení nevyvolá následkem úleku pohotovou a účelnou reakci a že tedy může dojít ke střetnutí s ní, nezmenší-li obžalovaná včas jízdě rychlost tak podstatně, aby mohla klidně a bezpečně zastavit ještě před touto překážkou jízdy, nebo ji objet. Tento jasný příkaz opatrnosti stěžovatelka nesplnila, když najela na Annu P., ačkoliv jí nepochybně viděla — při nejmenším při náležitě pozornosti mohla vidět — na takovou vzdálenost, při které jí bylo možno tím neb oním opatřením předejít srážce a jejímu následku.

To, že jela po správné straně a dala výstražné znamení zvonkem a pak voláním, nestačilo, jak se ukázalo a jak bylo podle toho, co bylo uvedeno, obžalované už předem seznatelnou, k odvrácení hrozícího nebezpečí. Nesejde také na tom, že obžalovaná jela před srážkou dovolenou rychlostí, a že jí snad brzděním ještě zmírnila, když jí nezmírnila tak, aby mohla bezpečně a včas zastavit neb Annu P. objet. Zda stěžovatelka uměla dobře jezdit a zda jí bylo či nebylo na závalu, že jela na vypůjčeném kole, je rovněž bezvýznamné pro posouzení jejího zavinění. Byla-li dobrou jezdkyňou, mohla tím spíše zabránit srážce, zejména když plyne ze znaleckého posudku, že se dá normálně na kole zabrzdit na tři až čtyři kroky a že se dobrý jezdec vyhne na čtyři kroky. V opačném případě měla obžalovaná počítat se svými nedostatky při jízdě a zmírnit jízdě rychlost podstatně hned, jakmile spatřila Annu P. v jízdě dráze. Když pak bylo nebezpečí, které vyvrcholilo v dalším průběhu ve skutečnou poruchu, obžalované seznatelné, a když také při té míře opatrnosti, kterou měla vynaložit, bylo možno zamezit výsledku, který nastal, odpovídá obžalovaná trestně podle § 335 tr. z., třebaže snad k smrtelnému úrazu Anny P. došlo i zaviněním P-ové.

Výtkou, že první soud neprávem použil k odůvodnění nedbalosti obžalované předpisu §§ 1 a 9, odst. 2 nařízení č. 242/1939 Sb., je uplatněn důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. Zmateční stížnost není v právu. I cyklista je účastníkem veřejné silniční dopravy a vztahují se tedy i na něho povinnosti uložené všem účastníkům dopravy v § 1 uved. nařízení. I když předpis § 9, odst. 1 uved. vlád. nař. upravuje nejvyšší přípustnou rychlost motorových vozidel (taková úprava není u ostatních vozidel praktická), nelze pochybovat o tom, že se ustanovení druhého odstavce téhož paragrafu vztahuje na všechna vozidla, mezi něž patří i jízdě kola. Jeť § 9 zařazen mezi všeobecná ustanovení pro vozidla, kdežto zvláštní ustanovení pro jednotlivé druhy vozidel, zejména též pro cyklisty a motorová vozidla, jsou obsažena v oddílu B. č. 2 téhož nařízení (§§ 25 a násl.). Ostatně je ona míra opatrnosti, jejíž nezachování je stěžovatelce kladeno za vinu, samozřejmým, obecně uznaným životním pravidlem, plynoucím ze zkušeností denního života.

Čís. 7052.

Zákaz dalšího rozšiřování tiskopisu může být podle §§ 492, 493 tr. ř. a § 36 zák. č. 6/1863 ř. z. vysloven jen tehdy, byl-li obsahem tiskopisu spáchán trestný čin.

Takový zákaz nelze časově omezit.

Při tiskových deliktech pořádkových musí se soudní výrok omezit na potvrzení zabavení podle § 489 tr. ř.

(Rozh. ze dne 9. února 1943, Zm I 59/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti, podané generálním prokurátorem na záštitu zákona, a uznal takto právem:

Nálezy okresního soudu v N. ze dne 29. dubna 1942, a to pokud v nich bylo vysloveno, že se podle §§ 493 tr. ř. zakazuje až do konečného rozhodnutí ve věci samé další rozšiřování tiskopisů: »Dodatek písní k zpěvníku Svatováclavskému pro kostel sv. Jana Křtitele v N.« a plakátu na fotbalové zápasy spolku X. v N., byl porušen zákon v ustanovení § 493 tr. ř. Podle poslední věty § 292 tr. ř. se tyto výroky zrušují.

Důvody:

Bývalá politická expositura v N. zabavila výměrem ze dne 22. dubna 1942 podle § 487 tr. ř. zatímně celý náklad neperiodických tiskovin

1. »Dodatek písní k zpěvníku Svatováclavskému pro kostel sv. Jana Křtitele v N.,

2. plakátu na fotbalové zápasy spolku X. v N., vytištěných knih-tiskárnou Karla P. v N.,

a zaslala jedno vyhotovení tohoto výměru na vědomí státnímu zastupitelství v N. se sdělením, že byly uvedené neperiodické tiskopisy vytištěny bez povolení k tisku ve smyslu výnosu ministerstva vnitra ze dne 5. května 1941, č. 3212-3/5-41-B, a ve smyslu směrnic osvětového oddělení tiskového odboru a bez předchozí prohlídky.

Na to navrhlo státní zastupitelství v N. dne 25. dubna 1942 u okresního soudu v N. jako soudu tiskového pro přestupky podle §§ 489, 490 tr. ř.;

aby bylo potvrzeno nařízené zabavení obou neperiodických tiskopisů a zakázáno jejich další rozšiřování až do konečného rozhodnutí ve věci hlavní (§ 490 tr. ř.) a

aby bylo proti Karlu P. zahájeno přípravné vyhledávání pro přestupek podle § 17 zákona o tisku a, pokud jde o »Dodatek písní...«, i podle § 9 téhož zákona.

Okresní soud v N. vyhověl těmto návrhům a vydal dne 29. dubna 1942 jednak nález, jímž potvrdil zabavení neperiodického tiskopisu »Dodatek písní k zpěvníku Svatováclavskému pro kostel sv. Jana Křtitele

v N., ježto zakládá skutkovou podstatu přestupku podle §§ 9, 17 tiskového zákona (čís. 6/1863 ř. z.), protože není opatřen jménem tiskaře a nebyl předložen k předběžné tiskové prohlídce,

jednak nález, jímž potvrdil zabavení neperiodického tiskopisu plakátu na fotbalové zápasy spolku X. v N., protože zakládá skutkovou podstatu přestupku podle § 17 tisk. zák. čís. 6/1863 ř. z., ježto nebyl předložen k předběžné tiskové prohlídce,

v obou nálezech pak zakázal podle § 493 tr. ř. další rozšiřování zabavených tiskopisů až do konečného rozhodnutí ve věci hlavní.

Ve věci samé zavedl jmenovaný okresní soud předběžné vyhledávání, které nebylo dosud skončeno.

Generální prokurátor vytýká ve zmáteční stížnosti na zachování zákona, podané podle § 33 tr. ř., že okresní soud v N. porušil zákon v ustanovení § 493 tr. ř., když v uvedených nálezech zakázal podle tohoto místa zákona další rozšiřování zabavených tiskopisů až do konečného rozhodnutí ve věci hlavní.

Právem.

Ustanovení § 493 tr. ř., stejně jako ustanovení § 492 tr. ř., pokud se týče i § 36 zákona čís. 6/1863 ř. z., předpokládá, že byl obsahem tiskopisu spáchán trestný čin, při němž však zákaz dalšího rozšiřování vydaný na základě těchto předpisů nelze časově omezit, kdežto v souzeném případě nebyla uvedená podmínka splněna, neboť tiskopisy, o něž jde, byly zabaveny pouze pro přestupky podle §§ 9, 17 zák. čís. 6/1863 ř. z., tedy pro přestupky pořádkové. Měl se proto okresní soud v N. omezit v uvedených nálezech pouze na potvrzení zabavení podle § 489 tr. ř. Vyřkl-li zároveň zákaz dalšího rozšiřování podle § 493 tr. ř., jednal protizákonně.

Bylo proto vyhověno odůvodněné zmáteční stížnosti na ochranu zákona, podané generálním prokurátorem, a uznáno právem, jak je výše uvedeno.

Čís. 7053.

Zavinění řidiče automobilu (§ 335 tr. z.), který dovolil řídit své auto osobě, nemající řidičské povolení, aniž si dříve zjednal jistotu o tom, že má řidičské povolení nebo že jsou u ní splněny všechny jeho předpoklady, a který této osobě trpěl nepřiměřeně rychlou jízdou po kluzké silnici.

(Rozh. ze dne 10. února 1943, Zm I 950/42l)

Obžalovaný, řidič nákladního automobilu, dovolil po cestě Františku P., který neměl řidičskou zkoušku, aby auto řídil. Když jel P. rychlostí asi 40 až 50 km po silnici, pokryté rozbředlým sněhem, s kopce, který měl spád 33 promile, dostalo auto smyk, narazilo na strom a P. při tom byl smrtelně zraněn.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným přečinem podle § 335 tr. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Důvody:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvody zmátečnosti podle § 281, čís. 5 a 9, písm. a) tr. ř., nelze přiznat úspěch.

Nalézací soud uvážil stěžovatelu obhajobu, že se domníval, že už František P. složil řidičskou zkoušku. Dovodil, že tu šlo o nepodloženou domněnku, a odepřel této obraně závažnost.

Obžalovaný odůvodňoval svůj uvedený předpoklad tím, že byl zaměstnán do konce června 1941 u Družstevní mlékárny v N., majitelky auta, které mělo nehodu, a že se František P., který uměl řídit auto, již v té době chystal ke složení zkoušky řidičské způsobilosti a opatřoval si za tím účelem doklady. Tyto skutečnosti však při náležitém uvážení neskýtaly obžalovanému, jenž po změně zaměstnavatele nemohl z vlastní zkušenosti sledovat další průběh záležitosti, spolehlivý podklad pro úsudek, že se František P. zkoušce už také podrobil a zejména, že se jí podrobil s úspěchem. Dospěl-li snad obžalovaný k opačnému závěru a spolehl-li se, že František P. už má uvedenou zkoušku, zanedbav si o tom zjednat jistotu před nastoupením osudné jízdy, byť i jen dotazem u Františka P., spočíval tento jeho předpoklad na nedostatku potřebné péče a opatrnosti, kterou měl vynaložit dříve, než ponechal úplně řízení auta jiné osobě za tak nepříznivých podmínek, jako byly zjištěny.

Byl-li tu důvod k pochybnostem o tom, zda má František P. řidičské povolení, nemohl si být obžalovaný jist ani v tom, že u něho jsou splněny předpoklady tohoto povolení, které mají být právě osvědčeny úřední zkouškou způsobilosti k řízení motorových vozidel, totiž postačující znalost zákonných a policejních předpisů, směrodatných pro řidiče, technické znalosti potřebné k bezpečnému řízení motorového vozidla v jízdě a způsobilost k jejich praktickému použití (§ 11 vlád. nař. čís. 243/1939 Sb.). To tím méně, když stěžovatel ani netvrdil, že pramenem jeho vědomí o tom, že František P. umí řídit auto, bylo jeho vlastní bezprostřední pozorování Františka P. při samé jízdě, že se tedy zúčastnil sám nějaké jeho jízdy, nýbrž naopak u četnictva připustil, že byl o tom, že František P. ovládá řízení auta, ujištěn před nastoupením jízdy Františkem P., jenž mu tvrdil, že s autem jel už vícekrát.

Rozsudek ovšem nepřihlíží k udání obžalovaného, že dal v okamžiku, kdy auto dostávalo smyk, ruku na volant a že ani on, ani František P. volantem nepohybovali, naopak že ho drželi ve stále poloze, aby se auto nepohybovalo. Přešel mlčením i celý obsah znaleckého posudku, zejména jeho údaje, že v okamžiku, kdy už auto sjíždělo po svahu, neměli asi obžalovaný a František P. pro zvýšenou rychlost pohybujícího se vozidla možnost zařadit nižší rychlost, že František P. brzdil v polovině svahu, čímž vznikl smyk, a že nastalému smyku a jeho následkům nemohl za-

bránit ani František P., ani obžalovaný. Těmito výsledky je napověděno jednak, že kromě brzdění, provedeného Františkem P., i obžalovaný těsně před nehodou zasáhl do řízení vozu, jednak že smyk, který povstal P-ovým zabrzděním v polovici svahu, nebylo už obžalovanému lze vyrovnat a tím zamezit nehodě a že tedy nějaký jeho zásah v tomto okamžiku (kdy už došlo ke smyku) neměl účel a nebyl příčinou nehody, k níž by bylo bývalo stejně došlo.

Přesto se nestal odsuzující výrok zmatečným, byť i první soud — vycházející ovšem ze skutečnosti, že smyk nastal dvakrát za sebou — vytýká obžalovanému také, že neučinil žádné opatření, když viděl, že auto dostává smyky. Při správném právním posouzení dlužno totiž spatřovat stěžovatelovu nedbalost a zároveň příčinu neštěstí již v tom, že, když už ponechal vůbec řízení Františku P., připustil, aby P. jel, a to dokonce i na svahu, který má značný sklon, rychlostí 40 až 50 km za hodinu.

Pokud jde o jízdní rychlost, doznal stěžovatel sám, že jeli rychlostí asi 40 až 50 km za hodinu, a dodal, že neví, jaká byla rychlost v okamžiku nehody.

Jízdní rychlost 40 až 50 km za hodinu ovšem nepřekročuje rychlost motorových vozidel, připuštěnou v § 9, odst. 1 vládní nař. čís. 242/1939 Sb., než tato rychlost je stanovena jako nejvyšší dovolená hranice, při čemž je v § 9, odst. 2 téhož nařízení uloženo řidičům vozidel, aby použili takové rychlosti, při které by mohli vyhovět svým povinnostem v dopravě a v případě potřeby zastavit včas vozidlo.

Podle zjištění rozsudku jelo auto silnicí, jejíž povrch byl pokryt rozředlým sněhem, takže byl kluzký. Z toho hrozilo zjevně nebezpečí smyku. Když pak byly podmínky pro jízdu autem, jak rozsudek uvádí ve shodě se znaleckým posudkem, tak nepříznivé, že kladly veliké požadavky i na zkušeného řidiče, a když byl obžalovaný v nejistotě o tom, má-li již František P. zkoušku, a o rozsahu jeho znalostí v ovládnutí motorového vozidla a hlavně též o jeho zkušenosti, mohl lehko nahlédnout, že může dojít následkem smyku nebo jinak k ohrožení tělesné bezpečnosti Františka P., bude-li trpět, aby jel zjištěnou rychlostí. V žádném případě nesměl obžalovaný Františku P. ponechat řízení auta, k tomu ještě tak značnou rychlostí, když sjížděl s kopce, který má podle zjištění rozsudku sklon 33 promile. Jízdou s kopce se zvyšuje základní rychlost automobilu i bez další hnací síly setrvačností a vlastní vahou vozidla, což je poznatek běžné zkušenosti, který měl vzít stěžovatel v úvahu, neboť, bylo-li nebezpečné už trpět zjištěnou jízdní rychlost při jízdě před svahem, bylo toto nebezpečí ještě zvýšeno při jízdě s ním, když měl tak značný sklon. Obžalovaný však ani na tomto svahu, a to hned na jeho začátku, nepřevzal řízení vozu, ani jinak do něho včas nezasáhl (ještě dříve, než došlo ke smyku). Uvedený již stěžovatelův zásah (položení ruky na volant) se stal teprve, když auto dostávalo smyk. K tomu pak došlo teprve po P-ově zabrzdění v polovině svahu. Nesejde na tom, zda bylo v tomto okamžiku možné, opatrné a účelné nějaké opatření — na příklad zasunutí nižší rychlosti —, což stěžovatel popírá, poukazuje na znalecký posudek.

Již z poznatků obecné zkušenosti lze dovodit závěr, že by bylo nedošlo k nehodě neb aspoň ne k jejímu vyvrcholení smrtelným výsledkem, kdyby byl obžalovaný, když už ponechal řízení Františku P., netrpěl, aby jel zminěnou, stavu silnice a povaze řidiče auta neodpovídající rychlostí a kdyby se byl naopak postaral (příkazem nebo radou či přímým vlastním vhodným zásahnutím do řízení auta aspoň a nejpozději před sjížděním svahu) o to, aby jeli menší rychlostí. Třeba totiž usuzovati, že by smyk, kdyby jeli zmenšenou rychlostí již před svahem, zvláště pak na svahu, mohl být, pokud by vůbec vznikl, snáze a dříve vyrovnán a že by auto nenajelo na strom neb aspoň ne s takovou prudkostí, jež byla nepochybně podmíněna rychlostí předchozí jízdy, a působila, jak plyne z přirozené povahy věci, též na rozsah zranění Františka P.

Je-li smyk auta přirozeným důsledkem zabrzdění na mokré a zasněžené vozovce a je-li i zkušenému řidiči těžko vyrovnat smyk na značně se svažující silnici, měl stěžovatel s těmito přirozenými a tedy jemu jako řidiči seznatelnými zjevy počítat a podle toho se zařídit, zejména volit (žádat) takovou jízdní rychlost a použít takových zařízení vozu, při nichž by nebylo třeba užítí brzd při jízdě s kopce nebo jen v nejmenší míře, nebo se měl ujmout aspoň na svahu, totiž před jeho sjížděním, řízení nebo spolurízení vozu.

Znalec sám uvedl, že je obvyklým opatřením při sjíždění svahu v případech, kdy kluzkost vozovky a svahu nedovoluje použití brzd, že se zasune nižší rychlost, čímž se docílí brzdění kol kompresí motoru. K jeho údají, učiněnému v této souvislosti, že obžalovaný a František P. neměli na začátku svahu asi důvod k uvedenému opatření, poněvadž tam byla vozovka v lepším stavu než dole, nemusel první soud přihlížet, poněvadž tu jde jen o úsudek, vlastně dohad o pohnutkách počínání obžalovaných. Takový úsudek se vymyká z mezí znaleckého úkolu.

Posoudit, zda došlo k úrazu zaviněním obžalovaného, či pouhou náhodou, za kterou neodpovídá, bylo rovněž věcí soudu a nikoliv znalce.

Čís. 7054.

Řidiče automobilu, který jel nezmírněnou rychlostí osadou, ač po levé straně silnice stálo nákladní auto, bránil mu v rozhledu, neomlouvá, že mu osoba neoprávněná k řízení dopravy a jemu neznámá dávala znamení k projetí.

Měl počítati s tím, že mu, jak tomu učí denní zkušenost, může vstoupiti do cesty osoba, již pro nákladní auto neviděl.

(Rozh. ze dne 11. února 1943, Zm I 988/42)

Obžalovaný vjížděl rychlostí nepřesahující 35 km/hod. do osady N., na jejímž okraji stálo po jeho levé straně nákladní auto, bránil obžalovanému v rozhledu na chodník před domy. Na protější straně silnice stál řidič nákladního auta s Vlastou P. a asi o 30 m dále stály další dvě

osoby. Za nákladním autem si hrály tři děti, které právě chtěly přejít silnici k Vlastě P-ové. Řidič nákladního auta i P-ová na ně zavolali, aby nepřecházely, a řidič auta dával obviněnému mávnutím ruky znamení. Dvě z dětí se vrátily, čtyřletá dcerka Vlasty P. však pokračovala v přebíhání vozovky a byla usmrcena autem obžalovaného, který nedal před nákladním autem výstražné znamení a míjel je nezmenšenou rychlostí.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným přečinem podle § 335 tr. zák., jehož se dopustil rychlou a neopatrnou jízdou.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5, 9, písm. a) tr. ř.

K důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř.:

Napadený rozsudek zjistil, že obžalovaný míjel auto, stojící na silnici, a že šofér tohoto auta upozornil obžalovaného »mávnutím ruky, aby jel opatrně«.

Zmateční stížnost vytýká tomuto výroku, že se nalézací soud nevypořádal s výpovědí svědka Josefa S., který podrobně popsal ono znamení, a že nehodnotil výpověď svědka Václava D., který potvrdil, že uvedený šofér po nehodě přiznával, že dával znamení, aby obžalovaný jel dále.

Nutno proto přisvědčit zmateční stížnosti, že je napadený výrok formálně vadný. Přesto však tu není zmatek podle § 281, čís. 5 tr. ř. uplatňován důvodně, neboť nejde o »výrok o rozhodných skutečnostech«.

Nalézací soud spatřuje vinu obžalovaného v tom, že jel nezmírněnou rychlostí po silnici, ač na její levé straně stálo nákladní auto, které bránilo výhledu. Za těchto okolností nemůže popsané chování obžalovaného omluviti skutečnost (obhajobou tvrzená), že mu osoba, neoprávněná k řízení dopravy a obžalovanému neznámá, dávala znamení k projetí. I za těchto okolností byl obžalovaný povinen zmírniti rychlost tak, aby mohl čelit překážce, která by se mohla vyskytnouti v nepřehledné jízdě dráze.

Není tudíž rozhodné, zda bylo dávané znamení znamením k opatrné jízdě, či k pokračování v jízdě.

K důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.:

Zmateční stížnost se domnívá, že nelze od řidiče auta rozumně požadovat, aby zmírnil rychlost nebo dokonce zastavil vozidlo vždy, kdykoliv na silnici stojí nějaké vozidlo. Tato námitka se však netýká podstaty výroku o vině v napadeném rozsudku, který požaduje na obžalovaném, aby zmírnil rychlost, když míjel nákladní auto, stojící na silnici, poněvadž »bránilo v rozhledu na (levý) chodník před domky«. Ze přehlednost v tomto směru nebyla ztížena, zmateční stížnost netvrdí. Je tudíž důvodem požadované zvýšené opatrnosti nepřehlednost situace, a nikoliv pouhé stojící vozidlo, jak zmateční stížnost nesprávně nadhazuje.

Za tohoto stavu věci byl obžalovaný povinen dáti výstražné znamení; nelze proto přisvědčit opačnému názoru zmateční stížnosti.

Zjištěná rychlost (nepřesahující 35 km) byla nepřiměřená, neboť obžalovaný nebyl s to čelit překážce, která se vynořila z nepřehledné části jízdni dráhy, jak bylo jeho povinností. Nemohl by ho tudíž omluvit ani tak zvaný moment překvapení.

Obžalovaný též v souzeném případě mohl počítati s možností překážky, vyskytnuvší se v podobě osoby, kterou dříve nepozoroval, poněvadž byla zacloněna stojícím vozidlem. Možnost tohoto případu je obvyklá a poučuje o ní denní zkušenost. Není proto zmateční stížnost v právu, tvrdí-li, že tu nešlo o normální průběh a že proto obžalovaný nemůže býti činěn zodpovědným za vzniklý výsledek.

Zmateční stížnost se konečně snaží dovésti, že mezi jednáním, pokud se týče opominutím obžalovaného, a mezi nastalým výsledkem není příčinného vztahu. Podle stálé judikatury nejvyššího soudu stačí k naplnění tohoto pojmu, bylo-li pachatelovo chování jednou z podmínek výsledku (conditio sine qua non). Zmateční stížnost by však nemohla míti úspěch, ani kdyby se případ posuzoval ve smyslu adekvátního příčinného vztahu, neboť — jak bylo již uvedeno — je vyskytnutí se překážky, vynořivší se za vozidlem způsobujícím nepřehlednost jízdni dráhy, případem denní zkušenosti, tedy případem, který se pravidelně (generálně) stává.

Čís. 7055.

I v oblasti vlád. nař. čís. 62/1941 Sb. nutno použít všeobecných zásad § 134 tr. zák. o příčinné souvislosti.

Těžké poškození na těle, které utrpěla třetí osoba při hašení ohně, je v příčinné souvislosti s nedbalostí pachatele přečinu podle § 1 uvedeného nařízení a vylučuje jeho beztrestnost pro účinnou lítost podle § 2 téhož nařízení.

Nezáleží na tom, že si zraněná osoba počínala při hašení ohně neopatrně.

(Rozh. ze dne 11. února 1943, Zm II 443/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 5, čís. 5 vlád. nař. čís. 62/1941 Sb., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným přečinem podle § 1, odst. 1, písm. b) a odst. 2, první věty, vlád. nařízení čís. 62/1941 Sb., který spáchal tím, že dne 22. dubna 1942 v N. z nedbalosti způsobil požár na svém majetku a tím uvedl cizí majetek v nebezpečí škody značného rozsahu, při čemž měl jeho čin za následek těžké poškození těla Marie A.

D ů v o d y:

Nalézací soud zjistil tento skutkový děj: Obžalovaný vešel dne 22. dubna 1942 kolem 13 hod. s dohořívající cigaretou do příruční místnosti

svého obchodu, kde stál aparát s denaturovaným lihem a aparát s petrolejem, šest papírových pytlů s mlýnskými výrobky a dvě dřevěné bedny s cukrem, odhodil hořící nedopalek cigarety na zem, kde byl od vadného kohoutku lihového aparátu rozlitý líh, který se vzňal ihned po odhození cigarety. Na volání obžalovaného o pomoc přiběhla jeho manželka Marie A. a pomohla mu vynést lihový aparát do průjezdu. Při odnášení aparátu si obžalovaný i jeho manželka polili šaty ucházejícím lihem, a když se pak vrátili do místnosti a počali hasiti vzniklý oheň pytlí a pískem, vzňaly se na nich šaty a oba utrpěli popálením těžká poškození na těle. Obžalovanému se podařilo požár uhasit, Marie A. utrpěla popáleniny I., II. a III. stupně na horních a dolních končetinách, zranění to samo o sobě těžké. Oheň se mohl rozšířit na celý dům, po případě i na ostatní kolem stojící domy.

V tomto zjištěném skutkovém ději shledal nalézací soud skutkovou podstatu přečinu podle § 1, odst. 1, písm. b) vlád. nař. čís. 62/1941 Sb., nikoliv i podle § 1, odst. 2 první věty téhož nařízení, neshledav příčinnou souvislost mezi nedbalým jednáním obžalovaného a těžkým poškozením těla Marie A-ové, ježto bylo toto těžké poranění způsobeno neopatrností poškozené při hašení vzniklého již ohně.

Zmateční stížnost napadá tento právní názor nalézacího soudu s hlediska zmatku podle § 281, čís. 10 tr. ř. a dovozuje, že v souzeném případě byly splněny podmínky, jež vyžaduje § 134 tr. z. k naplnění pojmu příčinného vztahu.

Zmateční stížnosti nutno přisvědčit.

Jednou z podmínek pro použití ustanovení § 1, odst. 2 uved. nař. je »měl-li čin (způsobení požáru) za následek těžké poškození těla nebo zdraví člověka«. Z toho plyne, že zákon neobsahuje zvláštní předpisy o příčinném vztahu, nýbrž že nutno otázku příčinného vztahu řešit podle obecných zásad, obsažených v § 134 tr. z.

Podle tohoto ustanovení je čin v příčinném vztahu k nastalému výsledku, byl-li jednou z podmínek, bez níž by byl výsledek nenastal. Tomu je tak v souzeném případě, neboť podle zjištění napadeného rozsudku došlo k těžkému poranění poškozené popálením, jež bylo podmíněno ohněm, způsobeným obžalovaným.

Podle tohoto ustanovení je čin v příčinném vztahu k nastalému výsledku i tenkrát, nastal-li výsledek z vedlejších příčin, které náhodou přistoupily k pachatelovu činu a které byly přivoděny samým činem. Třeba proto posoudit, zda byl v případě, o němž jde, dán činem obžalovaného podnět k neopatrnému počínání poškozené, jak bylo nahoře vylíčeno. I tuto otázku nutno zodpovědět kladně.

Nelze pochybovat, že činem obžalovaného, totiž způsobením požáru, byla vyvolána činnost poškozené, totiž hašení ohně. Na tom nic nemění ani to, že si při tom poškozená počínala nedbale, neboť ani způsob jejího chování neopodstatňuje závěr, že šlo o nevypočitatelné jednání poškozené (rozh. čís. 3086 Sb. n. s.); jde o pouhé nedbalé jednání, s jehož možností nutno počítati za okolností, jaké byly v souzeném případě, a

kteří proto nepřerušuje příčinný vztah (srov. rozh. čís. 6373, 6448, 6697 Sb. n. s.).

Pochybil proto nalézací soud, vyloučil-li použití ustanovení § 1, odst. 2 uved. vlád. nař. pro nedostatek příčinného vztahu mezi činem obžalovaného a těžkým poraněním poškozené.

V důsledku toho pak nalézací soud dále pochybil i v tom, když vyloučil podřadění činu též ustanovení § 1, odst. 1, písm. b) uved. nař. z důvodu účinné lítosti podle § 2 téhož nař. a když obžalovaného uznal vinným toliko přestupkem podle § 5, čís. 5 uved. vlád. nař.

Vždyť podle toho, co plyne ze správného právního posouzení případu, nejsou splněny podmínky účinné lítosti, totiž že oheň byl uhašen dříve, než z něho vzešlo nahoře uvedené těžké poškození těla Marie A.

Je proto zmateční stížnost odůvodněna, i pokud z důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř. napadá závěr, že se obžalovaný stal beztretným z důvodu účinné lítosti.

Čís. 7056.

Ke skutkové podstatě přestupků podle §§ 12 a 14 zák. o potravinách. Ukazují-li zvláštní okolnosti (vzhled, pach, chuť, barva a pod.) na možnost, že je potravinu škodlivá lidskému zdraví nebo zfalšovaná, je ten, kdo potravinu prodává nebo na prodej chová, povinen přesvědčiti se o její neškodnosti nebo pravosti třeba i nákladným chemickým rozborům a nemůže svalovat odpovědnost na svého dodavatele, byť i jím byla velká odborná firma.

Přestupek podle § 11, čís. 3 uved. zák. lze spáchat jen úmyslně.

Přestupek podle § 12 uved. zák. předpokládá, že jiný v úmyslu oklamati kupující falešně označil potravinu, kterou má pachatel na prodej, a že si to pachatel může uvědomiti.

(Rozh. ze dne 13. února 1943, Zm I 735/42.)

Obžalovaný prodával ve svém obchodě sušený mletý česnek, který obsahoval 0.53% až 1.11% písku, ač nejvyšší přípustné množství písku v sušeném mletém česneku činí 0.3%. Kromě toho prodával sušenou houbu pestřec v balíčcích označených nápisem »zdravé a vonné sušené lanýže«.

Obžaloba tvrdila, že byl prodáván česnek způsobit uškoditi lidskému zdraví a že to obžalovaný věděl, že též věděl, že prodává houbu pestřec, a domáhala se toho, aby byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 18, čís. 2 zák. čís. 89/1897 ř. z. a přestupkem podle § 11, čís. 3 téhož zákona.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný koupil mletý česnek od firmy P. a prodával jej dále v téměř stavu, v jakém mu jej dodala, a že se v tomto česneku nedaly pouhým okem zjistit přímíšeniny. Z toho nalé-

zací soud usoudil, že si obžalovaný nebyl vědom toho, že by snad česnek, který prodává, byl způsobilý uškodit lidskému zdraví, a zprostil obžalovaného obžaloby pro přečin podle § 18, čís. 2 zák. čís. 89/1897 ř. z.

Pokud jde o přestupek podle § 11, čís. 3 téhož zákona, zjistil nalézací soud, že obžalovaný kupoval pestřec od obchodníka houbami, který mu je prodával jako lanýž, a že je sám též označil tímto názvem v předsvědčení, že toto označení není falešné. Dále soud zjistil, že se pestřec nazývá českým lanýžem, a usoudil, že každý kupec mohl již z ceny poznati, že nejde o francouzský lanýž, který je mnohem dražší. Nenabyl proto předsvědčení, že obžalovaný vědomě prodával pestřec pod falešným označením pro oklamání, a zprostil ho i obžaloby pro uvedený přestupek.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství do tohoto rozsudku krajského soudu, zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a přikázal věc nyní příslušnému okresnímu soudu, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství nutno přiznat úspěch, pokud při provádění zmatku podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. uplatňuje věcně jasným poukazem výtku nejasnosti s hlediska zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř., a to když poukazuje na to, že nalézací soud zjistil, že obžalovaný uváděl do prodeje sušený mletý česnek, jenž obsahoval 0.53% až 1.11% písku, a že v dalším mluví o tomto česneku jako o zboží škodlivém lidskému zdraví. Vytýká tím, že údaj rozsudkových důvodů není v tomto směru určitý. Důvody skutečně připouštějí, pokud se dotýkají vlastností posuzované potraviny, různý výklad, zejména nevylučují ani výklad, k němuž se kloní zmáteční stížnost, že nalézací soud vycházel z předpokladu, že jde objektivně o potravinu škodlivou lidskému zdraví.

Zmateční stížnost nenapadá rozsudek, pokud vyloučil subjektivní skutkovou podstatu přečinu podle § 18, čís. 2 zák. o potravinách, domáhá se však, aby bylo jednání obžalovaného při prodeji sušeného mletého česneku podřadeno ustanovení § 14, čís. 2 nebo § 12 zák. o potravinách.

Zmateční stížnost vytýká, že se obžalovaný dopustil nedbalosti, poněvadž zanedbal svou zákonnou povinnost předsvědčiti se, zda je sušený mletý česnek způsobilý k požívání a zda nejde o potravinu škodlivou zdraví nebo padělanou.

Zrušovací soud však nemohl o věci sám ihned rozhodnout vzhledem k uvedené nejasnosti výroku rozsudku, zda jde o potravinu škodlivou zdraví (§ 14 zák. o potravinách) nebo jen o potravinu padělanou nebo zfalšovanou (§ 12 uved. zákona), a vzhledem k tomu, že nalézací soud nezjistil skutkové předpoklady pro subjektivní stránku těchto činů. Nelze totiž zcela bez výhrady předsvědčiti názoru zmáteční stížnosti, že ten,

kdo chová na prodej potraviny, nebo je prodává, je v každém případě již podle zákona povinen předsvědčiti se o tom, zda potraviny nejsou škodlivé lidskému zdraví nebo padělané, a že již pouhé zanedbání této povinnosti samo o sobě je nedbalostí trestnou podle zákona. Je však nutno od něho požadovati s dostatek úvah a šetření pro případ, že zvláštní okolnosti, za nichž jedná, poukazují na možnost, že je požívání potraviny způsobilé uškodit lidskému zdraví, nebo že je potravina zfalšována. Bylo by nemožným požadavkem nutit obchodníka, aby dal zkoumat všechny potraviny odborníkem, avšak tam, kde zvláštní okolnosti (vnější vzhled, pach, chuť, barva a jiné vlastnosti) vzbuzují podezření, že potravina může uškodit lidskému zdraví nebo že je padělána, nebude se moci obchodník vyhnouti po případě ani nákladnému chemickému rozboru a nebude moci bez dalšího svalovat odpovědnost na svého dodavatele, byť i šlo o velkou odbornou firmu, od níž zboží koupil. Nalézací soud však nezjišťoval, zda tu byly, pokud jde o sušený mletý česnek, takové okolnosti, které mohly vzbuzovati podezření, a zda si toho byl obžalovaný vědom (vědomá nedbalost) nebo si to při náležité pozornosti mohl uvědomit, ale z nedostatku péče řádného obchodníka si to neuvědomil (nevědomá nedbalost).

Pokud jde o přestupek podle § 11, čís. 3 zák. o potravinách spáchaný tím, že obžalovaný choval na prodej houbu zvanou pestřec pod nesprávným označením jako lanýž, nenapadá zmáteční stížnost ani po skutkové, ani po právní stránce závěr nalézacího soudu, že obžalovaný nevěděl, že je označení houby názvem lanýž nesprávné, a proto také ani z toho vyplývající závěr, že obžalovaný nejednal v úmyslu směřujícím k oklamání. Poněvadž zmíněný přestupek může býti spáchán jen úmyslně, to jest pachatel musí chtít, aby kupující dospěl k mylnému předsvědčení, že jméno, kterým je potravina označena, je pravé, nemůže míti zmáteční stížnost úspěch, pokud se domáhá, aby zmíněné jednání obžalovaného bylo podřadeno ustanovení § 11, čís. 3 zák. o potravinách.

Nalézací soud měl však, jak zmáteční stížnost právem vytýká, zkoumat, zda možno jednání obžalovaného podřadit ustanovení § 12 zák. o potravinách, zda tedy obžalovaný uvedenou potravinu opatřenou pro oklamání falešným označením choval na prodej z nedbalosti. Zjištění rozsudku však ani tu neposkytují zrušovacímu soudu možnost rozhodnouti ihned ve věci samé, neboť kromě zjištění, že šlo o potravinu falešně označenou, neobsahuje rozsudek skutková zjištění potřebná pro závěr, zda obžalovaný jednal nedbale, když dále prodával pestřec, jenž byl jeho dodavatelem označen jako lanýž, a zda se toto označení jeho dodavatelem stalo v úmyslu, aby došlo k oklamání kupujících, jak to v tomto případě předpokládá skutková podstata přestupku § 12 uved. zákona (rozhl. čís. 5118 Sb. n. s.), a zda si to obžalovaný mohl uvědomit, ale pro nedostatek náležité pozornosti si to neuvědomil.

Zmateční stížnosti bylo proto vyhověno a poněvadž se nelze obejít bez nového hlavního přelíčení a ježto jde nyní jen o přestupky, byla věc podle § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. přikázána nyní příslušnému okresnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí v rozsahu zrušení.

Čís. 7057.

Soudní vykonavatel nepozbývá ochrany podle §§ 81, 312 a 314 tr. z. proto, že nezachoval předpisy upravující postup při výkonu (zabavoval po 9. hodině večerní bez svolení podle § 30 ex. ř.).

(Rozh. ze dne 16. února 1943, Zm II 519/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a pro přestupek podle § 312 tr. z., zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a uznal obžalovaného vinným, že se dne 9. července 1942 v N. zprotivil soudnímu vykonavateli Štěpánu P., tedy osobě jmenované v § 68 tr. zák., při vykonávání jeho služby skutečným násilným vztažením ruky a nebezpečnou pohrůzkou v tom úmyslu, aby výkon ten, totiž zabavení koně, zmařil, že při téže příležitosti urazil slovy soudního vykonavatele Štěpána P., tedy osobu jmenovanou v § 68 tr. z., při vykonávání jeho služby, a že tím spáchal zločin veřejného násilí podle § 81 tr. z. a přestupek urážky vrchnostenské osoby podle § 312 tr. zák.

Důvody:

Nalézací soud zjistil, že k obžalovanému přišel dne 9. července 1942 soudní vykonavatel okresního soudu ve V. Štěpán P., aby provedl zabavení v exekuční věci vymáhající strany Josefa R. proti obžalovanému pro 750 K s příslušenstvím. Dále zjistil nalézací soud, že se jmenovaný soudní vykonavatel obžalovanému představil a že mu po sdělení účelu své návštěvy předložil povolení exekuce, na což mu obžalovaný odpověděl: »Nikommu nic nedlužím, nic neplatím a ty si myslíš, že můžeš dělat, co chceš, a přijít, kdy chceš.« Když pak obžalovaný při zabavení vozu prohlásoval, že vůz je jeho manželky a že má na něm dluh 1.100 K, a soudní vykonavatel se tázal na jméno jeho manželky, odvětil mu obžalovaný: »Tobě po tom nic není, jak se moje žena jmenuje. Ty nemáš právo se na to tázat.« Ježto hodnota vozu nekryla vymáhanou pohledávku, chtěl soudní vykonavatel jít do stáje, aby zabavil i koně. Obžalovaný však k němu přiskočil, uchopil ho za rameno a strčil do něho s vyhrůzkou: »Opovaž se tam lézt, uvidíš, co se ti stane.« Soudní vykonavatel upozornil obžalovaného na následky jeho jednání, obžalovaný však prohlásil: »Ty jsi takový chláp jako já a táhni, tu nemáš co dělat.« Konečně zjistil nalézací soud, že soudní vykonavatel upustil vzhledem k vyhrůžkám obžalovaného od výkonu exekučního zabavení.

V tomto zjištěném skutkovém ději neshledal nalézací soud skutkovou podstatu zažalovaných trestných činů, a to ani zločinu veřejného násilí podle § 81 tr. zák., ani přestupku urážky vrchnostenské osoby podle § 312 tr. zák., z toho důvodu, že výkonný orgán započal se zabavováním svršku až po 9 hod. večer (21. hodině), aniž měl k provedení exekučního

výkonu v noční době ve smyslu § 30 ex. ř. povolení přednosta okresního soudu, takže jeho uvedený postup nebyl pro nedostatek této formální náležitosti správný a on proto nebyl formálně oprávněn k exekučnímu úkonu a nepožíval ochrany podle §§ 81, 312 tr. zák.

Zmateční stížnost státního zastupitelství, napadající rozsudek jedině z důvodu zmátečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., namítá právem, že nalézací soud posoudil nesprávně věc po právní stránce, když dospěl k závěru, že soudní vykonavatel nebyl formálně oprávněn k exekučnímu úkonu, ježto jej provedl bez povolení přednosta okresního soudu ve smyslu § 30 ex. ř.

Podle ustáleného rozhodování nejvyššího soudu je výkonem úřadu (služby) nebo vrchnostenského příkazu po rozumu § 81 tr. z. a zabezpečuje se trestními normami §§ 81, 312, 314 tr. zák. proti rušivému zásahu jiných osob toliko úkon, k jakému je dotčená vrchnostenská osoba nebo vrchnost, z jejíhož zvláštního příkazu došlo k uvedenému úkonu, alespoň formálně oprávněna. Důsledkem toho není ovšem podle uvedených ustanovení zákona trestné maření, překázení nebo rušení úkonu, kterým vrchnostenská osoba nebo osoba činná ze zvláštního příkazu vrchnosti vybočila již formálně z oboru působnosti, přesněji vybočila z formálních čili povšechných mezí své působnosti nebo působnosti vrchnosti ji zmocnivší.

Nalézací soud je však na omylu, má-li za to, že bylo z formálních mezí působnosti vykročeno již tím, že nebylo při exekučním úkonu šetřeno předpisu § 30 ex. ř., který upravuje postup provádění exekuce v noční době. Formální vykročení z oboru působnosti, t. j. vykročení z mezí formálního oprávnění vrchnostenské osoby nebo dotčené vrchnosti, předpokládá, že zahájený nebo prováděný úkon není z oněch druhů úkonů, k jakým je dotyčná vrchnostenská osoba nebo vrchnost oprávněna a povinna podle své působnosti, jak je vymezena zákony nebo jinými předpisy.

Je-li mařený nebo rušený úkon nebo úkon, jemuž je překázeno, z těchto druhů úkonů, je jeho nerušený výkon předmětem ochrany §§ 81, 312, 314 tr. z., i když snad nebylo šetřeno formálních předpisů upravujících postup dotyčného činitele, jenž je ovšem nadřízené nebo vyslavší ho vrchnosti odpovědný za postup vadný co do způsobu jeho provedení. Při tom je zcela nerozhodné, že by exekuční úkon, provedený v noci bez povolení přednosta okresního soudu, musel býti zrušen ke stížnosti podané povinnou stranou podle § 68 ex. ř. (srovn. rozh. čís. 4978, 6380, 6496 Sb. n. s.). Byl proto soudní vykonavatel Štěpán P. formálně oprávněn k exekučnímu úkonu, který prováděl u povinné strany.

Nalézací soud tedy pochybil a zatížil rozsudek zmatkem podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., když — ač zjistil uvedený skutkový děj, z něhož plyne právní závěr, že se obžalovaný zprotivil exekučnímu orgánu u výkonu jeho služby jak násilným vztažením ruky, tak i nebezpečnou pohrůzkou v úmyslu, aby zmařil jeho služební úkon, a že ho při výkonu služby urazil slovy — zprostil obžalovaného obžaloby jak pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák., tak i pro přestupek urážky strážce podle § 312 tr. zák.

Čís. 7058.

Pro stanovení ceny odcizené věci podle § 173 tr. zák. je rozhodný její objektivní výpočet s hlediska poškozeného, nikoli však subjektivní ocenění poškozeného.

Pachatele krádeže neomlouvá mylné přesvědčení, že věc, kterou odcizuje, je bezcenná, poněvadž ji vlastník určil ke zničení. Omlouval by ho však na tom založený mylný předpoklad, že vlastník souhlasí s odnětím věci.

(Rozh. ze dne 18. února 1943, Zm I 1021/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro zločin zneužití úřední moci podle § 101 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uložil nalézacímu soudu, aby ve věci znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Napadený rozsudek zjistil, že si obžalovaný vrchní poštovní tajemník bral poštovní průvodky, které byly uloženy ve spisovně, kde nebyl úředně činný, a které byly již několik roků staré a určené ke skartování; obžalovaný z nich odlepoval poštovní známky, které prodával; utřžil za ně 12.000 až 15.000 K a 800 K; ústřížky se známkami těchto průvodek prodává poštovní správa dobročinnému ústavu 1 kg za 13 K, zbytek průvodek se zničí nebo prodává do starého papíru; to však obžalovaný nevěděl; domníval se, že se průvodky určené ke skartaci zničí a že jsou tudíž bezcenné, nebyl si proto vědom, že tím způsobuje škodu.

Na tomto podkladě vyloučil nalézací soud skutkovou podstatu zločinu zneužití úřední moci po případě krádeže po subjektivní stránce.

Zmateční stížnost je odůvodněna, pokud s hlediska zmatku podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., jakož i s hlediska zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř. napadá rozsudek proto, že nalézací soud neuznal ani na skutkovou podstatu krádeže.

Napadený rozsudek sice uvádí, že »poštovní správě, možno říci, nevěšla vůbec žádná škoda«. Poněvadž však zjišťuje, že poštovní správa prodávala ústřížky poštovních průvodek 1 kg za 13 K, je tím zřejmě jen vysloveno, že škoda byla nepatrná. Z toho plyne, že nalézací soud vyloučil skutkovou podstatu krádeže jen pro nedostatek subjektivní stránky.

Tuto subjektivní stránku vyloučil — jak bylo již uvedeno — proto, že se obžalovaný domníval, že průvodky jsou bezcenné, ježto byly určeny ke skartování. Podle toho vyloučil zlý úmysl pro omyl týkající se zákonného znaku »věci«, neboť podle náhledu napadeného rozsudku nelze za věc podle § 171 tr. zák. pokládat bezcennou věc (třeba jen pachatelem omylem pokládanou za bezcennou).

Zmateční stížnost právem napadá tento závěr podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. a dovozuje, že nezáleží na tom, jak si poštovní správa cenila průvodky a známky na nich nalepené.

Cena odcizené věci se sice podle § 173 tr. z. počítá podle škody poškozeného. To však jen znamená, že se objektivní vypočtení ceny děje s hlediska poškozeného, nikoli však, že o ceně odcizené věci rozhoduje subjektivní ocenění (podcenění nebo nadcenění) provedené poškozeným.

Opřel-li tudíž nalézací soud svůj závěr o omylu obžalovaného vylučujícím pojem zlého úmyslu o zjištění, že obžalovaný pokládal poštovní průvodky za bezcenné, ježto je poštovní správa určila ke zničení, vycházel tu ze skutečnosti, která je právně nezávažná pro pojem »věci« podle § 171 tr. z.; důsledkem toho pak omyl o této právně nezávažné skutečnosti nevylučuje zlý úmysl ve vztahu k tomuto zákonnému znaku, když tu záleží jen na objektivním ocenění, v kterémžto směru obžalovaný neuplatňoval žádný omyl (viz zjištění nalézacího soudu o výtěžku obžalovaného za prodané známky).

Omyl o tom, zda vlastník pokládá věc za bezcennou, mohl by se týkati otázky předpokládaného vlastníkovu souhlasu s odnětím věci. Omyl v tomto smyslu se však týká zákonného znaku »bez přivolení«. Zda tu byl omyl v tomto směru, se nalézací soud nevyjádřil.

Zmateční stížnosti nutno dále přisvědčiti, pokud napadá podle § 281, čís. 5 tr. ř. výrok nalézacího soudu o tom, že se obžalovaný domníval, že jde o věc bezcennou, poněvadž byla určena ke zničení. Zmateční stížnost tu uplatňuje vadu neúplnosti, neboť se nalézací soud nevypořádal s onou částí výpovědi svědka P., podle níž svědek upozornil obžalovaného na soudně projednávaný případ odcizování známek u poštovního úřadu. Tato vada se týká skutečností naplňujících pojem zlého úmyslu, pokud jde o ony odcizovací útoky, které se staly po tomto upozornění. Jde tudíž o vadu výroku o rozhodných skutečnostech.

Bylo proto odůvodněné zmateční stížnosti vyhověno. Ježto je třeba provést nové hlavní přelíčení, bylo rozhodnuto, jak nahoře uvedeno.

Při novém hlavním přelíčení bude na nalézacím soudu, aby se v případě odsuzujícího výroku přesně vyjádřil o obecné ceně odcizených poštovních průvodek a známek na nich přilepených (§§ 304—306 obč. zák.).

Čís. 7059.

K otázce přiměřené rychlosti vlaku elektrické pouliční dráhy v době nařízeného zatemnění (§§ 335, 337 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 25. února 1943, Zm I 633/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Prisvědčiti nelze ani námitkám, jimiž zmateční stížnost dovozuje nesprávné právní posouzení věci (§ 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.) výrokem, zprošťujícím obžalovaného obžaloby pro přečin podle §§ 335, 337 tr. z. na podkladě závěru, že obžalovaný nemá vinu na P-ově smrtelném úrazu, ježto jako řidič vlaku elektrických drah hlavního města Prahy nejel nepřiměřeně rychle a neopatrně, jak mu to bylo kladeno za vinu obžalobou.

Podle zjištění rozsudku řídil obžalovaný dne 30. prosince 1940 časně z rána vlak číslo 3 elektrických drah hlavního města Prahy. Celková váha vlaku, skládajícího se ze tří vozů, činila i s cestujícími téměř 32 tun. Kolem 6 hod. 44 min. jel obžalovaný n-skou třídou v úseku mezi T-ovým náměstím a v-skou ulicí. V-ská ulice má v místech těch nepatrný spád (15‰) ve směru jízdy obžalovaného. V té době byla ještě úplná tma a slabě sněžilo. Padající sníh roztával a činil koleje vlhkými. Reflektor, umístěný vpředu na prvním voze, byl podle předpisů zatemněn (ztlumen) a osvětloval jízdní dráhu jen na vzdálenost 3 až 4 m a do šíře 2 až 3 m. Na tuto vzdálenost a v této šíři pozoroval jízdní dráhu i obžalovaný. Neviděl ve světelném kuželu takto vzniklém v jízdní dráze žádné překážky. Jel při vypjatém motoru setrvačností, a to rychlostí 15 až 16 km za hodinu. Přípustná rychlost za normální jízdy (za normálních poměrů) je v místech těch 30 km za hodinu. V polovině trati mezi stanicemi »T-ovo náměstí« a »V-ská ulice« zahlédl obžalovaný pravým předním oknem hlavu vysokého muže v čepici a téměř současně uslyšel náraz. Zastavil vlak brzděním a sypaním písku asi po 19 m jízdy. Na uliční dlažbě byl vedle přední plošiny druhého vlečného vozu nalezen poškozený P. smrtelně zraněný na hlavě. P. podlehl zranění dne 2. ledna 1941.

Zmateční stížnost dovozuje, že obžalovaný porušil jízdu o rychlosti 15 až 16 km za hodinu za zjištěných nepříznivých světelných a povětrnostních poměrů především ustanovení uvedené v oddíle II, A, 6, písm. h) »Dopravních předpisů pro řidiče a průvodčí elektrických drah hlavního města Prahy«, podle něhož »řidič musí při nedostatečném rozhledu v jízdní dráze (protijedoucí vlak nebo jiné vozidlo větších rozměrů, v ústí příčných ulic, hustý déšť, vánice, mlha a i.) zmírniti jízdu tak, aby mohl při zpozorování jakékoliv překážky včas a bezpečně zastaviti. Je-li rozhled omezen mlhou, deštěm, vánicí, kotouči prachu, nebo nedostatečným osvětlením a pod., nesmí řidič jeti rychleji, než jako by byla v dohledu nějaká překážka na trati«. Zmateční stížnost zřejmě míní a z předpisu toho vyvozuje, že měl obžalovaný za daných světelných a povětrnostních poměrů jeti jen takovou rychlostí, aby byl s to zastaviti vlak včas před překážkou, kdyby se mu objevila v jízdní dráze ve vzdálenosti, na kterou viděl, t. j. na vzdálenost 3 až 4 m. Nejvyšší soud se nepřikloňuje k tomuto názoru a souhlasí s názorem nalézacího soudu, opřeným o posudek znalců, že rychlost, kterou obžalovaný jel v kritické době, byla přiměřená. Nelze lpěti na slovném znění onoho před-

pisu, pokud provádění předpisů o zatemnění přivedilo poměry, na které nebylo při vydání zmíněného předpisu myšleno a za nichž by dodržování onoho předpisu učinilo ilusorním účel a poslání pouliční elektrické dráhy. Pouliční elektrické dráhy jsou zřízeny a určeny k rychlé hromadné dopravě občanstva hlavně na pracoviště. Rychlost jízdy pouličních drah je v hrubých rysech určována jízdním řádem, který stanoví dobu výjezdu vlaku z konečné stanice, dobu průjezdu vlaku důležitějšími zastávkami a příjezdu vlaku do konečné stanice. Použivatel pouliční dráhy spoléhá, že bude jízdní řád dodržen, nenastanou-li za jízdy neočekávané nepravdivosti, a podle toho volí začátek jízdy. Zatemnění nařízené z důvodů válečných změnilo velmi podstatně viditelnost v ulicích, jimiž projíždějí vlaky elektrických drah, a ztlumilo i sílu vlastních jejich světelných zdrojů, které za normálních dob osvětlovaly plným světlem jízdní dráhu a umožňovaly spolu s pouličním světlem řidiči vlaku pozorovat jízdní dráhu na velmi značnou vzdálenost, a to i za okolností uvedených ve zmíněném již předpise. Nařízeným zatemněním však nemohla ani nesměla býti dotčena podstata uvedeného již účelu pouličních drah, t. j. rychlá a pokud možno dochvilná hromadná doprava občanstva hlavně na pracoviště. Tento účel pouličních drah by byl zmařen, kdyby se lpělo na požadavku, aby za zatemnění nařízeného z válečných důvodů jezdily jejich vlaky rychlostí, při které je řidič vozu s to zastaviti vlak na vzdálenost, na kterou má výhled při zatemnění, pokud se týče vzhledem na další nepříznivé povětrnostní poměry, stupňující ještě účinky zatemnění. Správný je proto i názor nalézacího soudu, který si i v tomto bodě osvojil posudek znalců, že za zatemnění je světlo vrhané ztlumeným reflektorem jedoucího vlaku hlavně výstražným znamením pro choce, kteří toto světlo mohou viděti na značnou vzdálenost, aby nevstupovali do jízdní dráhy, přibližuje-li se elektrický vlak. Jde pak výlučně na vrub chodců, jestliže přišli k úrazu zanedbáním přirozené a bezpečnostními předpisy i nařízené opatrnosti, aby se před přecházením ulice ohlédlí na obě strany, zda se neblíží nějaké vozidlo. To ovšem platí za předpokladu, že se elektrický vlak blíží rychlostí přiměřenou poměrům. Že v souzeném případě jel obžalovaný, jehož dopravní předpisy [II, B, 15, a)] činí odpovědným za přesné dodržování času podle jízdního řádu mezi stanicemi a za příjezd do konečné stanice, rychlostí přiměřenou, usoudil nalézací soud právem ze zjištění, že jel rychlostí 15 až 16 km za hodinu, ač je v dotyčném úseku za normálních poměrů přípustná rychlost 30 km za hodinu. Není proto důvodná zmateční stížnost, pokud dovozuje důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. dokazováním, že obžalovaný jel nepřiměřenou rychlostí.

Čís. 7060.

Trestný čin spáchaný v roce 1937 nynějším příslušníkem Protektorátu na Slovensku, není činem tuzemce v cizině. Bylo-li o něm tehdy

slovenskými soudy pravoplatně rozhodnuto, vylučuje zásada ne bis in idem opětovné stíhání pachatele protektorátními soudy.

(Rozh. ze dne 25. února 1943, Zm I 24/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti, podané generálním prokurátorem na záštitu zákona podle § 33 tr. ř., a uznal takto právem:

Rozsudkem okresního soudu trestního v N. ze dne 8. července 1941 a usnesením krajského soudu tamtéž jako odvolacího soudu pro přešupky ze dne 10. března 1942, jimiž byl František A. uznán vinným přešupkem podvodu podle § 461 tr. z., byl porušen zákon, pokud se týče bylo nesprávně použito zákona v zásadě ne bis in idem, plynoucí z ustanovení XX. hlavy a § 480 tr. ř., a v ustanovení § 235 tr. z.

Podle poslední věty § 292 tr. ř. se uvedený rozsudek a uvedené usnesení zrušují a obžalovaný František A. se zproštuje podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přešupek podvodu podle § 461 tr. z., spáchaný tím, že na podzim 1937 v Popradě lstivým jednáním a předstíráním uvedl Josefa P. v omyl, jímž tento měl utrpět na svém majetku škodu nepřevyšující 2.000 K, a jímž skutečně utrpěl škodu v částce 750 K.

Důvody:

Na základě trestního oznámení četnické stanice bylo zavedeno proti Františku A. u protektorátního okresního soudu trestní řízení pro přešupek podvodu podle §§ 197, 461 tr. z., který spáchal tím, že v roce 1937 v Popradě na Slovensku vylákal na Josefu P. částku 1.000 K předstíráním, že peněz potřebuje na vyplacení obrazů, které mu byly zaslány dobírkou, a že je v krátké době vrátí, že však splatil pouze 250 K.

Řízení bylo pak k návrhu zmocněnce státního zastupitelství postoupeno okresnímu soudu v N., který po provedeném hlavním přelíčení, konaném v nepřítomnosti obžalovaného, uznal obžalovaného rozsudkem ze dne 8. července 1941 vinným přešupkem podvodu podle §§ 197, 461 tr. z.

Proti tomuto rozsudku, doručenému Františku A. dne 19. července 1941, ohlásil odvolání jen zmocněnec státního zastupitelství, a to do nízké výměry trestu. Obžalovaný tehdy nepodal žádný opravný prostředek.

František A. tvrdil už během řízení u okresního soudu, že byl někdy v roce 1937 pro uvedený skutek stíhán na Slovensku a tam viny zproštěn. Tato okolnost byla potvrzena obsahem spisů okresního soudu ve Spišské Sobotě, které byly vyžádány v odvolacím řízení z příkazu odvolacího soudu. Podle těchto spisů bylo skutečně proti Františku A. zavedeno u zmíněného soudu řízení pro uvedený skutek, které skončilo zprošťujícím rozsudkem ze dne 29. září 1938. Nikdo z oprávněných osob nevzněl proti tomuto rozsudku opravný prostředek, takže se stal pravoplatným.

Ač to bylo tedy v době odvolacího řízení přesně známo, přece krajský soud v N. jako odvolací soud pro přešupky neučinil žádné opatření co do viny (§ 477, odst. 1 tr. ř.), nýbrž jen usnesením ze dne 10. března 1942 zamítl odvolání veřejného žalobce. Svůj postup, pokud jde o vinu, odůvodnil poukazem na předpis § 235 tr. z.

Teprve dne 2. července 1942 a dne 7. července 1942 podal František A. jednak okresnímu, jednak krajskému soudu v N. podání označené jako protest proti uvedeným rozhodnutím. V nich uplatňuje, že byl pro uvedený podvod na škodu Josefa P. neprávem odsouzen protektorátními soudy, ježto byl okresním soudem ve Spišské Sobotě pravoplatně osvozen z obžaloby pro týž čin.

Tato podání byla vyřízena jako žádost za obnovu trestního řízení, a to zamítavým usnesením okresního soudu v N. ze dne 15. července 1942. Okresní soud odůvodnil své usnesení tím, že byla uplatněná okolnost známa krajskému soudu jako soudu odvolacímu a že tedy nejsou dány zákonné podmínky obnovy.

Do tohoto usnesení podal František A. stížnost, již však vzal zpět.

Poté podal odsouzený žádost za příznání amnestie ze dne 7. října 1938, které okresní soud vyhověl usnesením ze dne 10. října 1942 a promínil mu celý trest na základě čl. II. rozhodnutí vlády bývalé Československé republiky z uvedeného dne.

Mezitím byl Františku A., jenž byl dne 15. července 1942 vzat do trestu, přerušena dne 2. září 1942 výkon trestu ve smyslu příkazu ministerstva spravedlnosti.

Z uvedeného je zřejmo, že byl František A. stíhán pro vylíčený skutek již v roce 1938 okresním soudem ve Spišské Sobotě, který vyřídil věc s právní mocí.

Právní účinek právní moci spočívá v tom, že o věci, o které už bylo pravoplatně rozhodnuto, nemůže být znovu konáno řízení a znova rozhodnuto — zásada ne bis in idem. Neboť zavedením trestního řízení je spotřebována obžaloba, na jejímž základě bylo zahájeno, a bylo-li pak ono řízení ukončeno s právní mocí, pomíjí tím naprosto žalobní právo. Jen výjimečně a za zvláštních podmínek je dovoleno konat znovu trestní řízení (obnova řízení). Tyto podmínky jsou stanoveny v hlavě XX. trestního řádu, pokud jde o pravoplatný zprošťující rozsudek v § 355 tr. ř. (§ 480 tr. ř.). V tomto případě došlo k trestnímu řízení pro týž skutek, aniž byla formálně vymožena obnova řízení a aniž byly dány její hmotné předpoklady.

Zásadou o nepřipustnosti opětovného stíhání skutku pravoplatně již rozsouzeného byly vázány oba soudy.

Jestliže uvedené soudy učinily — nezbavše námitky věci pravoplatně vyřízené, vznesené výslovně Františkem A., — zmíněná rozhodnutí, ač bylo žalobní právo zcela vyčerpáno, porušily zákon v uvedené zásadě a zaviniily tím zmatek podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř. a § 468, odst. 1, čís. 3 tr. ř.

Krajský soud v N. jako odvolací soud pro přestupky měl mylně za to, že jde o čin spáchaný protektorátním příslušníkem v cizině a rozhodnutý cizozemským soudem zproštěním, tedy způsobem, který nebrání opětovnému stíhání v tuzemsku ve smyslu zásady personality, upravené, pokud jde o přečiny a přestupky, v § 235 tr. z.

Podle uvedeného předpisu nemá být tuzemec (t. j. nyní protektorátní příslušník), který se dopustí v cizině činu, jenž je podle tuzemského práva přečinem nebo přestupkem, v případě svého přistižení v tuzemsku vydán do ciziny, nýbrž má být souzen podle tuzemského práva beze zřetele na zákony země, kde spáchal trestný čin. Jen tehdy nemůže být stíhán pro přečin nebo přestupek, odbyl-li si už v cizině za týž čin trest, nebo byl-li mu tam prominut.

Zmíněný předpis nedopadá však na projednávanou věc. Nejde totiž o případ spáchaní trestného činu (tuzemcem) v cizině. Neboť v době spáchaní trestného činu — a to je rozhodno — nebylo místo činu vzhledem k tehdejším státoprávním poměrům na území cizího státu, tedy nebylo cizinou, a to ani pro tu oblast bývalé Československé republiky, v níž platilo dříve rakouské trestní právo, nýbrž území Slovenska tvořilo součást řečeného zaniklého státu.

Poněvadž čin, o který jde, nebyl spáchán v cizině a nebyl rozhodnut cizozemským soudem, nepřicházel předpis § 235 tr. z. v úvahu. Naopak, poněvadž o věci pravoplatně rozhodl tehdy ještě tuzemský soud, měl krajský soud v N. jako soud odvolací učinit z úřední moci podle § 477 tr. ř. opatření, plynoucí ze zásady ne bis in idem, totiž zrušiti rozsudek okresního soudu a zprostit obžalovaného podle § 259, čís. 2 tr. ř., ježto bylo stíhání jeho trestného činu vyloučeno. Rozhodnutí odvolacího soudu spočívá tudíž na nesprávném použití zákona v ustanovení § 235 tr. z., jehož důsledkem bylo porušení uvedené zásady.

Právem proto vytýká generální prokurátor ve své zmateční stížnosti na záštitu zákona, podané ve smyslu § 33 tr. ř., nesprávné použití zákona v ustanovení § 235 tr. z. a jeho porušení v zásadě ne bis in idem rozsudkem okresního soudu v N. ze dne 8. července 1941 a rozhodnutím krajského soudu v N. ze dne 10. března 1942. Bylo proto této zmateční stížnosti vyhověno a rozhodnuto, jak je uvedeno ve výrokové části rozsudku.

Čís. 7061.

Pokud se společník obecnoprávní výdělkové společnosti (§§ 1175 a násl. obč. zák.) dopustí zpronevěry tím, že za sebou zadrží nebo si přivlastní společné peníze.

(Rozh. ze dne 4. března 1943, Zm I 1191/42.)

Obžalovaný uzavřel s Josefem P. společenskou smlouvu, podle níž ujednali, že na společný zisk nebo ztrátu rozprodají 15 chat, které koupili

za kupní cenu 31.000 K, na niž každý zaplatil polovinu, tedy 15.500 K. Josef P. prodal tři chaty za 6.480 K, vyúčtoval je obžalovanému a vyzval ho, aby mu zaslal vyúčtování o prodeji zbylých dvanácti chat. Obžalovaný, který prodal ostatní chaty za 26.600 K a měl při tom výlohy asi 4.000 K (podrobně 3.924 K až 4.304 K), nedal Josefu P. vyúčtování a částku, která zbyla po odečtení uvedených výloh, spotřeboval pro sebe.

Nalézací soud zjistiv, že obžalovaný neměl nárok na odměnu za práci spojenou s rozprodejem chat, uznal obžalovaného vinným zločinem zpronevěry částky přesně nezjištěné, přesahující však 2.000 K, kterou ze společného obchodu přijal pro svého společníka Josefa P. jako jeho podíl a kterou za sebou zadržel a sobě přivlastnil.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Prováděje výtku právní mylnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., popírá zmateční stížnost předpoklady pro posuzování skutku obžalovaného jako zpronevěry. Tvrdí, že jde o soukromoprávní poměr mezi obžalovaným a Josefem P. ve smyslu § 1175 obč. zák., že Josef P. musí nésti ztrátu podle § 1197 obč. zák. ze svého, protože společenský poměr skončil se ztrátou, a že je pojmově vyloučeno, aby byl obžalovaný mohl zpronevěřiti tuto ztrátu.

Výtka je lichá. Vložil-li společníci ku provozování společného podniku peníze nebo spotřebitelné věci, nebo věci sice nespotebitelné, ale v penězích oceněné, pokládá se podle § 1183 obč. zák. nejen užitek z toho nabytý, nýbrž i kmenové jmění vůči společníkům, kteří k tomu přispěli, za společné vlastnictví. Než obžalovaný, jako spoluvlastník, mohl se pokládati sám za vlastníka těchto věcí jen v poměru svého účastenství, tedy podle zjištění rozsudku v souzené věci jen co do jedné jejich poloviny. Podíl, příslušející jeho společníku, zůstal pro něho cizí věcí. Uhradil-li obžalovaný ze společných peněz polovinu kupní ceny — 15.500 K, která naň připadala, a zjištěné výlohy (asi 4.000 K, podrobně 3.924 K až 4.304 K) a neměl-li podle zjištění rozsudku nárok na zbytek, t. j. na rozdíl mezi uvedenými částkami a částkou 26.600 K přijatých peněz ani z důvodu společenského zisku, ani z důvodu odměny za práci spojenou s rozprodejem chat, dopustil se zpronevěry tohoto zbytku, když jej spotřeboval pro sebe. Obžalovaný si protiprávně ponechal a spotřeboval pro sebe hotovost, kterou do té doby měl jménem společnosti, pokud se týče jménem svého společníka. Nemůže proto důvodně namítati, že byla tato hotovost ztracena způsobem uvedeným v § 1197 obč. zák. a že nastávají následky tohoto zákonného ustanovení.

Čís. 7062.

Pro čin obžalovaného, který si přivlastnil část výtěžku za věc, danou mu do prodeje, předstíraje, že docílil nižšího výtěžku, je (ať již se jeho

čin posuzuje jako podvod, nebo jako zpronevěra) nerozhodné, že šlo o věc ukradenou a že jí ten, jenž mu ji dal do prodeje, nabyl jako podílník na její krádeži.

(Rozh. ze dne 6. března 1943, Zm II 509/42.)

Patnáctiletý V. A. odcizil brilantový prsten v ceně asi 240.000 K a odevzdal jej do prodeje obžalovanému Václavu B. Ten donesl prsten obžalovanému Jaroslavu C., jehož požádal, aby jej prodal. Obžalovaný C., zjistiť u odhadce, že má prsten cenu asi 240.000 K, prodal prsten prostřednictvím další osoby za 240.000 K, z nichž prostředníkovi vyplatil 5.000 K a odhadci 2.000 K, takže mu zbylo 233.000 K. Václavu B. oznámil, že prsten prodal za 95.000 K, zatajiv mu, zač jej skutečně prodal a že si ponechává 138.000 K, vyplatil mu uvedených 95.000 K a přijal od něho provisi 3.000 K.

Nalézací soud uznal obžalovaného Jaroslava C. vinným, že lstivým předstíráním, že za brilantový prsten dostal 95.000 K, uvedl Václava B. v omyl, jímž měl Václav B. utrpět na svém majetku škodu, převyšující 20.000 K, a jímž skutečně utrpěl škodu ve výši 138.000 K, a že tím spáchal zločin podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. z.

Obžalovaného Václava B. uznal vinným zločinem podílnictví na krádeži brilantového prstenu podle §§ 185, 186, písm. a) tr. z.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného Jaroslava C. do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Po právní stránce nutno především uvést, že by podle §§ 183, 184 tr. z. bylo stěžovatelovo jednání stejně trestné, i kdyby se mělo za to, že šlo vlastně o zpronevěru spáchanou tím, že si stěžovatel z výtěžku za brilantový prsten, jenž mu byl svěřen k prodeji, o své újmě přivlastnil velkou částku a že předstírání nižší prodejní ceny sloužilo jen k zakrytí spáchané zpronevěry.

Při odsuzujícím výroku nebylo třeba zjišťovati, zda bylo mezi stěžovatelem a Václavem B. výslovně ujednáno, že mu stěžovatel odvede všechny peníze, které za prsten strží. Naopak rozhoduje, že nebylo zjištěno takové ujednání, které by stěžovatele opravňovalo nebo podle kterého by se mohl i jen domnívat, že je oprávněn k tomu, aby si z utržených peněz mlčky podržel tak značnou částku, která dokonce daleko převyšovala to, co stěžovatel jako kupní cenu odvedl Václavu B.

Že se Václav B. spokojil částkou 95.000 K, ba že byl překvapen její výší, je nerozhodné, neboť to jen svěčí o tom, že neměl správnou představu o ceně prstenu a že toho stěžovatel využil způsobem, který prvý soud právem považuje za lstivý.

Namítajíc, že je u takových obchodů zvykem, aby ten, který zprostředkuje prodej, při tom vydělal, a že má také výlohy a risiko, přehlíží zmateční stížnost kromě výše částky, kterou stěžovatel, zamlčev pravý stav věci, o své újmě podržel pro sebe, i důležité zjištění prvého soudu,

že stěžovatel mimo to přijal od Václava B. ještě provisi 3.000 K a že si výlohy 7.000 K beztoho již srazil z kupní ceny.

Bez významu jest i okolnost, k níž stěžovatel poukazuje námitkou, že Václav B. nebyl vlastníkem brilantového prstenu, jež stěžovateli svěřil k prodeji, a že napak věděl, že jde o věc pocházející z krádeže. Stěžovatel připouští, že se lze krádeže dopustiti i na zloději. Snaží-li se omeziti platnost této zásady na případy krádeže, stačí ho odkázati na všeobecný předpis § 4 tr. z., který stanoví, že zločin pochází z pachatelovy zlomyslnosti, nikoliv z povahy toho, na němž se spáchá, a že jej lze tudíž spáchati i na provinilcích. Otázka vlastnictví a ve spojení s tím nadhozená otázka, koho nakonec postihne škoda způsobená trestným činem, je však vedlejší jak s hlediska skutkové podstaty zločinu podvodu, tak s hlediska zpronevěry.

Čís. 7063.

Činnost pachatele, vypíchnuvšího ze zlosti cizímu koni oko, naplňuje jak skutkovou podstatu zločinu podle § 85, písm. a) tr. z., tak i skutkovou podstatu přečinu podle § 4, odst. 1 vlád. nař. čís. 106/1939 Sb. o ochraně zvířat proti týrání ve znění vlád. nař. čís. 108/1941 Sb. (jednočinný souběh).

(Rozh. ze dne 6. března 1943, Zm I 67/43.)

Obžalovaná se nepohodla se svým zaměstnavatelem rolníkem Františkem P. Ve zlosti vypíchla při práci ve chlévě zaměstnavatelovu koni úmyslně vidlemi oko, takže mu úplně vyteklo. Kůň, který měl před tím cenu 18.000 K, má po ztrátě vypíchnutého oka jen cenu poloviční.

Nalézací soud uznal obžalovanou vinnou zločinem poškození cizího majetku podle § 85, písm. a) tr. z. a přečinem týrání zvířat podle § 4, odst. 1 vlád. nař. čís. 106/1939 Sb. ve znění čl. I. vlád. nař. čís. 108/1941 Sb.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalované do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Námitkou zmateční stížnosti, činěnou s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř., že týž skutek nelze zároveň podřaditi oběma uvedeným ustanovením zákona, je v podstatě tvrzeno, že jde o t. zv. zdánlivý souběh trestních zákonů (zákonná konkurence), který předpokládá, že jsou ve dvou nebo několika ustanoveních zákona vymezeny skutkové podstaty trestných činů tak, že kterékoliv z těchto ustanovení zachycuje souzený skutek ve všech jeho právně závažných složkách, takže je právní význam skutku plně vyčerpán již jeho podřaděním jednomu z těchto ustanovení. O takový případ však zde nejde. Podřaděním souzeného činu skutkové podstatě zločinu podle § 85, písm. a) tr. z. je ovšem čin obžalované zachycen i s hlediska § 4, odst. 1 vlád. nař. čís.

106/1939 Sb. ve znění čl. I. vlád. nař. čís. 108/1941 Sb., pokud v něm jde o bezprávný a úmyslný útok na věc. Než tímto podřaděním by nebyl zachycen skutek obžalované v další své složce, již je týráním zvířete způsobem uvedeným v § 4, odst. 1 uved. vlád. nař. Naproti tomu by pouhým podřaděním trestného činu obžalované skutkové podstatě přečinu podle § 4, odst. 1 vlád. nař. čís. 106/1939 Sb. ve znění čl. I. vlád. nař. čís. 108/1941 Sb. nebyly zachyceny pojmové znaky zločinu podle § 85, písm. a) tr. zák., pokud jde o znaky poškození cizího majetku a výše škody. Tyto další složky, jež na jedné i druhé straně převyšují rozsah obou ustanovení, vyžadují zvláštního právního zhodnocení, které se děje vzhledem k ustanovení § 35 tr. zák. podřaděním skutku oběma zmíněným zákonným skutkovým podstatám (souběh trestních zákonů, jednočinná konkurence).

Čís. 7064.

Za skutečnost života rodinného nebo vůbec soukromého ve smyslu § 7, odst. 2, zákona o ochraně cti nelze pokládat skutečnost, která se stala mimo oblast rodinného nebo soukromého života (veřejně), i když se ho týká.

Při obvinění z vlastnosti na cti důtklivé stačí k důkazu pravdy dokázat takové skutky napadeného, které ospravedlňují obvinění. Při obvinění z činu na cti důtklivého musí však být dokázáno, že se napadený dopustil uvedeného činu.

(Rozh. ze dne 11. března 1943, Zm I 1074/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal o zmateční stížnosti soukromého žalobce a o zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 4 zákona čís. 124/1924 Sb. ve znění vyhlášky ministra spravedlnosti čís. 145/1933 Sb. a podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin urážky a pomluvy podle §§ 1, 2 zákona čís. 108/1933 Sb., takto právem:

Zmateční stížnosti obžalovaného se potud vyhovuje, že se napadený rozsudek zrušuje ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným pro uvedení, pokud se týče sdělení skutečnosti toho obsahu, že soukromý žalobce nadává své ženě před celým personálem, a nalézacímu soudu se ukládá, aby v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, přihlížeje k právoplatnému výroku o vině. Jinak se zmateční stížnost zamítá.

Zmateční stížnosti soukromého žalobce se potud vyhovuje, že se napadený rozsudek zrušuje ve výroku, jímž byl obžalovaný zproštěn obžaloby pro uvedení (sdělení) skutečnosti toho obsahu, že soukromý žalobce způsobil skandál ve V., a vyslovuje se, že je obžalovaný vinen, že jako odpovědný redaktor periodického tiskopisu »X« uveřejnil dne 22. prosince 1938 v čís. 22 článek: »Vymette železným koštětem nezodpovědné živly«, v jehož části týkající se způsobení skandálu ve V. byla o soukromém žalobci uvedena skutečnost, která by ho mohla vydati

v opovržení nebo snížení v obecném mínění, že tím zanedbal takové opatrnosti, při jejímž povinném užití nebyl by článek pojat do tiskopisu, a že též tím spáchal přestupek podle § 4 zákona čís. 124/1924 Sb. ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. Jinak se zmateční stížnost zamítá.

Z důvodů:

Napadený rozsudek zjistil, že se v článku uvádí o soukromém žalobci, že své ženě nadává »s....« před celým personálem.

O této skutečnosti navrhl obžalovaný důkaz pravdy. Tomuto návrhu však nebylo vyhověno, neboť nalézací soud byl toho názoru, že je důkaz pravdy (omluvitelného omylu) nepřipustný, ježto se týká skutečnosti soukromého života, nadává-li kdo své manželce s....

Zmateční stížnosti obžalovaného napadá tento právní názor (§ 281, čís. 9, písm. b) tr. ř.), zdůrazňuje, že v článku bylo uvedeno, že soukromý žalobce nadával své manželce »před celým personálem«, a dovozuje z toho, že takovou nadávku nelze pokládati za skutečnost soukromého života a že proto měl být připuštěn důkaz pravdy.

Zmateční stížnost je v právu.

Podle § 7, odst. 2, písm. c) zák. o ochr. cti je důkaz pravdy a omluvitelného omylu v případě, kde byla uvedena nebo sdělena skutečnost života rodinného nebo vůbec soukromého a kde tato skutečnost zakládá trestný čin stíhatelný jen na soukromou žalobu nebo na návrh třetí osoby, přípustný jen tenkrát, podal-li již oprávněný žalobu nebo návrh, nebo je obviněn sám, že tuto skutečnost uvedl nebo sdělil.

V souzeném případě naplňuje tvrzená skutečnost skutkovou podstatu přestupku urážky podle § 1 zák. o ochr. cti, jehož stíhání je vyhrazeno soukromé žalobě. Přesto však nelze použít ustanovení § 7, odst. 2, písm. c) zák. o ochr. cti, neboť není splněna další podmínka vyloučení důkazu pravdy a důkazu omluvitelného omylu, totiž že jde o skutečnost života rodinného nebo vůbec soukromého. Za takovou skutečnost nelze pokládati skutečnost, jež se stala veřejně, to je mimo oblast rodinného nebo soukromého života; nezáleží pak na tom, co je obsahem této skutečnosti, tedy že jejím obsahem je poměr manžela k manželce. Chybí tudíž jedna z podmínek, jež musí být podle § 7, odst. 2, písm. c) zák. o ochr. cti obě splněny, aby byl vyloučen důkaz ve smyslu § 6, odst. 2 téhož zákona.

Pochybil tudíž nalézací soud ve výkladu ustanovení § 7, odst. 2 zák. o ochr. cti, když se domníval, že je navržený důkaz pravdy nepřipustný.

Zmateční stížnosti bylo proto vyhověno, pokud jde o tuto skutečnost a bylo uznáno, jak uvedeno.

K tomu se uvádí, že zmateční stížnost není v právu, tvrdí-li, že obžalovaný měl být v tomto směru zproštěn obžaloby již proto, že bylo dokázáno, že soukromý žalobce neurvale nadával svým zaměstnancům (§ 281, čís. 9, písm. b) tr. ř.). Jde tu o samostatnou skutečnost, o níž je nutno zvláště provést důkaz pravdy.

Bod e) napadeného rozsudku*) se týká části článku, v níž jsou o soukromém žalobci tvrzeny dvě skutečnosti, a to jednak, že má jako obchodník špatnou pověst pro neplacení dluhů, jednak že se dopustil určitého nečestného činu, totiž skandálu ve V.

K tvrzení první skutečnosti nutno uvést toto:

Napadený rozsudek zjistil,

že soukromý žalobce neplatil Miroslavovi O., že proto O. dodával soukromému žalobci jen za hotové a že soukromý žalobce zaplatil, až když mu bylo sleveno 15—20%,

že Růžena O. hrozila soukromému žalobci trestním oznámením, aby dosáhla zaplacení dodaného zboží,

že Josef P. musil svoji pohledávku za inserci dobývat na soukromém žalobci soudně,

že soukromý žalobce zaplatil za film »X«, až když mu byly zadrženy další díly tohoto filmu,

že nezaplatil lidem, které zjednal k rozdávání letáků,

že zaplatil reklamní zboží F K-ovi, až když mu bylo pohroženo trestním oznámením,

že se dával zapírat svým věřitelům,

že František N. učinil na soukromého žalobce trestní oznámení pro nezaplacení částky 80.000 K, a

že soukromý žalobce odmítl zaplatiti insertní poplatek z důvodu, že neviděl kartáčový otisk, ač jeho úředník tento otisk schválil.

Zmateční stížnost soukromého žalobce uplatňuje s hlediska zmatku podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř., že z těchto zjištěných skutečností nelze soudit, že se obžalovanému podařil důkaz pravdy, neboť z tohoto podkladu neplyne, z jakých důvodů dělal soukromý žalobce obtíže při placení, a že nelze soudit, že to činil způsobem nechutným a zavrženímhodným, když takový způsob nebyl svědky potvrzen.

Zmateční stížnost činí tyto námitky neprávem.

Jak bylo nahoře uvedeno, vytýká se obsahem této části článku, že má soukromý žalobce jako obchodník špatnou pověst pro neplacení dluhů. Tato jeho vlastnost plyne ze skutečností zjištěných napadeným rozsudkem; nepochybil proto nalézací soud, vyslovil-li, že se obžalovanému v tomto směru podařil důkaz pravdy.

*) Zažalovaná stať zněla: »Pan P. je majitelem firmy Y. Tato firma se dříve zabývala obchodními filmy. V té době se jí vedlo hodně mizerně. Administracemi časopisů o ní koloval odborný výrok »faul«. Přinesl-li inženýr od pana P. objednávku, mohl být jist, že bude v administraci svého listu podezříván, že chce vylákat provisi na zakázku firmy, o které věděl, že zásadně neplatí. Nebudeme se zmiňovat o podrobnostech činnosti pana P., ale jen tak namátkou uvedeme příklad z V., kde se pan P. potácel ve velkém skandálu, protože ujel, aniž vyrovnal své účty, které byly velmi značné. V té době se tam mluvilo docela o trestním oznámení. Ovšem zase svým způsobem. Pan P. zásadně nerad platí, a tak mu nikde nechce otevřít úvěr ani na 5 K.«

K tvrzení druhé skutečnosti (skandálu ve V.):

Napadený rozsudek vyslovil názor, že je případ ve V. uváděn jako jeden z případů, dokazujících, že soukromý žalobce neplatí své dluhy, a že uvedení tohoto jednotlivého případu je jen podružnou skutečností vzhledem na podstatu obvinění — neplacení dluhů. Nalézací soud se proto domnívá, že je obžalovaný beztrestný co do této podružné skutečnosti, když se mu podařil důkaz pravdy o podstatě tohoto obvinění.

Zmateční stížnost napadá tento závěr z důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř.

Právem.

Jak bylo nahoře uvedeno, obsahuje první část stati pod bodem e) napadeného rozsudku obvinění soukromého žalobce z vlastnosti na cti důtklivé. Podle § 8, odst. 2 zákona o ochr. cti tu stačí, dokáží-li se takové jeho skutky, které ospravedlňují obvinění. Je-li však o napadeném tvrzena určitá skutečnost, záležející z určitého činu na cti důtklivého, je k důkazu pravdy třeba, aby bylo dokázáno, že se napadený dopustil tohoto činu.

Nezbavuje proto obžalovaného zodpovědnosti, dokázal-li, že má soukromý žalobce vlastností tvrzené v uvedené stati stíhaného článku. Nejde tu o podřadnou skutečnost, jakou má na mysli ustanovení § 8, odst. 3 zák. o chr. cti, nýbrž o skutečnost, která tvoří podstatu pomluvy podle § 2 téhož zákona. To tím spíše, že se ve spojení s tvrzením o skandálu ve V. uvádí další věta, že se mluvilo dokonce o trestním oznámení. Tím se naznačuje, že šlo o čin hraničící s trestním zákonem; v tom je obsaženo obvinění těžšího rázu, než jaké je obsaženo v předcházející větě, omezující se na tvrzení na cti důtklivých vlastností soukromého žalobce.

Bylo proto odůvodněné zmateční stížnosti v tomto směru vyhověno a rozhodnuto ve věci samé, neboť jak vyslovil nalézací soud, nebyly dokázány skutečnosti, z nichž by bylo lze soudit, že se obžalovanému podařil důkaz pravdy, po případě omluvitelného omylu.

Čís. 7065.

Obecní starosta je jako orgán veřejné správy vrchností ve smyslu § 187 tr. z., a to i tehdy, byl-li sám poškozen trestným činem a vystupoval-li, když se o činu dozvěděl, zároveň na obranu svého vlastního majetku.

Pro otázku účinné lítosti je bez významu, že pachatel nemohl nahradit škodu proto, že ho v tom předešel jiný.

(Rozh. ze dne 13. března 1943, Zm II 504/42.)

Mladistvý obviněný odcizil obchodníku a starostovi obce Josefu P. 40 kusů mýdla v ceně 60 Kč a prodal je Františku O. Vladimír R., který ho při tom viděl, oznámil věc poškozenému Josefu P. Ten mladistvého obviněného obeslal na obecní úřad a tam se mladistvý obviněný ke krá-

deži doznal. František O. se o krádeži dozvěděl od poškozeného a vrátil mu mýdlo ještě týž den, dříve, než starosta oznámil případ četnictvu.

Nalézací soud uznal mladistvého obviněného — vedle provinění veřejného násilí nebezpečným vyhrožováním podle § 3 zák. čís. 48/1931 Sb. a § 99 tr. z., pro něž byl rovněž stíhán — vinným proviněním krádeže podle § 3 zák. čís. 48/1931 Sb. a § 460 tr. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost mladistvého obviněného do tohoto rozsudku senátu mládeže u krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Pokud jde o stěžovatelovo odsouzení pro provinění krádeže podle § 3 zákona čís. 48/1931 Sb. a § 460 tr. zák., namítá zmateční stížnost, že nalézací soud neprávem odepřel přiznati stěžovateli beztrestnost z důvodu účinné lítosti podle §§ 187, 466 tr. zák. Touto námitkou uplatněný důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř. je vytýkán bezdůvodně.

Stěžovatel především namítá, že starostu obce Josefa P. nelze považovat za vrchnost ve smyslu § 187 tr. zák., protože vyšetřoval stěžovatele o krádeži mýdla nikoli jako vrchnostenská osoba, nýbrž jako poškozený.

Z ustanovení §§ 24, 84 tr. ř., čl. V, čís. 2 zákona čís. 18/1862 ř. z. a z § 28, čís. 2, § 59 zákona čís. 7/1864 z. z. pro Čechy plyne, že obecní starosta je orgánem veřejné správy povoláným též k tomu, aby s hlediska zachování veřejného pokoje, pořádku a bezpečnosti stíhal i majetkové trestné činy a oznamoval je za tím účelem příslušným úřadům. Byl proto i v souzeném případě obecní starosta Josef P., když mu Vladimír R. oznámil odcizení mýdla, vrchností ve smyslu §§ 187, 466 tr. zák. a na věci nic nemění, jestliže v době, kdy se dověděl o zmíněné krádeži, vystupoval shodou okolností zároveň jako poškozený na obranu svého vlastního majetku. Proto nepochybil nalézací soud ve výkladu zákona, zaujal-li stanovisko, že se v souzeném případě vrchnost — starosta obce a zároveň poškozený — dověděla o činu dříve, než byla škoda nahrazena. Bez významu je i další stěžovatelova námitka, že nebylo v jeho moci, aby sám přímo vrátil mýdlo poškozenému, když to učinil již František O.; s hlediska účinné lítosti je totiž nerozhodné, že vinník sám nemohl nahradit škodu, protože ho v tom předešel někdo jiný, neboť musí sám nésti nebezpečí toho, že mu je zásahem třetí osoby znemožněno nahradit škodu.

Čís. 7066.

Zavinění domovníka v Praze (§ 335 tr. z.), který se za trvající nepohody, kdy se na chodníku stále tvořily zmrázky, vzdálil z domu na dobu delší, než dovolovala předvídatelná nutnost opětného čištění chodníku, aniž si zjednal zástupce neb aspoň uvědomil vlastníka domu.

(Rozh. ze dne 13. března 1943, Zm I 863/42.)

Obžalovaný byl domovníkem v Praze II. a byl majitelem domu pověřen čištěním chodníku před domem. Dne 26. února 1942 očistil a posypal chodník v půl sedmé ráno. V devět hodin zpozoroval, že chodci nanесли na chodník rozbředlý sníh, který na chodníku mrzl a tvořil zmrázky. Proto chodník znovu očistil a posypal pískem. Pak odešel do nemocnice, aniž majiteli domu hlásil, že odchází a že nemá nikoho, kdo by za něho opatřil chodník, kdyby toho bylo třeba. Když se v půl jedné odpoledne vrátil, byly na chodníku již opět zmrázky, jednak proto, že tam chodci opět nanosili rozbředlý sníh, který umrzl, jednak i proto, že mírně tálo a voda kapaající se střech umrzala. Než se obžalovaný převlékl, aby chodník očistil, uklouzl na zmrázcech na chodníku poškozený Josef P., upadl a způsobil si těžké zranění na levé noze.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným přečinem podle § 335 tr. z. (čl. III. vládn. nař. čís. 306/1939 Sb.).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost mylně dovozuje (§ 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.), že obžalovaný nebyl vůbec povinen čistiti chodník přes den od naneseního sněhu, pokud se týče nikoli v takovém rozsahu, jak příslušný předpis vykládá soud první stolice.

Zjištění rozsudku poukazuje k tomu, že se v kritický den neustále tvořily na chodníku zledovatěle zmrázky (náledí). Podle toho šlo o stav trvající nepohody, jaký má na mysli § 14, odst. 2, věta druhá řádu o udržování čistoty na veřejných prostranstvích Velké Prahy ze dne 7. března 1888, č. j. 165.538, znovu vyhlášeného dne 30. listopadu 1940 na podkladě gubern. vyhlášky z 25. května 1838, č. j. 22.871, čís. 134 Sb. z. prov. pro Čechy a podle § 81 praž. obec. statutu. Toto ustanovení ukládá v tom případě majitelům domů nebo jejich zástupcům povinnost vyčistiti chodníky, urovnati na nich povstale pahrbky a posypati je říčním pískem i opětovně mezi dnem tak, aby cesty (chodník) byly vždy bezpečně schůdné.

I když lze rozsah této povinnosti vykládati jen v mezích možnosti, jak ji lze rozumně uložit osobám povinným k výkonu oněch prací, třeba přisvědčiti soudu první stolice, že obžalovaný své povinnosti nedostál.

Podle zjištění rozsudku věděl obžalovaný, že bude třeba vzhledem k poměrům panujícím toho dne chodník opětovně čistiti, a znal přibližně i dobu, kdy bude nutno čištění opakovati. Stav chodníku byl v době před nehodou skutečně takový, že vyžadoval nového očištění. Spočívá tudíž porušení povinnosti uložené výslovně obžalovanému v jeho chování, že se z domu vzdálil na delší dobu, než kterou dovolovala předvídatelná nutnost opětného čištění chodníku, aniž za sebe ustanovil vhodného zástupce, nebo, nebylo-li to možno a bvla-li jeho nepřítomnost neodkladná, aniž alespoň uvědomil vlastníka domu, aby ten mohl učiniti opatření po rozumu ustanovení § 14 uved. řádu, jež má zabránit náhodným úrazům.

Z obhajoby plyne, že zpravení vlastníka domu nebylo nemožné, neboť návštěva obžalovaného v nemocnici nebyla nepředvídaná, a správně uvádí nalézací soud, že se obžalovaný při povaze této návštěvy nemohl spolehnouti na to, že se vrátí včas.

Čís. 7067.

Bezvýsledná nabídka nepoživatelného masa ke koupi je pokusem přečinu podle § 26, čís. 1 vlád. nař. čís. 40/1942 Sb. (o prohlídce masa), nikoli jen beztrestným přípravným jednáním.

Je nerozhodné, že pachatel neměl nabízené maso s sebou.

(Rozh. ze dne 13. března 1943, Zm I 997/42.)

Obžalovanému uhynulo dne 9. června 1942 tele a příslušný prohlížeč nařídil, aby bylo odvezeno k drnomistrovi k zakopání. Obžalovaný však 7 kg masa z tohoto telete odnesl do N. a tam je nabízel ke koupi Václavu P.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným nedokonaným přečinem podle § 8 tr. z. a § 26, čís. 1 vlád. nař. čís. 40/1942 Sb., jehož se dopustil tím, že nabídl Václavu P. ke koupi maso z uhynulého telete, určené příslušným prohlížečem k zakopání, a tedy nepoživatelné ve smyslu § 7 téhož vlád. nař., a že tím podnikl jednání, vedoucí ke skutečnému vykonání, při čemž však k dokonání činu nedošlo jen pro překážku odjinud v to příšlou.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

S hlediska důvodu zmátečnosti podle § 281 čís. 9, písm. a) tr. ř. namítá stěžovatel, že se pouze dotazoval Václava P., zda by koupil nějaké maso, takže tento dotaz možno považovat v nejhorším případě jen za beztrestné přípravné jednání. V tomto směru neprovádí však stěžovatel uplatněný hmotněprávní důvod zmátečnosti po zákonu (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.), neboť pomíjí i pro něho závazné zjištění nalézacího soudu, které je podkladem napadeného rozhodnutí, že totiž dne 11. června 1942 nabízel Václavu P. ke koupi 7 kg masa pocházejícího z telete, které mu uhynulo dne 9. června 1942 a o němž nařídil úřední ohledač masa, aby bylo odvezeno k drnomistrovi k zakopání.

Další stěžovatelova námitka, doličující, že nejde vůbec o soudně trestný čin, protože jeho jednání nedosáhlo takové intensity, aby mohlo být pokládáno vůbec za pokus, je bezpodstatná. V nabídce obžalovaného Václavu P. že mu prodá 7 kg telecího masa, o němž říkal, že je má v N. — při čemž šlo o maso určené po vyšetření úředním orgánem k zakopání, a tudíž nepoživatelné (§ 7, odst. 2 vlád. nařízení čís. 40/1942 Sb.) —, byl již zřetelně vyjádřen úmysl obžalovaného uvésti závadné

maso do oběhu. Proto naplňuje zjištěné jednání obžalovaného skutkovou podstatu nedokonaného přečinu podle § 26, čís. 1 zmíněného vládního nařízení. Na této povaze skutku nic nemění, že stěžovatel neměl při nabídce maso právě při sobě a že ani Václav P. žádné maso u něho neviděl.

Čís. 7068.

Falešným označením potravin (§ 11, čís. 3 zák. čís. 89/1897 ř. z.) nutno rozumět nejen její označení jménem, které jí nepřísluší, nýbrž i falešné údaje o místě, času a způsobu výroby neb o vlastnostech, množství a poměru jednotlivých složek.

Skutková podstata přestupku podle § 11, čís. 3 téhož zákona předpokládá pachatelovo vědomí, že jde o falešné označení potravin.

U přestupku podle § 11 zákona čís. 89/1897 ř. z. počíná promlčecí lhůta dobou, kdy byla potravin vyrobena (zfalšována), nebo kdy byl proveden poslední akt jejího prodeje nebo chování na prodej.

Pojem »připravuje« ve smyslu § 18, čís. 1 téhož zákona zahrnuje celý výrobní postup.

Konservaci se tu rozumí nejen umělé zvýšení síly potravin odolávat zákazonosným vlivům, nýbrž vůbec její uchovávání od výroby až do prodeje.

(Rozh. ze dne 13. března 1943, Zm I 1142/42.)

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným, že od roku 1939 až do září 1941 falšoval ovocnou pochoutku, tedy potraviny, pro oklamání v obchodě a tržbě a že vědomě potraviny, které byly zfalšované, choval na prodej pod formou a označením způsobilými k oklamání, čímž spáchal přestupek podle § 11, čís. 1, 2 zákona o obchodě s potravinami ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. z. z roku 1897.

Naproti tomu zprostil obžalovaného podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby, že od roku 1939 až do září 1941 vědomě připravoval a konzervoval potraviny (rajskou a reveňovou pochoutku), které byly určeny k obchodu a k tržbě, tak, že bylo jejich požívání způsobilé uškoditi lidskému zdraví, a že vědomě předměty, jichž požívání bylo způsobilé uškoditi lidskému zdraví (rajskou a reveňovou pochoutku), za potraviny prodával, na prodej choval a do obchodu dával, při čemž bylo toto jednání spácháno za okolností, že z toho mohlo vzniknouti nebezpečí pro život a zdraví lidí ve větším rozsahu, a že tím spáchal zločin podle § 18, čís. 1, 2, § 19, odst. 2 zák. o obchodě s potravinami ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. z. z roku 1897.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu, vyhověl však zmáteční stížnosti státního zastupitelství, pokud napadla též rozsudek v části zprošťující obžalovaného obžaloby pro zločin podle § 18, čís. 1 a 2, § 19, odst. 2 zákona čís. 89/1897 ř. z. a zrušil rozsudek v této části jako zma-

tečný; v důsledku částečné změny výroku o vině zrušil rozsudek i ve výroku o výměře trestu a jeho nepodmíněnosti a uložil nalézacímu soudu, aby věc v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, přihlížeje k pravoplatnému výroku o vině ve směru přestupku podle § 11, čís. 1 a 2 uved. zák.

Z d ů v o d ů:

Ke zmateční stížnosti obžalovaného:

Rozsudek zjišťuje, že ovocná pochoutka, již se týká odsuzující výrok, byla dávana do oběhu pod označením »Ovocná pochoutka — směs ovocných marmelád«, že však ve skutečnosti nešlo o směs ovocných marmelád, poněvadž 1.) běželo vlastně o směs ovocných dřeví, takže označení na etiketě nebylo správné, a poněvadž 2.) ovocná pochoutka obsahovala vedle ovoce též zeleninu (mrkev, řepu a reveň) a zelenina není dovolenou přísadou ovocných marmelád.

Předpoklad uvedený pod čís. 1. není zmateční stížností napadán.

Stěžovatel vytýká vadnost zjištění, že jeho výrobek, totiž ovocná pochoutka, obsahovala zeleninu (§ 281, čís. 5 tr. ř.).

Výtky, které činí v tomto směru, se však vesměs netýkají výroku o rozhodných skutečnostech ve smyslu § 281, čís. 5 tr. ř., takže nemohou opodstatnit doličovaný důvod zmatečnosti a není proto třeba se jimi obírat, což platí i o vývodech zmateční stížnosti, které by mohly poukazovat na uplatnění výtky neúplnosti řízení (§ 281, č. 4 tr. ř.). Vytýkanými neúplnostmi není totiž ořesen výrok, že potravina, o kterou jde, neměla předepsané složení, pokud se týče povahu a vlastnost marmelád, ježto nebyla směsí ovocných marmelád, za jakou byla označována a vydávána, neboť šlo ve skutečnosti o směs ovocných dřeví. Tento základ rozsudku nespočívá na oněch výsledcích hlavního přelíčení, jimž je vytýkána nespolehlivost. Již tento předpoklad pak stačí k opodstatnění odsuzujícího výroku u přestupku podle § 11 zákona o potravinách, spáchaného v souvislosti s výrobou a prodejem ovocné pochoutky, když jsou, jak bude dovedeno, splněny i ostatní náležitosti uvedené skutkové podstaty. Nemajíc i bez zřetele na to, zda obsahovala přísady zeleniny, ve skutečnosti složení marmelád, tedy nejsou potravinou té povahy a té vlastnosti, za kterou byla vydávána, byla ovocná pochoutka ne-li zfalšována, tedy aspoň falešně označena.

I falešné označení potraviny zakládá, jsou-li splněny náležitosti uvedené v zákoně, čin trestný podle § 11 (čís. 3) zákona čís. 89/1897 ř. z. a je jedním ze způsobů falšování potravin, uvedených v tomto zákonném ustanovení, trestným stejně jako ony dva způsoby, které jsou tam uvedeny pod čís. 1 a 2 a jejichž skutkovou podstatu spatřuje první soud v jednání obžalovaného, nevzav za přitěžující, že obžalovaný překročil uvedený zákon ve dvojnásobném směru.

Z uvedeného důvodu se netýkají rozhodné okolnosti ani výtky zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř., pokud sloužily k doličení, že by přísadou mrkve, i kdyby byla v ovocné pochoutce obsažena, nebyla tato potravina zfalšována se zřetelem na ustanovení § 13 zákona o potravinách.

Falešným označením potraviny dlužno rozumět nejen označení potraviny jménem, které jí nepřísluší, nýbrž také falešné údaje o místě, času a způsobu výroby, o vlastnostech, o množství a o poměru jednotlivých složek. Nesejde na tom, že bylo jen v podtitulku uvedeno »směs ovocných marmelád«. Tím byl právě doplněn hlavní název »ovocná pochoutka«, takže konsumenti této potraviny museli usuzovat, že byla tato poživatina vyrobena z různých základních ovocných marmelád a že je tudíž ovocnou marmeládou, což nikterak nevyklučoval hlavní název. Označení, o které jde, klamalo tudíž osoby kupující tuto potravinu, které měly nárok na to, aby skutečně koupily jen ten výrobek, který chtěly koupit, a nikoliv jiný, zejména méně hodnotný, o způsobu výroby, pokud se týče o vlastnostech kupovaného zboží. Nesejde ani na tom, že se k výrobě marmelád používá také ovocných dřeví. Rozhoduje složení výrobku, o který právě jde. O něm pak zjistil nalézací soud, že neodpovídalo označení na etiketě.

Pro subjektivní stránce vyžaduje skutková podstata, o kterou jde, pachatelovo vědomí, že jde o falešné označení. Na toto vědomí lze usuzovat a patrně na ně usuzoval první soud z celé povahy stěžovatelovy obhajoby, ve které bylo uplatňováno, že výrobek ovocná pochoutka nebyl marmeládou a že se naň proto nevztahují předpisy, upravující výrobu a složení marmelád, zejména také nejvýše přípustný obsah vody. Věděl-li stěžovatel, — což zmateční stížnost nepopírá — že jeho výrobek, o který jde, není marmeládou, a tudíž nemůže být také směsí marmelád, pak věděl i, že je označení »směs ovocných marmelád« falešné. Jestliže stěžovatel — který nepopírá v tom směru svou osobní odpovědnost — přesto dával toto zboží do obchodu s uvedeným označením, je opodstatněn i závěr, že jednal v úmyslu oklamat veřejnost spotřebitelů o tom, že je jeho zboží marmeládou (směsí marmelád), že tedy má vlastnost připisovanou mu zevním označením, která tu ve skutečnosti nebyla.

S hlediska zmatku podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř. namítá zmateční stížnost promlčení. Dovolává se ho na podkladě skutečnosti, že byl u obžalovaného odebrán vzorek ovocné pochoutky, jehož se týká posudek čís. 1 a 5, již v březnu 1941, kdežto k výsledku obžalovaného prý došlo teprve dne 1. dubna 1942, tedy více než rok po tom, kdy byl u něho tento vzorek odebrán. Stěžovatel připouští výslovně, že byly u něho odebrány další vzorky ovocné pochoutky také dne 26. srpna 1941, leč nevyjadřuje se o významu této skutečnosti.

Rozhodnou pro počátek promlčecí lhůty je doba, kdy výrobek, o který jde, byl vyroben (zfalšován) a kdy byl proveden poslední akt jeho prodeje, pokud se týče chování na prodej pod falešnou formou nebo označením. O promlčení by mohla býti řeč, kdyby od tohoto okamžiku uplynula promlčecí lhůta, aniž došlo k nějakému úkonu, kterým se podle § 531 tr. z. přetrhuje promlčení, a kdyby dále byly splněny další podmínky uvedené v § 531 tr. z. I kdyby se dokonce připustilo, že stěžovatel vyráběl ovocnou pochoutku jen do prosince 1940, ba že ji jen do této doby choval na prodej a prodával pod označením, o němž byla řeč, nebyl by souzený čin promlčen. Podle referátu č. 1. 11 došel již dne

14. července 1941 soudní kanceláři příkaz k obeslání stěžovatele jako obviněného na den 23., pokud se týče 31. července 1941, a to i na podkladě trestního oznámení, týkajícího se výroby a prodeje ovocné pochoutky označené jako směs ovocných marmelád a porušené zeleninou. Obžalovaný byl slyšen při místním ohledání dne 13. září 1941, kdy žádal o povolení, aby směl podat písemnou obhajobu. To mu bylo povoleno a obžalovaný předložil vyšetřujícímu soudci dne 18. září 1941 podání, obsahující jeho obhajobu i ve směru složení a označení ovocné pochoutky. Nepochybně tudíž došlo ke skutečným přerušujícím promlčení podle § 531 tr. z. již před uplynutím promlčecí lhůty, která je jednorozční (§ 11 zákona o potravinách, § 532 tr. z.), i když se začátek běhu této lhůty počítá dokonce od doby tvrzené samým stěžovatelem.

Ke zmáteční stížnosti státního zastupitelství:

Zmateční stížnost vytýká právem, že nalézací soud přešel mlčením obsah dotazníků, pokud jsou v nich tvrzeny tyto skutečnosti: a) že Obchodní družstvo v N. dostalo od obžalovaného zkažené zboží (rajskou a ovocnou pochoutku) a vrátilo mu je zpět; b) že František P. dostal od obžalovaného dne 22. prosince 1939 tisíc pět set kelímků rajské pochoutky a že krátce po dodání zjistil, že zboží je zkažené (plesnivé); c) že firma R. koupila od obžalovaného v roce 1939 rajskou pochoutku v počtu tisíc osm skleniček, která byla závadná a kterou proto tato firma ihned vrátila; d) že obžalovaný dodal Bohuslavu O. podle účtu ze dne 22. února 1940 rajskou pochoutku, která se za několik dnů zkazila a musela být proto vyhozena do odpadků.

Právem vytýká zmáteční stížnost dále, že první soud nehodnotil obsah rozborů Všeobecného ústavu pro zkoumání potravin, pokud jimi bylo tvrzeno různé složení rajské pochoutky...

Uplatněné výtky se týkají výroku o rozhodných skutečnostech. Nalézací soud patrně připouští správnost nálezů a posudků Všeobecného ústavu pro zkoumání potravin, pokud jimi bylo zjištěno, že jím zkoumané vzorky pochoutek vyráběných stěžovatelem a jiných potravin byly značně zamořeny bakteriemi, plísněmi, divokými kvasinkami a roztoči. Stejně tak patrně připouští, že zboží, které zkoumal prof. Dr. S., vykazovalo vážné závady, jak jsou uvedeny v jeho posudku. Taktéž vychází první soud z posudku znalce, že znečištění potravin bakteriemi, kokky a divokými kvasinkami může způsobit i životu nebezpečné onemocnění lidského organismu, pokud jsou požívány nevařené (byly-li potraviny, o které jde, pomazánkami, pak byly zřejmě požívány nevařené). Nalézací soud však nedospěl k závěru, že obžalovaný vědomě připravoval pochoutky, zeleninu a jiné potraviny tak, že jejich požívání bylo způsobilé poškodit lidské zdraví, nebo že vědomě takové předměty prodával a choval na prodej jako potraviny. Přičítá totiž zkázu výrobků obžalovaného tomu, že mu byly dodány vinou jeho dodavatele kelímky se špatnou impregnací, kterou nemohl hned poznat, a dále tomu, že jeho zákazníci uskladňovali zboží neodborně a nechávali je dlouho ležet, ačkoliv byli upozorněni, že jde o potraviny, které nesnášejí delšího uskladnění, nýbrž

jsou určeny pro rychlý konsum. Pokud pak byly zdravotním ústavem shledány závady, vysvětluje si první soud tento stav tím, že šlo právě o zboží vrácené, vyřazené a uschovávané jako důkazní prostředek pro stěžovatelův spor s jeho dodavatelem obalů pro rajskou pochoutku.

Obsahem uvedených již dotazníků je tvrzeno, že se některé zásilky zboží, pokud vůbec nedošly zkažené, zkazily krátce po dodání. Tyto výsledky hlavního přelčení mohou tudíž vést k úsudku, že obžalovaný připravoval nebo konservoval zboží tak, že bylo způsobilé poškodit lidské zdraví. K tomu se podotýká, že pojem připravovat obsahuje celý výrobní postup, takže sem spadá na př. také přimíšení zdraví škodlivé látky nebo výroba v místnostech nečistých a zamořených plísněmi. Konservaci nutno pak rozumět nejen umělé zvýšení síly potraviny odporovat zkázonosným vlivům, nýbrž vůbec její uchovávání od okamžiku přípravy až k prodeji. Stačí pak již způsobilost poškodit lidské zdraví, aniž se požaduje nějaký vyšší stupeň škodlivosti a aniž je třeba, aby poškození skutečně nastalo.

Významný je zejména obsah dotazníku firmy R., poněvadž jde o dávku rajské pochoutky ve skleněném obalu. Rozsudek sice uvažuje i o tom, že se zkazilo též zboží ve skleněných nádobách, leč přičítá zkázu právě dlouho trvajícimu a neodbornému uskladnění u zákazníků. I se zřetelem na udání svědkyně Antonie O., zdůrazněné v rozsudku, že bylo vadných kelímků užíváno až z jara 1940, jsou významné výše uvedené údaje dotazníků o dodávkách před touto dobou. Kdyby pak bylo zjištěno, že výroba nebyla jednotná, bylo by možná lze vysvětlit skutečnost, že byli někteří odběratelé se zbožím spokojeni a že většina z nich neshledala na zboží závad, tím, že jim bylo dodáno zboží v jiné době a z jiné výroby. Zjištěním této nejednotnosti by se mohla objevit v jiném světle i výpověď svědků, kteří tvrdili opak, a to nejen pokud jde právě o tuto skutečnost, nýbrž snad i v dalších částech. To tím spíše, když byly podle výpovědi svědka Václava V. vzaty vzorky čís. 1—3 při komisi dne 26. srpna 1941 v místnosti, kde byla vyráběna rajská pochoutka, a když byl podle posudku, týkajícího se vzorku čís. 2, zkoumaný zelený hrášek prorostlý plísní, jak rozsudek sám uvádí, aniž však se vyjádřil o této okolnosti jednak potud, zda tu nešlo o chování na prodej potraviny způsobilé ohrozit lidské zdraví, jednak při zkoumání otázky vadnosti či bezvadnosti výroby rajské pochoutky.

Nelze tedy vyloučit, že by nalézací soud dospěl k závěru, že obžalovaný vědomě (§ 18 zákona o potravinách) nebo při nejmenším z nedbalosti (§ 14) připravoval a konservoval potraviny určené k obchodu a tržbě, zejména různé pochoutky, tak, že byly způsobilé uškodit lidskému zdraví, a že takové potraviny choval na prodej a prodával.

Čís. 7069.

Pro otázku viny s hlediska zločinu podle §§ 152, 155, písm. b) tr. z. je nerozhodné, zda byl škodlivý výsledek způsoben výhradně činností pachatelovou, nebo také aktivní činností (obranou) poškozeného, musí-li

býti s takovým výsledkem počítáno podle obecných zkušeností při pravidelném průběhu věci.

(Rozh. ze dne 16. března 1943, Zm I 1194/42.)

Obžalovaná napadla Annu P., s níž žila v nepřátelství, uchopila ji jednou rukou za vlasy, ohnula ji do předklonu a druhou rukou ji bila do týla, do hlavy a do zad. Držela ji za vlasy tak silně v předklonu, že se P-ová nemohla vyprostiti. Při tom P-ová pojednou ucítila v šíji prasknutí a silnou bolest. V nemocnici, kam byla dopravena, ježto se bolesti v šíji stále zvětšovaly, bylo zjištěno, že kromě několika krevních podlitin utrpěla zlomení a vykloubení třetího krčního obratle, zranění to samo o sobě těžké.

Nalézací soud uznal obžalovanou vinnou zločinem těžkého poškození na těle podle §§ 152, 155, písm. b) tr. z.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalované do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z důvodů:

Stěžovatelka spatřuje neúplnost rozsudku i v tom, že nalézací soud nezjistil, zda k poranění poškozené došlo jejím jednáním, neb aktivní činností poškozené. Nalézací soud však nemusil tuto skutečnost zjišťovati pro nerozhodnost, jak bude uvedeno při vyřízení důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.

Zmatečnost podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. vidí stěžovatelka v tom, že nalézací soud usoudil, že je pro posouzení viny obžalované nerozhodné, zda škodlivý výsledek vznikl výhradně činností obžalované, či zda byl také způsoben aktivní činností poškozené.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaná táhala Annu P-ovou za vlasy. Bylo-li tedy poranění poškozené způsobeno i tím, že se poškozená vzpírala, vyvolala obžalovaná toto jednání poškozené. Tímto svým jednáním způsobila zjištěné poranění, neboť s takovým výsledkem musí být při pravidelném průběhu výstupu toho druhu podle obecných zkušeností počítáno, takže lze mít za to, že zlo, které z toho povstalo, tím obvyčejně povstává neb alespoň snadno povstati může (§ 1 tr. z.). Právem proto usoudil nalézací soud, že je pro vinu obžalované nerozhodné, zda bylo poranění poškozené způsobeno i tím, že se vzpírala.

Čís. 7070.

U osoby, která o své újmě bez povolení podle § 6, odst. 1 vládn. nař. čís. 29/1930 Sb. přijala do péče cizí nemanželské dítě, nutno otázku zavinění ve smyslu § 335 tr. zák. posuzovati s hlediska osoby, jež svými vlastnostmi vyhovuje předpokladům pro uvedené povolení.

(Rozh. ze dne 16. března 1943, Zm II 46/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z.

Důvody:

Nalézací soud zjistil, že obžalovaná převzala dne 6. března 1941 do opatrování nemanželské dítě Marii P-ovou, narozenou dne 25. února 1941. Ve svém opatrování měla dítě až do 1. června 1941, kdy si je matka vzala zpět. Dítě zemřelo dne 4. června 1941 na atrofii, ježto mu obžalovaná neopatřila lékařskou pomoc, ač se jeho tělesný stav po celou dobu jeho pobytu u ní horšil. Toto zhoršování záleželo v tom, že dítě, vážící při narození 2.80 kg, nepřibývalo na váze, takže ke konci svého pobytu u obžalované (14 dní před svým odevzdáním matce) vážilo jen 3 kg.

Pro posouzení nedbalosti obžalované je rozhodno, zda jí okolnost, že dítě neprosplávalo a nepřibíralo na váze, měla být důvodem, aby vyhledala lékařskou pomoc. Tuto otázku dlužno zodpovědět kladně. Podle § 6, odst. 1 vládního nařízení ze dne 14. března 1930, čís. 29 Sb., jímž se provádí zákon ze dne 30. června 1921, čís. 256 Sb. o ochraně dětí v cizí péči a dětí nemanželských, musí si každá fyzická osoba, která chce přijmouti trvale do své péče cizí dítě, vyžádati povolení dozorcího úřadu, v jehož obvodě má své bydliště. Podmínkou takového povolení jsou podle § 6, odst. 3 téhož nařízení zvláštní osobní vlastnosti toho, kdo o ně žádá. Obžalovaná podle zjištění napadeného rozsudku takové povolení neměla. V této skutečnosti nelze ovšem ještě spatřovati nedbalost ve smyslu § 335 tr. zák., než zaujala-li obžalovaná o své újmě postavení, k němuž je třeba zvláštního povolení, pak dlužno otázku její nedbalosti posuzovati s hlediska osoby, která svými osobními vlastnostmi vyhovuje ustanovení § 6, odst. 3 uved. vládního nařízení. S tohoto hlediska dlužno mít za to, že stav dítěte, jak byl zjištěn napadeným rozsudkem, měl být obžalované pobídkou, aby včas vyhledala lékařskou radu a pomoc. Jsou proto bezdůvodné výtky zmateční stížnosti proti závěru napadeného rozsudku o nedbalosti obžalované v tomto směru. Ježto pak byla podle zjištění napadeného rozsudku smrt dítěte přivoděna právě jeho tělesným stavem, jak byl výše vyličen, je mezi opominutím obžalované a zjištěným výsledkem příčinná souvislost. Jsou tudíž splněny náležitosti skutkové podstaty přečinu podle § 335 tr. z. v subjektivním i objektivním směru a důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. není v tomto ohledu uplatněn právem.

V důsledku toho netřeba se obíratí dalšími výtkami zmateční stížnosti činěnými s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 5 a 9, písm. a) tr. ř., pokud jsou jimi napadána skutková zjištění a na nich učiněné závěry nalézacího soudu, že se obžalovaná dopustila nedbalosti ve smyslu § 335 tr. zák. i tím, že si nezjednala potřebných vědomostí o výživné hodnotě kozího mléka, jímž dítě živila, a že mu sama a bez lékaře ošetřovala puchýře na tělíčku.

Čís. 7071.

Je-li krádež kvalifikována za zločin jen pro zlodějovu osobní vlastnost (§ 176 tr. zák.), není podílnictví na ní zločinem.

(Rozh. ze dne 17. března 1943, Zm I 340/42.)

Obžalovaní A. a B. byli zaměstnání u Zdeňka P. při vození a skládání železných prutů. Při tom svému zaměstnavateli společně odcizili 7 železných prutů v ceně 521 K 60 h a obžalovaný A. je prodal obžalovanému Jaroslavu C. za 220 K.

Nalézací soud uznal obžalované A. a B. vinnými zločinem krádeže podle §§ 171, 174 II, písm. a), 176 II, písm. c) tr. zák. a obžalovaného Jaroslava C. zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186, písm. a) tr. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného Jaroslava C. do tohoto rozsudku krajského soudu, zrušil napadený rozsudek v odsuzující části, týkající se tohoto obžalovaného, jako zmatečný a vrátil věc soudu první stolice, aby o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů :

Důvodná je však výtká zmateční stížnosti obžalovaného Jaroslava C., že nalézací soud po právní stránce mylně posoudil otázku, zda se stěžovatel svým zjištěným jednáním dopustil zločinu podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186, písm. a) tr. zák., nebo jen přestupku podle § 464 tr. z. Odsuzující výrok pro zločin spočívá na zjištění prvního soudu, že stěžovatel v době koupě železa v ceně přes 500 K věděl, že bylo odcizeno obžalovaným Františkem A. ke škodě jeho zaměstnavatele Zdeňka P., že tudíž pochází z krádeže spáchané takovým způsobem, který jí činí zločinem. Při tom nalézací soud přehlédl, že se podle výslovného předpisu § 186, písm. a) tr. zák. stává podílnictví na krádeži zločinem ze zločinné povahy krádeže, k níž se vztahuje, jen tehdy, nezakládá-li se tato zločinná povaha krádeže toliko na pachatelových osobních vlastnostech (§ 176 tr. zák.; srov. § 177 tr. zák. a rozh. čís. 1521 Sb. n. s.).

Poněvadž nalézací soud se svého mylného stanoviska (§ 281, č. 10 tr. ř.) nezkoumal, zda byly podílníku jinak známy skutečnosti, zakládající zločinnou kvalifikaci krádeže, zejména zda stěžovatel věděl, že byla krádež spáchána ve společnosti (§ 174 II, písm. a) tr. zák.), byla věc po zrušení dotčené části rozsudku vrácena soudu první stolice, aby o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.; § 5, odst. 1 zákona čís. 3/1878 ř. z.).

Čís. 7072.

K subjektivní skutkové podstatě zločinu zpronevěry podle § 181 tr. z. u zřízence berního úřadu, který sám doručil úřední dopisy, určené k do-

pravě poštou, a ponechal si poštovní známky, jimiž je měl vyplatiti a jež tak ušetřil.

(Rozh. ze dne 18. března 1943, Zm I 1143/42.)

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný byl zřízencem berního úřadu v N., že jeho prací bylo nalepovati známky na přípisy berního úřadu určené k poštovní dopravě, že však obžalovaný na části přípisů známky nenalepil, nýbrž přípisy sám osobně doručil adresátům a známky si ponechal. Vycházeje ze skutečnosti, že obžalovaný ušetřil osobním doručováním poštovné, vyslovil nalézací soud, že si obžalovaný nebyl vědom, že svým jednáním porušuje svoje povinnosti, když jím podle svého přesvědčení nezpůsoboval eráru žádnou škodu.

Na tomto podkladě zprostil nalézací soud obžalovaného obžaloby pro zločin zpronevěry podle § 181 tr. zák., jehož se prý dopustil tím, že za sebou zadržel a sobě přivlastnil úřední známky v ceně 653 K, které mu byly svěřeny z důvodu jeho veřejného úřadu nebo zvláštního vrchnostenského příkazu.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do tohoto rozsudku krajského soudu, zrušil napadený rozsudek a uložil nalézacímu soudu, aby ve věci znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů :

Nalézací soud vycházeje ze skutečnosti, že obžalovaný ušetřil známky osobním doručováním, vyslovil, že si obžalovaný nebyl vědom, že tím porušuje svoje povinnosti, když svým jednáním podle svého přesvědčení nezpůsoboval eráru žádnou škodu. Na tomto podkladě vyloučil nalézací soud u obžalovaného skutkovou podstatu zpronevěry po subjektivní stránce pro nedostatek jeho vědomí protiprávnosti. Tím bylo v podstatě řečeno, že je subjektivní vina vyloučena pro omyl obžalovaného týkající se jeho práv a povinností plynoucích z jeho poměru ke známám, jež mu byly odevzdány k nalepení na úřední zásilky, tedy pro omyl vztahující se na skutečnosti, naplňující zákonný pojem »svěřené věci«.

Zmateční stížnost napadá tento právní závěr důvodem zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.

Právem.

Ke skutkové podstatě zpronevěry se nevyžaduje způsobení škody. Je proto právně nezávažné, zda se pachatel domníval, že neporušuje svoje povinnosti, plynoucí pro něho z poměru svěřeni, poněvadž byl přesvědčen, že svým činem nezpůsobuje svěřiteli škodu. Neprávem tudíž vyloučil nalézací soud subjektivní vinu obžalovaného již na tomto podkladě.

Přesto však nelze rozhodnouti ve věci samé. Pro obsah poměru svěřeni, tím také pro obsah disposiční moci toho, jemuž byla věc svěřena, a tudíž pro obsah pojmu »věci svěřené« je závažná svěřitelova vůle, af

projevená nebo pachatelem jen předpokládána. Svěřitelovo přivolení k provedené dispozici vylučuje protiprávnost této dispozice.

Hájil-li se obžalovaný, že se domníval, že si smí ponechat známky, když osobně doručil dotčené úřední přípisy a tím ušetřil výdaj na poštovné, pak mělo být předmětem úvah nalézacího soudu nejen, zda se obžalovaný domníval, že si smí ponechat známky, ježto nezpůsobuje svěřiteli škodu, nýbrž i dále, zda si obžalovaný nebyl vědom protiprávnosti svého počínání proto, že mylně (§ 2, písm. e) tr. z.) předpokládal svěřitelovo svolení s touto dispozicí, třeba se odchylovala od jeho povinnosti plynoucí z poměru svěřeni, avšak svěřitele nijak nepoškozovala.

V těchto směrech však nalézací soud neučinil dosud potřebná zjištění.

Podle toho, co uvedeno, nelze se obejít bez nového hlavního přelíčení. Bylo proto rozhodnuto, jak nahoře uvedeno.

Čís. 7073.

Pachatel, který v poškozovacím úmyslu bez úspěchu sváděl úředníka k porušení úřední povinnosti, je vinen jen zločinem podle §§ 9, 101 tr. zák., nikoli i zločinem podle § 105 tr. zák., i když při tom použil nabídky peněžitého daru.

(Rozh. ze dne 20. března 1943, Zm I 1033/42.)

Obžalovaný se bez úspěchu pokusil přiměti obecního tajemníka Františka P. v N., pověřeného vydáváním potravinových lístků samozásobitelům, aby mu vydal ústřížky potravinových lístků, odstřížené samozásobitelům. Při tom na P-a, který dosud nevěděl, že je obžalovaný již ve výslužbě, hleděl působit svým úředním postavením a když to selhalo, nabízel P-ovi odměnu 300 K.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným,

a) že tajemníka obecního úřadu v N., tedy obecního úředníka vyzýval, povzbuzoval a svěsti hleděl k tomu, aby jako úředník v úřadě, jímž je zavázán, zneužil moci sobě svěřené, aby Protektorátu způsobil škodu na správném rozdělování potravin, při čemž jeho působení zůstalo bez výsledku,

b) že při téže příležitosti hleděl téhož úředníka svěsti dary k porušení úřední povinnosti při rozhodování ve veřejných věcech

a že tím spáchal

a) zločin nedokonaného svádění ke zneužití úřední moci podle §§ 9, 101 tr. zák.,

b) zločin svádění ke zneužití úřední moci podle § 105 tr. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu, pokud čelila proti

výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem svádění ke zneužití úřední moci podle § 105 tr. zák., zrušil napadený výrok jako zmátečný a vypustil jej z rozsudku. Jinak zmáteční stížnost zamítl.

Z důvodů:

Zmateční stížnosti nutno však přisvědčiti, když vytýká podle § 281, čís. 9, písm. a) a 10 tr. ř., správně jen podle § 281, čís. 10 tr. ř., že je vyloučeno, aby byl zjištěný skutkový děj podřaděn skutkové podstatě podle §§ 9, 101 tr. zák. a zároveň i skutkové podstatě podle § 105 tr. zák.

Skutková podstata zločinu podle § 105 tr. zák., jímž prvý soud uznal obžalovaného vinným vedle zločinu nedokonaného svádění ke zneužití úřední moci podle §§ 9, 101 tr. zák., postihuje jednání, jež má za účel svěsti osoby jmenované v § 105 tr. z. ke stranictví nebo porušení úřední povinnosti. Napadený rozsudek vychází však nad to z předpokladu, že se skutek, jehož se měl podle vůle obžalovaného dopustiti František P. a jenž měl být přivoděn sváděním obžalovaného, vykonávaným jednak využíváním jeho úředního vlivu, jednak nabídnutím daru, stal v úmyslu poškoditi stát. Tím jest dán pojmový znak, který se již vymyká skutkové podstatě zločinu podle § 105 tr. zák. a je vlastní právě skutkové podstatě zločinu podle § 101 tr. zák. Nezáleží již na prostředku, jehož bylo použito při působení na úředníkovu vůli za zamýšleným cílem, t. j. že bylo užito mimo jiné také podplácení.

Zjištěné souvislé jednání obžalovaného, směřující k těmto cíli, i když bylo užito dvou rozličných prostředků ke svedení, je tudíž v obou svých částech i v celku jen zločinem podle §§ 9, 101 tr. zák. a obžaloba, mající mylně za to, že byl skutkem obžalovaného porušen nejen předpis podle §§ 9, 101 tr. zák., nýbrž i předpis podle § 105 tr. zák., je vyčerpána podřaděním celé činnosti obžalovaného skutku podle zákonného ustanovení, jmenovaného na prvním místě, které nežadá, aby se zneužití úřední moci dopustil úředník, rozhodující ve věcech veřejných. Proto bylo v tom směru zmáteční stížnosti vyhověno, výrok uznávající obžalovaného vinným i zločinem podle § 105 tr. z. byl zrušen a z rozsudku vypuštěn.

Čís. 7074.

K pojmu pravé a napodobené listiny.

Správnost či nesprávnost obsahu listiny je pro otázku její pravosti bez významu.

Okolnost, že výstavce vydal listinu, poněvadž byl uveden v omyl, nečiní listinu nepravou.

Vylákání pravé listiny s nesprávným obsahem nespadá pod ustanovení § 199, písm. d) tr. zák., nýbrž může zakládati jen obecný podvod.

(Rozh. ze dne 25. března 1943, Zm II 28/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného Alberta A. do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem nedokonaného svádění ke zločinu podvodu podle §§ 9, 197, 199, písm. d) tr. zák., zrušil rozsudek první instance v napadené části a uložil nalézacímu soudu, aby o věci v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

Z důvodů:

Zmateční stížnost je odůvodněna, pokud poukazuje na to, že vylákání veřejné listiny nepravdivými údaji na osobě, oprávněné k vydávání veřejných listin, není ani napodobením, ani falšováním veřejné listiny ve smyslu § 199, písm. d) tr. zák., a že proto nelze v bezvýsledném svádění k němu spatřovati nedokonané svádění ke zločinu padělaní veřejné listiny podle §§ 9, 197, 199, písm. d) tr. zák., jak to ve svém odsuzujícím výroku vyslovil napadený rozsudek.

Této námitce nelze ovšem přisvědčiti v takovém rozsahu, jako to žádá obžalovaný, že by totiž šlo o úplně beztrestný čin a že by proto bylo nutno uznati rozsudek zmatečným podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. a zprostiti obžalovaného obžaloby. Skutková zjištění nalézacího soudu nejsou totiž tak přesná, aby na jejich základě mohlo býti rozhodnuto, zda jde v souzeném případě o nedokonané svádění k uvedenému zločinu, nebo o skutkovou podstatu nedokonaného svádění ke spoluvinně na přestupku podvodu podle §§ 9, 5, 461, 197 tr. z.

Napodobena je každá listina, která vzbuzuje zdání, že byla vydána někým jiným, než od něhož ve skutečnosti pochází. Takovou listinou jsou osoby, jimž se dostane do ruky, uváděny v omyl o jejím výstavci. Správnost nebo nesprávnost obsahu listiny je pro řešení otázky její pravosti bez významu. Pravá je proto taková listina, která skutečně nejspíš právně (na základě zmocnění uděleného po právu) pochází od toho, kdo je na ní uveden jako výstavce. Okolnost, že ji výstavce vydal, poněvadž byl uveden v omyl, nečiní ji nepravou. Vylákání listiny, t. j. činnost směřující k tomu, aby osoba, v níž byl vyvolán omyl, vydala listinu s nesprávným obsahem, nespadá proto pod ustanovení § 199, písm. d) tr. zák. V takovém činu lze spatřovati jen obecný podvod podle §§ 197, 200 tr. zák. nebo § 461 tr. zák., jsou-li splněny předpoklady těchto ustanovení.

Podle zjištění napadeného rozsudku snažil se obžalovaný bez výsledku svěsti regenschorího, spoluobžalovaného Josefa B., k tomu, aby obžalovanému na úředních tiskopisech vystavil rodný a křestní list jeho a jeho matky s nesprávnými údaji o době a čase jejich narození a křtu a o náboženství matky obžalovaného. Nalézací soud však nezjistil, zda měl Josef B. podle návodu obžalovaného opatřiti i falešný podpis vedoucího matriky, nebo zda měl na děkanovi a faráři Antonínu R., kterému měla být zamlčena nesprávnost těchto údajů, vylákati podpis uvedených listin. Ze zjištění napadeného rozsudku tedy nelyne, šlo-li o listinu, která měla být skutečně vystavena reprezentantem děkanství, tedy o pravou listinu, i když

byl její obsah nesprávný, neb o listinu s falšovaným podpisem, tedy o padělanou listinu. V prvním případě by činnost obžalovaného Josefa B., kdyby byl podlehl stěžovateli návod, nespádala vzhledem k uvedeným již právním úvahám pod ustanovení §§ 5, 197, 199, písm. d) tr. zák., v druhém případě by však naplňovala skutkovou podstatu těchto zákonů ustanovení.

Zjištěné jednání obžalovaného by tedy naplňovalo skutkovou podstatu zločinu podle §§ 9, 5, 197, 199, písm. d) tr. zák., kdyby měl být zfalšován farářův podpis. Obžalovaný zamýšlel skutečně uvedených listin použít, uvést tím v omyl orgány Říše nebo Protektorátu a způsobiti škodu na kontrole a evidenci rodového původu obyvatelstva.

Ale i kdyby byl farářův podpis na oněch listinách vylákán, nešlo by o beztrestný čin, nýbrž věc by musela býti posouzena s hlediska uvedeného již přestupku podvodu. Josef B. by se dopustil spoluviny na tomto přestupku ve smyslu § 5 tr. zák. Poněvadž se však Josef B. nedal svěsti k úplnému provedení činu přes to, že na obžalovaný intenzivně působil, zůstalo toto působení bez výsledku. Takové působení je podle § 9 tr. zák. trestné, a to jako samostatná, všeobecná forma trestné činnosti. Poněvadž se podle § 239 tr. zák. vztahují ustanovení §§ 5 až 9 tr. zák. i na přečiny a přestupky, byl by obžalovaný v případě, že by byl měl být farářův podpis vylákán, spáchal nedokonané svádění ke spoluvinně na přestupku podvodu podle §§ 9, 5, 461, 197 tr. zák.

O dobrovolné ustoupení od svádění, jak je má na mysli stěžovatel, tu nejde, ježto stěžovatel podle zjištění napadeného rozsudku ustal teprve pak od naléhání na Josefa B., když došel k přesvědčení, že u něho nedosáhne toho, aby napodobil nebo vylákal farářův podpis, nebo aby opatřil úřední pečť.

Okolnost, že se Josef B. z počátku rozhodl k činnosti, k níž ho stěžovatel chtěl svěsti, že tuto činnost také částečně provedl, aniž však provedená činnost zakládala skutkovou podstatu nějakého trestného činu, je bez významu pro posouzení otázky, zda jde o nedokonané svádění ve smyslu § 9, tr. zák. Ke svádění stačí každé působení na vůli jiné osoby za tím účelem, aby byla pohnuta ke spáchání trestného činu. Nevyžaduje se vyšší intenzity tohoto působení, jak za to má stěžovatel. Ostatně bylo stěžovatelovo působení velmi intenzivní, ježto bylo provázáno značnými peněžitými částkami.

Pokud zmateční stížnost namítá, že církevní listinné osvědčení nelze pokládat za veřejnou listinu, nelze jí přisvědčiti. Zmateční stížnost tu totiž přehlídá, že uznané církve a náboženské společnosti vedou matriky a vydávají výtahy z nich v rámci působnosti, která na ně byla přenesena státem (rozh. čís. 3170 Sb. n. s.).

Poněvadž nebylo zjištěno, k čemu stěžovatel sváděl Josefa B. (zda k napodobení, nebo k vylákání podpisu vedoucího matriky, a tedy zda ke zločinu, nebo k přestupku podvodu), byl napadený rozsudek zrušen ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným nedokonaným sváděním

ke zločinu podvodu napodobením veřejné listiny podle §§ 9, 197, 199, písm. d) tr. zák., ve výroku o trestu a ve výrociích s tím souvisejících a nalézacímu soudu bylo uloženo, aby o věci v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

Čís. 7075.

U zločinu podle § 199, písm. a) tr. zák. je nerozhodné, zda mohlo být křivou výpovědí, o níž se obžalovaný ucházel, vzhledem ke stavu sporu ještě dosaženo cíle, který obžalovaný sledoval.

(Rozh. ze dne 26. března 1943, Zm II 21/43.)

Obžalovaný byl nezl. Bohumilou P. žalován o uznání otcovství a plnění výživného. Při prvním ústním jednání o této žalobě, konaném dne 8. dubna 1942, nejprve otcovství k nezletilé žalobkyni popřel a tvrdil, že s nemanželskou matkou nezl. žalobkyně Marií P. neměl pohlavních styků, pak však s nezl. žalobkyní uzavřel soudní smír, v němž uznal otcovství k nezl. žalobkyni a zavázal se, že na její výživné složí do 15. července 1942 částku 6.000 K. Smír byl uzavřen pod podmínkou, že jej schválí poručenský soud. Ten smír schválil usnesením ze dne 10. dubna 1942, avšak s výhradou, že obžalovaný hotově složí smířenou částku nejpozději do 15. července 1942.

Obžalovaný, který se již v roce 1941 po vánocích ptal Marie R-ové, zda by mu něco u soudu dosvědčila, kdyby došlo ke sporu o otcovství k dítěti, které porodí Marie P., zaslal Marii R-ové dne 8. července 1942 dopis, v němž jí slíbil manželství, pomůže-li mu ve sporu o otcovství s nezl. Bohumilou P. a řekne-li u soudu, že nemanželská matka měla poměr s jiným mužem a že jí (Marii R-ové) řekla na podzim 1941, že dítě, které se jí narodí, nepochází od obžalovaného, nýbrž od jiného, že však má obžalovaného ráda a proto to svede na něho v naději, že si jí obžalovaný vezme za manželku. Tento dopis zaslal obžalovaný R-ové po návštěvě u Dr. S., který mu prý řekl, že by spor o nemanželské otcovství mohl vyhrát, kdyby svědky spolehlivě dokázal, že nemanželská matka Marie P. udržovala poměr také s jinými muži.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199, písm. a) tr. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost není důvodná, ani pokud namítá s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., že uznání otcovství ve sporu před soudem je neodvolatelné, že tímto uznáním obžalovaného byl spor, pokud jde o otázku uznání otcovství, pravoplatně vyřízen a že

v něm proto již ani nemohlo být v této části pokračováno, ani nemohl obžalovaný zmíněným dopisem vybízeti Marii R-ovou ke křivému svědectví, jež měla vydati u soudu ve sporu obžalovaného.

Podle stálé judikatury zrušovacího soudu (rozh. čís. 3655, 2878 Sb. n. s.) slouží předpis § 199, písm. a) tr. zák. ochraně práva Protektorátu nejen na správné, nýbrž povšechně na nerušené vykonávání soudnictví, t. j. ochraně nároku Protektorátu, spočívajícího na zákonných předpisech, aby svědci při soudním výslechu udali pouhou a úplnou pravdu o všech skutkových okolnostech, tvořících předmět jejich výslechu. Právo to doznává újmy již nepravdivostí nebo neúplností svědecké výpovědi. Ke skutkové podstatě uvedeného zločinu není třeba, aby byl výkon spravedlnosti konkrétně ohrožen, stačí abstraktní ohrožení tím, že má svědek udati před soudem vědomě nepravdu. Nezáleží na tom, zda se křivé údaje měly vztahovati ke skutečným podstatným či nepodstatným (rozh. čís. 3504 Sb. n. s.). Je tudíž i nerozhodné, zda křivou výpovědí Marie R-ové, jak se o ni obžalovaný ucházel, mohla být vůbec ještě v zahájeném sporu o uznání otcovství a placení výživného vyvrácena skutečnost, uznaná obžalovaným jako žalovaným nemanželským otcem, že je otcem žalujícího dítěte, a zda tedy v něm mohlo být křivou výpovědí dosaženo cíle, který obžalovaný podle zjištění rozsudku sledoval.

Čís. 7076.

Zlodějův dodatečný souhlas s tím, že si poškozený vzal zpět odcizené věci, které u něho nalezl v jeho nepřítomnosti, nečiní krádež beztrestnou podle § 187 tr. zák.

Předpis § 187 tr. z. vyžaduje, aby byla včas nahrazena celá škoda.

(Rozh. ze dne 26. března 1943, Zm II 48/43.)

Obžalovaná odcizila Josefu P., u něhož byla zaměstnána jako služebná, v době od 7. do 24. září 1942 na vícekrát různé součásti ložního a stolního prádla v úhrnné ceně 720 K. Odcizené věci zavřela do své skříně ve svém pokojíku, až na třecí ručník, který odnesla do bytu svých rodičů. Manželka poškozeného pátrala po odcizených věcech v nepřítomnosti obžalované, našla je v její skříně, vzala si je zpět a uvědomila o krádeži poškozeného, který jí hlásil četnictvu.

Obžalovaná souhlasila, když se vrátila, s navrácením věcí poškozenému. Třecí ručník byl četnictvem vypátrán u rodičů obžalované a rovněž vrácen poškozenému.

Nalézací soud uznal obžalovanou vinnou zločinem krádeže podle §§ 171, 176 II, písm. b) tr. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalované do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Výrokem, že obžalovaná nevrátila odcizené věci dobrovolně před příchodem četnictva, nereprodukuje rozsudek nějaký údaj svědkyně Idy P., jak se zmáteční stížnost domnívá, nýbrž jí vyslovuje jen svůj právní názor, opřený o výsledky řízení, že u obžalované nejsou splněny předpoklady účinné lítosti, zejména podmínka dobrovolné náhrady škody.

Tomuto závěru vytýká zmáteční stížnost neprávem právní mylnost z důvodu zmátečnosti podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř., dovolávajíc se účinné lítosti.

Krádež přestává být trestná, jestliže pachatel z účinné lítosti napraví prve, nežli soud nebo jiná vrchnost zví o jeho provinění, celou škodu, povstalou z jeho činu. Žádá se tedy dobrovolnost náhrady škody a náhrada celé škody. Soud prve stolice správně usuzuje, že tyto předpoklady nejsou splněny.

Podle zjištění rozsudku našla Ida P. v nepřítomnosti obžalované odcizené věci, kromě třecího ručníku, uschované již v pokojíku obžalované a připravené k odnesení, a vzala si je ještě před návratem obžalované. Za těchto okolností nezbyvalo tudíž obžalované nic jiného, než aby souhlasila s tímto opatřením Idy P. V jejím souhlasu nelze proto spatřovati dobrovolné vrácení věci a je i nerozhodný údaj Idy P., jehož se zmáteční stížnost dovolává (§ 281, čís. 5 tr. ř., neúplnost), že byla škoda obžalovanou napravena ještě před tím, než bylo vyrozuměno četnictvo, když se to stalo způsobem právě uvedeným.

Neprávem dovozuje i zmáteční stížnost, že krádež třecího ručníku a krádež ostatních věcí jsou dvě samostatné krádeže, u nichž nutno u každé samostatně posuzovati otázku, jsou-li tu náležitosti plné náhrady škody podle § 187 tr. zák. Zmateční stížnost pomíjí zcela krátkou dobu, v jaké byly krádeže za sebou spáchány, že se tak stalo v téměř místě (bytě), ke škodě téhož poškozeného a za využití téhož služebního poměru jako příležitosti k činu. I když tedy všechny věci nebyly odcizeny jedním útokem, šlo přece o krádeže v takovém vnitřním spojení, že pozdější z nich byly vždy jen pokračováním dřívějších, tvořící vzájemně jen část úhrnného činu a záměru obžalované a pospolu jedinou krádež. Bezrestnost pro účinnou lítost nemohla tedy nastati také proto, že obžalovaná nevrátila i třecí ručník ještě před tím, než bylo učiněno trestní oznámení četnictvu.

Čís. 7077.

Zástupce vedoucího lékaře okresní nemocenské pojišťovny je veřejným úředníkem ve smyslu § 101, odst. 2 a § 153 tr. zák.

Nevykonává však své povolání ve smyslu § 153 tr. zák., zakročuje-li proti rušiteli pořádku v úřadě, který při tom spáchal přestupek podle § 312 tr. zák.

Použije-li při tom tato osoba proti němu násilí a lehce ho zraní, nejde sice o zločin podle § 153 tr. zák., jde však o zločin podle § 98. písm. a) tr. zák., pokud se týče o přestupek podle § 1 zák. čís. 309/1921 Sb.

(Rozh. ze dne 31. března 1943, Zm I 27/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu, pokud jí byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podle § 153 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v tomto rozsahu ve výroku o vině a následkem toho i ve výroku o trestu a ve výrocích s ním souvisejících a vrátil věc nalézacímu soudu, aby o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, dbaje při tom pravoplatného odsouzení obžalované pro přestupek podle § 312 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Napadený rozsudek podřadil jednání obžalované oběma případům uvedeným v § 153 tr. zák., t. j. že Mg Ph Evženu P., který byl zaměstnancem okresní nemocenské pojišťovny a tudíž i veřejným úředníkem ve smyslu § 101, odst. 2 tr. zák., úmyslně ublížila na těle jednak při výkonu jeho povolání, jednak pro výkon jeho povolání.

Pokud jde o případ první:

Prvý soud zjistil,

že stěžovatelka ztropila v kanceláři okresní nemocenské pojišťovny výstup, že při něm pronesla výroky, v nichž soud shledal naplněnu skutkovou podstatu přestupku podle § 312 tr. zák.,

že vedoucí lékař pojišťovny dal příkaz svému zástupci Mg Ph Evženu P-ovi, aby přivolal stráž za účelem zjednání klidu a zjištění totožnosti obžalované,

ten že vyzval stěžovatelku, aby zůstala v budově až do příchodu stráže, a když se chystala k odchodu, že jí uchopil v zápěstí levé ruky, aby jí v odchodu zabránil,

že se stěžovatelka snažila vytrhnout, uchopila Mg Ph Evžena P. za vlasy, vytrhla mu jich chomáč a lomcovala jím a

že Mg Ph P. při tomto počínání a tímto počínáním utrpěl lehké zranění.

Nalézací soud neuznal na kvalifikaci zločinu podle § 81 tr. zák., jak bylo žalováno, s odůvodněním, že nemá bezpečně dokázáno, že stěžovatelka chtěla zmařit nějaký úřední úkon Mg Ph Evžena P. Podřadil však zjištěný čin skutkové podstatě § 153 tr. zák. Tento výrok napadá zmáteční stížnost právem s hlediska důvodu zmátečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., namítajíc, že není splněna objektivní podmínka ublížení na těle veřejnému úředníku při výkonu jeho povolání.

Mg Ph Evžen P. byl ovšem jako úředník okresní nemocenské pojišťovny veřejným úředníkem ve smyslu § 101, odst. 2 tr. zák. Nelze však souhlasit s názorem prvního soudu, že mu bylo ublíženo při výkonu jeho

povolání. Výkonem povolání veřejného úředníka je provádění úkonů spadajících do oboru jeho působnosti. Podle zjištění rozsudku bylo úřední funkce jmenovaného úředníka zejména vydávání léků, kontrola receptů a zastupování vedoucího lékaře. Podle toho, co bylo uvedeno, spáchala stěžovatelka skutek, v němž první soud shledal úmyslné poškození Mg Ph P. na těle, když se jí snažil zadržet a zabránit jí v odchodu. Právem namítá zmateční stížnost, že se tato činnost pohybovala již mimo rámec výkonu jeho povolání jako úředníka nemocenské pojišťovny. Tu šlo již o provedení trestní represe proti pachateli výtržnosti, kterou byl rušen pořádek v úřadě. Taková činnost nespadá do oboru působnosti vedoucího lékaře okresní nemocenské pojišťovny a proto také ne jeho zástupce. Z úkonu Mg Ph Evžena P., o který jde, se nemohl státí a nestal výkon jeho povolání tím, že k němu dostal příkaz od svého nadřízeného.

Nalézací soud se proto mylil, měl-li za to, že je splněn zákonný znak § 153 tr. zák., totiž ublížení na těle veřejnému úředníku při výkonu jeho povolání.

Pokud jde o případ druhý:

Nalézací soud, vylčiv v druhém odstavci rozsudkových důvodů celý děj a učiniv zmíněné již zjištění, zejména jak se Mg Ph Evžen P. snažil obžalovanou zadržet až do příchodu strážě, že ji uchopil v zápěstí levé ruky a jak jej na to obžalovaná uchopila za vlasy, vytrhla mu jich chomáč a lomcovala jím, vyvozuje z toho závěr, že obžalovaná vše to podnikla proto, »aby se Mg Ph Evženu P-ovi vytrhla«.

Když však nalézací soud posuzuje toto jednání obžalované s hlediska právní kvalifikace, uvádí, že je po subjektivní stránce splněna skutková podstata druhého případu § 153 tr. zák., ježto obžalovaná jednala ze zlosti a zřejmě v úmyslu, aby s Mg Ph Evženem P. zle nakládala, a to jednak »za celý jeho úřední postup před tím« (nevyhovění žádosti, nepuštění k vedoucímu lékaři, upozornění, že bude vyvedena stráží), jednak za jeho postup, spočívající v tom, že, maje příkaz vedoucího lékaře, snažil se odcházející obžalovanou zadržet do příchodu strážě.

Tento výrok soudu napadá zmateční stížnost výtkou — napovídající svým obsahem zřejmě důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. —, že není po subjektivní stránce dána skutková podstata § 153 tr. zák., když přec vůle obžalované nesměřovala k tomu, aby Mg Ph Evženu P. ublížila na těle, nýbrž k tomu, aby se mu vyprostila.

I v tomto směru nutno tudíž zmateční stížnosti přisvědčiti, neboť podle toho, co bylo uvedeno, není výrok o vině obžalované po subjektivní stránce bezvadný.

Tato vadnost výroku má pak za následek, že nelze zrušovacímu soudu rozhodnout ihned ve věci samé, nýbrž nutno rozsudek, pokud jde o část odsuzující obžalovanou pro zločin podle § 153 tr. zák., zrušiti a vrátiti nalézacímu soudu, aby o věci znovu jednal a rozhodl, dbaje při tom praplatného odsouzení obžalované pro přestupek podle § 312 tr. zák.

Bylo tudíž v tomto rozsahu zmateční stížnosti vyhověno.

Kdyby ovšem nalézací soud při novém projednání věci nemohl dospěti k závěru, že je po subjektivní stránce naplněna skutková podstata druhého případu § 153 tr. zák., bylo by na něm, aby o činu obžalované uvažoval i s těchto hledisek:

Dopustil-li se někdo trestného činu, který je stíhatelný z povinnosti úřední, je kterákoliv osoba, tedy i osoba neúřední, oprávněna zadržeti pachatele za tím účelem, aby jej odevzdala příslušné vrchnosti (viz rozh. čís. 3677 Sb. n. s.). Užije-li v takovém případě osoba podezřelá z trestného činu skutečného násilí (násilí fyzického) aneb pohrůžky ublížením na těle, na svobodě, na cti nebo na majetku (násilí psychického), aby zmařila své zadržení a odevzdání vrchnosti, dopouští se zločinu podle § 98 tr. zák. (srov. rozh. čís. 5857 Sb. n. s.).

V souzeném případě by ovšem, kdyby bylo o věci uvažováno podle těchto směrnic, čin obžalované podle toho, co bylo zjištěno, nedosáhl té intensity, jaké je zapotřebí k naplnění pojmu fyzického násilí ve smyslu § 98, písm. a) tr. zák. Nicméně byla by jím však Mg Ph Evženu P-ovi způsobena určitá újma na těle v úmyslu, aby na něm bylo vynuceno určité opominutí, takže by čin obžalované bylo možno posuzovati s hlediska skutkové podstaty § 1 zákona čís. 309/1921 Sb.

Čís. 7078.

Křivá svědecká výpověď, složená před přednostou okresního soudu jako dožádaným soudcem v kárném řízení proti nesoudcovskému úředníku nebo v přípravném řízení vedeném proti němu podle § 112 služ. pragm., podléhá sankci § 199, písm. a) tr. zák.

Nepravdivou výpověď svědka, který byl v době svého výslechu přesvědčen o tom, že je pravdivá, nelze podřaditi ustanovení § 199, písm. a) tr. z., a to ani když se později přesvědčil o její nepravdivosti a přesto ji dodatečně neopravil.

(Rozh. ze dne 8. dubna 1943, Zm II 298/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199, písm. a) tr. z., zrušil napadený rozsudek a přikázal věc soudu první stolice, aby ji znova projednal a rozhodl.

Důvody:

Nalézací soud zjistil, že se proti soudnímu kancelářskému revidentu R. vedlo u presidia krajského soudu v N. kárné řízení mimo jiné též pro podezření, že dne 8. září 1940, jsa úředně činným, způsobil obžalovanému škodu tím, že od něho vybral na výkonném poplatku 70 K místo 41 K 35 h. že obžalovaný, byv v této věci dne 22. října 1940 slyšen u okresního soudu v O. jako svědek v předepsané procesuální formě, udal objektivně nepravdu, pokud tvrdil, že není pravda, že by mluvil u okresního soudu

v O. se zřízencem P. o svém případě s revidentem R., že P-ovi neřekl, že jindy za výkon platívá 15 až 17 K, kdežto tehdy že ho to stálo 70 K, a že rovněž není pravda, že by zřízenci P. ukazoval ústřížek o penězích došlých od revidenta R.

Na tomto podkladě shledal nalézací soud v činu obžalovaného objektivní i subjektivní skutkovou podstatu zločinu podvodu křivým svědectvím podle §§ 197, 199, písm. a) tr. z.

S hlediska zmatku podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. vytýká zmateční stížnost rozsudku neprávem právní omyl, pokud jde o objektivní skutkovou podstatu tohoto zločinu, námitkou, že se uvedená svědecká výpověď obžalovaného nestala »před soudem« ve smyslu § 199, písm. a) tr. z., nýbrž že šlo o výpověď před správním úřadem, ježto byl obžalovaný vyslýchán jako svědek v kárném řízení proti nesoudcovskému úředníku, takže soud v tomto případě vystupoval jako orgán justiční správy, a nikoliv jako orgán nalézání práva a výkonu spravedlnosti. Nalézací soud nepochybil po stránce právní, jak neprávem vytýká zmateční stížnost, spátrával-li v křivém svědectví obžalovaného, učiněném v kárném řízení proti nesoudcovskému úředníku, objektivní skutkovou podstatu zločinu podle §§ 197, 199, písm. a) tr. z.

Kárné (disciplinární) řízení proti nesoudcovským úředníkům se zahajuje na podkladě udání učiněného služebním úřadem, jehož přednosta vyšetří předem povšechně stav věci a zpraví o tom kárnou komisí u příslušného vrchního soudu (§ 112 služ. pragmatiky ve spojení s nařízením min. sprav. ze dne 2. února 1914, čís. 5 m. v.). Tato kárná komise, nenařídí-li předem ještě další pátrání, rozhoduje o dalším postupu, totiž

- 1) že se pouští od zavedení kárného (disciplinárního) řízení pro služební přečin,
- 2) že jde o pouhou nepořádnost; v tomto případě postoupí spisy k potrestání představenému nebo uloží sama pořádkový trest (§ 113, odst. 2 služ. pragmatiky),
- 3) že se věc odkazuje k ústnímu jednání (§ 113, odst. 3 služ. pragmatiky),
- 4) že se zavádí kárné (disciplinární) vyšetřování (§ 113, odst. 1 služ. pragmatiky),
- 5) že má být učiněno trestní oznámení státnímu zastupitelství, jde-li o čin soudně trestný (§ 115 služ. pragmatiky).

Nalézací soud zjistil, že se proti kancelářskému soudnímu revidentu R. vedlo u prezidia krajského soudu v N. kárné řízení pro podezření porušení úřední povinnosti. Pro jeho stíhání (vyšetřování i rozhodování) byla příslušná jako první stolice kárná (disciplinární) komise vrchního soudu v B.

Kdyby byl obžalovaný dne 22. října 1940 slyšen u okresního soudu v O. v této věci jako svědek v předepsané procesuální formě z podnětu kárné komise vrchního soudu nebo na podkladě jejího rozhodnutí o zavedení kárného vyšetřování proti revidentu R., nebylo by pochyby, že

přednosta okresního soudu v O. prováděl dotčený svědecký výslech obžalovaného jako soudce dožádaný, že tedy šlo o úkon, k němuž je podle zákona povolán, a že proto jednal jako soudní orgán při výkonu pravomoci přikázané mu zákonem.

Než i když přednosta okresního soudu v O. prováděl svědecký výslech obžalovaného pouze na příkaz prezidenta krajského soudu v N., jako představeného přednosta služebního úřadu kancelářského soudního revidenta R. (§ 74 a násl. organ. zák.), aby provedl šetření potřebná k předběžnému objasnění věci podle § 112 služ. pragmatiky, byl to rovněž soudní úkon, k němuž byl podle zákona povolán, a byl i v tomto případě činný jako soud v rámci pravomoci přikázané mu zákonem.

Výtce zmateční stížnosti s hlediska hmotněprávního důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., že totiž stěžovatelova svědecká výpověď nepodléhá předpisu §§ 197, 199, písm. a) tr. z., bylo by lze přisvědčiti jen tehdy, kdyby nebylo zákonného ustanovení, které by soudy zmocňovalo a zavazovalo obesílati a vyslýchati k žádosti služebních představených (prezidenta krajského soudu) určité osoby jako svědky (srov. rozh. čís. 4751 Sb. n. s.). Než služební představený (nadřízený prezident krajského soudu) je k takové žádosti oprávněn a soud je povinen takové žádosti vyhověti. Soud (přednosta okresního soudu v O.) byl tedy zákonem zmocněn a zavázán k úkonu, jímž došlo k souzenému svědectví, bylo zde zákonem založené právo Protektorátu, aby osoba soudem vyslýchána vyjevila úplně a pravdivě všechny postřehy, jež v minulosti učinila svými smysly o skutečnostech, ke kterým se výslech vztahoval, a je nerozhodno, že mělo býti obsahu výpovědi použito v kárném řízení proti nesoudcovskému úředníku.

Dále uplatňuje zmateční stížnost rovněž s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., že nalézací soud nesprávně posoudil i subjektivní stránku trestného činu obžalovaného, když v rozsudku uvedl, že stěžovatele nemůže zbavit viny, nepřišel-li svoji svědeckou výpověď k soudu opravit, když si uvědomil, že přece jen s P-em mluvil.

Zmateční stížnost je v tomto směru opodstatněná.

Nalézací soud vychází při posuzování subjektivní stěžovatelovy viny podle § 199, písm. a) tr. z. z mylného právního názoru, že k této vině stačí, když svědek, který vypovídal nepravdu, isa v době svého svědeckého výslechu přesvědčen o pravdivosti své výpovědi, neopraví ani dodatečně svou nesprávnou svědeckou výpověď, když se později přesvědčí o její nepravdivosti.

S tímto názorem nalézacího soudu nelze souhlasit, neboť skutková podstata zločinu podvodu křivým svědectvím podle § 199, písm. a) tr. z. vyžaduje po stránce subjektivní, aby si svědek byl vědom nepravdivosti své svědecké výpovědi již v době svého výslechu u soudu.

Poněvadž toto zjištění v napadeném rozsudku chybí, nemohl nejvyšší soud rozhodnout ve věci samé (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.).

Čís. 7079.

Výhoda ve smyslu § 2 zák. čís. 178/1924 Sb. nepředpokládá stranický úkon nebo vůbec porušení úředních povinností veřejného činitele. Může jí být i úkon, k němuž je veřejný činitel povolán.

Je jí i urychlené (okamžité) doručení úředního vyřízení.

(Rozh. ze dne 8. dubna 1943, Zm I 31/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jimž byli obžalováni Jaroslav A. a Miroslav B. zproštění podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby, a to Jaroslav A. pro přečin podle § 2, odst. 1 a § 4, Miroslav B. pro přečin podle § 3, odst. 1 a § 4 zákona čís. 178/1924 Sb., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281, č. 5, 9, písm. a) tr. ř., nelze upříti oprávnění.

Nalézací soud zjistil po stránce skutkové, že si obžalovaný Jaroslav A. zažádal dodatečně o schválení kupní smlouvy parcely, na které již provedl přípravné stavební práce v hodnotě asi 100.000 K a na kterou navezl stavební hmoty v hodnotě kolem půl milionu korun, protože měl veliký finanční zájem na rychlém a příznivém vyřízení schválení zmíněné kupní smlouvy vrchním zemským radou. Dále zjistil, že se obžalovaný Jaroslav A., když vyřízení jeho žádosti dlouho nepřicházelo, obrátil na svého známého obžalovaného Miroslava B., magistrátního podúředníka, se žádostí, aby mu doručil vyřízení jeho žádosti o schválení tržové smlouvy ihned, jakmile dojde od vrchního zemského rady na magistrát. Konečně nalézací soud zjistil, že si obžalovaný Miroslav B. vyzvedl příznivé vyřízení uvedené žádosti, které došlo dne 13. ledna 1942 na magistrát, ve výpravě magistrátu s doručenkou a že je ještě téhož dne doručil po úředních hodinách obžalovanému Jaroslavu A. v jeho bytě, že A. potvrdil převzetí spisu a do doručky vložil Miroslavu B. 5.000 K, že však, když B. peníze nepřijal, vyšel obžalovaný za ním na chodbu, kde mu peníze strčil do kapsy.

V tomto zjištěném skutkovém ději neshledal nalézací soud skutkovou podstatu zažalovaného přečinu úplatkářství podle § 2, odst. 1, § 4, pokud se týče podle § 3, odst. 1, § 4 zák. č. 178/1924 Sb., a to v podstatě jednak z toho důvodu, že zde není přímého důkazu, že obžalovaný Jaroslav A. slíbil spoluobžalovanému Miroslavu B. nějaký prospěch za určitý úkon nebo výhodu, jednak proto, že okamžité doručení spisu nelze považovati za výhodu, kterou má na mysli ustanovení § 2 zmíněného zákona, a konečně že šlo u obžalovaného A. jen o projev štědrosti z radosti nad tím, že zachránil příznivým vyřízením žádosti o schválení kupní smlouvy veliký majetek.

Zmateční stížnost státního zastupitelství vytýká právem s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř., že je formálně vadné skutkové zjištění nalézacího soudu o tom, zda obžalovaný Jaroslav A. slíbil spoluobžalovanému Miroslavu B. nějaký prospěch za určitý úkon nebo výhodu, ježto trpí vadou nejasnosti, a že je formálně vadný i závěr nalézacího soudu, že u obžalovaného A. šlo jen o projev štědrosti z radosti nad tím, že zachránil příznivým vyřízením žádosti o schválení kupní smlouvy veliký majetek, ježto trpí vadou neúplnosti. — — —

Zmateční stížnosti však nutno přisvědčit, i pokud s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. namítá, že nalézací soud posoudil věc nesprávně po právní stránce, když v urychleném (okamžitě) doručení vyřízení neshledal výhodu ve smyslu § 2 zák. čís. 178/1924 Sb. Jelikož podle znění tohoto místa zákona není třeba, aby šlo o nějakou protiprávní výhodu, která by předpokládala stranický úkon nebo vůbec porušení úředních povinností veřejného činitele, nýbrž stačí, když veřejný činitel přijme odměnu i jen za prostý úkon, k němuž je povolán, není pochybnosti o tom, že způsob doručení vyřízení, zjištěný nalézacím soudem, byl jak úkonem, tak i výhodou ve smyslu uvedeného místa zákona. Zákonem č. 178/1924 Sb. mají být totiž zasaženy všechny případy podplácení veřejných činitelů, i když nelze dokázat, že došlo k porušení úředních povinností nebo ke stranictví, ba když k nim za pravidelného služebního postupu ani nemohlo dojít.

Okolnost, na kterou nalézací soud poukazuje, že totiž v souzeném případě nebyl dotčen důležitý veřejný zájem, je zcela nerozhodná pro posouzení otázky viny s hlediska skutkové podstaty přečinu podle § 2, odst. 1, § 3, odst. 1 a § 4 zák. č. 178/1924 Sb. Tvoří pouze předpoklad skutkové podstaty přestupku podle § 2, odst. 2, § 3, odst. 2 a § 4 téhož zákona, t. j. v případech, v nichž šlo o nepatrný prospěch. Vyložil proto nalézací soud zákon nesprávně i v tomto směru.

Čís. 7080.

Ke skutkové podstatě přestupku podle § 477 tr. zák.
Pokud není kupec povinen ověřovati si dále pravdivost tvrzení prodávajícího, že nabízené věci jsou jeho výhradním vlastnictvím.

(Rozh. ze dne 8. dubna 1943, Zm II 28/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 477 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku o vině, jakož i ve výrociích s tím souvisících a zprostil obžalovaného podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro zločin podílnictví na zpronevěře podle §§ 185, 186; písm. a), b) tr. zák., jehož se prý dopustil tím, že dne 31. března 1942 na sebe převedl věci zpronevěřené Jaroslavem B., a to inventář výrobní stěv a suroviny nacházející se v této výrobě.

při čemž mu bylo jednak z ceny věci povědomo, že byla zpronevěra spáchaná způsobem, který ji činí zločinem, jednak cena věci, které na sebe převedl, převyšovala částku 20.000 K.

Z důvodů:

Napadený rozsudek zjistil, že stěžovatel koupil dne 31. března 1942 od Jaroslava B. zařízení a suroviny, které patřily Rudolfu P., že věděl, že Rudolf P. financoval B-ův podnik, že však nevěděl, že zařízení a suroviny jsou vlastnictvím Rudolfa P., neboť ho prodávající Jaroslav B. ujistil, že společenství mezi ním a Rudolfem P. bylo zrušeno.

Napadený rozsudek se však domnívá, že bylo povinností obžalovaného, aby si přezkoumal údaje Jaroslava B.; to proto, že obžalovaný znal někdejší společenský poměr mezi Jaroslavem B. a Rudolfem P. a dále že se Rudolf P. ve své zprávě, zaslané stěžovateli dne 29. ledna 1942, zmiňuje mimo jiné též o neshodách, které vznikly mezi ním a Jaroslavem B. Tyto skutečnosti odůvodňovaly podle názoru nalézacího soudu pochybnost o tom, zda jsou pravdivá tvrzení Jaroslava B., že bylo společenství zrušeno a že on je nyní výhradním vlastníkem prodáváných věcí.

Na tomto podkladě uznal nalézací soud stěžovatele, obžalovaného ze zločinu podílnictví na zpronevěře podle §§ 185, 186, písm. a), b), tr. zák., vinným přestupkem podle § 477 tr. zák.

Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., ježto se domnívá, že nejsou splněny náležitosti skutkové podstaty přestupku koupě podezřelých věcí podle § 477 tr. zák.

Zmateční stížnosti je třeba přisvědčit. Podle toho, co bylo zjištěno, znal stěžovatel osobu prodávajícího. Věděl o něm, že je činný v podniku, který byl provozován pod jménem Jaroslava B. (jak zjistil nalézací soud), a že Rudolf P. financoval tento podnik. Ujistil-li se obžalovaný u Jaroslava B., že toto společenství bylo v době koupě věci již zrušeno a že je Jaroslav B. výhradním vlastníkem těchto věcí, nelze od něho požadovat, aby si ještě ověřoval pravdivost těchto tvrzení. To tím méně, když nalézací soud nemohl ani z výše vyplacené tržové ceny učinit závěry o tom, že šlo o podezřelou věc. Na tom nemění nic ani zpráva Rudolfa P. ze dne 29. ledna 1942, neboť ani z ní neplyne, že nebyla pravdivá pozdější tvrzení Jaroslava B., učiněná dne 31. března 1942, to tím méně, že lze i z této zprávy čerpat podporu pro závěr, že pro neshody, o nichž se zpráva zmiňuje, došlo později k rozvázání společenství.

Nelze proto souhlasit se závěrem nalézacího soudu, že zjištěný děj odůvodňuje závěr, že si stěžovatel počínal nedbale (nevědomá nedbalost), když nepátral dále po tom, zda byla pravdivá ujištění, jež mu byla dána Jaroslavem B.

Bylo proto zmateční stížnosti vyhověno již z tohoto důvodu, aniž se bylo třeba zabývat jejími dalšími vývody, napadený rozsudek byl zrušen jako zmatečný ve výroku o vině, jakož i ve výrocích s tím souvisejících a obžalovaný byl zproštěn obžaloby.

Čís. 7081.

Ten, kdo v okrsku, v němž mu nepřislouší právo myslivosti, provozuje myslivost na zahájeném pozemku, porušuje výkon práva myslivosti oprávněné osoby (§ 63 vlád. nař. čís. 127/1941 Sb.), leda by sám byl vlastníkem neb uživatelem zahájeného pozemku a nevybočil z mezí svého práva na omezený výkon myslivosti na něm.

(Rozh. ze dne 9. dubna 1943, Zm I 872/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem krádeže podle §§ 171, 460 tr. z., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a uznal obžalovaného vinným, že dne 14. března 1942 porušiv cizí právo myslivosti, zvěř nemysliveckým způsobem v době hájení chytal a si přivlastnil, a že tím spáchal přečin pytláctví podle § 63, odst. 2 vlád. nař. čís. 127/1941 Sb.

Důvody:

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný pracoval dne 14. března 1942 v S. na zahradě Josefa R. a že při této příležitosti uštvál (uhonil) zajíce, chytal ho a odnášel domů. Dále rozsudek zjišťuje, že zahrada, v níž byl čin spáchan, leží v honebním okrsku honebního společenstva v S., zastoupeného honebním starostou Josefem P. Konečně rozsudek vyslovil, že obžalovaný chytal zajíce nemysliveckým způsobem a v době hájení.

Nalézací soud však neuznal, že je činem obžalovaného naplněna skutková podstata přečinu pytláctví, nýbrž uznal obžalovaného vinným přestupkem krádeže. Odůvodnil pak tento právní závěr jediné úvahou, že byl čin spáchan na zahájeném okrsku — totiž na zahradě Josefa R., která souvisí přímo s jeho domem — a že proto tam právo myslivosti uvedeného společenstva bylo v klidu.

Tím nalézací soud zřejmě zaujal právní stanovisko, že v souzeném případě není naplněn zákonný znak porušení cizího práva myslivosti.

Zmateční stížnost napadá tento právní závěr s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř. a dovozuje, že zahájený pozemek, o němž ide, patří do společenstevního honebního okrsku, že na něm náleží výkon práva myslivosti honebnímu společenstvu v S. a toto právo že bylo činem obžalovaného porušeno.

Zmateční stížnosti je nutno přisvědčit.

Podle § 5, odst. 3 nař. čís. 127/1941 Sb. příslouší výkon práva myslivosti na »společenstevních honebních okrscích« honebnímu společenstvu. Vykoná-li kdo na tomto okrsku neoprávněně některou z činností uvedených v § 63 tohoto nař., porušuje tím řečený výkon práva myslivosti. Tomu je tak i v případě ustanovení § 7, odst. 1 téhož nař., podle něhož je myslivost na »zahájených pozemcích« v klidu. Význam ustanovení, že je

na těchto pozemcích myslivost »v klidu«, nezáleží v tom — jak se mylně domnívá nalézací soud —, že se tu osobě oprávněné k výkonu práva myslivosti toto právo vůbec odnímá a že by v důsledku toho třetí osoby provozováním myslivosti na zahájeném pozemku, ležícím v honebním okrsku oprávněné osoby, neporušovaly její výkon práva myslivosti. Podstata tohoto ustanovení záleží toliko v tom, že se oprávněné osobě z různých důvodů (na příklad z důvodů veřejné bezpečnosti) zabraňuje ohrožovat výkonem práva myslivosti právní statky, jež by mohly přijít v úvahu. Podle toho patří výkon práva myslivosti oprávněné osobě (honebnímu společenstvu) i na zahájených pozemcích, ležících v jejím honebním okrsku, třeba je tu ono právo v klidu. Z toho plyne, že jiná osoba, která na zahájeném pozemku provozuje myslivost, porušuje výkon práva myslivosti oprávněné osoby. O takové porušování nejde, jestliže vlastník neb uživatel zahájeného pozemku, jemuž na něm podle ustanovení § 7, odst. 4 nař. čís. 127/1941 Sb. a § 7, odst. 2 nař. čís. 128/1941 Sb. přísluší omezený výkon myslivosti, nevybočí z mezí tohoto svého práva.

V souzeném případě chytal obžalovaný zajíce na zahájeném pozemku, patřícím do honebního okrsku honebního společenstva v S., zastoupeného honebním starostou Josefem P. Na tomto pozemku nepřislúšel obžalovanému výkon myslivosti vůbec, tedy ani v omezeném rozsahu. Porušil tudíž obžalovaný podle toho, co bylo nahoře uvedeno, svým činem právo výkonu myslivosti uvedeného honebního společenstva, které se vztahovalo i na řečený zahájený pozemek (zahradu Josefa R.), ležící v honebním okrsku tohoto honebního společenstva.

Je tedy činem obžalovaného naplněna skutková podstata přečinu podle § 63, odst. 2 uved. nař. v objektivním směru, neboť ze zjištění napadeného rozsudku plyne, že čin byl spáchán nemyslivelyckým způsobem a v době hájení.

Tato skutková podstata je splněna i v subjektivním směru, neboť napadený rozsudek vyslovil, že je splněna skutková podstata krádeže po subjektivní stránce, z čehož je zřejmé, že nalézací soud zjistil, že obžalovaný věděl, že jde o cizí zvěř a že tedy zasahuje do výkonu cizího práva myslivosti.

Proto bylo vyhověno odůvodněné zmateční stížnosti a uznáno ihned právem, jak je uvedeno ve výroku.

Čís. 7082.

Kdo si vypůjčí nenabitou pistoli a nabije ji, musí, vrátí-li ji v tomto stavu, upozornit půjčitele na to, že je nabitá.

Neučinil-li to, odpovídá spolu s ním za úraz, způsobený tím, že pistole nenadále spustí v ruce půjčitele, jenž se nepřesvědčil, zda není nabitá.

(Rozh. ze dne 10. dubna 1943, Zm I 1151/42.)

Mladiství obvinění Jiří A. a František B. si hráli na půdě domu rodičů obviněného A. B. měl flobertovou pistoli a půjčil ji A-ovi, který si z ní

chtěl vystřeliti. A. odešel, nabil pistoli brokovým nábojem, nevystřelil z ní však, nýbrž se vrátil na půdu a hodil pistoli B-ovi, aniž ho upozornil, že je pistole nabitá. B. si s pistolí hrál, nepřesvědčiv se, zda není nabitá, a natáhl i její kohoutek. Pojednou vyšla rána, broky zasáhly do obličeje poškozeného P., který přišel na půdu za A-em, a způsobily mu těžké zranění.

Nalézací soud uznal oba obviněné vinnými proviněním podle § 335 tr. z. (čl. III. vlád. nař. čís. 306/1939 Sb.) a § 3 zák. čís. 48/1931 Sb.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnosti obviněných Františka B. a Jiřího A. do tohoto rozsudku soudu mládeže.

Z důvodů:

Zmateční stížnost obviněného A. namítá (§ 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.), že zranění Miroslava P. vzniklo jedině z činnosti spoluobviněného Františka B. a že se stěžovatel nedopustil žádného trestného zavinění, protože není příčinná souvislost mezi tím, že neupozornil Františka B. na to, že je pistole nabitá, a zraněním poškozeného.

Výtka je bezpodstatná. Podle zjištění nalézacího soudu vypůjčil si stěžovatel od spoluobviněného Františka B. flobertovou pistoli výslovně prohlásiv, že si z ní chce vystřelit; poté odešel, nabil pistoli ostrým brokovým nábojem, nevystřelil však z ní, a vrátiv se zpět na půdu k B-ovi, hodil mu zbraň bez jakéhokoli upozornění, že z ní nevystřelil a že je nabitá. Tím, že si vypůjčil zbraň ke střelbě, že ji nabil ostrým nábojem, že však v nepřítomnosti spoluobviněného Františka B. upustil od úmyslu střelby, ale ostrý náboj přesto ponechal v hlavní pistole, způsobil stěžovatel ve stavu zbraně nebezpečnou změnu, vyžadující opět určitého činného zákroku, aby bylo odvráceno přivoděné nebezpečí. V důsledku tohoto svého jednání měl stěžovatel, když sám přivodil toto nebezpečí, přímo právní povinnost upozornit Františka B. při vrácení zbraně na to, že je nabitá, a neučinil-li tak, dopustil se trestného opominutí. Toto opominutí bylo v příčinné spojitosti s později nastalým poraněním Miroslava P., třebaže toto poranění nevzniklo z onoho opominutí samotného, nýbrž proto, že k opominutí přistoupila nezávisle na stěžovatelově vůli a bez jeho dalšího spolupůsobení další příčina (hra se zbraní a natažení kohoutku Františkem B.), již se dosud skrytá nebezpečnost stěžovatelova opominutí stala zjevnou a účinnou.

Bylo-li tudíž stěžovatelovo opominutí v příčinné spojitosti s těžkým tělesným poškozením Miroslava P., neporušil nalézací soud zákon, ani ho nesprávně neužil, když dospěl k závěru, že i stěžovatel spoluzavinil trestný výsledek.

Čís. 7083.

K pojmu »dává do obchodu« ve smyslu § 18, č. 2 zák. č. 89/1897 ř. z. Nepatří sem činnost toho, kdo jinému umožní, aby si vzal a snědl

maso ze zakopaného dobytčete, tím, že ho na ně upozorní a spolu s ním je odkryje, ač ví, že je požití masa z něho nebezpečné lidskému zdraví.

Jeho čin však naplňuje skutkovou podstatu § 431 tr. z. (§ 335 tr. z.).

(Rozh. ze dne 10. dubna 1943, Zm II 558/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnickou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 18, čís. 2 zákona čís. 89/1897 ř. z., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným přestupkem proti bezpečnosti těla podle § 431 tr. z., jehož se dopustil tím, že dne 15. září 1941 v N., odkryv na mrchovišti dobytče, které bylo stíženo nakažlivou nemocí a bylo tam zakopáno z úředního příkazu, způsobil, že si mohli Jaroslav P., Božena O. a Františka O. vzít maso z tohoto dobytčete, jehož požití bylo škodlivé pro lidské zdraví, nebo i pro život, že se tedy dopustil jednání, o kterém podle jeho přirozených následků, které může každý snadno poznat, mohl nahlédnout, že se jím může způsobit nebezpečí života nebo zdraví.

Z d ů v o d ů :

Zmatečnická stížnost obžalovaného nutno však přisvědčit, pokud z důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. namítá, že činnost obžalovaného, jak ji zjistil nalézací soud, nenaplňuje pojem »dávání do obchodu« ve smyslu ustanovení § 18, čís. 2 zák. čís. 89/1897 ř. z.

Z rozsudkových důvodů vyplývá, že nalézací soud viděl dotčenou náležitost skutkové podstaty přečinu podle § 18, čís. 2 uvedeného zákona v tom, že obžalovaný, rozhodnův se jít na mrchoviště v N., aby si tam pro sebe vzal kus masa ze zdechlé krávy, vzal s sebou tři další osoby, jímž umožnil svou spoluprací při vykopávání zdechlého dobytčete, že si mohly vzít a vzaly k snědku z řečené krávy zkažené maso, které bylo i snědno.

S tímto právním nazíráním nalézacího soudu nelze souhlasit. Ve smyslu uvedeného zákonného ustanovení nutno rozumět pojmem »dávání do obchodu« zprostředkování přechodu zboží, které má zákon na zřeteli, s jedné osoby na druhou, i když by šlo jen o bezplatný převod.

Za takovou činnost nelze však pokládat jednání obžalovaného, jak je zjistil nalézací soud, o dávání zkaženého, pro lidské zdraví škodlivého masa do obchodu či oběhu bylo by možno mluvit jen tehdy, kdyby si je byl obžalovaný ze zdechlé krávy sám přivlastnil a pak je jinému prodával anebo daroval. Rozsudek pak výslovně zjišťuje, že si obžalovaný nevezl z krávy nic, protože bylo maso polité petrolejem a silně zapáchalo. Podle zjištění rozsudku a vůbec podle obsahu spisů nejde ani o jinou formu trestné účasti ve směru zažalovaného přečinu.

Za tohoto stavu věci, když obžalovaný podle rozsudkových zjištění vůbec nedával osobám, které s ním přišly na mrchoviště a s nimiž spo-

lečně odkryl (vykopal) zdechlou krávu, maso z vykopané krávy, nýbrž ony samy si je pro sebe odřízly přímo z dobytčete, nedošlo k převodu onoho masa z ruky do ruky, s jedné osoby na osobu druhou, a nemůže proto být v souzené věci řeč o tom, že obžalovaný »dával ze zdechlé krávy maso do obchodu«. Zmatečnická stížnost proto právem namítá, že v souzené věci chybí k naplnění skutkové podstaty přečinu podle § 18, čís. 2 zákona čís. 89/1897 ř. z. dotčený zákonný znak, a že tudíž u obžalovaného nemůže jít o přečin, kterým byl v napadeném rozsudku uznán vinným.

Ze zjištění rozsudku však jasně vyplývá, že obžalovaný odkryl (vykopal) na mrchovišti v N. krávu zakopanou z úředního příkazu (§ 44 vládn. nař. č. 41/1940 Sb.), jejíž maso bylo způsobitě poškodit lidské zdraví, ba způsobit i smrt, a to společně s Jaroslavem P. a Boženou i Františkou O., v úmyslu, že si z oné krávy vezmou maso k snědku. Třebaže si obžalovaný sám žádné maso nevezl, přece jen svou činností způsobil, že si Jaroslav P. a Božena a Františka O. vzali maso ze zvířete, zakopaného z důvodu veřejného zdravotnictví, a že je Jaroslav P. také jedl. Protože měl nalézací soud zároveň za prokázané, že obžalovaný věděl, že je ono maso nepoživatelné a jeho požití že je nebezpečné lidskému zdraví, a přesto zdechlé dobytče odkryl, není pochyby, že obžalovaný svou činností přivodil ohrožení života a zdraví jiných, zvláště Jaroslava P., který si maso z onoho dobytčete nejen odnesl, nýbrž i snědl. Jednáním obžalovaného jsou tudíž splněny všechny zákonné náležitosti skutkové podstaty přestupku proti bezpečnosti těla podle § 431 tr. z. jak po stránce objektivní, tak i subjektivní.

Bylo proto vyhověno zmatečnické stížnosti v právě uvedeném rozsahu, napadený rozsudek byl zrušen a bylo uznáno právem, jak je uvedeno ve výroku.

Čís. 7084.

Ke druhému případu přečinu podle § 3 vládn. nař. čís. 62/1941 Sb. (nedostatečný dozor na rozdělaný oheň) se nevyžaduje, aby byl rozděláním ohně porušen vyhlášený předpis.

Nestačí tu pouhá možnost rozšíření rozdělaného ohně; je třeba, aby mimo to scházela dostatečný dozor, který by zabránil jeho nebezpečnému rozšíření.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1943, Zm I 1153/42.)

Veřejná obžaloba vinila mladistvého obviněného, že počátkem dubna 1942 v katastru obce N. vydal nedostatečným dozorem na rozdělaný oheň n-ský lesík, tedy lesní plochu, v nebezpečí požáru a že tím spáchal provinění podle § 3 vládn. nař. čís. 62/1941 Sb. a § 3 zák. čís. 48/1931 Sb.

Nalézací soud zprostil obviněného podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro uvedené provinění maje za to, že tu po stránce objektivní nebyla možnost ohrožení lesa požárem, poněvadž obviněný zapálil starou

trávu na louce na místě příliš vzdáleném od lesa a odděleném od něho polem, a že, pokud jde o subjektivní stránku, nebyl v místech, kde obviněný rozdělal oheň, vyhlášen zákaz rozdělávání ohně, jak to předpokládá ustanovení § 3 vládn. nař. čís. 62/1941 Sb.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost státního zastupitelství do tohoto rozsudku soudu mládeže.

Důvody:

Nalézací soud uvádí jako důvod pro zprošťující výrok, že v místech, kde obviněný rozdělal oheň, nebyl vyhlášen zákaz rozdělávání ohně. Zmateční stížnost se tu právem dovolává důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. Předmětem obžaloby byla činnost obviněného záležející v nedostatečném dozoru na rozdělávaný oheň; podle znění tohoto případu ohrožení lesů požárem není podmínkou jeho trestnosti, aby toto jednání (opominutí) porušovalo zákaz, jako je tomu v prvním případě ohrožení lesů požárem podle § 3 vládn. nař. čís. 62/1941 Sb. Neprávem proto vyloučil nalézací soud skutkovou podstatu druhého případu přečinu podle tohoto paragrafu.

Jako další důvod pro zprošťující výrok uvádí rozsudek, že řečená skutková podstata není splněna v objektivním směru. Napadený rozsudek totiž zjistil, že obviněný zapálil stařinu značně daleko od lesa; na tomto podkladě pak usoudil, že činem obviněného nebylo způsobeno nebezpečí požáru pro lesní plochy.

Zmateční stížnost napadá uvedený skutkový podklad s hlediska zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř. a vytýká, že se napadený rozsudek nevypořádá se skutečností obsaženou v trestním oznámení, že je totiž svah, na němž obviněný zapálil stařinu, oddělen od hájku pouze vozovou cestou, takže se oheň mohl snadno rozšířit do hájku. Nutno přisvědčit, že se rozsudek nevypořádá s touto skutečností. Přesto však nelze zmateční stížnosti vyhovět.

K naplnění uvedeného případu ohrožení lesů požárem podle § 3 uved. nař. nestačí pouhá možnost, že se rozdělávaný oheň rozšíří; nebezpečí tu požadované záleží v tom, že tu vedle možnosti rozšíření ohně nebylo dostatečného dozoru, který by byl zabránil nebezpečnému rozšíření. Zmateční stížnost tu sice poukazuje na skutečnost, že shořela tráva na břehu v šíři jednoho metru a v délce patnácti metrů, jak obviněný doznal. Avšak ani z tohoto doznání neplyne, že tu vzniklo nebezpečí pro les nedostatečným dozorem na oheň. Tomu by tak bylo teprve tenkrát, kdyby zmateční stížnost mohla poukázati na výsledky průvodního řízení pomínuté nalézacím soudem, z nichž by plynulo, že obviněný nedozíral na rozdělávaný oheň a že se tudíž nestaral o to, zda oheň přeskočí vozovou cestu. Že obviněný zanedbal dozor na oheň v tomto smyslu, nebylo zmateční stížností doloženo.

Čís. 7085.

Ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle § 199, písm. b) tr. zák. Nedovolený majetkový zisk není součástí jmění; ten, kdo někoho

Istivým předstíráním přiměje jen k tomu, aby upustil od požadování takového zisku, není vinen podvodem.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1943, Zm I 110/430)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199, písm. b) tr. z., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný ve výroku o kvalifikaci činu jako zločinu podvodu, v důsledku toho i ve výroku o trestu a v souvislých výrocích až na výrok o náhradě nákladů na trestní řízení, a uznal obžalovaného vinným, že dne 5. ledna 1942 v N. Istivým jednáním a předstíráním, totiž vydáváním se za úředníka cenové kontroly, uvedl Karla P. v omyl, jímž tento měl trpět na svém majetku škodu v částce nepřevyšující 2.000 K, čímž spáchal přestupek podvodu podle §§ 197, 461 tr. z.

Z důvodů:

Prvý soud zjišťuje, že obžalovaný navštívil se dvěma společníky vinárnu Karla P. v N., že si tam objednal pro tuto společnost a dále pro dvě číšnice jídla a nápoje, že číšnicím prohlásil, objednávat je jim stříky: »Děvčata, pijte, já to dostanu zpátky, starého (t. j. P-a) skupám, já jsem od cenové kontroly v R.«, že pak obžalovaný na dotaz Karla P., zda se mu dobře daří, odvětil, že je od cenové kontroly v R. a že si hodně vydělá, zejména na provísích z udaných případů. Dále zjišťuje první soud, že Karel P. byl na základě těchto řečí obžalovaného přesvědčen, že je obžalovaný skutečně orgánem cenové kontroly, a že mu proto při placení účtoval za jídlo (nikoliv též za nápoje) nižší ceny než jiným hostům, totiž ceny, ve kterých byl započten jen nepatrný zisk, a že rozdíl mezi cenami, které účtoval obžalovanému a které by mu byl jinak účtoval jako každému jinému hostu, činil 20 až 30 K. Podle dalšího zjištění rozsudku vyzval sice Karel P. obžalovaného, aby se mu legitimoval, ten však prohlásil, že nemá úřední legitimaci při sobě a ukázal mu jen občanskou legitimaci, kterou přidržel na stole rozevřenou jen na své straně, kde je pouze údaj jména a bydliště, a nikoliv též údaj o zaměstnání. Konečně obsahuje napadený rozsudek zjištění, že obžalovaný učinil další útratu 40 až 50 K a nezaplátil ji, vyšel za Karlem P. a tázal se ho, kde má telefon; že chce zatelefonovat na policii, poněvadž je v P-ově podniku předražováno zboží, že Karel P. teprve nyní zatelefonoval sám na policii a zjistil, že obžalovaný není úředníkem cenové kontroly, nýbrž domovníkem.

Zmateční stížnost vytýká právem z důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř., že v uvedeném ději není naplněna zločinná kvalifikace podvodu podle § 199, písm. b) tr. z.

Skutková podstata podvodu kvalifikovaného podle § 199, písm. b) tr. z., předpokládá totiž pachatelovo jednání, jímž pachatel uplatňuje vůči klamanému úřední autoritu za tím účelem, aby byl klamaný pohnut vy-

hovět jeho vůli jako domnělé vůli vrchnosti. Uvedení v omyl tu záleží v tom, že je v klamaném vyvolána víra, že jednáním, které na něm pachatel žádá, vyhovuje úřednímu příkazu. Jen v tomto případě přichází v úvahu také poškození práva Protektorátu na výkon veřejné moci.

Právě zmíněný předpoklad není v souzeném případě splněn. Stěžovatel sice falešně tvrdil, že je úředníkem cenové kontroly, svěřil se číšníkem, že Karla P. udá, a žádaje P-a před odchodem z jeho hostince (před zaplacením druhé útraty), aby ho dovedl k telefonu, naznačil i jemu, že zjistil v jeho podniku předražování, tedy delikt, jehož vyšetřování a stíhání přísluší úřadu cenové kontroly. Leč ani v této pohrůžce trestním oznámením, ani v uvedeném jednání obžalovaného jako celku nelze spatřovat předstírání vrchnostenského úkonu (příkazu) za zmíněným účelem. Cílem jednání obžalovaného bylo, jak sám rozsudek zjišťuje, aby byl Karel P. vzbuzením klamně představy, že ve svém podniku hostí orgán cenové kontroly, pohnut k tomu, aby účtoval obžalovanému při placení jeho útraty nízké ceny. Je proto zřejmo, že Karel P. neměl býti přiměn k tomu, aby se podrobil nějakému příkazu úřadu cenové kontroly, nýbrž naopak měl být pohnut k tomu, aby poskytl obžalovanému výhodu majetkového druhu. Rozhodl-li se pak Karel P. poskytnouti tuto výhodu, aby si získal blahovůli domnělého orgánu cenové kontroly, pokud se týče, aby se vyhnul udání pro cenový nebo zásobovací přestupek, nejednal v omylu, že plní vůli úřadu, když se jeho představa a vůle nesly spíše ke zmaření účelu sledovaného cenovými kontrolami.

Pochybil proto prvý soud, shledal-li v činu obžalovaného skutkovou podstatu zločinu podvodu podle § 199, písm. b) tr. z.

Neprávem však uplatňuje stěžovatel, že není splněna skutková podstata podvodu vůbec, tedy ani přestupku podvodu, a že by mohlo jít nejvýše o přestupek podle § 333 tr. z. Posléze uvedená skutková podstata přichází v úvahu jen tehdy, nejednal-li pachatel v úmyslu poškodit jiného na majetku nebo právech. Obžalovaný však chtěl, jak zjišťuje nalézací soud, dosíci klamem o svém falešném stavu a charakteru, aby mu Karel P. poskytl při placení útraty mimořádné výhody, tedy aby upustil od svého nároku na plnou úplatu za jídla a nápoje, objednané stěžovatelem. Tím měl býti P. pohnut k jednání, jež pro něho mělo být spojeno se škodou (§ 201, písm. d) tr. z.). Je správné, že nedovolený majetkový zisk není součástí jmění, že tedy není na svém majetku poškozován ten, kdo přichází o takový zisk, a že nepáše podvod, kdo si chce lstí dopomoci k tomu, nač má nárok. Nebylo by tu tedy podvodného úmyslu, kdyby obžalovanému šlo jen o to, aby lstí dosáhl vydání jídel a nápojů za cenu odpovídající ceně pokrmů a nápojů stanovené úředně pro onu kategorii podniků, k nimž patří podnik Karla P. Ani obhajoba obžalovaného, ani jiné výsledky hlavního přelíčení neskýtají však podklad pro závěr, že se stěžovatelova představa a vůle nesly jen tímto směrem. Zmateční stížnost sama uplatňuje jen, že stěžovatelův pokus o telefonování, k němuž došlo, když již byl Karel P. oklamán a tím byl podvod dokonán, byl obranou proti vykořisťování požadavkem přemrštěné ceny za jídla. Tím stěžovatel jen popírá, že byl tento počín předstíráním úředního výkonu

(vrchnostenského příkazu), aniž poukazuje k takovým výsledkům hlavního přelíčení, z nichž by bylo lze soudit, že již od počátku sledoval svým jednáním svépomoc proti předražování a chtěl dosíci jen poskytnutí jídel za přiměřenou (úředně stanovenou) úplatu. Pokud zmateční stížnost uvádí, že jsou v P-ově podniku přemrštěné ceny obvyklé a časté, jde o novotu nepřipustnou ve zrušovacím řízení (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.).

Ke skutkové podstatě podvodu není třeba, aby škoda skutečně vznikla. Mohou proto zůstat bez povšimnutí vývody zmateční stížnosti, jimiž je uplatňováno, že Karlu P. ve skutečnosti nevznikla škoda, jakou má na mysli § 197 tr. z., nýbrž že mu ušel jen nedovolený majetkový zisk, což se zmateční stížnost snaží dokázat poukazem na to, že byl P. podle vlastního doznání na podkladě udání obžalovaného pokutován částkou 20.000 K proto, že prodal obžalovanému salám bez potravinových lístků a za předraženou cenu.

Jednání obžalovaného, jak bylo zjištěno nalézacím soudem, není tudíž beztrestné nebo trestné jen jako přestupek podle § 333 tr. z. Nezakládá však skutkovou podstatu zločinu podle §§ 197, 199, písm. b) tr. z., nýbrž jen skutkovou podstatu obecného podvodu, a to, vzhledem na výši škody, která byla zamýšlena zřejmě jen v částce menší než 2.000 K i 1000 K, přestupku podvodu.

Čís. 7086.

Křivou vyjevovací přísahu zakládá i vědomě nesprávný dlužníkův údaj o tom, kde je věc, kterou měl před exekucí, a na koho, jak a proč ji převedl.

Je nerozhodné, zda byl dlužník povinen udát okolnost, kterou nepravdivě uvedl, a zda má jeho udání větší či menší význam.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1943, Zm II 34/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199, písm. a) tr. z.

Z důvodů:

Zmateční stížnost namítá z důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., že byl stěžovatel neprávem uznán vinným křivou vyjevovací přísahou, poněvadž jeho údaje o stavu jeho majetku byly správné a úplné a poněvadž nezamlčel nic ze svého jmění. Kolo, o kterém uvedl, že je prodal neznámému muži, skutečně prodal již před vyjevovací přísahou; nebylo tedy již jeho vlastnictvím a nešlo proto o věc, která by mohla být předmětem zásahu jeho věřitelů; v pouhé skutečnosti, že uvedl nesprávně, pokud se týče zatajil jméno osoby, které kolo prodal,

nelze spatřovat zločin podle §§ 197, 199, písm. a) tr. z., neboť takové skutečnosti netvoří předmět vyjevovací přísahy.

Zmateční stížnost není důvodná.

V souzeném případě došlo k vyjevovací přísaze, když zůstaly bezvýslednými exekuce k vydobytí peněžitých pohledávek (§ 47, odst. 2 ex. ř.). Kdežto v případě § 47, odst. 1 ex. ř. má dlužník pod přísahou udát, kde jsou věci, na jejichž vydání nebo dodání se vede exekuce, nebo že jich nemá a neví, kde jsou, je v druhém odstavci téhož předpisu ustanoveno, že věřitel může žádat, aby dlužník předložil seznam svého jmění, udal místo, kde jsou jednotlivé části majetkové, a vykonal přísahu o tom, že jeho výpovědi jsou správné a úplné a že ze svého jmění nic nezamlčel. Zmateční stížnost však přehlíží, že kromě uvedených okolností mohou být podle § 47, odst. 4 ex. ř. pojaty do vyjevovací přísahy ještě jiné skutečnosti, které jsou podle daných poměrů vhodné k tomu, aby byly vyhledány věci, jež mají být vydány nebo vzaty do exekuce. Nelze pochybovat o tom, že jsou podle uvedeného předpisu přípustné i otázky a nejsou vyloučeny, naopak mohou spadat do vyjevovací přísahy, i údaje, kde jsou majetkové části, které měl dlužník před zahájením exekuce, a jakým způsobem, na koho, a z jakého důvodu byly převedeny. Takové okolnosti jsou zajisté vhodné ke splnění účelu vyjevovací přísahy jako podpůrného exekučního prostředku, kterým je dlužník donucován udát vymáhajícímu věřiteli předměty, které mají být vzaty do exekuce a které do ní věřitel nemohl pojmouti, poněvadž mu nejsou známe. Na základě takových údajů může věřitel zvláště šetřením zjistit neplatnost nebo odporovatelnost převodu dlužníkovy majetku a slouží tedy takový postup k vyhledání věcí, které mají být podrobeny exekuci. Nelze proto uznat za správný náhled zmateční stížnosti, že byla dotazem na skutečnost, o kterou jde, pokud se týče údajem obžalovaného pojata do vyjevovací přísahy okolnost, která tam podle § 47 ex. ř. nepatří.

S hlediska § 199, písm. a) tr. z. nesejde ostatně na tom, zda dlužník, skládající vyjevovací přísahu, byl či nebyl ve smyslu § 47 ex. ř. povinen udát okolnost, kterou udal proti pravdě, zda tedy na něm mohlo být toto udání vynuceno podle § 48 ex. ř. Sejde jen na tom, že byl takový nepravdivý údaj učiněn (odpřísáhnut), ať už měl pachatel právo jej odepřít, či nikoliv, a ať si tohoto práva byl vědom, či nikoliv. Stejně tak nezáleží na větší či menší významnosti nepravdivého udání.

Stěžovatel odpřísáhl po předchozím vyplnění seznamu jmění ve smyslu § 47, odst. 2 ex. ř., že jsou jeho údaje správné a úplné a že ze svého jmění nic nezamlčel. Tím potvrdil přísahou i že je správný jeho údaj: »Kolo, které jsem měl, prodal jsem neznámému člověku před čtyřmi měsíci.« Tento údaj byl však, jak rozsudek zjišťuje a zmateční stížnost připouští, vědomě nepravdivý. Již tím, že udal pod přísahou vědomě nesprávně tuto okolnost, složil obžalovaný křivou manifestační přísahu, i kdyby byl před přísahou skutečně platně prodal kolo, jehož se týká uvedený údaj, kdyby tedy tento předmět v době vyjevovací přísahy nebyl už součástí jeho majetku, a kdyby tudíž nebyl ze svého jmění nic zamlčel.

Krádež piva, které závozník pivovaru přidal kočimu při rozvázání na vůz ve zlodějském úmyslu, je dokonána teprve tím, že bylo složeno s vozu u toho, komu je závozník prodal.

Kočí je spoluzlodějem, i když se o věci dověděl teprve za jízdy a i když nevěděl, že se svým spolupůsobením stává spolupachatelem.

(Rozh. ze dne 17. dubna 1943, Zm I 1127/42.)

Obžalovaní A., B. a C., zaměstnanci firmy P., majitelky pivovaru, nakládali na nádraží sudy piva, aby je dovezli zákazníkům, kteří si je objednali. Obžalovaný A., který byl závozníkem a měl u sebe přijímací listy o pivu, jež mělo být rozvezeno, dal na vůz obžalovaného B. naložit i 2 hl a na vůz obžalovaného C. o 3 hl piva více, než mělo být dodáno zákazníkům, chtěje toto pivo prodati bez vědomí firmy P. a utržených peněz použití k úhradě manka, jež mu vzniklo při inkasu peněz od zákazníků. Kočím, obžalovaným B. a C., sdělil teprve cestou, že mají na svých vozech více piva, než má být dodáno zákazníkům, a dal jim pokyn, aby toto pivo složili u hostince Růženy F. Obžalovaní B. a C., kteří z toho poznali, že má být toto pivo odcizeno jejich zaměstnavateli, chtěli pivo zavézt zpět, avšak obžalovaný A. jim řekl, že jim po tom nic není, aby nic neřikali, že je to jeho věc a že si to zodpoví sám, kdyby něco bylo. Obžalovaní B. a C. pak složili oněch 5 hl piva před hostincem Růženy F., která za ně a za sudy, v nichž bylo, vyplatila obžalovanému A. 1800 K. Sudy po stočení piva rozbila. Pivo samo mělo cenu 1600 K, 6 sudů, v nichž bylo, 3800 K.

Nalézací soud uznal všechny obžalované vinnými zločinem krádeže podle § 171, 173, 174 II, písm. a), 176 II, písm. c) tr. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného C. do tohoto rozsudku krajského soudu.

Důvody:

Nalézací soud shledal skutkovou podstatu zločinu, jímž byl stěžovatel uznán vinným, ve zjištěné skutečnosti, že, ač se dozvěděl, že mají na vozech naloženo o pět hektolitrů piva více, než bylo uvedeno v přijímacích listech, a že toto pivo má být dovezeno k hostinské Růžence F., a ač si byl vědom toho, že je pivo tímto způsobem odcizováno jejich zaměstnavateli, přece toto pivo, z něhož byly na jeho voze dva hektolitry, dopravil jako kočí na uvedené místo a složil je tam.

Vzhledem k tomu lze ponechat stranou vývodu zmateční stížnosti, jimiž se snaží dovést, že zločin, jímž byl stěžovatel uznán vinným, nemohou založit skutečnosti, že stěžovatel opominul překaziti krádež a že o ní pomlčel před svým zaměstnavatelem.

Pokud zmateční stížnost s hlediska zmatku podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. popírá, že stěžovatel spolupůsobil — a to vědomě — při odcizování piva, není provedena po zákonu, protože při tom nevychází z uvedeného zjištěného skutkového podkladu (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.).

Pokud se snaží s hlediska zmatku podle § 281, č. 10 tr. ř. dovodit, že krádež byla spáchána (dokonána) již na nádraží, kde bylo pivo vykládáno a naloženo na vozy a kde stěžovatel dosud nevěděl, že nakládají více piva, než je uvedeno v přijímacích listech, nelze jí přisvědčiti. Dokud bylo pivo naloženo na vozech zaměstnavatele obžalovaných, obsluhovaných obžalovanými, bylo v zaměstnavatelově držení (moci). Krádež piva byla provedena (dokonána) teprve složením piva a jeho vydáním hostinské Růženě F., neboť se pivo teprve tímto opatřením obžalovaných dostalo ze zaměstnavatelova držení (z jeho moci) a on teprve tím ztratil možnost dispozice s ním. Vzhledem k tomu jsou bezpodstatné námitky, že nejde o krádež, natož ve společnosti, založené na právě uvedeném mylném názoru zmateční stížnosti. K vývodům zmateční stížnosti, domáhajícím se stěžovatelova úplného zproštění, dlužno podotknouti, že i kdyby se vycházelo z názorů zmateční stížnosti, nebylo by jednání obžalovaného beztrestné, nýbrž spadalo by pod ustanovení § 185 tr. z.

Okolnost, že stěžovatel nezamýšlel krádež s u d ů, je nerozhodná, protože stěžovatel jako spoluzloděj odpovídá za celkový výsledek činnosti a za celkovou škodu způsobenou všemi spoluzloději, třebas ji ani nezná. Stěžovatel pak ani netvrdil, že byl přesvědčen, že Růžena F. vrátí zaměstnavateli obžalovaných sudy od piva prodaného jí pod rukou, a že tudíž byl jeho zlý úmysl omezen výhradně jen na krádež piva, což by ho jedině zprošťovalo odpovědnosti za ten výsledek činnosti ostatních spoluzlodějů, který sám nezamýšlel. Aby se ze své činnosti obohatil, se nevyžaduje stejně u pachatele krádeže, jako u pouhého spoluvinníka.

S hlediska zmatku podle § 281, č. 9, písm. b) tr. ř. namítá zmateční stížnost, že jde v souzeném případě pouze o nutné účastenství při spáchání trestného činu, které není při krádeži trestné. Námitka, sama o sobě nejasná, spadá správně pod hledisko zmatku podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. a neobstojí vzhledem k tomu, co bylo již uvedeno k vyvrácení ostatních námitek zmateční stížnosti. Má-li zmateční stížnost na mysli, že krádež nemohla být spáchána bez stěžovatelova vědomí a bez jeho účasti jako kočího povozu, na němž byla část piva naložena, jde o okolnost, která jen potvrzuje, že byla krádež umožněna a páchána zjištěnou činností obžalovaného. Popírajíc stěžovatelovu vědomost o spolupůsobení na krádeži, není zmateční stížnost, jak již bylo uvedeno, provedena po zákonu. Stejně je tomu, pokud buduje své vývody o beztrestnosti stěžovatelova činu na nezjištěném předpokladu, že stěžovatel jako kočí podléhal příkazům obžalovaného A. jako závozníka (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.). Ostatně by ani tato okolnost nemohla obžalovaného zbavit viny.

Okolnost, zda stěžovatel věděl, že se svým činem stává spoluzlodějem, je vzhledem k ustanovení § 3 tr. z. nerozhodná.

Čís. 7088.

Nejde o zločin podle § 199, písm. d) tr. z., nýbrž o obecný podvod, vymazal-li pachatel v podvodném úmyslu podpis, jímž oprávněný odběratel potvrdil na rubu odběrního poukazu na obuv příjem obuvi.

Pro trestnost pokusu (§ 8 tr. z.) stačí, že pachatel pojal do svého úmyslu všechny znaky zamýšleného trestného činu a že, uváděje tento úmysl ve skutek, projevil dostatečně jeho rozhodnost a opravdovost, nepochybuje o způsobilosti použitého prostředku přivoditi zamýšlený výsledek.

Pachatel tu neprospívá, že se mýlil o způsobilosti prostředku.

(Rozh. ze dne 17. dubna 1943, Zm I 147/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podvodu podle § 197, 199, písm. d) tr. z., zrušil napařený rozsudek a uznal obžalovanou vinnou, že dne 10. října 1942 v N. v úmyslu uvésti v omyl firmu B., vymazala na odběrním poukazu na obuv, vydaném Karle P. a Karlou P. již použitým, podpis Karly P. jako příjemkyně obuvi a předloživši týž poukaz znovu, aby tím dosáhla výdeje obuvi a způsobila tak Protektorátu škodu na jeho právu rozdělovati obuv, podnikla čin, vedoucí ke skutečnému vykonání podvodu, který však nebyl dokonán jen pro překážku odjinud v to příšlou, a že se tím dopustila přestupku nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 461 tr. z.

D ů v o d y:

Rozsudek spatřuje zločin falšování veřejné listiny v tom, že obžalovaná, zmocnivši se bezprávně u obchodníka s obuví Josefa R. odběrního poukazu na obuv, který byl vydán městským úřadem v N. Karle P. a na který již P-ová obdržela obuv, a vymazavši na rubu poukazu podpis Karly P., jímž Karla P-ová potvrdila příjem vydané obuvi, předložila takto upravenou listinu znovu ve filiálce firmy B. v N. za tím účelem, aby na ni dosáhla výdeje obuvi pro sebe.

Tomuto výroku vytýká zmateční stížnost právní mylnost (§ 281, č. 10 tr. ř.) z toho důvodu, že rub poukazu, obžalovanou zfalšovaný, nelze považovati za součást poukazu jako veřejné listiny a že tudíž mohlo jíti jen o přestupek nedokonaného podvodu, že však nejde vůbec o trestný skutek, protože bylo k jeho provedení užito prostředku absolutně nezpůsobilého (§ 281, č. 9, písm. a) tr. ř.).

Skutková podstata zločinu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z. vyžaduje, aby byla veřejná listina, jak vychází najevo již z její povahy podle § 292 c. ř. s., změněna co do okolností, k jejichž ověření byla určena podle platných předpisů, t. j. aby se dodatečná změna v listině týkala toho, co v ní bylo úřadem úředně nařízeno, prohlášeno nebo osvědčeno.

Osvědčení městského úřadu na odběrním poukazu na obuv se tedy mohlo vztahovat jen na ty údaje listiny, které obsahovala v době svého vydání. Proti této zásadě pochybil rozsudek, považoval-li za vlastní obsah listiny i podpis oprávněné odběratelky Karly P. na rubu poukazu a usuzoval-li na to ze skutečnosti, že prý se poukaz, sloužící k odběru obuvi, teprve tímto podpisem stal způsobilý k odběru obuvi, kdežto bez něho byl bezcenný, že teprve doplněn tímto podpisem tvořil pro obchodníka doklad o vydání obuvi a sloužil u městského úřadu jako doklad ke zúčtování přidělené obuvi a že dostal odstraněním podpisu uspokojené již odběratelky nový smysl, t. j. změnil se z dokladu o obuvi již vydané v doklad o právu na vydání obuvi.

Nesprávnost tohoto názoru záleží v tom, že nečiní rozdíl mezi tím, co osvědčuje vlastní obsah poukazu, totiž nárok oprávněného odběratele vybrati si ve lhůtě určené v poukazu určitou obuv, a tím, že je pro řádnou realizaci odběru obuvi předepsáno, aby nejen úřad písemně osvědčil odběratelův nárok na odběr obuvi, nýbrž aby i odběratel písemně potvrdil, že povolenou obuv řádně obdržel. Obě listiny, z nichž je jen prvá (poukaz) veřejnou listinou, druhá pak odběratelovým potvrzením, tvoří vzájemně zúčtovací doklady pro obchodníka i pro městský úřad. Pro zločin padělání veřejné listiny mohly proto být rozhodné jen změny na líci odběrního poukazu, kdežto dodatečnou změnu na jeho rubu lze posuzovati jen s hlediska správného přestupku, a pokud při tom padělatelka sledovala ještě zvláštní záměr poškozovací, je její jednání podvodem podle §§ 197, 461 tr. z. Pro tento zvláštní záměr, shodný s úmyslem podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z., t. j. uvést v omyl obchodníka s obuví, dosáhnutí neoprávněné výdaje obuvi a poškodit tak Protektorát na jeho právu přidělovati rovnoměrně potřebnou obuv a kontrolovati přiděl obuvi, má rozsudek zjištění. Ježto však byla obžalovaná podle zjištění v souzeném případě zadržena při činu, aniž se jí podařilo uvést prodávatele obuvi v zamýšlený omyl, je její skutek přestupkem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 461 tr. z.

Neprávem však zmateční stížnost dále dovozuje, že jde o absolutně nezpůsobilý pokus. Obžalovaná prý nemohla docílit výdaje obuvi, neboť je prý podle platných, zmateční stížností blíže neuvedených předpisů vyloučeno, aby si odběratel mohl vyzvednout obuv zmocněncem, a je předepsáno, aby se osoba oprávněná k odebrání obuvi vykázala občanskou legitimací, znějící na totéž jméno, na které byl vystaven poukaz. To prý obžalovaná nemohla učinit, nemažíc občanskou legitimaci Karly P.

Úvahy zmateční stížnosti, zda byly skutečně vyhlášeny takové předpisy, jsou bezpodstatné. Podle zmateční stížnosti nevyvráceného zjištění z textu odběrního poukazu je přípustné odebrání zboží zástupcem nebo zmocněncem. Není tudíž ani vyloučeno, že by byl prodávající, ať opominutím nebo z neznalosti předpisů, jichž se zmateční stížnost dovolává, vydal obuv domnělému zmocněnci, přidržuje se textu poukazu. Nelze proto mluvit o tom, že byla způsobilost jednání obžalované oklamatí vyloučena tvrzenými předpisy.

Zmateční stížnost není opodstatněna ani z této úvahy:

Podle uvedeného již zjištění vymazala obžalovaná na rubu poukazu podpis Karly P., předložila takto upravený poukaz v obchodě s obuví a žádala, aby jí byl na poukaz vydán jeden pár bot, zamýšlejíc uvést tak prodávajícího v omyl a způsobiti Protektorátu škodu na jeho právu rozdělovat obuv. Tím jasně projevila, že pojala do svého úmyslu všechny pojmové znaky, které činí skutek podvodem, a uvádějíc tento úmysl ve skutek, projevila dostatečně opravdovost a rozhodnost svého úmyslu. Podle zjištěného průběhu sama ani nepochybovala o tom, že užila k uskutečnění činu způsobilého prostředku vedoucího k vytčenému cíli, naopak z jejího chování vyplývá, že u prodáváče předpokládala určité opominutí, totiž zanedbání vydaných snad předpisů o prodeji obuvi na poukazy. V tom se mýlila, avšak tento omyl jí neprospívá a nevylučuje její zlý úmysl, který se podle zjištěného souhrnu stěžovatelčina jednání projevil již s dostatečnou rozhodností a opravdovostí.

Takto projevovaný zlý úmysl stačí v tomto případě k odsouzení pro pokus podvodu. Stačí úmysl poškodit. Vzniku škody netřeba.

Čís. 7089.

Osmidenní lhůtu k provedení odvolání podle § 467, odst. 1 tr. ř. dává zákon stěžovateli, jen když je ohlásil.

Hodlá-li odvolatel odůvodnit své odvolání již při jeho ohlášení, musí tak učinit ve třídní lhůtě podle § 466, odst. 1 tr. ř.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1943, Zm II 151/43.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací o zmateční stížnosti generálního prokurátora k zachování zákona do rozsudku krajského soudu jako odvolacího soudu pro přestupky ze dne 4. listopadu 1942 takto právem:

Rozsudkem krajského soudu jako odvolacího soudu pro přestupky ze dne 4. listopadu 1942, pokud jím bylo věcně rozhodováno o odvolání státního zastupitelství podaném co do obžalované Boženy A. do rozsudku okresního soudu v N. ze dne 30. září 1942, byl porušen zákon v ustanovení §§ 469 a 474 tr. ř.

Podle poslední věty § 292 tr. ř. se zrušuje uvedený rozsudek krajského soudu, pokud se týká obžalované Boženy A., v celém rozsahu a uznává se právem, že se odvolání státního zastupitelství, podané do rozsudku okresního soudu v N. ze dne 30. září 1942 co do obžalované Boženy A., odmítá.

Důvody:

U okresního soudu v N. se vedlo trestní řízení proti Antonínu A. a jeho manželce Boženě A. pro přestupek krádeže podle § 460 tr. z. Rozsudkem okresního soudu v N. ze dne 30. září 1942 byl obžalovaný Anto-

nín A. částečně uznán vinným přestupkem krádeže podle § 460 tr. z., částečně byl podle § 259, čís. 2 tr. ř. osvobozen a stejně byla spoluobžalovaná Božena A. podle § 259, čís. 2 tr. ř. úplně osvobozena od obžaloby pro přestupek podle § 460 tr. z.

Do tohoto rozsudku ohlásil zmocněnec státního zastupitelství ihned po vynesení rozsudku odvolání, a sice — jak je v protokole o hlavním přelíčení výslovně uvedeno — »odvolání do nízké výměry trestu«, se žádostí o sdělení spisů státnímu zastupitelství k provedení odvolání. Státní zastupitelství pak po předložení spisů v osmidenní lhůtě dne 12. října 1942 provedlo odvolání, a to jak do odsuzující, tak i do osvobozující části rozsudku co do viny pro zmatek podle § 281, čís. 5, 9, písm. a), 11 tr. ř. a do trestu. V provedení odvolání brojilo zejména proti osvobozujícímu rozsudku u Boženy A.

Rozsudkem krajského soudu jako odvolacího soudu v přestupcích ze dne 4. listopadu 1942 bylo odvolání veřejného žalobce co do viny obžalovaného Antonína A. zamítnuto, naproti tomu však bylo vyhověno jeho odvolání co do obžalované Boženy A., ohledně této obžalované byl napadený rozsudek okresního soudu zrušen a obžalovaná Božena A. uznána vinnou přestupkem podílnictví na krádeži podle § 464 (185) tr. z., jehož se dopustila tím, že v roce 1941 na sebe převedla a ukrývala věci ukradené Antonínem A.

Týmž rozsudkem bylo pak vyhověno také odvolání veřejného žalobce z výroku o trestu obžalovaného Antonína A.

Generální prokurátor napadá nyní zmáteční stížností na zástitu zákona podle § 33 tr. ř. rozsudek odvolacího soudu co do obžalované Boženy A., vytýkáje právem porušení zákona v ustanoveních §§ 469 a 474 tr. ř.

Podle ustanovení § 466, odst. 1 tr. ř. má být odvolání do rozsudku okresního soudu opověděno (ohlášeno) do tří dnů po jeho vyhlášení.

Podle § 467, odst. 1 tr. ř. má stěžovatel právo v osmi dnech od opovědění odvolání, a pokud před opověděním nebo při něm žádal za opis rozsudku, po jeho doručení podat provedení důvodů svého odvolání a po případě oznámit nové skutečnosti nebo průvody, uveda podrobně veškeré okolnosti vhodné k posouzení jich závažnosti.

Podle ustanovení § 467, odst. 2 tr. ř. má stěžovatel buď při opovědi odvolání nebo v jeho provedení výslovně prohlásit, kterými body nálezu se cítí stížen a které důvody neplatnosti chce uplatňovat.

Podle § 467, odst. 5 tr. ř. má okresní soud opožděné odvolání nebo jeho provedení odmítnout.

Z těchto ustanovení plyne, že osmidenní lhůta k provedení odvolání běží stěžovateli jenom tehdy, ohlási-li odvolání samo již ve třídní lhůtě. Odvolatel může ovšem odůvodnit své odvolání již při jeho ohlášení, v tom případě se tak však musí stát ve třídní lhůtě stanovené zákonem pro jeho ohlášení.

Byl-li — jak bylo uvedeno — rozsudkem okresního soudu uznán vinným pouze obžalovaný Antonín A. a byl-li proto jen tomuto obža-

lovanému vyměřen trest, kdežto obžalovaná Božena A. byla rozsudkem okresního soudu obžaloby zcela zproštěna, je nepochybné, že se odvolání ohlášené do tohoto rozsudku zmocněncem státního zastupitelství slovy: »odvolání do nízké výměry trestu« týkalo pouze obžalovaného Antonína A., že však jím vůbec nebyl napaden rozsudek soudu první stolice, pokud jde o jeho zprošťující část co do obžalované Boženy A. Bylo proto odvolání státního zastupitelství, podané v podání ze dne 14. října 1942 i ohledně obžalované Boženy A., co do této obžalované opožděné, neboť nebylo podáno ve třech dnech od vyhlášení rozsudku. Mělo být proto odmítnuto podle § 467, odst. 5 tr. ř. již okresním soudem, a když tento opominul tak učinit, podle § 469 tr. ř. odvolacím soudem již v neveřejném sedění. Rozhodoval-li pak odvolací soud o tomto opožděném odvolání při odvolacím hlavním přelíčení a dokonce mu vyhověl tak, jako by bylo podáno včas, porušil zákon i v ustanovení § 474 tr. ř.

Bylo proto vyhověno zmáteční stížnosti generálního prokurátora a podle § 292 tr. ř. vysloveno porušení zákona, jak bylo vytýkáno. Poněvadž pak byl porušen zákon v neprospěch obžalované Boženy A., byl podle poslední věty § 292 tr. ř. zrušen závadný postup obou soudů a rozhodnuto tak, jak odpovídá zákonu.

Čís. 7090.

K subjektivní skutkové podstatě zločinu podvodu podle § 199, písm. e) tr. zák. stačí úmysl odníti poškozenému průkazní prostředek o vytýčené hranici. Není třeba úmyslu připravit ho o část pozemku.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1943, Zm I 1137/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu, jímž byla obžalovaná uznána vinnou zločinem podvodu podle §§ 197, 199, písm. e) tr. z.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmátečnosti podle § 281, čís. 4 a 9, písm. a) tr. ř., vešměs však bezdůvodně.

Výtka zmatku podle § 281, čís. 4 tr. ř. pro zamítnutí stěžovatelčina návrhu na výslech svědka Jana R. o tom, že spolu s manželem koupila louku až k samé cestě a že proto byl mezník, který vytáhla, vsazen do pozemku, tvořícího její vlastnictví, a na dotaz u okresního soudu v P. o tom, že se vsazení mezníku stalo bez účasti soudu a aniž předcházelo řízení podle § 850 obč. zák., neobstojí, protože uvedené skutečnosti jsou, jak bude dále dovozeno, naprosto bez významu pro skutkovou podstatu zločinu podvodu podle §§ 197, 199, písm. e) tr. z.

Podle stálého rozhodování nejvyššího soudu (rozhodnutí čís. 2616, 6563 Sb. n. s.) jsou mezníky ve smyslu § 199, písm. e) tr. z. znaky, které byly určeny k označení mezi pozemků aktem účastníky vřízicím (zasazení

za účasti soudu), nebo ty, které byly za takové účastníky výslovně nebo mlčky uznány; v tomto druhém případě se nevyžaduje zasazení mezníků soudem. Jsou proto jimi i mezníky, které zasadil geometr bez účasti soudu a které účastníci výslovně nebo mlčky uznali. Podle nenapadeného zjištění rozsudku byl mezník odstraněn stěžovatelkou zasazen při vyměření hranic, které provedl úředně oprávněný geometr na popud města P. ze účelem stanovení hranic veřejného statku, a vyznačoval hranici mezi obecní cestou města P. a pozemkem stěžovatelky a jejího manžela; k měření byli pozváni všichni dotčení vlastníci pozemků; stěžovatelka se k němu dostavila a nevznesla námitek proti zasazení mezníků a vůbec proti vyměření hranice a jejímu vytýčení třemi mezníky. Okolnost, že manžel obžalované, který je spolu s ní spoluvlastníkem pozemku, nebyl osobně přítomen při vyměření, je nerozhodná, když byl při vyměření zastoupen obžalovanou, svou manželkou, a ani dodatečně nevznesl proti vyměření námitek. Stejně je nerozhodné, proč obžalovaná nebo její manžel nevznesli proti vyměření námitek. Rozhodné je jediné, že, ježto nebyly vzneseny námítka, byla hranice geometrem vytýčena mezníky. Takto vytýčená hranice nesmí se svémocně měnit. Zákon chrání v § 199, písm. e) tr. z. v prvé řadě mezník jako průkazní prostředek hranice. Po stránce subjektivní stačí proto, že pachatel, který úmyslně a svědomě odstraňuje mezník, chce poškozeného připravit o průkazní prostředek vytýčené hranice jeho pozemku. Dále sahající úmysl připravit poškozeného o část jeho pozemku se nevyžaduje. Lze proto ponechat stranou všechny vývody zmateční stížnosti, snažící se dovodit, že hranice vytýčená geometrem neodpovídala skutečné hranici, že obžalovaná a jejímu manželu patřil i dílec oddělený mezníky od jejich pozemku nebo že o tom obžalovaná byla alespoň subjektivně přesvědčena. Okolnost, že si obžalovaná nebyla vědoma trestnosti svého činu, nemůže jí omluvit vzhledem k ustanovení § 3 tr. z.

Čís. 7091.

Výrobním tajemstvím ve smyslu § 31 zák. čis. 111/1927 Sb. je i uzpůsobení a zdokonalení výrobního postupu, jež se stalo zvláštností v poměru k určitému podniku. Je nerozhodné, že se pachatel zúčastnil jako zaměstnanec podniku zdokonalovacího procesu.

Pojem znalostí ve smyslu § 13, odst. 3 zák. čis. 111/1927 Sb.

Jde o pokus přečinu podle § 31, odst. 1 zák. čis. 111/1927 Sb., nikoliv o beztrestné přípravě jednání, dal-li si zaměstnanec, zamýšleje prozradit k soutěžním účelům výrobní tajemství podniku, zhotoviti modely zvláštního zařízení používaného v podniku a uschoval je u třetí osoby, která je vydala majiteli podniku dříve, než jich pachatel použil.

(Rozh. ze dne 22. dubna 1943, Zm I 77/43.)

Nalézací soud uznal obžalované A. a B. vinnými,

I. že obžalovaný A.

I. ve své cihelně v N., tedy ve vlastním podniku za účelem soutěže při provozu cihlářské živnosti vyráběl od začátku října 1936 do konce

září 1937 hliněnou krytinu systému »R — — —« pomoci speciálního formovacího ústí, které bez svolení soukromého žalobce získal za pomoci spoluobžalovaného B. přímo z technických zásob cihelny soukromého žalobce P., dále že při tovární výrobě ražených tašek francouzského způsobu zavedl na začátku sezony 1937 odvzdušňování pracovních forem pomocí odvzdušňovacích kanálků, jehož výhody a význam pro výrobu vlnovek seznal přímo v P-ově cihelně za svých nedovolených návštěv a od obžalovaného B., a že tím neoprávněně užil výrobního tajemství, o němž věděl, že ho může být použito za účelem soutěže, a jehož znalostí nabyl vlastním i cizím jednáním přičím se zákonu a dobrým mrávům, zejména výzvědou,

2. že někdy v září 1936 vyzýval Bohumila S. a koncem roku 1936 a na začátku roku 1937 několikrát Bohuslava V., oba zaměstnance soukromého žalobce, za trvání jejich zaměstnaneckého poměru, aby mu S. podle přinesené vrchní formy na raženou francouzskou tašku zhotovil dřevěný model tašky se zaobleným tvarem, a to takovým, jako jej vyrábějí v cihelně soukromého žalobce (vlnovky) — Bohuslav V. pak aby mu předělal ořezávací stolek pro »R — — —«, pořídil osm kusů odlišku na formovací ústí pro krytinu systému »R — — —« a dva odlišky ozubených kol pro plavidlo hlíny a zhotovil náčrtek plavidla s udáním rozměrů a sít k témuž plavidlu, jakého je používáno v P-ově závodě, a že tímto jednáním hleděl jmenované osoby svěsti k neoprávněnému sdělení výrobního tajemství soukromého žalobce, jež jim bylo svěřeno nebo se jim stalo přístupným v důsledku jejich poměru v podniku a o němž věděli, že ho může být použito za účelem soutěže, při čemž však toto působení obžalovaného zůstalo bez výsledku,

II. že obžalovaný B. jako technický správce cihelen soukromého žalobce P. za trvání tohoto zaměstnaneckého poměru během roku 1936

1. sdělil spoluobžalovanému A. neoprávněně způsob odvzdušňování pracovních forem při výrobě ražených tašek, zvaných vlnovek, jak je toto odvzdušňování s úspěchem používáno v závodě soukromého žalobce, a neoprávněně mu učinil přístupným speciální formovací ústí pro tašky systému »R — — —«, jež bylo vyrobeno v P-ově cihelně pouze pro vlastní potřebu, pokud se týče svými rozkazy udělenými Bohuslavu V. uvedený zlý skutek nastrojil, při čemž se jednalo vesměs o výrobní tajemství, která byla obžalovanému B. svěřena buď v důsledku jeho zaměstnaneckého poměru v P-ově podniku nebo se mu stala jinak přístupnými a o nichž věděl, že jich může být použito za účelem soutěže,

2. dal zhotoviti několika zaměstnancům v podniku soukromého žalobce jednak dřevěné modely obloukových závěsů (konsolek), jednak odlišky dalších nejdůležitějších součástí k ořezávacímu stolku, dále pak plechové šablony strojního odvzdušňovače a jeho sít, a takto připravené vzory stolu, patřící svou povahou k výrobním tajemstvím soukromého žalobce, odvezl k Bohuslavu V., aby u něho byly uloženy pro další potřebu obžalovaného, a že tak podnikl činy, které vedly ke skutečnému neoprávněnému sdělení výrobního tajemství (jež mu buď byla svěřena v důsledku jeho poměru v podniku, nebo se mu stala jinak přístupnými

a o nichž věděl, že jich může být použito za účelem soutěže) jiným osobám, k dokonání tohoto činu však nedošlo pouze pro překážku odjinud v to přišlou,

a že tím spáchali

I. obžalovaný A.

ad 1. přečin porušování a využívání výrobních tajemství naznačený v § 31, odst. 2 zák. č. 111/1927 Sb.,

ad 2. pokus svádění ku přečinu porušování a využívání výrobních tajemství podle § 9 tr. z. a § 31, odst. 1 uved. zák.,

II. obžalovaný B.

ad 1. přečin porušování a využívání výrobních tajemství ve smyslu § 31, odst. 1 zák. č. 111/1927 Sb.,

ad 2. pokus přečinu porušování a využívání výrobních tajemství podle § 8 tr. z. a § 31, odst. 1 uved. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnosti obžalovaných do tohoto rozsudku nalézacího soudu.

Z d ů v o d ů:

Neúplnost řízení (§ 281, čís. 4 tr. ř.) spatřuje zmateční stížnost v tom, že nalézací soud neprovedl důkaz svědky o tom, že byl obžalovaný B. při výrobě pracovních sádrových forem za použití odvzdušňování kuličky a dírkami zaměstnán dlouhá léta před tím, než přišel do závodu soukromého žalobce, a že to byl právě on, který zavedl u soukromého žalobce tuto odvzdušňovací metodu při výrobě sádrových forem.

Z obsahu tohoto návrhu je zřejmé, že se zmateční stížnost domnívá, že by byly provedením těchto důkazů dokázány skutečnosti, z nichž by bylo lze souditi, že nešlo o výrobní tajemství, jež obžalovaný A. vyzvěděl a použil ve svém podniku, nebo že nešlo o výrobní tajemství, jež bylo obžalovanému B. svěřeno nebo se mu stalo jinak přístupným v důsledku jeho poměru v podniku.

Výtka neúplnosti řízení je činěna neprávem.

Napadený rozsudek uvádí, že se v cihelně soukromého žalobce společnou prací všech dělníků i za účasti obžalovaného B. počaly vyrábět francouzské vlnovky podle zvláštního zaobleného tvaru, že tento způsob výroby činí obtíže pro tvoření bublin v sádrových formách vlnovek, že se podařilo odstranit tuto vadu odvzdušňovací metodou pomocí zvláštních kanálků, které se tvoří při výrobě sádrových forem zvláštními jehlami a háčky. Napadený rozsudek dále uvádí podle znaleckého posudku, že »odvzdušňování« není vynálezem soukromého žalobce a že je to zařízení i jině používané, že však odvzdušňování použité v souzeném případě bylo přizpůsobováno vlastními pracemi v cihelně, takže se došlo k výhodnější výrobě. Právě v této úpravě jinak známého odvzdušňovacího způsobu spatřuje nalézací soud výrobní tajemství soukromého žalobce.

S tímto závěrem nalézacího soudu nutno souhlasit, neboť výrobním tajemstvím je i uzpůsobení a zdokonalení výrobního postupu; nezáleží na tom, že je výrobní postup znám i jiným podnikům; rozhoduje tu jediné, že se uzpůsobení a zdokonalení tohoto postupu stalo zvláštností v poměru k určitému podniku. O tento případ šlo v souzené věci, neboť odvzdušňovací postup byl upraven zvláštním způsobem v cihelně soukromého žalobce. Tento postup byl získán postupně zkušeností; jeho význam záležel ve výrobě dokonalejšího zboží, tedy ve výhodě, již lze využít soutěžitelky.

Je proto zcela nezávažné, že obžalovaný B. poznal odvzdušňovací způsob již dříve než nastoupil zaměstnání u soukromého žalobce, neboť — jak bylo řečeno — podstata výrobního tajemství nezáleží v souzeném případě v použití toho způsobu, nýbrž v jeho upravení. Je proto nepochybně patrné, že obhajoba nebyla zkrácena, když nebyly provedeny důkazy uvedenými svědky (§ 281, posl. odst. tr. ř.).

To však platí i v dalším směru, pokud by bylo lze z uvedeného návrhu soudit, že jím má být dále osvědčeno, že to byl právě obžalovaný B., který použil nejen odvzdušňovacího způsobu, ale i provedl jeho uzpůsobení pro podnik soukromého žalobce.

Napadený rozsudek připouští, že se obžalovaný B. zúčastnil tohoto uzpůsobení svými radami. Zjistil však zároveň, že se to dalo v podniku soukromého žalobce postupnými pokusy a zdokonalováním, což bylo spojeno s finančními náklady. Ježto byl obžalovaný B. zaměstnán v tomto podniku, stalo se mu uvedené uzpůsobení postupu známým v důsledku tohoto jeho poměru. Nezáleží na tom, že se obžalovaný zúčastnil tohoto zdokonalovacího procesu, neboť mu ani tím nevzniklo disposiční právo k postupu takto uzpůsobenému a zdokonalenému. Ani tato skutečnost nevylučuje, že jde o výrobní tajemství, které patří podniku soukromého žalobce. Že se na souzený případ nevztahuje ustanovení § 5, odst. 3 zákona čís. 30/1897 ř. z., plyne již z toho, že ono uzpůsobení a zdokonalení nelze pokládat za vynález, jež učinil zaměstnanec ve službě, neboť nalézací soud v soulase se znaleckým posudkem odepřel tomuto uzpůsobení povahu vynálezu. Že nalézací soud pochybil v tomto směru, se zmateční stížností ani nepokouší dovoditi.

Zmateční stížnost se domnívá (§ 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.), že je použití skutkové podstaty přečinu podle § 31 zákona proti nekalé soutěži v souzeném případě vyloučeno proto, že jde toliko o používání znalostí a zručnosti, kterých zaměstnanec nabyt v pravidelném postupu své činnosti konané s vůlí zaměstnavatele v jeho podniku (§ 31, odst. 3, § 13, odst. 3 uved. zák.).

Podle napadeného rozsudku záleží výrobní tajemství v uzpůsobení obecných výrobních postupů, kteréžto uzpůsobení bylo získáno hmotnými oběťmi a dovojuje výhodnější výrobu, přizpůsobenou vlastnostem suroviny; takové znalosti nelze podřaditi znalostem, o nichž mluví ustanovení § 13, odst. 3 uved. zák., neboť toto ustanovení má na mysli zna-

losti, které jsou obecně spojeny s podnikáním určitého druhu, takže si je osvojují všichni zaměstnanci téhož oboru. Uzpůsobení výrobního postupu, o jaké jde, je však znalostí, která je zvláštností podniku soukromého žalobce, a již si tudíž mohou osvojit toliko jeho zaměstnanci. Nevylučuje tudíž povaha těchto znalostí použití ustanovení § 31 zákona proti nekalé soutěži, jak se zmateční stížnost mylně domnívá.

Pokud zmateční stížnost dovozuje, že v souzeném případě nejde o výrobní tajemství, jež se obžalovanému B. stalo přístupným v důsledku jeho poměru v závodě, odkazuje se na to, co bylo o této otázce uvedeno při vyřízení důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 4 tr. ř.

Podle zjištění napadeného rozsudku sdělil obžalovaný B. obžalovanému A. způsob odzdušňování pracovních forem při výrobě francouzských vlnovek a dále mu učinil přístupným speciální formovací ústí pro výrobu tašek »R — —«. Nalézací soud pak zjistil, že si obžalovaný B. dal zhotoviti modely zvláštního zařízení používaného v cihelně soukromého žalobce a že si je uschoval u Bohuslava V., jemuž řekl, že si je vyzvedne, až jich bude potřebovat. Ježto šlo o systematickou a dlouhý čas trvající činnost obžalovaného B., usoudil nalézací soud, že jeho činnost byla nesena úmyslem prozradit výrobní tajemství k soutěžním účelům. Toho nebylo dosaženo, ježto Bohuslav V. vydal uložené předměty soukromému žalobci.

V tomto ději pak nalézací soud shledal pokus přečinu podle § 31 uved. zákona. Tento závěr napadá zmateční stížnost, neboť se domnívá, že jde toliko o přípravné jednání. Tomuto názoru nelze přisvědčiti, neboť z celkové činnosti obžalovaného plyne, že jeho činnost překročila meze přípravného jednání a že mu bylo v dokonání činu zabráněno tím, že mu Bohuslav V. znemožnil dokonání činu.

Čís. 7092.

Skutkový omyl nezbavuje obžalovaného odpovědnosti podle § 335 tr. z., zavínil-li si jej svou neopatrností.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1943, Zm I 32/43.)

Obžalovaný řídil elektrický vlak trati číslo 12 směrem k Malé Straně. Vyjel ze stanice »u Hlávkova mostu« a pokračoval v jízdě, ačkoliv byly výhybky u mostu postaveny vlevo pro jízdu na most, kdežto jeho vlak měl jeti přímo. Tím se stalo, že jeho motorový vůz odbočil na výhybkách doleva a narazil na vlak téže trati, jedoucí právě tímto směrem opačným směrem. Při srážce bylo těžce zraněno několik cestujících.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným přečinem podle §§ 335, 337 tr. zák. (čl. III. vládn. nař. čís. 306/1939 Sb.).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Nalézací soud se zabýval obhajobou obžalovaného při hlavním přelíčení, že byl přesvědčen, poněvadž se koleje leskly na slunci, že je výhybka správně postavena, a zhodnotiv ji došel k přesvědčení, že je nehodnověrná a že je hodnověrnější jeho původní údaj (u policie), že se z uvedeného důvodu pouze domníval, že je výhybka správně postavena. Není zde proto neúplnosti vytykané zmateční stížností ve smyslu § 281, čís. 5 tr. ř. Poněvadž však nalézací soud při řešení otázky zavinění obviněného vychází i z předpokladu, že byl obžalovaný skutečně v důsledku chybného zrakového vjemu, způsobeného leskem kolejí na slunci, přesvědčen, že je výhybka správně postavena, není třeba se obírat dalšími výtkami zmateční stížnosti, zabývajícími se formální správností uvedeného výroku nalézacího soudu o hodnověrnosti obhajoby obžalovaného.

S hlediska zmatku podle § 281, čís. 9, písm. a), nesprávně též písm. b) tr. ř. snaží se zmateční stížnost dovodit, že uvedený zrakový dojem obžalovaného, že je výhybka správně postavena, vylučuje zavinění obžalovaného zejména z důvodů § 2, písm. e), f) tr. z. a že je opačný názor nalézacího soudu právně mylný. Leč marné.

Podle nenapadeného zjištění nalézacího soudu bylo povinností obžalovaného jako řidiče motorového vozu postavit správně výhybku. Z toho plyně přirozeně povinnost obžalovaného přesvědčiti se řádně a spolehlivě, zda je výhybka postavena správně pro jeho další jízdu, či zda je postavena pro jízdu na Hlávkův most, jak tomu bylo vždy, když výhybkou projížděl naposled elektrický vlak jiné trati jedoucí tímto směrem a jak tomu bylo i v souzeném případě, kdy podle nenapadeného zjištění nalézacího soudu projel výhybkou asi dvě minuty před obžalovaným elektrický vlak trati číslo 14 jedoucí na Hlávkův most. Obžalovaný musil proto za tohoto stavu věci počítati s možností, že je výhybka postavena pro směr jeho jízdy nesprávně a měl se přesvědčiti způsobem vylučujícím jakoukoli pochybnost a omyl, zda výhybka stojí správně. Měl buďto před výhybkou zastavit a tak se z bezprostřední blízkosti přesvědčiti o jejím postavení, neb alespoň jeti ze stanice k výhybce tak mírnou rychlostí, aby mohl včas ještě před výhybkou zastavit, kdyby se přesvědčil, že výhybka nestojí správně. Kdyby se byl obžalovaný takto zachoval, nebyl by elektrický vlak, jím řízený, přešel na nesprávnou kolej, a nebvo by došlo ke srážce s protijedoucím elektrickým vlakem a k jejím následkům. Obžalovaný se tak však nezachoval, spolehl se na svůj, jak se později ukázalo klamný zrakový vjem, isa si vědom jeho důvodu, totiž lesku kolejí na slunci, a to ještě v vzdálenost dvaceti, pokud se týče šestnácti metrů, a pak si již výhybky nevšiml. Stíhá ho proto zavinění na nehodě a jejích důsledcích ve smyslu §§ 335, 337 tr. z. Skutkový omyl obžalovaného o stavu výhybky byl zaviněn jeho nedbalostí a nemůže ho proto zbaviti odpovědnosti za čin spáchaný z nedbalosti. Ustanovení § 2, písm. f) tr. z. nemůže se obžalovaný dovolávati u takového činu.

Čís. 7093.

Nejde o podílnictví na krádeži, převedl-li pachatel na sebe a ukrýval ovoce pocházející z polního pychu (vlád. nař. čís. 404/1940 Sb.*).

Pro otázku, zda ukrývané ovoce pocházelo z krádeže nebo z polního pychu, je rozhodná cena odcizeného ovoce, z něhož pocházelo.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1943, Zm I 572/42.)

Při domovní prohlídce, vykonané četnictvem u obžalovaného, bylo v bytě obžalovaného nalezeno 7 kg jablek v ceně 43.40 K, 4 kg hrušek v ceně 20 K a dvě láhve zavařených švestek v ceně 10 K.

Nalézací soud zjistil, že všechno toto ovoce odcizil některý člen rodiny obžalovaného, jejíž členové odcizovali ovoce ke škodě správy dvora v N., aniž se je podařilo dopadnouti při činu, a že obžalovaný věděl, že jde o kradené ovoce.

Na tomto podkladě uznal nalézací soud obžalovaného (jehož mimo to uznal vinným zločinem podle § 99 tr. zák.) vinným, že na sebe převedl a ukrýval věci, ukradené některým členem jeho rodiny, totiž jablka, hrušky a švestky v ceně 73.40 K, a že tím spáchal přestupek podílnictví na krádeži podle § 464 tr. z.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem veřejného násilí nebezpečným vyhrožováním podle § 99 tr. z. a přestupkem podílnictví na krádeži podle § 464 tr. z., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a vrátil věc soudu první stolice, aby o ní znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Na podkladě, který zjistil rozsudek nalézacího soudu, nemůže obstát ani výrok odsuzující stěžovatele pro přestupek podle § 464 tr. z. I tu uplatňuje zmateční stížnost věcně zmatek podle § 281, č. 9, písm. a) (nikoliv číselně dovolávaný důvod zmatečnosti podle § 281, č. 10) tr. ř. vytýkajíc, že nejde o krádež, nýbrž o polní pych, když členové stěžovatelovy rodiny (patrně se stromů) odcizili ovoce v ceně 73.40 K, a že tudíž ani stěžovatelovu činnost nelze v té příčině považovati za podílnictví na krádeži a vůbec za čin soudně trestný. Při tom nelze ovšem, jak činí zmateční stížnost, vycházeti jen z ceny odcizeného ovoce, které stěžovatel podle rozsudkového předpokladu na sebe převedl a ukrýval, nýbrž bylo nutno zjistiti, zda bylo odcizeno ovoce v ceně přes

*) Poznámka redakce: Nyní vlád. nař. čís. 232/1943 Sb.

100 K (§ 1, odst. 3 vlád. nař. č. 404/1940 Sb.*). Poněvadž rozsudek neobsahuje o tom potřebné zjištění, nelze ani tu rozhodnouti ve věci samé.

Aniž se proto bylo třeba obíratí ostatními výtkami zmateční stížnosti, bylo jí vyhověno již s uvedených hledisk, napadený rozsudek byl v dotčené části zrušen jako zmatečný a prvému soudu bylo uloženo, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Čís. 7094.

Nepravdivé údaje o vlastnostech prodáváného dobytčete vybočují z rámce pouhého občanskoprávního poměru a zakládají skutkovou podstatu podvodu, učinil-li je prodávající v poškozovacím úmyslu.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1943, Zm II 498/42.)

Obžalovaný koupil v únoru 1939 staršího koně za 3500 K. Poněvadž hned po koupi zjistil, že je kůň silně dýchavičný a neschopný k tahu, učinil na prodávatele trestní oznámení pro zločin podvodu. Znalec slyšený v trestním řízení zjistil v srpnu 1939, že koně nelze řádně užívat k tahu, protože trpí chronickým emfysémem plic a chronickou srdeční vadou, a že má jen cenu jatečného koně, t. j. asi 1500 K. Obžalovaný, který ještě koncem července 1939 udal v témže trestním řízení jako svědek, že je kůň silně dýchavičný a neschopný k tahu a že má cenu asi 1200 až 1500 K, prodal přesto tohoto koně v listopadu 1939 poškozovému za 7.200 K tvrdě, že je dobrý tahoun a že je zdravý, že byl jen dříve »připálený« (dýchavičný).

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. z.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Hmotněprávní důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. uplatňuje stěžovatel především námitkou, že poškozovému vznikl při prodeji koně, který neměl takové vlastnosti, jak tvrdil obžalovaný, nárok ze správy, pokud se týče nárok na náhradu škody, jež lze vymáhati cestou občanského práva. Vzhledem k tomuto ekvivalentu není prý Václav P. poškozoven, neboť jde jen o dočasné odnětí možnosti disponovati s vylákanou trhovou cenou, a tudíž ani obžalovaný nemohl prý míti poškozovací úmysl, je-li majetný a je-li proto zmíněný nárok poškozovému dobytčeti. Měl prý proto napadený rozsudek učiniti v tomto směru skutková zjištění.

*) Pozn. red.: Nyní § 3 vlád. nař. čís. 232/1943 Sb.

Zmateční stížnost je sice v právu, pokud uvádí, že není každé nepravdivé tvrzení, zvláště při prodeji a kupu dobytka, již podvodným klamem a že nepravdivá tvrzení o vlastnostech dobytčat nutno posuzovat zpravidla jen podle občanského zákona. Jakmile se však oklamání stalo lstivě a v úmyslu poškozovacím a byla způsobena škoda, neb aspoň byla možná, nejde už o občanskoprávní poměr, nýbrž o podvod ve smyslu trestního zákona, neboť tím jsou splněny všechny znaky zločinu nebo přestupku podvodu. Napadený rozsudek vyslovuje, že si byl stěžovatel vědom toho, že kůň jím prodávaný je dýchavičný, že není v hospodářství upotřebitelný a že proto nemá cenu 7200 K, nýbrž jako porážkové zvíře jen cenu asi 1500 až 2000 K. Jestliže ho přesto před poškozeným vydával za zdravé (z dřívější choroby již vyléčené) zvíře a za dobrého tahouna, takže se poškozený do zaplacení kupní ceny nemohl přesvědčiti o opaku, a jestliže za tohoto stavu věci přijal částku 7200 K, věděl, že už tím poškozuje Václava P. Jednal tedy v poškozovacím úmyslu. Okolnost, že poškozený může vymáhati a vymáhá svoje nároky pořadem práva občanského, je nerozhodná pro posouzení otázky poškozování i poškozovacího úmyslu, neboť kůň byl zaplacen, musel pak býti poražen a poškozený neměl za své peníze ve svém hospodářství takové zvíře, jaké potřeboval. Neprávem se při tom stěžovatel dovolává rozhodnutí č. 1808 Sb. n. s., neboť zrušovací soud upustil od výkladu pojmu škody v něm uvedeného, jak je zřejmo z řady pozdějších rozhodnutí, na př. č. 3323, 4255, 6443 Sb. n. s.

Týž zmatek, pokud se týče důvod zmatečnosti podle § 281, č. 10 tr. ř. uplatňuje stěžovatel dále námitkou, že nabídka vrátit kupní cenu proti vrácení koně a zaplacení přiměřené náhrady za jeho používání vylučuje u něho poškozovací úmysl, nebo že se úmysl mohl nésti jen k takové škodě, že by šlo o pouhý přestupek podvodu. Tato námitka není však provedena po zákonu, totiž ve smyslu § 288, odst. 2 č. 3 tr. ř. na základě skutečností zjištěných nalézacím soudem, neboť napadený rozsudek nezjišťuje, že stěžovatel při zmíněné nabídce žádal přiměřenou náhradu za používání koně, nýbrž že žádal vysokou náhradu, jež ovšem mohla učinit celou nabídku pro poškozeného bezvýznamnou. Nelze se jí proto věcně obírat.

Čís. 7095.

Ke skutkové podstatě zlomyslného poškození cizího majetku podle § 85, písm. a) tr. z. stačí po stránce subjektivní pachatelovo vědomí, že z jeho jednání nutně vznikne protiprávné poškození cizího majetku.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1943, Zm I 1199/42.)

Obžalovaný házel dne 27. července 1941 do n-ského potoka kousky chleba, do nichž zahrnul rozemletou chebuli, obsahující jed pikrotoxin, aby tak otrávil ryby a mohl je lehce vyloviti podběrákem. Majitelce rybolovu vznikla v uvedeném místě n-ského potoka otrávením ryb škoda asi 5000 K.

Protože se nedalo zjistit, že obžalovaný vůbec nějaké ryby vylovil, uznal jej nalézací soud vinným, že dne 27. července 1941, vhodiv chleba s chebuli do n-ského potoka a přivodiv tím otravu ryb v povodí Zdeňky P-ové v úmyslu odnítí z jejího držení a bez jejího přivolení ryby v hodnotě nepřevyšující částku 2000 K, podnikl čin, vedoucí ke skutečnému vykonání přestupku krádeže, k jehož dokonání nedošlo jen pro překážku odjinud v to příšlou nebo náhodou, a že tím spáchal přestupek nedokonané krádeže podle §§ 8, 460 tr. z.

Naproti tomu ho podle § 259, č. 2 tr. ř. zprostil obžaloby pro zločin zlomyslného poškození cizího majetku podle § 85 písm. a) tr. z., a to pro nedostatek subjektivní skutkové podstaty tohoto trestného činu, ježto tato skutková podstata podle jeho názoru předpokládá přímý zlý úmysl poškodit cizí majetek a obžalovaný otrávil ryby nikoli v tomto »obmyslu«, nýbrž jen proto, aby mohl snáze pytláčiti.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do tohoto rozsudku krajského soudu, čelící proti výroku, jímž byl obžalovaný podle § 259, čis. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro zločin podle § 85, písm. a) tr. z., zrušil napadený rozsudek v tomto výroku i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících a přikázal věc nalézacímu soudu, aby jí v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, dbaje při tom pravoplatného odsouzení pro přestupek nedokonané krádeže podle §§ 8, 460 tr. z.

Důvody:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství nelze přisvědčiti, pokud se domáhá (§ 281, čis. 10 tr. ř.) odsouzení obžalovaného pro zločin pokusu krádeže podle §§ 8, 171, 173 tr. z. (nesprávně též podle § 174, písm. e) tr. z., neboť nejde o krádež ryb v rybníku — viz rozh. čis. 3966 Sb. n. s.) tvrdíc, že nalézací soud neuvažoval, zda v jednání obžalovaného není obsažena tato skutková podstata, ačkoliv zjistil škodu 5000 K a dovil zlodějský úmysl obžalovaného.

Nalézací soud nezjistil, že by byl obžalovaný odcizil vůbec nějaké ryby; má sice za prokázáno, že obžalovaný otrávil ryby (v ceně 5000 K) za účelem snazšího pytláčení, avšak má podle výroku tvořícího s důvody rozsudku jediný celek za zjištěno, že obžalovaný měl v úmyslu odcizit ryby jen v hodnotě nepřevyšující 2000 K. Takto zjištěný skutkový děj, závazný i pro stěžovatele při provádění hmotněprávního důvodu zmatečnosti, podřadil nalézací soud správně skutkové podstatě přestupku nedokonané krádeže.

Nutno však souhlasit se zmateční stížností, pokud brojí s hlediska zmatku podle § 281, čis. 9, písm. a) tr. ř. proti zprošťujícímu výroku rozsudku u zločinu podle § 85, písm. a) tr. z.

Nalézací soud vycházel z názoru, že se ke skutkové podstatě tohoto zločinu vyžaduje přímo zlý úmysl poškodit cizí majetek. Avšak k jejímu naplnění stačí pachatelovo vědomí, že z jeho jednání, k němuž došlo za jiným protisociálním účelem, nutně vznikne poškození cizího majetku.

a vědomí protiprávnosti tohoto poškození. Pohnutka činu o konečný účel, jehož hodlá pachatel dosáti, jsou s hlediska této skutkové podstaty nerozhodné (srov. rozh. č. 6090, 6462 Sb. n. s.).

Nalézací soud zjistiv, že celková škoda způsobená otrávením ryb obžalovaným činí 5000 K, že naproti tomu škoda, k níž směřoval jeho zlodějský úmysl, nepřevyšuje 2000 K, nezabýval se vůbec souzenou věcí s tohoto hlediska a tím zatížil svůj rozsudek vytýkaným zmatkem.

Bylo proto vyhověno zmateční stížnosti vytýkající toto pochybení.

Protože v rozsudku chybí v důsledku uvedeného názoru nalézacího soudu potřebná zjištění, týkající se vědomí obžalovaného o nutnosti vzniku další škody na cizím majetku ve výši nejméně 3000 K, tedy převyšující 2000 K, z jeho jednání směřujícího ke krádeži ryb, nelze rozhodnout ihned ve věci samé a bylo proto rozhodnuto, jak je uvedeno ve výrokové části.

Čís. 7096.

Ke zločinu podvodu podle § 199, písm. d) tr. zák., spáchanému napodobením veřejné listiny, při němž bylo použito úředního formuláře, se nevyžaduje, aby napodobená listina byla opatřena i (napodobeným) úředním razítkem.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1943, Zm II 41/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro zločin podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z. zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a uznal obžalovaného vinným, že v dubnu 1942, vyplniv prázdný formulář odběrního listu na 647 kg žitné mouky, napodobiv na něm podpis úředníka a předloživ takto napodobený odběrní list, tedy veřejnou listinu, firmě N. v úmyslu, aby osoby vydávající mouku uvedl tímto listivým jednáním v omyl, jímž měl Protektorát utrpěti škodu na svém právu řádného rozdělování potravin, předsevzal čin, který vedl ke skutečnému vykonání zločinu podvodu, k dokonání zločinu však nedošlo jen pro překážku odjnuv v to příšlou a náhodou, a že tím spáchal zločin nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199, písm. d) tr. z.

Z d ů v o d ů:

Nalézací soud uvedl k odůvodnění zprošťujícího výroku jednak, že formulář odběrního listu potřebuje k tomu, aby se stal veřejnou listinou, obecního razítka bez něhož je nepatrný, takže prý v jednání obžalovaného chybí nejzávažnější okolnost pro závěr, že by byl zfalšoval veřejnou listinu, jednak že prý obžalovaný neměl v úmyslu způsobit škodu tvrzenou v obžalobě, to jest škodu na právu řádného rozdělování potravin.

Podle rozsudkových zjištění vydal obžalovanému úředník městského úřadu, pověřený výdejem odběrních listů na mouku pro maloobchodníky, v dubnu 1942 omylem s vyplněným odběrním listem na mouku též prázdný blanket odběrního listu. Tento blanket vyplnil doma obžalovaný vlastní rukou na 647 kg žitné mouky slovem i číslem, vepsal číslo správně mu vydaného odběrního listu, vytiskl razítkem z domácí tiskárničky do příslušné rubriky druh mouky a napodobil podpis úředníka Jana P. S tímto neoprávněně vyplněným odběrním listem, který nebyl opatřen obecním razítkem, poslal obžalovaný svého syna k firmě N., aby na něj vybral mouku. V kanceláři firmy byl revisor Českomoravského svazu pro hospodaření obilím, který si všiml, že na odběrním listě není razítko obce, a zadržel odběrní list jako vadný. Když se obžalovaný dověděl o zadržení odběrního listu, vyžádal si od firmy O. řádně vydaný odběrní list (podle něhož opsal zmíněný nevyplněný formulář), polil jej inkoustem tak, aby nebyl čitelný, a tento poškozený oběrní list přinesl uvedenému revisoru tvrdě, že se mu nedopatřením rozlil inkoust na odběrní list a že si proto vyplnil odběrní list omylem mu vydaný obecním úředníkem, aby nebyl poškozen. Na podkladě tohoto zjištění dovozuje zmateční stížnost právem, že činnost obžalovaného vykazovala pojmové znaky napodobení veřejné listiny podle § 199, písm. d) tr. z. Takové napodobení záleží totiž ve zhotovení nepravé veřejné listiny, tedy listiny, která nepochází od veřejného úřadu (osoby veřejně pověřené), který je vyznačen jako její vydatel. Veřejným úřadem pověřeným vydávati odběrní listy druhu zhotoveného obžalovaným byl v daném případě podle § 1 vyhlášky předsedy vlády čís. 226/1939 Sb. a § 2 vyhlášky předsedy vlády čís. 215/1939 Sb. městský úřad. Stěžovatel nejen obsahově, ale i podle zevní podoby, použiv úředního formuláře, zhotovil takovou listinu, že představovala písemně projevené opatření, ke kterému byl příslušný obecní úřad. Proto šlo o napodobeninu veřejné listiny. To, že obžalovaný na formulář, který vyplnil, nepřipojil i napodobeninu razítka uvedeného úřadu, nečiní ho beztrestným. Nejde tu o okolnost, která by hledíc k uvedeným zákonným ustanovením mohla napodobeninu listiny zhotovenou stěžovatelem zbaviti povahy napodobeniny listiny veřejné.

V této podobě byl odběrní list napodobený stěžovatelem způsobilý, aby osoby vydávající mouku uvedl v omyl o stěžovatelově oprávnění k odběru, ježto velkoobchodníci podle dalšího zjištění rozsudku přijímali při výdeji mouky od svých zákazníků omylem neorazítkované odběrní listy, které pak obci předložili k dodatečnému orazítkování, což obec činila ve případech, v nichž šlo o odběrní listy, které sama vydala.

Čís. 7097.

Používání pozinkovaných nádob k uchovávání mléka může být podřazeno skutkové podstatě přečinu podle § 18 zák. čís. 89/1897 ř. z., jen stalo-li se tím mléko skutečně způsobilé uškodit lidskému zdraví a byl-li

si toho pachatel vědom. Jinak může jít jen o přestupek podle § 10 téhož zákona.

(Rozh. ze dne 30. dubna 1943, Zm I 785/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 18, čís. 1 zákona čís. 89/1897 ř. z., zrušil napadený rozsudek a uložil nalézacímu soudu, aby věc znova projednal a rozhodl.

Důvody:

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný měl několikrát připraveno mléko, které od něho odebíral Stanislav P., v pozinkované a špatně ošetřené (nečisté) nádobě a že nedbal P-ových upozornění na nepřipustnost uchovávání mléka v pozinkovaných nádobách. Poukázav dále na předpis § 14 vládn. nař. čís. 99/1931 Sb., uznal obžalovaného na podkladě uvedeného děje vinným přečinem podle § 18, čís. 1 zák. čís. 89/1897 ř. z., spáchaný tím, že vědomě potraviny — zřejmě mléko —, které byly určeny k obchodu a tržbě, tak připravoval a konzervoval, že jejich požívání bylo způsobilé uškodit lidskému zdraví.

Nehledíc k tomu, že může se zřetelem na uvedený děj jíti jen o vadné konzervování (nikoliv též přípravu), vytýká zmateční stížnost — uplatňujíc tak zřetelným poukazem důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř. — právem nedostatek zjištění a odůvodnění náležitosti skutkové podstaty přečinu, kterým byl obžalovaný uznán vinným, totiž způsobilosti tohoto uchovávání mléka uškodit lidskému zdraví a vědomí obžalovaného o tom.

Nalézací soud dovodil jen, že je nepřipustné, totiž není dovolené, chovati mléko v pozinkovaných nádobách a že obžalovaný byl na to upozorněn. Z tohoto upozornění dovozuje pak stěžovatelovo vědomí o nebezpečnosti tohoto uchovávání.

Podle ustanovení § 14 vládn. nař. čís. 99/1931 Sb. není dovoleno používat nádob nebo náčiní ze zinku nebo pozinkovaného plechu k přípravě nebo uchovávání potravin, nehledíc k výjimce tam uvedené, o kterou zde nejde. V záhlaví tohoto vládního nařízení jsou označeny zinek a jeho směsi za kov a směsi škodlivé zdraví. Jednání proti tomuto zákazu je ve smyslu § 15 téhož nařízení trestné podle příslušných ustanovení zákona čís. 89/1897 ř. z.

Podle § 4 vládn. nař. čís. 75/1934 Sb. je zakázáno užívat při dojení, sběru, dopravě, úpravě, plnění a prodeji mléka nádob nečistých nebo nádob a zařízení, ze kterých může mléko přejmouti součástky, škodlivé lidskému zdraví nebo ve kterých se může i jen v chuti podstatně změnit. Přestoupení tohoto nařízení je trestné podle §§ 10 a 17 zákona čís. 89/1897 ř. z., eventuálně podle § 17 zákona čís. 26/1902 ř. z., — pokud nejde o čin trestný přísněji — jak stanoví § 12 tohoto vládního nařízení.

Obě zmíněná vládní nařízení byla vydána podle zák. č. 89/1897 ř. z. a patří mezi předpisy, na něž pamatoval tento zákon v ustanovení § 6, č. 1, podle kterého mohou zúčastněná ministerstva vydat k ochraně zdraví předpisy, které zakazují nebo omezují určité způsoby přípravy, výroby, uchovávání a balení poživatin určených k prodeji. Je nepochybné, že jde o předpisy vydané k ochraně zdraví.

K naplnění skutkové podstaty přečinu podle § 18, čís. 1 zákona čís. 89/1897 ř. z. je třeba, aby pachatel vědomě konzervoval potravinu tak, že její požívání je způsobilé uškodit lidskému zdraví. Vyžaduje se proto, aby se pachatelovou činností, v tomto případě konzervací, stala potravina skutečně způsobilou uškodit lidskému zdraví, tedy aby skutečně nastalo nebezpečí pro tento chráněný statek. Při tom se ovšem nežádá nějaký vyšší stupeň škodlivosti, tím méně pak, aby nastala skutečná porucha. Není-li zjištěna uvedená škodlivost, může jít jen o přestupek podle § 10 zákona o potravinách. Teprve v kladném případě lze použití ustanovení §§ 14 až 16 a 18 zákona čís. 89/1897 ř. z., pokud jsou tu ostatní předpoklady těchto skutkových podstat. Zákazy a omezení podle § 6 čís. 1 zákona o potravinách netýkají se vždy a nutně takových způsobů výroby, přípravy, úschovy a balení potravin, které by činily požívání potravin přímo a absolutně způsobilým uškodit lidskému zdraví. Mohou se vztahovat a zpravidla se vztahují i na takové způsoby přípravy, výroby, úschovy a balení, které nejsou samy o sobě (dokazatelně) škodlivé, u nichž však je možnost, že by mohly za určitých předpokladů působit škodlivě na zdraví (na př. při délce doby uschování určitých potravin) a jejich používání se proto zakazuje v zájmu nejúčinnější preventivní ochrany zdraví. Uvedený smysl, účel a povahu mají zřejmě i zákazy, obsažené ve zmíněných vládních nařízeních. I když tedy tato vládní nařízení obsahují zákaz v zájmu ochrany zdraví, nelze z nich dovozovat, že se již při každém (jakémkoliv) použití nádoby ze zinku nebo ze zinkové směsi ke sběru mléka o sobě stává tato poživatina způsobilou poškodit lidské zdraví. Nelze proto prostým poukazem na obsah uvedených zákazů nahrazovat zjištění způsobilosti konkrétního použití nádoby ze zinkové směsi uškodit lidskému zdraví, jak to učinil prvý soud. Tím méně pak lze dovozovat již z upozornění obžalovaného sběračem mléka, že je nepřipustné chovati tuto poživatinu v pozinkovaných nádobách (bez bližšího zjištění doby a ostatních okolností), že si byl obžalovaný vědom, že konzervuje mléko způsobem skrývajícím v sobě škodlivost pro lidské zdraví při požití této potravin.

Pokud se rozsudek zmiňuje o nečistotě nádob, nezjistil nic bližšího a dotčený jeho údaj je tak povšechný, že nemůže být základem pro řešení oněch náležitostí skutkové podstaty § 18 zákona čís. 89/1897 ř. z., o kterých byla řeč.

Odůvodněné zmateční stížnosti bylo proto vyhověno již z uvedeného důvodu zmatečnosti, aniž se bylo třeba zabývat ostatními uplatněnými výtkami, napadený rozsudek byl zrušen jako zmatečný a bylo uznáno právem, jak je uvedeno ve výroku.

Čís. 7098.

Soud se podle zásady volného uvažování důkazů může odchýlit od závěru znaleckého posudku. Pak je však povinen podrobit celý znalecký posudek pečlivému rozboru, a nesouhlasí-li s ním, uvést důvody pro svůj odlišný názor.

(Rozh. ze dne 6. května 1943, Zm I 564/42.)

Podle tvrzení obžaloby si obžalovaná Antonie A. dala na stroji napsat poslední vůli a napodobila na ní podpis zůstavitele Josefa P., aby získala na jejím základě pro sebe P-ovo dědictví. Poslední vůli jí napsal na svém stroji její syn Karel A. Když byla tato poslední vůle odmítnuta pro nedostatek formálních náležitostí, napsala obžalovaná ručně jinou poslední vůli, téměř shodnou s poslední vůlí, psanou strojem, a napodobila i na ní podpis Josefa P. Podle této poslední vůle byla obžalovaná okresním soudem odevzdána pozůstalost po Josefu P. v ceně 17.739 K 85 h. Obě uvedené napodobené poslední vůle předložil soudnímu komisaři, notáři S., obžalovaný Václav A.

Na tomto základě stíhal veřejný žalobce obžalovanou Antonii A. pro zločin podvodu podle §§ 197, 201, písm. a) tr. z. a obžalovaného Václava A. pro zločin spoluviny na něm podle §§ 5, 197, 201, písm. a) tr. z.

Znalec písma, ustanovený soudem, dospěl podle zkoušky písma obou obžalovaných, podle legalisovaného podpisu Josefa P. na tržní smlouvě, předložené manželé R-ovými, jimž Josef P. dvě léta před svou smrtí prodal svůj dům, dále podle písemností psaných a podepsaných Josefem P. a po srovnání strojového písma poslední vůle, psané strojem, s písmem, psaným na stroji Karla A., k závěru, že podpis na poslední vůli strojem psané a celou ručně psanou poslední vůli psala Antonie A. a že písmo poslední vůle strojem psané je s největší pravděpodobností (s pravděpodobností hraničící na určitost) písmo psacího stroje Karla A.

Nalézací soud zprostil obžalované podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby, máje za to, že uvedený znalecký posudek, založený na povaze a počtu zjištěných shodností písma, nelze jako důkazní prostředek podpůrného rázu vzít za základ rozhodnutí o vině obou obžalovaných, když tu není jiný důkaz, kterým by mohl být podepřen.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství do tohoto rozsudku krajského soudu, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první instance, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje právem, že je rozsudek zmatečný podle § 281, čís. 5 tr. ř.

Rozsudek zkoumal průvodní moc znaleckého posudku a vzhledem k tomu, že znalec svůj posudek, že psanou poslední vůli a podpis na poslední vůli strojem psané psala obžalovaná, založil na povaze a počtu

zjištěných shodností písma uvedených listin s písmem obžalované, došel ke konečnému závěru, že tento posudek nemůže být vzat za jediný a rozhodující důkaz, poněvadž byl podán jen se zmíněného jednostranného hlediska, a že proto nemůže tvořit základ pro výrok o vině obou obžalovaných, obzvláště když prý je znalecký posudek jen podpůrným důkazem, nemajícím oporu v žádném jiném důkazním prostředku. Rozsudek uvádí, že byl znalecký posudek podán na podkladě zkoušky písma obou obžalovaných a na základě legalisovaného podpisu Josefa P. na tržní smlouvě, kterou předložili manželé R-ovi, pak za pomoci nalezených písemností psaných a podepsaných prý Josefem P. a po zkoumání typu strojového písma na tištěné poslední vůli s písmem ze stroje syna obžalovaných Karla A.

Podle zásady volného uvažování důkazů nalézacím soudem může se soud odchýlit od závěru znaleckého posudku. Pak je však jeho povinností, aby podrobil pečlivému rozboru celý znalecký posudek, a nesouhlasí-li s ním, aby vyhověl ustanovení § 270, odst. 2, č. 5 tr. ř. a uvedl pro svůj názor, odlišný od znalecova názoru, potřebné důvody. Zabýval-li se však nalézací soud pouze skutečností, že znalec založil svůj posudek jen na povaze a počtu zjištěných shodností písma obžalované Antonie A. s písmem na obou listinách, nevyhověl své povinnosti odůvodnit svůj závěr, odchylující se od znaleckého posudku.

Zmateční stížnost tedy rozsudku právem vytýká neúplnost proto, že nepodrobil rozboru celý obsah znalecova posudku, zejména že nepřihlédl k těmto jeho částem:

1. že nadbytečný podpis »Josef P.« na straně 15 zápisníku Josefa P., který měli v držení obžalovaní, nepochází z ruky Josefa P. Tento podpis byl tvořen podle písma Josefa P. právě tak, jako jeho další nadbytečné podpisy v zápisníku;

2. že položení podpisu Josefa P. na poslední vůli psané strojem na druhý podpis na stránce 15 zápisníku dokazuje, že oba podpisy jdou v jádru a proporcích přesně na sebe, a to tak dokonale, že je vyloučeno, aby to byla náhoda. Začátek křestního jména, jeho konec, začátek příjmení i jeho konec se v obou podpisech přesně shodují;

3. že podpis Josefa P. na poslední vůli psané strojem vznikl okopírováním, že jej nepsal Josef P. Podpis má určité odchylky znalcem zdárazněné, které odpovídají způsobu tvoření písma Antonii A-ovou, při čemž znalec poukazuje i na důvod jiných odchylek.

Tyto body, z nichž také konečný posudek vychází, jsou důležité pro rozhodnutí soudu o spolehlivosti znaleckého posudku a v důsledku toho i pro posouzení celé věci. Řečená vada se týká rozhodné skutečnosti, t. j. toho, zda obžalovaná Antonie A-ová zhotovila uvedené písemnosti.

Již z tohoto důvodu je rozsudek zmatečný v celém rozsahu a není zapotřebí rozebírat ještě i další výtky zmáteční stížnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř.

Rozsudek byl proto zrušen a věc vrácena nalézacímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 7099.

Zabavení a zajištění věci ve smyslu §§ 98 a 143 tr. ř. slouží jen účelům přípravného vyšetřování a zabezpečení věci, které mají být podle zákona prohlášeny za propadlé.

Nelze ho však použít k zabezpečení nároků osob dotčených trestným činem.

Předměty pořízené za peníze získané trestným činem nejsou věcmi ve smyslu §§ 98 a 143 tr. ř.

(Rozh. ze dne 6. května 1943, Zm I 341/43.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací o zmateční stížnosti k zachování zákona, podané generálním prokurátorem proti níže uvedenému usnesení krajského soudu v N. a vrchního soudu v trestní věci proti Dr. A. pro zločin zneužití úřední moci podle § 101 tr. zák. a přečin úplatkářství podle § 3 zákona čís. 178/1924 Sb., vedené u krajského soudu v N., takto právem:

Usnesením krajského soudu v N. ze dne 8. června 1942, jímž bylo obviněnému Dr. A. a jeho manželce Jarmile A. na návrh státního zastupitelství zapovězeno jakékoliv nakládání s dvěma šestinami nemovitosti, zapsané ve vl. č. 143 pozemkové knihy města N. a vlastnický přípsané Dr. A. a Jarmile A.,

usnesením radní komory krajského soudu v N. ze dne 13. srpna 1942, jímž byla zamítnuta stížnost obžalovaného Dr. A. a jeho manželky Jarmily A. do uvedeného usnesení ze dne 8. června 1942,

usnesením krajského soudu v N. ze dne 5. března 1943, jímž byla zamítnuta žádost obžalovaného Dr. A. za zrušení tohoto opatření, a konečně též

usnesením vrchního soudu ze dne 12. března 1943, jímž byla zamítnuta stížnost podaná do tohoto posledně uvedeného zamítavého usnesení a usnesení bylo potvrzeno,

byl porušen zákon ve výkladu předpisů §§ 98 a 143 tr. ř.

Usnesení krajského soudu v N. ze dne 8. června 1942 a v důsledku toho též i všechna další nahoře uvedená usnesení se zrušují.

D ů v o d y:

V trestní věci vedené u krajského soudu v N. proti Dr. A. pro zločin zneužití úřední moci podle § 101 tr. z., spáchaný tím, že se Dr. A. jako komisař politické správy a referent pro občanské sňatky dopouštěl nesprávností při vybírání záloh za úřední úkony při občanských sňatcích a ponechával si pro sebe část vybraných hotovostí, uvedl obviněný, že asi 15.000 K z peněz, které takto získal, přidal na koupi jedné šestiny domu v N., kterou si pro sebe koupil z věna své ženy, a že druhou šestinu koupil rovněž z věna své ženy pro svou ženu. Později uvedl, že jednu

šestinu domu již zase prodal, že však kupní smlouva nebyla dosud schválena. Státní zastupitelství upozornilo na podezření, že obviněný Dr. A. nabyl jedné šestiny domu v N. z peněz získaných trestnou činností, a navrhlo vyšetřujícímu soudci, aby požádal okresní úřad v N., aby prozatím neschvaloval prodej tohoto dílu uvedeného domu, uskutečněný v dubnu 1942 a jím dosud neschválený, a aby bylo v tomto směru vyčkáno výsledku trestního řízení.

Vyšetřující soudce na to usnesením ze dne 8. června 1942 zapověděl jak obviněnému Dr. A., tak i jeho manželce Jarmile A. jakékoliv nakládání s dvěma šestinami nemovitosti zapsané ve vl. č. 143 pozemkové knihy města N., přípsanými do vlastnictví Dr. A.-ovi a Jarmile A.-ové, s odůvodněním, že se obviněný Dr. A. doznal, že část peněz získaných trestným činem (neodvedením vybrané dávky za úřední úkony protektorátní pokladně) použil ke koupi jedné šestiny uvedeného domu, a že je tudíž podezření, že též jeho manželka použila peněz takto získaných ke koupi jedné šestiny téhož domu; oba prý dne 22. dubna 1942 podali okresnímu soudu v N. žádost za poznámku zamýšleného zcizení ideálních dvou šestin uvedené nemovitosti, a proto ono usnesení opírá záповěď jakéhokoliv nakládání zmíněnými díly nemovitosti o předpisy §§ 98 a 143 tr. ř.

Okresní soud v N. povolil usnesením ze dne 10. června 1942 ve vl. č. 143 pozemkové knihy pro katastrální území města N. zápis poznámky této záповědi.

Po pravomoci obžaloby podané na Dr. A. pro zločin zneužití moci úřední podle § 101 tr. z. byla usnesením radní komory krajského soudu v N. ze dne 13. srpna 1943 zamítnuta stížnost, podaná Dr. A. a jeho manželkou Jarmilou A. proti uvedenému usnesení, poukazem na obsah trestních spisů, podle něhož je prý obžalovaný Dr. A. dosud stále důvodně podezřelý, že k zaplacení kupní ceny ideálních dvou šestin uvedené nemovitosti použil peněz získaných zažalovaným trestným činem, a jeho obrana, že na úhradu kupní ceny domu použil peněz jiného původu, jako na př. manželčina věna, není prý nijak hodnověrně prokázána. Rovněž kouce složená na okresním úřadě k zajištění eventuálních civilněprávních nároků poškozených osob prý nekryje svojí výší dostatečně celou zpronevěru. Usnesení radní komory shledává proto uvedené opatření vyšetřujícího soudce zcela odůvodněným, to prý tím spíše, že obžalovaný a jeho manželka podali již též k soudu žádost za poznámku zamýšleného zcizení svých dvou šestin ideálních částí nemovitosti, a není prý zde proto rozporu se zákonem, »aby k eventuálnímu zajištění pohledávek třetích osob nebo protektorátní správy byla vyslovena záповěď nakládati s nemovitým majetkem, u něhož je dostatečné podezření, že byl aspoň z převážné části nabyt z peněz získaných trestným činem, a že je s ním tedy v přímé souvislosti (§§ 98 a 143 tr. ř.)«.

Rozsudkem krajského soudu ze dne 27. října 1942 byl obžalovaný Dr. A. uznán vinným zločinem podle § 101 tr. z. a přečinem podle § 3 zák. č. 178/1924 Sb. Rozsudek neobsahuje výrok ve smyslu § 9 zák. č. 178/1924 Sb. Státní zastupitelství upustilo od ohlášených opravných

prostředků. Rozsudek zůstal takto napaden jen zmatečnými stížnostmi a odvoláním obžalovaného.

Dne 25. února 1943 podal obžalovaný Dr. A. žádost o zrušení uvedeného majetkového omezení, a to u obou dvou šestin nemovitosti. Usnesením krajského soudu v N. ze dne 5. března 1943 byla i tato žádost zamítnuta, jednak z toho důvodu, že prý by k takovému rozhodnutí mohlo dojít jen na podkladě řízení podle § 33 tr. ř., jednak s odůvodněním, že ani při výši škody zjištěné rozsudkem částkou asi 10.791 K a při výši zálohy 10.000 K složené u okresního úřadu v N. a též i při částečném vyrovnání škody některým soukromým účastníkům, resp. jejich příbuzným, nedoznaly prý změny důvody uváděné v rozhodnutí krajského soudu v N. ze dne 8. června 1942, že totiž bylo částí získaných peněz použito ke koupi nemovitosti.

Konečně byla rozhodnutím vrchního soudu ze dne 12. března 1943 zamítnuta i stížnost, kterou podal obžalovaný Dr. A. do tohoto usnesení, a usnesení ono bylo potvrzeno z toho důvodu, že rekursní soud po přezkoumání spisů došel k závěru, že vzhledem k tomu, že rozsudek prvního soudu není dosud pravoplatný, trvají dále ony důvody, jež vedly krajský soud v N. k vydání opatření obsaženého v jeho usnesení ze dne 8. června 1942.

Pro postup jmenovaných soudů při výkladu a použití předpisů §§ 98 a 143 tr. ř. podává generální prokurátor podle § 33 tr. ř. zmatečnou stížnost k zachování zákona.

Právnem.

Zabavení a zajištění předmětů, jimiž byl trestný čin spáchán nebo o kterých se lze domnívat, že je pachatel zanechal na místě činu, nebo jichž je možno použít k důkazu, slouží ve smyslu uvedených zákonných míst především účelu přípravného vyšetřování, k usvědčení viníka, ne však k zajištění nároku osob dotčených trestným činem. Dalším účelem tohoto opatření je též zajistit takové předměty pro případ, že mají být podle zákona prohlášeny za propadlé. Při trestném skutku podle §§ 101 až 105 tr. z. a podle zákona č. 178/1924 Sb. může proto být takovou věcí též majetkový prospěch poskytnutý trestným skutkem, který podle § 9 zákona č. 178/1924 Sb. propadá.

Již podle způsobu, jak předpisy §§ 98 a 143 tr. ř. upravují zajištění věcí doličnických, je zřejmo, že tu má zákon na mysli patrně věci movité; nebylo by ovšem překážkou užít výjimečně těchto zákonných ustanovení podle obdoby i tam, kde by šlo o nezbytné zajištění nemovitosti jako důkazního předmětu nebo ve případě, kdy by podle výslovného předpisu zákona bylo nutno prohlásit určitou nemovitost za propadlou.

O takový případ zde vůbec nešlo. Ony dvě ideální šestiny domu, z nichž jedna je knihovně připsána Jarmile A., proti níž se trestní řízení vůbec nevedlo, nejsou věci toho druhu, o jakých jednájí předpisy §§ 98 a 143 tr. ř.; netvoří předmět doličnický a nejsou ani majetkovým prospěchem poskytnutým ve smyslu § 9 zákona č. 178/1924 Sb. I když soud měl podezření, že nemovitost byla získána též z peněz, jež Dr. A. získal svou trestnou činností, je tato nemovitost již zcela jiný předmět a nebylo

zákonného podkladu, aby soud svým opatřením omezil vlastníky nemovitosti v jejich volném disposičním právu, a to zejména ne z důvodu, jak to zdůrazňuje usnesení radní komory ze dne 13. srpna 1942, »případného zajištění pohledávek třetích osob, ev. protektorátní správy«. Předpisy zákona, jichž se soud dovolává v uvedených usneseních, nedovolovaly při správném jejich výkladu ono opatření soudu, jež se na jejich podkladě stalo.

Po řízení konaném podle § 292 tr. ř. bylo proto vyhověno odůvodněné zmatečnou stížností k zachování zákona a uznáno právnem, jak je uvedeno ve výrokové části.

Čís. 7100.

Ten, kdo jiného sváděl, aby při vyšetřování nehody tvrdil nepravdu, aniž svou výzvu omezil na četnické vyšetřování, je vinen zločinem podle §§ 5, 197, 199, písm. a) tr. z., byl-li si v době svádění vědom možností jeho soudního výsledku a vypovídal-li pak svědek podle návodu i před soudem.

(Rozh. ze dne 7. května 1943, Zm II 140/43.)

Služebná obžalovaného Jarmila P-ová byla zabita elektrickým proudem, když se při umývání chodby vepřince náhodou dotkla elektrického vedení, které bylo zřízeno proti předpisům a neodborně, nebylo hlášeno, ani schváleno a bylo nadto již zchátralé. Obžalovaný odstranil po neštěstí toto vedení, jehož závadnost a nepřipustnost znal, a tvrdil pak četnictvu, které případ vyšetřovalo, že byla P-ová zabita v kuchyni při čištění stahovací lampy. Vyzval i svoji služebnou Marii R-ovou, aby při vyšetřování tvrdila jako on, že se úraz P-ové stal v kuchyni. Marie R-ová to pak skutečně udala soudní komisi, která přišla vyšetřovat případ a vyslyšela ji jako svědkyni.

Nalézací soud uznal obžalovaného (kromě přečinu podle § 335 tr. zák.) vinným zločinem podvodu ucházením se o křivé svědectví podle §§ 197, 199, písm. a) tr. z.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů :

Zmatečnou stížností, nenapadajíc zjištění nalézacího soudu, že se obžalovaný vůči Marii R-ové vyjádřil, aby nikomu neříkala, že k nehodě došlo ve vepřinci, napadá z důvodu neúplnosti (§ 281, č. 5 tr. ř.) zjištění nalézacího soudu, že se tak obžalovaný vyjádřil opětovně a ještě bezprostředně před výsledkem Marie R-ové soudní komisi.

Tuto neúplnost soudního výroku spatřuje zmatečnou stížností v tom, že nalézací soud při tomto zjištění neuvážil údaj svědkyně Marie R-ové, podle něhož obžalovaný svoje vyjádření učinil jednak před příchodem

lékařů (povolanych k první pomoci), jednak když přišel četnický praporčík, aby věc vyšetřoval, že však jí odpoledne, když se dostavila soudní komise, už nic neříkal.

Nalézací soud tento údaj svědkyně Marie R-ové sice neuvážil, ale přesto nelze zmateční stížnosti přiznati úspěch, neboť šlo i podle tohoto údaje o opětovné ucházení se o křivé svědectví. Okolnost, že obžalovaný svoji výzvu neopakoval po příchodu soudní komise, je pro posouzení věci nerozhodná, neboť k naplnění skutkové podstaty zločinu ucházení se o křivé svědectví stačí již nenapadené vyjádření obžalovaného a pravděpodobnost, že by sváděná osoba mohla býti povolána k soudu za svědka, a nevyžaduje se tedy, aby výzva byla ještě i opakována bezprostředně před svědkovým soudním výsledkem.

Uvedená výzva ke křivému svědectví byla zcela všeobecná, zahrnujíc všechny případy, v nichž by Marie R-ová byla tázána na okolnosti, provávající tragický skon Jarmily P-ové, takže jen v tom, že nebyla opakována před určitým výsledkem, nelze ani spatřovat nějaké omezení této všeobecné výzvy jen na určité případy. Vytyčaná okolnost není tedy ani s tohoto hlediska rozhodná pro posouzení věci.

Zmateční stížnost namítá s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., že není naplněn zlý úmysl vyžadovaný ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle §§ 197, 199, písm. a) tr. z.

Je bezdůvodná.

Podle zjištění nalézacího soudu vyzval obžalovaný Marii R-ovou všeobecně, aby shodně s ním při vyšetřování tvrdila, že k úrazu Jarmily P-ové došlo v kuchyni, aby nikomu neříkala, že k neštěstí došlo ve vepřinci, a tuto všeobecnou výzvu nijak neomezil pro případ soudního řízení. Že při úrazu Jarmily P-ové byla abstraktní možnost soudního řízení, zmateční stížnost nenapadá a obžalovaný ani nepopíral, že by si nebyl vědom této abstraktní možnosti soudního řízení a pravděpodobnosti, že Marie R-ová může býti volána k soudu jako svědkyně.

Podle zjištění nalézacího soudu Marie R-ová na výzvu obžalovaného křivé svědectví i složila. Zakládá tedy zjištěný skutek obžalovaného vpravdě zločin návodu k podvodu křivým svědectvím podle §§ 5, 197, 199, písm. a) tr. z., který je však stejně trestný jako trestný čin, na nějž uznal nalézací soud.

Když tedy obžalovaný učinil vůči Marii R-ové za zjištěných okolností uvedenou všeobecnou a ničím neomezenou výzvu, plyne z toho logicky, že jeho úmysl směřoval i k tomu, aby Marie R-ová vypovídala i u soudu tak, jak jí obžalovaný ve své výzvě poučil, takže je naplněn zákonem vyžadovaný zlý úmysl i s hlediska zločinu podle §§ 5, 197, 199, písm. a) tr. z.

K naplnění skutkové podstaty trestného činu, jímž byl obžalovaný uznán vinným, po subjektivní stránce stačí, že pachatel věděl o pravděpodobnosti, že by sváděná osoba mohla býti povolána k soudu za svědka, a nezáleží na tom, že v době ucházení se o křivé svědectví ještě nevěděl s určitostí, že bude vyslýchána jako svědek u soudu.

Čís. 7101.

Ke skutkové podstatě zločinu krádeže podle § 174 II, písm. a) tr. z.:
Společný zlý úmysl není vyloučen tím, že každý spoluzloděj krade na vlastní vrub, nestaraje se o to, co odcizuje druhý.

Každý z nich odpovídá nejen za vlastní činnost, nýbrž za celý výsledek vědomého společného působení.

(Rozh. ze dne 11. května 1943, Zm I 145/43.)

Obžalovaní A., B., C., D. a E. vnikli večer otevřeným oknem do uzamčené chaty Karla P. a odcizili z ní každý několik součástí zařízení v úhrnné ceně asi 1.100 K. Věci odcizené obžalovaným A. měly cenu 475 K. Krom toho odcizila obžalovaná C. sama dříve z téže uzamčené chaty věci v ceně asi 440 K.

Nalézací soud uznal obžalované vinnými zločinem krádeže podle §§ 171, 174 II, písm. a) a c) tr. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnosti obžalovaných A., B. a C. do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z důvodů:

Ke zmateční stížnosti obžalovaného A.:

Cena věcí odcizených z chaty a oceněných znalcem činí, i když se nehledí k věcem odcizeným obžalovanou C. téhož dne dopoledne, a k věcem, jež odcizil stěžovatel podle zmateční stížnosti »na vlastní pěst«, 560 K, tudíž převyšuje částku 500 K. Je lhostejno, že stěžovatel neměl v úmyslu odciziti věci, kradené druhými zloději, ani že je neodcizil, jednáje jen podle dispozic zlodějů, isoucích v chatě, jimž prý jen odbíral z okna věci odcizené v chatě a pokládal je na zem. To samo již úplně postačí k naplnění zločinné kvalifikace jeho činu podle § 174 II, písm. a) tr. z., protože stěžovatel odpovídá za výsledek činnosti ostatních zlodějů, s nimiž podle toho jednal v porozumění a jichž společný zlodějský úmysl mu byl podle této obhajoby poznatelný. Je proto nerozhodné, zda s ním stejnou činnost u chaty vyvíjela ještě jiná osoba, co jednotlivě každý z pachatelů v chatě odcizil a si ponechal a v jaké hodnotě. Důsledkem toho neobstojí ani výtky, že nalézací soud řádně nevysvětlil, že šlo o krádež, spáchanou ve společnosti, že se nezabývá subjektivní stránkou činnosti jednotlivých účastníků krádeže v chatě, a dále tím, že hodnota věcí, jimi odcizených, nepřesahuje jednotlivě částku 500 K. To, že stěžovatel teprve po tom prý vlezl sám do chaty, kde odcizil věci, tuto částku nepřevyšující, nemění již nic na kvalifikaci jeho činu také podle § 174 II, písm. a) tr. z. Nemusil proto nalézací soud přihlížeti k této jeho obhajobě.

Důvody, jimiž stěžovatel dovozuje, proč chatu, v níž byla krádež spáchaná, nelze považovati za věc uzamčenou, jsou liché a nevyvracejí opačný názor nalézacího soudu, jsoucí v souladě s judikaturou zrušova-

cího soudu. Právem byl proto čin stěžovatelův podřazen i předpisu § 174 II, písm. c) tr. zák.

Ke zmateční stížnosti obžalovaných B. a C.:

S hlediska zmatku podle § 281, čís. 10 tr. ř. vytýká zmateční stížnost především, že nešlo o krádež na věci uzamčené. Zmateční stížnost lze tu odkázat jednak na to, co bylo uvedeno k téže výtce při vyřízení zmateční stížnosti obžalovaného A., jednak na to, že ke kvalifikaci činu podle § 174 II, písm. c) tr. zák. dostačí, že pachatel vnikne do zamčené místnosti oknem, byť otevřeným, ježto tím právě obchází překážku pravidelného vstupu do místnosti, již je její uzamčení.

Stěžovatelům nelze přisvědčiti ani v tom, že při večerní krádeži v chatě šlo o souběh samostatných krádeží, spáchaných různými pachateli. Nálezací soud zjistil, že obžalovaní vnikli do chaty. Z toho plyne, hledíc k témuž místu i časové souvislosti, že jednali společně u vědomém spolupůsobení a ve společném zlém úmyslu. Zvláštního dorozumění k tomu ani nebylo potřeba. Tím, že snad každý z nich sledoval protizákonnou činnost vlastní účel, t. j. že při tom každý z nich kradl »na vlastní vrub«, nestaraje se o to, co odcizuje druhý, není vyloučen tento společný zlý úmysl, došlý výrazu ve společném páchání krádeží na témže místě, kam se společně dostavili. Stěžovatelé proto odpovídají netoliko za vlastní činnost, nýbrž za celý výsledek vědomě společného jednání. Nebylo proto potřeba zjistiti, v jaké ceně každý z pachatelů věci odcizil. Dostačilo, že hodnota společně odcizených věcí přesáhla 500 K, což postačilo i k tomu, aby byl čin stěžovatelův podřazen jak předpisu § 174 II, písm. a) tr. z., tak i předpisu § 174 II, písm. c) tr. z.

Čís. 7102.

Veřejný úředník jedná v poškozovacím úmyslu podle § 101 tr. zák., uvědomil-li si, že zneužitím své úřední moci způsobí škodu předpokládanou v § 101 tr. z., a rozhodne-li se k činu přes toto vědomí.

(Rozh. ze dne 19. května 1943, Zm I 1124/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zneužití úřední moci podle § 101 tr. zák. a přečinem úplatkářství podle § 3 zákona čís. 178/1924 Sb.

Z d ů v o d ů:

S hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. namítá stěžovatel, že prý napadený rozsudek po objektivní stránce nejišťil, komu měla být způsobena škoda a v jaké výši a komu škoda skutečně vzešla, a po subjektivní stránce že nebylo prokázáno, že stěžovatel jednal v úmyslu způsobiti škodu.

Obě námitky jsou neopodstatněné. Skutková podstata zločinu podle § 101 tr. z. vyžaduje pouze, aby úředník zneužil, t. j. bezprávně užil své úřední moci v úmyslu, aby tím byla někomu — Protektorátu, obci nebo jiné osobě — způsobena škoda, při čemž to nemusí být ani škoda majetková.

Nálezací soud zjistil, že stěžovatel jako úředník okresního úřadu, pověřený výkonem občanských sňatků, v době od 1. listopadu 1938 do 31. května 1941 v této úřední funkci nejen přijal, nýbrž si i vyžádal od stran, při jichž občanských sňatcích úředně intervenoval, buď přímo jako dávkou za úřední úkon, nebo aspoň nepřímo při vyjednávání sňatků, vždy však za takových okolností, že strany předpokládaly a musely předpokládat, že jde o platbu úřadu a za úřední úkon, celkem částku asi 10.971 K; tuto přibližně zjištěnou částku neodvedl obžalovaný pokladně úřadu, nýbrž ponechal si ji pro sebe. Nálezací soud pak dospěl k závěru, že obžalovaný svým nesprávným postupem poškodil buď veřejnou pokladnu, která mohla přijmouti uvedenou vyšší částku, vybranou od stran jako dávkou za úřední úkon, nebo strany, které takto stěžovateli zaplatily pod titulem úřední dávky více, než stěžovatel předepsal písemnými výměry, procházejícími pokladnou okresního úřadu.

V době, do níž spadá stěžovatelova závadná činnost, byly pro jeho úřední činnost směrodatné § 2 zákona čís. 53/1925 Sb. o dávkách za úřední úkony ve věcech správních (ve znění zákona čís. 253/1926 Sb.), jehož účinnost byla zákonem čís. 247/1935 Sb. prodloužena do konce roku 1940, § 3 vlád. nař. čís. 458/1940 Sb., které nahradilo zákon uvedený na prvním místě, a dávkový řád připojený k vládnímu nařízení čís. 248/1935 Sb., jehož ustanovení zůstala vzhledem k předpisu § 18 vlád. nař. čís. 458/1940 Sb. v platnosti i po 31. prosinci 1940.

Vládní nařízení čís. 248/1935 Sb., které je provedením zákona čís. 247/1935 Sb. o dávkách za úřední úkony ve věcech správních, stanoví v podrobnostech, pokud jde o otázky rozhodné pro posouzení souzené věci, toto:

Podle čl. I.: Předmět dávky: státní (nyní protektorátní) úřady, ústavy a podniky mohou, pokud vykonávají výsostnou pravomoc, vybírat vedle kolkových poplatků zvláštní dávky za úřední úkony ve věcech správních, staly-li se podstatně v zájmu soukromém, jakož i za udělení oprávnění a poskytnutí výhod ve věcech správních. Úřední úkony, ze kterých jest dávkou vybrati, jsou vypočteny v dávkových řádech připojených k tomuto nařízení. Podle čl. III. je dávkou povinen ten, kdo k úkonu zavdal příčinu nebo komu bylo uděleno oprávnění nebo poskytnuta výhoda. Čl. IV. pak stanoví směrnici, podle níž, je-li dávka stanovena v určitých číselných mezích, vyměří ji úřad v prvé řadě podle výše nákladu, který způsobilo projednání věci, bera zřetel jednak k rozsahu a obtížnosti jednání, k významu věci k prospěchu, který straně z toho vznikne, a k jejím majetkovým a vředělkovým poměrům; při tom se nákladem, který projednání věci způsobilo, rozumí nejen náklad řízení u úřadu, který vyměřuje dávkou, nýbrž i náklad řízení u jiných úřadů (ústavů, podniků), které se projednávání věci zúčastnily. Čl. VIII. pak obsahuje podrobné předpisy

o způsobu placení dávek, jichž číselná výše je stanovena v dávkových rádech připojených k tomuto vládnímu nařízení, a to, pokud jde o dispense od překážek k sňatku nebo ohlášek, o úřední intervenci při občanském sňatku a o povolení uzavřít sňatek ve zvláštní dobu snoubenci žádanou, rámcovými sazbami uvedenými v oddílu B. pod pol. čís. 7 až 9.

Z tohoto nástinu zákonných předpisů je zřejmo, že všechny výhody, o něž se strany u stěžovatele ucházely, záležející v tom, že jim obzaložený ustanovoval sňatky, pokud jde o určení dne a hodiny, podle jejich přání, že jim povoloval samostatné sňatky, ač mohly být konány hromadně, že intervenoval při sňatcích i mimo úřední budovu (v nemocnici, ve věznici), že stranám sepisoval podání a žádosti o dispense, zkrácení ohlášek, svolení ke sňatku, prominutí let a pod., byly již podle vůle zákona důvodem, aby za ně stěžovatel vyměřil stranám podle výše naznačených směrnic vyšší úřední dávku ve prospěch veřejné pokladny. Je tudíž nepochybné, že stěžovatel poškodil veřejnou pokladnu, když od stran z důvodu výhod poskytnutých jim ustanovením sňatku na dobu jimi zvlášť vyžádanou, po případě i mimo úřední hodiny a mimo úřední budovu, sepsání potřebných úředních podání a žádostí a pod. vybral sice vyšší částky s odůvodněním, že je to právě se zřetelem na tyto výhody dražší, písemně však vyměřil částky nižší a takto vzniklý rozdíl si ponechal. Tímto protiprávním postupem zneužil stěžovatel své úřední moci na škodu státu (do 15. března 1939), pokud se týče Protektorátu (po 15. březnu 1939).

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 101 tr. zák. ovšem nestačí, když někdo poruší svou úřední povinnost, a tímto jednáním způsobí škodu, nýbrž je třeba, aby jeho trestná činnost byla provázena úmyslem způsobit někomu škodu.

Tuto náležitost nutno vykládat v souvislosti s § 1 tr. zák. Je tudíž třeba, aby si pachatel před činem nebo při něm přímo rozvážil a umínil zlo, které je s činem spojeno, tudíž v souzeném případě, že zneužívá úřední moci sobě svěřené a že tím působí škodu.

Rozsudek zjistil, že stěžovatel doznal, že byl ve funkci protektorátního (předtím státního) úředníka, když vybíral od stran úřední dávky, a že neměl právo požadovat a přijímat ony částky pro sebe. Z toho plyne, že si byl též vědom, že podrží-li takto bezprávně přijaté částky pro sebe a tak sebe obohacuje, vzniká tím zároveň nutně škoda buď veřejné pokladně, již se nedostalo dávek v té výši, v jaké je stěžovatel stranám označil a jak je ony zaplatily v přesvědčení, že tím plní svoji dávkovou povinnost, nebo po případě i stranám, které jen v důsledku stěžovatelových závažných manipulací platily pod titulem dávky více, než kolik podle stěžovatelova rozhodnutí připadlo skutečně na úřední dávku.

Obžalovaný si podle toho, co uvedeno, uvědomil tento nutný důsledek svého jednání, který je totožný se škodou předpokládanou v § 101 tr. zák., a když se přes toto vědomí rozhodl k činu, je odůvodněn závěr napadeného rozsudku, že jednal v poškozovacím úmyslu podle § 101 tr. zák.

Čís. 7103.

K pojmu účinné litosti ve smyslu § 2 vládní nařízení č. 62/1941 Sb.

Nemožnost uhasití oheň, způsobená náhodou nebo cizím zaviněním, jde na pachatelův vrub.

Zavinění kinooperátéra podle § 1, odst. 1, písm. a) uvedeného vládního nařízení, který v projekční kabině zacházel s elektrickým proudem, aniž dříve uložil svítky filmů v ohnivzdorné schránce.

Subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 20. května 1943, Zm I 82/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle § 1, odst. 1, písm. a) vládní nařízení č. 62/1941 Sb., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a uznal obžalovaného vinným přečinem obecného ohrožení požárem způsobeným z nedbalosti podle § 1, odst. 1, písm. a) vládní nařízení č. 62/1941 Sb., jehož se dopustil tím, že dne 14. července 1942 v N. způsobil z nedbalosti požár na cizím majetku.

Z důvodů:

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný, kinooperátér v biografu »X« v N., začal dne 14. července 1942 v projekční komoře biografu manipulovat s elektrickým proudem, při čemž měl pod rozvodnou deskou volně položeny dva díly filmu a další díl filmu nechal navinutý na převijáku. Při zapojení elektrického proudu vznikl v komoře oheň, pravděpodobně od vadného reostatu, který měl buď špatný dotek nebo byl přerušen. Tím přeskočila na vadném místě jiskra a žhavé krupičky kovu zapálily volně ležící film pod rozvodnou deskou. Obžalovaný strhl film s převijáku, aby zabránil jeho zapálení, chtěl vzniklý oheň uhasit dekou a pak mini-maxem, ten však nefungoval. Obžalovaný hodil ještě na hořící film pokrývku z motoru a pak upadl do bezvědomí. Do projekční komory, kde hořel stůl, koš na papíry a dohořival film, vnikli pak Josef O., Jan P. a Václav R., kteří zpozorovali vycházející kouř, vytáhli obžalovaného, který ležel na prahu komory a držel v ruce minimax, ven a vzkřísili ho; obžalovaný na to znovu vběhl do komory a chtěl hasit. Mezitím však přišlo na místo více lidí a oheň byl uhasen. Majitel biografu utrpěl poškozením strojů a shořením filmu škodu celkem asi 30.600 K kromě ušlého zisku.

Podle závěru nalézacího soudu, že vznícení filmu bylo způsobeno tím, že obžalovaný počal manipulovat s elektrickým proudem, aniž uložil všechny filmy, které byly v komoře, do plechové bedny, aby tak byly chráněny proti zapálení, je nepochybné, že prvý soud spatřuje skutkovou podstatu přečinu podle § 1, odst. 1, písm. a) vládní nařízení č. 62/1941 Sb.

v tomto opominutí obžalovaného řádně uschovat filmy před uvedenou manipulací s elektrickým proudem.

Z důvodů napadeného rozsudku je také zřejmo, že nalézací soud pokládá vzniklý oheň, který zachvátil nejen filmy, ale i zařízení projekční komory (zejména stůl a koš na papíry) a poškodil stroje, za požár ve smyslu § 1, odst. 1 dotčeného vládního nařízení.

Nalézací soud však uznal, že obžalovaný nemá být potrestán pro uvedený přečin, a to pro účinnou lítost podle § 2 dotčeného vládního nařízení, neboť ihned, jakmile zpozoroval vznikající požár, učinil všechna opatření k jeho uhašení, která za daných okolností mohl učinit, a omezil tak požár na nejmenší míru a jeho úplné zdoání se mu nepodařilo jen proto, že selhal hasicí přístroj.

Nalézací soud nepovažuje ani způsobenou škodu za škodu ve velkém rozsahu ve smyslu ustanovení § 1, odst. 2 dotčeného vládního nařízení.

Zmateční stížnost právem vytýká, že je tento právní výklad ustanovení § 2 dotčeného vládního nařízení mylný.

Podle znění tohoto ustanovení nebude vinník potrestán pro obecné ohrožení požárem způsobené z nedbalosti, uhasí-li oheň dobrovolně a dříve, než z něho vzešel některý následek uvedený v § 1, odst. 2 tohoto vládního nařízení. Pojem účinné lítosti takto vymezený znamená proto, že vinník musí sám z vlastní pohnutky svou osobní činností bez podstatného a rozhodujícího přispění třetích osob uhasit oheň vzniklý jeho neopatrností, tedy zdolat jej tak, aby zanikl dříve, než z něho vzešly následky uvedené v § 1, odst. 2 téhož nařízení. Jenom jsou-li splněny všechny tyto předpoklady, možno pachateli přiznat účinnou lítost. Nemožnost uhašení ohně, způsobená náhodou nebo cizí vinou, jde na vrub pachatele obdobně jako při účinné lítosti podle §§ 168, 187 tr. z.

Ze zjištění nalézacího soudu plyne, že v době vniknutí třetích osob do projekční komory hořel v komoře stůl, koš na papíry a dohořival tam film, takže požár byl v plném proudu, a že pouze tyto osoby spolu s dalšími přispěchavšími osobami jej teprve skutečně uhasily.

Obžalovaný se nemůže proto dovolávat beztrestnosti svého činu (opominutí) pro účinnou lítost podle § 2 uvedeného vládního nařízení přesto, že se sám snažil oheň dobrovolně uhasit, poněvadž jej ve skutečnosti sám neuhasil. Je pak nerozhodné, že jej neuhasil proto, že mu selhal hasicí přístroj, nebo že upadl v důsledku popálenin nebo vznikajících plynů do bezvědomí.

Nelze proto obžalovanému již z tohoto důvodu přiznati účinnou lítost a není ani třeba zkoumat, zda jsou splněny i další její podmínky.

V opominutí obžalovaného uložit před manipulací s elektrickým proudem do plechové schránky filmy ležící volně pod rozvodnou deskou, nutno spatřovat nedbalost podle § 1, odst. 1 vlád. nař. čís. 62/1941 Sb., neboť již obecně známá velmi snadná vznětlivost a hořlavost filmů umožňovala obžalovanému za zjištěných poměrů nahlédnouti možnost nebezpečí vzniku požáru a tato možnost nebezpečí požáru mu tedy byla seznatelná již při normální bedlivosti.

Ostatně obžalovaný překročil zjištěným opominutím zvláště vyhlášený bezpečnostní předpis »přžadavků, které dlužno činit u provozních pomůcek, zejména u přístrojů a provozovny v příčině stavební, požární a bezpečnostní policie«, který byl vydán jako příloha A. k nařízení ministerstva vnitra ze dne 18. září 1912, čís. 191 ř. z. o pořádání veřejných představení kinematografem.

Tento předpis přikazuje v kapitole o prostoru pro přístroje pod č. 5, aby byly svítky filmů uschovány v plechových krabicích, které leží v ohnivzdorné schránce postavené co nejdále od přístroje, a výslovně zakazuje, aby film ubíhal po zemi.

Ponechal-li tedy obžalovaný i při pouhém převržení jednoho dílu filmu další dva díly volně ležet pod rozvodnou deskou — jak sám přiznal — na zemi, neuložil-li je do plechových krabic, neuschoval-li je v ohnivzdorné schránce a začal-li za tohoto stavu, kdy měl ještě další film na převijáku, manipulovat s elektrickým proudem, přestoupil zřejmě uvedený bezpečnostní předpis, který mu byl jako kinooperatéru známý, jak sám doznal. Tento bezpečnostní předpis mu již sám zprostředkoval předvídatelnost nebezpečí vzniku požáru a subjektivní vina obžalovaného záleží proto již v samém překročení tohoto předpisu.

Zjištěné jednání pokud se týče opominutí obžalovaného vykazuje tedy všechny znaky skutkové podstaty přečinu obecného ohrožení požárem způsobeného z nedbalosti podle § 1, odst. 1, písm. a) vlád. nař. čís. 62/1941 Sb.

Čís. 7104.

Otec, který ke svému nemocnému dítěti sice zavolá lékaře, avšak nevyhoví, ač může, lékařovu příkazu, aby dítě, nemocné záškrtem, ihned odvezl do nemocnice, a nechá je doma bez lékařského ošetření ještě dva dny, je vinen přestupkem podle § 360 tr. zák.

(Rozh. ze dne 21. května 1943, Zm I 333/43.)

Čtyřletý syn obžalovaného Karel onemocněl počátkem listopadu 1942. Obžalovaný k němu zavolal lékaře teprve druhého nebo třetího dne na to, a to dne 7. listopadu 1942. Lékař zjistil, že má dítě záškrť a že je jeho stav vážný, a nařídil jeho okamžitý převoz do nemocnice. Ačkoliv pro dítě přijelo objednané auto, nedal je obžalovaný odvézt do nemocnice, nýbrž poslal auto zpět. Dopravil je do nemocnice až dne 9. listopadu 1942, když již lékař zjistil, že na záškrť onemocnělo další dítě obžalovaného, a znovu obžalovanému nařídil, aby syna Karla odvezl do nemocnice. Tam syn Karel zemřel dne 19. listopadu 1942.

Poněvadž nalézací soud vzhledem k posudku znalců lékařů nedospěl k závěru, že mezi opožděným dodáním syna obžalovaného do nemocnice a jeho smrtí byla příčinná souvislost, neuznal obžalovaného vinným přečinem podle § 335 tr. zák., jak to navrhovala obžaloba. Neuznal ho však vinným ani přestupkem podle § 360 tr. z., nýbrž ho podle § 259, čís. 2

tr. ř. vůbec zprostil obžaloby, poněvadž obžalovaný podle jeho názoru nedopustil, aby se jeho synovi naprosto nedostalo potřebné lékařské pomoci, když k němu přece lékaře povolal a dal ho přece dovézt do nemocnice.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečnické stížnosti státního zastupitelství do tohoto rozsudku krajského soudu, zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným, že v listopadu 1942 v N., ač mu z přirozené povinnosti náleželo opatrovati nemocné dítě Karla, dopustil, že se mu naprosto nedostalo potřebné lékařské pomoci, kde pomoc takovou bylo možno opatřit, a že tím spáchal přestupek zanedbání nemocných jich příslušníky podle § 360 tr. zák.

Z důvodů:

Zmatečnická stížnost právem namítá s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., že měl nalézací soud ve zjištěném jednání obžalovaného za nemoci jeho dítěte shledat právní znaky skutkové podstaty přestupku podle § 360 tr. z. I když možno souhlasit s názorem projeveným v rozsudku, že obžalovaný při jisté duševní zaostalosti nemusil ihned v počátečních dnech nemoci svého dítěte seznati vážné onemocnění, přece lékařův úsudek projevený dne 7. listopadu 1942, že dítě onemocnělo na záškrť, a současně jeho příkaz, aby byl nemocný okamžitě převezen do nemocnice, byly pro obžalovaného jasným a též pro něho srozumitelným upozorněním, že je nyní pro dítě nezbytně třeba pečlivého lékařského ošetření. Tím, že obžalovaný podle rozsudkového zjištění nevyhověl onomu příkazu, aby převezl syna do nemocnice, ač pro dítě přijelo auto a byla zde tudíž možnost okamžité dopravy, a to po případě i za doprovodu cizích osob, naopak ponechal dítě doma bez další lékařské pomoci až do doby, kdy lékař zjistil onemocnění jeho druhého dítěte na záškrť, a že do té doby neuvědomil ani lékaře nařídívšího převoz, že první na záškrť onemocněvší dítě nedopravil podle jeho rozkazu do nemocnice, dopustil jako otec, jemuž z přirozené povinnosti náleží péče o nemocné členy rodiny, že se v oné kritické době od 7. do 9. listopadu 1942 nedostalo jeho těžce nemocnému synu Karlu vůbec potřebné lékařské pomoci, ač mu bylo možno takovou pomoc opatřit.

Čís. 7105.

Ke spoluzlodějství podle § 174 II, písm. a) tr. z. je třeba, aby pachatelé vědomě (třeba i jen nahodile) spolupůsobili a aby byli současně přítomni na místě činu, třeba ne nepřetržitě od začátku do konce.

(Rozh. ze dne 21. května 1943, Zm II 96/43.)

Obžalovaný Karel A. nalíčil koncem června 1942 v n-ském lese, náležícím Marii P-ové, pět ok ve vzdálenosti asi dvaceti kroků od sebe, a to tak, že se do nich mohla chytiti pouze srnčí zvěř, které bylo v onom

revíru asi 40 kusů. Dne 10. července 1942 oznámil svému bratrovi, obžalovanému Janu A., kde oka nalíčil, a žádal ho, aby je prohlédl. Jan A. byl pak při prohlídce a opravě ok přistižen četnictvem, které hlídalo místo, aby zjistilo osobu, nalíčivší oka.

Nalézací soud uznal obžalované vinnými, že Karel A. tím, že koncem června 1942 nalíčil v n-ském lese pět ok na srnčí zvěř, a Jan A. tím, že je dne 10. července 1942 prohlížel, zda se do nich nechytily zvěř, a tím, že je opravoval, podnikli v úmyslu, aby ve společnosti jako spoluzloději odňali pro svůj užitek z držení a bez přivolení Marie P-ové zvěř, tedy cizí věci movité v hodnotě převyšující 500 K a 2.000 K, jednání, vedoucí ke skutečnému vykonání zločinu krádeže, který nebyl dokonán jen náhodou a pro překážku odjinud v to přišlou, a že tím spáchali zločin nedokonané krádeže podle §§ 8, 171, 173, 174 II, písm. a) tr. z.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnickou stížnost obžalovaných do tohoto rozsudku krajského soudu, zrušil však napadený rozsudek z podnětu zmatečnické stížnosti podle § 290 tr. ř. jako zmatečnický ve výroku o vině, pokud v něm bylo uznáno na kvalifikaci skutku podle § 174 II, písm. a) tr. z., a vypustil tuto kvalifikaci z rozsudku. Důsledkem toho zrušil i výrok o trestu a vyměřil obžalovaným nový trest.

Z důvodů:

Nejvyšší soud se jako soud zrušovací, zkoumající věc z podnětu zmatečnické stížnosti obžalovaných z povinnosti úřední podle § 290 tr. ř., předsvědčil, že soud prvé stolice pochybil, když zjištěný skutkový děj podřadil i kvalifikaci zločinné krádeže ve společnosti.

Důvodem kvalifikace podle § 174 II, písm. a) tr. zák. je větší nebezpečí, spočívající ve spojení sil spolupachatelů k provedení trestného činu, takže jeden pachatel může spoléhat na součinnost druhého, a je právě tím posilován v rozhodnutí spáchat trestný čin. Proto se vyžaduje, aby pachatelé spolupůsobili vědomě, třeba i jen nahodile, a aby byli současně přítomni na místě činu, třeba ne nepřetržitě od začátku do konce.

Ze skutkového děje zjištěného rozsudkem plyne, že tato současná přítomnost obou obžalovaných na místě činu nebyla zjištěna, z obsahu spisu pak je patrné, že nebyla ani tvrzena.

Bylo-li tudíž uznáno i na kvalifikaci podle § 174 II, písm. a) tr. z., bylo nesprávně užito trestního zákona (§ 281, čís. 10 tr. ř.), a to v neprospěch obžalovaných, neboť nalézací soud přihlédl při výměře trestu k dvojnásobné kvalifikaci zločinu nedokonané krádeže jako k přitěžující okolnosti.

Čís. 7106.

Ten, kdo zanedbal povinnost dohledu na bezpečný stav budovy, odpovídá jen tehdy podle § 335 tr. z. za úraz nastavší v souvislosti s jejím

vadným stavem, mohli-li při náležitém dohledu za obvyčejné pozornosti poznati závadu a nahlédnouti, že pro ni budova ohrožuje neb aspoň může ohroziti tělesnou bezpečnost lidí.

(Rozh. ze dne 21. května 1943, Zm II 155/43.)

Obžalovaný je pachtýřem velkostatku a je podle pachtovní smlouvy povinen prováděti sám běžné opravy hospodářských a obytných budov. Budova, v níž jsou ubytováni zaměstnanci velkostatku, má průjezd opatřený dvoukřídlovými vraty. Tato vrata byla vadná; jejich pravá půlka se neotáčela ve svém ložisku, poněvadž čep vyskočil z ložiska a točil se mimo ně. Proto tato půlka nahoře nedoléhala a dole se zarývala do země. Když se k ní dne 15. listopadu 1942 postavil desetiletý syn jednoho ze zaměstnanců obžalovaného a opřel se o ni zády, zvrátila se na něho, srazila ho k zemi a smrtelně ho zranila.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným přečinem podle § 335 tr. z.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu, zrušil napadený rozsudek a uložil nalézacímu soudu, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5, 9, písm. a) tr. ř., nutno přisvědčiti, již pokud vytyká s hlediska zmatku podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., že napadený rozsudek postrádá skutkovou zjištění, jež dovolují závěr, že je ve stěžovatelově jednání naplněna ve všech svých složkách skutková podstata činu, jímž byl stěžovatel uznán vinným, a to i po stránce subjektivní.

Poukázav právem na to, že pachatel, pokud jde o přečin podle § 335 tr. zák., odpovídá i za t. zv. vinu nevědomou, shledává nalézací soud stěžovatelovu vinu v tom, že, ačkoliv byl povinen, aby sám dohlížel na bezpečný stav budov, když si k tomu nezřídil zástupce, nedostal této povinnosti, čímž mu ušlo, že vrata jsou hodně vadná, že se jejich pravá půlka neotáčí ve svém ložisku a že trámec, v němž se otáčí kolmá osa vrat, je vymletý, takže se vrata nepohybují v ložisku a nedrží pevně. Vrata ta byla zasazena v průjezdě domu v budově, kde bydlí stěžovatelovi zaměstnanci, takže povinnost dozírati řádně na stav budovy ukládal stěžovateli předpis § 1157 obč. z. nehledíc ani k tomu, že mu tato povinnost plynula s hlediska trestního práva i z toho, že mu byly budovy dány jako pachtýři do užívání. Tuto povinnost stěžovatel porušil. Tvrdí-li zmáteční stížnost, že stěžovatel prohlédl budovu asi 14 dnů před nehodou, nelze jí přisvědčiti, protože je v rozporu se stěžovatelovou obhajobou, že tehdy sice v budově byl, nevšiml si však, že by byla bývala vrata vadná, nikoliv že budovu prohlížel co do jejích eventuálních závad. Tím však, že stěžovateli ušla vadnost vrat proto, že zanedbal svoji povinnost dohledu na stav budovy, nebyly vyčerpány všechny náležitosti,

jež zákon vyžaduje k naplnění pojmu viny. Napadený rozsudek totiž nezjistil další skutečnosti, jež by opodstatňovaly závěr i na druhou složku subjektivní stránky přečinu podle § 335 tr. z., zda totiž stěžovatel též mohl při obvyčejné pozornosti podle stavu vrat, jak se mu navenek jevila, seznati, kdyby dostal povinnosti dohledu, že se pravá půlka vrat neotáčí ve svém ložisku právě proto, že otáčecí trám vyskočil ze svého ložiska a že důsledkem toho vrata nedrží pevně. Nezjistil dále ani, zda se tato závada vrat projevila navenek tak, že by byl stěžovatel při potřebné pozornosti mohl též nahlédnouti, že vrata pro tuto svoji závadu ohrožují neb alespoň mohou ohroziti tělesnou bezpečnost lidí. Uznav přesto stěžovatele vinným přečinem podle § 335 tr. z., zatížil nalézací soud napadený rozsudek již z těchto důvodů zmatkem podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., zmáteční stížnosti právem mu vytykaným. Zmateční stížnosti bylo proto vyhověno, aniž se bylo třeba zabývat ostatními jejími výtkami.

Čís. 7107.

Při zkoumání otázky, byl-li již obžalovaný soudně trestán (čl. I, odst. 1, písm. b) vlád. nař. čís. 143/1942 Sb), nelze přihlížeti k jeho předchozímu odsouzení pro čin, který je k souzenému činu v poměru naznačeném v § 265 tr. ř.

(Rozh. ze dne 22. května 1943, Zm I 1107/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 96 tr. z.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství vytyká rozsudku s hlediska zmatku podle § 281, čís. 11 tr. ř. jako vykročení z mezí práva zmírňovacího, že při vyměřování trestu použil § 54 tr. z., poukazujíc na předchozí soudní trest obžalovaného a na ustanovení čl. I, odst. 1, písm. b) vlád. nař. ze dne 16. dubna 1942, čís. 143 Sb.; nelze jí však přisvědčiti.

Rozsudek zjistil z trestního listku, že byl obžalovaný již trestán neopodmíněně pro neoprávněné překročení hranic úředním soudem v N. (rozsudek ze dne 7. července 1942), nepovažuje však toto odsouzení za překážku, aby byl obžalovaný považován za zachovalého, ježto prý jde jednak o správní trestný čin, jednak o čin spáchaný zřejmě v souvislosti s únosem při přechodu hranic společně s Marií P., kterou obžalovaný unesl.

Třeba proto uvážiti, zda je nutno obžalovaného vzhledem na toto odsouzení pokládati za osobu již soudně trestanou ve smyslu čl. I, odst. 1, písm. b) vlád. nař. čís. 143/1942 Sb., či nikoliv. Tu pak nelze přehlédnouti, že trestný čin, pro který byl obžalovaný odsouzen napadeným

rozsudkem, byl spáchán před vydáním uvedeného rozsudku úředního soudu v N., a že tedy jsou oba uvedené delikty v poměru naznačeném v § 265 tr. ř. O takových sbíhajících se deliktech má být podle ustanovení §§ 34, 35 a 267 tr. zák. provedeno jednotné řízení a má být vydán jediný rozsudek a uložen jediný trest. Nahodilá okolnost, že se tak nestalo (pokud se týče v souzeném případě pro různou věcnou soudní příslušnost ani nemohlo státi), nemá být obžalovanému na újmu (§ 265 tr. ř.) a nemůže být rozhodná ani pro posouzení, zda nutno obžalovaného pokládati za trestaného, čili nic (rozh. čís. 6146, 6166, 6524 Sb. n. s.). Při hledisku, které uplatňuje zmateční stížnost strohým zdůrazňováním, že obžalovaný v době, kdy mu byl vyměřován trest podle napadeného rozsudku, byl již soudně trestán, určovala by použití přísnější trestní sankce ve smyslu ustanovení čl. I., odst. 1, písm. b) vlád. nař. čís. 143/1942 Sb. okolnost, mnohdy více méně náhodná, pokud totiž pachatelova souběžná trestná činnost byla postížena jednotným trestním řízením co do všech spáchaných trestných skutků, nebo byla vyřizována pouze jedním či více soudy odděleně.

Poněvadž podle toho, co bylo uvedeno, nelze obžalovaného pokládati za soudně trestaného, nebylo tu překážky pro použití ustanovení § 54 tr. zák. při výměře trestu a zmateční stížnost byla proto zamítnuta.

Čís. 7108.

Ten, kdo při manifestační přísaze vědomě zamlčí svoje příjmy, jedná v úmyslu potřebném ke skutkové podstatě zločinu podle § 199, písm. a) tr. zák., i když je přesvědčen, že jde o příjmy, na něž není stejně exekuce možná.

(Rozh. ze dne 22. května 1943, Zm II 546/42.)

Obžalovaný uvedl v seznamu jmění, jehož správnost a úplnost stvrdil přísahou podle § 47, odst. 2 ex. ř., že nemá hotových peněz, ani služebních nebo jiných příjmů. Při tom vědomě zamlčel, že obchoduje s vápnem a že mu z tohoto obchodování plyne příjem, který v měsíci, v němž skládal vyjevovací přísahu, dosáhl výše asi 1.000 K.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199, písm. a) tr. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z důvodů:

Stěžovatel se snaží s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. doložit nedostatek zlého úmyslu, předpokládaného ustanovením §§ 197, 199, písm. a) tr. z., tvrzením, že neuvedl příjmy z obchodu s vápnem proto, že si byl vědom, že by se vymáhající věřitelce vůbec

nedostalo nějaké možnosti vésti exekuci a zabavit nějaké jeho jmění, i kdyby tyto příjmy uvedl. Tu má stěžovatel zřejmě na mysli svou obranu, že totiž myslel, že nemá nic pro vymáhající věřitelku, ježto jeho příjmy z obchodu sotva stačily pro něho samého. Námitka neobstojí. Pachatel jedná ve zlém úmyslu, potřebném ke skutkové podstatě uvedeného činu, i tehdy, má-li za to, že exekuce není možná, a myslí-li, že proto nemusí učinit příslušné údaje. Byl-li si pachatel vědom neúplnosti nebo nesprávnosti svých údajů a rozhodl-li se přesto vykonati přísahu, měl na zřeteli poškození práva Protektorátu na správné a úplné údaje a rozhodl se pro ono zlo se zločinem spojené, jak to předpokládá zlý úmysl uvedený v § 1 tr. zák. Podle formálně správného zjištění rozsudku měl stěžovatel v době přísahy příjmy, věděl o nich a neuvedl je při vyjevovací přísaze, ač na ně byl zvlášť tázán. Jednal tedy nepochybně ve zlém úmyslu, předpokládaném v §§ 197, 199, písm. a) tr. zák.

Čís. 7109.

Částka, kterou spotřebitel platí přírážkou k prodejní ceně nápoje na úhradu obecní nápojové dávky, není »svěřena« (§ 183 tr. z.) hostinskému, povinnému podle předpisů platiti dávku předem.

(Rozh. ze dne 2. června 1943, Zm I 377/43).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti generálního prokurátora pro zachování zákona, uznal právem, že byl rozsudkem okresního soudu ze dne 8. září 1942, jakož i rozsudkem krajského soudu jako odvolacího soudu pro přestupky ze dne 6. října 1942 porušen zákon v ustanovení § 461 (§ 183) tr. z., zrušil oba uvedené rozsudky a uložil okresnímu soudu, aby spisy postoupil příslušnému finančnímu úřadu (§ 43 zákona čís. 329/1921 Sb.).

Důvody:

Obžalovaný Antonín A. byl rozsudkem okresního soudu ze dne 8. září 1942 uznán vinným přestupkem zpronevěry podle § 461 (§ 183) tr. z. spáchaným tím, že v době od června do srpna 1942 za sebou zadržel a si přivlastnil městskou dávku z limonád v částce 740 K, tedy svěřenou mu věc.

Odvolání obžalovaného z uvedeného rozsudku bylo zamítnuto rozsudkem krajského soudu jako odvolacího soudu pro přestupky ze dne 6. října 1942.

Odsouzený si dosud neodpykal trest a o jeho žádosti za milost nebylo dosud rozhodnuto.

Podle skutkového zjištění uvedeného ve zmíněném rozsudku okresního soudu odebral obžalovaný od výrobce limonád celkem 4.000 lahví limonády, z nichž měla být městu odvedena dávka v celkové výši 800 K.

Tato dávka se odvádí předem tím způsobem, že si dávkou povinný zakoupí na městském úřadě bloky útržků po dvaceti haléřích a při prodeji limonády odevzdá útržek zákazníkovi nebo jej znehodnotí. Obžalovaný zakoupil však bloky pouze za 60 K (tedy jen na 300 lahví), ostatní limonády prodal bez bloků a částku 740 K, která mu podle rozsudkového zjištění byla zaplacená zákazníkovi jako městská dávka a kterou měl odvésti městu, si ponechal a použil pro svoje potřeby.

Okresní soud podřadil uvedené zjištěné jednání obžalovaného skutkové podstatě přestupku zpronevěry podle § 461 (§ 183) tr. z., ježto mu podle jeho názoru byla dávka, zaplacená zákazníkovi po dvaceti haléřích za každou láhev limonády, svěřena těmito zákazníkovi k odvedení městské pokladně.

Rovněž krajský soud jako odvolací soud ve věcech přestupkových vyslovil ve zmíněném rozsudku názor, že částka 20 h, kterou zákazníci platili obžalovanému k prodejní ceně 1.80 K za jednu láhev limonády, byla penězem svěřeným obžalovanému za účelem odvedení městské důchodové správě jako dlužná obecní dávka. Námitku odvolání, že šlo o pouhý důchodkový přestupek, odvolací soud odmítl.

Generální prokurátor vytýká ve zmáteční stížnosti pro zachování zákona, že oba rozsudky porušují zákon v ustanovení § 461 (§ 183) tr. z., ježto nesprávně vyložily pojem »svěřené věci«.

Prámem.

V souzeném případě šlo o obecní dávku z nápojů, povolenou rozhodnutím zemského presidenta v Čechách v působnosti zemského výboru ze dne 4. června 1941, č. z. ú. 4311/2 z r. 1940, podle ustanovení § 35. zákona č. 329/1921 Sb. k usnesení obecního zastupitelstva. Jak již bylo uvedeno, byl obžalovaný povinen platiti zmíněnou obecní dávku předem, t. j. zakoupením bloku útržků po dvaceti haléřích, které měl při prodeji limonády odevzdati zákazníkům, nebo je znehodnotiti. Z té okolnosti, že obžalovaný byl oprávněn tuto dávku, t. j. 20 h za jednu láhev limonády, vybírat od zákazníkovi tím způsobem, že zmíněnou částku přirazil k prodejní ceně jedné láhve limonády, a že tak skutečně činil, nelze ještě dovoditi, jak to činí oba jmenované soudy, že dávka vybíraná obžalovaným uvedeným způsobem byla statkem svěřeným mu jednotlivými zákazníkovi za účelem odvedení městské pokladně. Při tom je zcela nerozhodné, že obžalovaný vybíral dávku, aniž měl vždy předem zakoupené bloky útržků po dvaceti haléřích, neboť podle výslovného ustanovení § 3, odst. 1 »Pravidel pro vybírání obecní dávky z nápojů« vydaných na podkladě čl. I. vládní nař. č. 36/1941 Sb., je povinen platiti dávku, kdo nápoje podrobené dávce podává za úplatu k požívání přímo na místě. Že subjektem dávkové povinnosti je osoba nápoje podávající, a nikoliv spotřebitel, plyne i z dalších ustanovení §§ 4, 6, 7, 8 týchž pravidel.

Nezachová-li osoba dávkou povinná předpisy zmíněných pravidel, proviní se proti ustanovení § 12 těchto pravidel, nespáchá však již pouhým jich nedbáním soudně trestný čin. Ke stíhání provinění uvedených v § 12

zmíněných pravidel jsou pak příslušné finanční úřady, pokud se týče obce ve vlastním oboru působnosti.

Jak plyne z toho, co bylo uvedeno, nespáchal obžalovaný jednáním zjištěným v rozsudku okresního soudu nějaký soudně trestný čin vůbec, zejména ne přestupek zpronevěry, ježto zde v posléze uvedeném směru chybí nezbytný znak skutkové podstaty uvedeného přestupku po stránce objektivní, totiž skutečnost, že šlo o »věc svěřenou«.

Bylo proto vyhověno odůvodněné zmáteční stížnosti pro zachování zákona podané generálním prokurátorem podle §§ 292, 479 tr. ř. a uznáno právem, jak je uvedeno ve výroku.

Čís. 7110.

Nabyli-li projev povahy pomluvy tím, že v něm byla zamlčena část sdělovaného příběhu, nutno jej vykládati tak, jak se stal, bez ohledu na zamlčenou skutečnost.

Ke skutkové podstatě pomluvy stačí, že jí byla ohrožena cizí čest; je nerozhodné, zda byla i skutečně porušena.

K posouzení vztahu projevu k napadené osobě, není-li v něm uvedena jménem.

Nelze-li z takového na cti ubližujícího projevu poznati, na kterou ze dvou v úvahu přicházejících osob se vztahuje, je jim ohrožena čest obou.

Právo novinářské reportáže není chráněno ustanovením § 6, odst. 1 zák. č. 108/1933 Sb.

(Rozh. ze dne 3. června 1943, Zm II 171/42.)

Nalézací soud zprostil obžalovaného, odpovědného redaktora týdeníku »Z...«, podle § 259, odst. 2 tr. ř. obžaloby, že ve třicátém třetím čísle časopisu »Z...«, týdeníku n-ského kraje, uveřejnil článek pod nadpisem »Víte, že...«, v jehož čtvrtém odstavci bylo uvedeno: »Víte, že jedna paní doktorová byla vykázána ze zahrady chudé výměnkářky, kde jí byla na angreště?«, že tím soukromé žalobkyni ublížil na cti jednak vydáváním v posměch, jednak tím, že o ní před třetí osobou uvedl nebo dále sdělil skutečnost, která by jí mohla vydati v opovržení nebo snížit v obecném mínění, a že tím spáchal přečin podle §§ 1 a 2 zák. č. 108/1933 Sb., pokud se týče že zanedbal takové pozornosti, při jejímž povinném užití by uvedená zpráva nebyla pojata do uvedeného časopisu, a že tím spáchal přestupek podle § 4 zák. č. 124/1924 Sb. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu, vyhověl však zmáteční stížnosti soukromé žalobkyně do téhož rozsudku, zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným, že jako odpovědný redaktor periodického tiskopisu »Z...« uveřejnil dne 16. srpna 1940, v čís. 33 větu: »Víte, že jedna paní doktorová byla vykázána ze zahrady chudé výměn-

kářky, kde jí byla na angreště?«, již byla o soukromé žalobkyni uvedena skutečnost, která by jí mohla vydati v opovržení nebo snížení v obecném mínění, že tím zanedbal takové opatrnosti, při jejímž povinném užití by článek nebyl pojat do tiskopisu, a že tím spáchal přestupek podle § 4 zákona čís. 124/1924 Sb. ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb.

Důvody:

I. Ke zmateční stížnosti obžalovaného:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5, 9, písm. a), b) tr. ř. nelze přisvědčit.

K důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.:

Zmateční stížnost se domnívá, že nalézací soud nesprávně vyložil smysl zjištěné věty v ten způsob, že se jí soukromá žalobkyně viní z krádeže, ježto prý v této větě není (slovní) zmínky o krádeži; mohly prý býti ještě jiné důvody, pro něž chudá výměnkářka vykázala paní doktorovou ze zahrady.

Při výkladu smyslu projevu však nezáleží na tom, zda skutečnost, která je v něm obsažena, byla vyjádřena přímo slovním výrazem, nýbrž stačí, že lze projevu jako celku rozumět tak, že je v něm obsaženo tvrzení skutečnosti, která se dotýká cti napadeného. Tomu je tak v souzeném případě. Podle obsahu zjištěné věty vstoupila soukromá žalobkyně (paní doktorová) do cizí zahrady (chudé výměnkářky), trhala tam angrešt (»byla jí tam na angreště«) a byla výměnkářkou ze zahrady vykázána. Tyto skutečnosti takto sestavené dávají ten smysl, že se napadená osoba prohřešila proti cizímu majetku a že tu šlo o vědomý zásah (srovnej zejména obrat »byla jí tam na angreště«); obsahem stíhané věty je tudíž obvinění z trestného činu (stíhaného ať úřadem správním, nebo soudním).

Zmateční stížnost se domnívá, že nelze stíhanou větu vykládat v tomto smyslu, neboť ti čtenáři, kteří znali věc, již se věta týká, věděli, že se napadená nedopustila trestného činu. Touto námitkou vyjadřuje zmateční stížnost zřejmě svůj názor, že nutno smysl projevu doplňovat tím, co je v projevu zamlčeno. Není však odůvodněna. Byla-li v projevu vynechána skutečnost, která je součástí udavšího se případu, a nabyli-li projev právě tímto zamlčením povahy pomluvy, nelze při jeho výkladu přihlížet k této skutečnosti, nýbrž nutno jej vykládat tak, jak se stal. Bylo-li v souzeném případě zamlčeno, že jde o sporné právní poměry mezi stranami, a nabyli-li stíhaná věta právě tímto zamlčením povahy ubližující na cti, pak musí být její smysl posuzován bez ohledu na zamlčenou skutečnost. To platí v případě, o němž jde, tím spíše, že obrat »byla jí na angreště« nepřipouští pochybnost o tom, že byl angrešt vlastnictvím výměnkářky, ba naopak vylučuje takovou pochybnost.

Pokud by se uvedeně námitce mohlo rozumět tak, že si zaslíbení čtenáři nemohli učinit odsudek o napadené, když znali pravý stav věci, je nutno uvést toto: Ježto je pomluva trestným činem ohrožujícím, nezáleží na tom, zda si čtenář věty skutečně učiní takový úsudek, či jej zavrhne

pro svoji znalost skutečného průběhu líčeného příběhu a zda tedy dojde k poruše cti napadené osoby. Stačí, že bylo projevem způsobeno nebezpečí pro čest napadeného. Že tomu tak bylo v souzeném případě, bylo již nahoře dovedeno.

Zmateční stížnost napadá svými vývody dále závěr nalézacího soudu, že se uvedená věta vztahovala na soukromou žalobkyni.

Soukromá žalobkyně nebyla v projevu uvedena jménem. Je proto třeba jeho vztah k napadené osobě posoudit podle věcného vztahu skutečností v něm obsažených. Podle toho, co bylo uvedeno nahoře, byl ve větě vylíčen příběh, který se stal, bylo v něm uvedeno místo, kde k němu došlo, dále předmět, jehož se týkal, a konečně v něm byly označeny osoby, mezi nimiž k příběhu došlo, podle jejich společenského postavení. Že již podle těchto skutečností vzniklo nebezpečí, že čtenář pozná, že napadenou je soukromá žalobkyně, plyne z toho, že nalézací soud zjistil, že tu byly osoby, které znaly příběh a které proto podle těchto skutečností mohly poznat osobu napadené. Ježto jde o ohrožující trestný čin, nezáleží na tom, zda tyto osoby skutečně četly projev (byla-li tu možnost, že se jim projev dostane na vědomí) anebo zda si tyto osoby skutečně učinily takový závěr (rozh. čís. 6227, 6824 Sb. n. s.). Nebezpečí pro čest napadené však bylo způsobeno i tím, že čtenář, který neznal tyto skutečnosti, mohl býti puzen zvědavostí a mohl podle zvláště označených skutečností vypátrat, o který případ jde a mezi kterými jednotlivými osobami se udál.

Zmateční stížnost namítá v této souvislosti, že se rušebního činu dopustila nejen soukromá žalobkyně, manželka advokáta, ale i Marie P., též manželka advokáta, takže z označení »paní doktorová« nebylo lze poznati, na kterou z nich se stíhaná věta vztahuje. Je-li okruh napadených osob vymezen tímto způsobem, vzniklo nebezpečí pro čest obou těchto osob, neboť skutečnost, že byly projevem napadeny dvě osoby, nevylučuje nebezpečí pro čest některé z nich a nevylučuje ani možnost poznati napadenou osobu.

S hlediska zmatku podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. je nutno konečně posoudit i vývody zmateční stížnosti, že je obžalovaný beztrestný podle § 6, odst. 1 zák. o ochr. cti, ježto uveřejněním stíhané věty »nebylo vybočeno z mezí čisté reportáže«. Právo novinářské reportáže není však právem, jehož výkon má na mysli uvedené zákonné ustanovení (rozh. čís. 6060 Sb. n. s.). Je proto uvedená námitka bezdůvodná.

K důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř.:

Nalézací soud zjistil, že výměnkářka Františka R. podala na soukromou žalobkyni žalobu pro rušení držbu, která se týkala pobírání užítka ze zahrady, jež patří k nemovitosti, k níž je vloženo vlastnické právo pro soukromou žalobkyni a jejího manžela. Domnívá se, že si na tomto podkladě nelze učinit závěr, že je souzená skutečnost pravdivá, a proto vyloučil beztrestnost obžalovaného z důvodu zdařeného důkazu pravdy (§ 6, odst. 2, písm. a) zák. o ochr. cti). Zprostil však obžalovaného z důvodu provedeného důkazu omluvitelného omylu (§ 6, odst. 2, písm. b) zák. o ochr. cti), neboť se domnívá, že »podání civilní žaloby je takového rázu,

že na jejím základě mohl pisatel věřit, že se událost uváděná v článku přihodila skutečně tak, jak bylo o ní referováno».

Stěžovatel se cítí dotčen tím, že ho nalézací soud nezprostil pro zdařený důkaz pravdy. Nelze mu však ani v tomto bodě přisvědčit.

Jak bylo již nahoře uvedeno, byla soukromá žalobkyně podle smyslu stíhané věty obviněna z trestného činu. Ze skutečnosti, že na ni byla podána žaloba pro rušenou držbu, nelze si učinit závěr o tom, že skutečnost obsažená v zažalované větě je pravdivá.

Tento závěr si nelze učinit ani ze skutečnosti, že žalující strana, výměnkářka Františka R., a Josef R. upozorňovali soukromou žalobkyni na svoje právo, neboť ani toto upozornění nedovolovalo v souzeném případě úsudek, že se soukromá žalobkyně dopustila trestného činu. Nejde proto o neúplnost výroku podle § 281, čís. 5 tr. ř., nehodnotil-li nalézací soud tuto skutečnost, na niž poukazuje zmáteční stížnost.

Nebylo proto zmáteční stížnosti obžalovaného vyhověno.

II. Ke zmáteční stížnosti soukromé žalobkyně:

Zmateční stížnost napadá svým obsahem závěr nalézacího soudu o tom, že se obžalovanému zdařil důkaz omluvitelného omylu. Tím uplatňuje zmatek podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř.

Právem.

Jak bylo dovedeno nahoře při vyřízení zmáteční stížnosti obžalovaného, obsahuje stíhaný projev obvinění soukromé žalobkyně z trestného činu. Ze se soukromá žalobkyně dopustila takového činu, nelze soudit ze skutečnosti, že bylo prováděno řízení na základě civilní žaloby pro rušenou držbu. Omluvitelnost učiněného projevu nelze dovozovat ani z tvrzení druhé strany, že soukromá žalobkyně neoprávněně trhala angrešt, ani z toho, že byla druhou stranou, výměnkářkou Františkou R. nebo jejím synem Josefem R., při vykázání ze zahrady upozorněna, že nemá co dělat na zahradě a že nesmí chodit na angrešt.

Pochybil proto nalézací soud, vyslovil-li, že se stal obžalovaný beztrestný pro důkaz omluvitelného omylu.

Bylo proto zmáteční stížnosti vyhověno, aniž se bylo třeba zabývatí jejími dalšími vývody, zejména v tom směru, zda byl důkaz omluvitelného omylu vůbec přípustný (§ 6, odst. 3 zák. o ochr. ctí).

Podle toho, co bylo již uvedeno, zakládá čin obžalovaného skutkovou podstatu pomluvy podle § 2 zák. o ochr. ctí v objektivním směru. V subjektivním směru vyloučil nalézací soud úmysl obžalovaného, požadovaný k této skutkové podstatě, a vyslovil, že se obžalovaný provinil toliko nedbalostí ve smyslu § 4 zákona čís. 124/1924 Sb. V tomto směru nebyl rozsudek prvního soudu napaden zmáteční stížností. Takové napadení nelze spatřovat v pouhém podotknutí zmáteční stížnosti, že je důkaz omluvitelného omylu vyloučen v případě, v němž je nutno čin obžalovaného podřadit ustanovení § 3 zák. o ochr. ctí.

Činnost obžalovaného naplňuje tudíž skutkovou podstatu uvedeného přestupku zanedbání povinné péče. Bylo proto rozhodnuto, jak nahoře uvedeno.

Čís. 7111.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 4, odst. 1 vlád. nař. čís. 106/1939 Sb. ve znění vlád. nař. čís. 108/1941 Sb. není třeba, aby se týráni zvířete projevovalo změnami na jeho těle nebo zdraví.

K pojmu »surového týráni způsobem, který je výrazem bezcitného smýšlení«.

(Rozh. ze dne 3. června 1943, Zm I 385/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 4, odst. 1 vlád. nař. čís. 106/1939 Sb. ve znění vlád. nař. čís. 108/1941 Sb. a přestupkem podle § 411 tr. zák.

Z důvodů:

Bez důvodná je zmáteční stížnost, pokud napadá s hlediska důvodu zmátečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. výrok soudu, že obžalovaný týral surově krávu způsobem, který je výrazem bezcitného smýšlení. Tento výrok soudu je plně opodstatněn zjištěními rozsudku, že obžalovaný, stojí na cestě před párem krav zápřažených do válce, šlehal podsední krávu obráceným tlustým koncem biče přes oči a přes tlamu tak, až se bolestí plašila a schovávala se za druhou krávu, že tak činil delší dobu, že, když byl okřiknut Ludmilou P., aby krávu přestal bít, vynadal Ludmile P. a v bití krávy pokračoval a že po chvíli, aby se pomstil Ludmile P. pro její zákrok, napadl i ji. Delší dobu trvající surové týráni krávy bitím přes nejcitlivější části hlavy, při němž se týraná kráva bolestí plašila a sama hledala záchranu před dalším utrpením schovávajíc se za druhou krávu, ve spojení s tím, že obžalovaného neodvrátilo od surového týráni krávy ani napomenutí mimojdoucích osob, poukazuje, jak správně rozpoznal nalézací soud, na úplný nedostatek citu obžalovaného se zvířetem a na naprostou bezcitnost jeho smýšlení.

Názor zmáteční stížnosti, že je k pojmu surového týráni zvířete způsobem, který je výrazem bezcitného smýšlení, podle intencí zákona třeba bezúčelného, krutého, sadistického týráni zvířat, jako ku př. mučení zvířat pro pouhou rozkoš z jejich bolesti, kruté a krvavé ztýráni zvířat za trest, použití neobvyklých mučidel k trestání zvířat, nemá podkladu ani v zákoně, ani v soudní praxi.

Zjištěné jednání obžalovaného záležející v týráni krávy podřadil nalézací soud právem skutkové podstatě přečinu podle § 4, odst. 1 vlád. nař. čís. 106/1939 Sb. Okolnost, že snad obžalovaný svým jednáním nezpůsobil dobytčeti poranění těla s viditelnými známkami a následky, které by, způsobeno člověku, zakládalo pouhý přestupek podle § 411 tr. z., nepadá tu na váhu, poněvadž vládní nařízení čís. 106/1939 Sb., dané k ochraně zvířat proti týráni, vymezuje trestné skutkové podstaty bez ohledu na to, zda se týráni zvířete projeví změnami na jeho těle a zdraví.

Čís. 7112.

Ke skutkové podstatě zločinu vydírání podle § 98 tr. z.

Nejde o dovolenou svépomoc (§ 344 ob. obč. zák.), chrání-li vlastník pozemku svoji držbu prostředky, přesahujícími co do vhodnosti a účel-
nosti nutnou potřebu.

(Rozh. ze dne 4. června 1943, Zm I 246/43.)

Obžalovaný zakazoval Josefu P. jezdit s povozem přes jeho louku, popíraje, že tam má Josef P. služebnost jízdy. Když chtěl Josef P. dne 20. října 1942 jeti s povozem přes tuto louku, postavil se mu obžalovaný do cesty s vidlemi v ruce, zakazoval mu jeti přes louku a hrozil, že ho probodne vidlemi, jakmile vkročí na jeho pozemek, a když Josef P., ne-
dbaje toho, pobídl krávy k další jízdě, rozehnal se proti němu hroty vidlí tak, že by ho byl vážně zasáhl, kdyby P. nebyl včas uskočil. Přesto však zasáhl P-a hrotem vidlí do pravého zápěstí a způsobil mu lehčí zranění. I pak ještě hrozil P-ovi bitím a bil jeho krávy po hlavě tak, že P. raději upustil od jízdy přes louku.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným zločinem vydírání podle § 98, písm. a), b) tr. z. a přestupkem podle § 411 tr. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z důvodů:

Námítkám, uplatněným s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., nelze přisvědčit. Stěžovatel vytýkáje, že předpokla-
dem trestnosti vydírání je jediné protiprávnost nároku, jež pachatel násilím nebo vyhrůžkou vymáhá, přehlídá, že byl tento názor v praxi opuš-
těn a že se podle stálého rozhodování zrušovacího soudu (rozh. čís. 6353, 6502 a j. Sb. n. s.) dopouští zločinu vydírání nejen ten, kdo použije násilí nebo vyhrůžky kvalifikovaných podle § 98 tr. z. k vynucení nějakého plnění, dopuštění (snášení) neb opominutí, na které nemá nárok, nýbrž i ten, kdo k vynucení nějakého plnění, dopuštění (snášení) neb opominutí, na které má nárok, použije násilí nebo vyhrůžky bezprávným způsobem.

Není tudíž zjištěné stěžovatelovo jednání beztrestné z toho důvodu, že bylo sporné, zda Josefu P. přísluší služebnost jízdy po stěžovatelově louce, neboť stěžovatel vymáhal svůj, ať již skutečný, nebo domnělý nárok na neomezenost svého vlastnického práva způsobem, který nutno označit za bezprávný. Právní řád, i když připouští k ochraně držby v případě, že by soudcovská pomoc přišla pozdě, zahrnutí násilí přiměřeným násilím (§ 344 ob. obč. zák.), nepřipouští při ochraně práv překročení dovolené svépomoci nebo překročení hranic nutné obrany (§ 19 ob. obč. zák.). Není tedy přípustno hájit domnělé nebo skutečné právo takovými prostředky, které přesahují co do vhodnosti i co do účel-
nosti nutnou potřebu, jak se to stalo v souzeném případě. Nemůže proto být řeč o dovolené svépomoci a nejde ani o nutnou obranu podle § 2, písm. g) tr. z.

Čís. 7113.

Předpis § 250 tr. ř. nevyžaduje, aby byl obžalovanému sdělen doslovně obsah všech výpovědí, učiněných v jeho nepřítomnosti; stačí mu sdělit jejich podstatné body, které mohou mít důležitost pro obžalobu a obhajobu.

(Rozh. ze dne 4. června 1943, Zm I 293/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnosti obžalovaných A. a B. do rozsudku krajského soudu, pokud jim byli oba uznáni vinnými zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 201, písm. a), 203 tr. z., vyhověl však zmáteční stížnosti obžalovaného A., pokud směřovala proti výroku téhož rozsudku, jímž byl tento obžalovaný uznán vinným zločinem zneužití úřední moci podle §§ 101, 102, písm. c) tr. z., zrušil tento výrok a v důsledku toho i výrok o trestu a uložil tomuto obžalovanému za zbývající zločin podvodu podle §§ 197, 200, 201 písm. a), 203 tr. z. znovu trest.

Z důvodů:

Jako zmatek podle § 281, č. 3 tr. ř. vytýká zmáteční stížnost porušení předpisu § 250 tr. ř., leč neprávem. Podle tohoto zákonného ustanovení může být prováděn výslech některého svědka nebo spoluobžalovaného v nepřítomnosti obžalovaného, musí mu však být po jeho skončení oznámeno vše, co se dalo v jeho nepřítomnosti, zvláště výpovědi, jež byly zatím učiněny. Účelem tohoto předpisu, jak se z něho jasně podává, je, aby se obžalovaný dozvěděl o výsledcích hlavního přelíčení, které ho usvědčují, a aby měl možnost zaujmouti k nim stanovisko a vyvrátit je. Je jasné, že k tomu účelu není třeba úplně opakovatí všechny výpovědi učiněné v jeho nepřítomnosti, nýbrž že stačí mu sdělit pouze jejich podstatné body, které mohou mít důležitost pro obžalobu a obhajobu; v tomto smyslu a rozsahu nutno proto vykládati slovo »všechno«, uvedené v § 250, odst. 1 tr. ř.

Požadavek hájený zmáteční stížností, že se obžalovanému musí sdělit doslovně obsah všech výpovědí učiněných v jeho nepřítomnosti, nedá se dovodit ani ze znění uvedeného zákonného ustanovení, ani z jeho účelu, jak byl právě vymezen.

Požadavku § 250, odst. 1 tr. ř. bylo při jeho správném vymezení v souzeném případě učiněno plně zadost tím, že bylo stěžovateli předestřeno vše, co v jeho nepřítomnosti uvedli spoluobžalovaní B. a C., a že obžalovaná C. kromě toho ještě při konfrontaci potvrdila stěžovateli do očí své nejpodstatnější usvědčující ho údaje.

Čís. 7114.

»Dopravní nehodou« podle § 1 vládn. nař. čís. 287/1940 Sb. nutno rozuměti i takovou událost v dopravě, při níž vznikla toliko škoda na ma-
jetku, nikoli i škoda na životě nebo zdraví.

(Rozh. ze dne 5. června 1943, Zm I 62/43.)

Podle tvrzení obžaloby jel obžalovaný dne 18. prosince 1941 v 18 hod. N-skou třídou v P. osobním autem tak rychle a neopatrně, že zachytil ruční vozík, tažený poškozeným směrem jeho jízdy. Vozík narazil na poškozeného a těžce jej zranil. Obžalovaný ujel, ač to postřehl, slyšel nářek zraněného a viděl, že mu lidé ukazují, že někoho zachytil.

Obžalovaný se hájil tím, že si vozíku pro oslnění jiným autem ne všiml, že měl dojem velmi nepatrného nárazu, jako by mu kámen zavadil o blatník, že proto zastavil asi třicet kroků od místa nárazu a zjistil na blatníku odprýsknutý lak v rozsahu dlaně, že si při tom všiml neosvětleného vozíku, u něhož nikoho neviděl, že ho nikdo neupozornil na to, že byl poškozený zraněn, a že proto jel dále v dobré víře, že nejvýše zavadil a neosvětlený, osaměle stojící ruční vozík.

Nalézací soud zprostil obžalovaného podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle § 335 tr. z. (čl. III. vládn. nař. čís. 306/1939 Sb.) a pro přečin podle § 1, odst. 1 vládn. nař. čís. 287/40 Sb., vycházející, pokud jde o přečin na druhém místě uvedený, z přesvědčení, že obžalovaný neviděl, že někoho poranil, že nebyl nikým na nehodu upozorněn ani nemohl slyšet nářek poškozeného a že mohl býti přesvědčen, že jen nepatrně zavadil o neosvětlený, opuštěný vozík.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečné stížnosti státního zastupitelství do tohoto rozsudku krajského soudu, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Pokud jde o přečin podle § 1, odst. 1 vládn. nař. čís. 287/1940 Sb., namítá zmatečná stížnost právem s hlediska zmatku podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., že nalézací soud pochybil v právním výkladu pojmu »dopravní nehody« podle § 1 uvedeného vládního nařízení.

Podle důvodů rozsudku, že obžalovaný neviděl, že někoho poranil, a mohl být přesvědčen, že nepatrně zavadil o neosvětlený opuštěný vozík, není pochyb o tom, že nalézací soud vychází z názoru, že lze dopravní nehodou rozumět jen takovou nepředvídanou událost v dopravě, při níž došlo k poškození neb ohrožení lidí, nikoli však, když byla způsobena toliko škoda na věcech, a že je tedy dotčeným předpisem chráněna jen bezpečnost osob, a nikoliv i majetku.

Tento názor je mylný.

Podle § 2 vládn. nař. čís. 287/1940 Sb. bylo zrušeno ustanovení § 22 vládn. nař. čís. 241/1939 Sb. Tento předpis hrozil trestem řidiči motorového vozidla, který se pokusil vyhnouti se útěkem zjištění své osoby a svého vozidla po nehodě, při níž provozem motorového vozidla jím řízeného byl někdo zabit, na těle nebo na zdraví poškozen anebo byla způsobena škoda na věcech.

Toto trestní ustanovení bylo nahrazeno všeobecným předpisem § 1 vládn. nař. čís. 287/1940 Sb., postihujícím nejen řidiče motorových vozidel, ale i jiné účastníky dopravy.

Právě z tohoto širšího a svou formou všeobecnějšího znění nového trestního ustanovení, jakož i ze skutečnosti, že tento předpis nahrazuje dřívější ustanovení § 22 vládn. nař. čís. 241/1939 Sb., stíhající touž činnost, plyne, že dopravní nehodou nutno rozumět i takovou nepředvídanou událost v dopravě, při které byla někomu způsobena i jen škoda na majetku.

Je ve veřejném zájmu, aby byl zjištěn i vinník nehody, při níž došlo jen k poškození věci.

Správnost tohoto výkladu pojmu dopravní nehody ve smyslu § 1 vládn. nař. čís. 287/1940 Sb. je zřejmá i z předpisu § 42 zák. čís. 81/1935 Sb., který před platností vládn. nař. čís. 241/1939 Sb. upravoval povinnost řidiče motorového vozidla po nehodě. Podle tohoto zákonného ustanovení byl řidič povinen ihned zastavit, byla-li jízdu motorového vozidla způsobena i jen škoda na majetku; došlo-li k úrazu osoby, byl nadto povinen učinit o tom ještě bez odkladu oznámení nejbližšímu obecnímu (policejnímu) úřadu. Pokládalo tedy i toto zákonné ustanovení za nehodu už i takovou událost, při níž vznikla toliko škoda na majetku.

Nesprávný výklad pojmu »dopravní nehody«, z něhož nalézací soud vycházel, způsobil neúplnost skutkových zjištění pro závěr soudu, že se obžalovaný mohl domnívat, že k »dopravní nehodě« nedošlo, a že neujel s místa proto, aby se vyhnul zjištění své osoby, svého vozidla a způsobu své účasti na nehodě.

Čís. 7115.

K pojmu úředníka ve smyslu § 101, odst. 2 tr. z.:

Nezáleží na tom, byl-li vzat do přísahy, nebo do které zaměstnanecké skupiny náleží, je-li jeho služební poměr trvalý či dočasný, definitivní či provisorní, podléhá-li služební pragmatice a má-li nárok na odpočívání platy.

(Rozh. ze dne 10. června 1943, Zm II 86/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečné stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 176 II, písm. c) tr. z., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu prvního stupně, aby ji znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný jako poštovní pomocný dělník odcizil svému zaměstnavateli několik balíčků uvedených blíže ve výroku rozsudku a několik neorazítkovaných známek s listovních zásilek, kvalifikoval tento skutek obžalovaného jako krádež a vyloučil jeho podřadění ustanovení § 101 tr. z. s odůvodněním, »že obžalovaný vykonával jako pomocný dělník práce téměř nádenické — zametal podlahu — a všechny

ostatní práce konal pod dozorem, a vzhledem k celkovému postavení a poměru, v jakém byl k poštovnímu úřadu».

Zmateční stížnost vytyká tomuto závěru jednak neúplnost s hlediska formálního zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř., jednak podle hmotněprávního důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř. právní mylnost. Nutno jí přisvědčiti.

Nehledě k tomu, že prvý soud neuvedl, které ostatní práce obžalovaný konal pod dozorem, nepřihlédl ani k obsahu svědecké výpovědi Františka J. a k obsahu sdělení poštovního úřadu, v nichž bylo tvrzeno, že byl obžalovaný přijat do poštovních služeb na dobu potřeby sice jako poštovní pomocný dělník, avšak složil normální služební slib, byl o svých povinnostech řádně poučen a vykonával úkony, které patří pragmatikálním (definitivním) zřízencům, na př. vybíral listovní schránky, rovnal a razítkoval listovní zásilky a ukládal je do pytlů a vážil balíkové zásilky.

Tyto údaje jsou rozhodného významu, neboť by poukazovaly k závěru, že byl obžalovaný úředníkem ve smyslu § 101, odst. 2 tr. z.

Tím je každý, jemuž byl udělen veřejný příkaz, aby obstarával práce vlády, a nezáleží na tom, byl-li vzat do přísahy či nikoliv, a nechť přísluší do kterékoliv skupiny zaměstnanecké. Patří sem tedy zaměstnanci ať u nich jde o služební poměr trvalý či dočasný, definitivní či provisorní. Nesejde proto také na tom, byl-li takový zaměstnanec vlády zařazen do některé skupiny podléhající služební pragmatice a zda by měl nárok na odpočivné platy.

Záleželo by pak jen na tom, zda obžalovaný vyvinul stíhanou činnost v okruhu své služební působnosti, jež mu byla přikázána.

V tomto směru chybí v rozsudku potřebná zjištění. Pro tento nedostatek skutkových zjištění o tom, za jakých okolností si obžalovaný přivlastnil balíčky, dopisy, po případě dopisní známky, nelze rozhodnout ihned ve věci samé. Opodstatněné zmateční stížnosti státního zastupitelství bylo proto vyhověno a rozhodnuto, jak uvedeno.

Čís. 7116.

Nedokonané svádění podle § 9 tr. z. je samostatnou všeobecnou formou trestné činnosti a lze se ho dopustití hledíc na kterýkoliv trestný čin.

Vyžaduje se jen, aby pachatel sváděl určitou osobu k určitému trestnému činu, t. j. k takové činnosti, která by zakládala objektivně i subjektivně určitou trestní skutkovou podstatu.

(Rozh. ze dne 10. června 1943, Zm II 171/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonaného svádění ke zločinu zneužití úřední moci podle §§ 9, 101 tr. z. a přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák.

Z důvodů:

Provádějíc důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) a 10 tr. ř., namítá zmateční stížnost, že skutková podstata §§ 9, 101 tr. z. vůbec neexistuje, že je pojmově nemožná. Ustanovení § 9 tr. z. je prý blanketní normou, která dostává svou konkrétní náplň v jednotlivých trestních skutkových podstatách. Tuto konkrétní náplň nelze prý čerpat z norem, obsažených v desáté hlavě trestního zákona (§§ 101—105 tr. z., a v § 311 tr. z., nyní nahrazeném § 2 zákona čís. 178/1924 o úplatkářství. V této oblasti trestního práva prý zákonodárce zachytil skutkovou podstatu svádění speciálními předpisy §§ 105 a 311 tr. z.

Zmateční stížnost je na omylu. Podle nauky i stálé judikatury je nedokonané svádění podle § 9 tr. z. samostatnou všeobecnou formou trestné činnosti a lze se ho dopustití hledíc na kterýkoliv trestný čin. Vyžaduje se jen, aby pachatel sváděl určitou osobu k určitému trestnému činu, t. j. k takové činnosti, která by zakládala objektivně i subjektivně určitou trestní skutkovou podstatu. Svádí-li tedy pachatel bez úspěchu buď slovy nebo i dary úředníka, aby v úřadě, jímž je zavázán, zneužil moci jemu svěřené, aby někomu způsobil škodu, je touto pachatelovou činností naplněna skutková podstata zločinu nedokonaného svádění ke zneužití moci úřední podle §§ 9, 101 tr. z. Skutková podstata § 105 tr. z. (§ 2 zákona o úplatkářství) nepřichází tu v úvahu již proto, že složkou těchto skutkových podstat není zneužití moci úřední v úmyslu způsobiti někomu škodu.

Nalézací soud uvádí v rozsudkových důvodech, že obžalovaný nabídnuv četníkům 100 K zamýšlel je přiměti k tomu, aby na něho, pokud se týče na jeho strýce, nečinili trestní oznámení pro krádež, a že by četníci, kdyby byli vyhověli obžalovanému, způsobili, zneuživše moci jím svěřené, škodu Protektorátu na řádném výkonu spravedlnosti. Na tomto podkladě uznal obžalovaného právem vinným zločinem, uvedeným v rozsudku.

Čís. 7117.

Ustanovení § 265 tr. ř. nelze použítí, byl-li souzený čin spáchán po vynesení dřívějšího rozsudku, byl i před jeho právní mocí.

(Rozh. ze dne 11. června 1943, Zm II 1/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 335 tr. z., zrušil napadený rozsudek ve výroku o výši trestu a odsoudil obžalovaného podle druhé sazby § 335 tr. z. bez zřetele k § 265 tr. ř. k trestu tuhého vězení v trvání šesti měsíců. Jinak zůstal rozsudek nedotčen.

Z důvodů:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 11 tr. ř., nutno přisvědčiti.

Při vyměřování trestu obžalovanému přihlédl nalézací soud k ustanovení § 265 tr. ř. vzhledem k tomu, že byl obžalovaný rozsudkem okresního soudu ze dne 6. srpna 1942 odsouzen pro přestupek podle § 522 tr. z. k peněžitému trestu 500 K a nový trestný čin, o kterém se právě rozhoduje, byl spáchán sice po vynesení zmíněného rozsudku, avšak ještě dříve, než se onen rozsudek stal pravoplatným, totiž než o odvolání obžalovaného podaném z onoho rozsudku rozhodl krajský soud jako soud odvolací. Důsledkem toho vyměřil nalézací soud obžalovanému jen dodatkový trest a považoval oba tresty za jeden celek.

Právní názor napadeného rozsudku, že je nově uložený trest k dřívějším trestům v poměru stanoveném v § 265 tr. ř., je však mylný, jak právem výtýká zmáteční stížnost.

Okolnost, že se obžalovaný činu souzeného nynějším rozsudkem dopustil před vydáním rozsudku krajského soudu jako soudu odvolacího, jest bezvýznamná pro použití § 265 tr. ř. Předpisem § 265 tr. ř. má být dosaženo shody s hmotněprávními předpisy §§ 34, 35 a 267, odst. 1 tr. z. O skutečně sbíhajících se deliktech ve smyslu těchto ustanovení nelze mluvit, když byl trestný čin, o který jde, spáchán dne 23. září 1942, tudíž po vydání zmíněného rozsudku okresního soudu, takže tu už ani nebyla myslitelná teoretická možnost spojení obou případů podle § 56 tr. ř., což je předpokladem použití §§ 34, 35 a § 267, odst. 1 tr. z.

Podle jasného znění a smyslu §§ 265, 56 tr. ř. je totiž pro posouzení, zda má být přes to, že nebylo během řízení šetřeno zásady § 56 tr. ř., zjednan aspoň při vyměřování trestu za skutek později odděleně souzený průchod zásadě stanovené v §§ 34, 35, 267, odst. 1 tr. z., rozhodný poměr doby, kdy byl čin ten spáchán, k době vynesení, nikoliv k době počátku právní moci rozsudku o jiném skutku. Třeba proto pokládati oba rozsudky (napadený rozsudek a rozsudek okresního soudu ze dne 6. srpna 1942) za zcela samostatné rozsudky, mezi nimiž není poměr předpokládaný ustanovením § 265 tr. ř., a jsou tudíž i oba tresty v nich uložené už z tohoto důvodu zcela samostatné a netvoří jeden celek (rozh. čís. 2979 Sb. n. s.).

Použil tudíž nalézací soud ustanovení § 265 tr. ř. už z tohoto důvodu neprávem.

Čís. 7118.

Ten, kdo vyrábí a prodává přípravek k nakládání zeleniny, do něhož jako konzervační prostředek přimísil kyselinu salicylovou, je vinen přestupkem podle § 10 zákona o obchodě s potravinami.

(Rozh. ze dne 12. června 1943, Zm I 699/42.)

Obžalovaný vyráběl a prodával přípravek k nakládání okurek a zeleniny, k jehož výrobě použil jako konzervačního prostředku kyseliny salicylové.

Nalézací soud neshledal v tomto jednání obžalovaného skutkovou podstatu zažalovaného přečinu podle § 18 zák. čís. 89/1897 ř. z., ježto

množství kyseliny salicylové v uvedeném přípravku bylo tak malé, že by požití potravin, do nichž by byl přimíšen, nemohlo uškodit lidskému zdraví; uznal však obžalovaného vinným přestupkem podle § 10 zák. čís. 89/1897 ř. z. (o obchodě s potravinami).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Námítkou, že z předpisů, na které poukazuje ministerstvo vnitra ve své odpovědi ze dne 7. dubna 1942, J. zn. 3212 19/3 1942, a o něž nalézací soud opřel svůj názor, že je kyselina salicylová nedovoleným prostředkem ke konzervování zeleniny a okurek, nemusí ještě vyplývat, že je kyselina salicylová škodlivá lidskému zdraví, nýbrž že zákaz může mít jiný důvod, neuplatňuje zmáteční stížnost důvod zmátečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř. Svými vývody, stejně jako další námítkou, že prosté označení dovolených konzervačních prostředků neznamená ještě zákaz používání jiných konzervačních prostředků a že by proto bylo možno mluvit o trestní sankci ve smyslu ustanovení §§ 9 a 10 zák. čís. 89/1897 ř. z., kdyby byl obžalovaný použil vskutku takového prostředku, jehož používání je výslovně zakázáno, provádí zmáteční stížnost jen důvod zmátečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.

Není ani v této části opodstatněna.

Ve II. dílu platného předpisu Codex Alimentarius Austriacus, 1912, v kapitole XXXVI, odd. 1 A, str. 377 se praví o kyselině salicylové, že jí musí být použito vydatné množství, má-li vyhovovat jako konzervační prostředek. Pak ale, podle téhož předpisu, působí na lidský organismus jako jed anebo při nejmenším ne jako indiferentní látka, a protože se při rozmanitosti potravin nedá předem určit, jakého množství takového konzervačního prostředku je zapotřebí, musí být její použití prohlášeno za zdravotně nepřijatelné. V témže díle řečeného codexu se na str. 391 uvádí, že umělé konzervační prostředky uvedené na str. 377, tudíž i kyselina salicylová, jsou pro lidské zdraví škodlivé.

Z těchto platných ustanovení, která, pokud jde o kyselinu salicylovou, nebyla dotčena výnosem býv. ministerstva sociální a zdravotní správy ze dne 7. srpna 1939, J. zn. L 3212-18/7 1939, vyplývá, že je používání kyseliny salicylové jako prostředku ke konzervování potravin zakázáno z důvodů zdravotních.

Protože měl nalézací soud za prokázané, že obžalovaný vyráběl a prodával přípravek k nakládání okurek a zeleniny, do něhož přimísil jako konzervační prostředek kyselinu salicylovou, nepochybil, když vyslovil, že obžalovaný jednal proti nařízením vydaným na základě §§ 6 a 7 zák. čís. 89/1897 ř. z., a když v jeho jednání shledal naplněnou skutkovou podstatu přestupku podle § 10 řeč. zák.

Cis. 7119.

Povinnost cyklisty držeti se nejkrajnější pravé strany jízdní dráhy (§ 8, odst. 2, druhá věta a § 27 d. ř. s.) není omezena jen na nepřehledné úseky jízdní dráhy.

Okolnost, že cyklista jede po hlavní komunikaci (§ 13 d. ř. s.), nezabývá ho povinností, upravit před nepřehlednou křižovatkou rychlost jízdy tak, aby byl s to, třeba i zastavením, čelit nebezpečí, kdyby se mu náhle v jízdní dráze objevila překážka.

(Rozh. ze dne 12. června 1943, Zm I 1213/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z. (čl. III. vládn. nař. čís. 306/1939 Sb.).

Z důvodů:

S hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. vytýká zmatečnou stížnost právní mylnost rozsudku, pokud shledal stěžovatelovo zavinění v porušení předpisu § 8 dopravního řádu silničního (vládn. nař. čís. 242/1939 Sb.), vyvodiv z něho stěžovatelovu povinnost jeti po pravé krajní straně vozovky, a v porušení předpisu § 9, odst. 2 uvedeného nařízení, vyvodiv z něho, že stěžovatel vjížděl na křižovatku rychlostí přílišnou a nepřiměřenou místní situaci.

V žádném směru jí nelze přisvědčiti.

Povinnost cyklisty držeti se nejkrajnější pravé strany jízdní dráhy, vyplývající z předpisu § 8, odst. 2, věta druhá d. ř. s. a vyslovená mimo to jasně v § 27 d. ř. s., není omezena jen na nepřehledné úseky tratí (zatáčky). Opačné své mínění opírá zmatečnou stížnost patrně o předpis § 8, odst. 2, věta třetí d. ř. s. Než z tohoto předpisu ve srovnání s druhou větou uvedeného ustanovení a ve srovnání s výslovným a speciálním předpisem § 27 d. ř. s. nelze dovodit nic jiného, než že jsou na nepřehledných úsecích jízdní dráhy povinni držeti se nejkrajnější pravé strany nejen cyklisté a řidiči jiných pomalých vozidel, ale i řidiči všech ostatních vozidel.

Ani pokud jde o rychlost jízdy nepochybil napadený rozsudek, shledal-li v ní za dané situace porušení povinností vyplývajících z § 9, odst. 2 d. ř. s.

Podle rozsudkových zjištění došlo ke srážce na silnici vedoucí z S. do P., a to na nepřehledném vyústění okresní silnice od V. na uvedenou hlavní silnici. Na tuto křižovatku vjížděl stěžovatel rychlostí, při níž nebyl s to ani bezpečně vyhnout, ani zastavit, když spatřil na vzdálenost asi pěti metrů cyklistku vjíždějící se silnice od V. a křižující jeho jízdní dráhu, takže došlo ke srážce, při níž cyklistka utrpěla těžké zranění. Stěžovatel věděl podle rozsudkových zjištění o vyústění silnice od V.

a znal tedy místní situaci a nebezpečnost křižovatky způsobenou její nepřehledností. Při náležitě opatrnosti mohl tedy a měl počítat s tím, že se mu může na křižovatce náhle na krátkou vzdálenost objevit v jízdní dráze překážka. Z předpisu § 9, odst. 2 d. ř. s. vyplývala pro něho povinnost upravit včas rychlost své jízdy tak, aby byl s to čelit nebezpečí z toho vznikajícímu, a to v případě potřeby i zastavením kola. Neučinil-li tak, porušil tuto povinnost a odpovídá podle § 335 tr. z. za následky z toho vzešlé, a nezáleží už ani na tom, zda se provinil neopatrností i v jiných směrech, jež rozsudek ještě uvádí, když nebylo vzato za přitěžující porušení povinnosti ve více směrech.

Na jeho zavinění ve vytyčeném směru nemění nic ani okolnost, že jel po hlavní komunikaci a že mu tedy podle § 13 d. ř. s. náležela přednost před vozidly přijíždějícími s komunikace vedlejší.

Cis. 7120.

Nalézací soud není oprávněn zamítnouti zmatečnou stížnost podle § 1 zák. čís. 3/1878 ř. z., byl-li vedle ní podán i odpor (§ 427, odst. 3 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 12. června 1943, Zm I 356/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl stížnosti obžalovaného do usnesení krajského soudu, jímž byla podle § 1 zákona čís. 3/1878 ř. z. zamítnuta jeho zmatečnou stížnost do rozsudku téhož soudu, kterým byl uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. z., a zrušil napadené usnesení krajského soudu.

Dále vyhověl odporu obžalovaného a uložil nalézacímu soudu, aby nařídil nové hlavní přelíčení.

Zmatečnou stížností a odvoláním poukázal na toto rozhodnutí.

Z důvodů:

Proti rozsudku, vynesenému dne 6. srpna 1942 v jeho nepřítomnosti, podal obžalovaný včas odpor a opověděl zmatečnou stížnost a odvolání. Napadeným usnesením byla zmatečnou stížnost zamítnuta podle § 1 zák. čís. 3/1878 ř. z., ježto v jejím ohlášení není označen zřetelně a jasně žádný z důvodů zmatečnosti vytyčených v § 281 tr. ř., ani v něm není výslovně uvedena skutková okolnost, která má být důvodem zmatečnosti, ani k ní není alespoň zřetelně poukázáno a ježto osmidenní lhůta k jejímu provedení uplynula.

Než nalézací soud nebyl v souzeném případě oprávněn k zamítnutí zmatečnou stížnosti, když byl vedle zmatečnou stížnosti a odvolání podán proti kontumačnímu rozsudku i odpor, o němž má podle poslední věty třetího odstavce § 427 tr. ř. rozhodnouti napřed soud, jemuž se spisy předkládají podle §§ 285, 294 tr. ř. Napadené usnesení bylo proto zrušeno. Odpor obžalovaného je důvodný. — — —

Čís. 7121.

K pojmu původce (spolupůvodce) ve smyslu autorského zákona.

Není jím ten, kdo při zfilmování díla pracoval podle režisérových příkazů a za jeho dozoru.

(Rozh. ze dne 15. června 1943, Zm I 126/43.)

Nalézací soud zprostil obžalovaného podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle § 45 zákona čís. 218/1926 Sb. (o právu autorském), který podle tvrzení obžaloby spáchal tím, že dne 21. srpna 1942 v biografu »N...« v R. uvedl na veřejnost, a tedy veřejně provozoval, dílo označené jako kulturní film »X...«, při čemž sebe označil za autora, t. j. režiséra filmu ve smyslu § 9, odst. 2 zákona o právu autorském, v titule filmu, a to jak ve fotografii, tak na plakátech a v rozhlasových relacích, třebaže byl soukromý žalobce při nejmenším spolurežisérem, a tedy spoluautorem uvedeného díla.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost soukromého žalobce do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z důvodů:

Nalézací soud přihlédl k výpovědi svědků, kteří potvrdili, že soukromý žalobce v r. 1942 samostatně prováděl filmové záběry. Přesto však vyslovil, že soukromý žalobce při zfilmování kulturního filmu »X...« pracoval podle příkazů a za dozoru obžalovaného. Na doklad tohoto výroku se v napadeném rozsudku uvádí, že obžalovaný předem instruoval soukromého žalobce, co se bude dělat, takže pak uvedení svědci mohli mít dojem, že jde o samostatnou práci soukromého žalobce.

Zmatečná stížnost namítá s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř., že soud v tomto směru vybočuje z mezí tvrzení stran, poněvadž se obžalovaný takovým tvrzením ani nehájil, ani je neprokazoval. Tím zřejmě míní, že napadený výrok trpí vadou úplného nedostatku důvodů.

Výtka však není odůvodněna, neboť podle obhajoby obžalovaného byl i při natáčení v r. 1942 každý záběr určen obžalovaným a soukromému žalobci byly ponechány jen pomocné práce pod dozorem a podle příkazů obžalovaného.

Zmatečná stížnost namítá v dalších svých vývodech (§ 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.), že si nalézací soud nesprávně vyložil funkci režiséra, neboť zaměnil tuto funkci s funkcí scénáristy, producenta, střihače a synchronisátora, ačkoliv se uvedená funkce sousťeďuje toliko na vlastní zfilmování. V podstatě se tu zmatečná stížnost snaží dovést, že nalézací soud pochybil při výkladu pojmu původce podle § 44 zákona čís. 218/1926 Sb. ve spojení s pojmem režiséra při zfilmování podle § 9, odst. 2 téhož zákona.

Zmatečná stížnost není odůvodněna.

Je-li zjištěno, že soukromý žalobce pracoval při zfilmování podle příkazů a za dozoru obžalovaného, pak jeho výkon nebyl osobitého rázu, aby mohl býti pokládán za umělecké dílo, jež požívá ochrany podle uvedeného zákona.

Nebylo proto zmatečnou stížností vyhověno již proto, že není splněna skutková podstata přečinu podle § 45 zákona čís. 218/1926 Sb. po objektivní stránce. Nebylo se tudíž třeba zabývat vývody zmatečnou stížností, jež čelí proti závěrům nalézacího soudu pokud jde o skutkovou podstatu tohoto přečinu po subjektivní stránce.

Čís. 7122.

Pouhý odkaz na značné množství dokladů (na korespondenci) nebo povšechný poukaz na výsledky průvodního řízení nevyhovuje požadavku § 1, čís. 2 zák. čís. 3/1878 ř. z., aby ve zmatečnou stížnosti byla výslovně neb aspoň jasným odkazem uvedena skutečnost, jež má být důvodem zmatečnosti.

(Rozh. ze dne 15. června 1943, Zm I 374/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost soukromého žalobce do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přestupek podle § 25 a přečin podle §§ 27, 29 zák. čís. 111/1927 Sb.

Z důvodů:

S hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř. vytyká zmatečnou stížnost, že nalézací soud nevzal v úvahu doklady č. 1, 87, 88. Výtka není odůvodněna, neboť napadený rozsudek přihlédl k těmto dokladům. Nehledě k tomu nevyhovuje pouhý odkaz na značné množství dokladů ustanovení § 1, čís. 2 zákona čís. 3/1878 ř. z. — — —

Zmatečná stížnost vytyká s hlediska téhož zmatku, že nalézací soud nepřihlédl k tomu, že obžalovaný byl původně společníkem Josefa D., že se pak stal společníkem soukromého žalobce a později společníkem, pokud se týče zaměstnancem firmy C. K tomu, že obžalovaný byl společníkem soukromého žalobce, napadený rozsudek přihlédl; v ostatních směrech bylo povinností zmatečnou stížností, aby přesně uvedla, kterými výsledky průvodního řízení byly tyto skutečnosti tvrzeny (§ 1, čís. 2 zákona čís. 3/1878 ř. z.). — — —

Tvrdí-li zmatečnou stížnost, že obhajoba obžalovaného o způsobu podepisování korespondence odporuje některým dopisům, bylo její povinností podle § 1, čís. 2 zákona čís. 3/1878 ř. z., aby přesně a určitě označila tuto korespondenci. — — —

Pokud se zmatečnou stížností pokouší dovést, že je splněna subjektivní stránka zažalovaných trestných činů (§§ 25, 27, 29 zákona čís. 111/1927 Sb.) a tímto svým obsahem poukazuje na hmotněprávní zmatek podle

§ 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., neprovádí jej po zákonu, neboť nedbá výroku o skutečnostech, na nichž nalézací soud založil svůj závěr o tom, že je vina obžalovaného vyloučena po subjektivní stránce (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.). Poukazuje-li tu zmateční stížnost na výsledky průvodního řízení, k nimž podle jejího názoru nalézací soud nepřihlédl, bylo její povinností, aby jasně označila tyto výsledky (§ 1, čís. 2 zákona čís. 3/1878 ř. z.). To platí zejména o pouhém odkazu na dva dopisy, v nichž bylo jméno soukromého žalobce odstříženo, aniž byly tyto dopisy označeny aspoň jejich datem. Nebyla-li v uvedeném směru splněna skutková podstata po subjektivní stránce, není se třeba zabývat výtkami zmateční stížnosti, týkajícími se objektivní stránky. Ustanovení § 1, čís. 2 zákona čís. 3/1878 ř. z. nevyhovuje pouhý odkaz na svědecké výpovědi, aniž bylo jasně uvedeno, kterých skutečností jimi potvrzených se zmateční stížnost dovolává na doklad svých právních vývodů.

Čís. 7123.

V tom, že obžalovaný, ač byl poučen o opravných prostředcích a věděl, že jeho obhájce ohlásil zmateční stížnost, nastoupil z vlastní vůle trest, nutno spatřovati vzdání se zmateční stížnosti (zpětvzetí jejího ohlášení).

Nezáleží na tom, že později, když jeho obhájce trval na ohlášení zmateční stížnosti, prohlásil, že na ní tedy trvá také.

(Rozh. ze dne 18. června 1943, Zm I 305/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 99 tr. z. a přestupkem podle § 312 tr. z., a odmítl jeho odvolání z výroku o nepodmíněnosti trestu.

Důvody:

Proti napadenému rozsudku ohlásil zvolený obhájce obžalovaného v jeho přítomnosti zmateční stížnost a odvolání do výše trestu, nepřiznání podmíněného odsouzení a ztráty práva volebního a žádal za doručení opisu rozsudku. Z nařízení výkonu trestu je patrné, že obžalovaný druhého dne nastoupil v 11 hod. 45 min. trest. Příštího dne na to byl obžalovaný předveden k předsedovi senátu a dotázán, zda trvá na ohlášení zmateční stížnosti, když -zatím nastoupil trest. Obžalovaný udal, že rozhodnutí v tomto směru ponechává svému obhájci, a žádal, aby bylo telefonicky na jeho útraty vyžádáno obhájcovo vyjádření. Dne 28. ledna 1943 sdělil obhájce obžalovaného na telefonický dotaz, že obžalovaný trvá na ohlášení zmateční stížnosti. Na to byl obžalovaný znovu předveden k předsedovi senátu a udal, že trest nastoupil z vlastní vůle, že však nyní, ježto jeho obhájce trvá na ohlášení zmateční stížnosti, trvá na ní také. Na to byl obžalovaný propuštěn z trestu na svobodu.

Po doručení opisu rozsudku obhájci obžalovaného provedl obhájce včas zmateční stížnost a odvolání z výroku o nepřiznání podmíněného odsouzení.

Za tohoto stavu věci je nepochybné, že se obžalovaný vzdal práva podati proti napadenému rozsudku opravný prostředek zmateční stížnosti. Ke skutečnému a účinnému vzdání se opravného prostředku zmateční stížnosti není třeba výslovného prohlášení. Stačí i konkludentní čin odsouzeného, o němž nelze, hledíc ke všem okolnostem případu, pochybovat, že vyjadřuje vůli vzdáti se opravného prostředku zmateční stížnosti. Takovým konkludentním činem obžalovaného bylo v souzené věci, že se dostavil druhého dne po vynešení rozsudku ze svého bydliště do věznice krajského soudu a nastoupil trest uložený mu napadeným rozsudkem. Obžalovaný byl přítomen prohlášení rozsudku a dostalo se mu řádného poučení o právu podati proti rozsudku opravné prostředky. V jeho přítomnosti ohlásil pak obhájce jeho jménem proti rozsudku zmateční stížnost a odvolání a žádal za doručení opisu rozsudku. Jestliže se obžalovaný přesto druhého dne dostavil do věznice krajského soudu a nastoupil tam uložený mu trest těžkého žaláře v trvání pěti měsíců, což u něho jako u rolníka předpokládá, že musel někomu svěřit vedení svého hospodářství a dáti mu k tomu potřebné pokyny, a to vše učinil, jak udal, z vlastní vůle, nelze ani v nejmenším pochybovat o tom, že se tím vzdal práva podati proti rozsudku opravný prostředek zmateční stížnosti, pokud se týče že tím vzal zpět ohlášenou zmateční stížnost. Z posléze uvedeného prohlášení obžalovaného je patrné, že po nastoupení trestu netrval na ohlášené zmateční stížnosti z vlastní vůle, která je zde jediné směrodatná a rozhodující, nýbrž že ponechal rozhodnutí svému obhájci, který nemá vlastního práva podat zmateční stížnost a odvolání a který je vázán zřeknutím obžalovaným neodvolatelné, je zřeknutí se opravných prostředků obžalovaného. Poněvadž pak je rozhodné dodatečné prohlášení obžalovaného, že, když obhájce trvá na ohlášené zmateční stížnosti, trvá na ní také on. Zmateční stížnost obžalovaného byla proto, ježto byla podána osobou, která se jí vzdala, zamítnuta podle § 4, č. 1, § 1, č. 1 zák. č. 3/1878 ř. z., když tak neučinil již soud prvního stádia.

Nastoupiv trest bez veškeré výhrady a omezení s ohledem na ohlášená odvolání, vzdal se obžalovaný nepochybně nejen zmateční stížnosti, ale i odvolání, a to zejména i odvolání z výroku o nepřiznání podmíněného odsouzení, které ostatně bylo jediné provedeno. Jeho odvolání bylo proto odmítnuto.

Čís. 7124.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 81 tr. zák. Lesní hajný je formálně oprávněn zastavit v blízkosti lesa jemu svěřeného osobu, již zná jako lesní zlodějku, a přesvědčit se o obsahu pytle, který nese, má-li podezření, že v něm má nástroje, vhodné ke snazšímu odcizení dříví v lese.

(Rozh. ze dne 19. června 1943, Zm II 587/42.)

Nalézací soud zjistil, že hajný Rudolf P. potkal při služební pochůzce na lesní pěšině na okraji lesa obžalovanou, která nesla pod paží pytel, v němž měla pilku a sekyrku, že se jí ptal, poněvadž ji znal jako lesní zlodějku, kam jde, a vyzval ji, aby mu ukázala, co nese, ježto měl podezření, že má v pytli kromě pilky, kterou v něm poznal, zamotanu i sekyrku, že při tom sáhl po pytli, obžalovaná že však uskočila a mávala proti němu pilkou tak, že ho při tom sekla do ruky a způsobila mu nepatrné krvácející zranění, že si pak lehla na zem na pytel s náradím a volala, že to hajnému nedá, a že hajný odešel, když viděl, že s ní po dobrém nic nepořídí.

Na tomto skutkovém základě uznal nalézací soud obžalovanou vinou zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. z.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalované do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z důvodů:

Stěžovatelka vytýká, že je řízení neúplné a že jí nalézací soud zkrátil v právu na obhajobu (§ 281, čís. 4 tr. ř.), zamítnuv návrh na důkaz svědky a dotazem u čelnictva a správy protektorátních lesů o tom, že k výstupu mezi stěžovatelkou a hajným Rudolfem P. došlo nikoli na kraji lesa, nýbrž na veřejné cestě mezi jejím bytem a silnicí, tedy daleko od lesa, vzdáleného od místa činu přes 100 m. Z toho stěžovatelka dovozuje jednak, že hajný Rudolf P. nebyl ani formálně, ani věcně oprávněn ji zastavovat a prohlížet, jednak že je jeho výpověď nehodnověrná.

Otázkou, zda byl úřední zákrok hajného Rudolfa P. proti stěžovatelce též věcně odůvodněn, netřeba se zabývat, neboť byla pro jeho ochranu podle §§ 81, 68 tr. z. rozhodná jen jeho formální oprávněnost k služebnímu výkonu (srov. rozh. čís. 3835, 4868, 5397 a j. Sb. n. s.). Pokud jde o tuto formální oprávněnost, rozhoduje nejvyšší soud jako soud zrušovací ustáleně v tom smyslu, že právo hajného zakročiti proti osobě podezřelé z trestného činu na věcech svěřených jeho dohledu není zákonem omezeno toliko na jeho služební okrsek, nýbrž že mu je nutno přiznati i v blízkém okolí služebního okrsku (srov. rozh. čís. 6747, 6251, 5094 a j. Sb. n. s.). Při tom není pravomoc lesních hajných upravena výlučně předpisy lesního zákona ze dne 3. prosince 1852, čís. 250 ř. z., nýbrž o ní platí — zejména na Moravě — též ustanovení zákona ze dne 16. června 1872, čís. 84 ř. z. (o úředním postavení zřízců strážníků, ustanovených pro ochranu některých odvětví zemědělství). Podle § 6 tohoto zákona má hlídač ustanovený k ochraně jednotlivých odvětví zemědělství — mezi ně patří i lesnictví —, tudíž lesní hajný, právo takovým lidem, kteří jsou zjevně podezřelí, že spáchali trestný čin na věcech svěřených mu k dohledu nebo že připravují takový trestný čin, i když je nepřistihne při činu, odejmouti věci, které pravděpodobně pocházejí z takového trestného činu nebo kterými měl býti (byl) trestný čin vykonán. Protože § 3, čís. 2 téhož zákona opravňuje hajného (hlídače) k mnohem závažnějšímu zákroku, totiž dokonce k zatčení neznámé

osoby, přistihne-li ji na cizím pozemku nebo blízko věci svěřených jeho dohledu v takových okolnostech, které vzbuzují patrné podezření, že spáchala nebo chtěla spáchati nějaký trestný čin na dotčených věcech, je jisté, že zákon neomezuje výkon výše zmíněného práva hajného jen na jeho služební obvod přikázaný mu k ochraně, a nutno mu jej přiznati i v blízkém okolí služebního okrsku (srov. rozh. čís. 4688 Sb. n. s.).

Posuzuje-li se věc s tohoto právního hlediska, nebylo by možno upříti lesnímu hajnému Rudolfu P. formální oprávnění zastavit stěžovatelku a přesvědčit se o obsahu pytle, který nesla v podpaží, i kdyby bylo provedením nabídnutých důkazů prokázáno, že ji zastavil na veřejné cestě od jejího obydlí k lesu, když jednak stěžovatelka nenapadá zjištění nalézacího soudu, že jí hajný znal jako lesní zlodějku, kterou již mnohokrát předtím přistihl v lese, že viděl, že má v pytli zamotanu též pilku, tedy nástroj vhodný k snazšímu odcizování dříví v lese, a když na druhé straně plyne ze srovnání údajů hajného Rudolfa P. o vzdálenosti poslední chalupy obce od lesa a místa setkání se stěžovatelkou s tvrzením zmatečnou stížnosti, že k souzenému výstupu došlo i podle předpokladů zmatečnou stížnosti jen v nepodstatné vzdálenosti od hranic lesa svěřeného dohledu hajného.

Pokud pak mělo být dotazem u správy protektorátních lesů zjišťováno, zda byl hajný oprávněn na onom místě, kde se to stalo, žádat na obžalované pilku, když mu dala úplně postačující vysvětlení, kam s pilkou jde, šlo o důkaz nikoli o skutkových okolnostech, nýbrž vlastně o řešení právní otázky, které je věcí výhradně soudu a nemůže být předmětem důkazu.

Důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. provádí stěžovatelka námitkou, že hajný Rudolf P. nebyl ani formálně oprávněn odebrat jí náradí, když ji nezastihl mimo veřejnou cestu; připouští, že by ve zjištěném jednání bylo snad možno spatřovat přestupek podle § 312 tr. z. (§ 281, č. 10 tr. ř.).

Výtka není provedena po zákonu (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.); neboť jednak vychází z nezjištěného předpokladu, že lesní pěšina, na níž jí podle rozsudkového zjištění hajný s náradím přistihl, byla veřejnou cestou, kam měl každý přístup, jednak popírá — proti opačnému zjištění nalézacího soudu — že místo, kde byla hajným přistížena, patřilo vůbec ke služebnímu okrsku imenovaného hajného. Zmatečnou stížností by ovšem v tomto směru nemohla mít úspěch — jak plyne již z úvah uvedených při vyřízení důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 4 tr. ř. — ani za předpokladu, že stěžovatelka byla hajným pozastavena a kontrolována na polní cestě v blízkosti lesa, když zmatečnou stížností nenapadla ostatní rozsudková zjištění, z nichž plyne, že hajný měl důvodné podezření, že se stěžovatelka opětovně ubírá do lesa s náradím za tím účelem, aby tam odcizila dříví.

Shledal-li první soud v jednání stěžovatelčině právem skutkovou podstatu zločinu veřejného násilí podle § 81 tr. z., tedy činu přísněji trestného, je bezpodstatná výtka, že by mohlo jít jen o přestupek podle § 312 tr. z.

Čís. 7125.

Správce domu v Praze, jenž je povinen osvětlovati dům za vlastníka domu, může tuto povinnost přenést na domovníka.

Odpovídá však přesto za nehodu, k níž došlo proto, že domovník opominul dům osvětliti, věděl-li nebo mohli-li při náležité pozornosti věděti, že domovník neplní řádně přikázanou mu povinnost, a nezjednal-li nápravu.

(Rozh. ze dne 22. června 1943, Zm I 265/43.)

Poškozená chtěla dne 23. září 1941 asi v půl 6. hod. odpo. nakoupiti zboží u firmy R., která má obchod v Praze v domě, jehož správcem je obžalovaný A. a v němž je obžalovaná B. domovnicí. Poněvadž jí uvedená firma telefonicky sdělila, že má sice dveře z ulice do obchodu zavřeny, že ale může přijít zadem, vstoupila poškozená do průjezdu domu a z něho do tmavé neosvětlené chodby, rozpoznala v ní dvoukřídlové dveře, nelišící se nijak od dveří do bytu nebo do krámu, a myslíc, že vedou do obchodu, stiskla po zaklepaní jejich kliku. Dveře jí však povolily pod rukou, a když se chtěla zachytit druhé půlky dveří, povolila i tato, ježto nebyla upevněna zástrčkami, a poškozená spadla po schodech, které byly hned za dveřmi, do sklepa, do něhož dveře vedly, a těžce se zranila.

Nalézací soud uznal oba obžalované vinnými přečinem podle § 335 tr. z., poněvadž zavinili úraz poškozené jednak tím, že obžalovaná B. opominula rozsvítit světlo v chodbě a obžalovaný A. nedohlédl na to, aby obžalovaná B. plnila řádně uvedenou svoji povinnost, jednak tím, že neopatřili dveře do sklepa nápisem »Sklep« s upozorněním na schody za dveřmi.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného A. do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Zmatečná stížnost je pochybená, pokud dovozuje beztrestnost obžalovaného pro případ, že na chodbě v době nehody nesvítilo světlo a že obžalovaný opominul nějaký dozor v tom směru, z toho, že prý jde jen o správný přešupek (§ 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.). Povinnost osvětlovati dům, pokud je otevřen, t. j. osvětlovati veškeré vchody, schody a chodby ráno a večer i jindy, jsou-li tmavé, a to tak, aby nebyla ohrožena bezpečnost osob a majetku, náleží vlastníku domu (§ 3, písm. e) a § 4 domovního řádu pro hlavní město Prahu). Porušení této povinnosti se trestá jako správní nebo policejní přešupek, pokud nenastupují přísnější ustanovení trestního zákona (§ 15 uved. ust.). Má-li přešoupení domovního řádu za následek tělesné poškození, použije se podle povahy poškození ustanovení § 431 nebo § 335 tr. z.

Že obžalovanému jako správci domu náležela povinnost-obstarávati osvětlení domu za majitele domu, zmatečná stížnost nevyvrací. Obsluhu

osvětlování nemusel sice obžalovaný provádět osobně, nýbrž ji mohl přenést na domovníka. Nařízením, daným domovníku, aby rozsvěcoval světla ve smyslu domovního řádu, není obžalovaný zproštěn odpovědnosti za to, že domovník nekonal tuto povinnost řádně, a za následky z toho vzniklé, jestliže jako správce domu věděl o domovníkově nedbalém vykonávání uvedeného nařízení neb o něm při vynaložení nutné pozornosti, kterou od něho lze požadovati vzhledem k jeho funkci, mohl vědět, a nezjednal nápravu. Takový případ nastal, když se podle zjištění stávalo častěji, že domovní žárovka nesvítila. Obžalovaný v domě bydlící a schodiště denně používající si musil nepochybně závady povšimnout. Nevšiml-li si jí přesto nebo nevšiml-li si jí proto, že byl zaneprázdněn prací i jinde a nebyl v domě trvale přítomen, nemůže jej tato okolnost omluvit. Zodpovídá tudíž za skutečnost, že v kritickou dobu nesvítilo na místě nehody domovní světlo.

Čís. 7126.

Ukládá-li soud, uživ zmírňovacího práva, mladistvému trest za provinění, spáchané po účinnosti vlád. nař. čís. 143/1942 Sb., nesmí sestoupiti pod čtvrtinu trestní sazby, stanovené trestními zákony.

Dobou jednoho měsíce je tu doba 30 dnů.

(Rozh. ze dne 22. června 1943, Zm I 353/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečnou stížností státního zastupitelství do rozsudku soudu mládeže, jímž byl obviněný uznán vinným proviněním pytláctví podle § 63, odst. 1 a 2 vlád. nař. čís. 127/1941 Sb. a § 3 zákona čís. 48/1931 Sb., zrušil napadený rozsudek ve výroku o trestu na svobodě a odsoudil obviněného za čin zjištěný v nedotčeném výroku o vině podle § 63, odst. 2 vlád. nař. čís. 127/1941 Sb. a § 8 zákona čís. 48/1931 Sb. k trestu zavření v trvání jednoho a půl měsíce; odvolání státního zastupitelství, obviněného, jeho zákonného zástupce a okresní péče o mládež odkázal na toto rozhodnutí.

D ů v o d y:

Zmatečnou stížností, uplatňující pouze důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 11 tr. ř., je nutno přisvědčit.

Napadený rozsudek uznal mladistvého obviněného vinným proviněním pytláctví podle § 63, odst. 1 a 2 vlád. nař. čís. 127/1941 Sb. a § 3 zákona čís. 48/1931 Sb., spáchaným v době od 16. ledna 1943 do 20. ledna 1943: podle § 63, odst. 2 zmíněného vládního nařízení a § 8 uvedeného zákona byl za to obviněný odsouzen za použití § 266-tr. zák. k trestu zavření na čtrnáct dní.

Podle čl. I., odst. 2, a čl. V. vlád. nař. čís. 143/1942 Sb. smí soud při vyměření trestu pro trestný čin spáchaný po účinnosti tohoto vládního nařízení, tedy po 2 květnu 1942, na který je stanoven dočasný trest na

svobodě, užití ustanovení §§ 54, 55, 260 až 262, 266 tr. zák. a § 338, odst. 2 a 3 tr. ř. — není-li jich užití vůbec vyloučeno podle prvního odstavce čl. I. téhož vládního nařízení — jen v míře v něm stanovené, t. j. nesmí snížit trest pod polovinu nejnižší výměry zákonné trestní sazby.

V § 63, odst. 2 vládní nař. č. 127/1941 Sb. je stanoven na trestný čin, jímž byl obviněný uznán vinným, trest tuhého vězení od tří měsíců do pěti let, tedy dočasný trest na svobodě. Protože obviněný je mladistvý, bylo při vyměření jeho trestu správně použito ustanovení § 8, odst. 3 zákona č. 48/1931 Sb., podle něhož se mladistvým provinilcům snižují dolejší hranice trestních sazeb dočasných trestů na svobodě na polovici. Je tedy na skutek obviněného stanovena spodní hranice trestní sazby na jeden a půl měsíce. Poněvadž dobou jednoho měsíce je tu doba 30 dnů, rovná se hranice ta době 45 dnů.

Jak je z uvedeného zřejmé, byl trestný čin obviněného, jenž nebyl dosud soudně trestán, spáchán po 2. květnu 1942. Nebyl proto nalézací soud oprávněn při užití § 266 tr. zák. snížit trest pod polovinu nejnižší výměry zákonné sazby, t. j. pod dvacet dva a půl dne. Učinil-li tak a vyměřil obviněnému trest zavření na čtrnáct dnů, porušil předpis čl. I., odst. 2 vládní nař. č. 143/1942 Sb. a vykročil při vyměřování trestu z mezí svého zmírňovacího práva.

Zmateční stížnosti státního zastupitelství bylo proto vyhověno, napadený rozsudek byl zrušen ve výroku o výměře trestu a trest byl obviněnému znova vyměřen podle § 63, odst. 2 vládního nařízení č. 127/1941 Sb. a § 8 zákona č. 48/1931 Sb. — — —

Odvolání státního zastupitelství z výroku o výši trestu, jakož i odvolání obviněného, jeho zákonného zástupce a okresní péče o mládež byla odkázána na toto rozhodnutí, neboť jim pozbyla podkladu.

Čís. 7127.

Pachatel přečinu podle § 486, č. 2 tr. z. se nemůže omlouvatí stavem nouze ve smyslu § 2, písm. g) tr. z., že mu nezbylo než postoupiti věřiteli svou pohledávku, protože by byl tento věřitel jinak na ni vedl exekuci a způsobil mu tím další útraty.

(Rozh. ze dne 23. června 1943, Zm I 317/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 486, č. 2 tr. z.

Z důvodů:

S hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. uplatňuje stěžovatel jako důvod vylučující trestnost (§ 2, písm. g) tr. z.) stav nouze tvrzením, že prý, postupuje svému bratru nárok na znalečné, nejednal na základě volného rozhodnutí, nýbrž jen proto, že neměl jiné vý-

chodisko vzhledem k tomu, že by byl bratr jinak tuto pohledávku zabavil a způsobil mu tím další útraty. Leč předpokladem beztrestnosti z důvodu nouze je mezi jiným, že pachatel neměl právní povinnost snášet hrozící škodu. Z rozsudkových zjištění vyplývá, že tento předpoklad nebyl u stěžovatele splněn, neboť není pochyby, že stěžovatel měl právní povinnost snášet důsledky spojené s existencí svého dluhu.

Čís. 7128.

Otázku, který z trestů je přísnější (těžší), sluší posuzovati především podle druhu a při stejném druhu podle míry trestu, který zákon stanoví na trestný čin.

Ustanovení § 63, odst. 1 vládní nař. č. 127/1941 Sb. o myslivosti je přísnější než ustanovení § 460 tr. z.

(Rozh. ze dne 24. června 1943, Zm I 437/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti pro zachování zákona, podané generálním prokurátorem v trestní věci proti Jaroslavu A. pro přestupek podle § 460 tr. zák., a uznal právem, že byl rozsudkem okresního soudu ze dne 30. listopadu 1942, jímž byl Jaroslav A. uznán vinným přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák., porušen zákon v ustanoveních § 63, odst. 1, § 68 vládní nař. č. 127/1941 Sb.

Důvody:

Rozsudek okresního soudu ze dne 30. listopadu 1942 uznal Jaroslava A. vinným přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák., spáchaným tím, že jako honec při honu, pořádaném dne 15. listopadu 1942 lesní správou okresního velkostatku v N., odcizil postřeleného zajíce, kterého dobil. Za tento trestný čin byl Jaroslav A. odsouzen podle § 460 tr. zák. k trestu tuhého vězení v trvání tří týdnů, při čemž byla vyslovena ztráta volebního práva do obcí a odsouzenému nebyl povolen podmíněný odklad výkonu trestu.

Tento rozsudek nabyl právní moci, když bylo odvolání veřejného žalobce z výroku o trestu zamítnuto rozsudkem krajského soudu jako odvolacího soudu pro přestupky ze dne 11. prosince 1942.

Jelikož z výsledků průvodního řízení a z rozsudkových zjištění plyne, že obžalovaný odcizil zajíce porušiv cizí právo myslivosti, je napovězena nejen skutková podstata přestupku krádeže podle § 460 tr. zák., nýbrž i skutková podstata přestupku pytláctví podle § 63, odst. 1 vládní nař. č. 127/1941 Sb.

Pro řešení otázky, které z uvedených skutkových podstat má být zjištěn skutkový děj podřazen, je směrodatné ustanovení § 68 vládní nař. č. 127/1941 Sb., podle něhož se užije trestních ustanovení §§ 60 až 67 téhož nařízení, jen není-li trestný čin přísněji posuzován podle jiných ustanovení.

Na přestupek krádeže je v § 460 tr. z. stanoven trest prostého nebo tuhého vězení (tedy výběrmo vězení prvního nebo druhého stupně — §§ 244, 245 tr. z.) od jednoho týdne až do šesti měsíců, které má být podle okolností též zostřeno, kdežto na přestupek pytláctví podle § 63, odst. 1 vlád. nař. čís. 127/1941 Sb. je stanoven trest tuhého vězení (tedy výlučně vězení druhého stupně — § 245 tr. z.) od jednoho měsíce do šesti měsíců. Otázku, který z trestů je přísnější (těžší), sluší posuzovat především podle druhu a při stejném druhu podle míry trestu, který zákon na trestný čin stanoví. Podle toho je nepochybné, že je ustanovení § 63, odst. 1 vlád. nař. čís. 127/1941 Sb. přísnější než ustanovení § 460 tr. z. Možnost uložení vedlejšího trestu, a to v souzeném případě ztráty volebního práva do obcí při odsouzení pro přestupek krádeže podle § 460 tr. z., je nerozhodná při řešení otázky, které ze zákonů ustanovení přicházejících v úvahu ukládá trest těžší, neboť možnost ta nemá vliv ani na druh trestu, ani na jeho délku.

Při správném výkladu zákona měl být zjištěný skutek podřazen přísnější skutkové podstatě přestupku pytláctví podle § 63, odst. 1 vlád. nař. čís. 127/1941 Sb. Poněvadž tak jmenovaný okresní soud neučinil, porušil zákon v ustanoveních uvedených ve výroku tohoto rozhodnutí.

Bylo proto vyhověno zmateční stížnosti podané generálním prokurátorem podle § 33 tr. ř. pro zachování zákona. Tento výrok však nemá podle třetí věty § 292 tr. ř. účinek na obžalovaného, ježto se porušení zákona nestalo v jeho neprospěch.

Čís. 7129.

Právo ke stížnosti ve smyslu § 2, odst. 2 zák. č. 3/1878 ř. zák. přísluší pouze tomu, kdo podal zmateční stížnost, a to jen pro případ, že jeho zmateční stížnost byla nalézacím soudem zamítnuta podle § 1 téhož zákona.

Jeho odpůrce si nemůže stěžovat na to, že zmateční stížnost nebyla zamítnuta.

(Rozh. ze dne 24. června 1943, Zm I 539/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací odmítl stížnost státního zastupitelství do usnesení krajského soudu, jímž byl zamítnut návrh státního zastupitelství, aby byla zmateční stížnost obžalovaného zamítnuta podle § 1, čís. 2 zákona čís. 3/1878 ř. z.

Důvody:

Usnesením krajského soudu ze dne 27. dubna 1943 byl zamítnut návrh státního zastupitelství, aby byla zmateční stížnost obžalovaného zamítnuta podle § 1, čís. 2 zákona čís. 3/1878 ř. z.

Toto usnesení napadá státní zastupitelství stížností, v níž jen uvádí, že poukazuje na návrh ze dne 8. dubna 1943 a na právní názor proje-

vený v usnesení vrchního soudu ze dne 26. března 1943, zřejmě v tom, že je opravný prostředek třeba považovat za zmateční stížnost a že není v opovědi opravného prostředku jasné a určité označen některý z důvodů zmatečnosti uvedených v § 281, čís. 1—11 tr. ř.

I když nelze úplně souhlasit s odůvodněním napadeného usnesení, přece nelze stížnosti vůbec přiznati úspěch.

Podle prvního odstavce § 1 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. z. z roku 1878, má sborový soud první stolice, u něhož byla opověděna zmateční stížnost proti konečnému rozhodnutí, tuto zmateční stížnost zamítnouti ve případech uvedených pod čís. 1, 2 a 3 tohoto zákonného ustanovení.

Prvý odstavec § 2 uved. zákona obsahuje ustanovení o tom, jak a kdy se má státi usnesení sborového soudu první stolice uvedené v § 1 tohoto zákona, a druhý odstavec tohoto paragrafu ustanovuje, že je proti tomuto usnesení přípustná stížnost ke zrušovacímu soudu.

Ze souvislosti a sledu těchto zákonných ustanovení zřejmě plyne, že je ve smyslu § 2, odst. 2 uved. zákona přípustná stížnost jen proti takovému usnesení, jímž byla zmateční stížnost sborovým soudem první stolice zamítnuta. Důvody uvedené v § 1, čís. 1, 2 a 3 uved. zákona, z nichž smí sborový soud první stolice zamítnout zmateční stížnost, týkají se jen takových zjevných nedostatků a formálních vad, které jsou zjevný již ze samé zmateční stížnosti. Aby však snad podavatel zmateční stížnosti neutrpěl újmy nedůvodným zamítnutím, dává se mu právo podati zvláštní stížnost proti usnesení, jímž byla jeho zmateční stížnost zamítnuta.

Podle toho má právo na stížnost ve smyslu § 2, odst. 2 uved. zákona jen podavatel zmateční stížnosti a jeho odpůrce nepřisluší právo stěžovat si na to, že tato zmateční stížnost nebyla zamítnuta sborovým soudem první stolice (Storch II, str. 487).

Poněvadž státní zastupitelství nebylo podavatelem zmateční stížnosti, nýbrž odpůrcem podavatele zmateční stížnosti, je jeho stížnost nepřipustná a byla proto odmítnuta.

Čís. 7130.

Právo ČMD rozhodovati o vrácení zálohy, složené cestujícím při vydání oblastního lístku a propadlé uplynutím předepsané lhůty, je právem ve smyslu § 197 tr. z.

Ten, kdo orgánu ČMD předloží prošlý oblastní lístek, jehož datum platnosti zialšoval, aby uvedl v omyl o tom, zda záloha propadla, a dosáhl jejího vrácení, je vinen zločinem podvodu podle § 199, písm. d) tr. z. (§§ 8, 199, písm. d) tr. z.).

(Rozh. ze dne 24. června 1943, Zm II 165/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalo-

vaný podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199, písm. d) tr. z., který spáchal tím, že dne 30. září 1942 předložil jím zfalšovaný oblastní lístek ČMD č. 042842, tedy veřejnou listinu, u pokladny ČMD se žádostí o vrácení zálohy 50 K v úmyslu, aby tím uvedl v omyl orgán ČMD, čímž měla správa ČMD utrpěti škodu na svém právu rozhodovati o vrácení propadlé zálohy, a že tím vykonal čin, který vede ke skutečnému dokonání, k dokonání zločinu však nedošlo jen pro překážku odjinud v to příšlou.

Z d ů v o d ů:

Nalézací soud zjistil, že byl výdejnou časových lístků ve stanici ČMD vydán obžalovanému oblastní lístek čís. 042842 s platností od 22. srpna do 21. září 1942, za který obžalovaný zaplatil 400 K; mimo to složil jako jistotu 50 K, která se podle devátého bodu, odst. 3 výňatku z tarifních ustanovení, vložených do oblastního lístku, vrátí jen tehdy, vrátí-li se oblastní lístek výdejně jízenek nejpozději třetího pracovního dne po uplynutí doby platnosti lístku. Obžalovaný však zmeškal tuto třídní lhůtu a, chtěje si zakoupiti nový oblastní lístek a při tom dosíci vyplacení složené jistoty 50 K, přepsal data platnosti oblastního lístku na platnost od 28. srpna do 27. září 1942 a předložil takto pozměněný lístek dne 30. září 1942 u pokladny ČMD se žádostí o vrácení jistoty 50 K; orgán ČMD však ihned zjistil, že je lístek falšován.

Dále zjistil nalézací soud, že obžalovaný ihned vydal tomuto orgánu oblastní lístek, ačkoliv se s ním mohl od výdejny vzdálit, a že hned u něho i u přednosta vše vysvětloval a zejména tvrdil, že neměl podvodný úmysl.

Konečně zjistil ještě nalézací soud, že je složení jistoty zavedeno ředitelstvím drah proto, aby se zabránilo manipulacím s lístky, že ředitelství drah i po zmeškání třídní lhůty z omluvitelných důvodů vrací jistotu a že obžalovanému byla již jednou po promeškání lhůty jistota vrácena.

Nalézací soud dovodil sicè správně, že je oblastní lístek ČMD veřejnou listinou, ježto byl vystaven veřejným úřadem v rámci jeho kompetence v předepsané formě, neshledal však ve zjištěném jednání obžalovaného skutkovou podstatu zažalovaného zločinu podvodu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z. a zprostil obžalovaného obžaloby podle § 259, čís. 2 tr. ř., ježto nedospěl k závěru o vině obžalovaného ani po objektivní, ani po subjektivní stránce. — — —

Pokud jde o subjektivní stránku, vyloučil nalézací soud jednak vědomí obžalovaného, že padělal veřejnou listinu, jednak jeho poškozovací úmysl.

Zmateční stížnost státního zastupitelství namítá s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. právem, že nalézací soud posoudil věc nesprávně po právní stránce. — — —

Na nedostatek poškozovacího úmyslu u obžalovaného usuzuje nalézací soud ze zjištěných skutečností, že ředitelství drah vrací jistoty z omluvitelných důvodů i po zmeškání třídní lhůty a že obžalovanému byla již jednou vrácena jistota po jejím zmeškání, z nichž dochází k závěru, že se obžalovaný mohl domnívati, že jistota 50 K zůstává i nadále jeho majetkem a že tudíž dráha nemůže býti poškozena jeho jednáním.

Nehledě ani k výtce zmateční stížnosti, že skutková zjištění, na jejichž podkladě nalézací soud dospěl k uvedenému závěru, jsou formálně vadná, ježto trpí vadou neúplnosti (§ 281, čís. 5 tr. ř.), pochybil nalézací soud po právní stránce (§ 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.) — jak zmateční stížnost právem namítá — když, vyloučiv úmysl obžalovaného způsobit majetkovou škodu, neuvažoval o jeho úmyslu způsobit správě ČMD škodu na určitých právech, a to na právu nerušeného rozhodování o žádosti za vrácení zaplacených, avšak propadlých jistot, přehlédnuv zřejmě, že ke skutkové podstatě podvodu není po stránce subjektivní třeba úmyslu způsobiti majetkovou škodu, nýbrž že stačí i úmysl způsobiti škodu na právech.

Tento posléz uvedený úmysl obžalovaného plyne nepochybně z rozsudkového zjištění, že obžalovaný chtěl předložením zfalšovaného oblastního lístku dosíci, aby mu (místo dlouho trvajícího vyřízení žádosti ředitelstvím ČMD) byla jistota (která propadla po uplynutí třídní lhůty) vyplacena ihned, byť i na základě nesprávného postupu odporujícího předpisu devátého bodu, odst. 3 tarifního ustanovení.

Je tudíž uplatňovaný důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. opodstatněný.

Jelikož již tento důvod činí rozsudek zmatečným, bylo zmateční stížnosti vyhověno, aniž se bylo třeba zabývati jejími dalšími vývody, a rozsudek byl zrušen. Jelikož skutková zjištění plně postačují, bylo rozhodnuto ihned ve věci samé a obžalovaný byl uznán vinným nedokonaným zločinem podvodu podle §§ 8, 197, 199, písm. d) tr. z., neboť jsou splněny všechny známky jeho skutkové podstaty jak ve směru objektivním, tak i subjektivním.

Čís. 7131.

Za účinnosti vládn. nař. č. 89/1942 Sb. (ode dne 1. ledna 1942) nepřisluší soudům vysloviti v rozsudku přípustnost policejního dohledu. Od tohoto dne jsou povolány nařizovati taková preventivní opatření jen správní úřady.

(Rozh. ze dne 26. června 1943, Zm II 229/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, pokud jím bylo vysloveno, že se obžalovaný podle § 4 zákona ze dne 10. května 1873, č. 108 ř. z. dává pod policejní dohled, a zrušil napadený výrok o policejním dohledu.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá rozsudek z důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 11 tr. ř. pouze ve výroku, jímž dal nalézací soud obžalovaného podle § 4 zákona č. 108/1873 ř. z. pod policejní dohled, správně vyslovil přípustnost policejního dohledu.

Této námitce zmateční stížnosti dlužno přisvědčiti.

Podle § 32 tr. z. se má trest ustanoviti přesně podle zákona a nesmí se vyměřiti ani ostřeji, ani mírněji, než jak zákon podle dané povahy zločinu i pachatele předpisuje.

Zákon ze dne 10. května 1873, č. 108 ř. z., který v §§ 4, 5 stanovil podmínky, za kterých může soud rozhodující v hlavní věci vyřknouti v rozsudku, že odsouzený může být dán pod policejní dohled, tedy pouhou přípustnost policejního dohledu, byl zrušen předpisem § 22 vládního nařízení ze dne 9. března 1942, č. 89 Sb. o preventivním potírání zločinnosti, až na ustanovení § 3, které však nemá význam v souzeném případě. Toto vládní nařízení nabylo účinnosti dne 1. ledna 1942. Od tohoto dne přísluší podle §§ 12, 17 vládní nař. č. 89/1942 Sb., které nahradilo zákon č. 108/1873 ř. z., činiti opatření související s preventivními opatřeními, a to jak co do plánovitého policejního dohledu, tak i policejní preventivní vazby, správním úřadům, a to především vládním policejním úřadům uvedeným v třetí části zmíněného vládního nařízení.

Neměl proto nalézací soud vysloviti v rozsudku, i když uznal obžalovaného vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 176 II, písm. a) tr. z., přípustnost policejního dohledu. Když tak učinil, vykročil ze své trestní moci a zatížil rozsudek zmatkem podle § 281, č. 11 tr. ř.

Čís. 7132.

Zaměstnanec, který si přivlastnil peníze, určené pro výplatu jiných zaměstnanců, jež mu byly jako poslu odevzdány v uzavřených obálkách, aby je odevzdal na jiném místě v závodě, je vinen krádeží (na zaměstnavateli), nikoli zpronevěrou.

Zmatek podle § 281, čis. 11 tr. ř., neuložil-li soud obžalovanému vedle trestu na svobodě i peněžité trest, ačkoliv ho uznal vinným i činem, na který je v zákoně vypsán jen tento trest.

(Rozh. ze dne 30. června 1943, Zm I 264/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 176 II, písm. c) tr. zák. a přestupkem zapovězené hry podle § 522 tr. zák., vyhověl však zmateční stížnosti státního zastupitelství do výroku o trestu, pokud nebyl obžalovanému vyměřen též peněžité trest, a uložil obžalovanému k vyměřenému již trestu na svobodě za trestný čin uvedený v bodě II. výrokové části roz-

sudku nalézacího soudu (přestupek podle § 522 tr. z.) se zřetelem k § 35 tr. zák. podle § 522 tr. zák. peněžité trest, který pro případ nedobytnosti přeměnil podle § 8, odst. 1 až 3 zákona čis. 31/1929 Sb. v příslušný trest náhradní.

Z důvodů:

Zmateční stížnosti obžalovaného nelze přisvědčiti, ani pokud s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čis. 10 tr. ř. vytýká, že byl skutek obžalovaného nesprávným výkladem uvažován podle trestního zákona, který se k němu nevztahuje, a domáhá se podřadění stěžovatelova činu ustanovení §§ 183, 461 tr. zák., tvrdíc, že je možné svěřeni i mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem.

Stěžovatel však nevychází ze zjištění nalézacího soudu (§ 288, odst. 2, čis. 3 tr. ř.), když přehlíží skutečnost zjištěnou soudem, že totiž obžalovanému nebyly peníze prostě vyplaceny a tak mu svěřeny do výlučné disposiční moci s poukazem, aby stejně vysokou částku vyplatil na jiném místě, nýbrž že mu byly pouze jako poslu odevzdány obálky uzavřené sponkami, aby je odevzdal v druhém závodě, takže se peněz v nich bylo možno zmocnit jen po odstranění překážky, t. j. po předchozím roztržení obálek nebo rozevřením a vytažením sponek a otevřením obálek. Uvedeným opatřením čelila správa dolu tomu, aby třetí osoba nakládala s těmito penězi uschovanými v uzavřených obálkách; správa dolu si tak uchovávala držbu peněz vložených do obálek. Obžalovaný tím, že porušil popsanou překážku a že se, odstraniv sponky, zmocnil pro svůj užitek peněz vložených do obálek, odňal tyto peníze z držby správy dolu a stal se bez jejího přivolení sám jejich držitelem. Má tedy skutek obžalovaného všechny zákonné náležitosti krádeže a nejde o zpronevěru svěřených peněz.

Neobstojí ani další námitka, již stěžovatel s hlediska téhož důvodu zmatečnosti vytýká právní mylnost v tom směru, že nalézací soud podřadil jeho skutek ustanovení § 176 II, písm. c) tr. zák., ačkoliv šlo o krádež »vůči percipientům peněz« a mezi nimi a stěžovatelem nebyl pracovní nebo námezdní poměr předpokládaný v § 176 II, písm. c) tr. zák.

Stěžovatel opět přehlíží, že se v souzeném případě stala krádež podle tohoto zákonného předpisu zločinem z pachatelovy vlastnosti se zřetelem na částku vyšší než 500 K proto, že byla spáchána — podle zjištění nalézacího soudu — v době, kdy peníze ještě nebyly vyplaceny stěžovatelovým spoluzaměstnancům, pro něž byly sice určeny, nýbrž byly ještě, jak bylo výše uvedeno, v uzavřených obálkách, v držbě správy dolu, tudíž toho, kdo stěžovatele najal k práci. Stěžovatel odňal tedy peníze jedině z držby a bez přivolení správy dolu, a nikoli z držby a bez přivolení svých spoluzaměstnanců, kteří v době činu nebyli k oněm penězům ještě v žádném vztahu a tím méně je měli ve své držbě, neboť stěžovatel měl peníze napřed odevzdat v prodejně, kde je zřejmě měl další zaměstnanec převzít a vyplatit určitým dělníkům. Ve smyslu zákona patří pod ustanovení § 176 II, písm. c) tr. zák. ony krádeže, jichž spáchání bylo usnadněno skutečnými vytvořenými pracovními poměrem. Stěžovatel ani

nepopřel, že byl v námezdním poměru ke správě dolu, ja u ní zaměstnán jako posel, a právě jeho úkol, že měl donést obálky na jiné místo, mu usnadnil provedení činu.

Není proto zmateční stížnost obžalovaného ani v této části opodstatněna.

Naproti tomu nutno přisvědčit zmateční stížnosti státního zastupitelství, dovolávající se důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 11 tr. ř.

Podle závazného ustanovení § 35, odst. 3 tr. zák. má být uložen vinníkovi, i když je jen na jediný ze sbíhajících se trestných činů určen v tomto neb jiném zákoně peněžitý trest, kromě jiného zákonného trestu, vždy tento zvláštní trest.

V souzeném případě byl obžalovaný uznán vinným vedle zločinu krádeže podle §§ 171, 176 II, písm. c) tr. zák. také ještě přestupkem zapovězených her podle § 522 tr. zák. Tento přestupek se trestá jen peněžitým trestem. Nálezací soud měl proto při výměře trestu na svobodě, ukládaného podle § 178 tr. zák. za použití § 35 tr. zák., uložit ve smyslu ustanovení třetího odstavce tohoto zákonného předpisu kromě trestu na svobodě také ještě zvláštní trest peněžitý, stanovený v § 522 tr. zák., jakož i trest náhradní. To však nálezací soud, uloživ pouze trest na svobodě, opominul učinit a tak vykročil ze své trestní moci (§ 281, čís. 11 tr. ř.).

Bylo proto vyhověno zmateční stížnosti státního zastupitelství a obžalovanému byl ve smyslu výše uvedených zákonných ustanovení uložen k vyměřenému již trestu na svobodě též peněžitý trest a pro případ, že by byl nedobytný, podle § 8, odst. 1 až 3 zákona čís. 31/1929 Sb. též náhradní trest na svobodě.

Čís. 7133.

Přestupek podle § 5, čís. 5 vlád. nař. Sb. čís. 62/1941 je delikt čistě činnostní.

Nezáleží na tom, zda z něho skutečně nastalo nebezpečí nebo poškození.

(Rozh. ze dne 1. července 1943, Zm II 221/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný zproštěn obžaloby pro přečin obecného ohrožení požárem způsobeného z nedbalosti podle § 1, odst. 1, písm. a) vl. nař. ze dne 19. prosince 1940, Sb. č. 62/1941, zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným, že si dne 14. listopadu 1942 v N. svítil ve stáji otevřeným a nechráněným světlem, čímž spáchal přestupek podle § 5, č. 5 vl. nař. Sb. č. 62/1941 (k odvrácení požárů zaviněných nedbalostí).

Důvody:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, napadající rozsudek pouze pokud nálezací soud, neshledav ve zjištěném skutkovém ději zažalovaný

přečin podle § 1, odst. 1, písm. a) vl. nař. Sb. č. 62/1941, neuvažoval o vině obžalovaného s hlediska přestupku podle § 5, čís. 5 téhož vládního nařízení, a uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281, č. 5, 9, písm. a) tr. ř. nutno přiznat oprávnění z důvodu uvedeného na posledním místě.

Nálezací soud zjistil po stránce skutkové mimo jiné, že si obžalovaný svítil večer dne 14. listopadu 1943 při krmení ve stáji otevřeným a nechráněným světlem, a sice plechovým kahancem s knotem zařízeným na svícení petrolejem bez jakéhokoliv chránilka, a že po nakrmení dobytka nechal toto světlo ve stáji devítiletému chlapci.

Již těmito zjištěními byla naplněna skutková podstata přestupku podle § 5, č. 5 vl. nař. Sb. č. 62/1941, jehož se dopouští, kdo vstoupí do stodoly, stáje, na půdu nebo do jiných prostor, jež slouží k uchování věcí snadno vznětlivých, s nechráněným ohněm anebo se k nim přiblíží s nechráněným ohněm nebo světlem. Bylo proto povinností nálezacího soudu, aby, když vyloučil příčinný vztah mezi jednáním (opominutím) obžalovaného a vznikem požáru, který způsobil devítiletý chlapec neopatrným zacházením s uvedeným světlem, a nedospěl k závěru o vině obžalovaného ve smyslu obžaloby, znějící na přečin podle § 1, odst. 1, písm. a) téhož vládního nařízení, rozhodl podle § 262 tr. ř. o vině obžalovaného s hlediska skutkové podstaty uvedeného přestupku, který se dokonává pouhou činností (delikt čistě činnostní) a jeví se jako pouhé neuposlechnutí právního zákazu, hledíc na to, zda nějaké poškození nebo nebezpečí skutečně nastalo. Zákonodárným motivem je tu poznání, že z něho obyčejně nebezpečí vzhází (nebezpečí abstraktní).

Důvodně zmateční stížnosti státního zastupitelství bylo proto vyhověno již z důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. a netřeba se proto zabývat dalšími vývody zmateční stížnosti s hlediska § 281, č. 5 tr. ř. Napadený rozsudek byl v důsledku toho zrušen jako zmatečný a ihned bylo uznáno právem tak, jak uvedeno.

Čís. 7134.

Nejde o krádež podle § 174 II, písm. c) tr. z., vnikl-li pachatel do uzamčené místnosti původně za jiným účelem a teprve potom pojal zločinský úmysl.

(Rozh. ze dne 5. července 1943, Zm I 215/43.)

Nálezací soud uznal obžalovaného vinným, že dne 13. září 1942 v N. odňal pro svůj užitek z držení Boženy P. a bez jejího přivolení z uzamčeného bytu hotovost 900 K, tedy cizí věc movitou převyšující 500 K, nikoli však 2000 K, a že tím spáchal zločin krádeže podle §§ 171, 174 II, písm. c) tr. z.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu potud, že zrušil napadený rozsudek v kvalifikaci činu jako zločinu podle § 174 II, písm. c)

tr. z. a důsledkem toho i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisících a uložil nalézacímu soudu, aby ve věci v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl. Jinak zmateční stížnost zamítl.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti nutno přiznat oprávnění, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř. výtkou neúplnosti, spočívající v tom, že nalézací soud při úvaze, zda je ve stěžovatelově činu splněna právní kvalifikace podle § 174 II, písm. c) tr. z., neuvážil a vůbec se nezabýval stěžovatelovou obhajobou, že byl Boženou P. přímo požádán, aby dohlédl na její byt, že jen z toho důvodu vlezl oknem do bytu, když viděl, že je otevřené, aby se přesvědčil o stavu bytu, nikoliv tedy v úmyslu zlodějském, a že se teprve potom, když už byl v bytě, rozhodl vzít peníze, které tam uviděl.

Podle protokolu o hlavním přelíčení uvedl stěžovatel na svoji obhajobu v podstatě totéž, co v protokole č. I. 9, a dodal, že dveře bytu byly uzamčeny. Podle protokolu č. I. 9 se stěžovatel hájil tím, že kritického dne, když jej Božena P. poslala, aby se podíval na její byt, našel okno bytu otevřené, že pod oknem byly postaveny špalky, že vlezl dovnitř, že na stole byly rozházeny papírky a mezi nimi peníze, 900 K, a že si je vzal.

Z této úsečně protokolované stěžovatelovy obhajoby plyne, že šel k domku Boženy P. proto, že jej P-ová před tím požádala, aby dohlédl na její byt, a že do bytu vlezl jen proto, že mu bylo podezřelé, že je okno bytu otevřeno a že pod ním jsou postaveny špalky. Tento smysl obhajoby je jasně vyjádřen v dalším protokole o stěžovatelově výslechu na č. I. 9 a), kde stěžovatel výslovně zdůrazňuje, že do bytu vlezl jen proto, aby se podíval, zda tam někdo není, neboť ho Božena P. poslala, aby dohlédl na její hospodářství.

Také z trestního oznámení, které bylo přečteno u hlavního přelíčení, je patrné, že se stěžovatel při výslechu u četnictva hájil i tím, že mu Božena P. řekla, aby dohlédl na její hospodářství, že této žádosti vyhověl a hospodářství prohlédl.

V záznamu o stěžovatelově obhajobě u hlavního přelíčení není sice uveden protokol č. I. 9 a), avšak obsah obou protokolů, jak č. I. 9, tak č. I. 9 a) je v podstatě stejný, takže je zřejmo, že se stěžovatel i u hlavního přelíčení hájil v podstatě tím, že k domku Boženy P. přišel jen proto, že ho poslala, aby dohlédl na její hospodářství, a že do bytu vlezl oknem jen proto, že bylo otevřeno a pod ním byly — jako přichystány — špalky, takže pojal podezření, že v bytě někdo je. Teprve když do bytu vlezl a uviděl tam peníze, rozhodl se je vzít.

Touto stěžovatelovou obhajobou se však nalézací soud vůbec nezabýval a nepodrobil ji zkoumání, ač se týká okolnosti rozhodné pro posouzení, zda má být stěžovatelův čin posuzován jako zločin krádeže podle §§ 171, 174 II, písm. c) tr. z., nebo jen jako přestupek podle § 460 tr. z. Zmateční stížnost proto právem rozsudku vytyká tuto neúplnost. Bylo jí proto v tomto směru vyhověno a věc byla vrácena soudu první stolice, aby o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

Čís. 7135.

O tom, zda má být někdo podroben plánovitému policejnímu dohledu nebo vzat do policejní preventivní vazby podle vlád. nař. Sb. čís. 89/1942, rozhodují úřady správní zcela samostatně.

Soudy spoluúčinkují jen potud, že oznámí správnímu úřadu případy přicházející v úvalu; nepřisluší jim vyslovovati přípustnost některého z uvedených opatření.

(Rozh. ze dne 5. července 1943, Zm II 316/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti generálního prokurátora pro zachování zákona, uznal právem, že byl usnesením soudu mládeže ze dne 23. června 1942, jímž byla vyslovena přípustnost dodání mladistvého obviněného do preventivní policejní vazby podle vl. nař. Sb. čís. 89/1942, porušen zákon v ustanovení § 12, odst. 1 tohoto vládního nařízení, zrušil toto usnesení podle poslední věty § 292 tr. ř. a poukázal na toto rozhodnutí stížnost obviněného.

D ů v o d y:

Rozsudkem soudu mládeže ze dne 23. června 1942 byl mladistvý obviněný uznán vinným jednak proviněním krádeže podle § 3 zákona Sb. č. 48/1931 a §§ 171, 176 II, písm. a) a b) tr. z., jednak proviněním podílnictví na krádeži podle § 3 zákona Sb. č. 48/1931 a § 464 tr. z., jednak proviněním zpronevěry podle § 3 zákona Sb. č. 48/1931 a § 461 (183) tr. z.

Za to byl odsouzen podle § 8 zákona Sb. čís. 48/1931 a § 178 tr. z. se zřetelem na § 35 tr. z. a za použití § 25 zákona Sb. čís. 48/1931 a § 54 tr. z. nepodmíněně k trestu zavření na čtyři měsíce a k náhradě nákladů trestního řízení.

Usnesením soudu mládeže z téhož dne byla vyslovena přípustnost dodání mladistvého obviněného do preventivní policejní vazby podle vl. nař. Sb. čís. 89/1942.

Toto usnesení bylo odůvodněno tím, že obviněný jeví sklony ke krádežím a k tuláctví, neboť byl uvedeným rozsudkem již po třetí trestán pro krádež, výchovná opatření proti němu nařízená se minula účinkem, neboť již několikrát uprchl z dětského domova v N. a z výchovatelny v M., dodání do ochranné ústavní výchovy, jež bylo nařízeno usnesením okresního soudu v R. ze dne 18. listopadu 1939, se vyhnul útekem, dopustiv se před tím dalších trestných činů, svémocně opustil zaměstnání a byl trestán německými soudy pro nedovolené překročení hranic, nehlášení se k pobytu a pro potulku.

Z toho všeho měl soud mládeže za to, že k jeho nápravě nestačily dosavadní prostředky a že by nevedlo k cíli ani jeho dodání do ústavní výchovy, ježto je nebezpečí, že by odtud utekl; ježto je pravděpodobné, že by obviněný trestné činy, zejména krádeže, opakoval, je nebezpečný cizímu majetku a jeho ponechání na svobodě nemůže být ospravedlněno.

Jsou proto podle přesvědčení soudu mládeže splněny podmínky § 6, odst. 1, písm. d) vl. nař. Sb. čís. 89/1942 a byla proto vyslovena přípustnost jeho dodání do preventivní policejní vazby.

Do uvedeného rozsudku podal obviněný zmateční stížnost a odvolání, jež byly zamítnuty usnesením nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne 16. června 1943.

Do zmíněného usnesení podal obviněný stížnost, o níž nebylo dosud rozhodnuto; napadá jí pouze věcnou správnost usnesení.

Kromě toho podal generální prokurátor podle § 33 tr. ř. zmateční stížnost na záštitu zákona, vytykáje porušení zákona v ustanovení § 12, odst. 1 vl. nař. Sb. čís. 89/1942. Činí tak důvodně.

Proti zločincům z povolání nebo ze zvyku a proti různým asociálním živlům byly dříve prováděny administrativní zákroky policejním vyhoštěním a honěním postřkem (zákon rak. ř. z. čís. 88/1871), dodáním do kárného pracovního tábora (vl. nař. Sb. čís. 72/1939 ve znění vl. nař. Sb. čís. 188/1939), poštavením pod policejní dohled (zákon rak. ř. z. čís. 108/1873) nebo dodáním do donucovací pracovny (zákon rak. ř. z. čís. 89 a 90/1885). Při provádění opatření podle posléze zmíněných dvou zákonů byly administrativní úřady omezeny potud, že nejprve musil soud vyslovit rozsudkem přípustnost toho, aby tato opatření mohla být uvalena, a teprve tento soudní výrok mohl být podkladem pro další zákrok správního úřadu (srov. § 5 zákona rak. ř. z. čís. 108/1873 a § 7 zákona rak. ř. z. čís. 89/1885 ve znění čl. II. zákona Sb. čís. 102/1929).

Vzhledem k tomu, že tyto — svojí povahou skoro výhradně represivní — prostředky nedostačovaly k účinnému potírání zločinnosti a bylo nutno umožnit v širším rozsahu preventivní boj proti zločinnosti, došlo k vydání nařízení říšského protektora v Čechách a na Moravě ze dne 20. září 1940, Věstník ř. prot. str. 484, o potírání zločinů policií v Protektorátě Čechy a Morava předcházením jim, doplněné nařízením ze dne 11. listopadu 1941, Věstník ř. prot. str. 641, jež směřuje jednak proti porušovatelům práva a asociálním osobám německé státní příslušnosti, jednak všeobecně proti osobám, které byly odsouzeny německými trestními soudy nebo jejich zadržení bylo záhodné v zájmu Říše. Proti osobám, které nespádají do tohoto okruhu, bylo pak správním úřadům umožněno zakročit na základě vl. nař. ze dne 9. března 1942, Sb. čís. 89, o preventivním potírání zločinnosti. Tímto zákonným opatřením byly zavedeny instituce plánovitého policejního dohledu (§§ 1 až 4) a policejní preventivní vazby (§§ 5 až 11), jež mají účel nikoli jen represivní, nýbrž především preventivní.

Rozhodnutí o tom, zda má býti někdo podroben plánovitému policejnímu dohledu nebo vzat do policejní preventivní vazby, přísluší podle § 12 vl. nař. Sb. čís. 89/1942 podle bydliště nebo pobytu postižené osoby v zemi České kriminální ústředně, v zemi Moravské policejnímu ředitelství v Brně (oddělení kriminální policie). Proti jejich rozhodnutím a opatřením je podle § 16, odst. 1 uved. vl. nař. přípustný opravný prostředek stížnosti, o níž rozhoduje přednostá kriminální ústředny s konečnou platností.

Při této nové úpravě boje proti zločinnosti nejsou tudíž správní úřady vůbec vázány na soudní výrok o přípustnosti některého z uvedených opatření, rozhodují zcela samostatně a soudní úřady spoluúčinkují pouze potud, že oznamují administrativním (bezpečnostním) úřadům případy, ve kterých by mohlo k některému z uvedených opatření dojít (srov. výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 20. června 1942, čís. 31396/42-16).

Jestliže si tedy soud mládeže osoboval napadeným usnesením právo spolurozhodovat v otázce přípustnosti vzetí obviněného do policejní preventivní vazby, zasahoval do otázky, jejíž řešení vůbec nespádá do oboru zákonné působnosti soudů, a porušil proto zákon v uvedeném místě.

Čís. 7136.

Za úkony způsobilé přetrhnutí běh promlčecí doby (§ 227, 531, odst. 1 tr. z.) nelze považovat sdělení trestního oznámení státnímu zastupitelství k návrhu, ani soudcovský příkaz, aby byla ve smyslu § 83 tr. ř. zpravena o zahájení řízení služební vrchnost obviněného.

(Rozh. ze dne 9. července 1943, Zm II 311/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti generálního prokurátora pro zachování zákona, podané podle § 33 tr. ř., uznal právem, že byl rozsudkem krajského soudu jako odvolacího soudu pro přestupky ze dne 28. dubna 1943, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem zmrhání pod přípovědí manželství podle § 506 tr. z., porušen zákon v ustanoveních §§ 526 a 531 tr. zák., zrušil uvedený rozsudek podle poslední věty § 292 tr. ř. v celém rozsahu a zamítl odvolání veřejného žalobce do rozsudku okresního soudu ze dne 16. února 1943, jímž byl obžalovaný podle § 259, odst. 1, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přestupek podle § 506 tr. z., spáchaný v červenci 1935 na Anežce P-ové.

Důvody:

Dne 4. listopadu 1942 došlo okresnímu soudu v T. trestní oznámení na obviněného, četnického strážmistra, že v roce 1935 svedl Anežku P-ovou pod přípovědí manželství, tento slib však nesplnil, neboť se v listopadu 1941 oženil s jinou ženou.

Okresní soud v T. učinil téhož dne o věci sdělení nadřízenému služebnímu úřadu obviněného a zaslal spisy k návrhu státnímu zastupitelství v T., které dne 10. listopadu 1942 navrhlo u vyšetřujícího soudce krajského soudu tamže postoupení spisů krajskému soudu v N. jako soudu příslušnému (§ 51, odst. 1 tr. ř.) pro podezření ze zločinu podvodu spáchaného obviněným na Anežce P. vylákáním vkladní knížky na 5.000 K. Vyšetřující soudce krajského soudu vyhověl tomuto návrhu dne 12. listopadu 1942. Spisy došly dne 14. listopadu 1942 ke krajskému soudu v N. a byly zaslány vyšetřujícím soudcem státnímu zastupitelství, které navrhlo dne 19. listopadu 1942, aby příslušnost krajského soudu v N. nebyla

uznána a spisy aby byly vráceny k dalšímu příslušnému jednání krajskému soudu v T. Tomuto návrhu bylo vyhověno opatřením vyšetřujícího soudce ze dne 28. listopadu 1942 potud, že spisy byly postoupeny okresnímu soudu v T., kam došly dne 4. prosince 1942. Po návrhu zmocněnce státního zastupitelství na použití zákona požádal okresní soud v T. přípisem ze dne 5. prosince 1942 okresní soud v B. o odpovědný výslech obviněného, k němuž došlo však až dne 9. ledna 1943 u okresního soudu v T.

Rozsudkem okresního soudu v T. ze dne 16. února 1943 byl obžalovaný zproštěn podle § 259, odst. 1, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přestupek zmrhání pod přípovědí manželství podle § 506 tr. z., a to jednak proto, že okresní soud nevzal za prokázané, že by se byla Anežka P-ová podala obžalovanému jen v důsledku jeho slibu manželství a že by byl obžalovaný Anežce P-ové před souloží slíbil manželství výslovně a vážně, jednak proto, že považoval trestnost činu za promlčenou. Pokud jde o tuto otázku, kladl okresní soud začátek promlčecí doby nejpozději na den 2. listopadu 1941, totiž den, kdy se konaly poslední snubní ohlášky obžalovaného s jeho nynější manželkou, neboť již tím, že se dne 11. října 1941 přihlásil o snubní ohlášky a tyto byly také ve dnech 19. a 26. října a 2. listopadu 1941 vykonány, dal obžalovaný dostatečně najevo, že si nehodlá vzít Anežku P-ovou za manželku.

Z tohoto rozsudku se odvolal veřejný žalobce, jehož odvolání krajský soud v T. rozsudkem ze dne 28. dubna 1943 vyhověl, uznal obžalovaného vinným přestupkem podle § 506 tr. z., který spáchal tím, že dne 5. nebo 6. července 1935 svedl a zmrhal Anežku P-ovou, připověděv jí manželství, avšak slibu nesplniv.

Pokud jde o otázku promlčení zažalovaného trestného činu, uvádí odvolací soud, že u přestupku podle § 506 tr. zák. počíná běžet promlčecí doba jednoho roku, jakmile nastala skutečnost, jež činí vinníkův slib nesplnitelným, takže vinník již nemůže nabyt beztrestnosti dodatečným splněním své povinnosti; tato možnost je vyloučena uzavřením sňatku s jinou osobou, což se stalo v tomto případě dne 8. listopadu 1941; proto teprve tímto dnem začala běžet jednorozční promlčecí doba. Běh této promlčecí doby však byl podle názoru odvolacího soudu přetržen tím, že okresní soud v T. již dne 4. listopadu 1942 učinil na soudcovský příkaz povinné hlášení nadřízenému úřadu obžalovaného podle § 83 tr. ř. a předložil spisy státnímu zastupitelství k návrhu.

Generální prokurátor napadá právem tento pravoplatný rozsudek odvolacího soudu zmatečnými stížnostmi na záchytku zákona, podanou podle § 33 tr. ř. a uplatňující porušení zákona v ustanoveních §§ 526 a 531 tr. z.

Je nepochybné, že jednorozční promlčecí doba souzeného přestupku podle § 506 tr. z. začala běžet nejpozději dnem sňatku obžalovaného s jinou ženou (srov. rozh. čís. 3012, 6105, 6584 Sb. n. s.).

Nelze však souhlasit s názorem odvolacího soudu, že tato promlčecí doba byla přerušena ještě před jejím uplynutím opatřením okresního soudu v T. ze dne 4. listopadu 1942.

Podle § 531, odst. 1 tr. z. pomíjí vyšetřování i trest pro přečin nebo přestupek, nebyl-li vinník od té doby, co se dopustil trestného činu, (nebo,

byl-li pro něj již vzat ve vyšetřování, od doby rozsudku, jímž byl pravoplatně zproštěn) ve lhůtě stanovené v § 532 tr. z. vzat žádným tuzemským trestním soudem ve vyšetřování. Co se rozumí pod pojmem vzetí ve vyšetřování, vysvětluje uvedené místo zákona příkladmo dále, pokud uvádí, že se promlčení přerušuje, když byla na pachatele jakožto obviněného vydána obsilka, postavovací nebo zatýkácká rozkaz, nebo když byl jako obviněný vyslýchán nebo zatčen anebo stíhán honěním nebo zatýkáckými listy.

Je sice pravda, že soudcovské úkony, přerušující běh promlčecí doby, jsou uvedeny ve druhé větě § 531, odst. 1 tr. z. pouze příkladmo (srov. slovo »tedy«), takže může k přerušení dojít i pro jiný soudcovský úkon než tu uvedený. Vždy však to musí být úkon, jímž se bere vinník tuzemským trestním soudem ve vyšetřování, neboli úkon, kterým soud nastupuje proti vinníku jako proti osobě, která se má odpovídat před soudem z trestného činu (srov. rozh. čís. 2982, 4084 Sb. n. s.). Nestačí proto takový úkon — třeba trestního soudu —, kterým se takové nastupování teprve procesně připravuje, který však sám o sobě nesměruje ještě ani přímo, ani nepřímo proti obviněnému. Za takový úkon nelze proto považovat příkaz trestního soudu, aby byla nadřízená služební vrchnost vyzkoušena podle § 83 tr. ř. o zahájení trestního řízení. Nelze však za takový úkon považovat ani sdělení spisů (došlého trestního oznámení) státnímu zastupitelství, neboť tím si vyžaduje trestní soud teprve od veřejného žalobce návrh, zda a v jakém směru má zakročit proti tomu, na něhož bylo trestní oznámení podáno.

Podle toho, co bylo nahoře uvedeno, nestal se kromě těchto dvou soudních úkonů do dne 8. listopadu 1942, kdy končila jednorozční promlčecí doba, pro přestupek podle § 506 tr. z. proti obžalovanému žádný jiný další úkon trestního soudu, a ježto zmíněné dva úkony nelze považovat za takové, které by přerušovaly běh promlčecí doby, uplynula tato bez přerušování, takže je splněna tato podmínka promlčení. Pokud odvolací soud vyslovil v tomto směru opačný právní názor, porušil jím zmíněné místo zákona.

V § 531, odst. 2 tr. z. jsou uvedeny ještě další předpoklady, jichž splnění se vyžaduje k tomu, aby se pachatel mohl dovolávat promlčení. Z těch však při přestupku podle § 506 tr. z. nepřicházejí v úvahu ony uvedené pod písm. a) a b), ježto slovem »užitek« je míněn jenom hmotný zisk, jehož nabyt pachatel trestným skutkem, a nikoli nějaký jiný — na právní ideální — prospěch, a ježto svedení a zmrhání nelze odčinit.

Zbývá proto rozhodnout otázku, zda je splněna i podmínka § 531, odst. 2, písm. c) tr. z. Na tuto otázku je rovněž třeba přisvědčiti, neboť podle zjištění odvolacího soudu, založeného na zprávě úřadu rejstříku trestů, vydané dne 5. února 1943, tedy již po uplynutí promlčecí doby, je obžalovaný zachovalý.

Ježto byly podle toho splněny všechny podmínky promlčení uvedeného trestného činu obžalovaného, porušil odvolací soud tím, že vyhověl odvolání veřejného žalobce, uznal obžalovaného vinným přestupkem podle § 506 tr. z. a vyměřil mu trest, zákon v ustanoveních nahoře uvedených.

Poněvadž pak právě uvedeným zákon porušujícím rozsudkem odvolacího soudu utrpěl odsouzený zřejmou újmu, kterou nelze vzhledem k pravoplatnosti rozsudku jinak odčinit, bylo vyhověno zmáteční stížnosti na zástitu zákona, vznesené generálním prokurátorem podle § 33 tr. ř., a podle § 292 tr. ř. bylo uznáno právem, jak bylo uvedeno ve výrokové části.

Čís. 7137.

Nejde o krádež, může však jít o zlomyslné poškození cizího majetku neb o podvod, pořezal-li pachatel v lese poškozeného kládu a nařezané dříví tam narovnal do hranice předstíraje, že to je ono dříví, které před tím z téhož lesa odcizil a které tam měl na příkaz poškozeného opět vrátit.

(Rozh. ze dne 10. července 1943, Zm II 214/43.)

Obžalovaný odcizil z lesa poškozeného P., u jehož lesní správy byl zaměstnán jako lesní dělník, 1 m³ dubového dřeva čís. 603 v ceně 120 K, 2 m³ březových štíp čís. 237 v ceně 187 K a další 2 m³ březových štíp v ceně 187 K. Při domovní prohlídce byl u obžalovaného nalezen 1 m³ dubového dřeva čís. 603 a 2 m³ březových štíp čís. 237, dále 1 m³ březových štíp bez čísla a 2 m³ březových a dubových štíp bez čísla. Když bylo obžalovanému nařízeno, aby odcizené dříví vrátil do lesa, v němž je odcizil, pořezal obžalovaný v uvedeném lese dubovou kládu v ceně 280 K 30 h, postavil z ní 1 m³ dubového dříví a pak předstíral, že to je ono dubové dříví, které z lesa odcizil a jež zase do lesa vrátil.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným, že během roku 1942 odňal pro svůj užitek bez přivolení svého zaměstnavatele P., který ho zjednal na práci,

1 m ³ dubového dřeva čís. 603	v ceně 120 K,
2 m ³ březových štíp čís. 237	v ceně 187 K,
2 m ³ březových štíp	v ceně 187 K,
a dubovou kládu	v ceně 280 K 30 h,
úhrnem	v ceně 774 K 30 h,

tedy cizí věci movité v hodnotě převyšující 500 K, nikoli však 2000 K, a že tím spáchal zločin krádeže podle §§ 171, 176 II, písm. c) tr. z.

Pokud jde o dubovou kládu v ceně 280 K 30 h uvedl v důvodech:

»Také pokud jde o pořezání klády, sluší čin obžalovaného považovati za krádež přes to, že tuto kládu, resp. dříví z ní, nedopravil z lesa ven, neboť již svémocným pořezáním klády vzal kládu do své detence a disponoval jí nejen tím, že ji pořezal, nýbrž i tím, že, postaviv z ní hranici, předstíral, že jde o dříví, které bylo u něho při prohlídce nalezeno a které měl vrátit. I tuto činnost provedl pro svůj užitek, aby totiž lesní správě předstíral, že odcizené dříví aspoň zčásti vrátil, a aby se tomuto vrácení ve skutečnosti vyhnul.«

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu, zrušil napadený rozsudek ve výroku, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným, že během roku 1942 odňal pro svůj užitek z držení a bez přivolení poškozeného P. dubovou kládu v ceně 280.30 K, ve výroku o kvalifikaci činu za zločin krádeže podle §§ 171, 176 II, písm. c) tr. z., jakož i ve výroku o trestu a přikázal věc nyní příslušnému okresnímu soudu, aby ji, přihlížeje k ostatní pravoplatné části rozsudku, v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Nechávajíc nedotčeným výrok rozsudku, že stěžovatel odňal pro svůj prospěch z držení a bez přivolení lesní správy poškozeného P., od níž byl k práci zjednan, pět metrů dříví v ceně 494 K, odporuje zmáteční stížnost jen výroku, že stěžovatel odcizil těmž držiteli také ještě dubovou kládu v ceně 280.30 K, a výroku, jímž byl jeho čin označen za zločin krádeže.

Zmateční stížnosti, uplatňující důvody zmátečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a), resp. čís. 10 tr. ř., nutno přisvědčit.

Předpokladem skutkové podstaty krádeže je mezi jiným, aby pachatel odňal (při dokonáném činu) anebo se pokusil odnít (při nedokonáném činu) z držení a bez přivolení jiného movitou věc. Odnětím se rozumí každé jednání, jímž se něco převádí z disposiční moci dosavadního držitele v detenci (disposiční moc) pachatele nebo třetí osoby. Stěžovatel podle zjištění rozsudku jen pořezal dubovou kládu, o níž jde, v lese svého zaměstnavatele a narovnal dříví tak získané do hranice, předstíraje, že je to dříví, jež u něho bylo při prohlídce nalezeno a jež měl vrátit. Tímto činem změnil sice tvar klády, avšak nijak ji neodňal disposiční dosavadního držitele, v jehož moci zůstala a podle stěžovatelova úmyslu také měla zůstat. Přes změněný tvar klády mohl její dosavadní držitel nakládat s tímto dřívím podle své libosti. Podle toho tedy stěžovatel neodňal uvedenou dubovou kládu dosavadnímu držiteli a je tedy, jak stěžovatel právem namítá, právně mylný závěr soudu první stolice, že stěžovatel vzal tuto kládu do své detence již samým pořezáním a sestavením dříví z ní vzniklého do hranice a že tím byla naplněna skutková podstata krádeže. Uvedená stěžovatelova činnost byla nesprávným výkladem zákona podřaděna ustanovení § 171 tr. z. a v souvislosti s ostatními stěžovatelovými krádežemi uvedenými v rozsudku, jejichž předmětem bylo dříví v ceně nepřevyšující 500 K, také ustanovení § 176 II, písm. c) tr. z. jako předpisům, které se k jeho skutku nevztahují. Byl proto rozsudek zrušen v uvedené části jako zmátečný podle § 281, čís. 9, písm. a), resp. čís. 10 tr. ř.

Podle § 262 tr. ř. zbývá zkoumat, zda není stěžovatelova činnost, pokud se vztahuje na uvedenou dubovou kládu, nějakým jiným trestným skutkem.

O nedokonanou krádež tu nejde se zřením k tomu, co bylo uvedeno, že tu totiž chybí vůbec jako základní předpoklad krádeže stěžovatelův úmysl odnít kládu z držení a bez přivolení jejího držitele.

Uvedená činnost by však mohla být, jak stěžovatel připouští, přestupkem poškození cizího majetku podle § 468 tr. z. za předpokladu, že byla dubová kláda znehodnocena již samým pořezáním. Kromě toho by mohlo být stěžovatelovo rozsudkem zjištěné předstírání, že dříví, pocházející z pořezané klády a narovnané v lese do hranice, je dříví, jež měl stěžovatel vrátit jako odcizené, i přestupkem podvodu podle §§ 197, 461 tr. z.

Leč pro závěry v těchto směrech nemá rozsudek potřebná skutková zjištění. Věc byla proto podle § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. přikázána okresnímu soudu jako soudu nyní příslušnému, aby ji v rozsahu zrušení projednal a o ní rozhodl, přihlížeje k pravoplatné ostatní části rozsudkového výroku.

Čís. 7138.

Za předpokladů § 52, odst. 1 tr. ř. je soud, v jehož okrsku má obviněný své bydliště, postaven na roveň soudu místa spáchaného činu.

Pokud neučinila žádná z osob uvedených v § 52, odst. 1 tr. ř. návrh na postoupení, je otázka místa spáchaného činu nerozhodná.

(Rozh. ze dne 13. července 1943, Nd I 26/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodl v trestní věci soukromého žalobce Dr. Karla P. proti obviněné Marii A. pro přestupek podle §§ 1, 2, 3 zák. Sb. č. 108/1933 ve sporu o příslušnost mezi okresním soudem v N. o okresním soudem trestním v Brně, slyšev generálního prokurátora, takto:

Příslušný je okresní soud v N.

D ů v o d y:

Soukromý žalobce podal u okresního soudu v N., v jehož obvodu má obviněná své řádné bydliště, proti obviněné žalobu pro přestupek podle zákona na ochranu ctí, spáchaný tím, že obviněná poslala nejvyššímu soudu v Brně dopis, jehož obsahem se cítí žalobce dotčen.

Okresní soud v N. neuznal svoji příslušnost a postoupil spis okresnímu soudu trestnímu v Brně, jako soudu, v jehož okrsku byl trestný čin spáchán.

Okresní soud trestní v Brně odmítl svoji příslušnost, uváděje mimo jiné, že je podle § 52, odst. 1 tr. ř. příslušný okresní soud v N.

Nejvyšší soud uznal na příslušnost okresního soudu v N.

Soudu místa spáchaného činu je postaven na roveň soud, v jehož okrsku má obviněný své bydliště, stalo-li se udání o trestném činu u tohoto soudu.

Podmínkou této příslušnosti je, že nepředstihl již soud spáchaného činu. Tyto předpoklady jsou podle obsahu spisů splněny. Příslušnost soudu bydliště trvá, dokud státní zástupce toho neb onoho okrsku, sou-

kromý žalobce neb obviněný nežádal, aby věc byla postoupena soudu spáchaného činu. Takový návrh podle obsahu spisu nebyl učiněn žádným ze jmenovaných, neboť strany se omezily na to, že k výslovnému dotazu soudu udaly jen skutečnosti rozhodné pro určení místa činu.

Trvá proto dosud příslušnost soudu bydliště obviněné podle § 52, odst. 1 tr. ř. a je nerozhodná otázka příslušnosti podle místa spáchaného činu.

Čís. 7139.

Ustanovení § 9 zák. Sb. čís. 178/1924 o propadnutí majetkového prospěchu platí všeobecně při odsouzení pro trestné činy uvedené v desáté hlavě trestního zákona, tedy i pro zločin podle § 101 tr. z.

(Rozh. ze dne 14. července 1943, Zm II 158/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný odsouzen pro zločin zneužití úřední moci podle § 101 tr. z., v ten smysl, že doplnil rozsudek ve výroku o trestu obžalovaného tak, že podle § 9 zákona Sb. čís. 178/1924 vyslovil propadnutí majetkového prospěchu 100 K, poskytnutého obžalovanému, ve prospěch pokladny Protektorátu.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá odsuzující výrok jen v části týkající se trestu s hlediska zmatku podle § 281, čís. 11 tr. ř.

Ustanovení § 9 zákona Sb. čís. 178/1924 platí vzhledem ke svému znění a ke znění § 1 téhož zákona všeobecně při odsouzení pro činy uvedené v desáté hlavě trestního zákona, tudíž i pro zločin podle § 101 tr. z., který do této hlavy patří. Nalézací soud tudíž porušil ustanovení § 9 uvedeného zákona, když opominul vyslovit propadnutí majetkového prospěchu — t. j. 100 K —, o němž zjistil, že byl obžalovanému poskytnut Josefem B. za protiprávní vydání zásilky.

Bylo proto zmáteční stížnosti vyhověno a výrok rozsudku doplněn výrokiem o propadnutí zmíněného majetkového prospěchu.

Čís. 7140.

K ukrývání ve smyslu § 464 tr. z. (§ 185 tr. z.) je třeba aktivní činnosti.

Stačí tu jakékoliv jednání, jímž se oprávněnému znemožňuje nebo ztěžuje nabýt opět ukradené věci.

(Rozh. ze dne 19. července 1943, Zm I 441/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného Jana A. do rozsudku krajského soudu, pokud jím byli

obžalovaní Jan A. a Marie A. uznání vinnými přestupkem podílnictví na krádeži podle § 464 tr. z., zrušil napadený rozsudek ve výroku o vině obžalovaného Jana A. a důsledkem toho i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících a uložil nalézacímu soudu, aby o věci v rozsahu zrušení znova jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5, 9, písm. a) tr. ř.

Nutno jí přisvědčiti, již pokud s hlediska posléz uvedeného zmatku vytýká, že napadený rozsudek nezjistil skutečnosti, které by naplňovaly skutkovou podstatu přestupku podílnictví na krádeži ukrýváním již po stránce objektivní. K té se vyžaduje pachatelova aktivní činnost, nestačí jen jeho trpné chování. Výtka zmateční stížnosti, že stěžovateli nebyly věci, o něž jde, odevzdány, je ovšem právně bezvýznamná, protože se k pojmu ukrývání nevyhledává, aby pachatel kradené věci přímo převzal. Stačí jakékoliv pachatelovo jednání, jímž se podporuje ukrývání ukradených věcí, t. j. znemožňuje neb alespoň ztěžuje oprávněné osobě, aby jich opět nabyla. Podle toho by stačilo, kdyby stěžovatel dal výslovně neb alespoň mlčky souhlas k tomu, aby byly ukradené věci uschovány v místnostech, jimiž disponoval, nebo kdyby aspoň, zachovav se při jich ukrytí trpně, zapíráním nebo bráněním vstupu do místnosti, kde věci byly uschovány, a věda o tom, že jsou tam a že jde o věci kradené, ztěžoval oprávněnému nebo vyšetřujícím orgánům nalezení věcí a tím i jejich opětné nabytí, neboť tu by šlo rovněž o pozitivní činnost, požadovanou zákonem k pojmu ukrývání. V napadeném rozsudku je však jen uvedeno, že věci, o něž jde, přinesl do stěžovatelova bytu jeho syn, že je tam hodil na zem, načež je spoluobžalovaná Marie A. odnesla do kolny, kde je pověsila na bidlo. Nalézací soud se však nevysslovil o tom, v čem shledává ukrývání těchto věcí stěžovatelem ve smyslu nahofe uvedeném. Podle toho nebyla zatím rozsudkem zjištěna stěžovatelova činnost, odpovídající pojmu »ukrývání«.

Poněvadž pro nedostatek skutkových zjištění nelze rozhodnouti ihned ve věci samé, bylo rozhodnuto, jak je uvedeno ve výroku, aniž se bylo třeba zabývat i ostatními výtkami zmateční stížnosti.

Čís. 7141.

K § 335 tr. z.

Povinnost zachovávat bezpečnostní předpisy má nejen podnikatel, nýbrž i všechny jím ustanovené dozorčí orgány bez ohledu na stupeň hodnosti a nadřízenosti.

Pro dozorce pracovní čety vyplývá tato povinnost již z jeho vedoucího postavení. Je povinen se seznámit s příslušnými předpisy a ručí za svou (i nevědomou) nedbalost při tom.

(Rozh. ze dne 20. července 1943, Zm II 175/43.)

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným, že v srpnu 1941 na staveništi dráhy v N. trpěl jako dozorce podkopávání svalu, tedy nepřipustný způsob práce, že se tím dopustil jednání neb opominutí, o kterém mohl již podle jeho přirozených následků, které může každý snadno poznati, podle předpisů zvláště vyhlášených, podle svého povolání a zaměstnání a vůbec podle svých zvláštních poměrů nahlédnouti, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí, a že tím spáchal, poněvadž z toho povstalo lehké poškození na těle Aloisu P. a těžké poškození těla Cyrilu O., přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z. (čl. III. vl. nař. Sb. čís. 309/1939).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z důvodů:

Okolnost, zda stěžovatel znal příslušné bezpečnostní předpisy, je pro posouzení jeho viny s hlediska uvedeného přečinu nerozhodná, protože si měl jako dozorce pracovní čety zjednat znalost těchto předpisů, a ručí v tom směru za nedbalost, a to i nevědomou.

Okolnost, že dělníci byli tabulkami, inž. Ladislavem R. a vrchním četnickým strážmistrem Františkem Š. upozorňováni, že nesmějí podkopávat, a přes to, a to i v jiných úsecích, podkopávali, je nerozhodná vzhledem ke skutkovému zjištění nalézacího soudu, že stěžovatel věděl, že dělníci podkopávají, a že to trpěl.

Povinnost zachovávat bezpečnostní předpisy má nejen podnikatel, který práce provádí, nýbrž všechny dozorčí orgány, které z jeho pověření vedou provádění práce a dohlížíjí na ně, a to bez rozdílu stupně jejich hodnosti nebo nadřízenosti. Tuto povinnost měl i stěžovatel jako dozorce pracovní čety, který byl právě neustále na pracovišti a ve styku s dělníky pracujícími na jeho úseku a jehož úkolem bylo dozírat na způsob jejich práce. Marně zmateční stížnost dovozuje, že tento dohled zahrnoval pouze sledování podnikatelova zájmu a ne též bezpečnostní ohledy na zaměstnance. Povinnost zachovávat bezpečnostní opatření, dané k ochraně pracujících dělníků, a prováděti práce tak, aby dělníci nebyli ohrožováni, jak to stanoví §§ 2, 85 vl. nař. Sb. čís. 53/1931 a jak to stěžovateli důrazně připomněl i dozorčí orgán inž. Ladislav R., plynula samopřinně již ze stěžovatelova vedoucího (dozorčího) postavení bez ohledu na to, zda mu byla krom toho ještě zvláště uložena nebo připomenuta zaměstnavatelem nebo některým vyšším dozorčím orgánem. Okolnost, že ti snad rovněž nezachovávali bezpečnostní předpisy a že snad proto byl zaměstnavatel dokonce pokutován okresním úřadem, je nerozhodná pro posouzení stěžovatelovy viny.

Zmateční stížnost také marně dovozuje, že stěžovatel jako pouhý dozorce neměl prostředky, aby mohl prosadit dodržování bezpečnostních předpisů, zejména zákazu podkopávání, protože mohl při zjištěné délce úseku 500 m zabránit podkopávání náležitým dohledem. Ostatně i zde vychází zmateční stížnost ze svémocného předpokladu, že stěžovatel

chtěl bránit podkopávání, který odporuje zjištění napadeného rozsudku, že stěžovatel toto podkopávání trpěl (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.). Že pak bylo stěžovatelovo opominutí zabránit náležitým dohledem podkopávání jednou z příčin obou úrazů, dovodil nalézací soud správně. Výrok nalézacího soudu, že stěžovatele stihá zavinění ve smyslu § 335 tr. z., není proto právně mylný, jak se snaží dokázat zmateční stížnost.

Čis. 7142.

K pojmu veřejně ve smyslu § 303 tr. zák. nestačí, že byl čin spáchan na veřejně přístupném místě; je třeba konkrétní možnosti, že bude postřehnout jinými osobami.

Zřízení církve může být zlehčeno nejen poražením kříže, nýbrž i tím, že jej pachatel nechá ležet na místě.

Subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 24. července 1943, Zm II 147/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 303, odst. 1 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v tomto výroku i ve výroku o trestu a výroci s tím souvisících a vrátil věc nalézacímu soudu, aby o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Napadený rozsudek zjistil, že obžalovaný podsekal starý dřevěný kříž, stojící při polní cestě, povalil jej a nechal ležeti na zemi.

Na tomto podkladě nalézací soud usoudil, že se urážka církve stala »veřejně«, ježto čin mohl být snadno postřehnout jinými, neboť se stal na místě všeobecně přístupném.

Tento právní závěr napadá zmateční stížnost s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.

Právem.

K naplnění pojmu »veřejně« nestačí, aby se čin stal na veřejně přístupném místě; nelze mu rozumět ve smyslu »publice«, nýbrž ve smyslu »palam«; v tomto smyslu je čin spáchan veřejně teprve tenkrát, když mohl být postřehnout jinými osobami; k tomu nestačí jen abstraktní možnost příchodu třetí osoby, nýbrž je třeba způsobnosti konkrétního rázu (srov. rozh. čís. 569, 6455 Sb. n. s.).

Pochybil proto nalézací soud, uznal-li, že je ve zjištěném ději naplněn zákonný znak »veřejně«. Ve věci samé však nelze rozhodnout, neboť napadený rozsudek neobsahuje zjištění, na jejichž podkladě by bylo lze posoudit věc s hlediskem nahoře uvedených. Zmateční stížnosti bylo proto v tomto bodě vyhověno již z tohoto důvodu.

Nebude-li možno zjistiti, že tu byly v době činu takové skutečnosti, na jejichž podkladě by bylo lze usoudit, že se čin stal »veřejně« ve smyslu zásad, jak byly nahoře vyloženy, bude na nalézacím soudu, aby uvážil, že zlehčení zřízení církve mohlo nastati nejen poražením kříže, ale po případě i tím, že kříž byl ponechán na místě, kde byl vyvrácen.

V tomto případě by bylo ovšem třeba zjistit skutečnosti, z nichž by bylo lze usoudit, že je subjektivní stránka souzeného činu splněna i ve směru tohoto případu. K tomu se podotýká, že je k naplnění skutkové podstaty po subjektivní stránce třeba jednak, aby pachatel zlo rozvážil, tedy aby pachatel měl představu zla, — jednak, aby si pachatel též umínil toto zlo (složka volní). — Nestačí tudíž k naplnění subjektivní skutkové podstaty toliko představová složka (intelektuální).

Čis. 7143.

Předpoklady přečinu podle § 1, odst. 1 vl. nař. Sb. čís. 62/1941 u matky, která na dobu svého zaměstnání ve stodole uložila sirky v kuchyni tak vysoko, že se jich její pětileté dítě mohlo zmocnit a zmocnilo jen pomocí židle.

(Rozh. ze dne 24. července 1943, Zm II 194/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalované Františky A. do rozsudku krajského soudu, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem podle § 1, odst. 1, písm. b) vl. nař. Sb. čís. 62/1941, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Nalézací soud zjistil, že obžalovaná vlastní se svým manželem domek v ceně asi 18.000 K, že manžel obžalované je slabomyslný, takže na stěžovatelce leží starost o hospodářství, o domácnost a o děti, pětiletého syna Jana a osmiletou dceru Marii. Dne 3. listopadu 1942 mlátili manželé A. ve stodole oves. Odešli oba do stodoly a nechali obě děti doma. Děti zůstaly bez dozoru, volně pobíhaly a několikrát přišly do stodoly. Pětileté dítě se doma zmocnilo sirek, které byly v sirníku nad kamny asi 170 cm nad podlahou; použilo k tomu židle. Se sirkami odběhlo ke slámě z vymláčeného obilí, která byla dávana prozatím k domku. Tuto slámu zapálilo a, když se vznítla, uteklo. Oheň se rychle rozšířil a podlehl mu dům manželů A-ových i dům souseda Františka P. s většinou vnitřního zařízení, náradí a zásob.

Na tomto podkladě uznal prvý soud obžalovanou vinnou přečinem podle § 1, odst. 1, písm. b) vl. nař. Sb. čís. 62/1941, vysloviv, že měla (a mohla), když se vzdálila na delší dobu z obytné místnosti k mlatu, uschovat sirky bezpečněji, nebo se postarat o dozor a zabezpečení pětiletého dítěte. Tomuto právnímu závěru vytýká zmateční stížnost právní mylnost (§ 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.).

Byly-li sirky uloženy v sirníku asi 1 m 70 cm od země, nešlo — jak první soud vyslovil — o sirky ležící volně v kuchyni, neboť místo jejich uložení nebylo dítěti volně přístupné a to se jich mohlo, jak se také stalo, zmocnit jen za použití pomocných prostředků (židle).

Na předvídatelnost konkrétního nebezpečí bylo by lze u obžalované důvodně soudit a spatřovat její nedbalost v nedostatku takového uschování zápalak (po dobu, kdy byla zaměstnána ve stodole), pokud se týče v nedostatku takového zabezpečení dítěte, při kterých by se zápalky vůbec nemohly dostat do jeho rukou, jen kdyby byly zjištěny taková povaha a takové — obžalované známé — sklony nebo vlastnosti dítěte, jež by napovídaly možnost jeho nezodpovědného počínání, spojeného s ohrožením majetku ohněm. Takovou okolností není ještě o sobě zjištěný věk dítěte (pět let), ani povšechná povaha dětí v tomto věku (jejich živost, zvědavost). První soud ovšem zjišťuje i, že si syn obžalované udělal už na podzim 1942 ohníček ve strouze asi 10 m od stavení, a z toho usuzuje, že měl zálibu v děláni ohníčků. Nemá však za prokázáno, zda stěžovatelka věděla o této zálibě.

Chybí tedy skutková zjištění potřebná pro právní závěr o vině obžalované. Tento nedostatek činí napadený rozsudek zmatečným z důvodu § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.

Zmateční stížnosti bylo proto vyhověno již z uvedeného důvodu, aniž se bylo třeba zabývatí jejími dalšími výtkami, a bylo uznáno právem, jak je uvedeno ve výroku.

Čís. 7144.

K pojmu ohrazení plotem nebo dokonaleho uzavření ve smyslu § 7, odst. 2, č. 2 vl. nař. Sb. čís. 127/1941.

Stačí zajištění příslušné plochy zdí, plotem neb i živým plotem, i když jsou v něm mezery, kterými může zvěř proběhnouti (dole řídký živý plot).

(Rozh. ze dne 28. července 1943, Zm I 768/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin pytláctví podle § 63, odst. 2 vl. nař. Sb. čís. 127/1941.

Důvody:

Nálezací soud zjistil, že obžalovaný nastražil před vánočními 1941 na vnitřní straně živého plotu, ohrazujícího jeho zahradu v N., šest drátěných ok na zajíce a že k přilákání zajíců nepoužil žádné návnady. Dále zjistil nálezací soud, že je zahrada ohrazena s jedné strany zdí, na druhé straně přilehlým stavením a se dvou dalších stran živým plotem přes 1 m širokým, dole však řídkým, takže tudíž může zajíc snadno proběhnout, že dvířka do zahrady, která byla jinak v pořádku, byla krátce

předtím vyvrácena sněhovou bouří a zaváta, takže jimi zajáci běhali do zahrady. Od ok vedly mužské stopy do dvora obžalovaného. Honební právo v revíru katastrální obce N. náleží podle zjištění nálezacího soudu Janu P.

V tomto zjištěném skutkovém ději neshledal nálezací soud skutkovou podstatu zažalovaného přečinu pytláctví podle § 63, odst. 2 vl. nař. Sb. čís. 127/1941, ježto dospěl k závěru, že zahrada, v níž obžalovaný naličil oka, je domovní zahradou, která přímo souvisí s domem a je ohrazena plotem, pokud se týče dokonale uzavřena ve smyslu § 7 téhož vládního nařízení, takže je podle tohoto ustanovení zahájeným okrskem, na kterém je právo myslivosti v klidu. V důsledku toho obžalovaný podle názoru nálezacího soudu neporušil svým jednáním cizí právo myslivosti.

Zmateční stížnost veřejného žalobce namítá s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. především, že nálezací soud nesprávně vyložil pojem »zahájeného okrsku«, jak je uveden v § 7 vládního nařízení o myslivosti; podle jejího názoru musí býti příslušný okrsek — v souzeném případě domovní zahrada — tak ohrazen, že je tím zvěři znemožněn do něho přístup, že musí jíti o dokonale a úplně uzavřené pozemku, tedy o takové ploty a jiné zábrany řádně udržované a ošetřované, aby jimi zvěř nemohla volně probíhat, nýbrž jen ojedinele a náhodně se protáhnout či jinak se dostat na uzavřený pozemek nepředvídaným způsobem.

Zmateční stížnosti nelze přisvědčiti. Podle § 7, odst. 2, čís. 2 vl. nař. Sb. čís. 127/1941 jsou zahájenými okrsky — mimo jiné — domovní zahrady, které přímo souvisí s domem a jsou jakýmkoli plotem ohrazeny anebo dokonale uzavřeny.

Účelem tohoto oplocení, pokud se týče jiného uzavření, není však zabrániti zvěři vůbec přístup na zahájený okrsek, nýbrž zábrana má zajištit příslušnou plochu země proti libovolnému vkročení na ni. Vždyť důvod ustanovení § 7, odst. 1 vládního nařízení o myslivosti, že na zahájených okrscích je myslivost v klidu — což se rovná zákazu vykonávat honitbu na zahájených okrscích — spočívá v tom, že by výkon myslivosti jinými osobami než vlastníkem, pokud se týče uživatelem zahájeného okrsku, byl neslučitelný s domovním klidem a pokojným držením takového pozemku.

Posuzuje-li se věc s tohoto hlediska, stačí k pojmu zahájení domovní zahrady, která přímo souvisí s domem, ve smyslu § 7, odst. 2, čís. 2 uvedeného nařízení, aby takováto plocha byla proti libovolnému vkročení na ni zajištěna zdí, plotem, živým plotem. Mezery v takovémto ohrazení nejsou na újmu pojmu »zahájeného okrsku«, zejména ne takové, k nimž došlo nějakou přírodní událostí a které jsou rázu přechodného. Je tudíž zcela nerozhodné, že v souzeném případě byl živý plot, jímž byla zmíněná domovní zahrada na dvou stranách ohrazena, dole řídký, takže jím mohli zajáci snadno proběhnouti do zahrady, a že přechodně byla dvířka do zahrady sněhovou bouří vyvrácena a zaváta.

Nepochybil proto nalézací soud, když dospěl k závěru, že domovní zahrada, v níž obžalovaný nalíčil oka na zajíce, je zahájeným okrskem ve smyslu § 7, odst. 2, čís. 2 nařízení o myslivosti.

Nalézací soud sice vyslovil v napadeném rozsudku dále nesprávný právní názor, že totiž obžalovaný svým jednáním neporušil cizí právo myslivosti, takže není splněna skutková podstata zažalovaného trestného činu ani po stránce objektivní. Avšak tímto porušením, pokud se týče nesprávným užitím zákona nebylo možno se již zabývat, ježto zmateční stížnost veřejného žalobce vůbec nenapadla právě zmíněný výrok nalézacího soudu. V důsledku toho nebylo třeba přezkoumávat, zda je správný další zmateční stížností napadený závěr prvního soudu o tom, že skutková podstata přechinu pytláctví, kladeného obžalovanému za vinu, není dána ani ve směru subjektivním.

Čís. 7145.

Pytláctví podle § 63 vl. nař. Sb. čís. 127/1941 se dopouští nejen ten, kdo poruše cizí právo myslivosti stíhá, chytá, složí nebo si přivlastní živou lovnou zvěř, nýbrž i ten, kdo si porušiv ono právo přivlastní lovnou zvěř zhaslou nebo padlou.

(Rozh. ze dne 29. července 1943, Zm I 488/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem pytláctví podle § 63, odst. 1 vl. nař. Sb. čís. 127/1941.

Z d ů v o d ů:

Z důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) a 10 tr. ř. uplatňuje stěžovatel, že pytláctví může být spácháno jen na živé zvěři, a nikoliv na zvěři uhynulé. Poněvadž si stěžovatel přivlastnil, jak zmateční stížnost tvrdí, zajíce již uhynulého, mohl se prý dopustit jen správného přestupku podle § 67 vl. nař. Sb. čís. 127/1941 (§ 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.) nebo nejvýše přestupku krádeže (§ 281, čís. 10 tr. ř.).

Stěžovatel není v právu, ani když se připustí, že zajíc byl v okamžiku, kdy ho stěžovatel vzal k sobě v úmyslu přivlastňovacím, již uhynulý. Zmateční stížnost přehlíží, že se podle výslovného ustanovení § 63, odst. 1 vl. nař. Sb. čís. 127/1941 dopouští pytláctví nejen ten, kdo porušiv cizí právo myslivosti stíhá, chytá, složí nebo si přivlastní lovnou zvěř, nýbrž i ten, kdo si (s porušením cizího práva myslivosti) přivlastní, poškodí nebo zničí věci, na které se vztahuje právo myslivosti. Těmito věcmi jsou předměty uvedené v § 1, odst. 2 vl. nař. Sb. čís. 127/1941, totiž lovná zvěř zhaslá, padlá a shozy paroží, jakož i vejce lovné zvěře pernaté a hnízda nechráněných pernatých dravců (viz rozh. čís. 6906 Sb. n. s.). Výtky zmíněných zmatků zbudované jen na uvedeném mylném právním základu pozbývají tím oprávněnosti.

Čís. 7146.

Dlužník více věřitelů, který jednomu z nich umožní, aby z jeho jmění cestou exekuce zajistil a uspokojil svoji pohledávku, je vinen zločinem podvodného úpadku podle § 205 a) tr. z., jen pokud ona pohledávka neexistovala (byla předstírána).

(Rozh. ze dne 29. července 1943, Zm I 496/43)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečným stížnostem obžalovaných Vladimíra A. a Marie A. do rozsudku krajského soudu, jímž byli uznáni vinnými obžalovaná Marie A. zločinem podvodného úpadku podle § 205 a), čís. 1, odst. 3 tr. zák. a obžalovaný Vladimír A. zločinem spoluviny na tomto zločinu podle §§ 5, 205 a), čís. 1, odst. 2 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uložil prvnímu soudu, aby ve věci znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Napadený rozsudek zjistil, že obžalovaná Marie A. byla jednatelkou společnosti s ručením omezeným, že v r. 1939 žalovala tuto společnost pro 250.000 K, že podle rozsudku pro zmeškání zabavila pro uvedenou pohledávku velké množství knih a inventář (s autem), že zabavené věci koupila z volné ruky za 36.825 K 40 h, 81.755 K a 18.000 K, že výtěžku bylo použito na srážku vymáhané pohledávky, že řečená společnost byla v té době dlužna větší částku různým věřitelům, že tito věřitelé nemohli být uspokojeni, neboť exekuce zůstaly bezvýsledné, a že obžalovaný Vladimír A. navedl obžalovanou Marii A. k uvedenému jednání.

Na tomto podkladě usoudil nalézací soud, že bylo zjištěným činem poškozeno rovnoměrné uspokojení věřitelů společnosti a že to bylo účelem činnosti obžalovaných, kterým šlo o to, aby byla uspokojena jen pohledávka Marie A. Uznal pak obžalovanou Marii A. vinnou zločinem podle § 205 a) tr. z. a obžalovaného Vladimíra A. zločinem podle §§ 5, 205 a) tr. zák.

Tento právní závěr napadají stěžovatelé z důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. a namítají, že by činnost obžalovaných mohla naplnit skutkovou podstatu uvedených zločinů teprve tenkrát, kdyby šlo o předstírání neb uznání závazku, »kterého není«. Právem.

Jednotlivé způsoby spáchání podvodného úpadku uvedené v § 205 a) tr. z. jsou případy zmenšení majetku. O zmenšení majetku jde tenkrát, byl-li takovým dlužníkovým jednáním způsoben pro věřitele nepříznivější poměr mezi aktivy a pasivy, než jaký tu byl před oním jednáním (rozh. čís. 6710 Sb. n. s.). Tomu tak není, umožní-li dlužník svému věřiteli, aby provedl cestou exekuce zajištění a uspokojení své skutečné (nepředstírané) pohledávky.

V souzeném případě by proto bylo lze uvažovat o činnosti obžalovaných s hlediska § 205 a) tr. z. teprve tenkrát, kdyby bylo zjištěno, že pohledávka zažalovaná Marií A-ovou ve skutečnosti neexistovala ve výši, v níž byla zajištěna a uspokojena.

Napadený rozsudek sice zjistil, že se obžalovanému Vladimíru A. podařilo spekulacemi zvětšiti jmění Marie A-ové, že Marie A-ová zapůjčovala společnosti různé částky, které časem dosáhly statisícové výše, že její pohledávka jistě nepřevyšovala zažalovanou částku, že však nebylo lze zjistit, kolik skutečně společnosti zapůjčila, a dodal, že toto zjištění nemá ani rozhodné.

Na tomto podkladu nelze tudíž posoudit, zda je splněna uvedená podmínka, totiž zda Marie A-ová měla proti společnosti skutečně pohledávku ve výši, ve které se jí dostalo zajištění a uspokojení.

Proto bylo odůvodněným zmatečným stížnostem vyhověno již z tohoto důvodu, aniž se bylo třeba zabývat jejich dalšími vývody. Ježto však nelze rozhodnout ve věci samé, bylo uznáno, jak je nahoře uvedeno.

Čís. 7147.

Ustanovení § 187 tr. z. o beztrestnosti pro účinnou lítost nelze rozšiřovat na pytláctví podle § 63 vl. nař. Sb. čís. 127/1941.

Pro ně bude potrestán i pachatel, jehož čin (vykazující všechny pojmové znaky pytláctví) nelze pro účinnou lítost stíhat jako zločin krádeže.

(Rozh. ze dne 29. července 1943, Zm II 137/43.)

Obžalovaný naličil ve svém vinohradu železnou past na bažanty, kteří, jak se hájil, mu dělali škodu na kukuřici, již ve vinohradu pěstoval. Do želez se chytila bažantí slepice v ceně asi 100 K. Když byl jeho čin zjištěn hajným poškozeného majitele revíru, vydal obžalovaný poškozenému chycenou bažantí slepici a nahradil mu škodu.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným přečinem pytláctví podle § 63, odst. 2 vl. nař. Sb. čís. 127/1941.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

K důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř.:

Stěžovatel se domáhá, aby byla vyslovena beztrestnost jeho činu pro účinnou lítost. Zřejmě tu má na mysli ustanovení § 187 tr. z. Tohoto ustanovení však nelze užít na přečim pytláctví podle § 63 vl. nař. Sb.

čís. 127/1941, neboť toto nařízení to nestanoví a z § 187 tr. z. to nelze dovodit.

Ustanovení to totiž praví, že jen všeliká krádež a zpronevěra (pokud se týče podílnictví na nich) přestávají býti trestnými, jsou-li splněny podmínky tam uvedené. Předpis § 187 tr. z., jako předpis výjimečný, nelze rozšiřovati na jiné trestné činy, které zákon uvedeným dobrodinným výslovně neobmyslil. Pokud tedy tak zákon zvlášť nestanoví, nečiní účinná lítost beztrestným ani pytláctví, jímž byl obžalovaný podle napadeného rozsudku uznán vinným. Vládní nařízení Sb. čís. 127/1941 takové dobrodinní pachateli pytláctví nepřiznalo (ustanovení říšského trestního zákona, z něhož byly převzaty trestní předpisy o myslivosti, nemá zásady obdobné ustanovení § 187 tr. z.).

Lze namítnout, že jsou ve skutkové podstatě pytláctví, pokud bylo spácháno přivlastněním, obsaženy všechny objektivní znaky skutkové podstaty krádeže, dále že činy, u kterých by jinak byla dána skutková podstata pytláctví, možno podle § 68 vl. nař. Sb. čís. 127/1941 posuzovati podle ustanovení §§ 60 až 67 tohoto vládního nařízení, jen pokud činy ty nejsou posuzovány přísněji podle jiných ustanovení, tedy zejména podle ustanovení trestního zákona o krádeži podle §§ 171 a násl. Z toho tedy sice plyne, že dobrodinní ustanovení § 187 tr. z. náleží nepochybně pachateli v plném souhlasu se zákonem tehdy, když se čin posuzuje jako zločin krádeže. To však ještě neznamená, že lze ustanovení o účinné lítosti použít také na čin, pokud je kvalifikován jako pytláctví podle § 63 vl. nař. Sb. čís. 127/1941. Účelem této normy bylo jednak stíhat pytláctví činností přísnějším způsobem, než připouštěly dosavadní předpisy, jednak postihnout takové případy pytláctví činností, které podle dosud platných ustanovení nebylo lze vůbec soudně stíhati. Ustanovení o stíhání pytláctví obsahují v sobě nejen zvýšenou ochranu bezpečnosti cizího majetku způsobem, jemuž dosud sloužily předpisy o krádeži, ale ještě ochranu dalších statků, zejména ochranu výkonu cizího práva myslivosti. I v těch případech, kde má pytláctví všechny objektivní znaky krádeže, jsou v něm obsaženy ještě znaky jiné, jež skutková podstata krádeže nezná.

Platí proto pro poměr obou skutkových podstat tyto zásady:

Dopustí-li se kdo přestupku krádeže lovné zvěře, je tento přestupek obsažen v pytláctví, a dopustí-li se kdo zločinu krádeže lovné zvěře, zahrnuje tento zločin pytláctví pro jeho podpůrnou povahu (§ 68 vl. nař. Sb. čís. 127/1941). Je-li tu pachatel zločinu krádeže beztrestný pro účinnou lítost, nastupuje účinnost podpůrného ustanovení § 63 vl. nař. Sb. čís. 127/1941 o pytláctví.

Na tento čin nelze tudíž podle toho, co svrchu uvedeno, rozšířiti platnost ustanovení § 187 tr. z.

To není v rozporu ani se zásadou, že je možné podílnictví na pytláctví, neboť tu jde vpravdě o podílnictví na přestupku krádeže obsaženém v pytláctví neb o podílnictví na zločinu krádeže, posuzovaném pro účinnou lítost toliko jako pytláctví.

Čís. 7148.

K pojmům tajení pŕtahů, ukrývání a přechovávání zločinců a hovění jejich schůzkám ve smyslu § 214 tr. zák.

(Rozh. ze dne 30. července 1943, Zm II 332/41.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem nadržování zločinu ukrýváním podle § 214 tr. z., zrušil napadený rozsudek v uvedeném výroku jako zmátečný v celém rozsahu a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji v mezích zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Pokud jde o výrok rozsudku, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 214 tr. zák., uplatňuje zmáteční stížnost důvody zmátečnosti podle § 281, čís. 4, 5, 9, písm. a) tr. ř.

Není jí možno upřítí oprávnění s hlediska důvodu zmátečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., pokud vytýká, že v rozsudku chybí zjištění zákonných známek skutkové podstaty zločinu podle § 214 tr. z.

Rozsudek uvádí v důvodech, že obžalovaný tajil pátrajícímu četnictvu pŕtahy, které mohly vésti k objevení Josefa B-a, a že ho ukrýval před pátrající vrchností, přechovával ho a hověl jeho schůzkám a že v době od července 1939 do dne 14. dubna 1940 u sebe přechovával kromě Josefa B-a známé zločince Jana C. a Josefa D. a hověl jejich schůzkám, ač je mohl překazít. Dále uvádí rozsudek, že soud uznal obžalovaného vinným i zločinem podle § 214 tr. z., neboť, třeba že obžalovaný popírá, že by přechovával spoluobžalované Josefa B., Jana C. a Josefa D. a že by je skrýval před vrchností, je v tomto směru bezpečně usvědčován výpovědí spoluobžalovaného Jana C., který sám potvrdil, že se adresu svého bratra Josefa B. dozvěděl právě od obžalovaného. Dále uvádí rozsudek, že rovněž spoluobžalovaný Josef D. potvrdil, že viděl, že obžalovaný rozmlouval s Janem C., takže je z toho patrné, že dobře věděl o jeho pobytu. Konečně uvádí rozsudek, že sám obžalovaný doznal, že byl spoluobžalovaný Josef B. několikrát u něho, že to však netrvalo déle dvou hodin a že toliko pro krátkost času nemohl vyrozumět četnictvo. Tuto obhajobu obžalovaného považuje rozsudek za vyvrácenou svědeckou výpovědí vrchního strážmistra Václava R., který potvrdil, že obžalovaný mohl, kdyby byl chtěl, četnictvo vyrozumět včas o pobytu Josefa B., aniž by to bylo Josefu B. nápadné.

Nalézací soud uznal vinu obžalovaného ve všech čtyřech případech § 214 tr. z.

Skutková podstata zločinu podle § 214 tr. z. zatajováním pŕtahů předpokládá úmyslné tajení pŕtahů, tedy takovou činnost nebo

vůbec chování pachatele, kterým je bráněno pátrající vrchností zvědětí okolností sloužící k objevení zločinu nebo pachatele buď vůbec, anebo jímž jí to je alespoň ztíženo. Ustanovení § 214 tr. z. však neukládá, aby ten, kdo se doví o zločinu neb o pachateli, oznámil to ihned pátrající vrchností. Zákon žádá, aby ten, kdo má býti vinen zločinem nadržování zločinu zatajováním pŕtahů, podnikl pozitivní činnost, kterou mají býti pátrající vrchností zatajeny známé mu pŕtahy. Pouhá nečinnost nebo pouhé neoznámení pŕtahů nenaplníují ještě skutkovou podstatu tajení pŕtahů podle § 214 tr. z. Zatajení pŕtahů se musí státi vůči pátrající vrchností. Pachatelovým úmyslem při tom je, aby byla zmařena nebo ztížena činnost pátrající vrchností.

Druhý případ zločinu nadržování podle § 214 tr. z. je ukrýváním vinníka před vrchností. To záleží v tom, že pachatel úmyslně poskytne zločinci utajený úkryt, aby nebyl pátrající vrchností dopaden, nebo učiní za týmž účelem něco, aby zločinec nebyl poznán. Ukrýváním se tedy dopouští ten, kdo zločince schovává ať u sebe nebo někde jinde, hlásí ho falešně u úřadu, zločince, který je hledán nebo dopaden, označí pátrající vrchností za jinou osobu, poskytne mu přestrojení, je mu nápomocen při změně zevnějšího vzhledu a pod. Není však ukrýváním ve smyslu § 214 tr. z., upozorní-li pachatel zločince na to, že bude zatčen, poradí-li mu, aby utekl, nebo je-li mu dokonce nápomocen při útěku.

Třetí případ je přechovávání zločinců; to jest činnost, jíž pachatel poskytuje zločincům jemu známým u sebe pobyt. Stačí přechovávání i jen jediného zločince, jakož i, že se přechováváný dopustil jen jediného zločinu. Při tom nutno »přechováváním« rozumět tajné poskytnutí úkrytu, odkud se může zločinec, jsa chráněn před stíháním, chystat k novým trestným skutkům. Nežádá se pachatelův úmysl brániti vrchností v pátrání, a tudíž ani jeho vědomí, že vrchnost již po zločinci zahájila pátrání.

Podporování schůzek zločinců, ač je mohl pachatel překazít (čtvrtý případ § 214 tr. z.), je opět podporování známých zločinců tím, že se jim umožňují schůzky. Při tom není rozhodné, zda schůzky platí zločincům již spáchaným anebo zločincům, které mají býti teprve spáchány, nebo zda ke schůzce došlo z podnětu ukrývače nebo některého z účastníků schůzky. Podporování schůzek musí opět býti pachatelovou aktivní činností, nestačí pouhá jeho nečinnost, nebo to, že schůzky trpěl. Stačí však poskytnutí místnosti ke schůzce, uvědomění účastníků o ní nebo i poskytnutí ochrany proti účasti nepovolaných a pod.

Právě tak, jako v případě přechovávání zločince, nežádá se ani při podporování schůzek zločinců pachatelův úmysl brániti vrchností v pátrání, a tudíž ani jeho vědomí, že bylo již zahájeno pátrání vrchností po zločinci.

Slovy zákona »kdežto by je mohl překaziti« je jen vyjádřeno, že možnost schůzku překaziti je znakem skutkové podstaty, není tím však řečeno, že je trestné již pouhé nepřekazení schůzky osobou, která není

zločincem, nýbrž je nutno, aby se stalo více než pouhé nepřekážení schůzky.

Pokud jde o uvedené náležitosti skutkových podstat všech čtyř způsobů zločinu podle § 214 tr. z. není v rozsudku zjištěna žádná skutečnost (§ 270, odst. 2, čís. 5 tr. ř.), která by tvořila zákonnou známku skutkové podstaty tohoto zločinu. Tuto podmínku odsuzujícího výroku nenahrazuje všeobecný poukaz na usvědčující výpověď Jana C., z níž rozsudek pouze zjistil, že se od obžalovaného dověděl adresu Josefa B., ani poukaz na výpověď Josefa D., že potvrdil, že sám viděl obžalovaného rozmlouvat s Janem C., ani poukaz na doznání obžalovaného, že Josef B. byl několikrát u něho. Žádnou z náležitostí skutkové podstaty zločinu podle § 214 tr. z. nedokazuje ani zjištění rozsudku z výpovědi svědka Václava R.

Je proto zmateční stížnost opodstatněná pokud vytyká zmatek podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.

Ve věci nelze však rozhodnouti ihned, poněvadž se pro nedostatek zjištění rozhodných skutečností není možno vyhnout nařízení nového hlavního přelíčení, při němž bude na nalézacím soudu, aby vzhledem k tvrzení obžaloby učinil přesná skutková zjištění a pak na jejich základě, zhodnotiv je ve smyslu výše uvedených náležitostí jednotlivých skutkových podstat zločinu podle § 214 tr. z., rozhodl, jsou-li a v kterém směru splněny předpoklady té, které skutkové podstaty v objektivním a v subjektivním směru.

Bylo proto vyhověno zmateční stížnosti obžalovaného, rozsudek byl zrušen jako zmatečný a věc byla vrácena nalézacímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Nutno dodat, že Jan C. uprchl dne 2. června 1939 z donucovací pracovny, když byl zaměstnán na venkovské práci, a že tedy v souzeném případě přicházejí v úvahu i ustanovení §§ 217 a 307 tr. z. V tomto směru se pro eventuelní úvahy o těchto skutkových podstatách poukazuje na rozhodnutí čís. 6286 Sb. n. s.

Čís. 7149.

Ke skutkové podstatě přestupku podle § 5, čís. 6 vl. nař. Sb. čís. 62/1941 není třeba, aby vznikla škoda.

K pojmu »věci snadno vznětlivé« ve smyslu tohoto ustanovení.

(Rozh. ze dne 5. srpna 1943, Zm I 565/43.)

Obžalovaný zapálil dne 7. května 1942 na poli, odděleném od řídkého akátového lesa asi 2 m širokým a 2 m vysokým stupněm, suchou trávu, ač vál směrem k lesu silný vítr. Část hořící trávy byla větrem zaváta do suchého travnatého podrostu akátového lesa; tento suchý travnatý podrost se vzňal a vyhořel v rozloze asi 250 m².

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným, že dne 7. května 1942 u N. rozdělal oheň v nebezpečné blízkosti věcí snadno vznětlivých a že tím spáchal přestupek podle § 5, čís. 6 vl. nař. Sb. čís. 62/1941.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Ke skutkové podstatě přestupku podle § 5, čís. 6 vl. nař. Sb. čís. 62/1941 se nevyžaduje, aby vznikla nějaká škoda; proto se okolnost, že škoda byla zcela nepatrná, takže za ni nebyla ani požadována náhrada, týká nerozhodné otázky a rozsudek se nemusel blíže v tom směru zabývat výpovědí zástupce majitele dotčeného pozemku (§ 281, čís. 5 tr. ř.).

S hlediska hmotněprávního důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. namítá stěžovatel, že není naplněna skutková podstata přestupku podle § 5, čís. 6 vl. nař. Sb. čís. 62/1941, protože ta předpokládá, že »věci snadno vznětlivé«, o nichž mluví toto ustanovení, musí být věcmi hodnotnými podobně jako »budovy«, nebo musí být aspoň v takové situaci k jiným hodnotným věcem, že ty jsou ohroženy jejich ohněm. Tomu prý tak nebylo v souzené věci, ježto ohněm byl zachvácen a ohrožen jen suchý travnatý podrost v řídkém akátovém lesíku, který sám nebyl a ani nemohl být ohrožen.

Námítce nelze přisvědčit. Suchý travnatý podrost, který byl zachvácen ohněm přeneseným na stráž větrem s ohně rozdělaného stěžovatelem na sousedním políčku, byl v řídkém akátovém lese, který podle zjištění nalézacího soudu slouží částečně k výrobě paliva a je i s hlediska lesního hospodářství lesem. Vzhledem k těmto okolnostem je tudíž předmětem, který má nepochybně majetkovou hodnotu. Byl tudíž suchý travnatý podrost, i kdyby byl v skutku sám o sobě bezcenný, v takovém místním vztahu k věci hodnotné, lesu, že tato věc mohla být ohrožena ohněm vzplanuvším na podrostu, jak ostatně zjišťuje i nalézací soud, když uvádí, že požár mohl působit (míněno nepříznivě) aspoň nepřímo na vzrůst lesa.

Čís. 7150.

Nejde o požár ve smyslu § 1 vl. nař. Sb. čís. 62/1941, zůstal-li oheň pachatelovým zákrokem omezen na varič, jehož výbuch pachatel přivodil svou nedbalostí, na petrolej z něho vytrysknuvší a na některé předměty nejbližšího okolí.

Za tělesné poškození, jež utrpěli popálením členové pachatelovy rodiny, odpovídá tu pachatel podle § 335 tr. z., nikoliv podle § 1, odst. 2 vl. nař. Sb. č. 62/1941.

(Rozh. ze dne 26. srpna 1943, Zm II 451/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 1, odst. 1, písm. b) vl. nař. Sb. čís. 62/1941, zrušil však napadený rozsudek podle § 290, odst. 1 tr. ř. ve výroku o kvalifikaci trestného činu za přečin podle § 1, odst. 1, písm. b) vl. nař. Sb. čís. 62/1941 a v důsledku toho i ve výroku o trestu a výrociích s tím souvisejících jako zmátečný a uznal obžalovaného vinným, že se dne 22. března 1942 v N., nahustiv do nádrže petrolejového vařiče přílišné množství vzduchu a způsobiv tak výbuch vařiče, dopustil jednání, pokud se týče opominutí, o němž již podle jeho přirozených následků, které může každý snadno poznati, mohl nahlížeti, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečenství života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, a z něhož nastalo těžké poškození na těle Marii A-ové, a že tím spáchal přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák. ve znění čl. III. vlád. nař. Sb. čís. 306/1939.

Z d ů v o d ů:

Podle zjištění napadeného rozsudku byl si obžalovaný vědom toho, že závada na vařiči tkví v úzkém otvoru hořáku, že se mu nepodařilo jeho ústí jehlou uvolniti a že je tedy nutno otvor hořáku pročistiti. Obžalovaný však přesto pumpoval do vařiče vzduch, až přepětím došlo k výbuchu. Na tomto podkladě dospěl nalézací soud k závěru, že jednání obžalovaného bylo nedbalé, neboť mohl a musil vzhledem ke konstrukci vařiče předpokládati, že v důsledku tlaku zvyšovaného stálým pumpováním může dojiti k výbuchu.

Tento závěr nalézacího soudu o nedbalosti jednání obžalovaného napadá zmáteční stížnost výtkou zmatku podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. Uplatněný zmatek neprovádí však podle zákona, pokud při jeho doličování opakuje obhajobu odmítnutou nalézacím soudem, že se obžalovaný domníval, že má špatnou hustilku, a pokud vychází ze skutečností v rozsudku nezjištěných, že byl obžalovaný přesvědčen, že příčinou vadné funkce vařice je nedostatečné zhuštění vzduchu v jeho nádrži, a že vařič nikdy nečistil, čistit neviděl a nástrojů k jeho čištění neznal. Pokud zmáteční stížnost k doličení tohoto důvodu zmátečnosti poukazuje na nedostatek stěžovatelových odborných znalostí o funkci vařiče a o zacházení s ním, nelze k její námitce přihlídnouti, ježto stěžovatelova nedbalost záleží právě v okolnosti, že jednal zjištěným způsobem, aniž se k obsluze vařiče řádně připravil.

Přečinu podle § 1, odst. 1, písm. b) vl. nař. Sb. čís. 62/1941 se dopouští, kdo z nedbalosti vydá lidi nebezpečí smrti nebo těžkého poškození těla nebo zdraví anebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že způsobí požár na vlastním majetku. Měl-li pachatelův čin za následek těžké poškození těla nebo zdraví člověka nebo škodu na cizím majetku ve velkém rozsahu nebo byl-li jím do kruté tísně uveden značný počet osob anebo nastala-li z něho dokonce smrt člověka, má býti pachatel potrestán podle přísnějších sazeb § 1, odst. 2 uvedeného vládního nařízení.

Obžalovaný byl uznán vinným tímto přečinem a potrestán podle přísnější sazby uvedeného ustanovení zákona pouze proto, že, způsobiv z nedbalosti požár na vlastním majetku, vydal tím lidi nebezpečí poškození těla, které u Marie A. skutečně také nastalo.

Podle zjištění napadeného rozsudku utrpěla manželka obžalovaného Marie A. při výbuchu vařiče popáleniny druhého stupně, zranění to samo o sobě lehké, jež však způsobilo přerušeni zdraví a nezpůsobilost k povolání na dobu delší než dvacet dnů, ježto se k němu přidružila rúže přímo s ním související.

Zmateční stížnost popírá odpovědnost obžalovaného za tento výsledek. Tím uplatňuje zmatek podle § 281, čís. 11 tr. ř., ježto popírá předpoklady pro použití přísnější trestní sazby podle § 1, odst. 2 uvedeného vládního nařízení.

Přehlíží však, že pachatel odpovídá za vše, co je s jeho jednáním neb opominutím spojeno příčinně (§ 134 tr. zák.) tak, že by bez něho nebylo nastalo, bez ohledu na to, zda konkrétní následek ohrožení nastal také proto, že se k příčině vyvolané pachatelem přidružily ještě příčiny, spočívající na okolnostech dalších, pachatelem třeba ani nepředvídaných.

Byla proto zmáteční stížnost zamítnuta.

Zrušovací soud se však při rozhodování o zmáteční stížnosti předsvědčil, že bylo při výkladu pojmu »požár« (§ 1, odst. 1 vl. nař. Sb. čís. 62/1941) užito trestního zákona v neprospěch obžalovaného (§ 290, odst. 1 tr. ř.).

Pojem »požár« užitý v § 1 vl. nař. Sb. čís. 62/1941 na rozdíl od pojmu »oheň« v § 2 téhož vládního nařízení poukazuje k tomu, že nutno požárem rozuměti oheň, který je značného rozsahu nebo může dosáhnouti značného rozměru na nemovitém majetku nebo na majetku movitém značnější ceny. Tento výklad plyne i z nadpisu § 1 uvedeného vládního nařízení, podle něhož jde o předpis čelící proti obecnému ohrožení požárem způsobenému z nedbalosti. Obecné ohrožení spočívá ve skutečnosti, že pachatel není při způsobení ohně s to omeziti rozsah škody brozící z jeho činu na určitý malý okruh předmětů.

Tento předpoklad není v daném případě splněn.

Ze zjištění napadeného rozsudku plyne, že pachatelovým zákrokem zůstal oheň omezen na vařič sám, na petrolej z něho vytrysknuvší a na některé předměty nejbližšího okolí (šatstvo a prádlo, které měli obžalovaný a jeho manželka na sobě). Nejde tedy o požár ve smyslu § 1 vl. nař. Sb. čís. 62/1941 a čin obžalovaného dlužno posuzovati vzhledem k nastalému výsledku jako přečin podle obecného ustanovení § 335 tr. zák. ve znění čl. III. vl. nař. Sb. čís. 306/1939, jehož skutková podstata je zjištěniami rozsudku splněna po stránce objektivní i subjektivní.

Byl proto napadený rozsudek zrušen podle § 290, odst. 1 tr. ř. jako zmátečný (§ 281, čís. 10 tr. ř.) a ihned bylo uznáno právem, jak je uvedeno ve výroku.

Čís. 7151

Otázku, má-li být podaný opravný prostředek vyřízen jako zmateční stížnost nebo jako odvolání, nutno řešit především podle povahy napadeného výroku.

Připouští-li napadený výrok oba uvedené opravné prostředky, rozhoduje o způsobu vyřízení obsah podaného opravného prostředku, nikoli jeho označení.

Připouští-li napadený výrok jen opravný prostředek určitého druhu, nutno podaný opravný prostředek vyřídit podle povahy onoho jedině přípustného opravného prostředku.

Za nepřipustný lze považovat uplatněný opravný prostředek jedině tehdy, volila-li strana vědomě nesprávný způsob opravného prostředku.

(Rozh. ze dne 2. září 1943, Zm I 460/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem pomluvy podle § 2 zákona Sb. č. 108/1933 a § 1 zákona Sb. č. 124/1924 ve znění vyhlášky Sb. č. 145/1933.

Důvody:

Napadený rozsudek vyměřil obžalovanému trest podle druhé sazby uvedené v § 2 zákona Sb. č. 108/1933, použiv ustanovení § 266 tr. z. a se zřetelem na ustanovení vl. nař. Sb. č. 143/1942 v takové výši, že by vyhovění uplatněnému opravnému prostředku porušovalo ustanovení čl. I, odst. 2 uved. vl. nař., podle něhož soud, užije-li přípustně ustanovení o právu zmírnit trest, nesmí snížit trest pod polovinu nejnižší zákonné trestní sazby.

Proti uvedenému rozsudku opověděl obžalovaný zmateční stížnost a odvolání z výroku o trestu. V písemném podání, provádějícím opravné prostředky, prohlásil, že neprovádí zmateční stížnost proti výroku o vině a že jí běže zpět, že však provádí odvolání z výroku o trestu.

Je tudíž nutno nejprve vyřešit otázku, zda má být uplatněný opravný prostředek vyřízen jako zmateční stížnost zrušovacím soudem (§ 285, odst. 2 tr. ř.), či jako odvolání z výroku o trestu vrchním soudem (§ 294, odst. 3 tr. ř.).

Nadhozenou otázku je nutno nejprve řešit podle povahy výroku, proti němuž směřuje opravný prostředek; je-li podle povahy výroku přípustný opravný prostředek jen určitého druhu, nutno uplatněný opravný prostředek vyřídit podle povahy onoho druhu jedině přípustného opravného prostředku (srov. rozh. čís. 1731, 3444, 3570, 3652, 5992 Sb. n. s.).

Připouští-li napadený výrok opravné prostředky různých druhů, nerozhoduje o způsobu vyřízení označení, nýbrž obsah uplatněného

opravného prostředku. Podle jeho obsahu nutno posoudit, o který z přípustných opravných prostředků jde ve skutečnosti (srov. rozh. čís. 3660, 3701 Sb. n. s.).

Jako nepřipustný může být konečně vyřízen uplatněný opravný prostředek teprve tam, kde strana volila vědomě nesprávný způsob opravného prostředku (srov. rozh. čís. 4034 Sb. n. s.). V takovém případě nelze totiž mít za to, že se strana mylila o povaze napadeného výroku nebo o pojmenování opravného prostředku.

V souzeném případě opověděl opravné prostředky a z nich provedl odvolání z výroku o trestu sám obžalovaný. Z obsahu tohoto odvolání neplyne, že by šlo o vědomé zvolení nesprávného opravného prostředku. Nelze proto způsob jeho vyřízení určit podle zásady nahoře naposled uvedené.

Podle obsahu provedení opověděného opravného prostředku je napadán závěr nalézacího soudu o výši trestu z arbitrárních důvodů. Jde tudíž i podle obsahu opravného prostředku o odvolání z výroku o trestu. Podle toho se shoduje označení uplatněného opravného prostředku, totiž odvolání z výroku o trestu, s obsahem jeho provedení. Nejde tu tudíž o případ neshody označení opravného prostředku s jeho obsahem, o němž byla řeč nahoře při probírání zásady uvedené na druhém místě.

Přesto nelze vyřídit toto odvolání jako odvolání, nýbrž nutno v tomto případě stanovit způsob vyřízení uplatněného opravného prostředku podle povahy výroku, proti němuž směřuje.

Nahoře bylo uvedeno, že nalézací soud opřel svůj výrok o trestu o ustanovení čl. I, vl. nař. Sb. č. 143/1942 a že vyměřil trest v takové výši, že by vyhovění opravnému prostředku bylo porušením uvedeného zákonného ustanovení. Z této povahy napadeného výroku plyne, že tu nemohou být podkladem opravného prostředku úvahy, zda soudce vyměřil trest v mezích svého práva volného uvážení, nýbrž toliko úvahy, zda právem použil ustanovení vládního nařízení Sb. č. 143/1942 či nikoli. Správnost řešení této otázky by mohla být důvodem toliko pro podání zmateční stížnosti. Lze tudíž opravné prostředky vznesené proti takovým výroky o trestu vyřizovat bez ohledu na jejich označení jen jako zmateční stížnosti.

S tohoto hlediska bylo nutno vyřídit jako zmateční stížnost i opravný prostředek vznesený obžalovaným v souzeném případě bez ohledu na jeho označení a na jeho obsah. Jako zmateční stížnost musil být tento opravný prostředek zamítnut, neboť ani při opovědi, ani při provedení nebyl označen některý z důvodů zmatečnosti, zvláště pak nebyla výslovně neb aspoň jasným odkazem uvedena skutečnost, jež by mohla být důvodem zmatečnosti.

Čís. 7152.

Soukromým účastníkem se může stát jen ten, komu vznikly z trestného činu nároky, které by mohl uplatňovati i před civilním soudem. Je-li při vynášení rozsudku zřejmo, že osobě přihlásivší se za sou-

kromého účastníka nevznikly nároky toho druhu, nelze uložit obžalovanému náhradu útrat jejího právního zastoupení.

(Rozh. ze dne 2. září 1943, Zm I 589/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti generálního prokurátora pro zachování zákona do rozsudku krajského soudu ze dne 3. listopadu 1942, uznal právem, že byl výrokem obsaženým v tomto rozsudku, jímž byla obžalovanému Václavu A. uložena podle § 393 tr. ř. náhrada nákladů právního zastoupení inž. P-a 750 K Dr Antonínu R-ovi, advokátu v P., porušen zákon v ustanovení § 47, odst. 1 a § 393, odst. 3 tr. ř., zrušil podle poslední věty § 292 tr. ř. tento rozsudkový výrok a vypustil jej z rozsudku.

D ů v o d y:

Dne 18. září 1941 podal inž. P. u státního zastupitelství trestní oznámení na Václava A. pro podezření z trestného činu, spáchaného obsahem dopisu doručeného oznamovateli dne 17. září 1941. K návrhu státního zastupitelství bylo zavedeno u krajského soudu přípravné vyhledávání ve směru zločinu veřejného násilí vydíráním podle § 98, písm. b) tr. z., které se skončilo rozsudkem jmenovaného krajského soudu ze dne 3. listopadu 1942, kterým byl obžalovaný uznán vinným zmíněným zločinem, pokud se týče usnesení nejvyššího soudu ze dne 18. března 1943, jímž byly zamítnuty zmateční stížnost a odvolání obžalovaného. Spisy byly pak zaslány vrchnímu soudu k rozhodnutí o stížnosti obžalovaného podané z výroku o náhradě útrat právního zastoupení soukromého účastníka, jakož i proto, že do rozsudku nebyl pojat výrok o nedobytnosti nákladů trestního řízení. Jmenovaný vrchní soud zamítl usnesením ze dne 27. dubna 1943 tuto stížnost jako opožděnou.

Hlavních přelíčeni konaných v této trestní věci před nalézacím soudem ve dnech 15. září 1942 a 3. listopadu 1942 zúčastnil se jako právní zástupce soukromého účastníka inž. P. Dr R., advokát v P., který žádal po skončení průvodního řízení »náhradu práv. zast. 1000 K«, tedy zřejmě odsouzení obžalovaného k náhradě nákladů právního zastoupení inž. P. jako soukromého účastníka.

Odsuzující rozsudek nalézacího soudu obsahuje také skutečně výrok, že se obžalovaný odsuzuje »podle § 393 tr. ř. k náhradě nákladů právního zastoupení inž. P. v částce 750 K p. Dr R-ovi, advokátu v P.«. Tento výrok se stal zamítnutím opožděné stížnosti pravoplatný.

Generální prokurátor právem napadá tento výrok rozsudku nalézacího soudu zmateční stížností na záštitu zákona, podanou podle § 33 tr. ř. a uplatňující porušení zákona v ustanoveních § 47, odst. 1 a § 393, odst. 3 tr. ř.

Podle § 47, odst. 1 tr. ř. má ten, komu bylo trestným činem stíhaným z úřední povinnosti v jeho právech ublíženo a jenž z tohoto ublížení odvozuje své soukromoprávní nároky, právo, aby se za účelem uplatnění

těchto nároků připojil k trestnímu řízení. Z toho, že se v § 47 tr. ř. mluví o tom, komu »bylo ublíženo«, a že je řeč o »poškozeném«, kteréžto pojmy jsou totožné, dále z toho, že se jak v těchto ustanoveních, tak i v §§ 365 a 366 tr. ř. důsledně mluví o nárocích »soukromoprávních«, plyne, že musí jíti o takové nároky, které se hodí k uplatňování před civilním soudem. Stává se tedy soukromým účastníkem jen ten, komu z trestného činu vznikly nároky, které by mohl uplatňovati i před civilním soudem, a nestačí tu pouhý ideální zájem na potrestání pachatele.

Vznikla-li někomu z trestného činu skutečná škoda, bude možno zpravidla zjistiti teprve v rozsudku. Předpisy trestního řádu neposkytují dostatek možnosti pro to, aby mohlo býti již v přípravném řízení vždy na jisto postaveno, zda z trestného činu vznikla škoda, vždyť se teprve v rozsudku zjišťuje, že byl trestný čin spáchan. Naproti tomu se však musí ten, jemuž bylo trestným činem ublíženo, v řízení pro zločiny nebo přečiny připojiti k trestnímu řízení se svými nároky podle § 47 tr. ř. již do počátku hlavního přelíčení. Stačí proto pro připuštění za soukromého účastníka i tvrzení, že z trestného činu vznikla škoda; musí však býti mezi tvrzeným nárokem na jedné straně a mezi trestným činem a pachatelem na straně druhé určitá spojitost. Nepostačovalo by tudíž jen tvrzení, že vznikla škoda, nebyla-li tu vůbec myslitelná spojitost škody s trestným činem a pachatelem nebo byla-li taková možnost škody vůbec vyloučena.

Další podmínkou je, aby se ten, jemuž z trestného činu vznikla škoda, nebo kdo tvrdí, že mu vznikla, připojil k trestnímu řízení, aby uplatnil své soukromoprávní nároky, tedy aby učinil prohlášení, že se připojuje k trestnímu řízení a že uplatňuje své soukromoprávní nároky.

Může-li tedy býti soukromým účastníkem jen ten, komu vznikla škoda z trestného činu a kdo se k řízení připojil, aby uplatnil nárok na náhradu škody, přísluší mu právo působiti k usvědčení pachatele (právo podpůrné obžaloby podle § 48 tr. ř.) jen za tím účelem, aby byl zjištěn podklad pro uplatňování jeho soukromoprávních nároků.

Ustanovení § 393, odst. 3 tr. ř. a s ním ve spojitosti stojící ustanovení § 381, odst. 1, čís. 4 a § 389, odst. 1 tr. ř. nevyslovují zásadu, že odsouzený obžalovaný musí vždy nésti útraty právního zastoupení toho, kdo se se svými soukromoprávními nároky připojil k trestnímu řízení. Naopak, je-li v čas vynesení rozsudku zřejmo, že trestným činem, jímž byl obžalovaný uznán vinným, škoda nevzešla nebo dokonce, že ani vzniknout nemohla, nemá takový »soukromý účastník« nároku na přiččení útrat právního zastoupení, poněvadž věcně není soukromým účastníkem ve smyslu zákona, nebyv podle něho — jak vyšlo třeba najevo teprve za trestního řízení — ani oprávněn připojit se jako takový k trestnímu řízení.

V projednávané trestní věci nebyly uvedené předpoklady pro připojení se inž. P. k trestnímu řízení podle § 47, odst. 1 tr. ř. vůbec splněny.

Byv slyšen jako svědek vyšetřujícím soudcem krajského soudu, neudával inž. P. nic o tom, že mu z trestného činu obžalovaného vznikla vůbec nějaká škoda, naopak při svém druhém výslechu udal,

že nemá zájem na trestním stíhání obviněného, nemůže tvrdit, že by měl z jeho vyhrůzek strach, a proto netrvá na jeho potrestání. Ani při svém výslechu při hlavním přelíčení neuvedl inž. P. nic o tom, že mu z trestného činu obžalovaného vznikla škoda, tím méně pak žádal za její zjištění a přisouzení náhrady trestním soudem. Z povahy trestného činu a zjištěného skutkového stavu je pak zřejmo, že inž. P-ovi ani přímo, ani nepřímo škoda nevzešla.

Nebyl tu tedy podklad pro připojení se inž. P-a podle § 47, odst. 1 tr. ř. k trestnímu řízení jako soukromého účastníka a inž. P. neměl ani nárok na náhradu útrat svého právního zastoupení v tomto trestním řízení. Výrok o povinnosti obžalovaného k náhradě těchto útrat jest právně mylný. Bylo proto zmatečnou stížností na záštitu zákona vyhověno a podle § 292 tr. ř. uznáno právem, jak je uvedeno ve výroku.

Čís. 7153.

Ke skutkové podstatě přestupku podle § 333 tr. z. se vyžaduje pachatelův úmysl vyvolat v jiné osobě víru, že je veřejným úředníkem; je nerozhodné, zda byla tato víra skutečně vyvolána.

(Rozh. ze dne 2. září 1943, Zm I 618/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 333 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř. provádí zmatečnou stížnost námitkou, že obžalovaný neměl být uznán vinným přestupkem podle § 333 tr. z., poněvadž se Filoméně a Emilii P-ovým nevydával za veřejného úředníka, a i kdyby se jím byl za něho vydával, šlo prý o beztrestný pokus pro nezpůsobilost použitého prostředku.

První námitkou není zmatečnou stížnost provedena po zákonu (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.), poněvadž nevychází ze zjištění rozsudku, že se obžalovaný vydával Filoméně a Emilii P-ovým za úředníka zemské školní rady.

Námitku, že šlo o beztrestný pokus pro nezpůsobilost použitého prostředku, uplatňuje zmatečnou stížnost tvrzením, že Filoména a Emilie P-ovy poznaly ihned podle zevnějšíku a jednání obžalovaného, že není úředníkem zemské školní rady, poněvadž zemská školní rada nikdy nevysílá svého úředníka k vyšetřování, což bylo sestřám P-ovým — učitelkám — známo. Námitka neobstojí. Rozsudek zjišťuje, že jmenované učitelky z dalšího jednání obžalovaného hned poznaly, že obžalovaný není úředníkem, a že naopak nabyly dojmu, že ho k nim posílá František R. Skutkovou podstatu přestupku podle § 333 tr. z. naplňuje pachatel již tím, že

se vydává za veřejného úředníka nebo služebníka, nemaje úmyslu někomu poškodit. Vyžaduje se, aby tak pachatel činil v úmyslu vyvolat v jiné osobě víru, že je veřejným úředníkem nebo služebníkem. Zda víru tu skutečně vyvolá, je nerozhodné. Rozsudek zřejmě předpokládá, že se obžalovaný představil Filoméně a Emilii P-ovým jako úředník zemské školní rady v úmyslu, aby jimi byl za takového úředníka považován. Již tímto představením dokonal skutkovou podstatu přestupku § 333 tr. z. a je bez významu, že Filoména a Emilie P-ovy poznaly z dalšího jeho jednání, že není úředníkem zemské školní rady.

Čís. 7154.

S hlediska § 173 tr. z. je pro výpočet ceny jízdenek elektrické pouliční dráhy, které pachatel (průvodčí) odcizil průvodčímu, rozhodná hodnota jejich hmotného podkladu (pořizovací náklad), nikoli výše jízdného, na které zněly.

(Rozh. ze dne 4. září 1943, Zm I 957/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečnou stížností obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173 tr. z., zrušil napadený rozsudek ve výroku o podřadění činu skutkové podstatě zločinu krádeže podle §§ 171, 173 tr. z., ve výroku o trestu a v souvislých výrociích a uznal obžalovaného vinným, že dne 7. června 1942 v P. odňal pro svůj užitek z držení a bez přivolení Ludmily P. částku 1.696 K 80 h a tiskopisy jízdních lístků elektrických podniků města P. v nezjištěné nepatrné ceně, tudíž cizí věci movité v částce (ceně) nepřevyšující 2.000 K, a že tak spáchal přestupek krádeže podle §§ 171, 460 tr. z.

D ů v o d y:

Stěžovatel uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, č. 4, 9, písm. a) a b) a 10 tr. ř., zřetelným poukazem též podle § 281, č. 5 tr. ř. Napadá rozsudek prvního soudu jen potud, pokud byl uznán vinným též krádeží jízdních lístků v ceně 2.352 K 60 h a pokud bylo v důsledku toho uznáno na zločinnou kvalifikaci podle § 173 tr. z.

Zmatečnou stížností namítá především, že je obžalovanému neprávem přičítána i krádež jízdních lístků, neboť jeho zlý úmysl směřoval jen k odcizení peněz a ne též lístků a u těchto lístků přichází prý mimo to v úvahu účinná lítost.

Dovolávané hmotněprávní důvody zmatečnosti nejsou však v tomto směru provedeny po zákonu, neboť je stěžovatel doličuje na podkladě okolností, které nebyly zjištěny prvním soudem, totiž okolností, že odňal Ludmile P. vlastně schránku, v níž byly jak peníze, tak i lístky, že měl tuto schránku po celý den během své služby v motorovém voze — v němž

konal službu průvodčího —, že obsah schránky neznal, že cestou ze služby domů schránku otevřel, vzal z ní peníze a schránku s lístky odhodil do řeky u hydroelektrárny, kde také byla schránka s jízdenkami nalezena zřízencem tohoto podniku, o to podle trestního oznámení dne 9. června 1942, tedy dva dny po činu.

Svou nevědomost o tom, že jsou ve schránce též jízdní lístky, stěžovatel ani sám netvrdil. Ostatní uvedené okolnosti byly tvrzeny obsahem trestního oznámení, stěžovatelovou obranou a výpovědí svědkyně Ludmily P. Stěžovatel poukazuje na tyto výsledky hlavního přelíčení a je proto třeba spatřovat ve vývodech zmáteční stížnosti jasným náznakem uplatněnou výtku neúplnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř. Leč zmáteční stížnost neobstojí ani s tohoto hlediska, neboť se vzpomenuť výsledky hlavního přelíčení netýkají výroku o rozhodných skutečnostech. Nelze z nich především ještě usuzovat, že stěžovatel neznal obsah schránky a že jeho zlodějský úmysl mířil jen na peníze a že se tedy ani eventuálně nevztahoval na celý obsah schránky. Stěžovatel si dále patrně dobře neuvědomuje, že je zákonný znak »pro svůj užitek« naplněn již pachatelovým úmyslem odejmout věc trvale oprávněnému za tím účelem, aby s ní nakládal tak, jak to smí činit vlastník podle svého vlastnického práva.

K účinné lítosti je pak třeba, aby byla pachatelem dobrovolně nahrazena celá škoda vzniklá z trestného činu dříve, než vrchnost zví o tomto jeho činu. Nenahradil-li stěžovatel, což zmáteční stížnost připouští, včas též peníze, které odcizil zároveň s lístky, nenahradil úplně škodu, kterou způsobil svým skutkem, a už proto nemůže přicházet v úvahu účinná lítost podle § 187 tr. z., i kdyby vůbec mohla býti řeč o tom, že se stala náhrada škody tím, že obžalovaný odhodil jízdní lístky se schránkou do řeky, a i kdyby byly splněny další podmínky uvedeného zákonného ustanovení.

Stěžovatel je však v právu, pokud vytýká, že výrok o zločinné kvalifikaci krádeže spočívá na mylném posouzení ceny jízdních lístků.

Nalézací soud zjišťuje v rozsudku, že stěžovatel odcizil Ludmile P. jízdní lístky p-ské městské elektrické dráhy v ceně 2.352 K 60 h a hotovost 1.696 K 80 h. Pokud jde o hodnotu jízdních lístků, dochází prvý soud, opíraje se o výpověď svědka Josefa H., k výpočtu částky 2.352 K 60 h násobením počtu lístků, obsažených ve schránce, kterou stěžovatel odňal, cenou, za kterou jsou tyto lístky prodávány personálem uvedeného podniku — k němuž náležela Ludmila P. jako průvodčí — uživatelům tohoto dopravního prostředku, tedy cenou tvořící úplatu, za kterou uvedený podnik nabízí a poskytuje plnění.

Prvý soud vychází z právě uvedené hodnoty, poněvadž odcizené lístky, byť i jich mohlo být podle udání svědka Josefa H. použito jen po velmi krátkou dobu, t. j. do doby, dokud personál a revisoři elektrických podniků nebyli vyzoomění o neplatnosti oněch lístků, jejichž čísla a serie byly známy, měly přece jen v době činu onu cenu, neboť se mohly stát bezcennými teprve po zjištění krádeže, a to ještě potom, kdy krádež

byla oznámena a kdy bylo dále učiněno opatření za účelem kontroly, a pod podmínkou, že by se při této kontrole zjistilo použití odcizeného lístku.

Podle toho, co bylo uvedeno, byly lístky, o které jde, odňaty ještě dříve, než byly vydány cestujícím, což je spojeno, jak známo, s určitou manipulací, kterou má být usnadněna kontrola za účelem znemožnění jejich vydání a zneužití neoprávněnou osobou. Listiny, o které jde, nezačaly tedy ještě v tomto případě plnit funkci, kterou mají ve styku mezi dopravním podnikem a veřejností, používající jeho služeb za úplatu, o jejímž zaplacení tvoří důkaz, pokud se týče jsou legitimací k výkonu nároku na plnění získaného jejím zaplacením. Šlo tedy v tomto případě o pouhé blankety těchto lístků, které pro nezpůsobilost býti jako platné jízdní lístky (dovoleně) zcizeny v obchodě nepředstavovaly jinou hodnotu, než hodnotu svého hmotného podkladu, tedy hodnotu nákladů, za které byly pořízeny správou podniku. K poškození tohoto podniku v jiném směru, totiž připravením ho o nárok na jízdní cenu, mohlo dojít jen dalším trestným činem. Ani pro průvodčího nejsou jízdní lístky, které má při jízdě v zásobě, nositeli hodnoty. Počet lístků, které mu byly vydány a který je veden k účelům kontrolním a zúčtovacím v patrnosti, tvoří arci základ vyúčtování mezi správou podniku a průvodčím, který, byl-li mu lístek odňat, musí po případě při vyúčtování odevzdat podniku za lístky více, než sám za ně přijal, tudíž hradí schodek ze svého. Tato okolnost však nedodává věci, o kterou jde, povahu cenného předmětu. Jde tu o risiko ze služební smlouvy, jaké stihá průvodčího na př. také při jiné ztrátě lístků nebo přijatých peněz, stejně jako při omylu při výdeji lístků nebo přijímání peněz. Chybějící lístek tu znamená totéž jako nedostatek účetního dokladu.

Cena, která podle toho, co bylo uvedeno, přichází jedině v úvahu, je nepochybně zcela nepatrná. Odcizené peníze včetně odcizených jízdních lístků nepřesahovaly svou hodnotou částku 2.000 K, rozhodnou pro kvalifikaci podle § 173 tr. z. Prvý soud tedy dospěl k opačnému závěru mylným právním posouzením, které je důvodně vytýkáno jako zmatek podle § 281, čís. 10 tr. ř.

Napadený rozsudek byl proto — aniž se bylo třeba zabývat uplatněným důvodem zmátečnosti podle § 281, č. 4 tr. ř. — zrušen jako zmatečný ve výroku o podřadění činu ustanovení § 173 tr. z., a v důsledku toho i ve výroku o trestu a v souvislých výrociích a bylo uznáno právem, jak je uvedeno ve výrokové části.

Čís. 7155.

O zločinu, na nějž je vypsán nejvýše pětiletý trest na svobodě, možno provést hlavní přelíčení a vynést rozsudek v nepřítomnosti obžalovaného (§ 427, odst. 1 tr. ř.), i když je vedle uvedeného hlavního trestu ohrožen též vedlejší trestem (ať jakéhokoli druhu a výše).

(Rozh. ze dne 10. září 1943, Zm I 239/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 24, odst. 2 zákona Sb. čís. 9/1924.

Z důvodů:

Stěžovatel uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281, č. 3 tr. ř. pro porušení předpisu § 427 tr. ř., když tvrdí, že hlavní přelíčení nesmělo být konáno v jeho nepřítomnosti, protože je na zločin podle § 24, odst. 2 zákona Sb. č. 9/1924 sice stanoven trest na svobodě od jednoho do pěti let, avšak lze vedle tohoto trestu uložit i peněžitý trest, takže prý tu není nejvyšším trestem pouhý trest na svobodě nejvýše pětiletý. Nelze mu však přisvědčiti.

Stěžovatel patrně míní, že nelze konat hlavní přelíčení a vynést rozsudek v nepřítomnosti obžalovaného vzhledem k ustanovení § 427, odst. 1 tr. ř., přistupuje-li k hlavnímu trestu na svobodě, jehož horní hranice dosahuje pěti let, vedlejší trest. Než toto mínění nemá oporu v zákoně; ze znění zmíněného místa zákona plyne naopak nepochybně, že je pro posouzení přípustnosti konání hlavního přelíčení a vynesení rozsudku v nepřítomnosti obžalovaného rozhodná jediné výše trestu na svobodě, vypsání na souzený trestný čin, bez ohledu na druh a výši vedlejšího trestu, jež možno také uložit. Protože v souzeném případě nepřesahovala nejvyšší hranice hlavního trestu na svobodě — jak stěžovatel sám uznává — pět let, neobstojí uvedená výtky.

Čis. 7156.

Pouhý dohad, že obžalovaný přichází v úvahu jako otec dítěte, jež mělo býti vyhnáno z matčina těla, nestačí k použití trestní sazby § 146 tr. z. To předpokládá zjištění, že je pachatel otcem dítěte, o které jde.

(Rozh. ze dne 10. září 1943, Zm II 162/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl částečně zmatečnou stížností obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonaného svádění ke spoluvině na vyhnání plodu podle §§ 9, 5, 144 tr. z., trestným podle § 146 tr. z., a přestupkem podle § 411 tr. z., zrušil napadený rozsudek ve výroku, že je obžalovaný otcem dítěte Anny P., jež mělo býti vyhnáno z matčina těla, a důsledkem toho též co do zostření trestu podle § 146 tr. z., uloženého obžalovanému na tomto podkladě, a vrátil věc nalézacímu soudu, aby o ní v tomto rozsahu znovu jednal a rozhodl. Jinak zmatečnou stížnost zamítl.

Z důvodů:

Stěžovateli nutno přisvědčiti jen potud, že napadený rozsudek neuvádí důvodů (§ 281, čís. 5 tr. ř.), pokud jde o stěžovatelovo otcovství k dítěti

Anny P., jež mělo býti vyhnáno z jejího těla. Výtkou, že nebyla prokázána tato okolnost, podstatná pro výměru trestu, uplatňuje stěžovatel věcně též důvod zmatečnosti podle § 281, č. 11 tr. ř.

Předpokladem pro trest stanovený v § 146 tr. z. jest, že odsouzený je otcem dítěte, jehož se týká vyhnání z matčina těla, a zjištění této okolnosti patří proto ke skutkové povaze trestného činu, kladeného stěžovateli za vinu.

Napadený rozsudek sice odsoudil stěžovatele jako otce dítěte, o jehož vyhnání z mateřského těla šlo, v důvodech rozsudku však uvedl toliko, že nevěří stěžovateli, pokud udal, že posledně souložil s Annou P. v říjnu nebo listopadu 1941, nýbrž má za správný původní údaj obžalovaného v přípravném řízení, že k jeho poslední souloži s Annou P. došlo začátkem února 1942, a z toho dovozuje jednak, že obžalovaný přichází v úvahu jako otec dítěte, jednak snahu obžalovaného zbavit se nevídané zodpovědnosti a sňatku, se kterým Anna P. počítala. Stěžovatel otcovství k uvedenému dítěti popřel a napadený rozsudek nezjistil jeho otcovství k němu. Dospěl jen k závěru, že stěžovatel přichází v úvahu jako otec dítěte, jehož se trestný čin týkal, maje patrně na zřeteli předpis § 163 obč. zák., který vyslovuje jen zákonnou domněnku, jež však může být vyvrácena.

Nalézací soud tedy nezjistil skutečnosti, podle nichž nutno obviněného pokládat za otce dítěte, o jehož vyhnání z mateřského těla šlo, nýbrž vyslovil jen domněnku, že stěžovatel přichází v úvahu jako jeho otec.

Následkem toho musel být zrušen výrok o otcovství obžalovaného a na něm se zakládající ustanovení o zostření trestu, a ježto pro nedostatek potřebných zjištění není možno hned rozhodnouti, byla věc v rozsahu zrušení odkázána soudu prvé stolice k novému jednání a rozhodnutí.

Čis. 7157.

Výjimka z povinnosti osvětlit za tmy vozidla, stanovená v § 24, odst. 4 d. ř. s., se týká vozidel tam uvedených, jen pokud jsou v pohybu.

I ruční vozík, který není širší než jeden metr, musí býti za tmy osvětlen, nechá-li se státi v jízdní dráze, leč by šlo o případ zmíněný v § 24, odst. 1, věta druhá d. ř. s. Předpisy o protiletectkém zatemnění nebylo na této povinnosti nic změněno.

(Rozh. ze dne 10. září 1943, Zm II 294/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

Důvody:

Zmatečnou stížností, uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 4 a 9, písm. a) tr. ř., není důvodná.

Nalézací soud zjistil, že si obžalovaná dne 12. listopadu 1942 přivezla na menším vozíku uhlí a dříví a nechala stát tento vozík na ulici před domem, kde bydlí. Ačkoliv byla již tma, neopatřila vozík světlem. Asi v 17 hod. 30 min. vyšel z téhož domu Karel P., neviděl v úplně tmě vozík, narazil naň, upadl přes vozík a způsobil si tím poranění, které znalec označil za těžké.

Uvažuje o vině obžalované, dospěl nalézací soud k závěru, že bylo její povinností opatřit vozík světlem, protože mohla důvodně předpokládat, že naň někdo může ve tmě narazit a tím si způsobit poranění; chodník před domem je pouze 1 m široký a obžalovaná se nemohla spolehat, že nikdo nepůjde po vozovce.

Stěžovatelka namítá s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., že nalézací soud neprávem vyvodil její zavinění (nedbalost) z požadavku obecné povinnosti být opatrný. Sporná otázka, o níž jde v souzené věci, zda totiž obžalovaná byla či nebyla povinna opatřit vozík světlem, je podle názoru zmateční stížnosti rozřešena právními předpisy samými, a to záporně. Stěžovatelka v tom směru poukazuje jednak na ustanovení § 24, odst. 3 — správně odst. 4 — vl. nař. Sb. č. 242/1939 (dopravního řádu silničního), jednak na předpis § 18, odst. 3, osmého prováděcího nařízení k zákonu o protiletectvé ochraně ze dne 23. května 1939, Říš. zák. I, str. 965, platného ve smyslu nařízení ze dne 9. července 1941, Říš. zák. I, str. 377, i na území Protektorátu Čechy a Morava. Z těchto právních předpisů prý plyne, že obžalovaná nebyla povinna osvětlit svůj ruční vozík, který nedosahoval širě 1 m. V důsledku toho vytýká stěžovatelka řízení před prvou stolicí i neúplnost (§ 281, čís. 4 tr. ř.), spočívající v tom, že nalézací soud zamítl obhájčův návrh, aby bylo ohledáním vozíku zjištěno, zda je takový, že musí být podle dopravních předpisů osvětlen.

Stěžovatelka se dovolává uvedených právních předpisů neprávem na podporu svého stanoviska. Stanoví-li § 24, odst. 4 dopravního řádu silničního, že předpisy o osvětlení vozidel za tmy nebo mlhy neplatí pro vozidla, která vedou chodci a která nejsou širší než jeden metr, je tím jasně naznačeno, že se tato výjimka z povinnosti osvětlit vozidla tohoto druhu týká těchto vozidel jen pokud jsou v pohybu. V důsledku toho musí být i ruční vozík, který není širší než jeden metr, osvětlen podle obecně platného předpisu, je-li ponechán v jízdni dráze a tudíž není v pohybu, ledaže by šlo o případ zmíněný v druhé větě prvního odstavce § 24 d. ř. s., podle něhož není třeba osvětlovat vozidla postavená stranou, jsou-li dostatečně osvětlena jinými světelnými zdroji. O takový případ v souzené věci nešlo, neboť stěžovatelka ponechala, jak plyne ze zjištěného rozsudku, ruční vozík i v době, kdy byla již úplná tma, na ulici před domem vedle chodníku, tudíž v jízdni dráze; zjištěním, že Karel P. v úplně tmě vozík neviděl, je též již vysloveno, že vozík nebyl dostatečně osvětlen ani žádným jiným světelným zdrojem.

Tyto obecné osvětlovací předpisy jsou ovšem po dobu protiletectvého zatemnění částečně přizpůsobeny jeho účelu. Leč ani z ustanovení § 18,

odst. 3 nařízení ze dne 23. května 1939, Říš. zák. I, str. 965, nemůže stěžovatelka nic dovozovat ve svůj prospěch. I podle tohoto předpisu nemusí být ruční vozíky, nedosahující šířky jednoho metru, nejsou-li v pohybu, osvětleny v tom případě, jsou-li postaveny mimo jízdni dráhu tak, že dopravu neohrožují nebo jí nepřekážejí. O takovém umístění vozíku nelze mluvit v souzeném případě, když je zjištěno, že vozík stál na ulici vedle chodníku, tudíž v jízdni dráze veřejné dopravní cesty.

Okolnost, zda byl vozík zanechaný obžalovanou za úplně tmy neosvětlený v jízdni dráze užší než jeden metr, se proto týkala nerozhodné otázky a zamítnutím návrhu obhájby na její zjištění nemohla být stěžovatelka nijak zkrácena v právu na obhajobu. Je proto výtku neúplnosti řízení (§ 281, čís. 4 tr. ř.) uplatněna bezdůvodně.

Z toho, co bylo uvedeno, je zřejmé, že se obžalovaná dopustila nedbalosti i porušením zmíněných předpisů, jakož i § 41, odst. 1 d. ř. s., tedy předpisů zvlášť vyhlášených, a byla proto právem — třebaš první soud v rozsudkových důvodech uvažoval o jejím zavinění toliko s hlediska porušení obecné povinnosti k opatrnosti — uznána vinnou přečinem podle § 335 tr. zák. Zodpovědnosti za úraz poškozeného ji nemůže zbavit ani poukaz na to, že Karel P. sám porušil ustanovení § 37, odst. 1 a 2 d. ř. s. tím, že nešel po chodníku a nesprávně přecházel jízdni dráhu, neboť ji jeho spoluzavinění nezbavuje zodpovědnosti, když svým nedbalým počínáním rovněž přivedla jednu ze složek, pro něž došlo ke škodnému výsledku.

Čís. 7158.

Okolnost, že pachatel odcizil předměty malé hodnoty a sloužící přímo obživě, nevylučuje, aby byl jeho čin kvalifikován za krádež ze zvyku podle § 176 I tr. zák.

(Rozh. ze dne 11. září 1943, Zm II 303/43.)

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným, že v září 1941, vzav si kradený ve zvyk, odňal pro svůj užitek z držení a bez přivolení Karla P. se stromů v zahradě cizí věci movité, a to 15 kg jablek v ceně 105 K, a že tím spáchal zločin krádeže podle §§ 171, 176 I tr. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost do tohoto rozsudku krajského soudu.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281, č. 10 tr. ř., domáhajíc se, aby byl stěžovatel odsouzen pouze pro přestupek krádeže.

Dovozuje, že v souzeném případě nemůže jíti o krádež ze zvyku, protože jde o krádež věcí nepatrné hodnoty, sloužících výživě, a krádež byla spáchána z tísně a nedostatku.

Zmateční stížnosti nelze přisvědčit. Krádež ze zvyku je podle § 176 I tr. z. zločinem bez ohledu na cenu odcizených věcí. Je proto bez významu, jakou cenu měla odcizená jablka, zejména zda měla cenu 105 K, jak zjistil nalézací soud na základě údaje poškozeného (§ 99 tr. ř.), či zda měla cenu 45 až 60 K, jak tvrdí zmateční stížnost, odvolávajíc se na úředně stanovené směrné ceny. Že by šlo o věci úplně bezcenné, zmateční stížnost netvrdí a nemůže také s úspěchem tvrdit. Pro úplnost se dodává, že by okolnost, že snad cena odcizených jablek nepřesahovala 100 K, neměla význam ani s ohledem na ustanovení vládního nařízení Sb. č. 404/1940*), které se nevztahuje na případy, kdy je čin zločinem bez zřetele na cenu nebo škodu (§ 1, odst. 3).

Také okolnost, že stěžovatel odcizil jablka, tedy předměty sloužící přímo obživě, nemůže vyloučit, aby byl jeho čin považován za krádež ze zvyku. Vždyť je právě charakteristickým znakem této krádeže, že pachatel pro svůj sklon ke krádeži dává přednost tomu, že si opatřuje obživu krádežemi, než by tak činil poctivým způsobem. Tvrzení zmateční stížnosti, že se stěžovatel dopustil krádeže jablek z tísně a nedostatku, je novotou nepřipustnou ve zrušovacím řízení, neboť se stěžovatel v řízení před nalézacím soudem nehájil tím, že jednal z nouze, a neuvedl ani okolnosti tomu svědčící. Zmateční stížnost nepoukazuje ani na výsledky hlavního přelíčení, z nichž by vyplývalo, že stěžovatel jednal z nouze. Zmateční stížnost naopak sama zdůrazňuje zjištění nalézacího soudu, že stěžovatel v době činu pracoval a měl výdělek, což plyne i ze stěžovatelových údajů u policie a u soudu. Nouzi a nedostatek spatřuje zmateční stížnost v tom, že byla v době činu nouze o jablka a také o kuřivo, za které stěžovatel vyměnil část odcizených jablek. Leč takovatelem, který část jablek hned prodal, pokud se týče vyměnil za cigarety, podřaděn pojmu krádeže ze zvyku. Stěžovatel naopak pro svůj sklon ke krádeži využil naskytnuvší se mu příležitosti ke krádeži jablek a stejně i další příležitosti zpeněžení zčásti odcizená jablka, pokud se týče vyměnit je za cigarety. Je to jednání typické pro pojem krádeže ze zvyku a nalézací soud proto nepochybil, když zjištěný stěžovatelův skutek podřadil ustanovení § 176 I tr. z.

Čís. 7159.

**K pojmu svěřeni ve smyslu § 183 tr. zák.
Zpronevěry se lze dopustit i na věci, která byla pachateli svěřena k nedovolenému účelu.**

(Rozh. ze dne 21. září 1943, Zm I 491/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák.

*) Pozn. redakce: Nyní nahrazeno vl. nař. Sb. č. 232/1943.

Z důvodů:

S hlediska právního posouzení pojmu »svěřeni« záleží na skutečném obsahu poměru mezi svěřitelem a osobou, již byla věc svěřena, tudíž na obsahu dispoziční moci, jak byla udělena za předpokladu a v důvěře, že s věcí bude naloženo určitým vymíněným způsobem. Je nerozhodné, jak strany smlouvu pojmenovaly. Podle rozsudkových zjištění převzal obžalovaný od Miloše P. kožich s povinností, že kožich prodá za určenou cenu a utrženou částku vydá Miloši P., anebo že kožich vrátí; této povinnosti však nedostál v úmyslu nedat Miloši P. nic. Tím tedy obžalovaný zklamal svěřitelovu důvěru a porušil povinnost převzatou úmluvou vrátiti kožich nebo výtěžek zaň docílený způsobem předpokládaným v § 183 tr. z. a jsou bezvýznamné poukazy zmateční stížnosti na zákonné typy smluv, které upravujíce ze zákona povinnosti osoby, již byly věci odevzdány, nezakládají jinak mezi touto osobou a svěřitelem poměr, který by z odevzdaných předmětů činil cizí věci svěřené. Totéž platí obdobně o hodinkách, svěřených obžalovanému Jiřím N.

Bez právního podkladu jsou i další výtky zmateční stížnosti, dovozu- jící, že kožich a hodinky byly jich vlastníky odevzdány obžalovanému, aby je prodal za nepřipustně vysokou cenu, že vlastníci těchto věcí neměli vzhledem k nedovolenému účelu nárok na vydání nepřiměřeného výtěžku za věci ani podle § 1174 ob. obč. zák., ani podle §§ 1431—1437 ob. obč. zák. a že jim takový nárok neposkytuje ani trestní zákon a proto že nemůže jít o zpronevěru.

Podle § 4 tr. z. je zákonem chráněn i zločinec. Nelze tedy odpírati ochranu ani osobě, která svěřila věc pachateli k účelu nedovolenému. Nezáleží na účelu, za jakým se svěřeni stalo. Podle § 183 tr. z. je trestný každý, kdo nějakou věc jemu svěřenou za sebou zadrží nebo si přivlastní. Nelze proto uznati, že byl obžalovaný oprávněn zadržet nebo přivlastnit si věci nebo výtěžek za věci, svěřené mu k prodeji proto, že měly být nebo byly podle příkazu majitelů prodány za ceny odporující nejvyšším cenám schváleným nejvyšším cenovým úřadem, a obžalovaný, který přece mohl od smlouvy odstoupit a vrátit svěřené předměty, se rovněž nemůže omlouvat nouzí podle § 2, písm. g) tr. z., kterou vidí v nutnosti vyhnout se kolisi se zájmy, vyplývajícími z cenových předpisů. Ujednání o prodeji za ceny nepřiměřené a uskutečnění takového jednání není totožné se skutkem, kvalifikovaným jako zpronevěra, a je proto bezpodstatné, že uvedené jednání nepřísluší posuzovat soudům (§ 281, č. 9, písm. a) tr. ř.).

Čís. 7160.

Sčítací zásady podle § 173 tr. z. nutno použít i tehdy, sbíhá-li se s obecnou krádeží pytláctví, vykazující zároveň i všechny pojmové znaky krádeže, a je-li tento čin, posuzován jako součást obecné krádeže, přis- něji trestný než pytláctví o sobě.

(Rozh. ze dne 23. září 1943, Zm II 349/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem dílem dokonané, dílem nedokonané krádeže podle §§ 8, 171, 173, 174 II, písm. c) tr. zák. a přestupkem pytláctví podle § 63, odst. 1 vl. nař. Sb. č. 127/1941.

Důvody:

Obžalovaný byl k obžalobě, která zněla na zločin podle §§ 8, 171, 173, 174 II, písm. c) tr. zák. a na přečin podle § 63, odst. 2 vl. nař. Sb. č. 127/1941, uznán vinným jednak uvedeným zločinem, jednak přestupkem podle § 63, odst. 1 zmíněného vládního nařízení. Trest mu byl vyměřen podle § 178 tr. zák. se zřetelem k § 35 tr. zák., a to zostřený těžký žalář. Hodnota odcizených věcí, pokud se týče věcí, které se obžalovaný pokusil odcizit, převyšovala 2.000 K, nikoli 20.000 K, cena upytlačeného divokého králíka činila 60 K.

Zmateční stížnost, uplatňujíc důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř. a k jeho provedení i důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř., domáhá se především toho, aby byl čin obžalovaného, kvalifikovaný v rozsudku za přestupek pytláctví podle § 63, odst. 1 vl. nař. Sb. č. 127/1941, zahrnut do skutkové podstaty zločinu krádeže, jímž byl obžalovaný rovněž uznán vinným.

Zmateční stížnosti dlužno přisvědčiti potud, že nalézací soud pochybil, jestliže to při právním posouzení zmíněného činu obžalovaného neučinil, neboť se podle § 68 uvedeného vládního nařízení užije ustanovení §§ 60 až 67 (a tudíž i ustanovení § 63) tohoto vládního nařízení jen v tom případě, není-li trestný čin přísněji posuzován podle jiných ustanovení.

Pokud jde o pytláctví, je nutno se obíratí vždy především otázkou, není-li čin, vykazující zákonné pojmové znaky pytláctví, přísněji trestný podle některých ustanovení obecného trestního zákona. V souzeném případě obsahuje čin obžalovaného, kvalifikovaný nalézacím soudem za pytláctví, zároveň i zákonné pojmové znaky krádeže ve smyslu § 171 tr. zák., neboť obžalovaný podle zjištění nalézacího soudu zabil v březnu 1943 v lese pod H....., poruše cizí právo myslivosti, holí králíka, kterého si doma upekl a snědl, a tedy odňal pro svůj užitek cizí věc movitou z držení a bez přivolení někoho jiného. Bylo proto nutno uvažovati, zda tento čin obžalovaného není přísněji trestný podle ustanovení obecného trestního zákona o krádeži, zejména vzhledem k platné sčítací zásadě, jak je upravena v § 173 tr. zák. Podle tohoto zákonného ustanovení dlužno totiž částky nebo cenu věcí, jež byly předmětem krádeže, sčítati ve smyslu zásad v něm obsažených. Proto nutno v daném případě posuzovati čin obžalovaného, vykazující veškeré zákonné pojmové znaky krádeže, kvalifikovaný však nalézacím soudem za pytláctví, jako součást ostatních trestných činů spáchaných obžalovaným a kvalifikovaných za krádeže. Na úhrn všech těchto činů, jež pak dlužno vzhledem k hlediskům uvedeným v §§ 173, 174 II, písm. c) tr. zák. kvalifikovati v jejich celku za zločin krádeže, je nutno uložití trest podle § 178 tr. zák., tedy

trest přísnější nežli trest podle § 63, odst. 1 nebo 2 vl. nař. Sb. č. 127/1941, jenž by jinak mohl přicházeti v úvahu. Je tedy toto pytláctví, posuzováno jako součást zločinné krádeže, přísněji trestné nežli přestupek nebo přečin podle § 63, odst. 1, pokud se týče odst. 2 uvedeného vládního nařízení. Při tom nelze namítnouti, že při tomto způsobu právního posouzení pytláctví není dbáno zvláštní povahy tohoto trestného činu, jež se jeví v tom, že má být ustanoveními vl. nař. Sb. č. 127/1941 chráněn zájem na ochraně řádného výkonu práva myslivosti, neboť se zákonodárce v těch případech, kde je porušení práva myslivosti pytláctvím již dostatečně bráněno ustanovením obecného trestního zákona, spokojil pachatelovým potrestáním podle těchto ustanovení, vyjádřiv to v uvedeném již ustanovení § 68 zmíněného vládního nařízení. Vzhledem ke zvláštní povaze pytláctví bylo připojeno další ustanovení, že dlužno užítí ustanovení § 64 a § 65, odst. 3 vl. nař. Sb. č. 127/1941 o propadnutí, i když se čin posuzuje podle přísnějších ustanovení obecného trestního zákona.

Měl tedy nalézací soud, posuzuje vinu obžalovaného při činu, který kvalifikoval za přestupek pytláctví podle § 63, odst. 1 vl. nař. Sb. č. 127/1941, připočísti hodnotu upytlačeného divokého králíka k hodnotě ostatních věcí z činu, jež kvalifikoval za zločin krádeže, a uznati obžalovaného vinným pouze tímto zločinem.

Jestliže tak neučinil a uznal obžalovaného vinným i přestupkem pytláctví podle § 63, odst. 1 uvedeného vládního nařízení, zatížil rozsudek zmatkem podle § 281, čís. 10 tr. ř. Než přesto nelze zmateční stížností veřejného žalobce vyhověti, protože bylo při výměře trestu vzhledem k použitému ustanovení § 35 tr. zák. přihlédnuto i k tomuto faktu, takže i tento skutek obžalovaného došel při výměře trestu svého zhodnocení, a zmateční stížnost nemůže z tohoto postupu nalézacího soudu dovozovati nic v neprospěch obžalovaného (§ 281, odst. 1 tr. ř.).

Proto se není třeba ani zabývatí další výtkou zmateční stížnosti, činnou rovněž s hlediska zmatku podle § 281, čís. 10 tr. ř., že by čin obžalovaného, kvalifikovaný v rozsudku za přestupek pytláctví podle § 63, odst. 1 vl. nař. Sb. č. 127/1941, měl býti, kdyby se nepoužilo sčítací zásady, považován za přečin pytláctví podle druhého odstavce uvedeného ustanovení zákona.

Zmateční stížnost byla proto zamítnuta.

Čís. 7161.

Ten, kdo po živnostensku provozuje řezání dříví na kružní pile, se nemůže omlouvat neznalostí bezpečnostních předpisů vl. nař. Sb. č. 41/1938, třebas kružní pilu koupil bez ochranného krytu před účinností tohoto vládního nařízení a od oprávněného živnostníka.

(Rozh. ze dne 24. září 1943, Zm II 304/43.)

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným, že dne 30. července 1942 v T. neopatřil kružní pilu s elektromotorickým pohonem při řezání dřeva

ochranným krytem nebo jinou ochranou, že se tím dopustil opominutí, o němž již podle přirozených následků, které může každý snadno poznati, podle zvláště vyhlášených předpisů, podle svého zaměstnání a vůbec podle svých zvláštních poměrů mohl nahlížeti, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí, a že tím spáchal, ježto z toho povstalo Ludmile P. těžké ublížení na těle, přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z. (čl. III. vl. nař. Sb. č. 306/1939).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Soud mohl ponechati bez povšimnutí okolnost tvrzenou obhajobou, že obžalovaný koupil pilu bez ochranného krytu od oprávněného živnostníka před účinností vládního nařízení Sb. č. 41/1938, ježto jde o okolnost nerozhodnou pro posouzení věci. Netrpí proto rozsudek v tomto směru zamtkem podle § 281, č. 5 tr. ř.

Ani námitky uplatněné s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. nejsou opodstatněny.

Provozoval-li stěžovatel řezání dříví na své kružní pile po živnostensku — jak zjistil nalézací soud a připouští i zmateční stížnost — bylo zjednati si potřebné znalosti jeho povinností, plynoucí z povahy věci a z ustanovení § 233 tr. z., které praví, že se nikdo nemůže omlouvatí nezalostí zvláštních předpisů, jež je povinen znáti podle svého zaměstnání nebo podle živnosti, kterou provozuje. Bylo proto na stěžovateli, aby si osvojil znalost předpisů, vztahujících se k provozování živnosti řezání dříví na kružní pile, zejména tedy i znalost předpisů vl. nař. Sb. č. 41/1938, a aby vybavil svoji kružní pilu bezpečnostním ochranným opatřením, předepsaným v ustanovení § 89 uvedeného nařízení, jmenovitě aby opatřil spodní část pilníku kotouče pod stolem s obou stran pevnými stěnami, které by dostatečně přesahovaly ozubení a ponechávaly mezi sebou a kotoučem menší mezery. Vzhledem k ustanovení § 233 tr. z. jsou právně bezvýznamné i námitky zmateční stížnosti, že stěžovatel provozuje živnost v zapadlé vesnici s nedostatečným stykem se správními středisky, kde je publikace nařízení zvlášť obtížná, a že mu byl živnostenský list vystaven okresním úřadem v N. v roce 1935, tedy v době, kdy uvedené vládní nařízení neplatilo.

Užíval-li stěžovatel v provozu své živnosti pilu neopatřenou ochranným zařízením, ač byl podle zmíněného nařízení povinen je zříditi, přivodil tím alespoň jednu z příčin, které měly v zápětí nastalý protiprávní výsledek, a nemůže ho proto spoluzavinění jiné osoby, v souzeném případě Ludmily P., zbaviti vlastní zodpovědnosti. Je proto bezvýznamná námitka zmateční stížnosti, že si Ludmila P. způsobila zranění tím, že proti zákazu obešla stěžovatele způsobem, který vylučoval jakýkoliv jeho zásah.

Čís. 7162.

U přestupku podle § 399 tr. z. činí promlčecí doba i při prvním přestoupení tohoto ustanovení jeden rok.

(Rozh. ze dne 24. září 1943, Zm II 307/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti pro zachování zákona, podané generálním prokurátorem v trestní věci proti Adolfu A. a spol., a uznal právem, že byl pravoplatnými rozsudky okresního soudu ze dne 23. října 1942, pokud jím byl obžalovaný Adolf A. ml. podle § 259, odst. 1, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přestupek podle §§ 5, 399 tr. zák., a krajského soudu ze dne 29. dubna 1943, pokud jím bylo zamítnuto odvolání veřejného žalobce do obžalovaného, Adolfa A. ml., porušen zákon v ustanovení § 532 tr. z. ve vztahu k § 399 tr. z.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu ze dne 23. října 1942 byl obžalovaný Adolf A. ml. zproštěn podle § 259, odst. 1, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přestupek podle §§ 5, 399 tr. z., spáchaný tím, že v březnu 1941 v N. zlyl skutek Adolfa A. st., totiž prodej masa z neohledaných dvou vepřů při řeznické živnosti, nastrojil, k němu dal úmyslně podnět, k jeho vykonání nadřezoval úmyslným opatřením vepřů a přispěl k jeho bezpečnému vykonání.

V důvodech tohoto rozsudku zjišťuje okresní soud, že jmenovaný obžalovaný vedl v měsíci březnu 1941 řeznickou živnost svého nemocného otce Adolfa A. st. Začátkem tohoto měsíce koupil obžalovaný Adolf A. ml. od Marie V. dva vepře, které zabil ve svém domě bez zvěrolékařské prohlídky a bez porážkového listu, a maso rozprodal svým zákazníkům (pokud se týče zákazníkům svého otce). Přes toto zjištění okresní soud obžalovaného Adolfa A. ml. zprostil, protože měl za to, že trestnost jeho činu pominula promlčením. Pokud jde o promlčecí dobu podle § 532 tr. z., činí tato doba podle názoru okresního soudu při přestupku podle § 399 tr. zák. půl roku, poněvadž je na tento trestný čin stanovena pouze peněžité pokuta do 2.000 K, trestný čin byl spáchan v březnu 1941, návrh na trestní stíhání obžalovaného Adolfa A. ml. byl učiněn teprve dne 17. října 1941 a obžalovaný byl zodpovědně vyslechnut teprve dne 26. listopadu 1941.

Veřejný žalobce ohlásil z tohoto rozsudku odvolání, v němž uplatňoval důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř. námitkou, že promlčecí doba je u přestupku podle § 399 tr. zák. jeden rok vzhledem k tomu, že vedle peněžitého trestu nastává také ztráta neohledaného masa nebo peněz za ně stržených.

Krajský soud jako odvolací soud pro přestupky zamítl rozsudkem ze dne 29. dubna 1943 odvolání veřejného žalobce, a to, pokud jde o otázku promlčení, s tímto odůvodněním: »Promlčecí lhůta § 532 tr. zák. pro

trestný čin podle § 399 tr. zák. činí šest měsíců, jak správně uvedl první soud, neboť v § 399 tr. zák. je uložen peněžitý trest až do 2.000 K, ztrátu neohledaného masa nebo peněz za ně stržených nelze považovat za ztrátu práv a daných povolení, za což poslednější ovšem nutno vzít zbavení živnosti, v kterémžto případě by ovšem nastoupila promlčecí lhůta jednoho roku. Tato ale v daném případě není, protože posledně uvedený trest nastupuje teprve při třetím odsouzení pro přestupek § 399 tr. zák., obžalovaný byl ale napadeným rozsudkem odsouzen pro tento přestupek teprve po prvé.»

Tím se stalo zproštění obžalovaného Adolfa A. ml. pravoplatným.

Generální prokurátor napadá zmateční stížnosti, podanou podle § 33 tr. ř. na záštitu zákona, uvedené rozsudky, vytýkáje nesprávnost jejich právního názoru o promlčecí době při přestupku podle § 399 tr. zák.

Zmateční stížnost je opodstatněná.

Podle § 399 tr. zák. je trestem za první přestoupení zákazu živnostenského prodeje neohledaného masa — kromě ztráty neohledaného masa nebo peněz za ně stržených — 250 až 2.000 K. Již zde označuje zákon výslovně ztrátu neohledaného masa nebo peněz za ně stržených za trest. Činí tak v soulase s ustanovením § 240, písm. b) tr. zák., který výslovně uvádí propadnutí zboží za jeden z trestů na přečiny a přestupky. Rovněž § 241 tr. zák. považuje propadnutí zboží (pokud se týče peněz za ně stržených) za trest, když stanoví, že peníze, zboží, věci prodejné nebo náradí, pro přečiny nebo přestupky z trestu propadlé, připadají fondu chudých.

Je tedy na první spáchání přestupku podle § 399 tr. zák. stanoven jednak trest propadnutí neohledaného masa nebo peněz za ně stržených, jednak peněžitý trest od 250 do 2.000 K, nebo ve smyslu § 250 tr. zák., podle něhož je zostřením trestu, když se více jednotlivých trestů spojí, peněžitý trest od 250 do 2.000 K zostřený propadnutím neohledaného masa nebo peněz za ně stržených.

Podle § 532 tr. zák. činí promlčecí doba při přečinech nebo přestupcích šest měsíců, je-li na ně v zákoně za nejvyšší trest uloženo zostřené vězení prvního stupně nebo peněžitá pokuta (přes 500 K) až do 2.000 K. Při všech přečinech nebo přestupcích, na které je uložen trest těžší, činí však promlčecí doba jeden rok.

Podle toho činí i při prvním přestoupení ustanovení § 399 tr. zák. promlčecí doba celý rok, neboť je na ně stanoven těžší trest než prostá peněžitá pokuta do 2.000 K.

Odchylným právním názorem obou jmenovaných soudů byl tudíž porušen zákon v ustanoveních uvedených ve výrokové části tohoto rozsudku. Odůvodněné zmateční stížnosti bylo proto vyhověno a podle § 292 tr. ř. uznáno právem, jak se stalo. Toto rozhodnutí nemá účinku na strany.

Čís. 7163.

Správa ústavů, zřízených obcí, okresem nebo zemí k provádění chudinské péče, je obstaráváním prací vlády po rozumu § 101, odst. 2 tr. z.

Úředník okresního úřadu, pověřený svým představeným správou okresního chorobince, je veřejným úředníkem podle § 101, odst. 2 tr. z., i když správu vykonává jako vedlejší zaměstnání za zvláštní odměnu a nebyl pro to zvláště vzat do slibu.

(Rozh. ze dne 30. září 1943, Zm I 588/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 101 tr. z. a přestupkem podle § 20, č. 2 zákona Sb. čís. 241/1922.

Z d ů v o d ů :

Zmateční stížnost namítá k dolíčení důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř., že se obžalovaný nedopustil přisvojování věci patřící obcí okresnímu chorobinci v N. zločinu podle § 101 tr. z., pro nějž byl odsouzen, poněvadž nebyl při výkonu prací (činnosti) v okresním chorobinci úředníkem ve smyslu § 101, odst. 2 tr. z. Tento názor vyvozuje ze skutečnosti, že obžalovaný, účetní adjunkt okresního úřadu, služebně přidělený okresnímu úřadu v N., prováděl na výzvu okresního hejtmana účetní agendu uvedeného chorobince pouze jako vedlejší zaměstnání, že mu zemský úřad povolil vykonávat toto zaměstnání pod podmínkou, že tak bude činit mimo úřední hodiny a bez újmy dosavadních služebních povinností, což obžalovaný činil, a to za odměnu pouhých 560 K čtvrtletně. Od okresního hejtmana nedostal obžalovaný žádné instrukce a nebyl vzat do slibu. Čin obžalovaného mohl prý býti podřaděn jen skutkové podstatě přestupku podle § 461 tr. z., ježto není zjištěno, že věci použité obžalovaným měly cenu přes 2.000 K.

Zmateční stížnosti nelze přiznati úspěch.

Podle rozsudkových zjištění konal obžalovaný z pověření svého představeného okresního hejtmana správu okresního chorobince v N. Jeho činnost spočívala zejména v tom, že vedl účetnictví chorobince, přijímal potraviny dodané do chorobince a vydával je ke spotřebení.

Nalézací soud označuje tuto činnost obžalovaného právem obstaráváním záležitostí vlády mocí veřejného příkazu. Okresní chorobinec v N. byl zřízen — jak vysvítá ze správních pravidel stanovených pro tento chorobinec — jako dobročinný ústav k zaopatření chudých chorých na útraty veřejné. Jeho zřízením a provozem plnil n-ský okres veřejnou chudinskou péči. Péče o chudé je zásadně přenechána obcím jako samostatná působnost obce (čl. V, č. 8 obecního zákona ze dne 5. března 1862, rak. ř. z. č. 18 a § 28, č. 8 zákona ze dne 16. dubna 1864, čes. z. z. č. 7). V soulase s tím byla provedena úprava chudinství v Čechách

chudinským zákonem čís. 59 z roku 1868 (č. 46/1896), čes. z. z. [viz i §§ 22—31 a § 44 domovského zákona (rak. ř. z. č. 105/1863)]. Podle tohoto zákona, nestačí-li k opatření chudinské péče prostředky obecní, má výpomocně nastoupiti okres a dále po případě země. Chudinská péče vyvinutá podle uvedených zákonů obcí, okresem nebo zemí, je částí veřejné správy, čelící následkům nouze, zhoubným nejen pro dotčeného jednotlivce, nýbrž i pro celek. Správa ústavů zřízených k provádění chudinské péče obcí, okresem a zemí je proto obstaráváním věcí vlády po rozumu § 101, odst. 2 tr. z. Podle směrnic daných zemským úřadem v Praze ze dne 19. dubna 1933, č. 189.134 ai 1933, 18 A - 1373 ai 1933 pro další zřizování a provoz chorobinců podporovaných zemí v Čechách — a že o takový chorobinec šlo, vysvětluje z § 2 správních pravidel pro okresní chorobinec v N. — může býti správa takových chorobinců vykonávána úředníky okresního úřadu. Podle zjištění rozsudku byl obžalovaný, účetní adjunkt, pověřen správou uvedeného chorobince svým představeným. Jsou proto splněny pro pojem obžalovaného jako úředníka ve smyslu § 101, odst. 2 tr. z. všechny náležitosti tam stanovené. Nesejde na tom, že obžalovaný vykonával správu chorobince jen jako vedlejší zaměstnání a za odměnu podle jeho názoru nepatrnou, že nedostal instrukce a nebyl zvláště ještě vzat do slibu.

Čís. 7164.

Uživatel vedlejší silnice musí dát podle § 13 d. ř. s. přednost těm vozidlům jedoucím po hlavní silnici, která podle poměru své rychlosti k rychlosti jeho vozidla projedou křižovatkou nebo ústím silnice dříve, než by jimi projelo jeho vozidlo a uvolnilo jízdní dráhu v hlavním směru.

Posouditi tuto okolnost s pečlivostí předepsanou v § 335 tr. z. náleží oběma v úvahu přicházejícím uživatelům silnic.

(Rozh. ze dne 30. září 1943, Zm I 614/43.)

Na křižovatce Bavorské a Kalivodovy ulice v P. došlo ke srážce motorového vozu elektrické pouliční dráhy, jedoucího hlavní ulicí Bavorskou a řízeného obžalovaným A., s vlečným vozem traktoru, řízeného obžalovaným B. a jedoucího přes křižovátku vedlejší ulicí Kalivodovou. Při tom byla jedna osoba zraněna těžce, jedna lehce.

Nalézací soud, jemuž se, jak uvádí v rozsudku, nepodařilo bezpečně zjistiti, na jakou vzdálenost se oba řidiči spatřili nebo mohli spatřiti a zda a kdy dávali výstražná znamení, uznal oba obžalované vinnými přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z. (čl. III. vl. nař. Sb. č. 306/1939).

Pokud jde o obžalovaného B., uvedl v důvodech rozsudku: »Nalézací soud dospěl k přesvědčení, že vinu na nehodě má především řidič traktoru obžalovaný B., který proti ustanovení § 13 d. ř. s. nedal přednost v jízdě kolejovému vozidlu, jedoucímu hlavním směrem a pohybujícímu se mnohem rychleji než traktor jím řízený, ať již přijíždějící vlak elektrické dráhy spatřil na vzdálenost 100 m, či 70 m, či 30 m.

Kdyby byl totiž tento obžalovaný dbal uvedeného předpisu dopravního řádu silničního, nebyl by se vystavoval nebezpečí střetnutí svého vozidla s přijíždějícím elektrickým vlakem a nebyl by ohrozil tělesnou bezpečnost chodců i osob jedoucích v elektrické tramvaji.

Jestliže tedy proti ustanovení § 13 d. ř. s., který musel jako řidič znáti, pokračoval v jízdě, ač viděl s pravé strany přijížděti tramvaj, spoluzavinil srážku obou vozidel. Tím je dána příčinná souvislost mezi jeho nedbalým jednáním a souzenou dopravní nehodou.»

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnosti obžalovaných A. a B. do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z důvodů:

Zmateční stížnosti obžalovaného B. je nutno přisvědčit, pokud s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. dovozuje, že přednost v jízdě stanovená v § 13 d. ř. s. neznamená, že uživatel vedlejší silnice (jízdní dráhy, ulice) musí nechat přejet všechna vozidla jedoucí po hlavní silnici, bez ohledu na to, jak jsou v okamžiku, kdy sám vjíždí na křižovátku nebo do ústí silnice, vzdálena od těchto míst. Uvedený předpis nutno vykládat tak, že musí dát uživatel vedlejší silnice přednost těm vozidlům jedoucím po hlavní silnici, která podle své rychlosti a podle rychlosti jeho vozidla, je-li rovněž v pohybu, bezpečně projedou křižovatkou nebo ústím silnice dříve, než by tak učinil on se svým vozidlem a než by je zase uvolnil pro provoz v hlavním směru. Posoudit tuto okolnost náleží uživateli vedlejší silnice (a stejně ovšem i v úvahu přicházejícímu uživateli hlavní silnice) s pečlivostí předepsanou v ustanovení § 335 tr. z. Jeho zavinění v tomto směru zakládá proto jak okolnost, že vůbec neuvažoval o tom, zda křižovatkou nebo ústím silnice projede bezpečně dříve on, nebo vozidlo pohybující se právě po hlavní silnici (nedbalost nevědomá), tak okolnost, že o tom sice uvažoval, ale mýlil se (ovšem zaviněně) v odhadu nebo v jeho předpokladech, jimiž jsou vzdálenosti, které zbývalo oběma vozidlům projet, rychlosti obou vozidel a pod. (nedbalost vědomá).

V souzeném případě je nepochybné, že stěžovatel jednal nedbale, ať už nevědomě, nebo vědomě, když se pustil přes křižovátku širokou 15 m s vozidlem značné délky (sám uvádí asi 12 m), jedá sám malou rychlostí a nemoha ji v případě potřeby rychle zvýšit, třeba byla elektrická tramvaj jedoucí po hlavní silnici vzdálena i 100 m, pohybovala se však značnou rychlostí. Stěžovatel mohl a měl při náležitě opatrnosti nahlížet, že se svým dlouhým, pomalu se pohybujícím vozidlem nepřejede přes křižovátku a neuvolní jízdní dráhu pro jízdu po hlavní silnici dříve, než na křižovátku dojede elektrická tramvaj přijíždějící značnou rychlostí. Měl proto před křižovatkou zastavit a nechat vlak pouliční dráhy přejet. Že pak stěžovatel při náležitě opatrnosti mohl a měl nahlížet, že, ne učiní-li tak, může dojít ke srážce mezi jeho vozidlem a vlakem pouliční dráhy a tím k ohrožení osob jedoucích ve vozech pouliční dráhy nebo

jdoucích po ulici, je vzhledem ke zjištěné situaci nepochybné. Způsobil-li však stěžovatel svým zjištěným jednáním jednu z příčin, bez níž by bylo k nehodě nedošlo, nemůže ho zbavit odpovědnosti za toto jeho vlastní zavinění, že snad k nehodě nemuselo dojít, kdyby byl obžalovaný A. jako řidič motorového vozu elektrické pouliční dráhy včas zabrzdil, pokud se týče zastavil ještě před křižovatkou.

Vzhledem k zásadě o příčinné souvislosti, obsažené v § 134 tr. zák. a platné pro celý obor trestního práva, nemůže stěžovatele zbavit odpovědnosti ani okolnost, že vlak elektrické pouliční dráhy dostal pro prudké zabrzdění smyk a že se tím snad i jeho rychlost ještě zvýšila, protože šlo jen o vedlejší příčinu, přivoděnou stěžovatelovým činem. Vždyť obžalovaný A. zabrzdil prudce jen proto, že stěžovatel vjel na křižovátku a zatarasil mu cestu. Nutno ještě dodat, že je pro poskytnutí přednosti v jízdě rozhodná jediná okolnost, zda vozidlo jedoucí po hlavní silnici přejede křižovatkou nebo ústím silnice dříve, než by tak mohlo učinit vozidlo jedoucí po vedlejší silnici, a to podle způsobu a rychlosti své jízdy, a nikoli okolnost, že snad vozidlo jedoucí po vedlejší silnici přejede přes křižovátku nebo ústí silnice před vozidlem jedoucím po hlavní silnici jen proto, že toto vozidlo zpomalí včas svou jízdu nebo dokonce zastaví. Nálezací soud proto nepochybil, když uznal stěžovatele vinným přečinem podle § 335 tr. z.

Čís. 7165.

Osoby zaměstnané při domácích pracích nemusí nepřetržitě bdít nad dítětem útlého věku. Nelze označiti za nedbalé, ponechají-li je pro výkon svého zaměstnání bez dozoru na ne příliš dlouhou dobu.

Jde však o zavinění podle § 335 tr. z., ponechá-li matka své dvouleté dítě téměř po tři hodiny bez dohledu, vzdálivši se za zábavou.

(Rozh. ze dne 30. září 1943, Zm II 242/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, pokud jím byla obžalovaná podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěna obžaloby pro přečin podle § 335 tr. z., zrušil rozsudek v napadené části a uznal obžalovanou vinnou přečinem podle § 335 tr. z., který spáchala tím, že se dne 20. listopadu 1942, nechavši svou dvouletou dceru Evu téměř po tři hodiny bez dozoru ve svém bytě, dopustila opominutí, o němž mohla už podle jeho přirozených následků, které může každý snadno poznati, nahlédnouti, že se jím může způsobiti nebezpečnost pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí, a z něhož skutečně též povstala smrt její dcery Evy.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňující důvod zmátečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. je opodstatněná.

Napadený rozsudek zjistil, že obžalovaná dne 20. listopadu 1942 opustila kolem dvacáté hodiny svůj byt a zanechala v něm svou dvouletou dcerku Evu, spící v kočárku, úplně samotnu. Odešla do kina a vrátila se kolem tří čtvrtí na tříadvacátou hodinu, kdy se vrátil domů též její bratr Stanislav A. Při návratu zjistil A., že v době jejich nepřítomnosti vznikl oheň v sušených bylinách, uskladněných ve světnici, v níž ležela dcerka obžalované, a to od zápalky, kterou ve světnici odhodil už před odchodem z domu. Jak dále zjistil napadený rozsudek, uhasil obžalovaný Stanislav A. ihned oheň, ale u dcery obžalované byla zjištěna smrt otravou kyslíčným uhelnatým, jenž se za ohně tvořil.

V tomto ději neshledal napadený rozsudek u obžalované skutkovou podstatu přečinu podle § 335 tr. z., neboť jednak prý nevěděla o odhození zápalky bratrem a proto nemohla ani předvídat vznik ohně od ní, jednak prý není příčinná souvislost mezi opominutím obžalované a nastalým výsledkem. Tento právní názor napadeného rozsudku je však mylný, jak právem uplatňuje zmáteční stížnost.

Je zcela nepochybné, že bylo u obžalované nedbalostí ponechati dvouleté dítě na dobu téměř tří hodin úplně samotné v bytě. Dítě uvedeného stáří není vůbec schopné se samo zachrániti, vznikne-li nebezpečí, a je přece možné, že v tak dlouhé době může z různých příčin vzniknouti nebezpečí pro jeho život neb aspoň zdraví.

Nelze sice, zvláště od osob zaměstnaných při domácích pracích, žádati, aby nepřetržitě bděly nad dítětem uvedeného stáří. Nutno připustiti, aby někdy nechaly dítě bez dozoru, aniž by bylo možno jejich opominutí označiti nedbalým. Leč tato výjimka má své meze, neboť ji lze připustiti jediné pro výkon zaměstnání a zejména na dobu ne příliš dlouhou. V souzeném případě však se obžalovaná vzdálila za zábavou, ne tedy k výkonu zaměstnání, a na dobu téměř tří hodin, tedy na dobu příliš dlouhou. Bylo proto její jednání nedbalé, a to i v tom případě, že si neuvědomila neopatrnost svého počínání. Pro naplnění pojmu nedbalosti obžalované je nerozhodné, jak právem uvádí zmáteční stížnost, že nemohla předpokládati právě vypuknutí ohně od zápalky, odhozené bratrem, když mohlo nebezpečí pro zdraví a život dítěte vzniknouti za uvedených okolností i z různých jiných příčin a obžalovaná si tuto možnost mohla při náležité dbalosti a pozornosti uvědomiti. To platí i v případě, že nevěděla o odhození zápalky, neboť je nerozhodné, zda mohla předvídati toto určité nebezpečí vzniku ohně, právě jen z odhozené zápalky.

Že bylo opominutí obžalované v příčinné souvislosti se smrtí její dcery, je rovněž podle zjištění napadeného rozsudku nepochybné, neboť kdyby nebyla opominula vykonávati dozor na své dítě a nenechala je samotné, byla by přišla na vznik ohně, zabránila by dalšímu setrvání dcery v místnosti a tím otravě dítěte. Bylo proto zanedbání povinné péče o dítě jednou z příčin jeho smrti. K přičtení trestného výsledku se nevyžaduje, aby nastal výhradně z pachatelova konání nebo opominutí, nýbrž stačí, vyvolal-li pachatel i jen jedinou z více podmínek nastalého výsledku.

Čís. 7166.

Soudce, jenž se zúčastnil hlavního přelíčení, při němž se svědek dopustil trestného činu, není vyloučen z účasti na trestním řízení, vedeném pak proti svědkovi pro tento trestný čin.

(Rozh. ze dne 5. října 1943, Zm I 575/43.)

Nalézací soud uznal obžalovanou vinnou zločinem křivého obvinění podle § 209 tr. z. a zločinem křivého svědectví podle §§ 197, 199, písm. a) tr. z., které spáchala tím, že dne 26. února 1942 obvinila při hlavním přelíčení, konaném v trestní věci proti jejímu manželovi pro zločin podle § 81 tr. z., četnického strážmistra Václava P. z vymyšleného zločinu zneužití moci úřední a že při témže hlavním přelíčení vydala křivé svědectví.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalované do tohoto rozsudku krajského soudu, pokud jí byla uznána vinnou zločinem křivého obvinění podle § 209 tr. z., zrušil uvedený výrok a zprostil obžalovanou podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby pro onen zločin, zamítl však zmáteční stížnost obžalované, pokud směřovala proti výroku o vině stěžovatelky zločinem podvodu křivým svědectvím podle §§ 197, 199, písm. a) tr. z.

Z důvodů:

Zmateční stížnost spatřuje důvod zmátečnosti podle § 281, čís. 1 tr. ř. v tom, že se rozhodování zúčastnil vyloučený soudce, to jest s. r. Dr. Jan R., který byl svědkem trestných činů obžalované, o něž jde v souzené trestní věci.

Na odůvodnění této výtky uvádí, že se s. r. Dr. Jan R. zúčastnil (dne 26. února 1942) jako předseda senátu rozhodování věci, během něhož obžalovaná spáchala trestné činy kladené jí za vinu.

Zmateční stížnost je bezdůvodná.

Podle § 68, odst. 1, čís. 1 tr. ř., o kterýžto případ podle výtky zmáteční stížnosti jde, je vyloučen z působnosti jako soudce ten, kdo mimo své výkony služební byl svědkem trestného činu, o nějž jde. Tento důvod vyloučení je tedy podle výslovného ustanovení zákona dán jen v tom případě, když soudce mimo své výkony služební byl svědkem trestného činu, o nějž jde, a nespadá tedy pod tento předpis případ, kdy soudce byl svědkem trestného činu, o nějž jde, při výkonu svého úřadu, zejména při hlavním přelíčení (§ 277—279 tr. ř.).

Jak podle tvrzení zmáteční stížnosti, tak i podle obsahu spisů byly trestné činy spáchány dne 26. února 1942 při hlavním přelíčení, jehož se zúčastnil s. r. Dr. Jan R. jako předseda senátu, takže se stal svědkem těchto trestných činů při výkonu svého úřadu, a proto tato okolnost nespadá pod ustanovení § 68, odst. 1, čís. 1 tr. ř. Účast s. r. Dr. Jana R. při rozhodování souzené věci není tedy vytýkaným důvodem zmátečnosti.

Čís. 7167.

Ridič automobilu, který podle § 10, odst. 4 d. ř. s. předjíždí po levé straně vlak pouliční dráhy, stojící ve stanici, musí počítati s možností, že některý cestující bude přecházet jízdní dráhu před stojícím vlakem. Musí proto podle toho upravit svou jízdu.

(Rozh. ze dne 6. října 1943, Zm II 291/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle § 335 tr. z., zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, napadající rozsudek z důvodů zmátečnosti podle § 281, čís. 5, 9, písm. a) tr. ř., nelze upřítí oprávnění, již pokud s hlediska posléze uvedeného důvodu zmátečnosti namítá nesprávné právní posouzení věci.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný dne 18. srpna 1942 předjížděl osobním policejním autem v N. na r-ské ulici po levé straně vlak elektrické dráhy, stojící na zastávce, rychlostí 25 km/hod. a při tom zachytil a těžce zranil čtrnáctiletého Libora P-a, který, vystoupiv z vozu elektrické dráhy, nevyčkal jejího odjezdu a chtěl běžeti dále na protější stranu a tak vběhl obžalovanému do jízdní dráhy.

V tomto zjištěném skutkovém ději neshledal nalézací soud skutkovou podstatu zažalovaného přečinu proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z. ve znění čl. III. vl. nař. Sb. č. 306/1939, ježto dospěl k závěru, že obžalovaný dával včas výstražná znamení a mimo to jel rychlostí 25 km v hodině, tedy rychlostí přiměřenou, takže nezanedbal povinnosti uložené mu dopravními předpisy. Dále odůvodňuje soud svůj zprošťující výrok tím, že obžalovaný nemohl počítati s možností, že mu někdo může přijít do jízdní dráhy, zejména v dnešní době za dokonalých a přísných předpisů, kdy se veřejnost a také mládež stále ve školách pečlivě napomíná a poučuje o tom, čeho všeho je nutno dbáti a jak si počínati při přecházení jízdní dráhy, a kdy jsou všude vyznačeny přechody, nýbrž že mohl naopak počítati s tím, že nikdo nebude přecházeti jízdní dráhu v době, kdy stojí na kolejích vozy elektrické dráhy.

Z těchto úvah dospěl nalézací soud k závěru, že k nehodě došlo jen nedbalostí poškozeného Libora P-a.

Zmateční stížnost státního zastupitelství namítá právem s hlediska důvodu zmátečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., že je nesprávný závěr nalézacího soudu, že k nehodě a s tím spojenému těžkému poškození Libora P-a na těle došlo jen P-ovou nedbalostí a že na něm obžalovaný nemá žádné viny.

I když se připustí, že byly v souzeném případě splněny podmínky ustanovení § 10, odst. 4 d. ř. s. (vl. nař. ze dne 27. září 1939, Sb. č. 242/1939), za nichž smí řidič auta předjížděti vlaky elektrické dráhy po levé straně, nelze přisvědčiti nalézacímu soudu, že obžalovaný nemusel počítati s tím, že chodci budou přecházeti jízdni dráhu před stojící tramvají. Nejvyšší soud jako soud zrušovací dovodil v rozhodnutí čís. 4977 Sb. n. s., že řidič auta musí počítati s tím, že podle zkušeností obecnostvo, spěchající na druhou stranu jízdni dráhy, nevyčká odjezdu vlaku elektrické dráhy.

I když možno připustiti, že nově vydanými předpisy o řízení dopravy, přísným dohlížením na jejich dodržování, jakož i poučováním obecnostva stoupla dopravní kázeň, nebyly přece jenom vymýceny zjevy, že jednotlivci nedbají vydaných předpisů, a nemohl tudíž obžalovaný, který se jako člen bezpečnostní stráže mohl nejlépe o tom přesvědčiti, spoléhati na to, že nikdo nebude přecházeti dráhu v době, kdy na kolejích stojí vlak. Byly proto dány v souzeném případě náznaky, které zprostředkovaly poznání, že může dojít k neopatrnosti chodce, které bude obžalovaný nucen neočekávaně čeliti, a byla tu tudíž dána možnost konkrétního nebezpečí. Byl proto obžalovaný, který si při náležitě pozornosti mohl a tudíž měl uvedené nebezpečí uvědomit, povinen zařídit svou jízdu tak, aby i při náhlém objevení se Libora P. v jízdni dráze mohl auto jím řízené zastavit před takto se objevivší překážkou. Není pochybností o tom, že by při menší rychlosti auta a tím přivoděné možnosti jeho zastavení nebylo ke srážce buď vůbec došlo nebo že by její následky byly menší.

Z uvedeného plyne, že rychlost 25 km/hod., jakou jel obžalovaný, nebyla v souzeném případě přiměřená okolnostem. I když nutno v obou těchto směrech přisvědčiti zmateční stížnosti státního zastupitelství, že nalézací soud nesprávně posoudil otázku nedbalosti, nelze rozhodnouti ve věci samé, neboť na podkladě zjištění napadeného rozsudku nelze vyřešiti otázku, zda je jednání obžalovaného v příčinné souvislosti s výsledkem. — — —

Čís. 7168.

Škodou ve smyslu § 85, písm. a) tr. z. je rozdíl mezi cenou, jakou měla poškozená věc před činem a jakou má tato věc (její nepoškozená část) po činu, byl i již jen pro použití k jinému účelu.

Jen při úplném zničení se škoda rovná ceně věci před zničením.

(Rozh. ze dne 6. října 1943, Zm II 309/43.)

Obžalovaný, který žije v nepřátelství s manžely P., přiblížil se nepozorovaně k Jarmile P-ové, když se večer procházela městem v novém zimním plášti, a polil jí plášť ze zadu roztokem kyseliny sírové. Kyselinou byly poškozeny i punčochy, vysoké boty a rukavice Jarmily P-ové. Když pak matka Jarmily P-ové ořepávala po návratu své dcery z procházky postříkaný plášť, byla postříkána kyselinou ve tváři a popálena.

Nalézací soud zjistiv, že měl plášť cenu asi 2.000 K a že tedy celková škoda, přihlíží-li se k ceně punčoch 30 K a bot 200 K, přesahuje 2.000 K, uznal obžalovaného vinným zločinem veřejného násilí zlomyslným poškozením cizího majetku podle § 85, písm. a) a b) tr. z.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací částečně vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu, zrušil rozsudek ve výroku, jímž byl čin obžalovaného kvalifikován též jako zločin podle § 85, písm. a) tr. z., ve výroku o trestu a ve výroci s ním souvisících a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl, dbaje při tom pravoplatného odsouzení obžalovaného pro zločin podle § 85, písm. b) tr. z. Jinak zmateční stížnost zamítl.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost je oprávněna, pokud směřuje proti podřadění činu kvalifikaci podle § 85, písm. a) tr. z. a pokud s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř. vytýká neúplnost rozsudkovému výroku, že škoda přesahuje 2.000 K.

Stěžovatel vytýká právem, že nalézací soud nepřihlédl k výpovědi svědkyně Emilie R-ové, že z nepoškozených částí pláště zhotovila dětský kabát. Tato okolnost má význam pro posouzení výše škody. Škodou ve smyslu § 85, písm. a) tr. z. je rozdíl mezi cenou, jakou měla poškozená věc před činem a jakou má po činu. Jen tehdy, byla-li věc úplně zničena, rovná se škoda ceně věci před zničením. Byla-li však věc jen poškozena, i když je poškození takové povahy, že věci nemůže být použito k původnímu účelu, může-li se však přesto použití části věci k jinému účelu, nutno hodnotu nepoškozené části odečíst od celkové hodnoty věci před poškozením. V tomto případě se tedy výše škody rovná rozdílu mezi hodnotou věci před poškozením a hodnotou použitelných částí věci po poškození.

Zmateční stížnost je proto v tomto směru oprávněna, a poněvadž nalézací soud vzal za přitěžující okolnost dvojí (zločinnou) kvalifikaci, bylo zmateční stížnosti v tomto směru vyhověno, aniž se bylo třeba zabývat dalšími jejími námitkami, napadajícími již vesměs jen výši způsobené škody, a bylo rozhodnuto, jak je uvedeno ve výroku.

Čís. 7169.

Ke vzájemnému poměru ustanovení § 17, odst. 1 zákona o ochraně cti a § 40 zákona o tisku.

Ustanovení § 17, odst. 1 zákona o ochraně cti o zániku stíhacího práva platí i pro stíhání přestupku zanedbání povinné péče podle § 4 zák. Sb. č. 124/1924.

Zúčastněné osobě (§ 12, odst. 3 zák. Sb. č. 124/1924) nelze přiznati

útraty spojené s podáním odvodního spisu na zmatečnou stížnost soukromého žalobce, podala-li jej až po uplynutí lhůty, platné pro obviněného.

(Rozh. ze dne 7. října 1943, Zm I 116/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost soukromých žalobců do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle §§ 1, 2, 3 zák. Sb. č. 108/1933 a podle § 1 zák. Sb. č. 124/1924 ve znění vyhlášky Sb. č. 145/1933, pokud se týče pro přestupek podle § 4 posléz uvedeného zákona, a uznal soukromé žalobce povinnými nahradit rukou společnou a nerozdílnou podle § 390, odst. 2 tr. ř. náklady zrušovacího řízení a podle § 393, odst. 3 tr. ř. nahradit obžalovanému útraty jeho obhajování ve zrušovacím řízení a vlastníku a vydavateli periodického tiskopisu útraty jeho právního zastoupení ve zrušovacím řízení vyjma útraty spojené s podáním odvodního spisu.

Důvody:

Společně provedená zmatečná stížnost soukromých žalobců, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř., není opodstatněna.

Podle § 17, odst. 1 zák. Sb. č. 108/1933 je stíhání trestného činu soukromou žalobou vyloučeno, jestliže osoba oprávněná k soukromé žalobě nepodala soudu žádost za trestní stíhání do dvou měsíců od té doby, kdy se dověděla o činu a osobě vinníkově.

Podle zjištění napadeného rozsudku dlužno začátek uvedené lhůty klásti u soukromého žalobce Jana P. na den 25. května 1942, u soukromé žalobkyně Milady O. na dny svatodušních svátků 1942, tedy nejpozději na konec května 1942. Návrhy soukromých žalobců na stíhání obžalovaného, učiněné dne 12. srpna 1942, byly tedy opožděné. Nalézací soud zprostil proto obžalovaného podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle §§ 1, 2, 3 zák. Sb. č. 108/1933 a § 1 zák. Sb. č. 124/1924, pokud se týče pro přestupek podle § 4 posléz uvedeného zákona.

Zprostil tudíž obžalovaného z důvodu zániku soukromého žalobního práva pro uplynutí žalobní lhůty.

Zmatečná stížnost soukromých žalobců napadá tento závěr z důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř. Domnívá se, že je tento závěr právně mylný, poněvadž promlčecí lhůta činí podle ustanovení § 40 tiskového zákona rak. ř. z. č. 6/1863 šest měsíců.

Z obsahu této námítky plyne, že zmatečná stížnost směřuje dva různé důvody zániku trestnosti. Nemůže mít úspěch již proto, že dokazováním, že dosud neuplynula promlčecí lhůta, nedolichuje, že dosud neuplynula ani žalobní lhůta. Z toho je dále zřejmé, že ustanovení § 17, odst. 1 zák. Sb. č. 108/1933 neodporuje ustanovení § 40 zák. rak. ř. z. č. 6/1863, neboť upravuje zcela odlišný důvod zániku trestnosti ublížení na cti.

Pokud se zmatečná stížnost snaží dovodit, že žalobní právo nezaniklo aspoň co do přestupku zanedbání povinné péče podle § 4 zák. Sb. č. 124/1924 ve znění vyhlášky Sb. č. 145/1933, ježto tu nejde o trestný čin podle zákona o ochraně cti, u něhož proto podle názoru zmatečné stížnosti nepatří ustanovení tohoto zákona a tudíž ani ustanovení uved. § 17, nemůže mít úspěch z důvodů, uvedených v rozhodnutí čís. 5670 Sb. n. s., v nichž bylo obsírně dovoděno, proč ustanovení zákona o ochraně cti platí i pro uvedený přestupek.

Platí proto i pro jeho stíhání ustanovení § 17, odst. 1 zák. Sb. č. 108/1933 o prekluzi stíhacího práva v dvouměsíční lhůtě, běžící ode dne, kdy se uražený dověděl o osobě pachatelově a jeho činu.

Nalézací soud proto nepochybil, když obžalovaného osvobodil ve všech směrech, tedy i ve směru přestupku podle § 4 zák. Sb. č. 124/1924, shledal-li předpoklady pro ztrátu stíhacího práva ve smyslu § 17, odst. 1 zák. Sb. č. 108/1933.

Zmatečná stížnost byla proto zamítnuta.

Rozhodnutí o povinnosti nahradit náklady zrušovacího řízení a útraty obhajování obžalovaného je odůvodněno ustanovením § 390, odst. 2, § 393, odst. 3 tr. ř.

Nebylo však vyhověno žádosti zúčastněné osoby — vlastníka a vydavatele periodického tiskopisu —, aby jí byly přisouzeny útraty spojené s podáním odvodního spisu na zmatečnou stížnost soukromých žalobců.

Řečené právo těchto osob tkví v ustanovení § 12, odst. 3, věta 2 zák. Sb. č. 124/1924. Podle něho mohou zúčastněné osoby odporovat i jiným částem rozsudku, než kterými jim bylo uloženo ručení, a to týmiž oprávněnými prostředky jako obviněný, a i proti jeho vůli, avšak toliko ve lhůtě platné pro obviněného.

V souzeném případě počala běžeti lhůta osmi dnů (§ 285, odst. 1 tr. ř.) k podání odvodu dne 17. prosince 1942, kdy bylo vyhotovení zmatečné stížnosti doručeno obhájci obžalovaného. Poněvadž odvod zúčastněné osoby došel soudu teprve dne 22. května 1943, stalo se to po projití uvedené lhůty, tedy opožděně. Proto k němu nemohlo být přihlíženo při rozhodování o útratové otázce.

Je tudíž žádost vlastníka a vydavatele periodického tiskopisu za přisouzení útrat právního zastoupení ve zrušovacím řízení odůvodněna potud, pokud jde o jeho jiné útraty vzniklé mu ve zrušovacím řízení, než které mu vznikly podáním odvodního spisu.

Čís. 7170.

Převzetím léčení nemocného vzhází lékaři povinnost poskytnouti mu včas lékařskou péči ať už osobně, nebo prostřednictvím jiného lékaře, kterého pověří svým zastoupením.

K závěru o kausalitě (§ 134 tr. z.) mezi jednáním (opominutím) a škodným výsledkem je třeba nejen zjištění, že byl tímto jednáním (opominu-

tím) přivoděn stav, z něhož zlo obyčejně povstává nebo může snadno povstat, nýbrž i zjištění, že z něho toto zlo skutečně nastalo.

(Rozh. ze dne 7. října 1943, Zm I 782/43.)

Matka osmiměsíčního dítěte vzkázala dne 9. srpna 1942 ráno obžalovanému, praktickému lékaři v S., aby hned přišel k jejímu dítěti do N., že je těžce nemocné. Vzkaz přijala v nepřítomnosti obžalovaného jeho služebná a vyřídila mu dopoledne, že má přijít k nemocnému dítěti do N., jakmile bude mít čas. Obžalovaný se téhož dopoledne setkal s Dr B-em, rovněž lékařem v S., a řekl mu, když od něho zvěděl, že jede do N. k nemocnému, že tam měl také jet k nemocnému, že však nejel, ježto nemá dosti benzínu. Dr B. se mu nabídl, že se na jeho nemocného v N. podívá, a chtěl, aby mu řekl jméno. Když mu obžalovaný sdělil, že si jméno nepamatuje, ale že je má doma zapsáno, prohlásil Dr. B., že se v N. zeptá, kdo obžalovaného volal. Obžalovaný na to prohlásil, že se ho v poledne zeptá, o jaký případ šlo. Dr. B. se však v N. nepodařilo nalézt nemocného, k němuž byl obžalovaný volán, a obžalovaný se ho již neptal, jak pořídil. Teprve když ho matka dítěte opět volala dne 11. srpna 1942, navštívil obžalovaný téhož dne nemocné dítě; zjistiv u něho těžký zápal plic, předepsal příslušný lék a zábal a oznámil, že přijde opět dne 13. srpna 1942, leda by se stav dítěte zhoršil. Dne 12. srpna 1942 nastalo zhoršení a Dr B., jehož matka dítěte telefonicky přivolala, když se nemohla dovolat obžalovaného, nařídil převoz nemocného dítěte do nemocnice, kde dítě téhož dne zemřelo na zánět plic.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným, že dne 9. srpna 1942 v S. nedbalým výkonem lékařského povolání, zejména opominutím včasné prohlídky a diagnosy u nemocného, podnikl jednání, resp. dopustil se opominutí, o němž mohl podle zvláště vyhlášených předpisů, podle svého povolání a vůbec podle svých zvláštních poměrů nahlédnouti, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí, při čemž z toho povstala smrt E. M-ové, a že tím spáchal přečin podle § 335 tr. z.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu, zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a uložil nalézacímu soudu, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Stěžovatel není v právu, pokud vytýká, že první soud shledal jeho jednání (opominutí) nedbalým.

Zmateční stížnost nepopírá, že obžalovaný převzal nemocné dítě v ošetřování. Namítá, že stěžovatel splnil povinnost, která mu z toho vzešla jako lékaři, tím, že nemohla pro nedostatek benzínu podniknout cestu na místo, kam byl objednan, odevzdal případ jinému lékaři, který měl v téže obci pacienty a téhož dne je navštívil.

Podle zjištění nalézacího soudu setkal se stěžovatel toho dne, kdy byl volán k nemocnému dítěti do N., s jiným místním lékařem, od něhož se dověděl, že jede k nemocným do téže obce. Obžalovaný na to prohlásil, že tam měl rovněž jet k nemocnému, že však nejel, ježto nemá benzin k pohonu auta. Onen lékař — MUDr B. — se stěžovateli nabídl, že se podívá na jeho pacienta, a požádal ho o sdělení jeho jména. Stěžovatel odpověděl, že z paměti neví jméno, načež mu Dr B. slíbil, že se v N. zeptá, kdo stěžovatele volal. Obžalovaný pak prohlásil, že se v poledne zeptá Dr B., o jaký případ jde.

Převzetím případu, o nějž jde, vzešla obžalovanému povinnost poskytnout pacientu včas lékařskou péči, ať už osobně, či prostřednictvím jiného lékaře pověřeného zastoupením. Tuto povinnost pozorného a pečlivého ošetření obžalovaný nesplnil, nýbrž podstatně zanedbal. Především nesdělil Dr B-ovi ani jméno pacienta, ba ani mu neučinil jiné bližší údaje, jimiž by mu usnadnil vyhledávání toho, kým byl objednan k lékařské pomoci. Přijal sice slib Dr B-a, že navštíví i jeho pacienta, avšak zároveň ujednal s jmenovaným lékařem, že se ho po návratu dotáže, jak věc dopadla. Z toho je patrné, že nepověřil jmenovaného lékaře svým zastupováním tak, že by mu vůbec odevzdal svůj případ, nýbrž nejdříve s ním ujednal, že ho zastoupí při první návštěvě. Tím se ovšem obžalovaný nezbavil odpovědnosti za splnění povinnosti lékaře vůči převzatému pacientovi. Jestliže obžalovaný projevil vůči jmenovanému lékaři, že se ho dotáže po návratu o stavu věci, nemohl z prohlášení tohoto lékaře, že se podívá na jeho případ, usuzovat, že převzal tohoto pacienta vůbec do své péče. To tím méně, když Dr B-ovi nijak neoznačil svého pacienta, nýbrž se omezil na povšechné sdělení, že má v N. případ. Tím, že se stěžovatel vůbec nestaral dále o věc, nýbrž navštívil nemocného teprve třetí den, a to na nové vyzvání, způsobil, že se tomuto nemocnému dostalo ošetření teprve dne 11. srpna 1942. V důsledku toho nebyl nemocný, kterým bylo v tomto případě osmiměsíční dítě, stížené zánětem plic, včas léčen vůbec, jak to vyžadovala povaha nemoci. Při tom byla potřeba včasného zákroku naznačena obžalovanému, jak správně dovodil první soud, vyřízeným mu obsahem vzkazu a okolnostmi, za kterých byl volán k nemocnému. Skutečná škoda na zdraví ve smyslu § 358 tr. z. vzešla nemocnému již tím, že jeho rodinní příslušníci, důvěřující, že obžalovaný nemocného navštíví, byli zdrženi v tom, aby se poohlédli po jiné lékařské pomoci, čímž byli připraveni o možnost lékařské péče.

Právem však vytýká zmáteční stížnost, že nalézací soud dospěl na právně mylném i skutkově nedostatečném podkladu k závěru o příčinné souvislosti mezi stěžovatelovým opominutím a smrtí nemocného dítěte.

Nalézací soud dovodil tuto příčinnou souvislost na podkladě těchto zjištění a úvah: »Příčinou smrti byl zápal plic nebo křeče zvané status thymico-lymphaticus. Tyto křeče, byly-li zde, byly vyvolány zápallem plic. Smrt povstala z toho onemocnění, pro které se matka dítěte dožadovala už dne 9. srpna 1942 lékařské pomoci, která však byla obžalovaným poskytnuta teprve dne 11. srpna 1942. Není v moci lékařské vědy a umění v každém případě a za každých okolností potírat smrt s plným úspěchem.

Úkolem jejím je pokud možno závčas učinit vše, co by mohlo odvrátit smrt, zejména snažit se určit nemoc a zvolit přiměřený postup směřující k uzdravení. Při omezených možnostech a zkušenostech lékařské vědy není vždy možné vyjádřit se s plnou jistotou, zda by nastala či nikoliv smrt, kdyby se nemocnému dostalo lékařské pomoci. Rozhodují totiž i různé okolnosti nezávislé na zákroku, jako osobní odolnost postiženého, prudkost nemoci, náhodné komplikace či náhodné zlepšení. Ani v tomto případě nelze s určitostí tvrdit, zda by byla bývala pacientka včasným lékařským zákrokem zůstala zachována při životě či nikoliv. Rozhodným však je, zda tu byla při včasném lékařském zákroku možnost, »aby nemoc ta byla lékařsky potírána a tím možná smrt z ní odvarována aspoň na nejmenší, lékařské vědě a ostatním okolnostem odpovídající možnost« (patrně míru). Podle přesvědčení nalézacího soudu byla zde tato možnost, neboť včasnější prohlídkou dítěte na začátku nemoci, tedy za příznivějších podmínek k léčení, mohla být zmírněna možnost úmrtí dítěte, i když není jisto, zda by byla smrt též odvrácena.

Podle toho, co bylo uvedeno, nalézací soud vycházejí z povšechné povahy onemocnění, o které jde, jakožto onemocnění, které je nebezpečné, avšak není absolutně smrtelné, dovodil v podstatě jen, že povaha této nemoci nevylučuje možnost jejího úspěšného potírání, že tu proto v tomto případě byla jakási možnost docílení příznivého léčebného výsledku a že obžalovaný opominutím včasného zákroku, kterým byl ponechán volný průběh nemoci, zvýšil nebezpečí, které dítěti hrozilo z této nemoci.

Právně vytyká zmáteční stížnost (§ 281, čís. 9, písm. a), 10 tr. ř.), že k závěru o kauzalitě mezi závadným jednáním neb opominutím a výsledkem nestačí předpoklad objektivní nebezpečnosti tohoto jednání, pokud se týče jen zmíněná, prvním soudem vyslovená povšechná (theoretická, pomyslná) možnost.

K opodstatnění závěru o kauzalitě (§ 134 tr. z.) mezi jednáním neb opominutím a škodným výsledkem je třeba nejen zjištění, že byl tímto jednáním neb opominutím přivoděn stav, z něhož zlo obvykle povstává nebo snadno může povstat (§ 1 tr. z.), nýbrž je třeba i zjištění, že z něho skutečně nastalo toto zlo, v tomto případě smrt, že tedy jím byl způsoben neb aspoň spoluzpůsoben tento výsledek. Napadený rozsudek vyslovuje vlastně jen možnost kauzality mezi opominutím obžalovaného a škodným výsledkem. Vyžaduje se aspoň taková míra pravděpodobnosti, která stačí při logickém uvažování k bezpečnému úsudku, že by bez závadného jednání neb opominutí nebylo došlo k porušení chráněného statku, v tomto případě tedy k smrti nemocného dítěte, že by tedy tento výsledek byl býval skutečně odvrácen vykonáním onoho jednání, jehož opominutí je vytykáno stěžovateli.

Vycházejí z uvedeného nedostatečného výkladu kauzality ve smyslu trestního zákona, neměl nalézací soud patřičný zřetel ke všem konkrétním okolnostem tohoto případu (stavu nemoci v době převzetí léčení, průběhu této nemoci) a nehodnotil výsledky hlavního přelíčení, kterými byla popírána kauzalita mezi opominutím obžalovaného a nastalým vý-

sledkem. Důvodně tu vytyká stěžovatel s hlediska zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř., uplatněného zřetelným poukazem, že nalézací soud neuvažoval zvláště o těchto výsledcích hlavního přelíčení:

1. o udání znalce Dr F.:

a) že dítě osm měsíců staré má málo obranných látek proti onemocnění zápalom plic, takže je v tomto věku úmrtnost při tomto onemocnění veliká,

b) že v případě, že tu byly křeče — status thymicolymphaticus —, bylo už od začátku nutno počítat se smrtelným výsledkem,

2. o posudku soudní lékařské rady:

a) že se zřetelem na to, že dítě onemocnělo v noci na 9. srpna 1942, byla choroba toho dne ještě v počátcích a nebyla zjištělná,

b) že při zánětu plic záleží na prudkosti infekce, takže, je-li infekce zvláště prudká a tělo nemá dosti obranných látek, je i nejlepší a nejvhodnější lékařská pomoc bezvýsledná.

Oprávněné zmáteční stížnosti bylo proto vyhověno, a poněvadž nelze hned rozhodnout ve věci samé, byla věc vrácena prvému soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Čís. 7171.

Účastník dopravy, který mění směr své jízdy, není zbaven odpovědnosti tím, že se zachoval podle ustanovení § 11 d. ř. s. Je povinen zachovat mimo to i jinak příkázanou opatrnost (§ 1 d. ř. s.).

Zajíždí-li k druhému okraji jízdní dráhy a tak jí kříží, má se bezprostředně před odbočením přesvědčit o situaci za sebou, aby neohrozil jiného účastníka dopravy.

(Rozh. ze dne 7. října 1943, Zm II 19/43.)

Obžalovaný řídil nákladní automobil po silnici z O. do Z. V obci N. chtěl zajetí před hostinec P-ských, stojící po levé straně silnice ve směru jeho jízdy. Dal ukazovatelem směru jízdy a houkačkou výstražné znamení a přejížděl silnici doleva před hostinec, aniž se přesvědčil, zda za ním někdo nejede a zda ho nechce předjet. V té době však předjížděl jeho automobil motocyklista Josef P., dav před tím výstražné znamení, narazil na automobil obžalovaného, který mu zatarasil cestu, a smrtelně se zranil. Jeho spolujezdec utrpěl těžké zranění.

Obžalovaný se hájil tím, že se před křižovatkou v N. ohlédl, zda za ním někdo nejede, a že nikoho neviděl, že za křižovatkou vysunul levý ukazovatel směru jízdy a dal znamení houkačkou, že pak po jízdě asi patnácti až dvaceti metrů začal zahýbat doleva a že na předeck jeho

automobilu narazil asi 1½ m od levého okraje silnice motocykl Josefa P., který jel velkou rychlostí.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným přečinem podle § 335 tr. z.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost namítá s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., že nalézací soud shledal nepravém jednání, pokud se týče opominutí obžalovaného nedbalým ve smyslu § 335 tr. z. Obžalovaný prý tím, že dal výstražné znamení houkačkou a ukazovatelem směru, splnil výslovný bezpečnostní předpis § 11 d. ř. s., neboť dal ostatním účastníkům dopravy zřetelně najevo, že chce změnit směr své jízdy; tím, že přibrzdil a mírným obloukem zatáčel doleva, zachoval i opatrnost, příkázanou tímž předpisem; tím pak, že přehlédl jízdní dráhu dozadu, učinil ještě více, ježto povinnost ohlédnouti se není nikde výslovně nařízena; proto prý je pro výrok o stěžovatelově vině nerozhodné, v kterém okamžiku se ohlédl, a nelze spatřovati jeho zavinění v tom, že se ohlédl dozadu před přejížděním křížovky asi 15 až 20 m od místa, na němž začal zatáčeti doleva, a že se neohlédl trpve přímo při odbočování doleva, jak míní nalézací soud. Zmateční stížnost namítá dále, že Josef P., jako zadní účastník dopravy, měl především povinnost přehlížeti jízdní dráhu dopředu a musel a měl tedy zjistiti, že stěžovatel zatáčí doleva, pokud se týče že to hodlá provést, a že stěžovatel nemohl předvídati, že ho Josef P., jenž podle zjištění napadeného rozsudku jel za ním na motocyklu značnou rychlostí a nevěnoval stěžovatelovu počínání patřičné pozornosti, bude předjížděti proti dopravním předpisům. Z toho zmateční stížnost dovozuje, že Josef P. sám jedině zavinil svoje ohrožení a poškození, ježto nedbal stěžovatelových příprav a viditelných znamení k zabočení doleva a nezachoval dopravní předpis o tom, že má řidič pozorovat jízdní dráhu před sebou, a o rychlosti jízdy obcí.

S tímto právním náhledem nelze souhlasiti. Pokud stěžovatel ještě uplatňuje, že k nehodě došlo, až když přešel celou šířku asi osm metrů široké vozovky, jde o novotu nepřipustnou ve zrušovacím řízení (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.). Jinak zmateční stížnost přehlídí, že účastník dopravy není při změně směru jízdy zbaven zodpovědnosti, dal-li předepsané výstražné znamení houkačkou a ukazovatelem směru jízdy, nýbrž že je podle výslovného předpisu § 11, odst. 1, věta druhá d. ř. s. povinen zachovat i jinak příkázanou opatrnost, tedy počínat si s hlediska všeobecného předpisu § 1 d. ř. s. tak, aby nemohla být doprava ohrožována, a zaříditi své chování tak, aby nikdo jiný nemohl být poškozován. Nestáčí pamatovat jen na to, co zvláště stanoví předpis § 11 d. ř. s., nýbrž odpovědný účastník dopravy se musí vyvarovat každého jednání neb opominutí, o němž může již podle jeho přirozených následků, které může každý snadno poznati ať již z obvyklých životních poměrů a zkušeností, anebo vzhledem k svému zaměstnání a zvláštním odborným znalostem

a zkušenostem, nahlédnouti, že jim může býti způsobeno nebo zvětšeno nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí.

S tohoto hlediska nelze přehlédnouti, že stěžovatel podle nenapadeného zjištění rozsudku projížděl jako řidič nákladního auta obcí N., kde chtěl zůstat státi u hostince — vpravdě zajeti k hostinci P-ských, který stojí na levé straně ve směru jeho jízdy, a že tudíž musel změnit směr jízdy a odbočiti a přejeti s pravé strany vozovky na levou. Tato skutečnost vyžadovala již podle uvedené situace zvýšené pozornosti, aby nebyla ohrožena bezpečnost osob a majetku, a stěžovatel mohl na kritickém místě změnit směr jízdy a odbočiti doleva jen za předpokladu, že neohrozí jiného účastníka jízdy. Takovou jistotu však neskýtala při náležitě opatrnosti okolnost, že se stěžovatel, dříve než přešel křížovku, ohlédnutím dozadu přesvědčil, že za ním nikdo nejede, a že na to dal během jízdy na vzdálenost asi 15 až 20 m výstražné znamení houkačkou a ukazovatelem směru jízdy. Stěžovatel mohl a měl jako dbalý řidič uvážiti, že se během uvedené doby, zvláště když sám zmírňoval jízdu, mohl k jeho autu přiblížiti jiný účastník dopravy na rychlém dopravním prostředku a že ho bude chtíti předejeti, a že dále k jeho včasnému upozornění na zamýšlenou změnu jízdy nepostačí uvedená výstražná znamení daná krátce před odbočením. Konečně měl uvážiti, poněvadž je to všeobecně známý zjev, že jsou mezi uživateli silnice i osoby nepozorné a neopatrné, a měl se proto bezprostředně před odbočováním doleva přesvědčiti, zda se situace za ním na silnici mezitím od doby jeho prvního ohlédnutí nezměnila a zda má i v tomto okamžiku silnici volnou. To umožňuje ostatně řidiči i zrcátko, předepsané v § 56 řádu o připuštění k silniční dopravě (vl. nař. Sb. č. 243/1939).

Kdyby byl obžalovaný učinil zadost své uvedené povinnosti a zařídil se podle okamžité situace, nebylo by mohlo dojiti podle lidského dohadu ke smrtelnému úrazu Josefa P. a k těžkému zranění Oldřicha R., a poněvadž došlo k tomuto škodnému výsledku pro jeho uvedené opominutí, je tu i příčinná souvislost mezi ním a mezi jednáním (opominutím) obžalovaného. Právem proto nalézací soud shledal ve zjištěném jednání (opominutí) obžalovaného nedbalost ve smyslu § 335 tr. z. a jednu z příčin, které ve svém souhrnu vedly ke smrtelnému úrazu Josefa P. a k těžkému zranění Oldřicha R. Nezachoval-li stěžovatel sám potřebnou opatrnost a zavinil-li tím smrt a těžké tělesné poškození, nemůže se zprostiti odpovědnosti za vlastní nedbalost poukazem na to, že nutno úraz přičítati i neopatrnosti poškozeného Josefa P. Nepochybil tudíž nalézací soud, vyslovil-li po právní stránce názor, že je obžalovaný za zjištěného stavu věci zodpovědný za smrtelný úraz Josefa P. a těžké zranění Oldřicha R.

Čís. 7172.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 1, odst. 1 vl. nař. Sb. č. 62/1941. Pokud je možno spatřovati nedbalost matky desetiletého dítěte v tom, že uložila sirky ve schránce umístěné 1.50 m nad zemí.

(Rozh. ze dne 7. října 1943, Zm II 227/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu, pokud jí byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem podle § 1, odst. 1, písm. a) vl. nař. Sb. č. 62/1941, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, aby o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost, uplatňující věcně důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., je důvodná.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaná, která byla po těžké operaci a musela si provádět výplachy, odešla dne 28. prosince 1942 odpoledne k sousedce, aby si od ní dala provést nařízený výplach. Doma nechala svou patnáctiletou dceru Blaženu A-ovou a svého desetiletého syna Františka A-a se čtyřletým Josefem H-em. Svě dceři Blaženě před odchodem nařídila, aby přišla za ní k sousedce a pomohla jí dojít domů. Když Blažena A-ová odešla za obžalovanou, pokusil se František A. zapálit v hořících kamnech prskavku, avšak marně. Vzal proto se solničky, umístěné 1,50 m nad zemí, zápalky, prskavku zapálil na dvoře a tam s ní točil. Dohořívající prskavku odhodil směrem ke střeše A-ovy stodoly, která se od prskavky vznítila. Vypukl požár, který zničil stodolu Aloise A-a a obytné stavení Aloise a Anny P-ových. Na nutnost opatrného zacházení s ohněm bylo obyvatelstvo upozorněno.

Na tomto podkladě vyslovil nalézací soud, že obžalovaná jednala nedbale, když se nepostarala o to, aby se její nedospělý syn nemohl dostat k zápalkám, když byl ponechán bez dozoru.

Tento právní závěr napadá zmateční stížnost z důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. Právem.

Běžná zkušenost učí, že normální, zejména venkovské dítě ve věku Františka A-a je již obvykle tak vyspělé, aby si bylo vědomo nebezpečí při zacházení s ohněm. Nelze proto v pouhém způsobu uložení zápalek za podmínek souzeného případu spatřovat nedbalost obžalované, pokud nevyšly najevo taková povaha, vlastnosti nebo sklony dítěte, jež by napovídaly ohrožení cizích statků před jeho možným nezodpovědným počínáním.

Pro nedostatek těchto skutkových zjištění, potřebných pro správný závěr o vině obžalované, byl rozsudek zrušen z důvodu uplatněného zmatku podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. jako zmatečný, a ježto nelze ve věci ihned rozhodnouti, byla věc vrácena nalézacímu soudu, aby o ní znovu jednal a rozhodl.

Čís. 7173.

Člen obecního zastupitelstva, jež starosta pověřil vydáváním poukazů na obuv a textilie, nepožívá proto ještě v této funkci ochrany podle § 68 tr. zák.

K tomu by bylo třeba, aby ho ustanovilo obecní zastupitelstvo nebo

vládní úřad, nebo aby ho starosta pověřil zmíněnou agendou na základě úředního nařízení nebo příkazu (zmocnění).

(Rozh. ze dne 9. října 1943, Zm I 133/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §§ 81, 82 tr. z., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a uložil nalézacímu soudu, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Prvý soud zjistil, že byl Karel P. jakožto člen obecního zastupitelstva v N. pověřen starostou obce vydáváním poukazů na obuv a textilie, v důsledku čehož, jak uvádí nalézací soud dále, obstarával mocí veřejného příkazu veřejné úkoly ve veřejném zájmu. Poněvadž stěžovatel vztáhl na Karla P-a ruku při plnění tohoto příkazu, vyslovil nalézací soud, že čin byl spáchán na osobě jmenované v § 68 tr. z., když vykonávala vrchnostenský příkaz, pokud se týče konala službu.

Zmateční stížnost vytyká právem — § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. —, že nalézací soud mylně věc posoudil, když již na podkladě zmíněného zjištění přiznal Karlu P-ovi ochranu §§ 68 a 81 tr. z.

Z dosavadního zjištění nalézacího soudu lze učinit jen závěr, že si obecní starosta přibral Karla P-a jako pomocný orgán. To však nepostačuje k opodstatnění závěru, že byl Karel P. některou z osob uvedených v § 68 tr. z. a že konal v době činu službu jako vrchnostenská osoba, pokud se týče plnil vrchnostenský příkaz.

Zvláštní ochrany §§ 68, 81 tr. z. požívají mezi jiným úředníci, vyslanci, zřízenci a služebníci úřadu státního a obecního. Musí tedy jít o úředníky atd. úřadu. Je-li soukromá osoba ustanovena ne úřadem, nýbrž jednotlivou vrchnostenskou osobou (jednotlivým orgánem), je rozhodné, zda je tato vrchnostenská osoba oprávněna ji ustanovit (přibrat si ji ku pomoci) a přenést na ni část své působnosti.

Vydávání poukazů na obuv a textilie — vl. nař. Sb. č. 150/1939, vyhl. č. 95 ministra průmyslu, obchodu a živností ze dne 24. srpna 1940, č. 64675/40, Úř. l. č. 197/1940 — spadá do rámce veřejného zásobování. Činnost vykonávaná v tomto ohledu obcí je přenesenou působností ve smyslu čl. VI. zákona rak. ř. z. č. 18/1862 a § 29 čes. obec. zřízení.

Podle § 61 čes. obec. zřiz. patří starostovi spravovat záležitosti přenesené působností. Má je vykonávat tak, jak je ustanoveno zákonem nebo jak nařídí úřad.

Podle § 32 čes. obec. zřiz. nepřísluší však právo ustanovovat pomocný nebo služební personál — bez rozdílu, zda jde o záležitosti vlastní či přenesené obecní působností — starostovi obce, nýbrž obecnímu zastupitelstvu, kterému také přísluší ustanovování orgánů uvedených v § 54 čes. obec. zřiz.

Nalézací soud nezjistil, že byl Karel P. ustanoven obecním zastupitelstvem, po případě vládním úřadem, nebo že snad ho obecní starosta pověřil vedením zmíněné agendy na základě nějakého úředního nařízení nebo příkazu (zmocnění).

Na věci nic nemění, že byl Karel P. členem obecního zastupitelstva, pokud nebyl zároveň členem obecní rady (§ 52 čes. obec. zřiz.) nebo nějaké řádně zřízené obecní komise. Člen obecního zastupitelstva požívá ovšem ochrany § 81 tr. z., když vykonává úkon příslušející obecnímu zastupitelstvu jako sboru (§§ 30, 31, 34 a j. obec. zřiz.), avšak členství to samo o sobě neskýtá žádné oprávnění k výkonu správy obecních záležitostí, zejména ne v oboru přenesené působnosti.

Nalézací soud neposuzoval věc se správných hledisek právě vytčených, když se spokojil jen se zjištěním, že byl Karel P. ustanoven obecním starostou. Tím zatížil rozsudek zmatkem podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. uplatněným stěžovatelem.

Zmateční stížnosti bylo proto vyhověno již z uvedeného důvodu, aniž se bylo třeba zabývatí jejími ostatními vývody, napadený rozsudek byl zrušen jako zmatečný a bylo uznáno právem, jak je uvedeno ve výroku.

Čís. 7174.

Ideální souběh zločinu násilného smilstva podle § 127 tr. z., spáchaného na spící ženě, se zločinem svedení ke smilstvu podle § 132 III tr. z. je vyloučen.

(Rozh. ze dne 9. října 1943, Zm II 133/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl z důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 5 tr. ř. zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem násilného smilstva podle § 127 tr. z., zločinem svedení ke smilstvu podle § 132 III tr. z. a přestupkem proti veřejné mravopřestupnosti podle § 516 tr. z., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a uložil nalézacímu soudu, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

V důvodech

vedl ke konci pro poučení nalézacího soudu:

Uzná-li nalézací soud opět, že obžalovaný zneužil Anny P-ové k mimomanželské souloži ve spánku, tudíž ve stavu bezvědomí (§ 127 tr. z.), nebude moci uznat též na ideálně se sbíhajícím zločin svedení ke smilstvu podle § 132 III tr. z. Neboť svedení předpokládá dobrovolné přistoupení svedené osoby k smilnému jednání, přivoděné získáním souhlasu. Takové svolení je vyloučeno, je-li zneužíváno osoby, která je bez sebe a nemá tedy v okamžiku činu volnost sebeurčení.

Čís. 7175.

Jde o přečin podle § 1, odst. 1, písm. a) vl. nař. Sb. č. 62/1941, zachvátil-li oheň, přivoděný pachatelem na vlastním majetku, cizí majetek tak, že na něm mohl dosáhnout značného rozměru.

(Rozh. ze dne 13. října 1943, Zm I 457/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byla obžalovaná uznána vinnou přestupkem podle § 5, čís. 2 vl. nař. Sb. č. 62/1941, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný ve výroku o vině a důsledkem toho i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících a uznal obžalovanou vinnou, že dne 27. listopadu 1942 v N. z nedbalosti způsobila požár na cizím majetku, čímž spáchala přečin obecného ohrožení požárem způsobeného z nedbalosti podle § 1, odst. 1, písm. a) vl. nař. Sb. č. 62/1941.

Důvody:

Nalézací soud zjistil,

že obžalovaná zastrčila dne 27. listopadu 1942 ráno ve svém bytě v domě, patřícím Jaroslavu P., pod kredenc žhavý popel v papírové krabici a z bytu odešla,

že se od tohoto žhavého popela vzaňala krabice a ohořela pak kredenc a skříň obžalované, jakož i jiné věci, že pod kredencí ohořela podlaha v rozsahu 1 m², dále malba a nátěry a praskla i okenní tabulka,

že asi o půl jedné hodiny odpolední ucítila Hedvika P., která bydlela pod bytem obžalované a vracela se z venku do bytu, dým, zjistila, že vychází z bytu obžalované, a sdělila to sousedům, kteří zavolali hasiče; dříve však než tito přišli, odemkla Hedvika P. klíčem po dřívějších nájemnicích byt obžalované a podařilo se jí s Janem K. oheň uhasit ještě před příchodem požární policie.

Prvý soud shledal v tomto ději pouze skutkovou podstatu přestupku nedbání předpisů k odvrácení požáru podle § 5, čís. 2 vl. nař. Sb. č. 62/1941, že totiž obžalovaná s oním popelem učinila opatření, které je z důvodu nebezpečí požáru zakázáno požárním řádem.

Soud prvý stolice dospěl na základě uvedeného zjištění k závěru, že obžalovaná svým jednáním sice způsobila z nedbalosti požár na vlastním majetku, avšak nevydala tím cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu, poněvadž škoda vzešla vlastníku domu Jaroslavu P. činí asi 1.500 K a byla pojišťovnou odhadnuta jen na 780 K, požár vznikl v denních hodinách, takže musel být a také byl včas zpozorován lidmi v domě a v krátké době uhašen.

Zmateční stížnost právem napadá tento výrok nalézacího soudu z důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř., neboť nalézací soud podřadil uvedený zjištěný skutek obžalované nesprávným výkladem zákona předpisu trestního zákona, který se k němu nevztahuje. Podle § 5 uvedeného

vládního nařízení Sb. č. 62/1941 bude totiž pachatel potrestán jen tehdy, nejde-li o čin trestný přísněji podle jiných ustanovení (§ 5, odst. 1 vl. nař. Sb. č. 62/1941). O takový přísněji trestný čin jde v souzené věci.

Stěžovatel vytýká ovšem, že první soud pochybil, pokud vyslovil, že obžalovaná vylíčeným jednáním nevydala cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu.

Otázku tuto však v souzeném případě není třeba řešit, poněvadž skutkový děj zjištěný prvním soudem naplňuje — bez ohledu na tuto otázku — již skutkovou podstatu jiného trestného činu, a to stejně trestného činu podle § 1, odst. 1, písm. a) uvedeného vládního nařízení, k čemuž je zrušovací soud povinen přihlídnout.

Nalézací soud dospěl z uvedeného zjištěného skutkového děje k závěru, že obžalovaná svým činem způsobila z nedbalosti požár na vlastním majetku. Z uvedeného zjištění však, že totiž ohořela i podlaha v bytě obžalované, malba a nátěry, plyne, že v jejím bytě ohořel již také cizí majetek, a to především podlaha vlastníka domu Jaroslava P. Způsobila tedy obžalovaná svým skutkem z nedbalosti požár i na cizím majetku, což naplňuje skutkovou podstatu přečinu podle § 1, odst. 1, písm. a) vl. nař. Sb. č. 62/1941. S hlediska přečinu podle § 1, odst. 1 uvedeného vládního nařízení je totiž nerozhodné, byl-li obžalovanou způsoben požár na cizím či na vlastním majetku. Rozhodné je jen to, zda oheň, který ze zjištěného jednání obžalované skutečně vzešel, mohl dosáhnout značnějšího rozsahu na cizím majetku. Tento pojem rozsahu ohně k naplnění náležitosti »způsobení požáru« byl již vymezen v rozh. čís. 6887, 6898, 6907, 6937 Sb. n. s. Není třeba, aby došlo k poruše cizích statků ve značnějším rozsahu, nýbrž stačí, bylo-li pro ně pachatelovým jednáním neb opominutím vyvoláno jen nebezpečí.

Tomu tak bylo zajisté v souzeném případě.

I když skutečně vzešla škoda vlastníka domu nebyla velká a oheň vzniklý v denní době byl včas zpozorován a uhašen, plyne z uvedených skutkových zjištění nalézacího soudu, že hrozilo cizímu majetku, a to především majetku vlastníka domu Jaroslava P., nebezpečí značnější škody, když již v bytě obžalované hořel nábytek i s podlahou bytu, šlo o podkrovní byt v poschodí nad bytem vlastníka domu, takže se oheň mohl rozšířit na celý dům; tomuto rozšíření ohně bylo zabráněno právě jen tím, že se Hedvika P. vrátila domů a měla klíče od bytu obžalované, takže oheň mohl býti již v zárodku uhašen.

Bylo proto důvodné zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověno a rozhodnuto ihned ve věci samé.

Čís. 7176.

Pro kvalifikaci činu za přečin podle § 337 tr. z. není (na rozdíl od ustanovení § 432 tr. z.) rozhodná pachatelova osoba, nýbrž povaha věci, která je tu zákonem přímo označena za nebezpečnou pro tělesnou integritu lidí sama o sobě.

(Rozh. ze dne 13. října 1943, Zm I 510/43.)

Obžalovaný jel osobním vlakem z B. do N., kde byl zaměstnán na nádraží jako výpomocný dělník ČMD. Na nádraží v N. otevřel dveře železničního vozu na straně, na níž je tam vystupování zakázáno, a po vystoupení je za sebou přirazil. V téže chvíli se Silvií P-ové, která stála s jinými cestujícími na chodbě vozu u těchto dveří a držela se dřevěného dveřního chránidla, smekly při zpětném nárazu zastavivšího vlaku prsty do dveřního rámu a byly jí přirazenými dveřmi pohmožděny tak, že utrpěla těžké ublížení na těle.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným přečinem proti bezpečnosti těla podle § 335 tr. z. (čl. III. vl. nař. Sb. č. 306/1939).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do tohoto rozsudku krajského soudu, zrušil napadený rozsudek ve výroku o vině a uznal obžalovaného vinným, že dne 22. května 1942 na N-ském nádraží neopatrným přirazením dveří při vystupování z vlaku zakázaným směrem předsevzal vzhledem k věcem jmenovaným v § 85, písm. c) tr. z. jednání, resp. dopustil se opominutí, o němž již podle přirozených jeho následků, které může každý snadno poznati, podle zvlášť vyhlášených předpisů a vůbec podle svých zvláštních poměrů mohl nahlédnouti, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost života, zdraví nebo bezpečnosti těla lidského, při čemž z toho vzešlo Silvií P-ové těžké ublížení na těle, čímž spáchal přečin proti bezpečnosti těla podle §§ 335, 337 tr. z.

Důsledkem toho zrušil napadený rozsudek i ve výroku o výši trestu a vyměřil obžalovanému trest podle § 337 tr. z.

Z důvodů:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, vytýkající zmatky podle § 281, čís. 5, 10 tr. ř., nutno přisvědčiti již s hlediska zmatku uvedeného na druhém místě.

Ze znění důvodů rozsudku plyne, že nalézací soud nemá za to, že je naplněna skutková podstata § 337 tr. z., třebaže jde o přibouchnutí dveří železničního vagonu, a to proto, že obžalovaný jel v době činu vlakem do zaměstnání jako každý jiný cestující. Tím vyjádřil názor, že by se byl obžalovaný mohl dopustit přečinu podle § 337 tr. z., jen kdyby byl býval ve službě při provozování jízdy železniční.

Tento názor nemá oporu v zákoně.

Na rozdíl od ustanovení § 432 tr. z. stačí ke skutkové podstatě § 337 tr. z., dopustí-li se kdo nějakého činu neb opominutí, jež se má přičítat za vinu podle § 335 tr. z., vzhledem k věcem jmenovaným v § 85, písm. c) tr. z. nebo v dotčených tam okolnostech zvláště nebezpečných. Nerozhoduje tudíž pachatelova osoba, nýbrž povaha věci, která je tu již zákonem přímo označena za nebezpečnou pro tělesnou integritu lidí sama o sobě. Proto nelze dále tuto nebezpečnost zkoumat. Důsledkem toho pak naplňuje přirazení dveří železničního vagonu, jímž bylo způsobeno

těžké zranění a jež se stalo za okolností uvedených v § 335 tr. z., skutkovou podstatu přečinu podle § 337 tr. z.

Protože tomu tak bylo v souzeném případě, bylo vyhověno zmáteční stížnosti státního zastupitelství, jež se domáhá tohoto podřadění, aniž se bylo třeba zabývat jejími dalšími vývody, směřujícími k doličení zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř., a bylo uznáno právem, jak je uvedeno ve výroku.

Čís. 7177.

I když byl účastník rvačky v řízení vedeném odděleně proti druhému jejímu účastníku slyšen formálně jako svědek, je jeho výpověď vpravdě obhajobou obviněného a nepodléhá sankci § 199, písm. a) tr. z.

(Rozh. ze dne 13. října 1943, Zm I 683/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199, písm. a) tr. z., zrušil napačený rozsudek a zprostil obžalovaného podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 199, písm. a) tr. z., který prý spáchal tím, že dne 10. února 1943 v N. v trestní věci proti Františku B-ovi pro přestupek podle § 411 tr. z., vedené u okresního soudu v N., vydal jako svědek nepřisezně slyšen křivé svědectví, jímž měl Protektorát trpěti a také utrpěl škodu na svém právu zvědět při konání spravedlnosti pravdu.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost namítá z důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., že obžalovaný Josef A., isa podezřelý z trestného činu, o němž byl slyšen, neměl být vůbec slyšen jako svědek, nýbrž jako obviněný, a že proto jeho svědecká výpověď nepodléhá sankci § 199, písm. a) tr. zák.

Zmateční stížnost je důvodná.

Podle zjištění nalézacího soudu šlo o vzájemná zranění při rvačce, a tedy o čin, z něhož byl podezříván jak nyní obžalovaný Josef A., tak i František B. Bylo zde proto podezření z přestupku tělesného poškození příhodivšího se při rvačce podle § 411 tr. z.

Podle jasného znění § 411 tr. z. jsou všichni účastníci rvačky obviněnými a mělo se proto ve smyslu § 56 tr. ř. konati proti oběma účastníkům této rvačky jako obviněným jediné společné líčení. I když však původní společné trestní řízení bylo podle zjištění nalézacího soudu zrušeno a bylo vedeno dále proti každému z účastníků této rvačky zvláštní řízení, byl každý z účastníků rvačky, slyšený v tomto trestním řízení, vyslýchán o trestném činu, na němž měl účast, takže vpravdě vypovídal jako obviněný bez ohledu na to, zda byl v trestním řízení směřujícím proti druhému účastníku společné rvačky slyšen formálně jako svědek.

Když tedy byl obžalovaný Josef A. slyšen v trestním řízení proti Františku B-ovi jako svědek, byl tím nucen, aby udal pravdu o trestném činu, na němž měl účast, což však je v rozporu s ustanovením § 202 tr. ř.

Ustanovení § 202 tr. ř. poskytuje totiž pachateli (účastníku) trestného činu ochranu před nedovoleným, trestnímu řízení ovládanému zásadou obžalovací se přičicím donucováním obviněného k doznání v onom řízení, v němž jde o jeho usvědčení, to jest které se týká právě onoho činu, jímž se provinil nebo na němž měl trestnou účast a o němž je vyslýchán.

Z uvedeného plyne, že obžalovaný Josef A. měl býti podle skutečného stavu věci nikoli svědkem, nýbrž obviněným z trestného činu, o který šlo.

Byl-li přesto slyšen jako svědek, nelze tuto jeho svědeckou výpověď pokládati za svědectví ve smyslu § 199, písm. a) tr. z., t. j. za výpověď osoby od pachatele rozdílné.

Poněvadž zvláštností rvačky je, že jde o řadu útoků a obran navzájem se střídajících, je zřejmé, že se vyslýcháný při vyličení rvačky odpovídajícím pravdě nemůže vyhnouti tomu, aby nevypovídal jak o vlastních útocích a obranách, tak i o útocích a obranách svého protivníka. Výpovědí o vlastních útocích se však vyslýcháný usvědčuje z trestného činu, o němž je slyšen. Vypovídal-li by vyslýcháný jen o činnosti druhého účastníka rvačky, a tedy též o jeho obraně, musel by též udat, že druhý účastník rvačky odrážel při této obraně jeho útok, a usvědčoval by se tedy i tímto způsobem z trestného činu, o němž je slyšen. I když by obžalovaný Josef A. nebyl ve stíhané svědecké výpovědi udal pravdu, šlo by podle toho, co bylo uvedeno, vpravdě jen o jeho obhajobu, kterou se chtěl vyhnout doznání k trestnému činu, o němž byl vyslýchán.

Zmateční stížnosti bylo proto vyhověno již z tohoto důvodu, aniž se bylo třeba zabývat dalšími jejími výtkami, a bylo rozhodnuto, jak je uvedeno ve výrokové části.

Čís. 7178.

Za opis rozsudku (§ 285, odst. 1 tr. ř.) nutno žádati před opověděním opravného prostředku nebo při něm nebo sice dodatečně, avšak ve třídní opovědní lhůtě.

Obsah telegrafické opovědi opravného prostředku nelze dodatečně (po opovědní lhůtě) měniti nebo doplňovati písemným podáním.

(Rozh. ze dne 13. října 1943, Zm II 338/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost a odmítl odvolání obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem způsobení požáru z nedbalosti podle § 1, odst. 1, písm. a) vl. nař. Sb. č. 62/1941.

Důvody:

Podle ustanovení § 284, odst. 1, § 285, odst. 1, § 294, odst. 1 a 2 a § 6 tr. ř. nutno opovědět zmateční stížnost, pokud se týče odvolání, do tří dnů po prohlášení rozsudku a stěžovatel má pak právo do osmi dnů po ohlášení opravného prostředku, a pokud před jeho ohlášením nebo při něm žádal za opis rozsudku, po jeho doručení, podat soudu provedení důvodů opověděného opravného prostředku. Lhůty jsou neprodlužitelné.

Ve věci, o kterou jde, byl vynesena odsuzující rozsudek dne 4. června 1943.

Obhájce obžalovaného (bydlícího v obvodu nalézacího soudu) ohlásil proti tomuto rozsudku dne 7. června 1943 telegraficky jen zmateční stížnost, nikoliv však i odvolání a rovněž ne žádal za doručení opisu rozsudku. V ohlášení zmateční stížnosti není obsažena žádost za doručení opisu rozsudku; tato žádost se musí stát výslovně (rozh. čís. 3272 Sb. n. s.), a jak plyne z ustanovení §§ 285, 294 tr. ř., musí býti projevna před opověděním nebo při opověděním opravného prostředku, nebo, jak se tato ustanovení vykládají, sice dodatečně, ale ve třídení opovědní lhůtě.

Dne 8. června 1943 podal sice obhájce na poštu podání uvádějící, že tímto podáním reprodukuje telegraficky ohlášenou zmateční stížnost a odvolání a žádá za doručení opisu rozsudku.

Ježto však se — jak uvedeno — ohlášení odvolání a žádost za doručení opisu rozsudku nestaly již v telegrafickém podání a jeho obsah nelze dodatečně měnit nebo doplňovatí písemným podáním, nelze již z toho důvodu mít za to, že odvolání bylo včas ohlášeno a že bylo včas žádáno za doručení rozsudku ve smyslu §§ 97, 98 jedn. ř., § 89 zák. o s. org. Rovněž nelze písemné podání z 8. června 1943 pokládat samo o sobě za včasné ohlášení odvolání a za žádost o doručení vyhotovení rozsudku, ježto bylo podáno na poštu již po uplynutí lhůty, určené k opověděním odvolání.

Lhůta k provedení důvodů zmateční stížnosti počala tedy běžeti ohlášením zmateční stížnosti (dne 7. června 1943). Doručení rozsudku, jež se stalo bez právního podkladu, je pro běh této lhůty bez významu. Provedení zmateční stížnosti, jež bylo podáno na poštu až dne 8. července 1943, stalo se tedy opožděně. Ježto pak ani v opovědi zmateční stížnosti nebyl jasně a určitě označen některý z důvodů zmatečnosti uvedených v § 281, č. 1 až 11 tr. ř., byla zmateční stížnost zamítnuta podle § 4, č. 1 zák. rak. ř. z. č. 3/1878, když tak již podle § 1, č. 1 téhož zákona neučinil prvý soud. Odvolání bylo odmítnuto podle § 294, odst. 1 tr. ř.

Čís. 7179.

I ustanovení § 18, odst. 3, věta 2 zák. Sb. č. 108/1933 předpokládá, že si žalobce před uzavřením smíru nebo před ukončením průvodního

řízení v souvislé trestní věci výslovně vyhradil stíhání pro vzájemný trestný čin podle zákona o ochraně cti.

(Rozh. ze dne 14. října 1943, Zm I 490/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal o zmateční stížnosti generálního prokurátora pro zachování zákona takto právem:

Rozsudkem krajského soudu jako odvolacího soudu pro přestupky ze dne 26. října 1942 byl porušen zákon v ustanovení § 18, odst. 1 a 3 zákona Sb. č. 108/1933.

Podle poslední věty § 292 tr. ř. se tento rozsudek zrušuje a uznává se právem:

Odvolání obžalovaného z důvodu zmatečnosti se vyhovuje, napadený rozsudek okresního soudu se zrušuje a obžalovaný František P. zprošťuje se podle § 259, odst. 1, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přestupek urážky podle § 1 zákona Sb. č. 108/1933, který spáchal podle obžaloby tím, že dne 6. srpna 1942 v N. ublížil nadávkami Anně A-ové na cti.

Soukromá žalobkyně Anna A-ová je podle § 390 tr. ř. povinna nahraditi všechny náklady, jež vznikly následkem jejího zakročení, a podle § 393, odst. 3 tr. ř. útraty obhajování Františka P-a. Jejich výši určí soud první stolice.

Důvody:

Dne 7. srpna 1942 podali manželé František a Marie P-ovi u okresního soudu pod sp. zn. T 92/42 soukromou žalobu na Annu A-ovou pro přestupek urážky podle § 1 zákona Sb. č. 108/1933, spáchaný dne 6. srpna 1942 na hřbitově v N.

O této žalobě bylo ustanoveno dne 7. srpna 1942 hlavní přelíčení na den 25. srpna 1942 o 11. hodině, jež pak bylo opatřením soudu ze dne 18. srpna 1942 odročeno na souhlasnou žádost stran na den 28. srpna 1942 o 10 hod. 30 min. a pak usnesením okresního soudu ze dne 28. srpna 1942 za účelem opatření osobních výkazů, zprávy o hodnověrnosti zúčastněných osob a k provedení výslechů soukromých žalobců na den 18. září 1942 o 9. hodině. Při tomto hlavním přelíčení, které se skončilo o 10. hod. 30 min., byl také vynesena odsuzující rozsudek.

Dne 13. srpna 1942 podala Anna A-ová u okresního soudu v N. pod sp. zn. T 96/42 soukromou žalobu na manžely Františka a Marii P-ovy pro přestupek urážky podle § 1 zákona Sb. č. 108/1933, spáchaný rovněž dne 6. srpna 1942 na hřbitově v N. výroky, pronesenými Františkem P-em, a tím, že se oba chtěli na soukromou žalobkyni vrhnout, při čemž Marie P-ová vztahovala výhrůžně ruce, chtějíc soukromou žalobkyni udeřit.

O této žalobě bylo ustanoveno dne 13. srpna 1942 hlavní přelíčení na den 25. srpna 1942 o 11. hod. 15 min., jež pak bylo opatřením soudu ze dne 18. srpna 1942 odročeno na souhlasnou žádost stran na den 28. srpna 1942 o 10. hod. 30 min. a pak usnesením okresního soudu ze dne 28. srpna 1942 za účelem opatření osobních výkazů, zprávy o hodnověrnosti a

pravdomlupnosti všech zúčastněných, opatření spisů krajského soudu, připojení spisů T 92/42 a výsledku soukromé žalobkyně na den 18. září 1942 o 10. hodině. Při tomto hlavním přelíčení, které ve skutečnosti začalo o 10. hod. 30 min., byl vynesena rozsudek, jímž byla obžalovaná Marie P-ová obžaloby zproštěna, obžalovaný František P. však uznán pro žalované výroky vinným přestupkem urážky podle § 1 zákona Sb. č. 108/1933 a odsouzen podle téhož místa zákona k peněžitému trestu 500 K, v případě nedobytnosti do vězení na pět dnů, podle § 389 tr. ř. k náhradě nákladů trestního řízení a podle § 393 tr. ř. k náhradě 175 K nákladů právního zastoupení soukromé žalobkyně.

Z tohoto rozsudku ohlásil ihned po vyhlášení obžalovaný František P. odvolání z výroku o vině a trestu a z důvodu zmatečnosti, jež také včas odůvodnil.

Prováděje odvolání ohlášené z důvodu zmatečnosti, uplatňoval odvolatel důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 4 [správně čís. 9, písm. b)] tr. ř. námitkou, že si soukromá žalobkyně ve vzájemné žalobě, projednávané a skončené rozsudkem pod sp. zn. T 92/42 téhož okresního soudu ještě před projednáním jeho trestní věci, nevyhradila před skončením průvodního řízení stíhání odvolatele pro urážky, které jsou předmětem napadeného rozsudku, a nevyhověla tak požadavku § 18 zákona Sb. č. 108/1933.

Krajský soud jako odvolací soud pro přestupky zamítl rozsudkem ze dne 26. října 1942 odvolání obžalovaného Františka P-a a odsoudil ho k náhradě nákladů odvolacího řízení a podle § 393 tr. ř. a § 35 zákona Sb. č. 108/1933 k náhradě 180 K nákladů právního zastoupení soukromé žalobkyně.

Pokud jde o zmíněnou námitku důvodu zmatečnosti, uvedl odvolací soud, že v souzeném případě šlo o vzájemné urážky, o kterých měl již první soud rozhodovat v jediném trestním řízení, neboť o obou případech dobře věděl, když jak hlavní přelíčení nařídil v obou případech na jeden den, tak i téhož dne vynesl rozsudek. Toto pochybení prvního soudu nemůže podle názoru odvolacího soudu zbavit soukromou žalobkyni nároku na stíhání pro urážky, jichž se dopustil obžalovaný František P.

Z tohoto odůvodnění rozsudku je zřejmé, že odvolací soud zjistil při odvolacím hlavním přelíčení i obsah spisů sp. zn. T 92/42 a předpokládá tím jako skutečnost, že si v tomto trestním řízení Anna A-ová nevyhradila právo stíhat obžalovaného Františka P-a.

Generální prokurátor napadá právem rozsudek odvolacího soudu, pokud jde o výklad ustanovení § 18 zákona Sb. č. 108/1933, zmatečností stížností na záštitu zákona, podanou podle § 33 tr. ř.

Obsah a dosah ustanovení § 18 zákona Sb. č. 108/1933 vyložil nejvyšší soud jako soud zrušovací ve svém rozhodnutí čís. 5670 Sb. n. s., v němž zejména vyslovil, že výslovné výhrady práva stíhat podle § 18, odst. 1 zákona Sb. č. 108/1933 je potřebí nejen tehdy, nebylo-li žalobní právo dosud uplatněno, nýbrž i tenkrát, byla-li žádost za trestní stíhání — po případě soukromá žaloba — již podána, a že nikterak nerozhoduje,

že druhá strana i soud věděly o podání žaloby. Uvedené rozhodnutí nejvyššího soudu, s jehož podrobnými důvody nejvyšší soud jako soud zrušovací souhlasí i v této věci, dochází k závěru, že předpis § 18, odst. 1 uved. zák. nutno vykládat přesně; nařizuje-li zákon, že se musí výhrada stát »výslovně«, znamená to, že jedna strana, jež chce stíhati — tedy i dále stíhati — druhou stranu pro jiný čin trestný podle zákona o ochraně cti a mezi nimi spáchaný, musí učinit výslovně výhradu zákonem požadovanou nejpozději před smírem nebo před skončením průvodního řízení, aniž rozhoduje, zda došlo již k trestnímu stíhání či nikoliv. Rozhodnutí to dále zdůrazňuje, že jen tímto přesným výkladem zmíněného ustanovení je zaručeno plné dosažení cílů zákonodárcem sledovaných, a nemůže proto ani okolnost, že snad byla již v druhé věci podána žaloba a že snad toto faktum vyšlo i najevo při hlavním přelíčení, zprostit příslušnou stranu povinnosti, aby přesto prohlásila výslovně, že setrvává i na žalobě již podané a že si tedy další stíhání vyhrazuje; tento předpis přísně formalistický a velmi kategorický nepřipouští žádnou výjimku a musí být přesně vykládán; nelze se proto ani v případech, kde snad nemohl být zmařen účel sledovaný zákonem, odchýlit od tohoto přísného výkladu a zavést kasuistiku, ve kterých případech by snad přece bylo možno upustit od požadavku »výslovné výhrady«; takový výklad by se nejen přičil znění zákona, ale byl by i povážlivý potud, že by jím byla vnesena do judikatury nejistota a kolísavost.

Ustanovení prvního odstavce § 18 zák. o ochr. cti platí podle první věty jeho třetího odstavce i tehdy, je-li trestný čin vzájemně spáchaný ve skutkové souvislosti s činem, pro který došlo ke hlavnímu přelíčení. O takový čin šlo v souzeném případě, neboť již podle přednesu obou soukromých žalob a podle rozsudkových zjištění šlo jak v případě sp. zn. T 92/42, tak i v případě sp. zn. T 96/42 o stejné strany a o skutky vzájemně spáchané při téže příležitosti, na témže místě a ve stejné době. Podle druhé věty třetího odstavce § 18 uved. zák. lze žádost za trestní stíhání vzájemně spáchaného činu podat v takovém případě ještě do patnácti dnů po ujednání smíru nebo po ukončení průvodního řízení, i když zákonná lhůta k podání soukromé žaloby již uplynula. Ustanovení toto má na mysli případy, kdy pro vzájemně spáchaný trestný čin nebyla dosud podána soukromá žaloba strany, jež je v souzené věci stranou žalovanou. Ani tu se však nemění nic na povinnosti výslovné výhrady (v tomto případě žalované strany) pro tuto žalobu ještě před smírem nebo ukončením průvodního řízení v souzené trestní věci.

Podle uvedeného byla soukromá žalobkyně Anna A-ová povinna, chtěla-li si zachovat stíhací právo na Františka P-a v trestní věci sp. zn. T 96/42, vyhradit si jeho stíhání před ukončením průvodního řízení v trestní věci sp. zn. T 92/42. Neučinila-li to, zaniklo její stíhací právo, ke kterému okolnosti byl odvolací soud povinen hledět na základě uplatněné námitky obžalovaného. Na věci nemění nic ta okolnost, že hlavní přelíčení o soukromé žalobě Anny A-ové bylo ustanoveno na týž den jako o soukromé žalobě Františka P-a a že započalo ihned po skončení tohoto hlavního přelíčení.

Odůvodněné zmateční stížnosti na záštitu zákona bylo proto vyhověno a podle § 292 tr. ř. vysloveno porušení zákona, jak navrženo. Poněvadž byl obžalovaný porušením zákona odsouzen, byl podle poslední věty § 292 tr. ř. napadený rozsudek odvolacího soudu zrušen a uznáno právem, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozsudku. Ježto byl obžalovaný František P. obžalobou zcela zproštěn, byla soukromé žalobkyni uložena povinnost nahradit útraty celého trestního řízení, mezi nimi i náklady právního zastoupení obžalovaného (§§ 390, 393 tr. ř.).

Čís. 7180.

Koncem průvodního řízení se v § 18, odst. 1 zákona o ochraně cti rozumí ukončení průvodního řízení před soudem první stolice.

Ke stíhání činu, který se stal až po něm (během odvolacího řízení), není třeba výhrady podle § 18, odst. 1 zákona o ochraně cti.

(Rozh. ze dne 14. října 1943, Zm II 271/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti generálního prokurátora pro zachování zákona a uznal právem, že byl pravoplatným rozsudkem krajského soudu jako odvolacího soudu pro přestupky ze dne 13. ledna 1943, vyneseným v trestní věci proti Margitě A. pro přestupek urážky podle § 1 zákona Sb. č. 108/1933, porušen zákon v ustanovení § 18, odst. 1 zákona Sb. č. 108/1933.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu ze dne 12. června 1942, zn. sp. T XIII 438/42, byla obžalovaná Margita A-ová uznána vinnou přestupkem urážky podle § 1 zákona Sb. č. 108/1933, který spáchala tím, že koncem měsíce dubna 1942 v N. ublížila soukromé žalobkyni Marii P-ové na cti nadávkou. Byla za to odsouzena podle téhož místa zákona k peněžitému trestu 300 K, pro případ nedobytnosti do vězení na tři dny, podle § 389 tr. ř. k náhradě nákladů trestního řízení a podle § 393 tr. ř. k náhradě útrat právního zastoupení soukromé žalobkyně.

Proti tomuto rozsudku podala obžalovaná Margita A. dne 15. června 1942 odvolání z výroku o vině, které provedla po doručení vyžádaného opisu rozsudku podáním ze dne 27. června 1942.

Odvolací soud jednal o tomto odvolání na odvolacím přelíčení dne 2. prosince 1942, při němž obhájce obžalované vznesl námitku, že »stíhací právo soukromé žalobkyně v souzené trestní věci zaniklo, ježto soukromá žalobkyně nečinila v trestních věcech T XIII 1035/42 a T XIII 1074/42 okresního soudu, vedených mezi týmiž stranami, výhrady ve smyslu § 18 zák. o ochr. cti«.

Na základě této námítky obhajoby odvolací soud odročil odvolací přelíčení a vyžádal si zmíněné trestní spisy, jejichž podstatný obsah byl zjištěn při novém odvolacím přelíčení konaném dne 13. ledna 1943.

Odvolací soud vynesl rozsudek, jímž vyhověl odvolání obžalované, zrušil napadený rozsudek okresního soudu a zprostil obžalovanou podle § 259, odst. 1, čís. 2 tr. ř. obžaloby. Usnesením z téhož dne uložil pak soukromé žalobkyni náhradu útrat obžalované.

Zproštění obžalované odůvodnil odvolací soud v podstatě těmito úvahami:

V souzené trestní věci byla podána žaloba dne 23. května 1942, rozsudek soudu první stolice byl vyneseno dne 12. června 1942, odvolání bylo podáno 15. června 1942 a provedeno dne 27. června 1942, odvolací přelíčení bylo nařízeno dne 12. listopadu 1942 na den 2. prosince 1942. Mezi vynesením rozsudku prvního soudu a odvolacího soudu podala soukromá žalobkyně dne 22. října 1942 pod spisovou značkou T XIII 1035/42 okresního soudu na obžalovanou novou žalobu pro urážku na cti, spáchanou dne 23. září 1942, a obžalovaná podala pod spisovou značkou T XIII 1074/42 na soukromou žalobkyni dne 30. října 1942 protižalobu pro urážku na cti spáchané ve dnech 22. a 23. září 1942. V obou těchto trestních věcech bylo nařízeno okresním soudem hlavní přelíčení na den 6. listopadu 1942, tedy ještě dříve, než bylo vyřízeno odvolání v souzené trestní věci. V první z oněch nových dvou trestních věcí byl vyneseno dne 6. listopadu 1942 zprošťující rozsudek, v druhé pak bylo řízení zastaveno následkem zpětvzetí žaloby. V žádné z těchto nových trestních věcí si soukromá žalobkyně nevyhradila další stíhání obžalované ve smyslu § 18 zákona Sb. č. 108/1933, ač tato výhrada byla podle názoru odvolacího soudu nutná. Odvolací soud to odůvodňuje takto:

»Předpisy § 18 zák. Sb. č. 108/1933 v tomto směru jsou velmi přísné a v citaci uvedeného zákonného ustanovení jest uvedeno přímo, že došlo-li ke smíru nebo k rozsudku o soukromé žalobě pro některý trestný čin, trestný podle zákona o ochraně cti, může jedna strana stíhati druhou pro jiný takový trestný čin, který proti ní spáchala do ujednání smíru nebo do konce průvodního řízení, jen když si před smírem nebo před ukončením průvodního řízení výslovně vyhradila právo ji stíhati. Z toho je patrné, že soukromý žalobce pozbývá stíhacího práva, jestliže si ve smyslu § 18 cit. zák. nevyhradil v záležitosti dříve ukončené obžalované stíhání. Soukromá žalobkyně věděla v době projednávání nových dvou trestních věcí »dobře«, že mezi ní a obžalovanou jest ještě v chodu odvolacím soudem dosud nerozhodnutá předmětná záležitost, přesto si však patrně v domnění, že toho není zapotřebí, nevyhradila stíhání obžalované ve smyslu § 18 zákona o ochraně cti ani ve věci T XIII 1035/42, ani ve věci T XIII 1074/42. Tím podle přesvědčení odvolacího soudu ztratila stíhací právo v dosud neukončené předmětné trestní věci.«

Generální prokurátor napadá zmateční stížnosti na záštitu zákona, podanou podle § 33 tr. ř., rozsudek odvolacího soudu, vytýkáje právem porušení zákona v ustanovení § 18, odst. 1 zákona Sb. č. 108/1933.

Povinnost vyhradit si právo stíhati je v tomto ustanovení uložena pro případy vzájemných žalob. Jednou z podmínek takových žalob je, že jsou jejich předmětem trestné činy, jež byly spáchaný v určitém časovém úseku. S tohoto hlediska vyžaduje ustanovení § 18, odst. 1 zákona

o ochraně cti, aby již bylo v běhu řízení pro čin trestný podle zákona o ochraně cti a aby jiný takový trestný čin byl spáchán do ujednání smíru nebo do konce průvodního řízení. Z toho plyne, že nejde o vzájemné žaloby ve smyslu tohoto ustanovení, týká-li se jedna ze žalob trestného činu, který byl spáchán až po ujednání smíru nebo po ukončení průvodního řízení, a že důsledkem toho neplatí pro případ těchto žalob povinnost vyhradit si právo stíhat. Podle znění uvedeného ustanovení je nepochybné, že se jím míní ukončení průvodního řízení před prvním soudem a nikoli snad ukončení průvodního řízení znovu prováděného před odvolacím soudem nebo po zrušení rozsudku před prvním soudem.

O případ vzájemných žalob ve smyslu § 18 uved. zákona nejde v souzeném případě, neboť — jak již bylo nahoře uvedeno — byl jiný trestný čin spáchán až po ukončení průvodního řízení před prvním soudem. Nelze tu proto již z tohoto důvodu použít ustanovení tohoto paragrafu o ztrátě práva stíhat dřívější trestný čin z důvodu, že byla opominuta výhrada tohoto práva v řízení pro pozdější trestný čin.

Nehledíc k těmto důvodům, je použití ustanovení § 18, odst. 1 uved. zák. v souzeném případě vyloučeno ještě z dalšího důvodu.

Výhradou podle § 18 zák. o ochr. cti nelze rozumět nic jiného, než včasné prohlášení strany ve věci zúčastněné, že si chce svým prohlášením zachovat žalobní právo z trestného činu spáchaného do ujednání smíru nebo do ukončení průvodního řízení ve vzájemných žalobách. Neúčinným výhrady podle § 18 zák. o ochr. cti v d á v á se vlastně na cti dotčená osoba mlčky tohoto svého žalobního práva pro právě zmíněné trestné činy.

Podle ustanovení § 19, odst. 1 zák. o ochr. cti může však soukromý žalobce upustit od stíhání neb omezit žalobní návrh toliko na uznání obžalovaného vinným, jen dokud soud první stolice nepočal prohlašovat rozsudek. Z toho je patrné, že žalobce může svým stíhacím právem volně disponovat pouze do té chvíle, než soud první stolice začne prohlašovat rozsudek. Od tohoto okamžiku již není neomezeným pánem svého žalobního práva a pouze nepřímě mohl by jím disponovat v případě zprošťujícího rozsudku první stolice tím, že by proti němu nepodal přípustný opravný prostředek, nebo že by podaný již opravný prostředek vzal před rozhodnutím soudu druhé stolice zpět.

Poněvadž však v trestní věci sp. zn. T XIII 438/42 byl vynesena již dne 12. června 1942 odsuzující rozsudek, kdežto trestné činy, pro které bylo zavědenu trestní řízení pod sp. zn. T XIII 1035/42 a T XIII 1074/42, byly spáchány teprve v měsíci září 1942, tedy již po vynesení odsuzujícího rozsudku soudu první stolice v oně první věci, nemohla již soukromá žalobkyně Marie P. v době projednávání trestních věcí T XIII 1035/42 a T XIII 1074/42 svým žalobním právem ve věci T XIII 438/42 volně disponovat a nemusela si i z tohoto důvodu v oněch pozdějších trestních věcech vyhrazovat právo stíhat Marii A. ve věci T XIII 438/42, byť i tato trestní věc nebyla v té době ještě pravoplatně skončena.

Z toho je patrné, že krajský soud vyložil svým rozsudkem ze dne 13. ledna 1943 nesprávně ustanovení § 18, odst. 1 zákona o ochraně cti

a tím je porušil. Bylo proto odůvodněné zmáteční stížnosti generálního prokurátora, podané podle § 33 tr. ř. na záštitu zákona, vyhověno a podle § 292 tr. ř. uznáno právem, jak bylo uvedeno.

Rozhodnutí toto nemá účinku pro strany.

Čís. 7181.

Obžalovanému, jenž nepřišel k hlavnímu přelíčení před okresním soudem, nutno doručiti opis rozsudku, vyneseno v jeho nepřítomnosti.

Dokud mu nebyl doručen a dokud neuplynula lhůta k ohlášení, pokud se týče k provedení opravných prostředků, která tu obžalovanému počíná běžeti od tohoto doručení, není odvolací soud oprávněn rozhodovati o odvolání veřejného žalobce z výroku o vině (trestu) obžalovaného.

(Rozh. ze dne 16. října 1943, Zm I 747/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal o zmáteční stížnosti na záštitu zákona, podané generálním prokurátorem, takto právem:

Postupem okresního soudu, pokud svůj rozsudek ze dne 1. dubna 1943 nedoručil obžalované Aloisii A-ové, a postupem krajského soudu jako odvolacího soudu pro přestupky, zejména jeho rozsudkem ze dne 11. května 1943, byl porušen zákon v ustanovení poslední věty § 459, § 466, odst. 2, § 478, odst. 1 a § 481 tr. ř.

Podle poslední věty § 292 tr. ř. se tento rozsudek odvolacího soudu s celým postupem odvolacího soudu a s dalším postupem okresního soudu zrušuje a soudu prvé stolice se ukládá, aby dále postupoval podle poslední věty § 459 tr. ř.

Důvody:

V trestní věci vedené u okresního soudu proti Aloisii A-ové pro přestupek krádeže podle § 460 tr. z., byla konána dvě hlavní přelíčení, a to první dne 18. března 1943 v přítomnosti obžalované a jejího obhájce, druhé pak dne 1. dubna 1943 pouze v přítomnosti obhájce, avšak v nepřítomnosti obžalované, která se nedostavila, ač byla řádně předvolána. Po skončení průvodního řízení byl vynesena rozsudek, jímž byla obžalovaná uznána vinnou přestupkem nedokonané krádeže.

Z tohoto rozsudku ohlásil veřejný žalobce odvolání jednak co do viny (kvalifikace), jednak co do trestu.

Obhájce obžalované nečinil po vynesení rozsudku žádné prohlášení, obžalované nebyl opis rozsudku doručen a spisy byly po provedení odvolání veřejného žalobce předloženy krajskému soudu jako soudu odvolacímu. Ten nařídil ihned odvolací rozsudek, jímž vyhověl odvolání veřejného žalobce, kvalifikoval trestný čin obžalované jako přestupek dokonané krádeže a vyměřil jí nový trest.

Okresní soud nařídil po vrácení spisů odvolacím soudem výkon prapoplatně uloženého trestu, k němuž však dosud nedošlo.

Generální prokurátor napadá postup okresního soudu jakož i postup a rozhodnutí krajského soudu jako soudu odvolacího zmatečnými stížnostmi na záštitu zákona podle § 33 tr. ř., vytýkáje porušení zákona v místech uvedených ve výrokové části tohoto rozsudku.

Právem.

Ježto byl rozsudek okresního soudu vynesena v nepřítomnosti obžalované, měl jí být podle závazného ustanovení poslední věty § 459 tr. ř. doručen úřední opis rozsudku, od kteréžto doby by jí podle § 466, odst. 2, § 478, odst. 1 a § 481 tr. ř. teprve začala běžet lhůta k ohlášení, pokud se týče k podání opravných prostředků. Zákon při tom — podobně jako v řízení před sborovým soudem — nečiní rozdíl pro případ, že obžalovaný byl zastoupen obhájcem (rozh. č. 5575 Sb. n. s.).

Okresní soud se však neřídil ustanovením § 459 tr. ř. a předložil spisy odvolacímu soudu, aniž doručil svůj rozsudek obžalované, a odvolací soud rozhodl o odvolání veřejného žalobce, nedbaje toho, že obžalované nebyl dosud doručen úřední opis rozsudku soudu první stolice, takže jí nezačala ještě ani běžet lhůta k ohlášení, pokud se týče k provedení přípustných opravných prostředků.

V souzené věci, kde je pouze jediná obžalovaná a kde veřejný žalobce vznesl proti rozsudku odvolání, jde o takovou formální i materiální jednotnost skutkového stavu, která nepřipouští oddělené rozhodování o podaném odvolání veřejného žalobce před uplynutím příslušných lhůt k opravným prostředkům obžalované. Z této povahy věci i z ustanovení § 477, odst. 1 tr. ř. a z analogie poslední věty třetího odstavce § 427 tr. ř. plyne, že spisy měly být odvolacímu soudu předloženy teprve tehdy, když uplynuly všem oprávněným lhůty k ohlášení, pokud se týče k provedení opravných prostředků, a že sborový soud jako soud odvolací byl teprve po uplynutí těchto lhůt oprávněn přikročit k přezkoumání rozsudku soudu první stolice. Podle toho, co bylo uvedeno, tyto lhůty v době rozhodování odvolacího soudu — pokud šlo o obžalovanou — dosud neuplynuly, ba nezačaly ani běžet. Na tom nemění nic ani okolnost, že obžalovaná byla při odvolacím hlavním přelíčení osobně přítomna. Bylo proto povinností odvolacího soudu, aby uložil soudu první stolice, aby především ve smyslu poslední věty § 459 tr. ř. doručil svůj rozsudek s náležitým poučením o opravných prostředcích samé obžalované a aby pak vyčkal, jak se ona zachová ve lhůtách stanovených v § 466, odst. 2, § 478, odst. 1 a § 481 tr. ř.

Porušil tedy uvedeným postupem okresní soud zákon v ustanovení poslední věty § 459 tr. ř. a krajský soud jako soud odvolací jak v tomto ustanovení, tak i v ustanoveních § 466, odst. 2, § 478, odst. 1 a § 481 tr. ř.

Odůvodněné zmatečné stížnosti na záštitu zákona bylo proto vyhověno a podle § 292 tr. ř. uznáno právem, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozsudku.

Čís. 7182.

Zaměstnanci ČMD, kteří konají posunovací službu na vlečce cukrovaru, aniž mají přístup do jeho prostor, jsou vinní krádeží, nikoli zločinem podle § 101 tr. z., odcizí-li při tom cukr ze skladiště cukrovaru.

Jde o nedokonanou krádež, nepodařilo-li se jim vyvézt z cukrovaru odcizený cukr, ukrytý v brzdářské budce vagonu, protože byli přistiženi.

(Rozh. ze dne 16. října 1943, Zm I 751/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byli obžalovaní A., B. a C. podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěni obžaloby, podané na ně pro zločin zneužití moci úřední podle § 101 tr. z., a to pokud se domáhala odsouzení obžalovaných pro zločin zneužití úřední moci podle § 101 tr. z., jinak jí však vyhověl, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a uznal obžalované vinnými, že dne 21. listopadu 1942 v N. v úmyslu, aby odňali z držení a bez přivolení správy cukrovaru v N. cizí věc movitou, a to surový cukr v ceně nepřevyšující 2.000 K ani 500 K, podnikli jednání vedoucí ke skutečnému vykonání krádeže, při čemž k dokonání nedošlo jen pro překážku příšlou v to odjinud, a že tím spáchali přestupek nedokonané krádeže podle §§ 8, 460 tr. z.

Důvody:

Nalézací soud zjistil, že obžalovaní A., B. a C., kteří jako zaměstnanci ČMD měli za úkol přistavit na vlečce cukrovaru v N. vagony k naložení zboží a poté odvézt naložené vagony k další dopravě a kteří neměli právo pohybovat se v prostorách cukrovaru — vyjma bezprostřední blízkost vlečky —, vzali z bedny, která byla u skladiště cukrovaru — do něhož neměli rovněž přístup — a z které se zboží ani do vagonu nenakládalo, surový cukr, a to obžalovaní A. a B. asi po 15 kg a obžalovaný C. asi 1 kg. Dále zjistil nalézací soud, že byli dva ze jmenovaných obžalovaných viděni vrchním technickým správcem cukrovaru, jak nesou v ruce nějaký balíček, jež si uložili v budce pro brzdáře, že byl na to upozorněn vrátný Jan R., že zastihl obžalovaného A. u budky, vyzval ho, aby ji otevřel, a našel pak v ní baťoh se surovým cukrem, načež vyzval obžalovaného, aby odcizené zboží vrátil, dále že cestou potkal obžalovaného B., který nesl rovněž v pytlíku surový cukr, že i obžalovaný C. měl v papírovém sáčku surový cukr, a že pak všichni tři obžalovaní vrátili uvedený cukr na výzvu vrátného, což se stalo dříve, než byla věc oznámena četnictvu.

Na tomto podkladě vyloučil nalézací soud skutkovou podstatu zločinu zneužití úřední moci podle § 101 tr. z. a neuznal obžalované vinnými ani přestupkem krádeže podle § 460 tr. z.

Pokud zmatečnou stížností napadá tento právní závěr s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 10 [správně čís. 9, písm. a)] tr. ř. a

pokud se domáhá odsouzení obžalovaných pro zločin zneužití úřední moci podle § 101 tr. z., nelze jí vyhovět již proto, že zjištěný skutkový děj neapluhuje skutkovou podstatu uvedeného zločinu v objektivním směru.

Tohoto zločinu se dopouští, »kdo v úřadě, jímž je zavázán, zneužije moci sobě svěřené«. Podle znění tohoto ustanovení je tedy třeba, aby inkrimované jednání spadalo do oboru pachatelovy působnosti. Jinak je nutno posuzovat čin podle obecných ustanovení trestního zákona. O posléze uvedený případ jde v této věci, neboť podle zjištění napadeného rozsudku nebyli obžalovaní úředně činní ve skladišti, pokud se týče na místě, kde stála bedna se surovým cukrem, z níž si vzali cukr, naopak neměli do uvedených míst vůbec přístup a jejich úřední činnost, záležející v přistavení vagonů a v jejich odvozu, se omezovala na bezprostřední blízkost vlečky.

Správně dovodil nalézací soud, že obžalovaní neměli ke zboží, při jehož odcizování byli přistiženi a které bylo dosud ve skladišti cukrovaru, žádný úřední vztah. Na tom nemůže nic změnit skutečnost, že měli vstup do cukrovaru a tím i do skladiště.

V uvedeném směru není tudíž zmateční stížnost opodstatněna a byla proto zamítnuta.

Zmateční stížnosti však nutno přisvědčit, pokud s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř. namítá, že nalézací soud pochybil po právní stránce, když, shledav ve zjištěném ději zákonné náležitosti přestupku krádeže, vyloučil trestnost tohoto skutku z důvodu účinné lítosti podle §§ 187, 188 tr. z.

Prvý soud, vycházející z předpokladu, že cena surového cukru, při jehož odnětí byli obžalovaní přistiženi — činící podle výpovědi svědka S. 2.50 K za 1 kg — nepřevyšovala u žádného z obžalovaných a ani celkem 500 K, zprostil obžalované i ve směru přestupku krádeže, ježto dospěl k závěru, že obžalovaní, dříve než se vrchnost dověděla o jejich činu, nahradili škodu, t. j. vrátili zboží dobrovolně na vyzvání Jana R-a.

Aniž je třeba zkoumat oprávněnost námitek zmateční stížnosti, že se jednak náhrada škody nestala dobrovolně, ježto obžalovaným nezbývalo nic jiného, než vrátit zboží na vyzvání, jednak že jsou skutková zjištění, na jejichž podkladě nalézací soud dospěl k závěru o dobrovolné náhradě škody, formálně vadná (§ 281, čís. 5 tr. ř.), je uplatňovaný hmotněprávní důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř., doličovaný námitkou, že nejsou splněny podmínky účinné lítosti podle §§ 187, 188 tr. z., opodstatněn již proto, že je účinná lítost při pokusu krádeže vyloučena. Nelze totiž při správném výkladu zákona shledávat ve zjištěném jednání obžalovaných skutkovou podstatu dokonaného činu, nýbrž nutno je vzhledem k tomu, že se obžalovaným nepodařilo vynést (vyvézt) z cukrovaru zboží, které si k tomu účelu připravili, ježto činitelé poškozené firmy odкрыli včas jejich čin, podřadit skutkové podstatě nedokonané krádeže podle §§ 8, 460 tr. z.

Bylo proto odůvodněné zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověno již z tohoto důvodu, aniž se bylo třeba zabývat jejími dalšími

vývody, a napadený rozsudek byl zrušen jako zmatečný. Ježto nalézací soud zjistil všechny známky skutkové podstaty zmíněného přestupku, bylo podle § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. rozhodnuto ihned ve věci samé a uznáno právem, jak je uvedeno ve výroku.

Čís. 7183.

Příčinná souvislost mezi jednáním obžalovaného, způsobivšího poškozenému proražení lebeční kosti, a smrtí poškozeného není přerušena tím, že poškozený hrál kopanou, nemaje ránu řádně ošetřenu, a že si tím přivodil infekci, jež ranou vnikla do těla a přivodila smrt.

(Rozh. ze dne 21. října 1943, Zm I 545/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 335 tr. z., první případ, zrušil napadený rozsudek ve výroku, že z jednání uvedeného v rozsudku nastalo těžké poškození na těle Miloslava P., a vyslovil, že z jednání obžalovaného v rozsudku uvedeného nastala smrt Miloslava P. V důsledku toho zrušil i výrok o trestu a odsoudil obžalovaného podle § 335 tr. z., druhé sazby, s použitím § 266 tr. z. k trestu vězení v trvání tří měsíců.

Důvody:

Zmateční stížnost, uplatňující pouze důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 11 tr. ř., je opodstatněná.

Podle zjištění nalézacího soudu způsobil obžalovaný Miloslava P., když na sebe ze žertu házeli ornici, ornici nebo kamenem těžké zranění proražením lebeční kosti. Jak dále zjistil nalézací soud, hrál poškozený druhého dne po zranění, nemaje ránu řádně ošetřenu, kopanou, čímž si způsobil infekci, jež vnikla do těla zmíněnou ranou, způsobila hnisavý zánět mozkových blan a sepsi a tím smrt poškozeného. Nalézací soud má za to, že obžalovaný neodpovídá za smrtelný následek zranění, pomněvadž účast poškozeného při hře byla svévolnou a hrubou neopatrností, k níž obžalovaný nedal popud a jež proto přerušila příčinnou souvislost mezi zjištěnou činností obžalovaného (úderem ornici či kamenem) a nastalým smrtelným výsledkem. Nalézací soud uznal tudíž obžalovaného vinným jen přečinem podle § 335 tr. z., případ první (čl. III. vl. nař. Sb. č. 306/1939), nikoliv přečinem podle druhého případu téhož ustanovení trestního zákona.

Právní názor soudu první stolice o tom, zda byla přerušena příčinná souvislost mezi skutkem obžalovaného a úmrtím poškozeného, je však mylný.

Podle zásady vyslovené v § 134 tr. z., která platí pro celý obor trestního práva, je nutno považovati výsledek za příčinný s jednáním (neb

opominutím) i tehdy, když nastal pro náhodilé okolnosti, za nichž byl čin spáchán, nebo z příčin vedlejších náhodou k tomu přistoupivších, pokud byly přivoděny činem samým. K připočtení trestného výsledku se proto nevyžaduje, aby výsledek nastal výhradně z pachatelova konání (opominutí); dostačí, vyvolal-li pachatel jednu z více podmínek nastalého výsledku, byť i ne hlavní nebo bezprostřední. V příčinné souvislosti je tedy každé konání (opominutí), které jest jednou z podmínek trestného výsledku, takže by bez něho nebyl nastal. Tato zásada je zcela nepochybná jak v judikatuře (viz rozh. n. s. na př. jen z poslední doby čis. 6346, 6373, 6374, 6448, 6507, 6918 Sb. n. s.), tak i v literatuře (viz na př. Průšák, Rakouské právo trestní, str. 114, Miřička, Trestní právo hmotné, str. 71, Kallab, Trestní právo hmotné, str. 63). Není příčiny k její revidi, jak se toho domáhá obžalovaný v odpovědi (odvodu) na zmáteční stížnost.

Nalézací soud přehléd, že podle uvedené zásady odpovídá pachatel za vše, co jest s jeho jednáním neb opominutím příčinně spojeno tak, že by bez něho nebylo nastalo. Nerozhodná je proto pro posouzení otázky příčinné souvislosti okolnost, že smrt Miloslava P. nastala proto, že se k příčině způsobené pachatelem, totiž k proražení lebky tvrdým předmětem jím hozeným, přidružily ještě příčiny další, pachatelem nepředvídané a nechtěné. Příčinná souvislost by byla přerušena jen tehdy, kdyby byl smrtelný výsledek způsoben činem vykonaným osobou od pachatele různou, po případě poškozeným samým, za úm účelem, aby nastal, neb alespoň s vědomím, že pak nastane výsledek smrtelný, pro což v daném případě není vůbec skutkových předpokladů a ani sám nalézací soud je v rozsudku nezjišťuje.

- Je-li tedy zjištěno, že obžalovaný hodil po Miloslavu P. kamenem a těžce ho zranil proraziv mu lebku, pak již tímto počínáním dal první a základní podmínku, která měla za následek smrt poškozeného, neboť by nebylo vůbec došlo k zánětu mozkových blan u Miloslava P., kdyby nebylo uvedeného jednání obžalovaného. P-ova neopatrnost, spočívající v tom, že hrál kopanou, isa zraněn způsobem nahoře vylíčeným, nemůže zprostiti obžalovaného odpovědnosti za smrtelný výsledek jeho jednání, neboť podle smyslu ustanovení §§ 134, 335 tr. z. stačí, jak bylo nahoře řečeno, způsobí-li pachatel třeba jednu z podmínek, jež měly za následek smrtelný úraz.

Třeba je tedy možné, že by u poškozeného, kdyby se nebyl druhého dne, cítě se dobře, pustil do fotbalové hry, nebylo došlo k infekci, sepsi a smrti, přece je mezi poraněním způsobeným obžalovaným a smrtí Miloslava P. příčinná spojitost ničím nepřerušena.

Vyloučil-li nalézací soud přesto tuto příčinnou souvislost, ač je nastalý těžší výsledek, t. j. smrt poškozeného, pouze objektivním předpokladem přečinu podle § 335 tr. z. (případ druhý), trpí jeho rozsudek zmátečností podle § 281, čis. 11 tr. ř.

Bylo proto vyhověno zmáteční stížnosti státního zastupitelství, v odpor vzatý rozsudek byl zrušen z důvodu zmátečnosti podle § 281, čis. 11 tr. ř. a bylo uznáno právem, jak uvedeno.

Čís. 7184.*)

K pojmu úkladné vraždy ve smyslu § 135, č. 1 tr. z.
Je to vražda spáchaná způsobem potměšilým, znemožňujícím neb aspoň velmi ztěžujícím opatrnost a obranu obětí.

Kdy sem nespadá vražda jedem.

(Rozh. ze dne 26. října 1943, Zm I 522/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl částečně zmáteční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu, jimž byla obžalovaná uznána vinnou zločinem vraždy úkladné podle §§ 134, 135, č. 1 tr. z., a to pokud čelila proti výroku, že šlo o úkladnou vraždu ve smyslu § 135, č. 1 tr. z., zrušil tento výrok a vypustil jej z rozsudku.

Jinak zmáteční stížnost zamítl.

Z důvodů:

Oprávněná je však výtka zmáteční stížnosti obžalované, pokud s hlediska důvodu zmátečnosti podle § 281, čis. 10 tr. ř. namítá, že jednání obžalované, zjištěné rozsudkem, nemá náležitosti vraždy úkladné podle § 135, č. 1 tr. z.

Úkladná vražda je taková, jež byla spáchaná způsobem potměšilým, proti němuž jsou opatrnost a obrana buď zcela nemožné neb aspoň velmi obtížné. Pachatel úkladné vraždy jedná tak potměšile, že jeho oběť vůbec netuší nebezpečenství. Patří sem zejména usmrcení jedem, ovšem jen tehdy, stalo-li se způsobem potměšilým. Potměšile jedná tedy pachatel, provede-li zlý čin oklamav úmyslně osobu, proti níž jeho čin směřuje, anebo využiv okolností, které obranu buď vůbec vylučují nebo jí aspoň ztěžují.

Rozsudek zjistil, že obžalovaná vyzvala Jana A., aby si vzal uspávacího prostředku více, ježto ho dosud nebral, a že jsou to prášky od Dr R. z nemocnice v N. Rozsudek též zjistil, že se Jan A., vida patrně připravené množství, vyjádřil: »Ženská, ty isi blázen, ty mne chceš otrávit.« Z toho je patrné, že obžalovaná sice jednala vůči Janu A. velmi lstivě; že však přece nelze právem tvrdit, že jednala způsobem potměšilým, jak jej má na mysli ustanovení § 135, č. 1 tr. z. Vyjádřil-li se Jan A. před požitím prášků uvedeným způsobem, je zřejmo, že měl určité obavy z následků požití prášků ve větším množství, že tedy o této skutečnosti uvažoval. To vylučuje závěr, že se nemohl bránit proti útoku na něho podniknutému, a činí i pochybným, že byla ztížena jeho obrana. Je proto mylná kvalifikace činu obžalované jako vraždy úkladné ve smyslu § 135, č. 1 tr. z. Tento výrok byl proto zrušen a vypuštěn z rozsudku.

*) Poznámka redakce: Souvisí s rozh. čis. 6939 Sb. n. s.

Čís. 7185.

Úplné opilství ve smyslu § 2, písm. c) tr. z. (§ 523 tr. z.) vylučuje úsudkovou činnost, a tedy i možnost omylu.

Pachatelův omyl o tom, že kolo, které v opilosti odcizil, je jeho kolo, nevylučuje jeho potrestání pro přestupek opilství podle § 523 tr. z.

(Rozh. ze dne 26. října 1943, Zm II 228/43.)

Obžalovaný, který se zúčastnil zábavy v hostinci Martina P., vyšel krátce po půlnoci z hostinské místnosti do průjezdu, kde stálo jízdní kolo hostinského P., odstrčil dřevěnou zástrčku, kterou byla vrata průjezdu zevnitř uzavřena, vyvedl kolo hostinského ven a odjel na něm domů. Kolo mělo cenu 600 K. Obžalovaný byl již vícekrát trestán pro krádež.

Nalézací soud zjistil, že byl obžalovaný v době činu úplně opilý, že však ze zkušenosti věděl, že je v opilství podroben prudkým hnutím mysli, v nichž se dopouští různých nepředložených činů. Uznal obžalovaného vinným, že dne 23. listopadu 1942 v N., jsa opilý a byv již dvakrát pro krádež trestán, odňal pro svůj užitek z držení a bez přivolení Martina P. jízdní kolo v ceně 600 K, tedy cizí věc movitou v ceně převyšující 500 K, nikoli však 2.000 K, a vykonal tak čin, který by se mu kromě opilství přičítal za zločin, a že se tím dopustil přestupku opilství podle § 523 tr. z.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Stěžovatel namítá věcným poukazem na důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., že se nedopustil v opilosti krádeže, ježto vzal kolo jen omylem bez úmyslu je odcizit, a uplatňuje na základě důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř., že je trestnost činu vyloučena, ježto kolo vrátil neb aspoň nabídl vrátit ještě před tím, než se četnictvo dovědělo o jeho činu.

Oba důvody zmatečnosti provádí námitkou, že se hned dopoledne po krádeži kola vrátil na svém kole do N. a vyptával se, komu se ztratilo kolo, a že také ještě téhož dne dopoledne hlásil četnictvu, že vzal omylem cizí kolo.

Stěžovatel byl uznán vinným přestupkem opilství podle § 523 tr. z., který spáchal tak, že v úplně opilosti odcizil kolo, tedy že spáchal v úplně opilosti takový čin, který by se mu jinak přičítal jako zločin. Ke skutkové podstatě zmíněného přestupku stačí, že čin spáchaný v úplně opilosti vykazuje navenek (objektivně) všechny znaky zločinu, a není třeba, aby měl i subjektivní znaky skutkové podstaty onoho zločinu, neboť právě pro úplnou pachatelovu opilost je jeho úsudková činnost vyloučena a chybí

proto i zlý úmysl. Omyl jako nedostatek správné představy předpokládá možnost úsudkové činnosti, která je u člověka úplně opilého vyloučena, takže u něho nelze mluvit o omylu v pravém slova smyslu; mohlo by jít nejvýš o to, že omyl byl zaviněn opilostí, že se pachatel, který by se jinak nemýlil, mýlil následkem opilosti. Nemůže se tedy úplně opilý, jak plyne z jeho duševního stavu a pojmu opilosti, vůbec hájit omylem, poněvadž si nemohl být vědom svého jednání, kdežto omyl předpokládá vědomí (rozh. čís. 3145 Sb. n. s.). Kdyby ze zjištění nalézacího soudu, že se stěžovatel druhý den po činu ptal Vladimíra R., neví-li, komu se ztratilo kolo, že přijel domů na cizím kole, plynulo, že stěžovatel měl v úmyslu kolo vrátit, nebylo by lze přisvědčit jeho zmatečnou stížnosti, namítající, že se v době činu mýlil v otázce, zda jde o kolo cizí, nebo jeho vlastní.

Účinná lítost by tu nemohla přicházet v úvahu již proto, že Martin P. podle zjištění nalézacího soudu hlásil krádež kola a označil stěžovatele jako pachatele již v noci na 23. listopadu 1942, když stěžovatele hned po krádeži pronásledoval, kdežto stěžovatel vrátil kolo teprve 24. listopadu 1942. Pokud stěžovatel tvrdí, že četnický strážmistr, jenž poškozený hlásil krádež hned v noci, nevzal hlášení na vědomí a že odkázal poškozeného na pozdější dobu, nevychází ze zjištění nalézacího soudu a neprovádí zmatečnou stížnost po zákonu (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.).

Pokud stěžovatel poukazem na výsledky průvodního řízení, z nichž by plynulo, že dne 23. listopadu 1942 dopoledne pátral po tom, komu se ztratilo kolo, a že byl i v hostinci Martina P. a slíbil, že mu kolo vrátí, vytýká neúplnost rozsudku podle § 281, čís. 5 tr. ř., jde vesměs o okolnosti nerozhodné, jak plyne z toho, co bylo nahoře uvedeno.

Vytýkáje v odvolání, že neměl být vyměřen trest podle poslední věty § 523 tr. z. (správně, že nemělo být vězení zostřeno), ježto si prý neuvědomil, že na něho alkoholické nápoje mohou v dnešní době tak zapůsobit, poukazuje stěžovatel na důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 11 tr. ř., neprovádí jej však po zákonu, ježto nedbá zjištění rozsudku, že mu bylo známo, že se v opilství dopouští nepředložených činů, z čehož nalézací soud dovodil, že stěžovatel věděl ze zkušenosti, že je v opilství podroben prudkému hnutí mysli.

Čís. 7186.

Při sčítání ceny věcí z jednotlivých krádeží pro zločinnou kvalifikaci podle § 173 tr. z. nutno přičísti i ceny, pocházející z krádeží, které jsou již samy o sobě kvalifikovány za zločin s jiného hlediska (§§ 174 II, 175 II, 176 II tr. zák.).

(Rozh. ze dne 29. října 1943, Zm I 1171/42.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný

uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II, písm. a), 175 II, písm. c) tr. zák.

Z důvodů:

Nalézací soud neporušil zákon (§ 281, čís. 10 tr. ř.) tím, že podle zásady § 173 tr. zák. sečetl hodnotu všech věcí odcizených stěžovatelem a v důsledku toho kvalifikoval jeho krádeže za zločin též podle vyšší částky (2.000 K). Stěžovatel se dovolává rozhodnutí čís. 6849 Sb. n. s. neprávem, neboť toto rozhodnutí, dovozujíc, že sčítací zásady lze použít i mimo rámeček ustanovení § 173 tr. zák., vyslovilo, že musí jít o krádeže stejného druhu, posuzované s téhož kvalifikačního hlediska, aby bylo možno použít oné zásady i pro případy krádeží uvedené v §§ 174 II, 175 II, 176 II tr. zák., kde je rozhodnou kvalifikační okolností podmínka, že hodnota odcizených věcí převyšuje 500 K. Proto nalézací soud nepochybil, když k hodnotě věcí odcizených stěžovatelem samotným, a to mimo pole, přičetl i hodnotu náradí odcizeného na poli (§ 175 II, písm. c) tr. zák.) a hodnotu věcí, jež odcizil ve společnosti s druhým obžalovaným (§ 174 II, písm. a) tr. zák.).

Čís. 7187.

Ustanovení § 5, č. 8 vl. nař. Sb. č. 62/1941 nečiní rozdíl mezi zákonnou a dobrovolně převzatou povinností k dozoru.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1943, Zm I 725/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl částečně zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byla obžalovaná Božena B-ová uznána vinnou přestupkem nedbání předpisů k odvrácení požáru podle § 5, čís. 8 vl. nař. Sb. č. 62/1941 a obžalované Anna A-ová a Kateřina A-ová zproštěny podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle § 1, odst. 1, písm. a) a odst. 2 vl. nař. Sb. č. 62/1941, zrušil napadený rozsudek ve výroku, pokud jím obžalovaná Kateřina A-ová byla zproštěna podle § 259, čís. 2 tr. ř. právě uvedené obžaloby, a uznal obžalovanou Kateřinu A-ovou vinnou, že dne 28. a 29. září 1942 a před tím v N. jednak dala nedospělému Jaroslavu A-ovi sirky, jednak nedostatečným dozorem zavinila, že si bral sirky z domácnosti svých rodičů, čímž zavinila, že se Jaroslav A. dopustil jednání, s nímž je spojeno nebezpečí ohně, a spáchala tak přestupek podle § 5, čís. 8 vl. nař. Sb. č. 62/1941.

Jinak zmáteční stížnost státního zastupitelství zamítl.

Z důvodů:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství nelze upřít oprávnění, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. námitkou, že nalézací soud pochybil, když u obžalované Kateřiny A-ové neshledal

ve zjištěném skutkovém ději aspoň přestupek podle § 5, čís. 8 vl. nař. Sb. č. 62/1941, ač tímto přestupkem uznal vinnou Boženu B-ovou, u níž zjistil podobný skutkový děj.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaná Kateřina A-ová, která dozírala na děti své snachy, spoluobžalované Anny A-ové, a která krátce před požárem převzala dozor i nad Jaroslavem A-em, dala dne 28. září 1942 — t. j. den před požárem — Jaroslavu A-ovi dvě sirky, aby si udělal ohniček na poli, a dále, že si Jaroslav A. bral sirky v domácnosti svých rodičů, a konečně, že škrtal sirkou u vrat stodoly, kde byla sláma. Nalézací soud, ač dospěl dále k závěru, že obžalovaná řádně nevykonávala zmíněný dozor nad dětmi, tedy i nad Jaroslavem A-em, neuvažoval o vině obžalované Kateřiny A-ové s hlediska v úvalu přicházejícího ustanovení § 5, čís. 8 vl. nař. Sb. č. 62/1941, podle něhož se dopouští přestupku mimo jiné také ten, kdo nedostatečným dozorem zaviní, že se nedospělá osoba, na niž mu náleží dozírat, dopustí něčeho, s čím je spojeno nebezpečí ohně.

Bylo proto v tomto ohledu vyhověno zmáteční stížnosti státního zastupitelství a rozsudek byl ve výroku, pokud jím byla obžalovaná Kateřina A-ová zproštěna obžaloby podle § 259, čís. 2 tr. ř., zrušen jako zmatečný.

Jelikož nalézací soud zjistil všechny známky skutkové podstaty přestupku podle § 5, čís. 8 vl. nař. Sb. č. 62/1941, který nečiní rozdíl mezi povinností k dozoru podle zákona či dobrovolně převzatou, bylo podle § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. rozhodnuto ihned ve věci samé a uznáno právem, jak je uvedeno ve výroku.

Čís. 7188.

V žádosti za trestní stíhání ve smyslu § 46 tr. ř. musí být jasně vyjádřena vůle vykonati právo obžaloby (na rozdíl od výkonu pouhého oprávnění udati trestný čin ve smyslu § 86 tr. ř.).

Nejasnost tu jde na oznamovatelův vrub.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1943, Zm I 590/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti na záštitu zákona vznesené generálním prokurátorem do rozsudku okresního soudu ze dne 14. prosince 1942 a do rozsudku krajského soudu jako soudu odvolacího pro přestupky ze dne 5. února 1943 a uznal právem, že byl postupem okresního soudu v trestní věci proti Antonínu A-ovi pro přestupek podle § 1 zákona ř. z. č. 42/1870, zejména rozsudkem téhož soudu ze dne 14. prosince 1942, jímž byl obžalovaný uznán vinným tímto přestupkem spáchaným tím, že dne 19. srpna 1942 v N. úmyslně porušil tajnost doporučeného dopisu adresovaného Josefě A-ové tím, že proti právu tento dopis otevřel, jakož i rozsudkem krajského soudu jako odvolacího soudu pro přestupky ze dne 5. února 1943 v téže trestní věci porušen zákon v ustanovení §§ 2, 46 tr. ř. a ustanovení § 530 tr. z. Podle

poslední věty § 292 tr. ř. zrušil celý tento postup a oba zmíněné rozsudky a obžalovaného zprostil podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby pro onen pře-
stupek.

Důvody:

Josefa A-ová učinila prostřednictvím svého právního zástupce podáním došlým státnímu zastupitelství v N. dne 12. října 1942 trestní oznámení na Antonína A., že v N. přijal, otevřel a přečetl doporučený dopis, který jí byl zaslán dne 18. srpna 1942 z H.-se zřetelně vyznačeným jejím jménem i adresou, ačkoliv věděl, že dopis je adresován přímo jí a že ona bydlí dočasně v P.; teprve druhý den vrátil dopis poštovnímu doručovateli. Oznamovatelka uvedla na konci oznámení doložně: »...spatřuji v tomto jednání obviněného porušování listovního tajemství, činím o tom slavnému státnímu zastupitelství oznámení za účelem posouzení, zda nejde o trestný čin, a v kladném případě se k trestnímu řízení připojuji škodou, jejíž výši udá můj právní zástupce při hlavním přelíčení.«

Státní zastupitelství zaslalo toto oznámení okresnímu soudu »s prohlášením podle § 90 tr. ř. ve směru veřejnožalobním a k dalšímu příslušnému řízení o soukromožalobním přestupku podle § 1, zák. rak. ř. z. č. 42/1870«. Tak došlo podání zmíněnému soudu dne 6. listopadu 1942, tedy před uplynutím lhůty § 530 tr. z. (Josefa A. se dověděla o pachatelově osobě dne 26. září 1942). Soudcovským opatřením ze dne 9. listopadu 1942, došlým soudní kanceláři dne 13. listopadu 1942, bylo nařizováno hlavní přelíčení na den 9. prosince 1942; k tomu nedošlo a hlavní přelíčení se konalo dne 14. prosince 1942. Teprve při tomto hlavním přelíčení učinil právní zástupce Josefy A-ové návrh na potrestání Antonína A-a, který byl pak uznán rozsudkem ze dne 14. prosince 1942 vinným uvedeným přestupkem a odsouzen podle § 1 uved. zákona s použitím § 260, písm. b) tr. z. k nepodmíněnému ztřeštěnému vězení na šest týdnů, podle § 389 tr. ř. k náhradě nákladů trestního řízení a podle § 393 tr. ř. k náhradě útrat právního zastoupení soukromé žalobkyně Josefy A-ové.

Rozsudkem krajského soudu jako odvolacího soudu pro přestupky ze dne 5. února 1943 bylo zamítnuto odvolání obžalovaného z výroku o vině a vyhověno jeho odvolání z výroku o trestu, tento výrok byl změněn a obžalovaný odsouzen k peněžitému trestu 1.000 K (pro případ nedobytnosti k náhradnímu trestu vězení v trvání čtrnácti dnů), podle § 390 tr. ř. k náhradě nákladů odvolacího řízení a podle § 393 tr. ř. k náhradě útrat právního zastoupení soukromé žalobkyně Josefy A-ové v odvolacím řízení.

Generální prokurátor napadá nyní postup okresního soudu i oba zmíněné rozsudky zmatečnými stížnostmi na záštitu zákona, podanou podle §§ 33 a 479 tr. ř., vytýkáje právem porušení zákona v ustanoveních uvedených ve výrokové části tohoto rozsudku.

Obhajoba namítala v řízení před soudem prvě stolice i v odvolacím řízení prekluzi žalobního práva Josefy A-ové. Soudy obou stolic vycházely v tomto ohledu z názoru, že podání Josefy A-ové je žádostí za trestní

stíhání po rozumu § 46 tr. ř. a § 530 tr. z., dovolávající se toho, že zákon nikde nepředepisuje určitou formu takové žádosti. Leč neprávem.

Je sice správné, že se vyžaduje toliko — ale také nejméně —, aby z projevu oprávněné osoby byla jasně patrná její vůle stíhati trestně určitou osobu pro určitý trestný čin před soudem. Nutno však bezpodmínečně trvat na požadavku, aby byla v návrhu vyjádřena určité a jasně vůle vykonati právo obžaloby, na rozdíl od výkonu pouhého všeobecného oprávnění udati trestný čin ve smyslu § 86 tr. ř.; musí tudíž být již podle obsahu podání jisté, že oprávněný chce nejen uplatňovat práva soukromého žalobce, nýbrž i nést zároveň s tím spojenou zodpovědnost. Důsledkem toho jde znění podání, pokud způsobí, že podání postrádá určitosti a jasnosti, na vrub oznamujícího, nikoliv k jeho prospěchu, jak míní odvolací soud.

Z uvedeného plyne, že podání Josefy A-ové nelze považovat za žádost za stíhání podle § 46 tr. ř. Omezujet se na vypsání skutku, neobsahuje návrh na potrestání, nýbrž pouze prohlášení, které lze pokládat jedině za prohlášení o připojení udavatelky k trestnímu řízení jako soukromé účastnice. Právní zástupce Josefy A-ové, jenž podal i zmíněné oznámení, učinil jejím jménem návrh na potrestání teprve dne 14. prosince 1942, tudíž dlouho po uplynutí lhůty § 530 tr. z.

Obžalobní právo Josefy A-ové nebylo podle § 530 tr. z. zachováno jejím podáním, byť i došlým na soud před uplynutím lhůty šesti neděl. Názor soudů obou stolic, že trestní oznámení stačilo k zachování stíhacího práva Josefy A-ové, je právně mylný a důsledkem toho názoru bylo, že nastalo soudní stíhání uvedeného trestného činu bez žalobcova návrhu (§ 2, odst. 1 tr. ř.).

Proto bylo podle §§ 33 a 292 tr. ř. vyhověno zmatečným stížnostem na záštitu zákona a uznáno právem, jak je uvedeno ve výroku.

Čís. 7189.

Ani k zachování dvouměsíční žalobní lhůty podle § 17, odst. 1 a § 14, odst. 5 zákona o ochraně cti, ani k přerušení šestiměsíční promlčecí lhůty podle § 13, odst. 2 téhož zákona není třeba podání formální žaloby. V prvním případě stačí návrh veřejného žalobce na zavedení předběžného řízení, v druhém jakýkoli soudní vyšetřovací úkon namířený proti vinníkové osobě.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1943, Zm I 820/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přestupkem pomluvy podle § 2 zákona Sb. č. 108/1933.

Z d ů v o d ů:

Zmatečnou stížnost namítá jako zmatek podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř. jednak, že nastala ztráta žalobního práva ve smyslu § 17, odst. 1 zákona

Sb. č. 108/1933, jednak že je čin obžalované podle § 13, odst. 2 téhož zákona objektivně promlčen. Námitky nejsou opodstatněny, ježto stěžovatelka vychází z mylného předpokladu, že je jak pro zachování dvouměsíční žalobní lhůty podle § 17, odst. 1 zákona Sb. č. 108/1933, tak pro přetržení šestiměsíční promlčecí lhůty podle § 13, odst. 2 téhož zákona rozhodná doba podání formální žaloby.

Nejvyšší soud dovodil již v rozhodnutí čís. 6208 Sb. n. s., na něž se pro stručnost poukazuje, že pro včasnost výkonu žalobního práva veřejným žalobcem ve smyslu § 17, odst. 1 a § 14, odst. 5 zákona Sb. č. 108/1933 při souvislosti těchto ustanovení stačí, jestliže veřejný žalobce podal ve dvouměsíční lhůtě stanovené v § 17, odst. 1 uvedeného zákona pouhý návrh na zavedení předběžného řízení, jako obdobně stačí v případech § 17, odst. 1 tohoto zákona pouhá žádost o trestní stíhání, a že nezáleží s hlediska včasnosti na podání žaloby v technickém smyslu. Že byl návrh veřejného žalobce na zavedení přípravného vyhledávání ze dne 12. prosince 1942 podán v uvedené lhůtě, zmateční stížnost nepopírá.

K přetržení šestiměsíční lhůty stanovené v § 13, odst. 2 zákona Sb. č. 108/1933 stačí podle § 531 tr. zák. jakýkoliv soudní vyšetřovací úkon namířený proti osobě vinníkově, a to i jeho zodpovědný výslech. Podání obžaloby v technickém smyslu se ani zde nevyžaduje. Obžalovaná byla slyšena o činu kladeném jí za vinu již dne 8. ledna 1943, tedy ještě před uplynutím uvedené promlčecí lhůty. Její trestný čin nebyl tudíž promlčen.

Čís. 7190.

Ke zločinu podle § 1 zák. Sb. č. 269/1919 je po subjektivní stránce třeba, aby měl pachatel již v době padělaní peněz úmysl, udatí je jako pravé.

Kdo vědomě udává za pravé peníze, padělané bez takového úmyslu, je vinen zločinem podle § 4, odst. 1 téhož zákona, a to i když je sám padělal.

Je nerozhodné, že šlo o napodobeninu, schopnou oklamatí jen za zvláštních okolností.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1943, Zm II 261/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byli obžalovaní Karel A. a František A. uznáni vinnými přestupkem dílem dokonaného, dílem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 461 tr. z., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalované vinnými, že dne 29. října 1942 v O. padělány peněz, jednu tisícikorunovou bankovku, nedohodnuvše se s pachatelem neb osobou jinak na padělání zúčastněnou, vědomě za pravý udávali a že se tím dopustili zločinu podle § 4, odst. 1 zákona ze dne 22. května 1919, Sb. č. 269.

Důvody:

Rozsudek zjistil, že obžalovaný Karel A. namaloval koncem září 1942 z dlouhé chvilky a pro svou zálibu vodovými barvami jednu tisícikorunovou bankovku, že se dne 29. října 1942 setkal s Františkem A-em a že přišli na myšlenku, směnit tuto padělanou bankovku jako pravou, že se o to pokusili v hostinci Františka P. a v hostinci Miroslava R., že však oba příjemci bankovky zpozorovali, že jde o nepodařenou napodobeninu. Dále zjistil rozsudek, že se Františku A. podařilo směnit padělek u obchodnice Marie S-ové, a to tím způsobem, že Marie S-ová nepohlédla téměř na papír (padělek), že podala bankovku své neteři Ludmile V-ové s tím, aby šla peníze rozměnit, že ani tato nevěnovala bankovce pozornost, že krom toho je krátkozraká a že směňovala peníze v obchodě, kde byla téměř tma.

Z tohoto zjištěného skutkového děje dospěl nalézací soud k závěru, že napodobenina zhotovená Karlem A. je tak nepodařená, že nelze vůbec mluvit o padělku, že padělek jako takový musí být aspoň tak dokonalý, že v průměrném občanu za normálních okolností vzbudí mylnou představu, že jde o věc pravou.

Pokud jde o úmysl obžalovaného Karla A-a, zda napodobeninu zhotovil již k tomu účelu, aby ji mohl příležitostně udatí za pravou, uvěřil soud obžalovanému, že teprve pod vlivem alkoholu přišel na myšlenku zkusit, jak podařený je jeho padělek a zda jej příjemce bude pokládati za pravý.

Nalézací soud došel pak ke konečnému závěru, že nejde o skutkovou podstatu zločinu podle § 1 zákona Sb. č. 269/1919, nýbrž toliko o skutkovou podstatu přestupku jednak nedokonaného, jednak dokonaného podvodu podle §§ 8, 461 tr. z.

Uplatňujíc důvod zmatečnosti podle § 281, č. 10 tr. ř., domáhá se zmateční stížnost podřadění zjištěného činu obžalovaných skutkové podstatě zločinu podle § 1 zákona Sb. č. 269/1919, pokud se týče zločinu podle § 4, odst. 1 téhož zákona.

Ve směru zločinu uvedeného na prvním místě nemohla mítí úspěch již proto, že nenapadla výrok soudu, že obžalovaný Karel A. neměl při padělaní bankovky úmysl, aby ji udal jako pravou. Takový úmysl je nezbytným znakem subjektivní stránky uvedeného zločinu.

Zjištěný čin obžalovaných však vykazuje všechny pojmové znaky skutkové podstaty zločinu podle § 4, odst. 1 zákona Sb. č. 269/1919. Na tom, že padělaná bankovka byla hrubou, nepodařenou napodobeninou, která toliko za zvláštních okolností byla schopna příjemce oklamat, neсеjde s hlediska § 4 uved. zákona.

Bylo proto zmateční stížnosti vyhověno a obžalovaní uznáni vinnými zločinem podle § 4, odst. 1 zákona Sb. č. 269/1919.

Čís. 7191.

K pojmu vědomé a nevědomé nedbalosti.

Ke skutkové podstatě podle § 14 zák. o potravinách nestačí, že pachatel připravoval potravinu tak, že byla způsobila poškodit lidské zdraví, nýbrž je dále třeba, aby poznal neb aspoň při náležitě péči mohl poznat, že takový způsob její přípravy v sobě skrývá pro případ požití potraviny nebezpečí pro lidské zdraví.

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1943, Zm I 238/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečné stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 14, čís. 1 a 2 zák. rak. ř. z. č. 89/1897, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a přikázal věc okresnímu soudu, aby o ní znova jednal a rozhodl.

Z důvodů:

Zmatečná stížnost je oprávněná, pokud namítá — uplatňujíc tak věcně zmatek podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. —, že právní závěr o nebezpečnosti přípravování a prodeji zmrzliny obžalovaným není podložen zjištěním skutečností.

Prvý soud zjistil, že zmrzlina, kterou obžalovaný vyráběl a měl na prodej, pokud se týče prodávání, obsahovala bakterium *B. coli aerogenes*. Právě a jedině z tohoto důvodu uznal nalézací soud tuto potravinu za nebezpečnou lidskému zdraví. Dále zjistil první soud, že voda z vodárny zásobující město N. neobsahuje v 55 cm³ žádné bakterie zmíněného druhu. Takové nebyly obsaženy ani v dalších surovinách používaných obžalovaným k výrobě zmrzliny, totiž v cukru, ani v příchutích, pokud šlo ovšem o příchuti dodané obžalovanému třetími osobami. Ze skutečností, že materiál používaný obžalovaným neobsahoval bakterie, o které jde, dovodil první soud, že se dostaly do zmrzliny teprve v dílně obžalovaného, a tedy jeho zaviněním. Uznal ho na tomto podkladě vinným přestupkem podle § 14, čís. 1 a 2 zák. rak. ř. z. č. 89/1897 spáchaným tím, že jednak ve své živnosti zmrzlinu určenou k obchodu připravoval tak, že její požívání bylo způsobivé uškodit lidskému zdraví, jednak tento předmět uvedené povahy za potravinu na prodej choval a prodával.

Aby mohlo být způsobení určitého výsledku uvedeného v zákoně — ať už jde o poruchu či jen o nebezpečí poruchy — označeno za nedbalé, je třeba, aby vinník nezachoval takovou míru opatrnosti, kterou měl zachovat a podle okolností a svých poměrů také mohl zachovat. Míra opatrnosti je tedy určena objektivním měřítkem a plyne buď ze zvláštních předpisů, zejména předpisů daných pro ty, kdo vykonávají určité povolání, nebo je určena obecně uznanými životními pravidly, plynoucími ze zkušeností denního života. Při tom je nerozhodno, zda si vinník

pro nedostatek péče a opatrnosti nevěděl možnost, že svým činem (opominutím) způsobí výsledek — nedbalost nevědomá — nebo že, uvědomiv si to, neopatrně (lehkomyslně) doufal, že onen výsledek nenastane — nedbalost vědomá.

Ke skutkové podstatě § 14 zák. o potravinách nestačí předpoklad, že pachatel připravoval potravinu tak, že byla způsobila poškodit lidské zdraví, nebo že potravinu této povahy prodával, nýbrž je třeba dále, aby pachatel poznal neb aspoň při náležitě péči mohl poznat (předvídat), že ona příprava potraviny — t. j. konkrétně použitý výrobní proces — nebo její prodej skrývá v sobě nebezpečí pro lidské zdraví v případě požití potraviny, a aby tedy tato příprava nebo prodej spočívaly na nedostatku potřebné opatrnosti.

Nalézací soud se po této stránce v rozsudku nejen nevyslovil, nýbrž ani nezjistil skutečnosti, na jejichž základě by mohla být věc přezkoumána a posouzena, tedy skutečnosti, které měly být základem nálezu při správném použití zákona (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.). Takového zjištění bylo třeba, když je nebezpečnost potraviny spatřována výhradně v přítomnosti bakterií, které nejsou poznatelné zrakem ani ochutnáním zboží, takže si obžalovaný nemohl jejich přítomnost v potravine nebo již v dílně uvědomit těmito smysly. Mohl by tedy být stěžovatel činen zodpovědným za způsobení výsledku předpokládaného v § 14 zák. rak. ř. z. č. 89/1897, jen kdyby mu byla jinak poznatelná možnost výskytu těchto bakterií, pokud se týče zdraví nebezpečné povahy přípravy a prodeje zmrzliny vůbec. Z pouhého zjištění, že bakterie, o něž jde, jsou fekálního původu, ve spojení se zjištěním, že se do materiálu používaného obžalovaným dostaly teprve v dílně, nelze ještě bezpečně usuzovat na nedostatek povinné péče při výrobě a prodeji zmrzliny, když nalézací soud uvádí, že příčiny (prameny), ze kterých se tyto bakterie dostaly do zmrzliny, mohou být nejrůznější. Rovněž se první soud jen povšechně zmiňuje, že byl stěžovatel při předchozí revizi upozorněn na závadnost zmrzliny, aniž však zjišťuje blíže obsah tohoto upozornění.

Prvý soud se vlastně omezil jen na zjištění souvislosti mezi provozem živnosti obžalovaného jako osoby zodpovědné za tento provoz a výskytem nebezpečných bakterií v jeho výrobcích, aniž zjišťoval bližší okolnosti, jako zvláště stav a vybavení dílny a zařízení a způsob výroby po stránce čistoty a hygieny. Tento nedostatek spočívá zřejmě na mylném pojetí vysloveném v rozsudku, že totiž stačí — na rozdíl od skutkové podstaty podle § 18 zák. o potr. —, že vůbec byla potravina vyráběná, a na prodej chovaná a prodávána způsobila poškodit lidské zdraví. Toto pojetí se však příčí zásadě odpovědnosti za vinu (nikoliv za výsledek), kterou je ovládáno trestní právo.

Odůvodněné zmatečné stížnosti bylo proto vyhověno, aniž se bylo třeba zabývat dalšími jejími vývody, napadený rozsudek byl zrušen jako zmatečný a poněvadž je nyní soudit jen o přestupku, byla věc přikázána k novému projednání a rozhodnutí místně příslušnému okresnímu soudu v N.

Čís. 7192.

Vzájemný poměr skutkových podstat § 101 a § 105 tr. z.

Ustanovení § 105 tr. z. se vztahuje pouze na ony případy podplácení, které nesměřují k tomu, aby byl úředník sveden zneužití své úřední moci v poškozovacím úmyslu.

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1943, Zm II 383/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byla obžalovaná uznána vinnou zločinem svádění ke zneužití úřední moci podle § 105 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný ve výroku o vině a důsledkem toho i ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvisejících a uznal obžalovanou vinnou, že dne 30. března 1943 v N. hleděla četnického strážmistra Františka P., nabídnuvši mu dar, svěsti k tomu, aby nečinil trestní oznámení pro přestupek proti vázanému hospodářství, tudíž aby v úřadě, jímž je zavázán, zneužil moci sobě svěřené, aby tím způsobil škodu Protektorátu Čechy a Morava, při čemž její působení zůstalo bezvýsledné, a že tím spáchala zločin nedokonaného svádění ke zneužití úřední moci podle §§ 9, 101 tr. z. Zmateční stížnost obžalované odkázal na toto rozhodnutí.

Důvody:

Rozsudkový výrok, jímž byla obžalovaná uznána vinnou zločinem podle § 105 tr. zák., napadají zmateční stížností jak obžalovaná, tak i státní zastupitelství, a to pouze z hmotněprávních důvodů zmatečnosti, nechávající skutkový podklad po formální stránce nedotčen.

Kdežto zmateční stížnost státního zastupitelství namítá s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř., že nalézací soud pochybil při řešení právní otázky, když uznal obžalovanou vinnou zločinem podle § 105 tr. zák. místo zažalovaného zločinu podle §§ 9, 101 tr. zák., domáhá se zmateční stížnost obžalované buď úplného zproštění obžalované (§ 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.), nebo podřadění jejího činu mírnějšímu ustanovení § 2 zákona o úplatkářství Sb. č. 178/1924 (§ 281, čís. 10 tr. ř.).

Nalézací soud zjistil, že četnický strážmistr František P., když dne 30. března 1943 plomboval v obci N. na příkaz okresního úřadu odstředivky a máselnice a přišel také k obžalované, našel u ní v předsíni na talíři příkrytém deskou 20 dkg domácího másla a v kamenném hrnci 4½ l smetany. Když četník zabavil jak uvedené maslo za účelem zjištění, zda jde o maslo mlékárenské, jak tvrdila obžalovaná, tak i zmíněnou smetanu, přinesla obžalovaná košík, v němž bylo asi 30 vajec, a řekla: »Pane strážmistře, nedělejte s tím nic, ať nemám nějaké potahování, já vám dám raději deset vajíček!« Četnický strážmistr P. odmítl tuto nabídku a učinil na obžalovanou trestní oznámení pro přestupek proti řízenému hospodářství.

V tomto zjištěném ději shledal nalézací soud skutkovou podstatu zločinu svádění ke zneužití úřední moci podle § 105 tr. zák., a nikoli zločinu nedokonaného svádění ke zneužití úřední moci podle §§ 9, 101 tr. zák., jak se toho domáhala obžaloba, aniž však blíže odůvodnil toto své odchylné právní stanovisko.

Podřadění zjištěného skutkového děje ustanovení § 105 tr. zák. je však právně mylné, jak zmateční stížnost státního zastupitelství právem namítá s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř.; zjištěný skutkový děj má všechny zákonné znaky nedokonaného svádění ke zločinu zneužití úřední moci podle §§ 9, 101 tr. zák.

Zločinu podle § 101 tr. zák. se dopouští úředník, t. j. ten, kdo je moci veřejného příkazu povinen opatrovat vládní práce, který ve svém úřadě jakýmkoliv způsobem — třeba i opominutím jednání tam, kde je povinen jednat — zneužije svěřené mu moci, aby způsobil někomu škodu.

Obžalovaná hleděla svěsti darem četnického strážmistra, tedy protektorátního úředníka, aby na ni nečinil trestní oznámení pro přestupek proti vázanému hospodářství, tudíž k tomu, aby úmyslně nekonal svůj úřad.

Pojem »škody« není omezen na škodu majetkovou. Úmysl způsobil někomu škodu, požadovaný ustanovením § 101 tr. zák., je totožný s poškozovacím úmyslem uvedeným v § 197 tr. zák.; může tudíž jíti též o (zamýšlenou) škodu Protektorátu na jeho právech.

Nesli-li se úmysl obžalované k tomu, aby svedla četnického strážmistra k opominutí trestního oznámení pro přestupek proti vázanému hospodářství, sváděla ho k tomu, aby ke škodě Protektorátu Čechy a Morava zneužil úřední moci jemu svěřené; vždyť by se jmenovaný strážmistr byl dopustil, kdyby se byl dal svěsti k žádanému opominutí, zločinu zneužití úřední moci, ježto by neoznámil podezření z trestného skutku spáchaného proti předpisům o vázaném hospodářství, o němž nabyt vědomosti ať již při výkonu jiného úředního příkazu, či po jeho výkonu, bylo opominutím vykonati úřad tam, kde byl povinen jednat (§§ 25, 26 služební instrukce pro četnictvo). Neoznáměním skutku a případným odnětím potravin spotřebitelstvu byla by způsobena veřejné správě škoda na kontrole zásobování obyvatelstva potravinami a též i na samém zásobování.

Poněvadž se četnický strážmistr František P. nedal svěsti ke skutku, k němuž byl obžalovanou sváděn, je v jejím jednání naplněna skutková podstata zločinu nedokonaného svádění ke zneužití úřední moci podle §§ 9, 101 tr. zák. (srov. rozh. čís. 6806, 6840 Sb. n. s.).

Nejde tudíž již z těchto důvodů o mírněji trestný zločin podle § 105 tr. zák., který shledal ve zjištěném skutkovém ději nalézací soud. Pokud se obžalovaná v podání odpovídajícím na zmateční stížnost státního zastupitelství snaží dovoditi opak, nelze jejím vývodům přisvědčiti; obžalovaná zřejmě přehlídá rozdíl mezi oběma skutkovými podstatami, spočívající v tom, že se ustanovení § 105 tr. zák. vztahuje pouze na ony případy podplácení úředníka, které nesměřují ke svedení úředníka ke

zneužití úřední moci v poškozovacím úmyslu. Jelikož se ke skutkové podstatě zločinu podle § 101 tr. zák. nevyžaduje, aby šlo o rozhodování ve veřejných věcech, není třeba zkoumat, zda byl tento předpoklad splněn. Tím méně pak jde o pouhý přestupek podle § 2, odst. 2 zákona Sb. č. 178/1924, jak se snaží dovodit zmateční stížnost obžalované; tohoto ustanovení bylo by lze užiti vzhledem k předpisu § 1 téhož zákona jen tenkrát, kdyby nebylo možno trestati čin přísněji podle jiných zákonných ustanovení.

Proto bylo odůvodněné zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověno a napadený rozsudek byl zrušen ve výroku o vině i ve výroku o trestu a ve výrociích s tím souvisících, a bylo rozhodnuto ihned ve věci samé a uznáno právem, jak je uvedeno ve výroku.

Zmateční stížnost obžalované pozbyla uvedeným rozhodnutím svého podkladu a proto na ně byla odkázána.

Čís. 7193.

Podati zmateční stížnost pro zachování zákona je i v případech uvedených v § 479 tr. ř. výhradním právem generálního prokurátora.

(Rozh. ze dne 6. listopadu 1943, Zm II 448/43.)

Obžalovaný podal prostřednictvím svého obhájce u okresního soudu v soukromožalobné trestní věci pro přestupek urážky podle § 1 zák. Sb. č. 108/1933 do rozsudku krajského soudu jako odvolacího soudu pro přestupky »zmateční stížnost pro zachování zákona podle §§ 292, 479 tr. ř.« Okresní soud zaslal spisy státnímu zastupitelství a to je předložilo generální prokuratuře. Generální prokuratura vrátila je bez vyjádření, načež okresní soud uvědomil o tom stěžovatele. Na to stěžovatel žádal ve zvláštním podání, aby okresní soud předložil spisy nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu k rozhodnutí o jeho zmateční stížnosti pro zachování zákona.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací odmítl tuto zmateční stížnost pro zachování zákona, podanou obžalovaným do uvedeného rozsudku krajského soudu jako soudu odvolacího pro přestupky.

Důvody:

Proti rozsudkům sborových soudů první stolice vydaným o odvolání došlém k nim podle §§ 463, 464 a 478 tr. ř. připouští se podle § 479 tr. ř. jen zmateční stížnost pro zachování zákona (§§ 33, 292 tr. ř.) k soudu zrušovacímu. Podati zmateční stížnost pro zachování zákona je podle § 33, odst. 2 tr. ř. výhradním právem generálního prokurátora při soudě zrušovacím, což platí i v případech §§ 479 tr. ř. Jiným osobám toto právo nepřisluší, tedy zejména ani obžalovanému. Jeho zmateční stížnost, podaná osobou neoprávněnou, byla proto odmítnuta.

Čís. 7194.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 175 I, písm. b) tr. z. Patří sem krádež (uříznutí) řemenu s okna železničního vozu.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1943, Zm II 250/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem krádeže podle § 460 tr. z., zrušil napadený rozsudek ve výroku o kvalifikaci činu jako přestupku a ve výroku o trestu, vyslovil, že je obžalovaný vinen, že v měsíci listopadu 1942 u zastávky N. odňal pro svůj užitek z držení a bez přivolení správy Českomoravských drah řemen od okna ve vlaku v ceně 35 K, tedy cizí věc movitou jmenovanou v § 85, písm. c) tr. z., a že tím spáchal zločin krádeže podle §§ 171, 175 I, písm. b) tr. z., a uložil mu trest podle prvního stupně trestní sazby § 178 tr. z.

Důvody:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř., nelze upřít oprávnění.

Nalézací soud zjistil v napadeném rozsudku, že obžalovaný odřezal počátkem listopadu 1942 za jízdy vlakem před železniční zastávkou N. v železničním vagonu řemen na vytahování a spouštění okna v ceně 35 K a že si řemen odnesl domů, že však jej spálil, když se dozvěděl, že se věc prozradila.

V tomto zjištěném skutkovém ději neshledal nalézací soud skutkovou podstatu zažalovaného zločinu krádeže podle §§ 171, 175 I, písm. b) tr. z., nýbrž uznal obžalovaného vinným pouze přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák.

Nalézací soud uvádí v rozsudku k odůvodnění uvedeného závěru o vině obžalovaného,

1. jednak že řemen u okna železničního vagonu neslouží k zabezpečení provozu železnic, nýbrž jen k otevření nebo zavření okna, kterýžto úkon nemá s provozem železnic nic společného, slouže pouze k příjemnějšímu a pohodlnějšímu cestování osob na železnici,

2. jednak že kvalifikace činu podle § 175 I, písm. b) tr. z. vyžaduje konkrétní neb aspoň abstraktní nebezpečí pro železniční dopravu, že však tu konkrétní nebezpečí vůbec nebylo a abstraktní nebezpečí není dáno z toho důvodu, že věc (řemen) nesloužila železničnímu provozu,

3. konečně, že i kdyby bylo třeba zařaditi řemen u okna železničního vagonu mezi věci uvedené v § 85, písm. c) tr. z. již proto, že je součástí železničního vagonu, který slouží nesporně železničnímu provozu, nebyla by dána zločinná kvalifikace podle § 175 I, písm. b) tr. z., ježto, jak již uvedeno, nepovstalo žádné konkrétní nebezpečí, ani tu nelze z činu obža-

lovaného vyvoditi abstraktní nebezpečí, ježto lze jak při zavřeném, tak i při otevřeném okně vagonu železniční dopravu provozovati nerušeně, a nemožnost zavíratí nebo otevíratí okna na ni nemá žádný vliv a nemůže ji ani jen abstraktně ohroziti.

Uvedené závěry, jimiž nalézací soud odůvodňuje vyloučení kvalifikace činu podle § 175 I, písm. b) tr. z., jsou však právně pochybené, jak zmateční stížnost státního zastupitelství správně namítá s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř.

Podle § 175 I, písm. b) tr. z. se krádež stane zločinem z vlastnosti kradené věci, spáchá-li se na věcech jmenovaných v § 85, písm. c) tr. z. Důvod zločinné kvalifikace záleží tu ve vlastnosti odcizené věci, nikoliv ve vlastnosti spáchaného činu (rozh. č. 2026 Sb. n. s.); nepřichází tu tudíž v úvahu poslední z případů uvedených v § 85, písm. c) tr. z., totiž spáchání činu za okolností zvláště nebezpečných. Tento případ vyžaduje k svému naplnění způsobení konkrétního nebezpečí.

Naproti tomu se ke zločinné kvalifikaci podle § 175 I, písm. b) tr. z. nevyžaduje způsobení konkrétního nebezpečí. Stačí tu, byl-li čin spáchán na věcech (výčetmo) uvedených v § 85, písm. c) tr. z.; nebezpečnost činu tu záleží ve vlastnosti těchto věcí, odvozené z účelu, k němuž jsou určeny; stačí způsobení abstraktního nebezpečí. Zákonný předpoklad tohoto (abstraktního) nebezpečí je splněn již tím, že se krádež stala na věcech uvedených v § 85, písm. c) tr. z. (rozh. č. 589, 2026 Sb. n. s.). Jde-li tudíž o krádež dotýkající se věcí určených k železničnímu provozu, stačí k uvedené zločinné kvalifikaci, že byl trestný čin spáchán »na železnicích, na zařízeních k nim patřících, na dopravních prostředcích, strojích, náradích nebo jiných věcech, jichž se k provozování jízdy užívá«.

K předmětům právě uvedeným a jsoucím pod ochranou § 85, písm. c) tr. z. patří i řemen od okna železničního vagonu jako součást vagonu, tedy věci sloužící k železničnímu provozu. Je proto opačný názor nalézacího soudu nesprávný a v rozporu se zákonem.

I když se krádež týká věcí uvedených v § 85, písm. c) tr. z., nejsou v takovém případě splněny podmínky zákonné zločinné kvalifikace za všech okolností. Zákonný předpoklad abstraktního nebezpečí odvozeného z vlastnosti odcizené věci by nebyl splněn, kdyby bylo lze možnost nebezpečí pro železniční provoz naprosto vyloučiti (rozh. č. 4172, 5068 Sb. n. s.). Nelze-li však možnost nebezpečí naprosto vyloučiti, jsou splněny objektivní podmínky zločinné kvalifikace podle § 175 I, písm. b) tr. z. (srov. případ rozh. č. 4000 Sb. n. s.).

Stačí tudíž podle toho, co uvedeno, k založení zločinné kvalifikace podle § 175 I, písm. b) tr. z. v objektivním směru, týká-li se krádež některé z věcí uvedených v § 85, písm. c) tr. z.; k tomu se nevyžaduje způsobení konkrétního nebezpečí; stačí abstraktní nebezpečí odvozené z vlastnosti těchto věcí; tato podmínka uvedené zločinné kvalifikace však není splněna tam, kde lze naprosto vyloučiti způsobení i tohoto nebezpečí pro provoz, o nějž v jednotlivém případě jde, tedy týká-li se krádež předmětu, z jehož vlastností nelze odvoditi ani abstraktní nebezpečí (rozh. č. 6769 Sb. n. s.).

Nalézací soud dospěl sice k závěru, že tu nebylo ani abstraktní nebezpečí, avšak ani s tímto názorem nelze souhlasiti. Nelze sice nic namítati proti úvaze nalézacího soudu, že řemen od okenního rámu železničního vozu slouží jen k otevření nebo zavření okna, nelze však souhlasiti s další úvahou nalézacího soudu, že tento úkon slouží pouze k příjemnějšímu a pohodlnějšímu cestování osob na železnici a že nemožnost zavíratí a otevíratí okna nemůže mít žádný vliv na železniční provoz a nemůže jej, byť i jen abstraktně, nějak ohroziti.

Nalézací soud přihlížel tu zřejmě pouze k pravidelnému provozu železniční dopravy a neuvážil vůbec všechny možnosti, k nimž může na železnicích dojíti při nepochybně nebezpečné povaze jejich provozu. Uříznutí řemene od okna znemožňuje neb aspoň značně znesnadňuje a zdržuje uniknutí oknem při železniční nehodě, což je za nastavšího nebezpečí a za rozčilení ohrožených cestujících tím povážlivější. Neslouží proto takový řemen pouze k příjemnějšímu a pohodlnějšímu cestování osob na železnici, nýbrž podle okolností může nepochybně usnadniti nebo přímo umožniti jejich uniknutí z hrozcího nebezpečí.

Vezme-li se zřetel na uvedené okolnosti, je zřejmo, že při odcizení řemenu od okna železničního vozu nelze naprosto vyloučiti možnost tím povstalého nebezpečí pro železniční provoz; jsou proto splněny objektivní podmínky zločinné kvalifikace podle § 175 I, písm. b) tr. z., zejména když nalézací soud sám zjistil, že se krádež týká řemene sloužícího k vytahování a spouštění okna železničního vagonu, a to během jízdy, tedy vagonu jsoucího v provozu. Ježto nalézací soud zjistil, že obžalovaný odřezal řemen, nelze soudit, že byla odcizena jen taková jeho nepodstatná část, že by tím otevírání a zavírání okna nebylo ztíženo, a že tudíž lze v souzeném případě naprosto vyloučiti možnost (abstraktního) nebezpečí pro železniční provoz.

Zatížil proto nalézací soud rozsudek vytykávaným zmatkem podle § 281, čís. 10 tr. ř., když odmítl tuto zločinnou kvalifikaci podle § 175 I, písm. b) tr. z., ač jsou splněny všechny její objektivní podmínky.

V subjektivním směru se k této zločinné kvalifikaci vyžaduje pouze, aby si byl pachatel vědom, že se krádež dotýká věci uvedené v § 85, písm. c) tr. z., tedy, jde-li o provoz železnic, že jde o věc, jež je určena k tomuto provozu, a není třeba, aby si byl pachatel vědom, že odcizení takové věci může míti vliv na bezpečnost železničního provozu (rozh. čís. 6769 Sb. n. s.).

Subjektivní stránka zločinné kvalifikace podle § 175 I, písm. b) tr. z. je splněna, neboť si obžalovaný byl podle napadeného rozsudku vědom, že jde o okenní řemen jako součást železničního vozu určeného pro dopravu osob.

Zmateční stížnosti státního zastupitelství bylo proto vyhověno a napadený rozsudek byl zrušen ve výroku o kvalifikaci a důsledkem toho i ve výroku o trestu.

Jelikož soud, jak již uvedeno, zjistil všechny známky skutkové podstaty zločinu podle § 175 I, písm. b) tr. z., bylo rozhodnuto ihned ve věci samé a uznáno právem, jak je uvedeno v rozsudkovém výroku.

Čís. 7195.

K pojmu soudního potrestání ve smyslu čl. I, odst. 1, písm. b) vl. nař. Sb. č. 143/1942.

Za soudně trestaného dlužno ve smyslu tohoto předpisu pokládat i toho, kdo byl odsouzen pro přestupek podle § 419 tr. zák. k přísné domluvě.

(Rozh. ze dne 13. listopadu 1943, Zm II 376/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podle §§ 152, 155, písm. a) tr. zák.

Z důvodů:

S hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 11 tr. ř. se zmateční stížnost snaží dovodit, že obžalovanou nelze pokládat za soudně trestanou ve smyslu čl. I, odst. 1, písm. b) vl. nař. Sb. č. 143/1942, poněvadž byla sice v roce 1940 (rozsudkem okresního soudu ze dne 31. prosince 1940) uznána vinnou přestupkem podle § 419 tr. z., ale byla jí udělena jen přísná domluva, která není trestem a nemá se vůbec zapisovat do trestního rejstříku. Zmateční stížnosti nelze přisvědčit.

Za soudně trestaného ve smyslu čl. I, odst. 1, písm. b) vl. nař. Sb. č. 143/1942 nutno považovat toho, kdo byl soudem pravoplatně odsouzen pro trestný čin příslušející před soud a jehož odsouzení je dosud zapísáno v rejstříku trestů. Pro povahu odsouzení jako soudního potrestání a pro jeho následky, zejména zápis do rejstříku trestů a ztrátu zachovalosti, je rozhodný jedině odsuzující výrok o vině, nikoliv i výrok o trestu. Za soudní potrestání platí proto i případy odsouzení, při nichž soud uznal na pachatele vinu, ale neuložil mu žádný trest (případy § 265 tr. ř., případy upuštění od uložení trestu, kterážto instituce byla do našeho trestního práva zavedena v různých formách), s výjimkou odsouzení ve smyslu čtvrtého odstavce § 6 zák. Sb. č. 48/1931, které se nezapisuje do rejstříku trestů a při němž proto vinník neztrácí svoji zachovalost. Ze se všechna takováto odsouzení, až na právě uvedenou výjimku, zapisují do rejstříku trestů, plyne jasně již z ustanovení § 1, odst. 1 vl. nař. Sb. č. 198/1922, že se o každém odsouzení trestním soudem pro zločin, přečin nebo přestupek, vyjmajíc trestné činy důchodkové, bezodkladně, jakmile nabude právní moci, vyhotoví trestní list. S tímto naloží úřad rejstříku trestů podle ustanovení § 16 uved. vl. nař. (§ 3, odst. 1), to jest založí ho, pokud se týče zapíše odsouzení do rejstříku trestů. Zmateční stížnost se marně pokouší dovodit opak z ustanovení III. hlavy uved. vládního nařízení o evidenci a statistice v ý k o n u trestů na svobodě a na penězích. Uvedená okolnost plyne dále jasně i z ustanovení vládního nařízení Sb. č. 379/1942 o omezeném podávání zpráv z rejstříku trestů a o zahlázení záznamu o trestech, které se vztahuje výslovně jen na odsouzení, která jsou pojata do rejstříku trestů (§ 1, odst. 1), a to,

s výjimkou odsouzení uvedených v § 1, odst. 3, nejen na odsouzení k trestu na svobodě a trestu peněžitému, ale i na odsouzení k jiným trestům, nežli těmto, a výslovně i na odsouzení, při nichž nebylo uznáno na žádný trest (§ 6, odst. 1, č. 1, § 7, odst. 1, č. 1).

Vzhledem k tomu, co bylo právě uvedeno, je nepochybné, že již samo odsouzení pro přestupek podle § 419 tr. z. je soudním potrestáním ve smyslu čl. I, odst. 1, písm. b) vl. nař. Sb. č. 143/1942, bez ohledu na to, zda lze přísnou domluvu při něm uloženou pokládat za trest ve smyslu trestního zákona, kteréžto stanovisko zastává valná většina literatury a z něhož vychází i nejvyšší soud ve svém rozhodnutí č. 6591 Sb. n. s.

Za tohoto stavu věci nemůže mít úspěch výtka zmateční stížnosti, že je takto postavení obžalované nevýhodnější, než kdyby jí byl soud uložil přísnější trest, nežli trest přísné domluvy, totiž trest vězení, který by jí byl mohl uložit a který by jí také byl jako zachovalé nepochybně uložil podmíněně, a to s obvyklou jednoletou zkušební dobou, takze, by byl zahlazen již rok po uplynutí zkušební doby (§ 12, odst. 1, č. 2 vl. nař. Sb. č. 379/1942) a obžalovaná by v době spáchání souzeného trestného činu byla zachovalá, neboť jde jen o zákonný důsledek toho, že byl obžalované tehdy uložen trest, který svou povahou nepřipouští podmíněný odklad (rozh. čís. 6591, 6670). Ostatně nelze postavení obžalované posuzovat, jak to činí zmateční stížnost, ex post, když se obžalovaná od posledního odsouzení až do spáchání souzeného trestného činu nedopustila žádného trestného činu, nýbrž podle doby vynesení předchozího rozsudku, kdy bylo pro obžalovanou nepochybně výhodnější, že byla odsouzena pouze k trestu přísné domluvy, třebaš jej nelze vyslovit podmíněně, než kdyby byla bývala odsouzena k trestu vězení nebo k trestu na penězích, třebaš podmíněně, při čemž by jí hrozilo nařízení výkonu tohoto přísnějšího trestu, kdyby se ve zkušební době neosvědčila.

Nalézací soud si proto zcela správně vyložil pojem soudního potrestání ve smyslu čl. I, odst. 1, písm. b) vl. nař. Sb. č. 143/1942 a zmateční stížnost se marně domáhá použití §§ 54, 55 tr. z., dovozujíc v rozporu s uvedeným nařízením, že je obžalovaná zachovalá.

Čís. 7196.

Vozka, který vjede s povozem na nepřehledný nechráněný železniční přejezd, nepřesvědčiv se bezprostředně před ním, zda je trať volná, a který tím zavíní srážku povozu s motorovou dresinou a ohrozí železniční provoz a tělesnou integritu lidí na dresině a v povoze, je vinen přečinem podle §§ 335, 337 tr. zák.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1943, Zm I 556/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. z., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalo-

vaného vinným přečinem podle §§ 335, 337 tr. z., jehož se dopustil tím, že se dne 12. září 1942, jedá s koňským povozem přes nechráněný drážní přejezd, rádně nepřesvědčil, zda je trať volná, a že se tak vzhledem k věcem jmenovaným v § 85, písm. c) tr. z. dopustil jednání neb opominutí, o němž již podle jeho přirozených následků, které může každý snadno poznati, mohl nahlédnouti, že se jím může způsobiti nebezpečnoství života, zdraví nebo bezpečnosti těla lidského, při čemž z toho vzešlo těžké uškození na těle Marii P-ové a Miroslavu R-ovi.

Z důvodů:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5 a 9, písm. a) tr. ř., je nutno přisvědčiti, pokud jde o druhý z nich.

Podle zjištění nalézacího soudu řídil obžalovaný dne 12. září 1942 svůj jednospřežní povoz při jízdě k nechráněnému, naprosto nepřehlednému železničnímu přejezdu. Po trati se rozhlédl, když byl asi 20 m pod stoupajícím přejezdem, a nic na ní neviděl; pak teprve, když kůň vcházel na koleje, spatřil velmi blízko přejezdu motorový vozík tlačící dva jiné vozíky naložené stavebním materiálem a pohybující se k přejezdu. Pokusil se proto o rychlé přejetí kolejí před motorovým vozíkem, to se mu však nepodařilo, takže motorový vozík narazil do pravé zadní části povozu obžalovaného, odhodil jej a vyhodil z něho všechny osoby, čímž byli těžce zraněni (kromě obžalovaného) Marie P-ová a Miroslav R.

Nalézací soud neshledal v jednání obžalovaného skutkovou podstatu přečinu podle §§ 335 (prvý případ), 337 tr. z., jak se toho domáhá obžaloba, neboť toto jednání nebylo podle jeho názoru nedbalé, poněvadž se obžalovaný podíval na přejezd 20 m před ním, výstražné znamení motorového vozíku nezaslechl, tento vozík mohl snadno ujíti jeho pozornosti, když je nízký, a poněvadž v době, kdy ho spatřil, nemohl už zabrániti srážce.

Tento právní názor napadá stěžovatel právem jako mylný.

Přejezd, na němž se nehoda stala, je podle rozsudkového zjištění tak nepřehledný, že je na trať viděti teprve na vlastním přejezdu, ježto rozhledu po trati brání — se strany, s níž jel obžalovaný — strážní domek a násep s plotem. Tato nepříznivá místní situace byla obžalovanému známa. Bylo proto zapotřebí, aby byl obžalovaný v době, kdy se blížil k nechráněnému přejezdu, zrakově i sluchově úplně soustředěn na těleso dráhy a aby pozoroval, zda se po kolejích neblíží kolejový dopravní prostředek. Zejména bylo povinností obžalovaného, když dříve neviděl na koleje, aby se opětně, a to zavčas, t. j. dříve než kůň zapřažený do jeho vozu vstoupil na koleje, vhodným způsobem přesvědčil, zda se s některé strany nepřibližuje kolejové vozidlo, a aby tedy koně za tím účelem před přejezdem po případě zastavil. Rozhlédnouti se na trať 20 m před přejezdem na místě, s něhož není rozhled po trati, nestačí, jak je zřejmo už z povahy věci, k tomu, aby zabránilo jakékoliv nehodě. Vzhledem k rychlosti jízdy kolejových vozidel a značné době, již je třeba

k projetí povozu obsazeného třemi osobami, taženého jedním koněm a jedoucím do kopce, mohla nastati a také nastala na kolejích změna, s níž měl řidič silničního vozidla počítati. Jestliže se však spolehl, že za onu dobu po kolejích k přejezdu nic nepřijede, nechal koně vstoupit na koleje a teprve pak se rozhlédl po trati na obou stranách přejezdu, když už nebylo možno učiniti opatření, jež by zabránilo srážce, jednal nedbale ve smyslu § 335 tr. zák.

Ježto srážka zaviněná obžalovaným měla za následek těžké zranění dvou osob kromě obžalovaného, je ve zjištěném jednání obžalovaného naplněna skutková podstata přečinu podle § 335 tr. z.

Obžalovaný ohrozil svým jednáním i provoz na železnici a vydal v nebezpečí porušení tělesné integrity i osoby, jež byly na kolejovém motorovém vozidle. Dopustil se tedy svého činu vzhledem, pokud se týče ve vztahu k věcem jmenovaným v § 85, písm. c) tr. zák. Je tedy nutno kvalifikovat jeho skutek i ve smyslu § 337 tr. zák., i když žádná z osob sedících na motorovém vozíku (z nichž některé před srážkou vyskočily) nebyla zraněna.

Bylo proto vyhověno zmateční stížnosti státního zastupitelství, pokud uplatňuje zmatek podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., — aniž se bylo nutno obírat námitkami vznesenými s hlediska § 281, čís. 5 tr. ř. —, napadený rozsudek byl zrušen v celém rozsahu a obžalovaný byl uznán vinným přečinem podle §§ 335, 337 tr. zák.

Čís. 7197.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 199, písm. e) tr. zák.

Je nerozhodné, že byl pachatel přesvědčen o nesprávnosti vytyčené hranice.

Pachatelův omyl o tom, že je oprávněn svémocně odstranit mezníky, je omylem trestněprávním, který neomlouvá.

Pachatelova svémoc tu není beztrestná ani s hlediska § 2, písm. g) tr. zák.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1943, Zm I 627/43.)

Na žádost obžalovaného bylo přede žněmi roku 1942 v přítomnosti všech účastníků provedeno civilním geometrem inž. R. vyměření a vytyčení hranice mezi pozemkem obžalovaného a obecní cestou. Při tom bylo zjištěno, že jak horní rohový mezník, zasazený v roce 1931 při úpravě hranic okresním soudem, tak i spodní rohový mezník musí být podle nového měření o něco posunut do pozemku obžalovaného. Za souhlasu obžalovaného i účastníků byl vedle mezníku, vsazeného při soudní úpravě hranic, vsazen nový mezník, vyznačující nově určenou hranici, a spodní rohový mezník byl přímo přemístěn na nově určený bod hranice. Mezi oběma mezníky byl vsazen třetí mezník na místě, kde nová hranice tvořila zlom.

Obžalovaný, který s tím vším souhlasil, navštívil asi za tři dny na to inž. R. a tvrdil, že nové vyměření není správné. Požádal i jiného civilního geometra o přeměření hranice, k němuž však nedošlo, poněvadž obžalovaný nesdělil tomuto geometrovi potřebná data.

Asi za měsíc po uvedeném vytyčení hranice vyjmul obžalovaný horní rohový mezník a střední mezník a odstranil je.

Obžalovaný se hájil tím, že hned po měření zjistil, že je nesprávné, a že chtěl odstraněním mezníků zabránit, aby lidé nejezdili po oně částí jeho pole, která podle nového měření připadla k veřejné cestě, a neničili mu na ní obilí, a že mu inž. R., zjistiť nesprávnost měření, slíbil, že starostovi obce pošle přepis, avšak ničeho neposlal.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným zločinem podle § 199, písm. e) tr. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Důvody:

Zmatečnou stížností uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 4, 5, 9, písm. a) tr. ř. není opodstatněna.

Podle protokolu o hlavním přelíčení navrhl obžalovaný provedení důkazu novým měřením pozemků, ježto prý byl přesvědčen, že hranice nejsou správné; a hájil se dovolenou svépomocí. Nalézací soud zamítl právem tento návrh a nezatížil tím řízení zmatkem neúplnosti podle § 281, čís. 4 tr. ř., neboť jen ta svépomoc není trestná, kterou právní řád výslovně dovoluje (ku př. v § 93 tr. zák., § 1321 obč. zák. a pod.), kdežto v daném případě jde naopak o čin, který je podle § 199, písm. e) tr. zák. trestný, a to i za předpokladu, že byl pachatel přesvědčen o nesprávnosti vytyčených hranic.

K naplnění skutkové podstaty zločinu podle § 199, písm. e) tr. z. stačí, když pachatel v úmyslu vyznačeném v § 197 tr. zák. odstraní nebo přesadí mezníky vsazené k určení hranic.

Týkají se proto nerozhodných skutečností stěžovatelovy výtky činěné s hlediska zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř.,

že nemá podkladu ve spisech výrok nalézacího soudu, že obžalovaný netvrdil, co mělo být podkladem přepisu inž. R. starostovi obce, ježto se prý jeho obsah podává z obhajoby obžalovaného,

a že trpí vnitřním rozporem a neúplností a je v rozporu se spisy výrok nalézacího soudu, že obžalovanému nevzešla měřením provedeným v roce 1942 škoda na obilí, když v době činu na místě žádné obilí nebylo a obžalovaný pozemek ihned po činu zoral, ježto se obžalovaný hájil, že tam měl nasety oves, tedy nejpozdější obilninu, a z výpovědi svědků plyne, že obžalovaný odstranil mezníky ještě před ukončením žní a pozemek zoral až na podzim.

Pokud stěžovatel při doličování téhož důvodu zmatečnosti vychází z názoru, že pouhé odstranění mezníků nenaplnuje skutkovou podstatu

uvedeného zločinu, jestliže pachatel nezahradil i stopy po nich, a namítá, že nemá opory ve spisech výrok, že obžalovaný učinil stopy po meznících neznatelnými tím, že pozemek zoral, nelze jeho výtce přisvědčiti, neboť nalézací soud měl pro uvedený výrok oporu v obsahu trestního oznámení, podle něhož byly mezníky odstraněny beze stopy a cesta za místa, kde stály, zorána. Uvádí-li se pak v trestním oznámení, že je na místě činu dobře patrné, kolik bylo z obecní cesty odoráno, neplyne z toho ještě, že je též patrné, na kterém místě stály mezníky odstraněné obžalovaným, ježto rozsudek zjistil a zmátečnou stížnost sama z toho vychází, že šlo o mezníky položené dovnitř pozemku obžalovaného, a nikoli na hranici jeho pozemku s obecní cestou. Nejde proto o okolnost závažnou a rozsudek netrpí neúplností podle § 281, čís. 5 tr. ř., když se tímto údajem trestního oznámení zvláště nezabýval, ani rozporem se spisy, jak má za to zmátečnou stížnost.

Výrok rozsudku, že obžalovaný chtěl učiniti hranice neznatelnými, není v rozporu se zjištěním, že k úpravě hranice roku 1942 došlo na jeho popud, že upozorňoval inž. R. na nesprávnost měření a ucházel se o nové vyměření u inž. H., neboť snaha dosíci vyměření hranice podle představy a přání obžalovaného nevyklučuje jeho úmysl odstraniti mezníky a tím průkaz o hranici stanovené při měření v roce 1942, s nímž obžalovaný nesouhlasil. Netrpí proto rozsudek zmatkem podle § 281, čís. 5 tr. ř. ani v tomto směru.

K naplnění skutkové podstaty zločinu podle § 199, písm. e) tr. zák. se nevyhledává, aby měl pachatel úmysl poškoditi majitele pozemku na jeho hmotných právech, či aby dokonce majiteli pozemku vznikla z pachatelova činu škoda na majetku. Stačí, bylo-li pachatelovým úmyslem odníti majiteli průkaz o jeho hranicích.

Je proto s hlediska viny obžalovaného nezávažný poukaz zmatečnou stížností na ustanovení vládního nařízení Sb. č. 218/1938 a na ustanovení obecního zřízení o schvalování smluv obcí dohlédacím úřadem, z nichž se stěžovatel snaží dovoditi k doličení zmatku podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., že jeho čin nemohl vésti ke změně vlastnictví a tím ke způsobení majetkové škody obci jako majitelce sousedního pozemku.

Ustanovení § 199, písm. e) tr. zák. brání každé svémocné dispozici hraničními znaky a proto omyl obžalovaného o tom, je-li k svémocnému odstranění mezníků oprávněn čili nic, není omylem v oboru soukromého práva, nýbrž omylem v oboru práva trestního, a jeho svémocná dispozice mezníky je činností, již nelze omluviti ani s hlediska ustanovení § 2, písm. g) tr. zák., a to tím méně, že obžalovaný měl v návrhu na soudní či mimosoudní úpravu hranic prostředek, aby se pokusil změnití zákonný stav, s nímž nesouhlasil. Není proto opodstatněn důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. ani v tomto směru.

Čís. 7198.

Ke skutkové podstatě přestupku podle § 506 tr. z.

Důvod odepření splnit slib manželství může být založen na skuteč-

nostech, které se staly ještě před slibem a o nichž se svůdce dozvěděl teprve dodatečně.

Chování svedené po bezdůvodném odepření splnění slib manželství nemůže být důvodem k odepření.

Zrušení slibu manželství se může státi i konkludentním jednáním, z něhož na ně lze usuzovat.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1943, Zm I 734/43.)

Obžalovaný navázal známost s Jindřiškou P-ovou v roce 1937 krátce po té, co vyšla ze školy. Docházel pak i do bytu jejich rodičů, opětovně ji ujišťoval, že ji má rád a že si ji vezme za manželku, a prohlašoval to i před jejími rodiči. Na podzim roku 1940 na ni naléhal, aby se mu podala a ujišťoval ji, že si ji vezme za manželku, kdyby se něco stalo. Vzhledem k jeho slibům manželství svolila Jindřiška P-ová k souloží. Potom mezi nimi docházelo k souložím až do listopadu 1941, kdy Jindřiška P-ová po lékařské prohlídce oznámila obžalovanému, že otěhotněla, a žádala ho, aby si ji vzal za manželku. Obžalovaný jí říkal, že by mu rodiče nedovolili, aby se ženil, a prohlásil, aby si buď dala plod vyhnati, a pak že může opět k němu přijít, nebo aby k němu nechodila. Jindřiška P-ová se s tím svěřila matce, ta jí zakázala podnikat něco proti těhotenství a doporučila jí, aby pozvala obžalovaného k nim. Obžalovaný pozvání nevyhověl, a když k němu P-ová opět přišla, trval na svém. Ještě v únoru 1942 ji přemlouval, aby se těhotenství zbavila, a poněvadž i tentokrát odepřela, rozešli se úplně. Jindřiška P-ová byla do prvé soulože s obžalovaným pohlavně neporušená, neměla během známosti s ním styků s jiným mužem a nedala obžalovanému nijak důvod k tomu, aby s ní přerušil známost. Také rodiče obžalovaného neměli námitek proti jeho sňatku s P-ovou.

Obžalovaný doznal, že se s Jindřiškou P-ovou rozešel a že si ji již nechtěl vzít za manželku, a uváděl na svoji obhajobu, že P-ová chodila v době jejich známosti i s jinými muži a že proto měl za to, že dítě není jeho.

Nalézací soud však této jeho obhajobě, která nebyla ničím prokázána, neuvěřil, nepřipustil důkazy, které obžalovaný nabídl o okolnostech nastavších vesměs po únoru 1942, a uznal obžalovaného na základě nahoře uvedeného skutkového stavu vinným zločinem nedokonaného svádění k vyhnání vlastního plodu podle §§ 9, 144 tr. z. a přestupkem zmrhání pod přípovědi manželství podle § 506. tr. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z důvodů:

K výroku odsuzujícímu pro přestupek podle § 506 tr. zák.

Stěžovatel má pravdu, pokud uvádí, že nezbytnou podmínkou trestnosti podle § 506 tr. z. je, aby svůdce odepíral dodržení slibu bezdůvodně,

a že důvod odepření splnit slib může být založen i na skutečnostech, které se staly ještě před slibem a o kterých se dověděl později (dodatečně) (srov. rozh. čís. 248 Sb. n. s.). Špatnou pověst a styky s jinými muži v době trvání poměru se svůdcem třeba ovšem považovat za vážný důvod k odepření splnění slibu.

Nalézací soud však dospěl k závěru, že obžalovaný odepřel splnění slibu manželství bezdůvodně, a výslovně popřel, že Jindřiška P. měla v době, kdy chodila s obžalovaným, styky s jinými muži a že se u ní vyskytly třeba dříve, než došlo k jejímu svedení obžalovaným, či později až do doby, kdy obžalovaný odepřel splnit slib, skutečnosti, které by mohly ospravedlnit úsudek o její špatné pověsti po mravní stránce.

Svůdce se nemůže dovolávat na svou omluvu chování svedené, následujícího po jeho bezdůvodném odepření dodržení slib. Z takového chování, jež může mít, jak nalézací soud správně uvedl, příčinu též a právě v odepření splnění slibu svůdcem, nelze totiž ještě soudit na její pověst a chování před zrušením slibu. Proto je nepochybně patrné, že nebyla zkrácena stěžovatelova obhajoba (§ 281, posl. odst. tr. ř.) neprovedením svědeckých důkazů uvedených v podání č. l. 68—69 a opakovaných při hlavním přelíčení, když tyto důkazy byly vedeny, jak vyplývá z obsahu zmíněného podání a jak obžalovaný připustil, o skutečnostech, které se sběhly teprve po zrušení slibu.

Přestupek podle § 506 tr. z. je dokonán a začíná tedy jeho promlčení, jakmile svůdce zřetelně projevil, že nechce vejít v manželství se svedenou ženou. To se stalo v souzeném případě v únoru 1942, kdy stěžovatel přestal vůbec chodit a stýkat se s Jindřiškou P-ovou. Pokud se v rozsudkovém výroku uvádí jako doba spáchání činu rok 1940, má rozsudek na mysli zřejmě dobu, kdy došlo ke svedení pod příslibem manželství, nikoli dobu, kdy došlo k dokonání činu zrušením slibu manželství. V tomto úplném přerušení styků se svedenou je třeba spatřovat jasný a zřetelný projev porušení (odepření splnění) slibu manželství, zejména když v tomto případě nebylo ani obhajobou obžalovaného, ani jinými výsledky hlavního přelíčení naznačeno, že tu nejde o úplný rozchod, jak to nadhazuje zmatečnou stížností. Není třeba formálního a výslovného odřeknutí slibu svůdcem, nýbrž stačí i konkludentní jednání, ovšem takové, ze kterého lze usuzovat na zrušení slibu.

Jestliže se tedy navržené a neprovedené důkazy týkaly skutečností nastavších až po dokonání činu, byl návrh na jejich provedení zamítnut právem, aniž z toho stěžovatel může dovozovat zmatek podle § 281, čís. 4 tr. ř.

Se zřetelem na to, co bylo uvedeno, nešlo o pouhý odklad splnění přípovědi manželství. K takovému závěru nepoukazuje ještě udání svědkyně Boženy H., že jí stěžovatel na její domluvu, že si musí Jindřišku P. vzít, řekl, že tvrzení P-ové o jejím těhotenství je vymyšleno jako prostředek nátlaku na něho, aby se oženil, ježto se P-ová chce patrně vdávat a on sám se nechce za války ženit. Nemusel proto nalézací soud

uvažovat blíže o tomto mimosoudním projevu obžalovaného, z něhož za ostatního rozsudkem zjištěného stavu věci neplyne, že odpovídal také stavu jeho nitra.

Ze zjištění nalézacího soudu, že Ladislav B. měl v době, kdy chodil do třetí třídy měšťanské školy, s Jindřiškou P-ovou, tehdy také školačkou, po dobu asi tři neděl jakousi dětskou známost, která byla bez důvěrného styku a během níž mu P-ová napsala pozdrav a snad došlo též k polibkům, lze dovést nejvýše závěr o časném erotickém průběhu P-ové. To však ještě neznamená nějaké vadné mravní založení nebo stav, ze kterého by bylo lze usuzovat na takové založení Jindřišky P-ové, které by vylučovalo manželské spolužití s obžalovaným a mohlo založit důvod k odepření slibu manželství. Nalézací soud tudíž tuto skutečnost po právní stránce správně hodnotil a neobstojí výtku nesprávného právního posouzení (§ 281, č. 9, písm. a) tr. ř.).

I nedodržení podmíněného slibu manželství, totiž slibu učiněného s výhradou, kdyby svedená přišla se svůdcem do jiného stavu, podléhá sankci § 506 tr. zák.; opačný právní náhled zmateční stížnosti je nesprávný (srov. rozh. č. 4746 Sb. n. s.).

Promlčecí doba činí u přestupku podle § 506 tr. z. jeden rok (srov. rozh. č. 6584 Sb. n. s.).

Promlčecí lhůta počala v tomto případě běžet podle toho, co bylo uvedeno, v únoru 1942. Na stěžovatele byla už dne 22. května 1942 vydána obsilka jako na obviněného pro uvedený přestupek. Neuplynula tudíž od doby, kdy byl čin spáchán, až do doby, kdy byl stěžovatel vzat do vyšetřování, promlčecí lhůta (§ 531 tr. z.). Nezanikla proto trestnost činu promlčením, podmínky promlčení nebyly ani tvrzeny a nejde o uplatněný zmatek podle § 281, č. 9, písm. b) tr. ř., jestliže se nalézací soud nezabýval otázkou promlčení.

Čís. 7199.

Svěku, který se cítí subjektivně obviněným a sleduje křivou výpověď výhradně svůj prospěch, nutno přiznat ochranu podle § 202 tr. ř., i když soud neměl v době výslechu důvodu pokládat ho za podezřelého z pachatelství nebo z účasti na trestném činu, o němž ho vyslyšel.

Bezrestnosti tu svědek požívá, i pokud vypovídal o skutečnostech, jež s jeho trestným činem souvisí.

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1943, Zm I 549/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byla obžalovaná zproštěna podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 199, písm. a) tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnosti, uplatňující jen důvod zmatečnosti podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., nelze přiznat úspěch.

Křivá výpověď, kterou v trestním řízení vydá pachatel (účastník) trestného činu, slyšený jako svědek, nenaplnuje tehdy skutkovou podstatu zločinu křivého svědectví podle § 199, písm. a) tr. zák., snaží-li se tím vyslychaný odvrátiti od sebe podezření z účasti na trestném činu, o němž je právě vyslychán jako o předmětu tohoto trestního řízení.

Podle skutkového zjištění nalézacího soudu byla předmětem trestního řízení proti Rudolfu B., zeti obžalované, kromě jiných případů i krádež dvou velikých peřin a jedné spodnice s dvojími povlaky, jež odcizil Anně P-ové. Obžalovaná měla v tomto řízení vypovídat jako svědkyně o tom, že se svou dcerou, manželkou Rudolfa B., v jeho bytě přesypávala peří, a měla být slyšena také o tom, jaké peří to bylo a odkud pocházelo, dále o tom, že B-ovi dříve měli jednu peřinu a nyní jich mají několik.

Rozsudek zřejmě předpokládá, že při tomto přesypávání peří šlo jediné o peří z peřin odcizených Anně P-ové Rudolfem B-em a že obžalovaná pomáhala při přesypávání právě tohoto ukradeného peří. Jinak totiž neměl smyslu průvodní návrh Anny P-ové na výslech obžalované o uvedených okolnostech a obsah uvedeného průvodního návrhu naznačoval také přímo naléhavé podezření, že při onom přesypávání peří šlo o peří odcizené Anně P-ové. Tvrdí-li proto stěžovatel, že nebylo ani zdaleka naznačeno, že právě ono peří, které bylo přesypáváno, pocházelo z krádeže, nevychází ze skutkového základu nalézacího soudu.

Veřejný žalobce netvrdil a soudem také nebylo zjištěno, že obžalovaná nevěděla, že přesypává peří ukradené Anně P-ové, a že se tedy nedopustila spolupachatelství, spoluviny nebo podílnictví na této krádeži peří.

Nutno proto připustit — jak plyne ze závěru nalézacího soudu uvedeného v rozsudku —, že tu bylo objektivní podezření, že obžalovaná vědomě spolupůsobila při krádeži zmíněného peří některou z forem uvedených v dotčeném závěru soudu. Na tom nemění nic okolnost, že obžalovaná v tomto řízení popírá, že nějaké peří přesypávala. Soud sám této obhajobě nevěří.

Pro posouzení činu obžalované je ostatně nerozhodné, že tu snad nebyly skutečnosti odůvodňující objektivní podezření o trestném činu, který spáchala, a nevylučuje to přiznání ochrany podle § 202 tr. ř., neboť tu ochranu lze přiznat, třebaž soud neměl vůbec důvodu pokládat vyslychanou osobu za podezřelou z pachatelství nebo z účasti na trestném činu, o němž ji vyslyšel. Jsou-li splněny ostatní podmínky, nutno uznati na bezrestnost svědecké výpovědi, i když proti svědkovi nebylo dosud zavedeno trestní řízení pro trestný čin jím spáchaný, ba i tenkrát, neměl-li vyšetřující orgán dosud ani podnět k zavedení takového řízení.

Jsou proto liché výtky zmateční stížnosti pokud uvádí, že proti obžalované nebylo ani vzdálené podezření z účasti na činu hlavního pachatele,

vzhledem k tomu, že nepřesypávala peří s pachatelem krádeže, nýbrž s jeho manželkou, a že trestní řízení proti ní nebylo vedeno. Při tom se ponechává stranou, že se tyto výtky svým obsahem ani neshodují se zjištěnými výsledky trestního řízení proti Rudolfu B-ovi, neboť objektivní podezřelost obžalované z účasti na krádeži peřin Anny P-ové naznačoval nejen obsah svědecké výpovědi této poškozené, která potvrdila, že viděla obžalovanou v bytě Rudolfa B., že jí dcera B-ové říkala, aby do bytu nechodila, že tam obžalovaná s B-ovou přesypávají peří, ale i obsah zmíněného již průvodního návrhu poškozené a pak i skutečnost, že obžalovaná byla soudem poučena podle ustanovení § 153 tr. ř.

Nezbytnou podmínkou beztrestnosti svědecké výpovědi však je, aby se svědek cítil subjektivně obviněným, t. j. aby si byl vědom, že vypovídá o trestném činu, jehož se dopustil, a aby svou křivou svědeckou výpovědí sledoval svůj prospěch, totiž zatajit svůj trestný čin a tím sobě pomoci. Nemá nárok na beztrestnost ten, kdo svojí svědeckou výpovědí sleduje výhradně prospěch třetí osoby.

Nalézací soud vyslovil závěr, že obžalovaná svými údaji hleděla odvrátit od sebe podezření z účasti na krádeži peří. Tento závěr dovodil nalézací soud z okolností, jež zjistil v rozsudku, a zejména z obhajoby obžalované, že nepravdivě vypovídala proto, že nechtěla mít nějaké nepříjemnosti. Má tedy nalézací soud za to, že se obžalovaná cítila subjektivně obviněnou z účasti na krádeži peří Anny P-ové a že svými svědeckými údaji hleděla zatajit, že pomáhala při přesypávání peří, a tím zakrýt svou účast na onom činu.

Obžalovaná podle znění své svědecké výpovědi ještě také udala, že v době, kdy se krádež stala, k B-ovým do bytu vůbec nechodila, nýbrž že chodila jen do krámu vypomáhat dceři.

I když se tyto údaje netýkají bezprostředně přímo samé krádeže peří, přesto je zřejmé, že souvisí svým obsahem s touto krádeží a tím i s účastí obžalované na ní a naznačují, že obžalovaná ve snaze, aby odvrátila od sebe podezření z účasti na dotčené krádeži (spáchané Rudolfem B-em tím, že svršky — mezi jiným i peřiny — Anny P-ové donesl do svého bytu) a hledíc projevit, že s touto trestnou činností svého zetě neměla vůbec nic společného, tvrdila — aby tak podepřela své tvrzení, že Ludmile B-ové kradené peří nepřesypávala — že do bytu B-ových vůbec ani nechodila.

Nutno proto přiznat, že obžalovaná také tvrzení, že do bytu B-ových vůbec nechodila, učinila ve snaze odvrátit od sebe podezření z trestného činu. Není důvodu, aby se beztrestnost nepřiznala svědecké výpovědi pachatele trestného činu i tam, kde byl v trestním řízení během svého svědeckého výslechu dotázán na skutečnost, jež souvisí s trestným činem jím spáchaným.

Jsou proto výtky zmateční stížnosti dílem bezpodstatné, pokud doličují, že návštěva obžalované u její dcery je nezávadnou okolností, kterou jí nikdo nevytýkal, a dílem nerozhodné, pokud uvádějí, že proti obžalované nebylo vedeno žádné trestní řízení pro účast nebo podílnictví na krádeži.

Čís. 7200.

Pouhé odepření osoby neoprávněné k výkonu myslivosti splnit povinnost odevzdati zvěř, která se jí dostala do rukou (§ 1, odst. 2, 3 vl. nař. Sb. č. 128/1941), je jen správním přestupkem podle § 60, č. 2 uvedeného vládního nařízení, nikoli soudně trestným činem podle § 63 vl. nař. Sb. č. 127/1941.

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1943, Zm I 780/43.)

Obžalovaný viděl se svého pole pobíhati na břehu nedalekého rybníka nějaké zvíře a šel se podívat, jaké zvíře to je. Vytáhl zvíře za ocas za šterbiny mezi kameny, do nich vlezlo, a viděl, že to není krysa pyžmová, jak se původně domníval, nýbrž nějaké jiné zvíře. Rolník K., který spolu s jiným rolníkem přiběhl rovněž k rybníku a přihlížel jednání obžalovaného, mínil, že by to mohla být vydra. Obžalovaný na to prohlásil, že zvíře doma ve vsi ukáže lidem a dětem a pak že je zase pustí. Odnesl zvíře do vsi a ukazoval je dětem a sousedům, kteří podle přírodopisu usoudili, že jde asi o vydru. Pachytř honebního revíru, v němž obžalovaný vydru chytil, Antonín P., vzkázal obžalovanému po Antonínu R., aby vydru odevzdal buď R-ovi, nebo přímo jemu. Obžalovaný to nečinil, nýbrž pustil vydru druhého dne zpět do rybníka. U soudu se hájil tím, že neměl v úmyslu ponechat si zvíře nebo je usmrtit, že se domníval, že nikdo nebude nic mít proti tomu, když zvíře v kraji neznámé a nevidané ukáže lidem a zase je pustí, že je nevydal Antonínu R-ovi, poněvadž ho pro jeho potulný život nepokládal za spolehlivého, a Antonínu P-ovi že je neodnesl proto, že P. neměl zapláceno pachtovné z revíru a obžalovaný nevěděl, zda je oprávněn zvíře přijmout.

Nalézací soud zprostil obžalovaného na základě uvedeného skutkového děje obžaloby pro přečin pytláctví podle § 63, odst. 2 vl. nař. Sb. č. 127/1941.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost státního zastupitelství do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, napadající rozsudek z důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 5, 9, písm. a) tr. ř., nelze přiznat oprávnění v žádném směru.

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný chytil za ocas vydru, o níž se zprvu domníval, že je to krysa pyžmová, a že si ji podržel a odnesl domů, i když poznal svůj omyl, že ji pak, když zjistil, že by to mohla být vydra, ukazoval po vsi sousedům a dětem a druhý den vpustil neporušené zvíře zase zpět do rybníka.

Nalézací soud, ač dospěl k závěru, že šlo o lovnou zvěř ve smyslu § 2 vl. nař. Sb. č. 127/1941, a ač zjistil, že obžalovaný nebyl oprávněn

k výkonu myslivosti v revíru, v němž vydrů chytil, neshledal ve zjištěném jednání skutkovou podstatu zažalovaného přečinu podle § 63, odst. 2 vl. nař. Sb. č. 127/1941, ježto obžalovaný mohl právem předpokládati, že nikdo, ani osoba oprávněná k výkonu myslivosti v onom revíru, nebude nic namítat proti tomuto jeho jednání. Vyloučil tedy nalézací soud vědomí obžalovaného o neoprávněném zásahu do cizího práva myslivosti, nezbytný to předpoklad skutkové podstaty uvedeného trestného činu po subjektivní stránce, ať již jde o kteroukoli z činností uvedených v § 63, odst. 1 vl. nař. Sb. č. 127/1941.

Zmateční stížnost, provádějíc důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., uvádí sice správně, že je stíhání, chytání a usmrcení zvěře neoprávněnou osobou už samo o sobě porušením cizího práva myslivosti a že není třeba, aby pachatel měl úmysl přivlastnit si zvěř. Uvedený důvod zmatečnosti však není jinak proveden po zákonu, a to pokud zmateční stížnost namítá, že zjištěné jednání obžalovaného naplňuje skutkovou podstatu pytláctví ve smyslu § 63, odst. 1 vl. nař. Sb. č. 127/1941. Státní zastupitelství totiž buduje svou námitku na samostatně utvořeném předpokladu, že si byl obžalovaný vědom toho, že porušuje cizí právo myslivosti, a přehlíží, že rozsudek zjistil, že obžalovaný mohl právem předpokládati, že nikdo, ani osoba oprávněná k výkonu myslivosti v onom revíru, nebude nic namítat proti jeho jednání. Pouhé odepření osoby neoprávněné k výkonu myslivosti splnit povinnost odevzdat zvěř, která se jí dostala do rukou, tedy jednání proti předpisům § 1, odst. 2, 3 prováděcího nařízení Sb. č. 128/1941, na které zmateční stížnost poukazuje, spadá pod skutkovou podstatu správního přestupku podle § 60, čís. 2 téhož nařízení a nestačí k naplnění skutkové podstaty trestného činu uvedeného v § 63, odst. 1 vl. nař. Sb. č. 127/1941.

Zmateční stížnost sice napadá jako formálně vadné skutkové zjištění, na jehož podkladě nalézací soud dospěl k závěru o nedostatku vědomí obžalovaného, že porušuje cizí právo myslivosti, vytýkáje s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř., že trpí vadou neúplnosti. Nelze jí však ani v tomto směru přiznat oprávnění...

Čís. 7201.

Přečin podle § 376 tr. z. je deliktem výsledečným. Nestačí pouhé opominutí dozoru, nýbrž vyžaduje se po objektivní stránce určitý výsledek (nebezpečí určitého druhu) a po subjektivní stránce možnost jeho předvídatelnosti.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1943, Zm II 428/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu, jímž byla obžalovaná uznána vinnou přečinem podle §§ 335, 376 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a zprostil obžalovanou podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle §§ 335, 376 tr. z., jehož se prý dopustila tím, že dne 21. března 1943 v N. nepečlivě plnila přirozenou povinnost dohledu na své dítě Josefa, které

samo nebylo s to, aby se chránilo před nebezpečím, ač podle přirozených následků, které může každý snadno poznat, mohla nahlédnout, že se tím může způsobit nebo zvětšit nebezpečí pro zdraví tohoto dítěte, při čemž z toho nastalo jeho těžké poškození na těle.

Důvody:

Napadený rozsudek zjistil, že stěžovatelka je matkou tříletého Josefa A., že po dobu jedné hodiny nedozírala na toto dítě, které si hrálo se svým šestiletým bratrem Jaroslavem na dvoře statku, kde byla zaměstnána, že spoluobžalovaný Karel B. k sobě zavolal Josefa A., šel s ním do stodoly, kde na žádost dítěte roztočil řezačku, a odešel, zanechav dítě u točící se řezačky, a že pak dítě strčilo ruku do točících se ozubených kol řezačky a utrpělo na ruce poranění těžkého rázu.

Nalézací soud shledal v tomto ději jednak vinu spoluobžalovaného Karla B. podle § 335 tr. z. a jednak vinu stěžovatelky Anděly A. podle §§ 335, 376 tr. z. Její nedbalost viděl v tom, že opominula dohled na dítě po delší dobu, ač na ně měla častěji dohlédnout vzhledem k okolí, v němž bylo plno hospodářských strojů a kde byla otevřená stodola; častější dohled mohla vykonat, neboť byla zaměstnána pouze vařením. Dále vyslovil, že je mezi tímto opominutím a úrazem dítěte příčinná souvislost, neboť »jen tím se stalo«, že k úrazu došlo.

Zmateční stížnost napadá závěry nalézacího soudu o nedbalosti a příčinné souvislosti s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.

V prvním směru namítá, že obžalovaná nemohla předvídati, že dojde k úrazu dítěte způsobem, jak se stalo, a že tudíž nejednala nedbale. Námitce dlužno přisvědčiti.

Podle toho, co uvedeno, shledává nalézací soud pojem nedbalosti naplněn již tím, že stěžovatelka zanedbala dohled na dítě po dobu jedné hodiny. Tento závěr, že je naplněn pojem nedbalosti, je založen na nesprávném výkladu tohoto pojmu. Podle § 376 tr. z. je opominutí povinného dohledu na děti trestné tenkrát, lze-li vinníku přičísti nedostatek pečlivosti podle § 335 tr. z. Z toho plyne, že závěr o nedbalosti nelze vybudovat na podkladě pouhého nedostatku dozoru, nýbrž že si takový závěr lze učinit teprve tenkrát, mohl-li vinník nahlížet, že nedostatek dozoru může způsobit nebezpečí pro dítě. Nestačí tudíž k závěru o nedbalosti úsudek, že by (častějším) dozorem mohlo být čeleno jakémukoliv nebezpečí, nýbrž je třeba úsudku, že dozorem mohlo být vyloučeno nebezpečí určitého druhu. Nejde tu o delikt ryze činnostní, k jehož naplnění stačí již pouhá činnost neb opominutí, nýbrž o delikt výsledečný, k němuž se vyžaduje určitý výsledek (nebezpečí) po objektivní stránce a možnost jeho předvídatelnosti po stránce subjektivní.

Napadený rozsudek sice uvádí, že stěžovatelka měla častěji dohlížet na dítě »pro nebezpečnost okolí, v němž bylo plno hospodářských strojů«. Ani tu však nejde o odůvodnění předvídatelnosti nebezpečí, nýbrž o odů-

vodnění nepostačitelosti vykonávaného dozoru a trestnosti jeho opominutí. Kdyby mělo být uvedenou větou vyjádřeno, že tu bylo nebezpečí v naznačeném smyslu, nelze s tímto názorem o daném nebezpečí souhlasit, pokud nemohlo být zjištěno, že hospodářské stroje byly v chodu, po případě jakým způsobem může vyplynout nebezpečí z těchto hospodářských strojů pro dítě, a to v souzeném případě, zda bylo lze předvídat, že dospělá osoba roztočí některý ze strojů na žádost dítěte a dítě pak zanechá u točícího se stroje bez dozoru. Nezáleží na tom, zda spoluobžalovaný převzal vůči stěžovateli dozor nad dítětem a zda stěžovatelka o tom věděla. Záleží jediné na tom, zda stěžovatelka měla o mohla předvídat, že si dospělá osoba bude počínat takovým způsobem, jak to učinil spoluobžalovaný.

Tomu tak nebylo v souzeném případě. Nelze pokládat za přirozený běh události a za přirozený následek, tedy usuzovat podle obecné zkušenosti, že si dospělá osoba bude počínat způsobem, jako to učinil spoluobžalovaný Karel R. Nelze si proto učinit závěr o předvídatelnosti nebezpečí toho způsobu, z něhož došlo k úrazu dítěte, a tím též závěr o stěžovatelčině nedbalosti.

Nutno tudíž přisvědčit zmateční stížnosti, že je mylný právní závěr nalézacího soudu o stěžovatelčině nedbalosti. Bylo proto vyhověno odůvodněné zmateční stížnosti a rozhodnuto ve věci samé, jak nahoře uvedeno, aniž se bylo třeba obíratí jejími dalšími námitkami, a to zejména námitkou, že byla činem Karla B. přerušena příčinná souvislost mezi opominutím obžalované a úrazem dítěte.

Čís. 7202.

Ustanovení § 3 nebo § 4, odst. 2 vl. nař. Sb. č. 62/1941 postihují jednání neb opominutí v nich uvedená, jen pokud z nich pro lesní majetek nevzešly přísněji trestné následky uvedené v § 1 téhož vládního nařízení.

Ten, kdo z nedbalosti způsobil požár cizího lesa, je vinen přečinem podle § 1, odst. 1, písm. a) uvedeného vládního nařízení.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1943, Zm I 862/43.)

Obžalovaný oral na svém poli ležícím u lesa Františka P-a. Při práci kouřil a po zapálení cigarety odhodil zápalku směrem k mezi, na níž byla stará, suchá tráva. Ta se vzňala a oheň se silným větrem, který toho dne vál, rozšířil do lesa Františka P-a, kde shořelo 200 až 300 dvanáctiletých stromků na výměře asi deseti arů, křoví a odpadky dříví v celkové ceně asi 5.000 K. Krom toho shořela tráva a tříleté a jednoleté stromky v ceně asi 500 K v sousedním lese Vojtěcha R-a.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 1, odst. 1, písm. a) vl. nař. Sb. č. 62/1941.

Z důvodů:

Zmatek podle § 281, č. 10 tr. ř. uplatňuje zmateční stížnost dovozující, že měl být zjištěn skutek obžalovaného podřaden nejvýše skutkové podstatě přečinu podle § 3 nebo přestupku podle § 4, odst. 2 cit. vl. nař. Ustanovení § 3 je prý speciální normou, pokud jde o lesy, která vylučuje uznání na skutkovou podstatu podle § 1, odst. 1, písm. a) téhož vl. nař.

Neprávem. Skutek obžalovaného měl za následek požár lesa. Přivodil-li obžalovaný požár na cizím majetku, lhotejně, že jde o les, nutno posuzovat jeho skutek podle ustanovení § 1, odst. 1, písm. a) uved. vl. nař. V takovém případě nepřichází v úvahu skutková podstata mírnějších ustanovení podle § 3, pokud se týče podle § 4, odst. 2 vl. nař. Sb. č. 62/1941, která jsou předpisy pouze podpůrnými, jak vyplývá z jejich závěrečné, pokud se týče uvozovací věty, a která mají za účel stíhat jednání neb opominutí tam uváděná, dokud z těchto jednání neb opominutí nevzešly pro lesní majetek těžší, přísněji trestné následky, předpokládané v § 1 téhož vl. nař.

Čís. 7203.

Nejde o neoprávněné přechovávání podle § 24 zák. Sb. č. 9/1924, přechovává-li majitel koncese ke zřízení a provozování rozhlasového přijímače nejen přijímač v ní uvedený, ale i jiné přijímače a součástky.

(Rozh. ze dne 8. prosince 1943, Zm I 432/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti generálního prokurátora pro zachování zákona, uznal právem, že byl rozsudkem krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný Josef A. uznán vinným zločinem podle § 24, odst. 1 a 2 zákona Sb. č. 9/1924, spáchaným tím, že na podzim 1941 v N. za války bez povolení přechovával radiotelefonní zařízení, porušen zákon v ustanovení § 24, odst. 1 a 2 zákona Sb. č. 9/1924, zrušil tento rozsudek v tomto rozsahu jako zmatečný a zprostil obžalovaného podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby, že na podzim 1941 v N. za války bez povolení přechovával radiotelefonní zařízení a že tím spáchal zločin podle § 24, odst. 1 a 2 zákona Sb. č. 9/1924. Zároveň zrušil rozsudek, jenž zůstal v platnosti, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem krádeže podle § 460 tr. z., ve výroku o trestu a o podmíněném odkladu výkonu trestu, vyměřil obžalovanému za přestupek krádeže podle § 460 tr. z. znova trest podle § 460 tr. z., povolil mu podle §§ 1 a 3 zákona ze dne 17. října 1919, Sb. č. 562 podmíněný odklad výkonu trestu a určil zkušební lhůtu na dobu dvou let, počínajíc od pravomocí rozsudku krajského soudu.

Důvody:

Obžaloba vinila Josefa A. mezi jiným, že na podzim 1941 v N. za války bez povolení vyráběl, prodával a přechovával radiotelefonní zaří-

zení. U hlavního přelíčení, které se konalo dne 23. listopadu 1942, byl Josef A. uznán vinným zločinem podle § 24, odst. 1, 2 zákona Sb. č. 9/1924, jehož se dopustil tím, že na podzim 1941 v N. za války bez povolení přechovával radiotelefonní zařízení.

Rozsudek vzal za prokázaný tento skutkový děj: Obžalovaný Josef A. odcizil na podzim roku 1941, tudíž za války, v N. v továrně, kde byl zaměstnán, radiotelefonní součástky, a to přijímací lampy v ceně 150 K, transformátor a dva elektrolyty v ceně 50 K. Tyto součástky přechovával nějakou přesně nezjištěnou dobu bez povolení a použil jich pak při sestavování dvou rozhlasových přijímačů. Obžalovaný měl koncesi pouze na zřízení a provozování rozhlasového přijímače, nikoli však na výrobu, prodej a přechovávání radiotelefonních součástek. Svědeckou výpověď Rudolfa D. bylo prokázáno, že obžalovaný radiotelefonní součástky v době válečné nevyráběl, ani neprodával, nýbrž že jen Rudolfu D. pomáhal ve svém bytě sestavit přijímač, když mu svědek předem dal peníze na zakoupení potřebných radiotelefonních součástek, které obžalovaný přinášel domů.

V tomto skutkovém ději shledal nalézací soud skutkovou podstatu zločinu podle § 24, odst. 1 a 2 zákona Sb. č. 9/1924, poněvadž obžalovaný přechovával bez povolení radiotelefonní zařízení, a to v době válečné. Že by obžalovaný též takové zařízení vyráběl a prodával, nevzal nalézací soud za zjištěno a otázka skutkových podstat v tomto směru je pravoplatně vyřízena.

Tomuto rozsudku, pokud jde o zločin podle § 24, odst. 1 a 2 zákona Sb. č. 9/1924, spáchaný tím, že obžalovaný přechovával bez povolení radiotelefonní zařízení, vytýká generální prokurátor zmateční stížností na záštitu zákona, podanou podle § 33 tr. ř., právem porušení zákona v ustanovení § 24, odst. 1 a 2 zákona Sb. č. 9/1924.

Ve zjištěné činnosti obžalovaného není možno shledati zákonné znaky zločinu neoprávněného přechovávání. Rozsudek došel k odsuzujícímu výroku jen vadným výkladem zákona. Podle zjištění rozsudku měl obžalovaný koncesi na zřízení a provozování rozhlasového přijímače. Podle § 25, odst. 2 zákona Sb. č. 9/1924 nevztahují se ustanovení tohoto zákona, pokud jde o přechovávání radiotelegrafních a radiotelefonních zařízení, na osoby, kterým byla propůjčena koncese ke zřizování a provozování radiotelegrafních a radiotelefonních stanic. Nebylo tedy vůbec třeba, aby obžalovaný měl nějaké zvláštní povolení pro přechovávání rozhlasového přijímače, na nějž zněla koncese. Obžalovaný byl oprávněn k přechovávání tohoto přijímače již na základě koncese pro zřízení a provozování rozhlasového přijímače, která mu byla udělena. Byl však na základě této koncese oprávněn i k přechovávání součástek, jež podle rozsudkového výroku odcizil a o nichž má rozsudek za to, že je obžalovaný přechovával bez povolení.

S hlediska § 24, odst. 1, 2 zákona Sb. č. 9/1924 nezáleží na tom, je-li osobou oprávněnou k tomu podle koncese přechovávána jedna stanice, nebo stanice určitého druhu, nebo větší počet přístrojů nebo součástek k radiotelegrafním nebo radiotelefonním přijímačům. Ze znění zákona není

možno vyvodit, že by v tomto směru zákon nějak rozlišoval. Překročení rozsahu oprávnění vymezeného koncesní listinou, vydanou na žádost a obsahující údaje předepsané ustanovením § 19, čís. 3 nebo též čís. 4 zák. Sb. č. 9/1924, mohlo by se pokládat jen za »jinaké porušení ustanovení zákona« ve smyslu § 24, odst. 6 téhož zákona, vyhrazené ke stíhání správnímu úřadu (viz rozh. čís. 5152 Sb. n. s.).

Je tedy rozsudek, pokud uznal obžalovaného Josefa A. vinným zločinem podle § 24, odst. 1 a 2 zákona Sb. č. 9/1924, zmatečný podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.

Bylo proto opodstatněné zmateční stížnosti vyhověno podle poslední věty § 292 tr. ř., rozsudek byl v tomto výroku zrušen jako zmatečný a obžalovaný byl zproštěn podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby vznesené na něho pro tento zločin.

V důsledku toho byl zrušen i výrok o trestu i s výrokem o podmíněném odkladu výkonu trestu a trest byl vyměřen znova pouze za přeštupek krádeže podle § 460 tr. z., nedotčený rozsudkem.

Čís. 7204.

Sbíhá-li se odcizení nesklizené úrody (vlád. nař. Sb. č. 404/1940)* s obecnou krádeží, je nutno je považovati za krádež a sčítati škodu jim vzniklou se škodou z krádeže.

(Rozh. ze dne 8. prosince 1943, Zm II 192/43.)

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným, že, byv pro krádež již dvakráte trestán, odňal pro svůj užitek cizí movité věci z držení a bez přivolení jejich majitelů, a to:

Františka P-a v září 1942 pluh s kolečky na poli v ceně 550 K, Františka R-a v srpnu 1942 7 kg cibule v ceně 70 K, dvě bočnice s vozu v ceně 70 K a v květnu 1942 koňské postroje v ceně 550 K, Miloslava O-a v září 1942 2 fošny v ceně 120 K, Jana V-a v roce 1941 kulatinu v ceně 200 K a Antonína K-a z jara 1942 5 prken v ceně 100 K,

a že tím spáchal zločin krádeže podle §§ 171, 175 II, písm. c), 176 II, písm. a) tr. zák.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného i zmateční stížnost státního zastupitelství, pokud směřovaly proti výroku, uznávajícímu obžalovaného vinným krádeží ke škodě Františka R-a.

Z důvodů:

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá rozsudek ve výroku o vině, pokud jím byl obžalovaný vedle jiných krádeží uznán vinným také, že odcizil 7 kg cibule Františku R-ovi, a uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5, 9, písm. a) tr. ř. Nelze jí však přisvědčiti. Tento

*) Poznámka redakce: Nyní nahrazeno vládním nařízením Sb. č. 232/1943.
Trestní rozhodnutí XXV.

Pachatel, který (omylem) předpokládá, že je tu živý lidský plod, a podnikne jednání vedoucí k jeho odstranění (§ 144 tr. zák.), je trestný, i když plod ve skutečnosti odumřel z jiné příčiny již před započítím jeho činnosti.

Toto dřívější odumření plodu je jen překážkou dokonání pachatelova činu ve smyslu § 8 tr. zák.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1943, Zm I 805/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnosti obžalovaných Anny A-ové a Milady B-ové do rozsudku krajského soudu, pokud jím byly uznány vinnými obžalovaná Anna A-ová zločinem spoluviny na pokusu vyhnání vlastního plodu podle §§ 5, 8, 144 tr. zák., a obžalovaná Milada B-ová zločinem spoluviny na zločinu vyhnání vlastního plodu podle §§ 5, 144 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Nalézací soud zjistil, že Božena P-ová otěhotněla v květnu nebo v červnu 1942, že v září 1942 spadla s kola, že následkem tohoto pádu došlo k porušení plodu a k jeho rozkladu, čímž byla přivoděna celková otrava krve a smrt Boženy P-ové dne 8. října 1942. Božena P-ová si chtěla dát plod odstranit; proto vyhledala obžalovanou Annu A-ovou, která jí dne 1. října 1942 zavedla do dělohy buzi. Obžalovaná Anna A-ová provedla tento zákrok v předpokladu a v přesvědčení, že je Božena P-ová těhotná a že jím přeruší těhotenství. Také obžalovaná Milada B-ová věděla, že Božena P-ová otěhotněla a že si chce dáti pomoci nedovoleným způsobem; za tím účelem jí někdy v září 1942 půjčila částku 850 K.

Z tohoto zjištěného děje je zřejmé, že má nalézací soud za dokázáno, že jak Božena P-ová, tak obě obžalované Anna A-ová a Milada B-ová mylně předpokládaly (positivní omyl), že tu je živý a života schopný plod, na němž má být proveden zločinný zákrok.

Ve zjištěném ději shledal nalézací soud skutkovou podstatu zločinu, a to u obžalované Anny A-ové podle §§ 5, 8, 144 tr. z. a u obžalované Milady B-ové podle §§ 5, 144 tr. z., správně podle §§ 5, 8, 144 tr. z. Tento závěr odůvodnil výkladem ustanovení § 8 tr. z. v tom smyslu, že pojem »činu vedoucího ke skutečnému vykonání« naplňuje i čin spáchaný na absolutně nezpůsobilém předmětu (výklad ve smyslu subjektivní teorie).

Zmateční stížnosti obou obžalovaných, ponechávající nedotčen výrok nalézacího soudu, že jednání obžalované Anny A-ové bylo způsobilé přerušit těhotenství (způsobilost prostředku), napadají právní závěr nalézacího soudu (§ 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.), podle něhož se pokládá pokus spoluviny na zločinu podle § 144 tr. z. za trestný i tenkrát, když tu nebylo živého a života schopného plodu (způsobilost předmětu).

Výtky zmatečních stížností jsou však činěny neprávem.

Znění § 8 tr. z. nestanoví výslovně, zda jeho ustanovení o pokusu má být vykládáno v tom neb onom směru. Z toho plyne, že jeho znění nebrání výkladu, jaký mu dal napadený rozsudek. Než nelze tvrdit, že tento výklad nezapadá systematicky do ostatních ustanovení trestního zákona. Jde tu o odpověď na otázku, zda obžalovaného zatěžuje pozitivní omyl o skutečnostech, to jest, zda do skutkového základu, na němž nalézací soud buduje svůj závěr o vině obžalovaného, lze dosadit skutečnosti, které tu sice nebyly, avšak které si pachatel omylem představoval (positivní omyl). O tom, že pachatele omlouvá jeho mylná představa o tom, že tu není skutečnost, jež naplňuje některý ze zákonných znaků skutkové podstaty, ač tu taková skutečnost byla (negativní omyl), stanoví výslovně ustanovení § 2, písm. e) tr. z., že nelze trestati pachatele, přihodil-li se při spáchání činu takový omyl, pro který nelze v činu spatřovat zločin. Zdůrazňuje tudíž trestní zákon v § 2, písm. e) tr. z. subjektivní stránku zločinu tak, že vyslovuje, že pachateli prospívá negativní omyl. Prospívá-li pachateli negativní omyl, je pak jen důsledné, vykládá-li se ustanovení § 8 tr. z. v ten smysl, že pozitivní omyl pachatele zatěžuje. Předpokládá-li tudíž pachatel omylem, že tu je předmět jeho útoku, nutno tuto skutečnost, třeba pachatelem jen omylem představovanou, dosadit do skutkového podkladu, jenž tvoří základ závěru, že tu byl čin vedoucí ke skutečnému vykonání. V tomto smyslu bylo ustanovení § 8 tr. zák. prakticky již vykládáno v případech, kde se pachatel dopustil krádeže na věci, které tu nebylo (prázdná polkadna nebo prázdná kapsa). Je proto jen důsledné, aby tohoto výkladu ustanovení § 8 tr. z. bylo rovněž použito i v jiných případech, kdy byl předmět útoku jen v pachatelově představě. Nelze proto přisvědčit zmatečným stížnostem, že nalézací soud pochybil, vyložil-li ustanovení § 8 tr. z. způsobem, který byl nahoře vylíčen.

Z důvodů právě uvedených se nejvyšší soud odchyluje od dosavadní judikatury, pokud se obírala v jiném smyslu otázkou trestnosti pokusu vyhnání plodu již odumřelý.

Zmateční stížnost obžalované Anny A-ové dále namítá, že by odumření plodu Boženy P-ové bylo nutno posuzovat s hlediska pojmu »překážky« podle § 8 tr. zák., a snaží se tento pojem vyložit v ten způsob, že musí jít o překážku, která vznikla až po započítí trestné činnosti. Dovojuje, že tu odumření plodu bylo již před započítím trestné činnosti a že proto nejde o překážku podle § 8 tr. zák. a důsledkem toho ani o trestný pokus. Zmateční stížnosti nelze přisvědčiti, neboť pro výklad v jejím smyslu není v ustanovení § 8 tr. zák. podkladu. Vždyť je pro pojem »nemohoucnosti, překážky odjinud v to příšle nebo náhody« nezávažné, zda jejich podklad tvoří skutečnost, která tu byla již před začátkem trestné činnosti (patentní zámek) nebo skutečnost, která vznikla až po započítí trestné činnosti (selhání náboje, zlomení klíče v zámku). Účelem těchto pojmů je toliko stanovit trestnost pokusu v případech, kde pachatel nedobrovolně ustoupí od provedení činu pro skutečnosti, jež ne-

závisí na jeho vůli (beztrestnost dobrovolného ustoupení před dokonáním činu).

Zmateční stížnost obžalované Milady B-ové se snaží dovodit nesprávnost výkladu ustanovení § 8 tr. z. nalézacím soudem též z ustanovení § 11 tr. z., ježto nikdo nemůže být činěn odpovědným »pro myšlenky nebo pro vnitřní zamýšlení«. O takový případ nejde při výkladu § 8 tr. z. ve smyslu nahoře uvedeném, naopak jde tu již o »vnější zlý čin«, jaký právě vyžaduje ustanovení § 11 tr. z. Nelze pochybovat, že provedení zákroku způsobilého k odehnání plodu na ženě třebas netěhotné, u níž však pachatelka omylem předpokládá, že je těhotná a že zákrok provádí na živém a života schopném plodu, je vnějším zlým činem, jehož trestnosti nevádí ustanovení § 11 tr. z.

Čís. 7207.

K § 63 vl. nař. Sb. č. 127/1941.

Zvěř »stíhá« nejen ten, kdo na ni oko prvotně nestraží, nýbrž i ten, kdo naleznuv oko, nastražené jiným pachatelem, ve stavu nezpůsobilém k chycení zvěře, znovu je upravuje, aby vyhovovalo tomuto účelu, čině tak v úmyslu stíhat zvěř.

(Rozh. ze dne 10. prosince 1943, Zm I 894/43.)

Obžalovaný byl hajným R. přistižen dne 4. července 1943, když právě v lesním houští upravoval do správné polohy stažené zaječí oko a po jeho obou stranách zastrkoval do země větvičky tak, aby zvěř nemohla oko minouti.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným, že dne 4. července 1943 v době hájení porušiv cizí právo myslivosti stíhal zvěř s použitím oka a že tím spáchal přečin pytláctví podle § 63, odst. 2 vl. nař. Sb. č. 127/1941.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Na hmotněprávní důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. poukazuje stěžovatelova námitka, že jeho činnost nemůže založit skutkovou podstatu přečinu pytláctví podle § 63, odst. 2 vládního nařízení Sb. č. 127/1941, když bylo oko v lese již nastraženo a stěžovatel se s ním, naleznuv je, nějak zaměstnával.

Ze znění zákona plyne, že dokonáním trestným činem ve smyslu § 63 uvedeného vládního nařízení je již stíhání zvěře s porušením cizího práva myslivosti. Zvěř však v tomto smyslu »stíhá« nejen pachatel, který na ni drátěné oko prvotně nastraží, nýbrž i ten, kdo naleznuv později takové oko, položené jiným pachatelem, ve stavu nezpů-

sobilém, aby se do něho chytla zvěř, znovu je upravuje, aby vyhovovalo tomuto účelu, a činí tak v úmyslu stíhat zvěř. Je proto bez významu pro otázku viny obžalovaného, že nalézací soud nezjistil a vůbec se ani nezabýval otázkou, zda obžalovaný ono oko, o něž jde, také sám položil, když jinak formálně bezvadně zjistil, že stěžovatel stažené zaječí oko upravoval do správné polohy a po obou jeho stranách zastrkoval do země větvičky tak, aby zvěř nemohla nastražené oko minouti. Touto činností stěžovatel záměrně umožňoval, aby drátěné oko — třebas jiným položené —, které nebylo způsobilé, aby se do něho chytla zvěř, opět vyhovovalo tomuto účelu, a tím znovu z vlastního rozhodnutí zvěř stíhal, neboť nalézací soud vyloučil, že stěžovatel podnikl vylíčenou manipulaci s okem jen ze žertu, aby do něho pak nastražil zcepenělou kočku a tak »napálil« pytláka nastraživšího původně ono oko. Nalézací soud tudíž nepochybil při výkladu zákona, uznáv obžalovaného vinným zažalovaným přečinem, jehož se vinník dopustil již samotným stíháním zvěře, a je nezávažné, že nebylo zjištěno nic, z čeho by plynulo, že tak učinil proto, aby si opatřil zvěřinu pro sebe nebo za účelem jejího zpeněžení.

Čís. 7208.

Dřívější odsouzení pro čin spáchaný z pohnutky nízké a nečestné vylučuje podle § 2, odst. 1 zák. Sb. č. 562/1919 podmíněné odsouzení, i když při něm nebyl vzhledem k ustanovení § 265 tr. ř. uložen žádný trest.

Lhůty uvedené v § 2, odst. 2 zák. Sb. č. 562/1919 běží u obou odsouzení, jsoucích k sobě v poměru podle § 265 tr. ř., samostatně a na sobě nezávisle.

(Rozh. ze dne 10. prosince 1943, Zm II 404/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, pokud jím byla obžalovaná uznána vinnou zločinem podvodu podle §§ 197, 199, písm. a) tr. z. zrušil napadený rozsudek jako zmatečný ve výroku, jímž byl obžalované povoleno podmíněné odklad výkonu trestu, a vyslovil, že je odsouzení nepodmíněné.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá rozsudek ve výroku, jímž byl obžalované povoleno podmíněné odklad výkonu trestu, a uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 11 tr. ř.

Nalézací soud zjistil, zřejmě na základě obsahu trestního lístku, že byla obžalovaná odsouzena rozsudkem krajského soudu ze dne 16. září 1935 pro přestupek podvodu podle §§ 197, 461 tr. z. k trestu tří dnů tuhého vězení, zostřeného jedním postem, při čemž byla vyslovena ztráta

volebního práva, a dále rozsudkem okresního soudu ze dne 8. února 1937 pro přešůpek zpronevěry podle §§ 183, 461 tr. z., při čemž byla také vyslovena ztráta volebního práva, avšak vzhledem k ustanovení § 265 tr. ř. nebyl uložen další trest.

Povolení podmíněného odkladu výkonu trestu obžalované odůvodňuje nalézací soud tím, že od rozsudku ze dne 16. září 1935 uplynula doba pěti let, takže v době spáchání souzeného trestného činu (t. j. dne 3. dubna 1941) již uplynula lhůta stanovená v § 2, odst. 2 zák. o podmíněném odsouzení Sb. č. 562/1919.

Z těchto úvah uvedených v rozsudku plyne, že je nalézací soud toho názoru, že musí býti pozdější odsouzení rozsudkem ze dne 8. února 1937 při počítání lhůty stanovené v § 2, odst. 2 zák. Sb. č. 562/1919 posuzováno vzhledem k použití § 265 tr. ř. tak, jako by k němu došlo již v době předcházejícího rozsudku ze dne 16. září 1935, pokud se týče zároveň s ním.

Tento názor je však právně pochybený, jak zmateční stížnost právem namítá.

Předpisem § 265 tr. ř. má býti docílena pouze shoda s hmotněprávními předpisy §§ 34, 35, 267 tr. z. co do výměry trestu při sbíhajících se trestných činech, t. j. aby pachatele nestihl jiný trest, než který by mu byl uložen, kdyby se konalo zároveň trestní řízení o všech činech, o nichž bylo rozhodnuto dvěma samostatnými rozsudky, které jsou k sobě v poměru podle § 265 tr. ř.

Podle § 2, odst. 1 zák. o podmíněném odsouzení Sb. č. 562/1919 je podmíněné odsouzení vyloučeno, jestliže byl vinník již dříve odsouzen pro zločin na dobu delší tří měsíců nebo vůbec pro čin spáchaný z pohnutky nízké a nečestné. Již ze znění tohoto místa zákona plyne, že zákon při řešení otázky, zda může býti obžalovanému povolen podmíněný odklad výkonu trestu, klade váhu jen na předchozí odsouzení, takže je v tomto ohledu zcela nerozhodné, že nebyl obžalované vyměřen žádný trest vzhledem k ustanovení § 265 tr. ř.

Pokud pak jde o otázku, od kterého dne třeba počítat při rozsudcích isoučích v poměru podle § 265 tr. ř. lhůtu uvedenou v § 2, odst. 2 zák. Sb. č. 562/1919, po jejímž uplynutí neplatí omezení uvedené v odst. 1 posléz zmíněného místa zákona, plyne z uvedeného účelu předpisu § 265 tr. ř., že jinak, a zejména v tomto ohledu, nutno považovati takové rozsudky, t. j. rozsudky isoučích v poměru podle § 265 tr. ř., za samostatné soudní výroky, u nichž běží nezávisle na sobě samostatné lhůty uvedené v § 2, odst. 2 zák. Sb. č. 562/1919.

Jelikož byla obžalovaná odsouzena pro čin spáchaný z pohnutky nízké a nečestné nejen rozsudkem ze dne 16. září 1935, nýbrž i rozsudkem ze dne 8. února 1937, a jelikož ani vzhledem k tomu, že jí tímto pozdějším rozsudkem nebyl uložen se zřetelem k ustanovení § 265 tr. ř. žádný trest,

neuplynula do dne spáchání souzeného činu, t. j. do dne 3. dubna 1941, pětiletá lhůta stanovená v § 2, odst. 2 zákona Sb. č. 562/1919, která počala běžeti nejdříve dnem rozsudku, t. j. dne 8. února 1937; je podmíněné odsouzení vyloučeno podle § 2, odst. 1 zák. Sb. č. 562/1919.

Přiznal-li nalézací soud přesto obžalované podmíněný odklad výkonu trestu, vybočil ze své trestní moci a zatížil rozsudek zmatkem podle § 281, čís. 11 tr. ř.

Čís. 7209.

Zásada § 477, odst. 2 tr. ř. neplatí v případech § 475, odst. 2 tr. ř. Po zrušení rozsudku z důvodu § 475, odst. 2 tr. ř. rozhoduje příslušný sborový soud v novém řízení zcela nezávisle v otázce viny a není omezen při výměře trestu.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1943, Zm I 652/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z., a to jen pokud čelila proti výroku o podřadění skutku obžalovaného skutkové podstatě zločinu dokonáného podvodu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z., zrušil rozsudek v tomto výroku jako zmatečný, v důsledku toho jej zrušil i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících, uznal obžalovaného vinným zločinem nedokonáného podvodu podle §§ 8, 197, 199, písm. d) tr. z. a odsoudil ho za to podle § 202 tr. z., s použitím ustanovení §§ 54 a 55 tr. z. k trestu žaláře v trvání čtyř měsíců, doplněného jedním tvrdým ložem měsíčně.

Pokud jde o výrok o trestu uvedl

v důvodech:

Jen proto, že i při novém ustanovení trestu ukládá také nejvyšší soud jako soud zrušovací obžalovanému trest žaláře, tudíž trest co do druhu těžší, než jaký byl obžalovanému uložen rozsudkem okresního soudu ze dne 29. ledna 1943, zrušeným pak podle § 475, odst. 2 tr. ř. usnesením krajského soudu jako soudu odvolacího ze dne 1. března 1943, se považuje k vývodům zmateční stížnosti, napadající tento postup výtoku podle § 281, čís. 11 tr. ř.: Zásada § 477, odst. 2 tr. ř., které se zmateční stížnost zřejmě dovolává, že totiž sborový soud nemůže uložit obžalovanému přísnější trest, než jaký byl vyčten prvním rozsudkem, bylo-li odvolání — jako v této věci — podáno jen ve prospěch obžalovaného, neplatí v případech § 475, odst. 2 tr. ř., kdy byl rozsudek k návrhu státního zástupce zrušen a zavedeno řízení podle zákona. Po zrušení rozsudku z důvodu § 475, odst. 2 tr. ř., rozhoduje příslušný sborový soud v novém řízení zcela nezávisle v otázce viny a není omezen při výměře trestu (rozh. č. 836, 1007, 2060, 3805 Sb. n. s.).

Čís. 7210.

I pro přičítání poruch, jimž mají čelit ustanovení §§ 1 a 5 vl. nař. Sb. č. 62/1941, platí povšechná zásada, že je pouhá nečinnost osoby, jejímž jednáním mohlo být poruše zabráněno, trestná, jen byla-li tato osoba povinna k ochraně nebo záchraně právního statku.

Z vlastnictví k nemovitosti nelze vyvodit povinnost odstranit požárně závadné ohniště zřízené bez souhlasu, ba proti vůli vlastníka jinou osobou, mající bezprostřední moc s ním nakládat.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1943, Zm II 251/43.)

Manžel obžalované Emil A., který s obžalovanou nežil již delší dobu ve společné domácnosti, postavil si v roce 1942 bez stavebního dozoru na dvoře domku č. p. 177 v N., patřícího vlastnický obžalované, dřevěnou boudu, v níž přespával. Do boudy postavil kamínka s kouřovodem z plechových rour, který vyvedl na střechu dřevěným stropem. Dne 12. ledna 1943 se od vadného kouřovodu vzlály plevy a sláma, uložená na půdě boudy. Při hašení ohně, který se podařilo uhasiti, utrpěl manžel obžalované těžké popáleniny, jimž podlehl.

Obžaloba vinila obžalovanou, že jako vlastnice domu připustila a dovolila, aby její manžel zřídil bez stavebního dozoru uvedenou boudu a v ní vadné topeniště, že tím porušila povinnost uloženou jí předpisem § 5, čís. 2 vl. nař. Sb. č. 62/1941 a tím způsobila požár na vlastním majetku a vydala lidi nebezpečí smrti a cizí majetek nebezpečí škody velkého rozsahu, při čemž měl její čin za následek smrt Emila A.

Nalézací soud zprostil obžalovanou podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle § 1, odst. 1, písm. b) vl. nař. Sb. č. 62/1941 v podstatě z toho důvodu, že ohniště zřídil a udržoval manžel obžalované a proto jen on byl odpovědný za jeho event. vady, že se obžalovaná zřízení boudy a ohniště nikterak nezúčastnila, naopak mu bránila a byla za to manželem zbita, že vlastně nešlo o pevnou definitivní stavbu, takže by nebyla vůbec vyžadovala stavebního dozoru, a že nelze tvrdit, že kouřovod byl vadný již v době zřízení ohniště tak, že by nebyl připuštěn stavebním dozorem. Krom toho dospěl nalézací soud i k názoru, že by ostatně musela být obžalovaná zproštěna pro účinnou lítost podle § 2 vl. nař. Sb. č. 62/1941 a že by jí nebylo možno uznat vinnou ani vzhledem k ustanovení § 2, písm. g) tr. z.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost státního zastupitelství do tohoto rozsudku krajského soudu.

Důvody:

Zmatečnou stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 4, 5, 9, písm. a) tr. ř.; není důvodná.

S hlediska neúplnosti řízení vytýká, že soud prvě stolice zamítl návrh obžaloby na důkaz dotazem u četnické stanice o tom, že zemřelý Emil A. topíval v boudě i před požárem, že o tom obžalovaná věděla a nežádala o zakročení, aby to bylo Emilu A. zakázáno.

Jako neúplnost rozsudku vytýká, že soud nehleděl k tomu, že obžalovaná jak před četnictvem, tak před soudem připustila, že měl Emil A. v boudě, kterou si postavil na jejím dvoře bez stavebního dozoru, primitivní topeniště a topíval na něm, že topení v boudě potvrdil svědek Jan V., a že soud nepřihlížel k údajům obžalované, že bouda, o níž šlo, byla její vlastnictví, že byla postavena na podzim 1942, že obžalovaná byla u starosty, aby zakročil proti Emilu A., před několika lety, a konečně k údaji svědka Stanislava Z., že neví, zda ho obžalovaná žádala, aby zakázal Emilu A. zříditi v boudě topeniště a topiti v něm. Nejasnost rozsudku spatřuje zmatečnou stížnost v tom, že se soud — »aniž by v důvodech rozsudku proti ustanovení § 258, odst. 2, a § 270, odst. 2, č. 5 tr. ř. uvedl, co vzal po skutkové stránce za zjištěno a na základě čeho a proč tak učinil«, zabývá hned otázkou nedbalosti obžalované.

Výtky neobstojí.

K okolnosti, že je obžalovaná vlastníci usedlosti č. p. 177 v N., rozsudek přihlížel. Ostatní dokazované, pokud se týče opominuté skutečnosti se netýkají rozhodných okolností, jak vyplýne z dalších vývodů. Skutečnosti pro řádné posouzení věci rozhodně rozsudek zjistil.

Výrokem, že je zjištěno, že se obžalovaná nikterak nezúčastnila stavby boudy, resp. ohniště, že naopak v tom manželovi bránila a že jí manžel za to zbil, což ani zmatečnou stížností nepopírá, vyvrátil rozsudek příčinnou souvislost a zodpovědnost obžalované, jak jí dovozovala obžaloba, že totiž obžalovaná jako vlastnice domu připustila a dovolila svému manželovi, aby bez stavebního dozoru zřídil boudu a topeniště.

Zmatečnou stížností vytýká rozsudku mylnost dalšího jeho výroku, že (také) za všechny ostatní příčiny, které mohly dát vznik požáru, zodpovídal jedině Emil A., nikoliv obžalovaná. Obžalovaná, která sama nezřídila ani boudu, ani závadné topeniště v ní, se přičítá za zavinění, že jako vlastnice domu trpěla topením na vadném topeništi a sama nic nepodnikla, aby předešla ohrožení domu požárem, zaviněným zřízením a užíváním vadného topeniště.

Neprávem. I pro přičítání poruch vzniklých nedbalostí, jimž mají čelit předpisy §§ 1 a 5 vl. nař. Sb. č. 62/1941, jejichž porušení se klade obžalované za vinu, platí povšechná zásada, že pouhá nečinnost, třebaže by bylo dotčeno poruše uvedených právních statků zabráněno jednáním osoby zůstavší nečinnou, je trestným skutkem, jen měla-li ona osoba povinnost k ochraně právního statku, a to buď následkem zákonného nebo jinakého pro ni závazného předpisu nebo následkem toho, že pozitivním jednáním, jež nebylo již samo o sobě směru a rázu uvedeného ve jmenovaných předpisech, přivodila stav věci, z něhož nastalo nebez-

pečí pro právní statek, a že tím uskutečnila alespoň jednu z příčin, z nichž došlo k ohrožení a pak i k porušení statku, jehož porušení jí má být přičítáno.

Zmateční stížnost se ani nepokouší uvést nějaký z takových předpisů nebo jiný pramen povinnosti obžalované odstranit požárně závadný stav vyvolaný výlučně Emilem A. Povinnost obžalované k takovému jednání nelze vyvodit ani z jejího postavení jako vlastnice domu, t. j. ze skutečnosti, že věděla, že její manžel, postaviv proti její vůli boudu, o niž jde, způsobil podstatnou změnu stavby, která může mít vliv na bezpečnost budovy před ohněm (§ 29 stavebního řádu moravského, zákon ze dne 16. června 1894, mor. z. z. č. 64 ve znění zákona ze dne 16. června 1914, mor. z. z. č. 44). Takovou povinnost nelze dovodit ani z toho, že znala ohrožující stav věci a jako vlastnice nemovitosti, tedy osoba, mající faktickou moc domem nakládat, byla s to provést opatření čelící nebezpečí ohně. Neboť bezprostřední moc nakládati se závadným topeništěm, tudíž moc, na niž se zakládá trestní zodpovědnost za opominutí ochranných opatření, měl Emil A., který podle zjištění rozsudku boudu a topeniště nejen sám zřídil, nýbrž i sám udržoval, používaje boudy k přespávání.

Jestliže se obžalovaná vůči Emilu A. bránila tomu, aby bouda a topeniště zřizoval, a tedy s tím nesouhlasila, nepřivodila svým pozitivním jednáním zmíněný stav věci, z něhož může nastat nebezpečí porušení uvedených již právních statků a který by byla povinna odstranit proto, že jej přivodila. Neodstranila-li jej tedy, nejednala nedbale.

Nelze proto uznat, že obžalovaná jednala nedbale ve smyslu § 1 vl. nař. Sb. č. 62/1941, když proti tomu, že Emil A. používal vadného topeniště, nic nepodnikla. Není-li naplněn pojem nedbalosti, netřeba se ani zabývatí výtkami vznesenými zmateční stížností s hlediska § 2 vl. nař. Sb. č. 62/1941 a § 2, písm. g) tr. zák. Vzhledem k tomu, co bylo řečeno o činnosti obžalované při zřízení topeniště a o jejím dalším vztahu k němu, nelze usoudit, že obžalovaná zřídila ohniště nebo že zřídila něco, co je z důvodu nebezpečí ohně zakázáno stavebním nebo požárním řádem, v domě nebo místnostech, jež jí náleželo udržovat, a nelze obžalovanou uznat vinnou ani přestupkem podle § 5, č. 2 uved. vl. nař.

Čís. 7211.

Výklad pojmu »uvádění do oběhu« ve smyslu § 7, odst. 2, § 8, odst. 2 a § 26, č. 1 vl. nař. Sb. č. 40/1942.

Spadá sem nejen živnostenský prodej (odbyt), nýbrž vůbec jakákoliv činnost, kterou se zprostředkuje přechod masa na jiného ať úplatně, nebo bezplatně, ať přímo k požívání, nebo k dalšímu zcizení a ať je okruh příjemců omezen na rodinný nebo podobný kruh osob individuálně určitých, či je širší.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1943, Zm. I 662/43.)

Obžalovaní František A., Jan A., Václav A. st. a Václav A. ml. vhrabali v lednu 1943 na ohrazeném mrchovišti zakopané mrchvy, odřezali z nich části masa a dopravili je do svého obydlí, kde je snědli společně se svými rodinnými příslušníky a příbuznými, kteří s nimi žili ve společné domácnosti. Obžalovaná Josefa A-ová darovala as 1 kg uvedeného masa Emilii R-ové.

Nalézací soud uznal obžalované vinnými, že v lednu 1943 uvedli do oběhu jako potravinu maso, jehož nepoživatelnost byla zjištěna vyšetřením, a že tím spáchali přečin podle § 7, odst. 2, a § 26, č. 1 vl. nař. Sb. č. 40/1942 o prohlídce masa.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaných do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z důvodů:

Převážná část vývodů zmateční stížnosti je věnována námitce (§ 281, č. 9, písm. a) tr. ř.), že nalézací soud pochybil, když spatřuje pojem »uvádění do oběhu« ve smyslu § 7, odst. 2 vl. nař. Sb. č. 40/1942 naplněný tím, že obžalovaní snědli maso společně se svými rodinnými příslušníky, pokud se týče příbuznými.

Podle náhledu zmateční stížnosti je třeba vykládat zmíněný pojem v ten smysl, že se jím míní převod masa ze živnostníků, jatek nebo podobných subjektů, zabývajících se distribucí masa, na spotřebitele, že maso musí být určeno pro širší individuálně neurčitý počet lidí. Zmateční stížnosti nelze přisvědčiti.

Je třeba připustit, že výraz »oběh« připouští sám o sobě výklad ve smyslu naznačeném zmateční stížností, totiž jako veřejný, obchodní styk.

Uvedený význam však není jediným významem slova »oběh«, pokud se týče uvádění v oběh. Tototo výrazu lze použít a je ho používáno i v širším smyslu pro označení jakéhokoliv spojení jedné osoby s druhou, ve významu jakéhokoliv přechodu věci z jedné ruky do druhé vůbec. V tomto smyslu byl vyložen judikaturou zvláště pojem uvádění do oběhu použitý v §§ 14 a 18 zák. rak. ř. z. č. 89/1897 (srov. rozh. č. 252, 700, 6425 Sb. n. s., rozh. kas. s. č. 2313, 2724, 2956, 3078).

V posléze uvedeném smyslu je třeba vykládati i náležitost uvádění do oběhu ve smyslu § 7, odst. 2 a § 26, č. 1 vládního nařízení, o které jde. K tomuto výkladu, který, jak řečeno, není slovně vyloučen, je třeba dospět, užije-li se jako pomůcky myšlenky a účelu, kterými byl veden zákonodárce při vydání vládního nařízení Sb. č. 40/1942. Tato ratio legis přichází vedle slovního výkladu hlavně v úvahu jako pomůcka při výkladu právních předpisů.

Obsah vládního nařízení Sb. č. 40/1942 a předpisů je provádějících (vl. nař. Sb. č. 41, 42, 43/1942 s přílohami k posléze uvedenému nařízení) nepřipouští pochybnosti, že jeho vydáním bylo pokračováno v tendenci

sledované již vydáním zákona rak. ř. z. č. 89/1897 čelit co neúčinněji a nejobsáhleji nebezpečí, které hrozí pro život a zdraví lidí z oběhu zdraví nebezpečných předmětů, potírat tak důrazně jednání, která mohou přivodit toto nebezpečí, a zamezit preventivně toto nebezpečí. Nařízení Sb. č. 40/1942, předpisující povinnou prohlídku zvířete před poražením a pak prohlídku masa poraženého zvířete (§ 1 tohoto nařízení), má na zřeteli především zdravotní a v druhé řadě veterinární policejní dohled (srov. na př. § 3 předpisu A k prováděcímu nařízení Sb. č. 43/1942). Pokud je v nařízení, o kterém je řeč, používáno pojmu »nepoživatelné maso« (nikoliv přímo maso způsobilé poškodit lidské zdraví), vychází se právě především z ohledu na lidské zdraví.

Podle § 2, odst. 1 vl. nař. Sb. č. 40/1942 musí být jatečná zvířata — nehledíc k výjimce stanovené v odst. 3, jež je poměrně bezvýznamná, zvláště při omezeních uvedených v odst. 3 a 4. — podrobena nařízeným prohlídkám i tehdy, má-li být maso použito ve vlastní domácnosti držitele zvířat. Z toho plyne, že zákonodárci nešlo jen o úpravu obchodu s masem, nýbrž o vydání směrnic týkajících se nakládání s masem určeným pro lidské požívání vůbec.

Maso, jehož nepoživatelnost byla vyšetřením zjištěna, má být po předběžném zabavení (§ 7, odst. 1 vl. nař. Sb. č. 40/1942) neškodně odstraněno podle §§ 48, 59 a násl. vl. nař. Sb. č. 43/1942, pokud se týče podle vl. nař. Sb. č. 369/1941, a to způsobem znemožňujícím, aby bylo požitó lidmi. Při tom mají být učiněna opatření, aby až do neškodného odstranění bylo zabráněno neoprávněnému odběru masa (§ 60, odst. 1 vl. nař. Sb. č. 43/1942). I z těchto předpisů, z nichž je nejlépe patrná zmíněná snaha zabránit možným škodlivým účinkům požití nepoživatelného masa na lidské zdraví, je třeba dovodit, že se zákaz uvedený v § 7, odst. 2 a stejně i v 8, odst. 2 vl. nař. Sb. č. 40/1942 — jehož úmyslné nedbání tvoří soudně trestnou skutkovou podstatu podle § 26, č. 1 téhož nařízení — vztahuje na jakýmkoliv způsobem provedené přenechání masa tam uvedeného někomu jinému k lidskému požívání, neboť i z takového přenechání může hrozit podle okolností nebezpečí, jemuž má být čeleno.

Je proto dlužno vykládat pojem uvádění v oběh ve smyslu §§ 7, odst. 2 (§ 8, odst. 2) a § 26, č. 1 vl. nař. Sb. č. 40/1942 nikoliv úzce jako živnostenský prodej, pokud se týče odbytu, nýbrž naopak co neširší jako činnost, kterou se vůbec zprostředkuje přechod masa na jiného, kterou se maso přivádí do bližšího, jeho povaze jako potraviny odpovídajícího vztahu k jinému. Nezáleží na tom, zda se převod děje koupí, po případě jinak úplatně, či bezplatně, zda se děje přímo k požívání, či k dalšímu zcizení, zdá je kruh příjemců omezen na rodinný nebo podobný kruh individuálně určitých osob, či zda je širší.

Proto nepochybil nalézací soud, podřadil-li pojmu uvádění v oběh ve smyslu ustanovení, které přichází v úvahu, i jednání obžalovaných Františka A., Jana A. a Václava A. st. a ml., kteří maso přenechali k po-

žití svým rodinným příslušníkům, tím méně pak jednání Josefy A-ové, která darovala část masa jiné rodině.

Zmateční stížnost se dovolává k opodstatnění svého náhledu ustanovení § 9 vl. nař. Sb. č. 40/1942. Toto stanoví, že podmíněně požitelné maso, které bylo učiněno upotřebitelným, smí být — stejně jako podle § 10 méně hodnotné maso — uváděno do oběhu jen s dostatečně zjevným označením této vlastnosti a jen v nuceném výseku nebo jinak pod dozorem obce (odst. 1) a že řezníkům, obchodníkům s masem, hostinským, majitelům výčepů a jídelen je získávání, odbytu a upotřebení takového masa zakázáno a že ústavy a zařízení, ve kterých jsou stravovány osoby, smějí takové maso získávat a upotřebit jen s povolením okresního úřadu (odst. 2).

Pro úplnost lze ještě poukázat na další ustanovení vl. nař. Sb. č. 40/1942, v němž je použito slov uvádění v oběh. Jde o předpis § 18, podle něhož může být koňské maso uvedeno do oběhu nebo dovezeno jen tehdy, je-li jako takové zřetelně označeno (odst. 2), že obchodníci s masem, hostinští, výčepníci a majitelé jídelen smějí je získávat, odbyvat a upotřebit jen s povolením úřadu, při čemž musí být v obchodních místnostech vyznačeno, že se vydává nebo potřebuje koňské maso (odst. 3), a že obchodníci s masem nesmějí koňské maso chovat na prodej ani prodávat v místnostech, kde je na prodej maso z jiných zvířat (odst. 4).

Je třeba připustit, že obsah posléze uvedených ustanovení svědčí proti nahoře uvedenému nejširšímu výkladu pojmu oběh (uvádění v oběh), tedy pro výklad v omezenějším smyslu. Uvedené předpisy však obsahují ustanovení o odbytu masa podmíněně požitelného a méně hodnotného, pokud se týče úpravu obchodu s koňským masem, které platí ve veřejnosti spotřebitelů za méně hodnotné. Z toho, že v ustanoveních §§ 9 a 18 vl. nař. Sb. č. 40/1942, jejichž přestoupení tvoří jen skutkovou podstatu správní podle § 27 vl. nař. Sb. č. 40/1942 — pokud nejde o čin trestný soudně (§ 28) —, je použito výrazu oběh v naznačeném smyslu, nelze dovozovat platnost tohoto výkladu i pro obor § 7, odst. 2 (§ 26, č. 1) téhož nařízení, kde, jak bylo uvedeno, jde o jiný předmět a účel úpravy.

Čís. 7212.

Jen objektivní vlastnost tkvící v samé potravíně může založiti její způsobilost poškodit lidské zdraví ve smyslu § 18 zák. rak. ř. z. č. 89/1897. Nerozhodují tu subjektivní momenty, jichž vznik a stupeň jsou rozdílné podle vkusu, vzdělání či blahobytu jednotlivců.

Pojem škody na zdraví ve smyslu uvedeného zákona.

Pokud je maso z uhynulého dobytčete potravínou způsobilou poškodit lidské zdraví ve smyslu § 18 zák. rak. ř. z. č. 89/1897.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1943, Zm II 152/43.)

Rolník P. odevzdal obžalovanému sele, které mu uhynulo, aby je jako drnomistr zakopal na mrchovišti. Obžalovaný je však nezakopal, nýbrž prodal je cikánce Antonii R-ové věda, že si je kupuje k jídlu. R-ová také skutečně snědla větší část masa z koupeného selete. Nebylo zjištěno, že sele pošlo za podezřelých okolností nebo na nakažlivou nemoc. V té době nebylo v obci ani v jejím okolí zvířecích nákaz.

Nalézací soud uznal obžalovaného vinným, že dne 11. června 1942 v N. vědomě za potravinu prodal uhynulé sele, tedy předmět, jehož požívání je způsobilé uškodit lidskému zdraví, a že tím spáchal přečin podle § 18, čís. 2 zákona o potravinách rak. ř. z. č. 89/1897.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného do tohoto rozsudku krajského soudu, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu, aby o ní znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281, č. 4, 5 a 9, písm. a) tr. ř. Napadá tyto předpoklady odsuzujícího výroku:

1. že obžalovaný prodal sele jako potravinu, a nikoliv jako krmivo pro zvířectvo,
2. že šlo o předmět, jehož požívání bylo způsobilé poškodit lidské zdraví,
3. že si obžalovaný byl vědom této nebezpečnosti.

K b o d u 1.: — — —

K b o d ů m 2. a 3.:

Nalézací soud zjistil, že na seleti, které obžalovaný prodal Antonii R-ové, nebyly patrné žádné skvrny nebo známky po nemoci, že maso bylo bezvadného vzhledu (bílé a čisté) a že sele neuhynulo za podezřelých okolností, na nakažlivou nebo podezřelou nemoc. Dále zjistil prvý soud podle posudku znalce lékaře, že po požití masa z uhynulého zvířete může nastat (bezvýznamná) porucha na zdraví i v tom případě, že nebylo v rozkladu a že zvíře pošlo z jiného důvodu, než na přenosnou nemoc. Nastoupení či nenastoupení takové poruchy závisí na individuálních vlastnostech člověka poživšího maso. Pravidelně nepožívá člověk maso z uhynulého zvířete, poněvadž cítí proti němu odpor. Ve svých právních úvahách zastává nalézací soud stanovisko, že je tu způsobilost potraviny poškodit lidské zdraví i tehdy, když její požití může mít za následek i rychle pomíjející poruchy celkového zdravotního stavu, jako bolení hlavy, nevolnosti a pod. Takové poruchy může vyvolat, jak nalézací soud dále uvádí, i potravina budící hnus neb odpor pro své vlastnosti nebo svůj původ, tedy mohou takové poruchy býti vyvolány — což nebylo znakem vyloučeno — i masem z uhynulého selete, pokud se týče zvířete vůbec, neboť takové maso není pravidelně určeno za potravinu a obvykle budí u lidí odpor. Že tento stav nebyl vzbuzen

u Antonie R-ové, která věděla, že jde o uhynulé zvíře, a které naopak bylo uvedené maso vítané, je nerozhodné, neboť jisté nebezpečí škody na zdraví nebylo podle posudku znalce vyloučeno ani u této cikánky, ježto jednak nebyla bezpečně zjištěna příčina uhynutí selete, jednak zákon nepřihlíží ke zvláštní povaze poživatelů, nýbrž má za zřeteli ochranu zdraví všech osob, pro něž přicházejí předměty dotyčného druhu v úvahu jako potraviny, tedy ochranu lidského zdraví vůbec (in abstracto).

Zmateční stížnost vytýká právem, uplatňujíc tak důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř., že hledisko, z něhož prvý soud vycházel při posuzování otázky způsobilosti potraviny poškodit lidské zdraví ve smyslu § 18 zákona rak. ř. z. č. 89/1897, neodpovídá tomuto zákonu, a že tudíž byla prvým soudem věc nesprávně posouzena.

Nebezpečnost potraviny pro lidské zdraví ve smyslu uvedeného zákona je objektivní vlastnost, která musí tkvít v samém předmětu, který je jako potravina uváděn do oběhu. Nemohou tedy býti rozhodujícími různé subjektivní momenty, jako na př. odpor, nechuf a ošklivost proti požívání určitých předmětů. Takové jevy, mající zpravidla za následek, že se dotyčná osoba vzdaluje požívání takového předmětu, nelze označit za poškození zdraví.

V tom směru se zrušovací soud uchyluje od stanoviska zaujatého v rozh. č. 2402 Sb. n. s.

Škodou na zdraví ve smyslu zákona, o který jde, je třeba rozumět změnu (poruchu) pravidelné životní činnosti, celkového zdravotního stavu, jenž vyplývá z nerušené pravidelné funkce všech ústrojů lidského těla. Jde tedy o předmět způsobilý poškodit lidské zdraví, může-li být jeho požitím vyvolána taková porucha. Stačí pak — takže nelze souhlasit s opačným tvrzením zmateční stížnosti — i rychle pomíjející poruchy příznivého zdravotního stavu, za jaké je třeba považovat, jak prvý soud správně vyslovil, i bolení hlavy, nevolnosti, zvracení a pod.

Nalézací soud vyslovil a předpokládá, že odpor, pocitovaný převážnou částí lidí k masu uhynulých zvířat, je s to vyvolat takovéto poruchy a že proto může být činitelem poškozujícím lidské zdraví. Míni zřejmě možnost nastoupení těchto účinků u lidí znajících původ masa, neboť jinak tento moment nepřichází v úvahu.

Zákon o potravinách zakazuje v § 18, čís. 2 uvádění do oběhu předmětů, jichž požití může poškodit lidské zdraví. Musí tu tedy být příčinná souvislost mezi požitím potraviny a nebezpečím pro lidské zdraví tak, že nebezpečí poruchy — škody na zdraví — musí hrozit právě z požití předmětu davaného do oběhu jako potravina, tedy ne již nebo jen následkem pocitu odporu, ošklivosti nebo hnusu k masu uhynulých zvířat, nýbrž nezávisle na tomto subjektivním momentu, jehož vznik a stupeň jsou rozdílné podle vkusu, vzdělání a blahobytu jednotlivých lidí a podle podobných činitelů. Takové jevy neskýtají tedy objektivní měřítko, nýbrž spočívají na osobních vlastnostech a zvláštnostech jednotlivých poživatelů, ke kterým nepřihlíží zákon o potravinách. Při posuzování otázky,

o kterou běží, nemůže být, jak správně dovozuje zmáteční stížnost, činěn rozdíl mezi poživitelem, který zná původ potravin, a poživitelem, kterému není známo, že jde o maso z uhynulého zvířete. O způsobilosti poškodit lidské zdraví s hlediska zákona o potravinách může být řeč teprve tehdy, když může konkrétní předmět ohrozit tento chráněný statek beze zřetele na subjektivní představu poživitele, tedy beze zřetele na pocit odporu vyvolaný vědomím o tom, že jde o maso z uhynulého dobytčete, neboť teprve pak lze říci, že nebezpečnost pro lidské zdraví tkví v samé potravíně, že tedy je tato potravina (s objektivního hlediska) závadná.

O vratkosti a tím nesprávnosti měřítka, z něhož vycházel prvý soud, svědčí i okolnost, na niž rovněž poukazuje zmáteční stížnost, že je u velké části lidí odpor k požívání masa různých zvířat (na př. koňského masa) vůbec, t. j. i masa pocházejícího ze zvířat řádně poražených a bezvadně zpracovaných, ačkoliv je takové maso s hlediska vědeckého a zdravotního zásadně bezvadné, takže je dovolen jeho oběh a odpor proti jeho požívání není tedy odůvodněn.

Nalézací soud se ovšem dotkl otázky způsobilosti masa ze zvířete, o které právě jde, poškodit lidské zdraví s objektivního hlediska. Uvedl totiž, že i u cikánky Antonie R-ové, u níž byl odpor k masu ze selete, přenechaného jí stěžovatelem, vyloučen, mohlo lehce nastati jisté nebezpečí, neboť nebyla bezpečně zjištěna příčina uhynutí selete. Tím však prvý soud vyslovil pouhou možnost způsobilosti masa poškodit lidské zdraví. To však nestačí, nýbrž je třeba zjištění, že konkrétní předmět byl skutečně způsobilý poškodit lidské zdraví, byť i jen povšechně, tedy beze zřetele na to, zda takové nebezpečí nastoupilo právě u Antonie R-ové. K opodstatnění uvedené zákonné náležitosti je třeba určitého zjištění, že má tuto způsobilost buď vůbec maso z uhynulého selete neb aspoň, že jí mělo maso selete, o které jde, vzhledem ke zvláštním okolnostem případu, zejména k příčině uhynutí. Řešení této otázky se neobejde bez výsledku znalců, zejména též znalce zvěrolékaře, neboť odborné posouzení otázky, o kterou jde, patří převážně do oboru zvěrolékařského, jak patrně zvláště z obsahu vládního nařízení Sb. č. 40/1942 a jeho prováděcích předpisů.

Podle toho, co bylo uvedeno, spočívá výrok o způsobilosti předmětu uváděného obžalovaným do oběhu jako potravina poškodit lidské zdraví a výrok o vědomí obžalovaného o této povaze na nesprávném právním posouzení, takže je napadený rozsudek v tomto směru zatížen zmatkem podle § 281, č. 9, písm. a) tr. ř., uplatněným zmáteční stížností jednak výslovně, jednak pod nesprávným označením důvodu zmátečnosti podle § 281, č. 5 tr. ř.

Aniž bylo třeba se zabývat dalšími výtkami zmáteční stížnosti, které se vztahují na právě uvedené předpoklady odsuzujícího rozsudku, bylo zmáteční stížnosti vyhověno již z řečeného důvodu, napadený rozsudek byl zrušen jako zmátečný a věc byla vrácena prvému soudu, aby o ní znova jednal a rozhodl.

Čís. 7213.

Verejný žalobce neztrácí stíhací právo tím, že si při hlavním přelíčení nevyhradil stíhatí čin obžalovaného, vyšlý při něm najevo, bylo-li toto hlavní přelíčení odročeno k pokračování v jednání.

Nemusi uvedenou výhradu učiniti ani při dalším rozsudkem zakončeném hlavním přelíčením, bylo-li mezitím k jeho návrhu proti obžalovanému zavedeno pro onen nový trestný čin samostatné trestní řízení a dokonce již byla podána obžaloba.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1943, Zm I 680/43.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný podle § 259, č. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby podané na něho pro zločin podle §§ 8, 197, 199, písm. a) tr. z., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným, že se dne 30. března 1943 v budově pro vyšetřování krajského soudu snažil odevzdat Marii H-ové moták, obsahující žádost, aby Františka K-ová vydala křivé svědectví před soudem, čímž měl Protektorát utrpěti škodu na svém právu na nerušený výkon spravedlnosti, a že, ježto byl moták zadržen dozorcem vězňů, podnikl tak čin vedoucí ke skutečnému vykonání zločinu podvodu podle §§ 197, 199, písm. a) tr. z., zločin však nebyl dokonán jen pro překážku odjinud v to přišlou, čímž spáchal zločin nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199, písm. a) tr. z.

Důvody:

Zmateční stížnost, opírající se o důvod zmátečnosti podle § 281, č. 9, písm. b) tr. ř., je důvodná.

Nalézací soud zjistil v podstatě tento skutkový děj:

Proti obžalovanému byla státním zastupitelstvím podána dne 17. března 1943 obžaloba pro zločiny podle § 98, písm. a), b), a § 99 tr. z. a pro přestupky podle §§ 411 a 468 tr. z.

Obžaloba, v níž bylo navrženo předvolání Václava K. a Františky K. jako svědků, byla obžalovanému prohlášena dne 24. března 1943 a bylo mu odevzdáno její vyhotovení.

Obžalovaný si dal ve společné cele napsat na útržku papíru dopis, který byl určen Františce K. a v němž obžalovaný žádal, aby Františka K. odvolala, co proti němu má a co proti němu udala.

Chťel pak moták, skládající se z tohoto dopisu a z opisu obžaloby, potají vsunout do ruky Marie H-ové, která u něho byla na návštěvě. V tom mu bylo zabráněno jen bdělostí dozorce vězňů, který mu vzal moták včas z ruky. Ve vyhotovení obžaloby, jež bylo k dopisu připo-

jeno, byla podtržena místa, uvádějící trestné činy, z nichž byl obžalovaný obžalován. Tato místa, odpovídající obsahu dopisu, jsou ona, u nichž se obžalovaný výslovně ucházel o křivé svědectví Františky K-ové, o níž věděl z obžaloby, že je vedena jako svědkyně.

V tomto zjištěném skutkovém ději shledal nalézací soud skutkovou podstatu zločinu podle §§ 8, 197, 199, písm. a) tr. z., zprostil však obžalovaného obžaloby, protože je podle jeho názoru stíhání nepřipustné vzhledem k ustanovení § 263 tr. ř.

Zmateční stížnost právem odporuje tomuto výroku výtkou zmatku podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř.

Dotčený moták byl obžalovanému předložen při hlavním přelíčení dne 13. dubna 1943 v trestní věci vedené proti němu u krajského soudu pod sp. zn. Tk VIII 8047/42. Obžalovaný doznal, že byl moták určen Františce K-ové, že mu jej psal spoluvězeň a že mu byl odebrán dozorcem vězňů. Z toho nalézací soud usoudil, že veřejnému žalobci dávaly obsah motáku a doznání obžalovaného dostatečný podklad k návrhu na rozšíření přelíčení i na čin nově najevo vyšlý, jenž vykazoval znaky zločinu podle §§ 8, 197, 199, písm. a) tr. z. Veřejný žalobce však navrhl pouze, aby byla ona okolnost vyšetřena vyšetřujícím soudcem a aby mu byly spisy zaslány k dalšímu návrhu. To se stalo dne 17. dubna 1943. Státní zastupitelství pak navrhlo, aby bylo pokračováno v řízení sp. zn. Tk VIII 8047/42, a podotklo, že pro čin vyšlý nově najevo navrhlo zavedení samostatného řízení. Návrh na zavedení přípravného vyhledávání pro dotčený nový čin učinilo státní zastupitelství dne 22. dubna 1943.

Podle názoru nalézacího soudu měl veřejný žalobce učinit při hlavním přelíčení dne 13. dubna 1943 návrh, aby mu bylo vyhrazeno samostatné stíhání obžalovaného pro oneh nově najevo vyšlý čin, a protože tak neučinil a soud v trestní věci sp. zn. Tk VIII 8047/42 nevyslovil takovou výhradu, nelze prý obžalovaného pro tento čin stíhat, ježto nebylo vyhověno ustanovení § 263 tr. ř.

Zmateční stížnost vytýká důvodně právní mylnost tohoto názoru.

Hlavní přelíčení konané dne 13. dubna 1943 bylo, jak vyplývá ze spisů, odročeno, aby mohla být vyšetřena okolnost vyšlá nově najevo proti obžalovanému (kromě toho bylo odročeno i k opětovnému výsledku Františky K-ové, jež soud pokládal za nutný pro rozhodnutí o původní věci). Rozsudek byl v této (původní) věci vydán až při následujícím hlavním přelíčení konaném dne 11. května 1943.

Podle § 263, odst. 2 tr. ř. má se výhrada předepsaná pro žalobce v tomto ustanovení vyslovit v rozsudku. Z toho vyplývá, že by k zachování práva veřejného žalobce ke stíhání trestného činu, vyšlého najevo teprve při hlavním přelíčení konaném dne 13. dubna 1943, byla stačila výhrada učiněná při hlavním přelíčení konaném dne 11. května 1943 před vynesením rozsudku (dříve, než se soud odebral k poradě podle § 257 tr. ř.). Z opominutí veřejného žalobce, že při hlavním přelí-

čení konaném dne 13. dubna 1943 nežádal o dotčenou výhradu, nelze proto dovodit ztrátu jeho oprávnění stíhat uvedený nový trestný čin.

Ze spisů sice vyplývá, že veřejný žalobce nežádal o výhradu stíhat uvedený nový trestný čin ani při posledním hlavním přelíčení dne 11. května 1943, při němž byl vydán rozsudek v původní věci. Leč takové žádosti nebylo už vůbec třeba. Jak už podotčeno, bylo v době mezi prvním (odročným) a konečným hlavním přelíčením zavedeno na návrh veřejného žalobce samostatné trestní řízení proti obžalovanému pro trestný čin vyšlý nově najevo. V době tohoto posledního hlavního přelíčení byla tu již dokonce podaná obžaloba, jak vyplývá ze spisů (obžalovací spis došel k soudu dne 8. května 1943). Tím už bylo dosaženo před vydáním rozsudku v původní věci toho, co mělo být veřejnému žalobci zajištěno teprve výhradou navrženou při hlavním přelíčení a vyslovenou v rozsudku. Bylo proto zbytečné i trvat v takovém případě na tom, aby veřejný žalobce žádal o výhradu stíhání při pozdějším hlavním přelíčení, konaném až po zavedení samostatného řízení o dotčeném nově najevo vyšlém trestném činu (srov. rozh. č. 2117 Sb. n. s.).

Ježto tedy nalézací soud došel ke zprošťujícímu výroku mylným výkladem zákona, bylo vyhověno zmateční stížnosti, jež toto pochybení vytýká. Protože pak skutková zjištění nalézacího soudu dostačují, aby mohlo být rozhodnuto ihned ve věci samé (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.), bylo uznáno právem, jak uvedeno.

Čís. 7214.

Skutková podstata přečinu podle § 1, odst. 1 vl. nař. Sb. č. 62/1941 předpokládá, že pachatel mohl nahlédnout, že je jeho jednání neb opominutí způsobit nebezpečí požáru.

Míra opatrnosti při tom.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1943, Zm II 387/43.)

Obžalovaná, která je se svým manželem spolumajitelkou usedlosti, šla do chléva usedlosti, aby nakrmila a podojila krávu. V levé ruce nesla asi třilitrový hrnek na dojení, pod levou paží hrstku sena a v pravé ruce petrolejovou lampu, vyhovující úplně požárním předpisům. Na prahu chléva uklouzla, narazila pravou rukou na rám dveří tak, že rozbila petrolejovou lampu, která jí při tom i vypadla z ruky. Od hořícího rozlitého petroleje se vzhála sláma na zemi a od ní sláma, již byly obloženy dveře proti chladu. Z té pak oheň přešel na půdu stáje a na obytné stavení, které vyhořelo i se stájí.

Nalézací soud zprostil obžalovanou podle § 259, odst. 1, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle § 1, odst. 1, písm. a) vl. nař. Sb. č. 62/1941,

jehož se podle tvrzení obžaloby dopustila tím, že z nedbalosti způsobila požár na cizím majetku.

V důvodech uvedl: »Obžaloba klade obžalované za vinu, že při vstupu do stáje, v níž jsou hořlavé věci, nesla zároveň seno, hrnek a hořící petrolejovou lampu a že nedbala dostatečně opatrnosti, takže upadla a tím z nedbalosti zavinila požár.

Obžalovaná popírá vinu, uvádí, že na prahu chléva uklouzla nešťastnou náhodou na něčem vlhkém a upadla. Chodí prý tak do chléva již od svého čtrnáctého roku.

Tato obhajoba nebyla vyvrácena. Soud má za to, že v jednání obžalované, která zároveň s lampou nenesla nic těžkého, nýbrž pouze hrstku sena a lehký, prázdný aluminiový hrnek, takže nemohla předvídati, že uklouzne a že jí lampa spadne na zem, nelze spatřovati neopatrnost a nedbalost. Nešťastná uklouznutí se stávají i na chodnicích a schodech a nelze uklouznutí v takových případech viniti z nedbalosti. Hrstka sena a aluminiový hrnek byly tak lehké, že nepadají na váhu. Obžalovaná by byla uklouzla, i kdyby byla nesla samotnou lampu.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost státního zastupitelství do tohoto rozsudku krajského soudu.

Z d ů v o d ů:

Není oprávněna ani výtku, že nalézací soud pochybil, neshledal-li ve zjištěném současném nesení sena, hrnku a lampy nedbalé jednání obžalované (§ 281, čís. 9, písm. a) tr. ř.).

Je sice pravda, že k naplnění skutkové podstaty přečinu podle § 1, odst. 1 vl. nař. Sb. č. 62/1941 není zapotřebí hrubé nedbalosti a že po subjektivní stránce stačí i nedbalost nevědomá, záležející v tom, že pachatel vůbec neuvažoval o možných následcích svého jednání nebo opominutí a že si je pro nedostatek povinné péče ani neuvědomil (rozh. č. 7014 Sb. n. s.); než není možno nevědomou nedbalost vykládat tak široce, jak to činí zmáteční stížnost.

Zjištěné skutečnosti, že totiž obžalovaná šla do chléva, nesouc pod levou paží hrstku sena a v ruce aluminiový třílitrový hrnek, kdežto v pravé ruce petrolejovou, uzavřenou a drátěným pleťvem opatřenou lampu, vyhovující požárním předpisům, neopravňují k závěru, že obžalovaná věděla neb aspoň mohla poznat, že z tohoto jednání může vzniknout nebezpečí požáru. Předpokladem pro hrozící nebezpečí vzniku požáru je konkrétní nebezpečí, totiž že pachatel svým jednáním vyvolá nebo udržuje takový stav věci, který nikoliv pouze všeobecně, nýbrž právě v tom kterém případě vyvolává obavu škodlivého výsledku. Musí tedy pachatel mít možnost nahlédnout, že je jeho jednání neb opominutí se zřetelem ke všem skutečnostem je doprovázejícím způsobil skutečně přivodit ohrožující stav. Při tom se však zákon spokojuje s takovou mírou opatrnosti, kterou je možno požadovat na každém člověku, dbalém po-

vinností k okolí, nechce však trestat opominutí, které by vzešlo jen z nedostatku kromobyčejných vlastností, nebo jednání, které by vyžadovalo takové vlastnosti.

Že tento názor hovoří i smyslu a duchu vládního nařízení k odvrácení požárů zaviněných nedbalostí, plyne z ustanovení § 5 téhož nařízení, ve kterém jsou vypočteny způsoby a druhy nebezpečných jednání s hlediska ochrany před obecným ohrožením požárem a mezi nimiž je pod čís. 5 též uvedeno, že se dopouští přestupku ten, kdo, mimo jiné, vstoupí do stodoly, stáje, na půdu nebo do jiných prostor, jež slouží k uschování věcí snadno vznětlivých, s nechráněným ohněm nebo světlem.

Nebylo zjištěno, že by obžalovaná šla do chléva takovým způsobem, při němž by byl pád nasnadě. To, co obžalovaná kromě svítilny nesla v ruce, nezpůsobovalo zvlášť možnost pádu při normální chůzi. Nemusela a nemohla proto obžalovaná počítat s tím, že může upadnout a rozbít při pádu svítilnu.

Čís. 7215.

Železniční jízdenka vydaná drahou sloužící veřejné přepravě je veřejnou listinou ve smyslu § 199, písm. d) tr. z., i když jde o dráhu v soukromém provozu.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1943, Zm II 359/43.)

Obžalovaná učinila datum neplatné (již použité) železniční jízdenky místní dráhy Otrokovice-Zlín-Vizovice nečitelným tím, že je vyškrábala, a použila této jízdenky na uvedené dráze z N. do V. Průvodčí vlaků, jemuž ji předložila při kontrole jízdenek, poznal zfalšování a jízdenku pozastavil.

Nalézací soud uznal obžalovanou vinnou zločinem podvodu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmáteční stížnost obžalované do tohoto rozsudku krajského soudu, zrušil však napadený rozsudek z úřední povinnosti podle § 290 tr. ř. ve výroku o vině a uznal obžalovanou vinnou zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199, písm. d) tr. z., který spáchala tím, že dne 5. dubna 1943 v N. vyškrábala na neplatné železniční jízdence vydané správou provozu místní dráhy Otrokovice-Zlín-Vizovice datum platnosti a předložila ji ve vlaku čís. 233 z N. do V. průvodčímu vlaků a použila tak zfalšované veřejné listiny, čímž měla správa provozu místní dráhy Otrokovice-Zlín-Vizovice utrpět na svém majetku škodu, k dokonání zločinu však nedošlo jen pro překážku odjinud v to příšlou.

Důsledkem toho zrušil napadený rozsudek i ve výroku o výši trestu a vyměřil obžalované nový trest.

Z důvodů:

Zmateční stížnost namítá s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř., že jízdenka vůbec není listinou ve smyslu zákona, že je dráha Otrokovice-Zlín-Vizovice soukromý podnik a že proto jízdenku vydanou touto drahou nelze považovat za veřejnou listinu ve smyslu zákona.

Zmateční stížnost je bezdůvodná.

Pro místní dráhu Otrokovice-Zlín-Vizovice platí koncese uvedená ve vyhlášce ministra železnic ze dne 21. května 1937, Sb. č. 80, udělená akciové společnosti místní dráhy Otrokovice-Zlín-Vizovice (§ 23 této koncese). Podle § 17 této vyhlášky byla koncese udělena na dobu sedmdesáti let.

O drahách platí zákon ze dne 20. května 1937, Sb. č. 86 (železniční zákon). Tento zákon rozlišuje v § 2, odst. 1 dráhy pro přepravu veřejnou, dráhy pro omezenou přepravu veřejnou a dráhy pro přepravu neveřejnou.

Podle odst. 2 téhož paragrafu jsou dráhy pro přepravu veřejnou dráhy, které přepravují obecně osoby nebo věci podle vyhlášených přepravních podmínek.

§ 2, odst. 5 uved. zákona rozlišuje pak dráhy státní a dráhy nestátní; podle § 3, odst. 1 tohoto zákona platí předpisy železničního zákona jak pro dráhy státní, tak pro dráhy nestátní, nestanoví-li se nic jiného.

Podle § 13, odst. 1 uved. zákona uděluje se koncese drahám pro veřejnou přepravu na dobu nejvíce devadesáti let a podle § 174, odst. 2 téhož zákona drahám pro omezenou přepravu veřejnou na omezenou dobu, nejvíce třiceti let, kdežto podle § 176 a § 177, odst. 1 téhož zákona je pro dráhy pro přepravu neveřejnou třeba jen stavebního povolení, uvedeného v těchto zákonných ustanoveních.

Poněvadž byla dráze Otrokovice-Zlín-Vizovice udělena koncese na sedmdesát let, plyne z toho podle toho, co bylo již uvedeno, že je třeba tuto dráhu považovat za dráhu pro přepravu veřejnou.

Podle § 85, odst. 1 železničního zákona stanoví podmínky, za kterých železniční podniky provádějí vnitrozemskou přepravu, železniční přepravní řád (ž. p. ř.).

Železniční přepravní řád byl vydán vládním nařízením ze dne 27. března 1941, Sb. č. 145. Podle § 1, odst. 1 ž. p. ř. platí tento řád na všech železničních sloužících veřejné přepravě v Protektorátě Čechy a Morava.

Podle ustanovení § 1, odst. 7 a § 14 koncesní listiny je místní dráha Otrokovice-Zlín-Vizovice přímo zapojena na síť protektorátních drah, jež mají také právo užívati této dráhy pro dopravu mezi veřejnými drahami v provozu Protektorátu.

V ustanoveních železničního zákona, zejména v § 12, odst. 3, § 18, odst. 1, 3, § 27, odst. 1, § 31, odst. 2, § 32, odst. 2, § 51, odst. 1, § 52,

odst. 1, 2, § 57, odst. 1, 2, § 69, odst. 1, § 70, § 81, odst. 2, § 86, odst. 1, § 87, § 90, odst. 2, § 91, odst. 1, 2, § 92, odst. 2, se zdůrazňuje veřejný zájem zvláště na provozu drah. Zaměstnancům drah přísluší policejní pravomoc uvedená v § 137 téhož zákona a podle § 138 téhož zákona přísluší zaměstnancům drah při výkonu policie na dráze zákonná ochrana členů sboru stráže bezpečnosti.

K úkolům Protektorátu Čechy a Morava náleží, mimo jiné úkoly s hlediska hospodářského, zejména též péče o veřejnou dopravu. Jedno odvětví veřejné péče Protektorátu Čechy a Morava tvoří tedy péče o veřejnou dopravu, zvláště dráhy. Protektorát Čechy a Morava přenechává sice zřizování a provozování drah i soukromníkům, avšak při tom se nevzdává ani práva dozoru nad tímto nejdůležitějším prostředkem veřejné dopravy (srov. zejména §§ 124—135 žel. zák.), ani práva uplatnit s tím spojený veřejný zájem (srov. nahoře uvedená zákonná ustanovení o veřejném zájmu).

Při propůjčování ochrany zaměstnanci drah jako úřední osobě (§ 68 tr. zák.) nečiní se rozdíl mezi protektorátními a soukromými drahami. Zvláštní ochrana podle §§ 85, písm. c), §§ 318, 337, 432, 175 I, písm. b) tr. zák. se vztahuje na všechny dráhy.

Z toho plyne, že dráhy věnované veřejné dopravě jsou jako dopravní prostředek sloužící veřejným zájmům prostředkem a částí veřejné správy a v tomto smyslu, i když jsou v soukromých rukou, vystupují jako veřejné ústavy, jež v tomto směru odvozují své právo od Protektorátu Čechy a Morava a jsou pod jeho stálým dozorem.

Je proto třeba na listiny vydané soukromými drahami v tomto oboru působnosti pohlížeti jako na listiny vydané veřejným úřadem, a tedy jako na listiny veřejné.

Poněvadž je místní dráha Otrokovice-Zlín-Vizovice podle nahoře uvedeného zapojena na síť protektorátních drah, slouží veřejné dopravě a její provoz je veden s ohledem na veřejný zájem, je v tomto směru nepochybně částí veřejné správy ve smyslu nahoře uvedeném a proto je třeba považovat jízdenky vydané při tomto provozu za listiny veřejné.

Ve smyslu zákona je třeba považovat za listinu každý hmotný průkaz, který je určen k tomu, aby sloužil jako ověřovací prostředek pro nějakou právně závaznou skutečnost.

Podle § 10 ž. p. ř. musí cestující míti při nástupu jízdy jízdenku, jejíž údaje jsou rozhodné pro přepravu.

Jízdenka vystavená drahou svědčí tedy o dopravní smlouvě uzavřené mezi drahou a cestujícím, je proto třeba jízdenku vystavenou drahou považovat za listinu ve smyslu zákona.

Nalézací soud proto právem uznal, že jde o zfalšování veřejné listiny.

Zmateční stížnost je proto bezdůvodná a byla zamítnuta.

Při přezkoumání věci z úřední povinnosti se však zrušovací soud předsvědčil, že bylo trestního zákona nesprávně užito v neprospěch obžalované.

Podle zjištění nalézacího soud poznal průvodčí vlaků při kontrole jízdenek, že jde o falšovanou jízdenku, a také ji ihned pozastavil. Podle tohoto zjištění nebyl průvodčí vlaků uveden v omyl, takže k dokonání trestného činu nedošlo pro překážku odjinud v to příšlou. Podle tohoto zjištění nejde o dokonání zločinu podvodu podle §§ 197, 199, písm. d) tr. z., na který uznal nalézací soud, nýbrž o nedokonání zločinu podvodu podle §§ 8, 197, 199, písm. d) tr. zák., takže bylo v tomto směru nesprávně užito trestního zákona v neprospěch obžalované.

Zrušovací soud proto postupoval podle § 290 tr. ř., zrušil napadený rozsudek ve výroku o vinně a rozhodl, jak je uvedeno ve výrokové části.

Dodatek.

Rozhodnutí nejvyššího soudu jako kárného soudu odvolacího v kárných věcech soudců, advokátů a notářů.

Čís. 435 dis.

K pojmu přiměřené (s hlediska kárného nezávadné) odměny, již si advokát zřízený chudé straně ponechal za vynaložený čas a práci (§ 70 c. ř. s., § 16, odst. 4 adv. ř.) z peněz, které straně vydobyl.

(Rozh. ze dne 19. února 1943, Ds I 14/42.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání zástupce komory z nálezu kárné rady advokátní komory, jímž byl obviněný advokát zproštěn obvinění z kárného přečinu.

Důvody:

Napadeným nálezem byl obviněný zproštěn viny, poněvadž kárná rada usoudila, že se jeho skutek — záležející v tom, že si z částky 1.784 K 20 h, vysouzené pro Růženu P-ovou, již zastupoval jako zástupce chudých, ponechal 500 K — nepříčí podmínkám § 16, odst. 4 adv. ř. a že jím obviněný neporušil zásadu stanovící, že má rozvrh kapitálu vysouzeného stranou, požívající práva chudých, mezi tuto stranu a zástupce chudých odpovídati právnímu citu a sociální úloze instituce zástupce chudých.

Odvolání zástupce komory namítá nesprávnost závěru, že obviněný neporušil zmíněnou zásadu, a tvrdí, že se obviněný svým činem dopustil kárného přečinu porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu.

Nelze mu však přesvědčiti.

V souhlase s předpisem § 70 c. ř. s. ustanovuje § 16, odst. 4 adv. ř., že se z peněz, jichž nabude strana zastoupená zástupcem chudých ze zastoupení, zapraví nejprve hotové výlohy, které veřejná pokladna nahradila zástupci, a potom odměna za vynaložený čas a práci. Výše této odměny musí být stanovena tak, aby nebyl zmařen účel instituce zástupce chudých, t. j. aby spor byl skutečně veden ve prospěch chudé strany.

V souzeném případě sepsal obviněný žalobu nikoli jednoduchou (položka 4. adv. tarifu), zúčastnil se prvního roku, tři veřejných ústních jednání u okresního soudu, z nichž dvě trvala po dvou a půl hodinách, jednoho provedení důkazu mimo své sídlo, konal šetření u okresního úřadu rovněž mimo své sídlo, psal veliký počet i obširných dopisů jednak právnímu zástupci druhé strany, jednak straně samé, podal za stranu další podání a stížnosti u okresního soudu i k nejvyššímu soudu. Šlo tedy v souzeném případě o větší, obvykle se nevyskytující množství prací, spojených se značnou ztrátou času, námahou i s hotovými výdaji. Byla by tudíž palmární odměna stanovena, kdyby nešlo o právo chudých, ve smyslu platného advokátního tarifu částkou přes 1.000 K.

Jestliže si obviněný za těchto okolností ponechal polovinu normální odměny, a to tak, že straně zbyla ještě dosti značná částka, tvořící téměř tři čtvrtiny částky nabyté ze zastoupení, nelze tvrditi, že jde o skutek, který odporuje předpisu § 16, odst. 4 adv. ř., neodpovídá právnímu citu a sociální úloze instituce zástupce chudých a porušuje některou z povinností, uložených advokátu povoláním. Obviněný se jím též nezachoval tak, že by to bylo na újmu cti a vážnosti advokátského stavu.

Čís. 436 dis.

Čest a vážnost stavu poškozuje advokát, který úmyslně protahuje spor, vedený jeho klientem zřejmě jen k maření exekučních zákroků, tím, že se dá navrhnouti za svědka o zřejmě nepravdivé okolnosti, pak opětovně nevyhoví soudnímu oběslání a tím zavíní, že musí být k soudu předveden.

(Rozh. ze dne 26. února 1943, Ds I 35/39.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného advokáta z nálezu kárné rady advokátní komory, jímž byl odvolatel uznán vinným kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu.

Z d ů v o d ů:

Napadený kárný nález shledal kárné provinění obviněného v tom, že, jsa veden ve sporu, který vedl za klienta, od jiného právního zástupce téhož klienta za svědka o okolnosti zřejmě nepravdivé a směřující jen k protahování sporu, opětovně se nedostavil k soudu přes vykázané doručení obsílky a bez jakékoliv omluvy, aniž zařídil, aby ho alespoň jeho kancelář omluvila, takže způsobil značné protáhnutí sporu vedeného jeho klientem zřejmě jen pro maření exekučních zákroků jemu hrozících, jakož i že musil býti na konec předveden k soudu a odsouzen k náhradě útrat zmařených stání.

Spočívá tedy provinění obviněného, v němž kárná rada shledala hrubé poškození cti a vážnosti stavu, jednak v tom,

že úmyslně protahoval spor uvedeného druhu, jednak v tom,

že opětovným nevyhověním soudnímu předvolání k svědeckému výslechu zavínal, že byl k soudu předveden.

Správnost skutkových zjištění, k nimž kárná rada právem dospěla na podkladě spisů okresního soudu a z nichž dovodila uvedený výrok o vině, nebyla nijak vyvrácena výsledky vyhledávání, které kárný soud odvolací vzhledem k výtce kusosti řízení uplatňované v odvolání nařídil podle § 49 kár. statutu. Žádný ze slyšených svědků nemohl uvésti nic, co by potvrzovalo správnost tvrzení žaloby o nepřípustnosti exekuce podané obviněným jménem klienta Josefa P., že P. po vzniku exekučního titulu ujednal s vymáhajícím věřitelem Janem R., že mu Jan R. odloží dražbu nemovitostí, zaplatí-li mu 20.000 K, a že Josef P. skutečně 20.000 K zaplatil, a co by důsledkem toho bylo s to vyvrátiti správnost závěru kárného nálezu, že se obviněný dal úmyslně navrhnouti za svědka o okolnosti vědomě nepravdivé a že již tím protahoval spor. Takovýto účinek nelze přiznati ani celé řadě písemných dokladů, které připojil obviněný k písemnému provedení odvolání, neboť ani z nich nelze dovoditi obviněným tvrzený slib vymáhajícího věřitele, o který byla v podstatě opřena uvedená žaloba.

Ostatně svědecká výpověď, složená obviněným ve zmíněném sporu, v níž výslovně udal, že z vlastní zkušenosti neví nic o tom, že by byl žalobce po vzniku exekučního titulu zaplatil 20.000 K, a že neví také nic o tom, že bylo mezi stranami ujednáno, že bude exekuce odložena, nasvědčuje správnosti závěru kárné rady, že obviněný spor protahoval.

Další závěr kárného nálezu, že se obviněný přes vykázané doručení obsílky a bez jakékoliv omluvy opětovně k soudu nedostavil, aniž zařídil, aby ho alespoň jeho kancelář omluvila, takže také tím způsobil značné protáhnutí sporu vedeného jeho klientem zřejmě jen pro maření exekučních zákroků jemu hrozících, jakož i že musil býti nakonec k soudu předveden a odsouzen k náhradě útrat zmařených stání, má oporu v obsahu sporných spisů okresního soudu. Správnost tohoto názoru byla pak nadto, pokud jde o předvedení obviněného k soudu, potvrzena svědectvím soudního zřízence Jindřicha V., jehož výslech byl rovněž zařizen ve smyslu § 49 kárného statutu dodatečně a který potvrdil správnost úředního záznamu ve zmíněných spisech o předvedení obviněného.

Pokud obviněný namítá, že se nemohl dostaviti k soudu k nařízenému výslechu proto, že byl v té době v cizině, plyne sice z dodatečně opatřeného cestovního pasu, že byl obviněný na podzim 1937 v cizině, avšak tato skutečnost nemůže nic změnit na jeho provinění, ježto, jak je zřejmo ze zmíněného cestovního průkazu, překročil hranice teprve dne 24. září 1937 a vrátil se již dne 12. října 1937, kdežto obsílka k prvnímu výslechu nařízenému na den 15. září 1937 mu byla doručena již dne 13. září 1937 a k druhému výslechu, nařízenému na 23. září 1937, již dne 20. září 1937, tedy ještě před jeho odjezdem do ciziny. Bylo proto povinností obviněného, aby soudní výzvě k výslechu vyhověl, nebo při nejmenším soudu oznámil event. překážku buď sám, anebo aby dal v tom směru své kanceláři příslušný poukaz.

Nepochybila proto kárná rada, když dospěla k závěru, že obviněný protahoval spor jím vedený i tím, že se k soudu nedostavil k svědeckému výslechu přes opětovnou výzvu.

Kárná rada nepochybila, když ve zjištěném jednání shledala hrubé porušení cti a vážnosti stavu. Není pochybností jak o tom, že zjištěné jednání obviněného, které nezůstalo utajeno v lůně advokátní komory a jež se dostalo k vědomostem osob, které nejsou příslušníky advokátského stavu, nelze uvést v soulad se společenským a stavovským postavením advokáta, tak i o tom, že takovýto postup advokáta je způsobily vyvolati v širší veřejnosti nepříznivý úsudek o celém advokátním stavu. Je tudíž podřadění provinění obviněného skutkové podstatě kárného přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu plně ospravedlněno.

Čís. 437 dis.

Advokát musí při výkonu svého povolání vystupovati pod tím jménem, pod nímž je zapsán do listiny advokátů.

Je povinen uposlechnouti příkazu výboru advokátní komory, aby křestním listem prokázal, že je oprávněn užívatí jiného (křestního) jména, a aby, než to prokáže a než bude na jeho žádost provedena změna zápisu, užíval jména, pod nímž je zapsán.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1943, Ds I 36/42.)

Obviněný advokát byl na základě předložených dokladů zapsán do listiny advokátů jako Dr Bohumil P. Používal však po svém zápisu označení Dr B. Milan P.

Kárná rada advokátní komory ho uznala vinným kárným přečinem porušení povinností povolání, jehož se dopustil tím, že nevyhověl výzvě výboru advokátní komory, aby přestal užívat nesprávného označení svého jména na kancelářských papírech a předložil křestní list, a to ani v prodloužených lhůtách, takže mu byla uložena pořádková pokuta, která byla prohlášena za propadlou.

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného advokáta z tohoto nálezu kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie.

Důvody:

Obviněný podal odvolání z výroku o vině, o trestu a o útratách kárného řízení; odvolání není však opodstatněné.

Výzvami ze dne 26. února 1941 a 19. března 1941 uložil výbor advokátní komory obviněnému, aby upustil od užívání jména »Dr B. Milan P.« a užíval výlučně jména, jak byl zapsán do listiny advokátů, totiž »Dr Bohumil P.«.

Podáním ze dne 24. března 1941 žádal obviněný, aby mu bylo výborem advokátní komory povoleno užívání jména »JUDr B. Milan P.«.

Tuto žádost vyřídil výbor advokátní komory v ten smysl, že vyzval obviněného, aby do tří dnů předložil křestní list, »aby mohlo býti zjištěno, zda má práve používatí křestního jména Milan«, podotknuv, že, je-li tomu tak, bude obviněný vyzván, aby »podal žádost o opravu zápisu v seznamu advokátů«.

Na žádost obviněného ze dne 9. května 1941 o prodloužení lhůty odpověděl výbor advokátní komory dne 12. května 1941, že se obviněnému povoluje prodloužení lhůty, avšak ukládá se mu, aby »do doby, pokud nebude provedena oprava jména v listině advokátů, používal svého jména tak, jak je uvedeno v tomto seznamu«.

Ve vyjádření ze dne 21. března 1942, podaném obviněným v kárné věci nyní rozsouzené, uvedl obviněný výslovně: »Užívám svého jména ve znění JUDr B. Milan P.« Přiznal tudíž, že v březnu 1942 užíval uvedeného znění svého jména, ač mu bylo v květnu 1941 uloženo, aby užíval znění svého jména tak, jak je uvedeno v listině advokátů. Nestala se proto obviněnému žádná újma, když napadený nález »nezjišťuje byt jediný konkrétní případ jednání, přičicího se rozhodnutí výboru«, jak odvolání vytýká.

Výboru advokátní komory náleží, kromě jiných úkolů, též dohlížeti na plnění povinností advokátního povolání, je ve svém obvodu každému advokátu úřadem představeným a dohlížejícím a je stavovskou povinností advokáta poslechnouti příkazů výboru advokátní komory, vydaných v mezích zákona.

Je na bile dni, že musí každý advokát při výkonu svého povolání vystupovati pod tím jménem, pod kterým byl podle předložených dokladů zapsán do listiny advokátů, a vedlo by k nežádoucím důsledkům, kdyby advokát byl pod jedním jménem zapsán v seznamu a pod jiným jménem vykonával své advokátské povolání. Jednal proto výbor advokátní komory v mezích zákona, v mezích své příslušnosti a u výkonu povinností jemu uložených, dbal-li toho, aby uvedená zásada byla zachována, a uložil-li obviněnému, aby prokázal křestním listem, že je oprávněn užívatí jména Milan, a v kladném případě, aby se postaral o změnu zápisu v listině advokátů, a dokud tato změna nebude provedena, aby užíval jména, pod kterým je zapsán v seznamu. Povoliti advokátu užívání jiného jména, než jak je zapsán, vymykalo by se ostatně působnosti výboru advokátní komory.

Tohoto příkazu byl obviněný povinen uposlechnouti. Neučinil-li tak, porušil povinnosti svého povolání; tím, co bylo nahoře uvedeno, jsou vyvráceny veškeré vývody odvolání, proč má obviněný zájem na užívání jména »B. Milan« a proč nepovažoval za nutné předložiti svůj křestní list.

Zda výbor advokátní komory poháněl splnění své výzvy a kolikrát uložil pořádkovou pokutu, je pro posouzení viny obviněného vedlejší, když je jisto, že obviněný podle svého doznání užíval jména »B. Milan P.« do března 1942 a do skončení kárného řízení nepředložil křestní list, ač okolnosti, kterými omlouval jeho nepředložení (úmrtí otce, podle úmrtního oznámení strýce), v červnu 1941 pominuly.

Výzva výboru advokátní komory, aby obviněný předložil křestní list, a jeho péče, aby obviněný vystupoval pod jménem, pod kterým je zapsán v listině advokátů, nemohly uvést obviněného v přesvědčení, že je v této věci vůči výboru obviněným, který není jako takový povinen vypovídat a odpovídat na výzvu. Jsou proto příslušné vývody odvolání neopodstatněné.

Názor kárné rady, že se obviněný choval »s úporností a tvrdošijností«, je plně odůvodněn zjištěným skutkovým stavem.

Čís. 438 dis.

Advokát, který druhé straně, zastoupené advokátem, sdělí nepříznivé jí soudní rozhodnutí dříve, než bylo soudem vypraveno a než jí o něm mohl informovat její advokát sám, a který to učiní způsobem vzbuzujícím u druhé strany přesvědčení, že se její advokát o věc řádně nestaral, zlehčuje čest a vážnost stavu.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1943, Ds I 43/42.)

Kárná rada advokátní komory uznala obviněného advokáta vinným kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že odpůrce, zastoupeného advokátem, informoval o vydaném odpůrci nepříznivém rozhodnutí rekursního soudu dříve, než bylo doručeno odpůrcovu právnímu zástupci a než ten ho sám mohl o tom vyrozumět, a to takovým způsobem, že vzbudil v odpůrci přesvědčení, že se jeho právní zástupce o věc řádně nestaral.

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného z tohoto nálezu kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie.

Z d ů v o d ů:

Obviněný podal odvolání z výroku o vině, o trestu a o útratách kárného řízení; jeho odvolání není však opodstatněno.

Kárná rada založila své přesvědčení o vině obviněného především na obsahu oznámení advokáta Dr P. Podle tohoto oznámení použil obviněný při telefonické rozmluvě s klientem Dr P-a těchto slov: »Abyste věděli, jaký já jsem chlapík, sdělují vám, že jste tu věc s paní L-ovou prohráli, rozsudek zítra dostanete, právě ho u okresního soudu píšou.« Stejný obsah tohoto hovoru potvrdil i svědek Antonín R., na jehož svědectví kárná rada rovněž založila své přesvědčení. Proti tomuto obsahu nemluví pak ani vlastní vyjádření obviněného, ani svědectví Dr K., které byly rovněž základem pro zjištěný skutkový stav. Vycházela proto kárná rada při svém rozhodování zřejmě z výroku obviněného, jak je výše uveden.

Z výroku toho plyne především, že obviněný nebyl oprávněn předpokládat, že klient Dr P-a již ví o výsledku opravného prostředku —

což je stěžejním bodem jeho obhajoby — když mu sám sdělil, že rozsudek dostane zítra, že jej právě u okresního soudu píšou. Dozvěděl-li se však obviněný nějakým způsobem o rozhodnutí opravné stolice dříve, než mu bylo podle procesních předpisů řádně sděleno doručením písemného vyhotovení rozhodnutí, nebyl oprávněn použití této nabyté vědomosti vůči odpůrci, neboť tím u něho musel vzbuditi neodůvodněný dojem, že se jeho vlastní právní zástupce nestará o věc s patřičnou péčí. Na tom nemění nic, že byl snad — jak tvrdí — v dobrých vztazích k odpůrci, neboť v něm směl při onom hovoru o sporné věci viděti jen klienta svého kolegy advokáta. Rovněž je bez významu, že snad neměl na mysli dočkat se Dr P-a nebo cti a vážnosti stavu, neboť se k naplnění skutkové podstaty kárného přečinu nevyžaduje zlý úmysl, nýbrž stačí nedbalost, a to i nedbalost nevědomá, spočívající v tom, že obviněný neuvážoval o svém jednání s pečlivostí, která je nutná a možná. O takovou — při nejmenším — nevědomou nedbalost jde u obviněného zcela nepochybně.

Postačuje proto už toto k založení zavinění obviněného. Vedle toho je však vychvalování sebe sama jako právního zástupce strany, která měla snad ve věci úspěch a jejíž nárok byl soudem uznán, a to vychvalování ve formě, která měla zdůraznit schopnosti obviněného v protikladu ke schopnostem odpůrcova právního zástupce, projevem nedůstojným stavu advokátského vůbec a tím více nepřipustným s ohledem na druhu v povolání.

Byl proto obviněný právem uznán vinným.

Čís. 439 dis.

Je zásadně nepřipustné, aby advokát jednal přímo s odpůrcem, ne dbaje jeho právního zástupce, o němž ví.

Nesejde na tom, zda při tom vystupuje jako právní zástupce či jako přítel strany, z jaké pohnutky jedná a mají-li nebo mohou-li tím být poškozeni zájmy některé ze stran.

(Rozh. ze dne 18. června 1943, Ds I 13/42.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl odvolání zástupce advokátní komory z nálezu kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie, jímž byl obviněný advokát zproštěn obvinění z kárných přečinů porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu,

a uznal obviněného vinným kárnými přečiny porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, jichž se dopustil tím, že

1. převzav původně zastoupení žalobce Oldřicha P., jednal v téže věci později se žalovaným Václavem R. a sepsal s ním žalobní odpověď a trestní žalobu s věcí tou souvisící, a

2. že si žalobce obeslal do své kanceláře, ač věděl, že je již zastoupen jiným právním zástupcem, a že tam s ním v této věci jednal

jednak o smírné vyřízení, jednak o podepsání prohlášení, že souhlasí s tím, aby obviněný proti němu zastupoval druhou stranu.

Důvody:

Nemůže býti pochybnosti o tom a ani napadený náleze v podstatě nepopírá, že šlo o podvojně zastupování, přičítací se zákazu § 10, odst. 1 adv. ř., pokud obviněný, opatřiv Václavu R-ovi právní zastoupení svým švakrem Dr T-em, sepsal v jeho zastoupení s Václavem R-em informaci k žalobní odpovědi a též žalobní odpověď ve sporu Oldřicha P-a proti firmě N. a Václavu R-ovi o náhradu škody, a pokud tak obviněný učinil přesto, že v téže věci před tím přijal informaci od Oldřicha P-a a jako jeho zástupce, byť i snad z ochoty (srov. rozh. č. 175, 222, 339 Sb. n. s. dis.), napsal firmě N. upomínací dopis.

Kárná rada uvěřila obhajobě obviněného, že chtěl svým zjištěným postupem jen zabrániti tomu, aby jeho příteli Oldřichu P-ovi nevznikly beznadějným sporem zbytečné útraty, a jen se zřetelem k této pohnutce neshledala v jednání obviněného kárný čin, při čemž poukazuje též k tomu, že i Oldřich P. nakonec uznal snahu obviněného a odvolal oznámení.

Odvolání právem vytýká, že tyto úvahy nemohou opodstatniti závěr, že bylo jednání obviněného s kárného hlediska nezavadné. Ustanovení prvního odstavce § 10 adv. ř., které advokátu zakazuje, aby přijímal v souvislých věcech zastupování odpůrce svého dřívějšího klienta, má ovšem především čeliti tomu, aby advokát při zastupování odpůrce své dřívější strany nevyužil znalostí o poměrech dřívějšího klienta na jeho úkor a neporušil tím důvěru, kterou mu tento klient věnoval, spoléhaje na povinnosti uložené advokátu v § 9 adv. ř. Zákaz podvojněho zastupování je však v onom předpisu zákona stanoven bezpodmínečně a platí bez ohledu na to, zda v konkrétním případě nastalo takové využití nabytých vědomostí na újmu dřívějšího klienta, a zejména bez rozdílu, zda se k tomu nesl úmysl obviněného (srov. rozh. č. 67 Sb. n. s. dis.). Nelze přehlédnout, že se i pozdější klient může, ať již právem či neprávem, obávat ohrožení svých zájmů, když jeho zastoupení převezme advokát, který před tím zastupoval odpůrce. S druhé strany musí advokát dbalý cti a vážnosti stavu zaříditi své jednání tak, aby nevzniklo ani zdání, že není bezvadné. To však nelze tvrdit o obviněném, neboť jeho jednání mohlo alespoň vzbuditi dojem nepoctivosti. Že měl tento dojem Oldřich P., vyplývá z toho, že nejen oznámil případ advokátní komoře, ale dokonce učinil na obviněného trestní oznámení. Že a proč své oznámení později odvolal, nepadá tu na váhu. Proti obviněnému svědčí i skutečnost, že žádal od Oldřicha P-a prohlášení, že souhlasí s tím, aby obviněný proti němu zastupoval druhou stranu (Václava R-a), a když P. odepřel žádaný souhlas, sice Václavu R-ovi opatřil zastoupení svým švakrem Dr T-em, nicméně však za něho, a tedy pro P-ova odpůrce, sepsal informaci k žalobní odpovědi a též odpověď na žalobu.

Pokud obviněný sepsal s Václavem R-em pro Dr T. také informaci k trestní žalobě pro urážlivý obsah civilní žaloby, podané Oldřichem

P-em proti Václavu R-ovi a firmě N., spočívá zprošťující výrok na úvaze kárné rady, že tato věc nebyla v přímé souvislosti s informací, kterou obviněný před tím dostal od Oldřicha P. Uváží-li se však, že šlo právě o informaci k věci, v níž byla pak podána žaloba urážlivého obsahu, nutno přisvědčiti odvolání, že obě věci byly v tak úzké souvislosti, že obviněný i tu porušil zákaz podvojněho zastupování. Při tom lze poukázati k jeho vlastní obhajobě, že při žalobě pro urážku na cti šlo v poměru k žalobní odpovědi v civilním sporu o pouhé »deskripe«.

Jak nejvyšší soud vyslovil a blíže odůvodnil v rozh. č. 128, 274 Sb. n. s. dis., je zásadně nepřijatelné, aby advokát, nedbaje vůbec jemu známého právního zástupce odpůrce svého klienta, jednal přímo s odpůrcem. S tohoto hlediska napadá odvolání právem názor kárné rady, která neshledala podstatu kárného činu ani v tom, že obviněný jednal s Oldřichem P-em o smírné vyřízení jeho sporu v době, kdy byl P. již zastoupen jiným advokátem, což se v nálezu odůvodňuje tím, že při tom obviněný nejednal s Oldřichem P-em jako právní zástupce druhé strany za zády jeho advokáta, nýbrž jako jeho osobní přítel, kterému záleželo pouze na tom, aby byl zlikvidován zbytečný spor a aby byl Oldřich P. ušetřen výloh, při čemž z jeho jednání s ním neměl vzejíti prospěch druhé straně.

Odvolatel právem namítá, že s kárného hlediska nelze dobře rozlišovati a je také nerozhodné, zda advokát jedná v určitém případě jako právní zástupce, či jako přítel té neb oné strany. V souzené věci to platí tím spíše, že Oldřich P., zřídiv si jiného právního zástupce, dal již tím nepochybně najevo, že si nepřeje dalších přátelských služeb obviněného. Jestliže obviněný přesto i nadále ve věci jednal přímo s Oldřichem P-em, nedbaje vůbec jeho právního zástupce, dopustil se kárného přečinu bez ohledu na to, jakou pohnutkou byl při tom veden a zda jeho jednáním mohly nebo dokonce měly býti poškozeny zájmy jedné nebo druhé strany.

Obviněný svým zjištěným postupem nejen porušil povinnosti povolení uložené mu advokátním řádem, zejména předpisem § 10, odst. 1 adv. ř., ale zároveň tím zlehčil také čest a vážnost stavu, což vyplývá již z toho, že svým jednáním způsobil, že bylo proti němu zahájeno trestní řízení.

Po subjektivní stránce je zjištěnými skutečnostmi opodstatněn závěr, že si obviněný advokát při povinné bedlivosti mohl a měl uvědomiti závadný ráz svého jednání. Co se týče podvojněho zastupování, svědčí o tomto vědomí obviněného skutečnost, že od Oldřicha P-a žádal — arci bezúspěšně — souhlas s tím, aby proti němu směl zastupovati druhou stranu.

Čís. 440 dis.

Právo navrhnouti, aby bylo provedení kárného vyšetřování a jednání přeneseno na kárnou radu jiné advokátní komory (§ 27 kár. st.), přísluší pouze obviněnému nebo zástupci komory.

(Rozh. ze dne 18. června 1943, Ds II 3/43.)

Nejvyšší soud jako kárný soud ve věcech advokátů a kandidátů advokacie odmítl žádost Rolnického akciového cukrovaru v P. a spol., aby byla k projednání kárného vyšetřování proti Dr A., Dr B. a Dr C., advokátům v R., podle § 27 kár. st. delegována kárná rada advokátní komory v N.

Odůvodnění:

Podle § 27 kárného statutu přísluší pouze obviněnému nebo zástupci komory právo navrhnouti, aby bylo kárné vyšetřování a provedení kárného řízení přeneseno na kárnou radu některé jiné komory, než jejíž kárná rada by byla jinak příslušná. Nehledě k tomu, že podle sdělení kárné rady advokátní komory nebyl u ní podán stejnopis oznámení Rolnického akciového cukrovaru v P. a spol. ze dne 23. listopadu 1943 proti Dr A., Dr B. a Dr C., advokátům v R., takže proti těmto advokátům nebylo ani zavedeno kárné řízení, musel být delegační návrh Rolnického akciového cukrovaru v P. a spol. odmítnut jako nepřipustný, poněvadž byl učiněn neoprávněnými osobami.

Čís. 441 dis.

Advokátovo právo hájiti svou čest není omezeno stavovským předpisem.

Nelze spatřovat kárný přečin v tom, že advokát vykonává toto právo podal soukromou žalobu pro obsah oznámení, učiněného na něho u kárné rady, i když v řízení o ní přišel na přetřes i předmět kárného řízení.

(Rozh. ze dne 25. června 1943, Ds I 31/42.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl odvolání obviněného advokáta z nálezu kárné rady advokátní komory, pokud jím byl obviněný uznán vinným kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, a změnil napadený nálezh v ten smysl, že se obviněný zprošťuje obvinění z kárného přečinu, jehož se prý dopustil tím, že trestně stíhal soudce, který si na jeho jednání důvodně stěžoval u stavovské korporace.

Důvody:

Podle zjištění napadeného nálezu podal obviněný stížnost proti útratovému usnesení vynesenému v bagatelním řízení; zároveň zaslal soudci, vydávšimu uvedené usnesení, dopis, v němž od něho v případě, že by stížnost neměla úspěch, žádal náhradu škody, způsobené útratovým usnesením straně, kterou zastupoval; k tomu připojil pohružku syndikátní žalobou. Soudce oznámil věc kárné radě stížností, která vedle vyličeného skutkového děje obsahovala kritiku jednání obviněného. Pro obsah této stížnosti podal obviněný na uvedeného soudce u okresního soudu žalobu pro ublížení na cti, kterou později vzal zpět. Toto zpětvzetí

se stalo — jak je vidno ze spisů — po prohlášení žalovaného soudce, že oznámení neučinil v úmyslu snížit soukromého žalobce na cti. Obviněný byl již pro obsah svého dopisu uznán kárným nálezem ze dne 7. června 1937 vinným kárným přečinem poškození cti a vážnosti stavu.

Napadený kárný nálezh shledal kárný přečin v tom, že obviněný podal uvedenou soukromou žalobu, ježto advokát, který se dopustil závažného jednání, musí nésti jeho kritiku a ježto má podání žaloby za následek, že se tím advokátovo závažné jednání stává předmětem veřejného projednávání.

Tento závěr napadá obviněný odvoláním a dovozuje, že nemohl býti v souzené věci omezen v právu hájiti svou čest tím, že byl útok na jeho čest obsažen ve stížnosti k advokátní komoře.

Odvolání nutno přisvědčiti.

Advokátovo právo hájiti svoji čest (§ 15, odst. 1 zák. o ochr. cti) není omezeno stavovským předpisem. Mohl by tudíž v podání soukromé žaloby býti spatřován kárný přečin tenkrát, kdyby účelem podání soukromé žaloby nebyl výkon uvedeného práva, nýbrž kdyby šlo o jeho zneužití. Tomu tak není v případě, kde stížnost, jejíž obsah je předmětem soukromé žaloby, obsahuje vedle vyličení skutkového děje i jeho hodnocení, kde se výsledek kárného řízení neztotožňuje s obsahem tohoto hodnocení a kde je předmětem soukromé žaloby právě toto hodnocení. O takový případ jde v souzené věci, jak plyne ze spisů disciplinární rady advokátní komory, ze spisů okresního soudu v N. a ze spisů okresního soudu v P., podle nichž stížnost obsahovala hodnocení postupu obviněného jako trestného činu, pro nějž však byl tento obviněný rozsudkem trestního soudu zproštěn.

Z těchto skutečností plyne, že nejsou splněny nahoře uvedené podmínky, za nichž by bylo lze pokládati podání soukromé žaloby za kárný přečin. Nelze-li obviněnému odepřít právo k hájení cti, pak nelze spatřovati kárný přečin v tom, že v trestním řízení o soukromé žalobě přijde na přetřes i předmět kárného řízení.

Bylo proto vyhověno odůvodněnému odvolání a rozhodnuto, jak nahoře uvedeno.

Čís. 442 dis.

Pokud není porušením povinnosti mlčenlivosti, použije-li advokát k některým úkonům (intervencím) pro stranu služeb svého otce, který k němu není ve služebním poměru.

Proti zastavovacímu usnesení, v němž kárná rada neshledala příčiny ke kárnému stíhání obviněného v bodech označených jí výborem komory, nemůže zástupce komory s úspěchem uplatňovati, že se kárná rada opomínila zabývatí vinou obviněného i v jiném bodě, nedomáhal-li se toho již v řízení před kárnou radou.

(Rozh. ze dne 25. června 1943, Ds II 5/42.)

Kárná rada advokátní komory vyslovila, že není důvodu ke kárnému stíhání obviněného advokáta. V důvodech uvedla zejména:

»Obviněný ve svém vyjádření k výboru advokátní komory připoustí, že snad intervenci ze dne 12. 5. 1939 provedl jeho otec Dr. A. a že mu jeho otec koná k jeho žádosti v kanceláři určité práce, k nimž má odborné schopnosti v důsledku své dlouholeté praxe správní, soudní a advokátní. Nejde při tom však o poměr služební, nýbrž o poměr prací »na podkladě poměru rodinného«. Ve svém vyjádření k disciplinární radě hájí se pak obžalovaný tím, že u jeho otce nejde o pravidelné konání prací, nýbrž jen o příležitostnou výpomoc, že jeho otec, který je ve výslužbě, neparticipuje také nijak na výnosu kanceláře, že se obviněný touto příležitostnou výpomocí svého otce nedostává do rozporu s požadavkem mlčenlivosti advokáta, že je jeho otec pro svoji erudici a seriosnost hoděn každé důvěry a že se obviněný vyžadováním výpomoci svého otce nedostává do rozporu s resolucemi valných hromad komory.

Kárná rada posuzuje daný případ takto: Z toho, že obviněný použil v konkrétním případě služeb svého otce k vyšetření stavu pozůstalostního řízení a k intervenci u finančních úřadů v záležitosti pozůstalostních poplatků, nedá se jen proto, že jeho otec k němu není ve služebním poměru, ještě dovésti, že již tím faktem byla porušena povinnost mlčenlivosti advokáta. Neří přece ani tvrzeno, tím méně zjištěno, že by otec obviněného to, co mu bylo svěřeno, nebo co se dověděl při svých intervencích, vykládal jiné osobě než osobě povolané. Žádnou resolucí valných hromad komory nebylo pak advokátu zakázáno pověřiti svého blízkého příbuzného, který mu skýtá při nejmenším takovou záruku mlčenlivosti jako každý úředník kanceláře, úkonem, pro který má onen příbuzný kvalifikaci, úkonem, který jinak není typický advokátský (intervence u úřadu). Vždyť by v některém případě mohla tato intervence příbuzného býti — posuzováno s hlediska klienta — účinnější, na příklad pro známost s referentem a pod.

Jest ovšem zásada, aby advokát používal při výkonu advokacie jen služeb své kanceláře, nebo služeb jiného advokáta. Pak se uvaruje námitka, že činnost, za kterou žádá odměnu, nekonala vlastně jeho kancelář. Používání příbuzných, kteří nejsou zaměstnanci kanceláře, ke kancelářským úkonům, by také mohlo svádět klientelu k pochybnosti, zda je vůbec nutné obracet se s určitým úkonem, který není typicky advokátský, na advokáta, zda by totiž nebylo lépe obrátit se přímo na ony blízké advokátovy příbuzné.

V daném případě však nelze obviněného kárně sáhati z důvodů nahoře uvedených.

Nejvyšší soud jako soud druhé stolice v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl stížnosti zástupce komory do tohoto usnesení kárné rady advokátní komory.

O d ů v o d n ě n í :

Přípisem ze dne 24. ledna 1941 dodal výbor advokátní komory v N. kárné radě advokátní komory v N. spisy o stížnosti Josefa P. na obvi-

něného advokáta za účelem vyšetření, »zda tím, že obviněný svěřil některé práce svému otci Dr. Josefu A., nebyla porušena povinnost mlčenlivosti advokáta a zda svěřením těchto prací nebyla porušena některá z resolucí valných hromad ve příčině zaměstnávání pensistů atd.«.

Kárná rada advokátní komory v N. vyzvala obviněného advokáta přípisem ze dne 22. února 1941, aby ve lhůtě podal své odpovědné vyjádření o okolnostech nahoře uvedených, kteréžto výzvě obviněný vyhověl podáním ze dne 31. března 1941.

Kárná rada advokátní komory v N. se ve svém sezení dne 21. ledna 1942 usnesla, že není důvodu stíhati kárně obviněného advokáta. Svůj náález odůvodnila tím, že se z toho, že obviněný použil v konkrétním případě služeb svého otce, nedá jen proto, že jeho otec k němu není ve služebním poměru, ještě dovésti, že byla již tím faktem porušena povinnost mlčenlivosti advokáta, když není ani tvrzeno, tím méně zjištěno, že by otec obviněného to, co mu bylo svěřeno, nebo co se dověděl při svých intervencích, »vykládal« jiné osobě než povolané. V druhém směru pak uvedla, že žádnou resolucí valných hromad komory nebylo advokátu zakázáno pověřiti svého blízkého příbuzného úkonem, pro který má onen příbuzný kvalifikaci, a to úkonem, který jinak ani není typicky advokátský.

Stížnost zástupce komory nenapadá usnesení kárné rady v bodě posléz uvedeném.

Stížnost doličuje především, že je porušení mlčenlivosti naplněno již tím faktem, že advokát použil k obstarávání záležitostí osoby, jež u něho není zaměstnána, a že je použitím osoby, jež stojí mimo okruh kanceláře, ohrožena povinnost mlčenlivosti v každém případě. Stížnosti nelze v tomto bodě přisvědčiti, nýbrž nutno schváliti stanovisko kárné rady, a to z důvodů uvedených v napadeném usnesení, k nimž se vzhledem k vývodům stížnosti dodává, že v projednávané věci nelze vzhledem k osobě otce obviněného míti za to, že by byla povinnost mlčenlivosti porušena již tím, že obviněný použil jeho služeb, ač stál mimo okruh zaměstnanců jeho kanceláře.

Stížnost uvádí dále, že se obviněný provinil ještě v jiném směru, a to potud, že svému klientu účtoval práce, které pro něho jeho otec vykonal z ochoty, a že za ně žádal zaplacení. Stížnost má za to, že advokát, který takové výkony účtuje svým klientům a žádá za ně zaplacení, zlehčuje čest a vážnost advokátního stavu. Těmito vývody vytýká zástupce komory obviněnému provinění, k jehož vyšetření nebyly spisy výborem advokátní komory dodány kárné radě advokátní komory, jež proto nebylo předmětem šetření této kárné rady a jímž se důsledkem toho nezabývalo napadené usnesení.

Kárná rada advokátní komory byla sice podle § 23, odst. 1 kárného statutu oprávněna zakročiti z moci úřední i v tomto směru vzhledem k obsahu stížnosti Josefa P-a ze dne 18. října 1940, podané výboru

advokátní komory, avšak neučinila-li tak, nýbrž obmezila-li se jen na vyšetření věci v bodech, jež jí byly naznačeny výborem advokátní komory, nelze toto opominutí vytýkati ve stížnosti do zastavovacího usnesení, neboť stížnost svými vývody v tomto směru vybočuje z rámce napadeného usnesení. Zástupci komory je ovšem ponecháno, aby se ve smyslu § 24, odst. 1 kárného statutu zasazoval u kárné rady o zachování cti a vážnosti stavu. Tohoto svého práva však zástupce komory v řízení u kárné rady, předcházejícím vydání zastavovacího usnesení, nepoužil ve směru, vytýkaném stížností.

Čís. 443 dis.

K pojmu výkonu advokacie ve smyslu § 13, písm. b) kár. stat.

Nezáleží na rozsahu, v jakém advokát v době suspense vykonával své povolání.

Po subjektivní stránce stačí ke kárnému přechinu podle § 13, písm. b) kár. stat. i nedbalost nevědomá.

Trest škrtnutí z listiny advokátů je jediným trestem na uvedený kárný přechin.

(Rozh. ze dne 25. června 1943, Ds I 9/43.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného advokáta z nálezu kárné rady advokátní komory, jímž byl odvolatel uznán vinným kárným přechinem podle § 13, písm. b) kárného statutu a odsouzen k trestu škrtnutí z listiny advokátů.

D ů v o d y:

Odvolatel nepopírá správnost zjištění vysloveného v kárném nálezu, že mu byl na základě rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 7. května 1940 uložen podle § 12, písm. c) kárného statutu trest zastavení výkonu advokacie na dobu od 15. ledna 1941 do 14. dubna 1941, že se dne 13. března 1941 dostavil v zastoupení zákonných dědiců po zemřelé Žofii P-ové k notáři v N. jako soudnímu komisaři, zúčastnil se tam jednání, zejména vzal jako zástupce zákonných dědiců na vědomí udání Františka L-a a učinil návrh, aby byli k dalšímu jednání obesláni zákonní dědici, že i vlastnoručně podepsal protokol o tomto jednání a konečně že dne 14. dubna 1941 sepsal informaci, dal si vystavit plnou moc a dopsal notáři jako soudnímu komisaři.

Tyto nesporné skutečnosti, jež kárné radě dostačovaly k posouzení, zda obviněný vykonával své povolání advokáta též v době, pro kterou mu byl zastaven výkon advokacie, činily zbytečným provádění nabídnutého důkazu výsledkem přednosty okresního soudu v N. jako svědka o tom, že obviněný po dobu zastavení výkonu advokacie nezastupoval strany u soudu. S hlediska otázky, zda se obviněný kárně provinil nedbáním zákazu výkonu advokacie, nesejde na tom, v jakém rozsahu

advokát v době suspense vykonává své povolání. Již i jediný zjištěný případ zástupčí činnosti zakládá kárný přechin porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, neboť takový čin jednak projevuje hrubou nevážnost provinivšího se advokáta k předchozímu kárnému opatření jeho stavovské organizace a k vydanému soudnímu výroku, jednak vystavuje i stranu jím zastupovanou nebezpečí, že její zájmy utrpí, když je zastupována advokátem, jemuž bylo na ten čas odňato oprávnění k výkonu advokacie.

Výtky odvolání o neúplnosti řízení, domáhající se jeho doplnění provedením nových důkazů v tom směru, že obviněný po dobu suspense k soudu nechodil a strany nezastupoval, a jak vlastně došlo k oznámení případu, jenž dal podnět pro kárné stíhání, týkají se proto vesměs okolností nerozhodných. Nejsou také s to, aby něco změnilo na zmíněném zjištěném ději, že obviněný vystupoval v době suspense v pozůstalostním řízení, prováděném před notářem jako soudním komisařem, jako zástupce dědiců po zemřelé Žofii P-ové, tedy že v tomto konkrétním případě skutečně vykonával advokacii.

Pro subjektivní stránku provinění je nerozhodné, zda obviněný považoval případ této své zástupčí činnosti za více nebo méně důležitý; k jeho odsouzení by tu dostačovala i nevědomá nedbalost, kdyby vůbec nebyl uvažoval s nutnou a možnou bedlivostí o povaze svého jednání (srov. rozh. čís. 339 Sb. n. s. dis.). Že si však obviněný byl plně vědom významu své suspense, a tedy i toho, že jedná proti výslovnému zákazu, je zjevno i z toho, jak — podle svého vlastního vyjádření ze dne 26. srpna 1941 — postupoval při prvním jednání u notáře dne 27. února 1941, a že si pak dal vystavit od dědiců plnou moc teprve dodatečně s datem 15. dubna 1941 a druhou s datem 21. dubna 1941, ač, jak prokazuje protokol o projednání pozůstalosti, vystupoval již dne 13. března 1941 v jednání před notářem jako jejich zástupce a činil též jejich jménem prohlášení a návrh.

Odvolání z výroku o vině bylo proto zamítnuto jako bezdůvodné. Stejně bylo zamítnuto i odvolání z výroku o trestu, domáhající se mírnějšího posouzení, neboť trest škrtnutí z listiny advokátů, uložený za zjištěný kárný přechin obviněného, je podle § 13, písm. b) kárného statutu jediným trestem stanoveným v zákoně na uvedený druh kárného přechinu; jeho zmírnění nemohou dosáhnout žádné odvolatelovy úvahy o tom, že prý jde u něho o pouhé nepatrné nedopatření.

Čís. 444 dis.

Soudce není povinen přesvědčovat se o tom, zda soudní kancelář uvědomila o svědkově obesláni svědkova přímého představeného.

(Rozh. ze dne 29. června 1943, Ds II 11/43.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech soudců vyhověl částečně odvolání obviněného okresního soudce z nálezu

vrchního soudu jako kárného soudu pro soudcovské úředníky, jímž byl obviněný uznán vinným služebním přečinem podle § 2 zák. rak. ř. z. č. 46/1868, a napadený nález, pokud jím byl obviněný uznán vinným služebním přečinem podle § 2 zák. rak. ř. z. č. 46/1868 spáchaným též tím, že nařídív termín hlavního přelíčení v trestní věci neučinil v referátu zmínky o vyrozumění služebního úřadu nadřízeného předvolanému svědkovi ve smyslu § 158 tr. ř. a §§ 307, 309 a 317 j. ř., změnil v ten rozum, že se obviněný okresní soudce zprošťuje obvinění z tohoto činu. Jinak odvolání zamítl.

Z d ů v o d ů:

Kárný nález zjistil, že obviněný, nařídív v trestní věci proti Antonínu A. pro přestupek krádeže podle § 460 tr. z. hlavní přelíčení a předvolání Josefa P. jako svědka k hlavnímu přelíčení, neučinil v referátu zmínku o tom, aby byl vyrozuměn i svědkův služební úřad. V tomto zjištěném jednání neshledal kárný soud provinění, které by samo o sobě tvořilo služební přečin, shledal v něm však přece provinění, jež ve spojení s dalším proviněním obviněného tvoří společnou skutkovou podstatu kárného přečinu.

Odvolání obviněného právem namítá, že v tom, že obviněný neučinil v referátu zmínku o tom, aby byl vyrozuměn i svědkův služební úřad, není možno spatřovat jeho kárné provinění, poněvadž je v § 317 jedn. ř. výslovně uvedeno, že taková vyrozumění náleží do samostatné působnosti soudní kanceláře.

§ 317 jedn. ř. ustanovuje v druhém odstavci, že náleží mimo jiné soudní kanceláři samostatně i bez soudcovského příkazu a aniž by si vyžádala soudního usnesení zpravití přímé představené osob, které mají býti vyslechnuty jako svědci, je-li svědek ve veřejném úřadě nebo službě a, jak lze předvídati, musí býti k zachování bezpečnosti nebo jiných veřejných zájmů nařízeno zastoupení po čas svědkova výslechu.

Již toto ustanovení samo o sobě činí vratkým názor kárného soudu, že byl obviněný povinen se přesvědčit, zda kancelář učinila své povinnosti zadost. Ustanovení §§ 307 a 309 jedn. ř. upravují všeobecné zásady o poučování a o dohledu na práci soudní kanceláře, kdežto ustanovení § 317 jedn. ř. nijak nerozšiřuje všeobecnou povinnost soudcovského úředníka určenou předpisy §§ 307 a 309 jedn. ř. Výnos min. sprav. ze dne 7. listopadu 1925, čís. 43.012/25, vysvětluje blíže povinnost dozoru vedoucího oddělení a přednosty soudu nad soudní kanceláři se zřetelem k ustanovení §§ 307 a 309 jedn. ř. a uvádí výslovně, kdy bude třeba zvláštního soudcova poukazu kanceláři. Uvědomění veřejného úřadu o předvolání svědka podle § 317 jedn. ř. jest uvedeno v tabulce připomené ke zmíněnému výnosu min. sprav. pod pol. č. 67 a tato položka není uvedena v odst. 4 tohoto výnosu, který soudcovského úředníka právě upozorňuje na případy, kterých si má zvláště všimati při samostatné působnosti soudní kanceláře.

Z uvedeného je nepochybně patrné, že se obviněný nedopustil žád-

ného provinění, nepřesvědčil-li se zvláště o tom, zda soudní kancelář učinila zadost uvědomovací povinnosti přikázané jí do samostatné působnosti.

Čís. 445 dis.

I v kárném řízení nutno posuzovati opravný prostředek podle obsahu, nikoli podle označení.

Proti nálezu kárné rady, jímž byl uložen trest písemné důtky, není přípustné odvolání ani z výroku o vině, ani z výroku o útratách.

(Rozh. ze dne 7. září 1943, Ds I 19/43.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie odmítl stížnost, správně odvolání, obviněného advokáta z nálezu kárné rady advokátní komory, jímž byl obviněný uznán vinným kárným přečinem porušení povinností povolání a odsouzen za to k trestu písemné důtky a k náhradě nákladů kárného řízení.

D ů v o d y:

Nutno předeslati, že obviněný podal do nálezu kárné rady stížnost, která je však svým obsahem odvoláním z nálezu kárné rady z výroku o vině a o útratách. Proti nálezu kárné rady je totiž podle § 46 kár. st. přípustný jen opravný prostředek odvolání. Poněvadž nutno i v kárném řízení proti advokátům a kandidátům advokacie posuzovati podané opravné prostředky podle jejich obsahu, nikoliv však podle jejich označení (srov. rozh. č. 44, 56 Sb. n. s. dis.), nutno tuto stížnost vyříditi jako odvolání.

Podle ustanovení § 47, odst. 1 kár. st. může obviněný napadati odvoláním kárný nález pouze tehdy, když bylo nalezeno na některý z trestů uvedených v § 12, písm. b)–d) kár. st. O přípustnosti či nepřípustnosti odvolání obviněného do odsuzujícího nálezu rozhoduje podle zmíněného zákonného ustanovení jen druh uloženého trestu, a nikoliv vedlejší závazek k náhradě nákladů kárného řízení. Poněvadž byl obviněnému napadeným kárným nálezem uložen trest písemné důtky podle § 12, písm. a) kár. st., není přípustné odvolání do zmíněného nálezu vůbec, tím méně do výroku o útratách.

Čís. 446 dis.

Advokát je oprávněn uvést k odůvodnění své žádosti o zproštění zastupování chudé strany (čl. XXXIII uvoz. zák. k c. ř. s.) skutečnosti, na které může podle stavu spisů a informace strany rozumně usuzovati. Nelze spatřovati kárné provinění v tom, že takto v žádosti uvedl, že se chudá strana jeví duševně nemocnou.

(Rozh. ze dne 24. září 1943, Ds I 59/42.)

Josef P., jemuž byl obviněný advokát zřízen za advokáta chudé strany podle § 64, čís. 3 c. ř. s., podal na obviněného u výboru advokátní komory stížnost. Ve stížnosti uplatňuje, že ho obviněný urazil na cti tím, že o něm v žádosti o zproštění zastupování uvedl, že se jeví duševně nemocným, a že navrhl zkoumání jeho duševního stavu.

Kárná rada advokátní komory, již výbor komory stížnost postoupil, neshledala příčiny ke kárnému stíhání obviněného.

Nejvyšší soud jako kárný soud ve věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl stížnosti Josefa P. do usnesení kárné rady advokátní komory, jímž bylo vysloveno, že není příčiny ke kárnému jednání proti obviněnému advokátu.

Důvody:

Z ustanovení § 9 adv. ř. vyplývá, že má advokát při hájení práv svého klienta volit takovou cestu, která je ve shodě s platným právním řádem. Může tudíž podle čl. XXXIII uv. zák. k c. ř. s. také žádati, aby byl zproštěn zastupování, jeví-li se mu uložené domáhání se práva býti svévolným anebo marným. Uvede-li, jak jest podle § 76 c. ř. s. třeba, k opodstatnění svého návrhu na zproštění zastupování skutečnosti, na které může rozumně usuzovati z informativního jednání se stranou a z příslušných spisů, nelze mu to vytýkati jako nějaké zlehčování klienta, nýbrž nutno to považovati pouze za výkon zmíněného jeho práva žádati za zproštění zastupování. V tomto případě obsah informace, dané obviněnému stěžovatelem, dále skutečnost, že policejní lékař označil stěžovatele za duševně chorého a že bylo i zahájeno řízení o jeho zbavení svéprávnosti, odůvodňovaly přesvědčení obviněného, že je stěžovatel duševně nemocný a spor, který hodlá vésti, že jest marný.

Čís. 447 dis.

Čest a vážnost stavu je zlehčena již tím, že závadný obsah dopisu, který obviněný advokát zaslal výboru advokátní komory, vešel ve známost úředníků advokátní komory.

(Rozh. ze dne 24. září 1943, Ds II 27/42.)

Kárná rada advokátní komory uznala obviněného vinným kárným přečinem porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že v dopise ze dne 29. srpna 1940, který zaslal výboru advokátní komory, nepřístojným způsobem kritisoval postup kárné rady v kárné záležitosti, vedené proti němu.

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného advokáta z tohoto nálezu kárné rady advokátní komory.

Z důvodů:

Ve věci samé vytýká obviněný dále, že nebylo prokázáno, že obsah jeho přípisu vešel ve známost úřednictva advokátní komory. V napačeném nálezu není sice uvedeno, kdo z úřednictva advokátní komory nabyt vědomostí o přípisu obviněného, avšak přesto není odůvodněna výtka rozporu se spisy. Z připojených spisů výboru advokátní komory, pokud se týče kárné rady, totiž vysvítá — a je to ostatně samozřejmá věc —, že manipulaci se spisy obstarávají kancelářské síly, jímž byl přístupný obsah přípisu obviněného, kterým bylo zesměšňováno stanovisko kárné rady. Jsou tedy tyto spisy dostatečným podkladem pro správnost příslušného zjištění napačeného nálezu, že obsah přípisu ze dne 29. srpna 1940 vešel ve známost úřednictva advokátní komory.

Názor obviněného, že vědomost těchto kancelářských sil nepřichází v úvahu, poněvadž jsou příslušníky komory, je mylný. Kancelářské síly komory jsou jejími zaměstnanci, nikoliv však jejími příslušníky. Je také nerozhodné, že mají povinnost mlčenlivosti, poněvadž nejde o to, zda se obsah přípisu obviněného může jejich prostřednictvím dostat do širší veřejnosti, nýbrž jen o to, zda jeho obsah vešel vůbec ve známost osob stojících mimo advokátský stav, což se v souzené věci stalo. Jsou tedy dány veškeré předpoklady kárných přečinů ve smyslu § 2 kár. stat.

Čís. 448 dis.

Právo na kritiku advokátní komory jako nadřízené stavovské organizace je omezeno — podobně jako právo na kritiku podle § 6, odst. 1 zák. Sb. č. 108/1933 — příkazem, že nesmějí být překročeny meze věcného posuzování.

Projev zlehčující advokátní komoru a vyjadřující nevážnost k ní může naplňovat skutkovou podstatu přečinu porušení povinnosti povolání, třeba jej obviněný učinil jen vůči jedinému příslušníku advokátního stavu.

(Rozh. ze dne 22. října 1943, Ds II 21/42.)

Kárná rada advokátní komory uznala obviněného advokáta vinným kárným přečinem porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že se před valnou hromadou Spolku advokátů v N. vyjádřil ve svém dopise ze dne 16. června 1941, zasláném Dr P-ovi, o advokátní komoře takto: »Dnešní duch v komoře je neudržitelný, pro stav pozitivních výsledků není, ale policajství proti venkovským advokátům se pěstuje.«

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného advokáta z tohoto nálezu kárné rady advokátní komory.

Z důvodů:

Vadnost řízení spatřuje obviněný dále v tom, že se kárná rada nezbývala případy, které při přelíčení uvedl podle své písemné obhajoby

ze dne 9. března 1942 »na důkaz pravdy o své nepříznivé kritice kárné činnosti advokátní komory«. Výtka neobstojí. Nenavrhl-li obviněný o svém přednesu nějaký důkaz, nemá důvodu vytýkati vadnost řízení. Mínil-li obviněný svou výtka uplatniti, že se kárná rada měla ve svém nálezu zabývatí oněmi kárnými věcmi a rozhodnouti, zda byl obviněný vzhledem k nim oprávněn vysloviti se o advokátní komoře tak, jak to učinil ve svém dopise, nelze ani této výtce odvolání přisvědčiti.

Pochybená je totiž právní námitka odvolání, že výrok použitý obviněným v dopise ze dne 16. června 1941, zaslaném Dr P-ovi, advokátu v N., v jehož obsahu shledala kárná rada skutkovou podstatu kárného přečinu porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, je prý oprávněnou kritikou advokátní komory, projevenou sice výrazy ostřejšími, avšak nikoliv urážlivými.

Uvedený dopis obviněného byl podle celkového jeho obsahu dopisem agitačním, což i odvolání připouští. Byla v něm zdůrazňována nutnost, aby se venkovští advokáti zúčastnili valné hromady Spolku advokátů, která se měla konati v N. dne 21. června 1941, a dosáhli pomoci voleb do této organisace vlivu na obsazení výboru advokátní komory. Obsazení tohoto výboru novými členy je označeno za nutné a žádoucí, poněvadž dosavadní (dnešní) duch v komoře je neudržitelný, pro stav není pozitivních výsledků, ale policajství proti venkovským advokátům se pěstuje. Adresát byl vyzýván, aby na valnou hromadu přijel, aby ukázal dopis také jiným kolegům advokátům a agitoval pro jejich účast na zmíněné valné hromadě.

Nemůže býti pochybností o tom, že byl obviněný jako člen advokátského stavu oprávněn agitovati pro účast kolegů v povolání na spolkovém životě a zejména pro jejich účast na valné hromadě stavovského spolku. Byl i oprávněn opodstatniti svou agitační výzvu kritikou dosavadních stavovských poměrů, a mínil-li, že jsou tyto poměry nepříznivé a že byly přivoděny jednáním nadřízené stavovské organisace, i kritikou nepříznivou této organisaci. Leč i toto právo kritiky je omezeno — podobně jako je tomu u práva na kritiku podle § 6, odst. 1 zákona Sb. č. 108/1933 — příkazem, že nesmějí býti překročeny meze věcného posuzování kritizované stavovské organisace a její činnosti. Obviněný bez uvedení konkrétních okolností tvrdil o advokátní komoře, že dnešní duch v ní je neudržitelný, že její vinou, t. j. vinou osob, stojících na vedoucích místech, nebylo dosaženo žádných pozitivních výsledků pro advokátský stav, že však se v ní pěstuje policajství, t. j. bezdůvodné šikanování venkovských advokátů. Tyto výtky posuzovány v celkové souvislosti nutno kvalifikovati jako projev nevážnosti a opovržení vyslovený o nadřízené stavovské organisaci. Obviněný vybočil z mezí přípustné kritiky uvedenými výtkami, jež jsou takového hanlivého rázu, že jimi byla stavovská organisace snižována v účtě a vážnosti.

Provinil se obsahem svého agitačního dopisu proti povinnosti povolání, napadnuv v něm svůj nadřízený stavovský úřad, advokátní komoru, projevem způsobilým vyvolati k ní nevážnost a opovržení a snížení její vážnosti a účtu. Námitky vznesené odvolatelem proti tomuto správnému

právnímu posouzení vycházejí z předpokladu, že je obsah dopisu přípustnou a nezávadnou kritikou, který, jak bylo dovedeno, je nesprávný.

Obviněný nenapadá zjištění kárného nálezu; že se jeho dopis dostal do rukou více osob, zejména úřednictva kanceláře Dr P. Nelze proto přiznati úspěch ani jeho námitce, že jeho jednání nezakládá kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu; ten opodstatňuje skutečnost, že se o kárném činu příslušníka advokátského stavu dovědí osoby, které nejsou příslušníky tohoto stavu.

Pokud jde o subjektivní stránku, vrcholí advolatelovy námitky v obhajobě uplatněné již před kárnou radou, že šlo o dopis soukromý, v němž se použitá slova neberou na přísnou a přesnou váhu, a že odvolateli chyběl urážlivý úmysl.

První námitku vyvrátila kárná rada poukazem na výzvu obviněného obsaženou v dopise, aby adresát ukázal dopis i jiným kolegům. K tomu nutno dodat, že by šlo o kárný přečin porušení povinnosti povolání i tehdy, kdyby adresát nebyl výzvy té uposlechl. Neboť projevem zlehčování advokátní komory a nevážnosti k ní, učiněným advokátem třeba vůči jedinému příslušníku stavu advokátského, může býti naplněna skutková podstata přečinu porušení povinnosti povolání.

Porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu se nestrestá jen tehdy, stalo-li se úmyslně, nýbrž pro subjektivní zodpovědnost s hlediska kárných přečinů stačí, prokáže-li se i pouhá nedbalost obviněného, a tu stačí i nedbalost záležející v tom, že si vinník neuvědomil pravý ráz svého jednání proto, že o něm neuvážoval s pečlivostí, které bylo třeba a která byla možná. Že si obviněný mohl i po subjektivní stránce uvědomiti kárnou závadnost svého činu, nutno vzhledem k inteligenci a povolání obviněného pokládati za nepochybné.

Čís. 449 dis.

Kandidát advokacie, který dopustí, aby byl zapsán v listině kandidátů advokacie, ač praxi nevykonává, a který tvrdí v soudním řízení proti pravdě, že praxi vykonává, porušuje povinnosti povolání.

(Rozh. ze dne 22. října 1943, Ds I 3/43.)

Dr A., advokát v N., přihlásil JUC B. dne 31. října 1939 jako svého kandidáta advokacie. Když dne 1. prosince 1939 předsídlil svoji kancelář do H., neodhlásil JUC B., ačkoliv u něho JUC B. pro nemoc, jež mu od konce listopadu 1939 do prvé polovice dubna 1940 znemožňovala výkon povolání, nevykonával řádně praxi, nejsa v H. ani policejně hlášen. Odhlásil JUC B. teprve ke dni 31. března 1940.

Dr P. a Dr R. uplatnili v tiskovém sporu u krajského soudu, že JUC B. je pouhým soukromníkem, absolventem právnické fakulty, který je čas od času zapsán jako koncipient u některého advokáta, ač není v advokátní praxi vůbec činný. Pro toto tvrzení je stíhal soukromou žalobou pro přestupek podle § 3 zákona o ochraně cti jak Dr A., tak i JUC B.,

který v trestním řízení, zahájeném o této soukromé žalobě, tvrdil jako svědek, že praxi kandidáta advokacie vykonával.

Kárná rada advokátní komory uznala Dr. A. i JUC B. vinnými kárným přečinem porušení povinností povolání, jehož se dopustil Dr. A. tím, že neodhlásil kandidáta advokacie u něho zapsaného, ač v jeho kanceláři nevykonával praxi, a JUC B. tím, že dopustil, aby byl dále zapsán jako kandidát advokacie, ač praxi nevykonával, a že proti pravdě předstíral, že skutečně vykonával praxi u advokáta, u něhož byl zapsán jako kandidát advokacie.

V důvodech uvedla zejména: »Kárná rada uznala oba obviněné vinnými. Obviněný Dr. A. nesplnil svou povinnost podle § 30 adv. ř., který ukládá advokátovi, aby oznámil výboru komory vystoupení kandidáta, jakož i každou překážku přesahující dobu jednoho měsíce, jež mu vadila ve výkonu této praxe. Ustanovení toto sleduje ten účel, aby byl kandidát advokacie důkladně připraven pro své zodpovědné povolání advokátní a aby tak obecnost právo hledající mohlo s důvěrou svěřovat své zájmy advokátům, jako osobám pečlivě připraveným pro své povolání jak po stránce teoretické, tak i praktické. Ustanovení § 30 adv. ř. měl a musel si Dr. A. být vědom a proto nedbání tohoto předpisu zakládá kárný přečin porušení povinností povolání. Tento kárný přečin zakládá i korespondující jednání obviněného JUC B., který těžil z opominutí Dr. A., zůstav nadále zapsán v listině kandidátů advokacie, ba dokonce tvrdil v trestním řízení, že praxi kandidáta advokacie vykonával.«

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného kandidáta advokacie z tohoto nálezu kárné rady advokátní komory.

Důvody:

Okolnost, zda se Dr. A. kárně provinil podle § 30 adv. ř. a zda odvolatel takový postup Dr. A. trpěl, a posouzení tohoto postupu nejsou nikterak závislé na okolnosti, že se Dr. A. a odvolatel dohodli na rozvázání služebního poměru, právě tak jako nepřichází v úvahu choroba obviněného, a to tím spíše, že byl obviněný podle lékařského vysvědčení Dr. U. v lékařském ošetřování od konce listopadu 1939 do první polovice dubna 1940, takže nemohl vykonávat své povolání jako koncipient. V tomto směru ustanovuje totiž § 30 adv. ř., že je každý advokát povinen oznámit výboru každou překážku přesahující dobu jednoho měsíce, jež vadila kandidátu advokacie ve výkonu advokátní praxe. Tvrzení obviněného, že když byl nemocen, byl vždy nemocen nejdéle 14 až 21 dní, takže nenastal případ § 30, odst. 3 adv. ř., není ničím doloženo a nelze proto k němu přihlížeti, když jsou tu jiné důkazy, z nichž vyplývá, že obviněný v kanceláři Dr. A. praxi nevykonával, avšak přesto odhlášen nebyl.

Tvrzení obviněného, že povinnost advokátního koncipienta plnil, i když byl nemocen, není ničím prokázáno a zůstává tu tedy při stavu zjištěném v napadeném nálezu, že Dr. A. nenabídl vůbec žádných důkazů o té okolnosti, že obviněný v době od 31. října 1939 do 31. března 1940 občas do H. dojížděl a že tam vykonával praxi.

K výtce obviněného, že mu § 30 adv. ř. neukládá povinnost, aby oznámil překážku, jež mu vadila ve výkonu advokátní praxe, se uvádí, že obviněný nebyl uznán vinným pro porušení povinností uložené § 30, odst. 3 adv. ř. advokátovi, nýbrž proto, že dopustil, aby byl jako kandidát advokacie zapsán, ač praxi nekonal, a dále proto, že proti pravdě předstíral, že praxi u advokáta, u něhož byl jako kandidát zapsán, skutečně vykonával. V tomto směru však není o jeho vině, přihlíželi se k výsledkům zjištěným v napadeném nálezu, žádné pochybnosti. Odvolání nebylo proto lze vyhověti.

Čís. 450 dis.

Obviněný může pro podjatost nebo z jiné důležité příčiny navrhnouti delegaci kárné rady jiné advokátní komory v kterémkoli stadiu kárného řízení, a to i po té, co byl jeho dřívější (neodůvodněný) návrh na delegaci zamítnut.

Žádost o delegaci je závažným důvodem k odročení ústního líčení před kárnou radou.

Je nerozhodné, že byla podána přímo u nejvyššího soudu, nikoli u kárné rady.

(Rozh. ze dne 22. října 1943, Ds II 8/43.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného advokáta z nálezu kárné rady advokátní komory, pokud jím byl odvolatel uznán vinným kárným přečinem porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu.

Důvody:

Odvolání napadá kárný náleze ve výroku o vině i trestu.

Po stránce formální vytýká vadnost řízení ve dvojnásobném směru, a to:

1. — — —

2. že kárná rada provedla ústní jednání a vynesla napadený kárný náleze, ač obviněný podal před ústním líčením k nejvyššímu soudu žádost za delegaci kárné rady advokátní komory v N., kárnou radu o podání žádosti vyrozuměl a navrhl zrušení roku. Výtky neobstojí.

K bodu 2.: Kárná rada nepostupovala sice správně, když zamítila návrh obviněného na odročení ústního jednání, nařízeného na 13. ledna 1943, vzhledem k žádosti obviněného o delegaci kárné rady advokátní komory v N. Názor kárné rady, že byla otázka delegace pro souzený případ jednou pro vždy vyřízena usnesením nejvyššího soudu ze dne 16. prosince 1939, neobstojí. Tímto usnesením byla zamítnuta žádost obviněného o delegaci jiné kárné rady proto, že obviněný kromě zcela povšechného tvrzení o zaujatosti orgánů advokátní komory neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, které by jeho tvrzení opodstatňovaly. Obviněný je oprávněn žádati v kterémkoliv stadiu kárného řízení, aby z dů-

vodu podjatosti kárné rady nebo z jiné důležité příčiny bylo vyšetřování a přelíčení přeneseno na kárnou radu jiné advokátní komory, a může tak učiniti i opětovně po té, co byl jeho dřívější návrh na delegaci zamítnut. Je věcí jen příslušného soudu (§ 27, odst. 2 a 3 kár. st.), aby rozhodl o delegačním návrhu, posoudě, zda okolnosti uvedené v novém návrhu delegaci opodstatňují či nikoliv. Byl-li tedy zamítnut návrh na delegaci proto, že jej navrhovatel nijak neodůvodnil, není tímto zamítavým usnesením rozřešena otázka delegace jednou pro vždy. Je možno i pak žádati znovu o delegaci návrhem řádně odůvodněným.

Kárná rada, byvši obviněným vyrozuměna již 6. ledna 1943, že podal k nejvyššímu soudu znovu žádost o delegaci, mohla, měla-li pochybnosti o správnosti tohoto tvrzení, pochybnosti ty rozptýliti ku př. dotazem u nejvyššího soudu. Počínajíc si tak, byla by zjistila, že obviněný skutečně žádost o delegaci podal, a poněvadž je taková žádost nepochybně závažným důvodem k tomu, aby bylo ústní líčení odročeno (§ 226 tr. ř. per anal.), měla je odročiti.

Okolnost, že obviněný podal žádost o delegaci u nejvyššího soudu, a nikoliv u kárné rady, je nerozhodná; není výslovného předpisu, že delegační návrh nutno podati u kárné rady.

Přesto, že kárná rada zaujala nesprávné stanovisko v otázce delegace a důsledkem toho neodročila ústní líčení a věc rozhodla, není řízení vadné, aby byl opodstatněn návrh obviněného na zrušení kárného nálezu. Neboť okolnosti, které obviněný uvedl k odůvodnění nového delegačního návrhu, nelze uznati za podstatné. Obviněný založil nový delegační návrh na tvrzení, že je kárná rada advokátní komory vůči němu podjata. Vypočítáváje a líče dřívější své kárné a jiné případy, obviněný vyslovuje podezření z podjatosti dřívějších advokátních komor a jejich orgánů, nedokazuje však nijak podjatost členů nynější kárné rady, kteří byli povoláni rozhodnouti tuto kárnou věc. Totéž platí o uvedení případu advokáta Dr P., jenž není členem kárné rady. Rozhodnutí příslušného soudu o delegačním návrhu by nebylo odňalo věc rozhodování kárné rady a rozhodla-li kárná rada ve věci samé, nevyčkavši rozhodnutí příslušného soudu o delegaci, není tím řízení vadné, pokud se týče zmatečné.

Čís. 451 dis.

Advokátova obhajoba před stavovskými orgány nesmí vybočovat z mezí slušnosti.

Je kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, užije-li advokát ve vyjádření k výboru komory o straně, která si naň stěžovala, a o kolegovi advokátovi výroků odporujících této zásadě.

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1943, Ds I 25/42.)

Obviněný advokát byl vyzván výborem advokátní komory, aby se vyjádřil o stížnosti, kterou proti němu podala jeho bývalá strana. Ve svém vyjádření zaslaném výboru advokátní komory užil obviněný obrátů jako

»stěžovatelka se opovažuje tvrditi«, »je vědomě zlomyslné a řekl bych nezodpovědné tvrzení«, »vrchol všeho je a prohlašuji projev stěžovatelky za bezohlednou drzost vůči mně, pokud tvrdí, že...«.

Kárná rada advokátní komory zprostita obviněného (jenž se hájil tím, že byl k uvedeným ostrým výrokům vyprovokován stěžovatelkou, jejíž obvinění jsou ve zřejmém rozporu se skutečností) obvinění z kárného přečinu, jehož se prý dopustil tím, že se ve svém vyjádření k výboru advokátní komory vyjadřoval nepřipustným způsobem o své bývalé klientce, podavši na něho stížnost, a o kolegovi advokátovi.

V důvodech uvedla: »Obviněný použil závadných výroků ve vyjádření na výbor advokátní komory, a to ku své obhajobě vůči obviněním vzneseným naň Marií P-ovou, která jsou ve zřejmém rozporu se skutečným stavem věci. Kárná rada jest toho názoru, že obviněný sice použil příliš ostrých výroků, avšak že mu tuto okolnost nelze klásti za vinu s hlediska kárného, poněvadž má býti obviněnému zachována volnost obhajoby zejména před stavovskými orgány.«

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl odvolání zástupce komory z tohoto nálezu kárné rady advokátní komory a změnil napadený kárný nález v ten smysl, že obviněného advokáta uznal vinným kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že se ve svém vyjádření vůči výboru advokátní komory vyjadřoval nepřipustným způsobem o bývalé klientce, podavši proti němu stížnost, a o kolegovi advokátovi.

Důvody:

Skutková zjištění kárného nálezu nejsou dotčena odvoláním. Třeba tedy pouze rozhodnout otázku, zda se obviněný, použiv, jak praví kárný nález, příliš ostrých výroků ve svém vyjádření na výbor advokátní komory, prohřešil proti ustanovení § 10, odst. 2 advokátního řádu, porušiv čest a vážnost svého stavu.

Kárný nález má za to, že sice obviněný použil příliš ostrých výroků, že mu však tuto okolnost nelze klásti za vinu s hlediska kárného, poněvadž má být obviněnému zachována volnost obhajoby, zejména před stavovskými orgány, čili že obviněný, použiv práva obhajoby, nepřekročil její meze.

Naproti tomu namítá odvolání zástupce komory v podstatě, že obviněný překročil použitými výrazy meze kritiky a že použitými výrazy zadal své cti, tedy že poškodil čest a vážnost advokátského stavu.

Odvolání zástupce komory je nutno přisvědčiti.

Bylo povinností obviněného jako advokáta, i když se sám obhajoval proti obvinění podle jeho mínění nepravdivému, aby svou obhajobu zřídil tak, aby nevybočovala z mezí slušnosti. Výrazy, jichž použil, jdou dále, než aby mohly být označeny za pouhou ostrou kritiku. Od obviněného jako příslušníka advokátského stavu je nejen možno, nýbrž i nutno žádat při nejmenším takový způsob společenského taktu a ovlá-

dání se, jaký je možno žádat od každého jiného příslušníka té které společenské vrstvy. Nejednal-li tak, pak se pohřešil proti povinnosti uložené mu v § 10, odst. 2 adv. ř., neboť kritika, již obviněný podle zjištěného obsahu podání použil, poškozuje čest a vážnost stavu. Poněvadž tak obviněný jednal ve vlastní věci, nejde o porušení povinností povolání.

Splněna je i další podmínka tohoto kárného přečinu, totiž že se dostalo závadné jednání k vědomosti osobám, které nejsou příslušníky advokátského stavu, neboť se věc, jsouc obsažena v prostém podání na výbor advokátní komory, dostala k vědomosti zaměstnanců advokátní komory a nezůstalo tedy jednání skryto uvnitř okruhu příslušníků komory.

Čís. 452 dis.

Příkaz strany nemůže nikdy advokátu uložit, aby jednal proti zákonu nebo proti svému svědomí.

Advokát nesmí takovému příkazu vyhověti, i kdyby mu snad strana proto činila potíže.

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1943, Ds I 27/42.)

Dr P. žaloval Marii R. o zaplacení palmární pohledávky 6.077 K 80 h. Žalobě bylo vyhověno co do částky 4.447 K 55 h, kdežto co do zbytku byla zamítnuta. Obviněný advokát podal do tohoto rozsudku v zastoupení žalované Marie R. odvolání, kterému vrchní soud nevyhověl. Proti rozsudku vrchního soudu vznesl obviněný, odvolávaje se na výslovný příkaz strany, dovolání, které nejvyšší soud odmítl jako nepřipustné (§ 502, odst. 3 c. ř. s.).

Kárná rada advokátní komory uznala obviněného advokáta vinným kárným přečinem porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že podal jménem své mandantky dovolání, ač musil vědět, že je podle zákona nepřipustné.

V důvodech uvedla: »Obviněný se hájil tím, že dovolání podal z výslovného příkazu své mandantky, která chtěla podáním dovolání získat čas, aby mohla provést transakce ve prospěch své sestry, jež jí půjčila peněžité částky, a že mandantka na svém příkazu trvala i přes to, že jí obviněný vysvětlil, že je dovolání nepřipustné. Hájil se dále tím, že nejednal nijak z pohnutek zjištěných. Kárná rada zjistila výsledkem Marie R-ové, že je obhajoba obviněného správná, že totiž jeho klientka, chtějíc získat čas k peněžitým transakcím a oddálit event. exekuční zákroky, trvala na podání dovolání přes upozornění obviněného, že je dovolání nepřipustné. Kárná rada uvěřila také obviněnému se zřetelem k předložené a přečtené korespondenci, že podává dovolání nejednal z důvodů zjištěných.

Nutno tudíž zkoumat, zda snad je obviněný v tomto případě ospravedlněn okolnostmi, které uvádí ke své obhajobě a které také kárná rada vzala za prokázány. Pokud jde o jeho obhajobu, že dovolání nepodal

z důvodů zjištěných, nemůže ho tato okolnost zbavit viny, neboť pohnutka jeho postupu může být vzata v počet pouze jako přitěžující, pokud se týče polehčující okolnost. Co se týče druhé námítky obviněného, sluší uvážit toto: Advokátní povolání má dvě stránky. Jednak je advokát jednatel zmocněný stranou, jehož povinností jest hájiti individuální zájmy jemu svěřené, jak vyplývá zejména z ustanovení § 9 adv. ř., pokud stanoví, že je advokát povinen hájit práva své strany proti každému horlivě, věrně a svědomitě, jednak je však zároveň i zastáncem právního řádu, jak plyne z téhož ustanovení § 9 adv. ř., které především ukládá advokátovi, aby převzatá zastoupení vedl podle zákona, a které sice dává advokátovi právo, aby použil útočných a obranných prostředků strany každým způsobem, avšak jen pokud to neodporuje jeho plné moci, jeho svědomí a zákonu. Tyto dvě stránky advokátního povolání se mohou střetnout a pak jest na advokátovi, aby v této kolisi volil správnou cestu; tu je nepochybné, že si advokát musí být vědom, že je v první řadě zastáncem práva a jeho služebníkem, v druhé řadě pak teprve služebníkem strany a že tedy tam, kde se právo střetne se zájmy strany, musí dát přednost právu před zájmy strany. Prvním vodítkem jeho jednání musí být zákon a svědomí a zájmy strany se musí zákonu a svědomí podříditi. Příkaz strany nemůže nikdy advokátovi uložit, aby jednal proti zákonu a svému svědomí.

V souzeném případě je zjevné, že obviněný viděl jen jednu stránku svého povolání, aniž by si byl druhé stránky vědom. Neuvědomil si proto, že ho příkaz strany nemůže zavázat k podání dovolání, které podle zákona bylo zjevně nepřipustné a které ještě, jak plyne z obhajoby obviněného, sledovalo dokonce účel oddálit exekuce proti klientce a umožnit jí transakce ve prospěch její příbuzné snad na úkor jiných věřitelů. Jednání obviněného zakládá proto jednak kárný přečin porušení povinností povolání se zřetelem k § 9 adv. ř., a zároveň i kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu se zřetelem k předpisu § 10, odst. 2 adv. ř.«

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl odvolání obviněného advokáta z tohoto nálezu kárné rady advokátní komory.

Důvody:

Odvolatel má za to, že nutno ustanovení § 9, odstavec první advokátního řádu vykládati v ten smysl, že advokát nemusí uposlechnouti příkazů strany, které jsou v rozporu s trestním zákonem, nikoliv s civilním řádem soudním. Pro tento odvolatelův názor není opory v zákoně, jenž ustanovuje zcela všeobecně, že má advokát právo použiti každým způsobem útočných a obranných prostředků strany, které neodporují jeho plné moci, jeho svědomí a zákonům.

Rozhodnutí uvedená v odvolání (čís. 5250 Sb. n. s. a čís. 321 Sb. n. s. dis.) se ovšem týkají případů, kdy se advokát, vyhověv příkazům klienta, ocitl v konfliktu s trestním zákonem, a jest v nich proto řešena kárná

zodpovědnost advokáta s hlediska porušení trestních předpisů. Není však v nich vysloveno, že by advokát musel dbáti klientových příkazů, jež jsou v rozporu s předpisy civilního řádu soudního.

Napadený nález správně rozlišil obě stránky advokátova povolání a výstižně dolíčil, že příkaz strany nikdy nemůže advokátu uložit, aby jednal proti zákonu a svému svědomí. Toto stanovisko musí advokát zachovávat bez ohledu na potíže, jež mu snad bude klient pro to činit. S tohoto hlediska nezáleží ani na tom, že byl odvolatel přesvědčen, že musí v prvé řadě chrániti majetkový zájem mandantky a její nejbližší příbuzné.

Čís. 453 dis.

Pokud je kárně trestný advokát, který na základě informace učinil trestní oznámení, jehož údaje se v trestním řízení ukázaly nepravdivými, a který pak uznal neodůvodněnost vysloveného podezření.

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1943, Ds I 42/42.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl odvolání obviněného advokáta z nálezu kárné rady advokátní komory, pokud jím byl obviněný uznán vinným kárným přechinem zlehčení cti a vážnosti stavu, a změnil napadený nález v ten smysl, že obviněného zprostil obvinění z kárného přechinu, jehož se prý dopustil tím, že učinil trestní oznámení, nešetřiv při tom náležitě opatrnosti, čímž způsobil, že byl trestně stíhán, a vyslovil pak politování nad svým jednáním.

Důvody:

Je zjištěno, že obviněný dostal od Dr P. písemnou informaci, která byla doplněna ústním sdělením a o níž mu bylo řečeno, že pochází od věrohodných osob Ing. R. a Marie R-ové, a podle jejíhož obsahu se Václav V. vyjádřil, že s ředitelem firmy N. Ing. S. podpláceli úředníky při stavbě silnice u V. a že tím získali za tři roky na 2,000.000 K; na tomto podkladě učinil obviněný trestní oznámení u státního zastupitelství; zavedené trestní řízení bylo zastaveno; řízení o soukromé žalobě Václava V. pro ublížení na cti skončilo tím, že soukromý žalobce vzal žalobu zpět písemným podáním, v němž uvedl jako důvod, že se přesvědčil, že obviněný byl o věci informován od Dr P., Ing. R. a Marie R-ové, že však sám o soukromém žalobci nešířil nepravdivé skutečnosti; řízení o soukromé žalobě Ing. S. skončilo smírem, jímž obviněný prohlásil s politováním, že bez předcházejícího prověření uvedl v trestním oznámení jméno soukromého žalobce a že se přesvědčil o úplné bezpodstatnosti obvinění.

V tomto ději shledal kárný nález přechin nahoře uvedený a vyslovil názor, že bylo povinností obviněného, aby si věc blíže vyšetřil, ježto

Dr P. řekl obviněnému, že je nutno věc prověřit, ježto v informaci nebyly uvedeny bližší okolnosti o stavbě silnice, o níž šlo, a ježto i v informaci bylo uvedeno, že bude nutno ještě konat šetření; kárný nález dále uvádí, že bylo dále povinností obviněného, aby dokázal aspoň omluvitelnost svého jednání po subjektivní stránce, a nikoliv, aby vydal prohlášení, které bylo pro něho ponižující.

Odvolání obviněného namítá, že je názor vyslovený kárným nálezem pochybený, a domnívá se, že obviněný byl již na uvedeném podkladě oprávněn učinit trestní oznámení, a že nelze pokládati za snižující prohlášení, které učinil při smíru.

Odvolání nutno přisvědčit.

Pokud jde o výrok, že Dr P. prohlásil, že nutno věc prověřit, prohlásil tento ve svém podání, že dal obviněnému uvedenou informaci, aby podle své vůle pátral po věci, považuje-li to za záhodno, a uvedl pak jako obviněný v trestní věci, že to, co slyšel od Ing. R., sdělil obviněnému s tím, aby to event. prověřil.

Pokud jde o výrok, že bylo i podle informace nutno konat ještě šetření, plyne z písemné informace, že »se vše musí dít v tajnosti, neboť oni se nyní obávají, že bude tato silniční korupce prozrazena«, a dále, že »k tomuto vyšetřování musí býti vždy spolehliví lidé, aby se dříve nic nevědělo, až bude usvědčující materiál v rukou«.

Nelze proto souhlasiti s názorem kárného nálezu, že byl obviněný již podle sdělení Dr P. a obsahu informace upozorněn na nutnost šetření v tom smyslu, že by obsah informace, pokud jsou v ní obsaženy skutečnosti, odůvodňující podezření, musil býti napřed ověřen, nýbrž z uvedeného plyne, že tu bylo myšleno na další šetření již v tom smyslu, že by vyslovené podezření bylo proměněno v usvědčující důkazy.

Vychází-li se z takto doplněného podkladu, nelze souhlasiti s názorem, že se obviněný dopustil kárného přechinu tím, že učinil trestní oznámení na podkladě, jaký měl po ruce.

Jde o trestní oznámení, tedy o výkon práva podle § 86 tr. ř.; ve smyslu § 6, odst. 1 zákona o ochr. cti nutno posouditi, zda obviněný jednal v mezích tohoto práva.

Pokud jde o formu, jakou obviněný zakročil a jak sepsal trestní oznámení, nelze obviněnému nic vytýkati, neboť se v trestním oznámení omezil na jeho nutné odůvodnění v těch mezích, v nichž mu byla udělena písemná a ústní informace.

Ani pokud jde o podklad trestního oznámení, nelze přisvědčit kárnému nálezu, že tento podklad byl nedostatečný. V informaci byly uvedeny majetkové poměry podezřelého, bylo v ní uvedeno, jak se podezřelý vyslovil o způsobu, jak nabyl svého majetku, a v čí společnosti se to stalo. Informace byla dána osobami, o jejichž hodnověrnosti a spolehlivosti obviněný neměl důvodu k pochybnostem.

Postupoval proto obviněný v mezích svého práva, učinil-li trestní oznámení, aniž o tom prováděl další soukromé šetření, vedoucí k usvědčení podezřelých. Ze byl obviněný přesvědčen o pravdivosti tvrzení informace a tudíž o správnosti svého postupu, zjistil kárný nález.

Ježto tu obviněný jednal v mezích svého práva, nelze v jeho jednání spatřovati nic závadného ani s hlediska stavovského. Důsledkem toho však nelze spatřovati nic zlehčujícího ani v tom, že obviněný uznal neodůvodněnost vysloveného podezření, když se o tom přesvědčil po provedeném řízení.

Čís. 454 dis.

Advokát, který po zaplacení kapitálu a přisouzených útrat navrhuje, aby mu byly dodatečně přisouzeny další (nepatrné) náklady, vzniklé s vybráním nepatrné pohledávky, zlehčuje čest a vážnost stavu.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1943, Ds II 5/43.)

Kárná rada advokátní komory uznala obviněného advokáta vinným kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že v exekuční věci Emanuela P. proti Janu A. a Stanislavu B. pro 273 K navrhl po zaplacení kapitálu a přisouzených útrat, aby mu byly přiznány další exekuční útraty v částce 8.60 K.

V důvodech uvedla zejména: »Obviněný vedl v zastoupení Emanuela P. mobilární exekuci proti Janu A. a Stanislavu B. k vydobytí částky 273 K s přísl. Soud povolil exekuci usnesením ze dne 11. ledna 1941 a ustanovil útraty částkou 57.95 K. Při výkonu exekuce dne 30. ledna 1941 zaplatil Stanislav B. výkonnému orgánu 174.50 K a ten vyplatil obviněnému 165.50 K; ponechav si částku 9 K jako výkonné. Tím byla vyrovnána polovice vymáhaných peněz. Dne 3. února 1941 zaplatil Jan A. v kanceláři obviněného rovněž 165.50 K, takže byla zaplacená vymáhaná pohledávka i s přisouzenými útratami. Dlužníci proto navrhli zrušení exekuce. Dne 19. února 1941 podal však obviněný v zastoupení Emanuela P. podle § 74 ex. ř. návrh na přisouzení dalších útrat a soud mu usnesením ze dne 24. února 1941 přisoudil částku 27.20 K. Dlužníci tyto útraty nezaplatili a obviněný proto navrhl povolení mobilární exekuce k vydobytí částky 27.20 K. Ta byla povolena usnesením ze dne 19. dubna 1941 a byly přiznány další útraty 30.20 K. Po výkonu exekuce, která byla bezvýsledná, přišel Jan A. dne 2. května 1941 do kanceláře obviněného a zaplatil vymáhaný peněz v celkové částce 57.40 K. Obviněný učinil opět návrh na přisouzení dalších útrat podle § 74 ex. ř., které mu soud přiznal částkou 55.10 K. Dlužníci je zaplatili složenkou a exekuce byla konečně zrušena. Soud pak postoupil exekuční spisy advokátní komoře k nahlédnutí, aby přezkoumala, zda je postup obviněného správný, neboť by podle názoru soudu nebylo možno ukončit žádnou exekuci, kdyby tak postupoval každý advokát. Tento skutkový děj byl zjištěn z exekučních spisů.

Na základě výpovědi Jana A. a úřednice obviněného Marie R. bylo zjištěno v souhlase se stvrzenkami kanceláře obviněného, že Jan A. přišel dne 3. února 1941 do kanceláře obviněného, aby doplatil celý zbytek pohledávky dosud neuhrazený. Kárná rada mu uvěřila, že mu tento zbytek v částce 165.50 K vypočítala a oznámila úřednice Marie R. Při jeho výslechu se mohla kárná rada přesvědčiti, že Jan A. nebyl s to si tento zbytek sám vypočítati, neboť na vyzvání, aby tak učinil podle exekučního povolení, které s sebou k výslechu přinesl, vypočítával útraty podle likvidace na druhé straně návrhu a nevěděl, že jsou útraty určeny soudně a jsou vepsány v červeném razítku na prvé straně. Kárná rada mu proto uvěřila, že zaplatil částku, kterou mu sdělila Marie R., a ta že mu nesdělila, že by měl platiti ještě nějaké další útraty, takže odcházel v přesvědčení, že svůj dluh úplně vyrovnal.

Kárná rada neuvěřila Marii R., pokud tvrdí, že dne 3. února 1941 vypočítala Janu A. částku 165.50 K a že jej poučila, že má tuto částku doplatiti podle ustanovení soudu, že však má platiti ještě nějaké další částky, které začala počítati, neskončila však tento výpočet, poněvadž prý Jan A. prohlásil, že to platit nebude. Uváží-li se totiž jaké položky by v tomto případě mohla počítati, je z likvidace obviněného v exekučním spise zřejmo, že mohlo jíti nejvýše o tyto položky: dvakrát příjem peněz 1 K, zpráva straně o zaplacení s podáním a portem 3.80 K, pročeň usnesení o zrušení exekuce 1 K, vyplnění zpátečního lístku a porto 1.80 K, záznam lhůty a záznam konečného vyřízení 1 K. Celkem by to činilo pouze 8.60 K. Zaplatil-li Stanislav B. k rukám exekutora 174.50 K, byl by Jan A. jistě bez odporu zaplatil 174.10 K, což by byl vymáhaný peněz i s těmito dodatečnými útratami, kdyby mu je byla Marie R. sdělila.

Čest a vážnost advokátského stavu vyžaduje, aby dlužník platící v advokátní kanceláři celou vymáhanou pohledávku a odcházející z této kanceláře v přesvědčení, že všechno vyrovnal, nebyl pak překvapován dodatečnými likvidacemi útrat. Tuto tendenci sleduje také ustanovení § 76 ex. ř. Opačný postup obviněného, který se ani nepokusil přimčeti dlužníka, aby tak nepatrný peněz zaplatil dobrovolně, způsobil ve veřejnosti nepřiznivý dojem. Když pak došlo k pokračování v exekuci a opět k dalšímu návrhu na přisouzení útrat podle § 74 ex. ř., postoupil dokonce soud spisy komornímu výboru k nahlédnutí. Advokát nesmí své povolání vykonávati způsobem malicherným. Jedná-li se o tak nepatrné útratové částky, z nichž mimo to ještě jen nepatrný zlomek představuje hotové výlohy, pak jest lépe, když tuto malou částku tratí a zaplatí ze svého, než aby vyvolal odsuzující kritiku, postihující pak celý advokátní stav. Kárná rada musela proto uznati na vinu ve smyslu odkazovacího nálezu.

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl odvolání obviněného advokáta z tohoto nálezu kárné rady advokátní komory.

Z d ů v o d ů:

Odvolání obviněného z výroku o vině není odůvodněno, i kdyby nebyl správný napadený předpoklad nálezu, že zaslouží víry výpověď povin-

ného Jana A., podle které zaplatil A. po povolení exekuce na vymáhanou pohledávku tolik, kolik mu jako jeho dluh sdělila úřednice obviněného Marie R., která ho prý neupozornila, že mimo to, co zaplatil, má zaplatiti ještě nějaké později vzniklé útraty. To proto, že měl obviněný důvodně vycházeti z toho, že mu dosud neúčtované a tudíž také nepřisouzené náklady, vzniklé vybráním vymáhané pohledávky, nebudou podle § 76 ex. ř. dodatečně stanoveny, a že měl od návrhu na jejich prisouzení upustiti již proto, že sama vymáhaná pohledávka byla nepatrná a náklady, jichž dodatečného prisouzení se domáhal, činily několik korun. Z toho mohl obviněný usuzovat, že bude jeho dodatečným návrhem vzbuzen důvodně dojem, že mu nejde o hájení zájmů jeho strany, nýbrž spíše o malicherné osobní zájmy anebo o nemístnou ziskuchtivost. To tím spíše, že byl již jedenkrát potrestán pro brojení proti prisouzení celkem malicherných položek. Bylo tudíž na něm, neměl-li porušiti svou stavovskou povinnost, aby upustil od vymáhání nepatrných útrat, o které jde.

Seznamy vypracoval

Dr. LUMÍR LELEK,

soudní rada

přidělený sekretariátu nejvyššího soudu.

Věcný seznam abecední.

- Advokát (kárná rozhodnutí):** k pojmu přiměřené (s hlediska kárného nezávadné) odměny, již si advokát zřízený chudě straně ponechal za vynaložený čas a práci (§ 70 c. ř. s., § 16, odst. 4 adv. ř.) z peněz, které straně vydobyl čís. 435 dis.
- — čest a vážnost stavu poškozují advokát, který úmyslně protahuje spor, vedený jeho klientem zřejmě jen k maření exekučních zákroků, tím, že se dá navrhnouti za svědka o zřejmě nepravdivé okolnosti, pak opětovně nevyhoví soudnímu obeslání a tím zavíná, že musí být k soudu předveden čís. 436 dis.
  - — advokát musí při výkonu svého povolání vystupovati pod tím jménem, pod nímž je zapsán do listiny advokátů; je povinen uposlechnouti příkazu výboru advokátní komory, aby křestním listem prokázal, že je oprávněn užívatí jiného (křestního) jména, a aby, než to prokáže a než bude na jeho žádost provedena změna zápisu, užíval jména, pod nímž je zapsán čís. 437 dis.
  - — advokát, který druhé straně, zastoupené advokátem, sdělí nepřiznivě jí soudní rozhodnutí dříve, než bylo soudem vypraveno a než jí o něm mohl informovat její advokát sám, a který to učiní způsobem vzbuzujícím u druhé strany přesvědčení, že se její advokát o věc řádně nestaral, zlehčuje čest a vážnost stavu čís. 438 dis.
  - — je zásadně nepřipustné, aby advokát jednal přímo s odpůrcem, nedbaje jeho právního zástupce, o němž ví; nesejde na tom, zda při tom vystupuje jako právní zástupce či jako přítel strany, z jaké pohnutky jedná a mají-li nebo mohou-li tím být poškozeni zájmy některé ze stran čís. 439 dis.
  - — advokátovo právo hájiti svou čest není omezeno stavovským předpisem čís. 441 dis.
  - — nelze spatřovat kárný přečin v tom, že advokát vykonává toto právo podal soukromou žalobu pro obsah oznámení, učiněného na něho u kárné rady, i když v řízení o ní přišel na přetřes i předmět kárného řízení čís. 441 dis.
  - — pokud není porušením povinnosti mlčenlivosti, použije-li advokát k některým úkonům (intervencím) pro stranu služeb svého otce, který k němu není ve služebním poměru čís. 442 dis.
  - — k pojmu výkonu advokacie ve smyslu § 13, písm. b) kár. stat.; nezáleží na rozsahu, v jakém advokát v době suspense vykonával své povolání; po subjektivní stránce stačí ke kárnému přečinu podle § 13, písm. b) kár. stat. i nedbalost nevědomá; trest škrtnutí z listiny advokátů je jediným trestem na uvedený kárný přečin čís. 443 dis.
  - — advokát je oprávněn uvést k odůvodnění své žádosti o zproštění zastupování chudě strany (čl. XXXIII uvoz. zák. k c. ř. s.) skutečnosti, na které může podle stavu spisů a informace strany rozumně usuzovati; nelze spatřovati kárné provinění v tom, že takto v žádosti uvedl, že se chudá strana jeví duševně nemocnou čís. 446 dis.
  - — čest a vážnost stavu je zlehčena již tím, že závadný obsah dopisu, který obviněný advokát zaslal výboru advokátní komory, vešel ve známost úředníků advokátní komory čís. 447 dis.

- právo na kritiku advokátní komory jako nadřízené stavovské organizace je omezeno — podobně jako právo na kritiku podle § 6, odst. 1 zák. Sb. č. 108/1933 — příkazem, že nesmějí být překročeny meze věcného posuzování čís. 448 dis.
- projev zlehčující advokátní komoru a vyjadřující nevážnost k ní může naplňovat skutkovou podstatu přečinu porušení povinnosti povolání, třeba jej obviněný učinil jen vůči jedinému příslušníku advokátního stavu čís. 448 dis.
- kandidát advokacie, který dopustí, aby byl zapsán v listině kandidátů advokacie, ač praxi nevykonává, a který tvrdí v soudním řízení proti pravdě, že praxi vykonává, porušuje povinnosti povolání čís. 449 dis.
- advokátova obhajoba před stavovskými orgány nesmí vybočovat z mezi slušností čís. 451 dis.
- je kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, užije-li advokát ve vyjádření k výboru komory o straně, která si naň stěžovala, a o kolegovi advokátovi výroku odporujících této zásadě čís. 451 dis.
- příkaz strany nemůže nikdy advokátu uložit, aby jednal proti zákonu nebo proti svému svědomí; advokát nesmí takovému příkazu vyhověti, i kdyby mu snad strana proto činila potíže čís. 452 dis.
- pokud je kárně trestný advokát, který na základě informace učinil trestní oznámení, jehož údaje se v trestním řízení ukázaly nepravdivými, a který pak uznal neodůvodněnost vysloveného podezření čís. 453 dis.
- advokát, který po zaplacení kapitálu a přisouzených útrat navrhne, aby mu byly dodatečně přisouzeny další (nepatrné) náklady, vzniklé s vybráním nepatrné pohledávky, zlehčuje čest a vážnost stavu čís. 454 dis.

Automobil: hodlá-li řidič automobilu zastavit svůj vůz a couvat s ním, musí na to výstražným znamením upozornit ostatní účastníky dopravy, zejména i chodce na banketu silnice; nemůže-li při tom pro šíři vozu přehlédnouti jízdní dráhu za vozem, musí za vůz vyslat závozníka, aby spolupůsobil při couvání čís. 7023.

— právo přednosti nezbavuje účastníka dopravy povinnosti zaříditi svoji jízdu tak, aby doprava nebyla ohrožována; musí zejména na ne zcela přehledně křižovatce počítati s tím, že se mu v jízdní dráze může objeviti překážka čís. 7038.

— rychlost, dovolenou jinak zákonem, lze jen tehdy pokládat za přiměřenou, nevznikly-li za jízdy okolnosti, nutící řidiče voliti rychlost, při níž by mohl, kdyby bylo třeba, včas zastavit (ještě před vyskytnutím se překážkou) čís. 7039.

— zavínění podle § 335 tr. z. nevyžaduje, aby pachatel mohl předvídat určité nebezpečí, stačí, že mohl předvídat všeobecně nebezpečnou povahu svého jednání čís. 7039.

— řidič automobilu má ve městě za tmy počítat s tím, že se v jeho jízdní dráze může vyskytnouti překážka, zejména i chodec jdoucí u okraje vozovky, a to i když je vedle vozovky za příkopem chodník čís. 7039.

— řidič automobilu nesmí předjížděti, nemá-li jízdní dráhu volnou nebo nemá-li jistotu, že předjížděním neohrozí jiné účastníky dopravy čís. 7047.

— zavínění řidiče automobilu (§ 335 tr. z.), který dovořil řídit své auto osobě, nemající řidičské povolení, aniž si dříve zjednal jistotu o tom, že má řidičské povolení nebo že jsou u ní splněny všechny jeho předpoklady, a který této osobě trpěl nepřiměřeně rychlou jízdu po kluzké silnici čís. 7053.

— řidiče automobilu, který jel nezmírněnou rychlostí osadou, ač po levé straně silnice stálo nákladní auto, bránící mu v rozhledu, neomlouvá, že mu osoba neoprávněná k řízení dopravy a jemu neznámá dávala znamení k projetí; měl počítati s tím, že mu, jak tomu učí denní zkušenost, může vystoupiti do cesty osoba, již pro nákladní auto neviděl čís. 7054.

— uživatel vedlejší silnice musí dáti podle § 13 d. ř. s. přednost těm vozidlům jedoucím po hlavní silnici, která podle poměru své rychlosti k rychlosti jeho vozidla projedou křižovatkou nebo ústím silnice dříve, než by jimi projelo jeho vozidlo a uvolnilo jízdní dráhu v hlavním směru; posouditi tuto okolnost s pečlivostí předepsanou v § 335 tr. z. náleží oběma v úvahu přicházejícím uživatelům silnic čís. 7164.

- řidič automobilu, který podle § 10, odst. 4 d. ř. s. předjíždí po levé straně vlak pouliční dráhy, stojící ve stanici, musí počítati s možností, že některý cestující bude přecházet jízdní dráhu před stojícím vlakem; musí proto podle toho upravit svou jízdu čís. 7167.
  - účastník dopravy, který mění směr své jízdy, není zbaven odpovědnosti tím, že se zachoval podle ustanovení § 11 d. ř. s.; je povinen zachovat mimo to i jinak přikázanou opatrnost (§ 1 d. ř. s.); zajíždí-li k druhému okraji jízdní dráhy a tak jí kříží, má se bezprostředně před odbočením přesvědčit o situaci za sebou, aby neohrozil jiného účastníka dopravy čís. 7171.
- Autorské právo viz právo původské.**

- Beztrestnost (§ 2, písm. c) tr. z.):** úplné opilství ve smyslu § 2, písm. c) tr. z. (§ 523 tr. z.) vylučuje úsudkovou činnost, a tedy i možnost omylu čís. 7185.
- pachatelův omyl o tom, že kolo, které v opilosti odcizil, je jeho kolo, nevyklučuje jeho potrestání pro přestupek opilství podle § 523 tr. z. čís. 7185.
  - (§ 2, písm. e) tr. zák.): předpokládá-li pachatel pytláctví podle § 63 vl. nař. Sb. č. 127/1941 svolení oprávněného k výkonu práva myslivosti, jde o omyl, který vylučuje vinu (§ 2, písm. e) tr. zák.) čís. 7026.
  - pachatele krádeže neomlouvá mylné přesvědčení, že věc, kterou odcizuje, je bezcenná, poněvadž ji vlastník určil ke zničení; omlouval by ho však na tom založený mylný předpoklad, že vlastník souhlasí s odnětím věci čís. 7058.
  - krádež piva, které závozník pivovaru přidal kočimu při rozvázání na vůz ve zlodějském úmyslu, je dokonána teprve tím, že bylo složeno s vozu u toho, komu je závozník prodal; kočí je spoluzlodějem, i když se o věci dověděl teprve za jízdy a i když nevěděl, že se svým spolupůsobením stává spolupachatelem čís. 7087.
  - pro trestnost pokusu (§ 8 tr. z.) stačí, že pachatel pojal do svého úmyslu všechny znaky zamýšleného trestného činu a že, uváděje tento úmysl ve skutek, projevil dostatečně jeho rozhodnost a opravdovost, nepochybuje o způsobilosti použitého prostředku přivoditi zamýšlený výsledek; pachatelé tu neprospívá, že se mýlil o způsobilosti prostředku čís. 7088.
  - skutkový omyl nezbavuje obžalovaného odpovědnosti podle § 335 tr. z., zavíněl-li si jej svou neopatrností čís. 7092.
  - úplné opilství ve smyslu § 2, písm. c) tr. z. (§ 523 tr. z.) vylučuje úsudkovou činnost, a tedy i možnost omylu čís. 7185.
  - pachatelův omyl o tom, že kolo, které v opilosti odcizil, je jeho kolo, nevyklučuje jeho potrestání pro přestupek opilství podle § 523 tr. z. čís. 7185.
  - pachatelův omyl o tom, že je oprávněn svémocně odstranit mezníky (§ 199, písm. e) tr. zák.), je omylem trestněprávním, který neomlouvá čís. 7197.
  - k otázkě trestnosti pokusu na předmětu absolutně nezpůsobilém čís. 7206.
  - jako pachatel prospívá negativní omyl o skutečnostech (§ 2, písm. e) tr. zák.), tak ho zatěžuje pozitivní omyl o nich čís. 7206.
  - pachatel, který (omylem) předpokládá, že je tu živý lidský plod, a podnikne jednání vedoucí k jeho odstranění (§ 144 tr. zák.), je trestný, i když plod ve skutečnosti odumřel z jiné příčiny již před započatím jeho činnosti čís. 7206.
  - toto dřívější odumření plodu je jen překážkou dokonání pachatelova činu ve smyslu § 8 tr. zák. čís. 7206.
  - (§ 2, písm. g) tr. zák.): nejde o dovolenou svépomoc (§ 344 ob. obč. zák.), chrání-li vlastník pozemku svoji držbu prostředky, přesahujícími co do vhodnosti a účelnosti nutnou potřebu čís. 7112.
  - pachatel přečinu podle § 486, č. 2 tr. z. se nemůže omlouvat stavem nouze ve smyslu § 2, písm. g) tr. z., že mu nezbylo než postoupiti věřiteli svou pohledávku, protože by byl tento věřitel jinak na ni vedl exekuci a způsobil mu tím další útraty čís. 7127.

- pachatelův omyl o tom, že je oprávněn svémocně odstranit mezníky (§ 199, písm. e) tr. z.), je omylem trestněprávním, který neomlouvá; pachatelova svémoc tu není beztrestná ani s hlediska § 2, písm. g) tr. zák. čís. 7197.
- ustanovení § 47, odst. 2 vl. nař. Sb. č. 127/1941 má na mysli obvyklá — v § 47 vl. nař. Sb. č. 128/1941 příkladmo uvedená — ochranná opatření, která za obvyčejných okolností vystačí k odvrácení škody; za takové opatření nelze považovati nalíčení ok čís. 7028.
- (§ 187 tr. zák.): obecní starosta je jako orgán veřejné správy vrchností ve smyslu § 187 tr. z., a to i tehdy, byl-li sám poškozen trestným činem a vystupoval-li, když se o činu dozvěděl, zároveň na obranu svého vlastního majetku čís. 7065.
- pro otázku účinné lítosti je bez významu, že pachatel nemohl nahraditi škodu proto, že ho v tom předešel jiný čís. 7065.
- zlodějův dodatečný souhlas s tím, že si poškozený vzal zpět odcizené věci, které u něho našel v jeho nepřítomnosti, nečiní krádež beztrestnou podle § 187 tr. zák. čís. 7076.
- předpis § 187 tr. zák. vyžaduje, aby byla včas nahrazena celá škoda čís. 7076.
- ustanovení § 187 tr. zák. o beztrestnosti pro účinnou lítost nelze rozšiřovat na pytláctví podle § 63 vl. nař. Sb. čís. 127/1941; pro ně bude potrestán i pachatel, jehož čin (vykazující všechny pojmové znaky pytláctví) nelze pro účinnou lítost stíhati jako zločin krádeže čís. 7147.
- (§ 6, odst. 1 zák. o ochraně cti): právo novinářské reportáže není chráněno ustanovením § 6, odst. 1 zák. Sb. čís. 108/1933 čís. 7110.
- (§ 6, odst. 2, písm. a) zák. o ochraně cti): při obvinění z vlastnosti na cti důtklivé stačí k důkazu pravdy dokázati takové skutky napadeného, které ospravedlňují obvinění; při obvinění z činu na cti důtklivého musí však být dokázáno, že se napadený dopustil uvedeného činu čís. 7064.
- (§ 2 vl. nař. Sb. č. 62/1941): s hlediska ustanovení § 2 vl. nař. Sb. čís. 62/1941 Sb. (účinná lítost) je nerozhodné, proč se pachatel nepodařilo uhasit včas oheň čís. 7044.
- těžké poškození na těle; které utrpěla třetí osoba při hašení ohně, je v příčinné souvislosti s nedbalostí pachatele přečinu podle § 1 uvedeného nařízení a vylučuje jeho beztrestnost pro účinnou lítost podle § 2 téhož nařízení; nezáleží na tom, že si zraněná osoba počínala při hašení ohně neopatrně čís. 7055.
- k pojmu účinné lítosti ve smyslu § 2 vl. nař. Sb. čís. 62/1941; nemožnost uhasiti oheň, způsobená náhodou nebo cizím zaviněním, jde na pachatelův vrub čís. 7103.

Cena věci viz krádež (§ 173 tr. z.).

Církev, její urážka, viz urážka církve.

Cizina: trestný čin spáchaný v roce 1937 nynějším příslušníkem Protektorátu na Slovensku, není činem tuzemce v cizině; bylo-li o něm tehdy slovenskými soudy pravoplatně rozhodnuto, vylučuje zásada ne bis in idem opětovné stíhání pachatele protektorátními soudy čís. 7060.

Cyklista, jeho zavinění při jízdě na kole, viz uškození na těle z nedbalosti.

Čas, jeho počítání při ukládání trestu podle vl. nař. Sb. č. 143/1941, viz trest podle vl. nař. Sb. č. 143/1941.

Čest, její ochrana, viz ochrana cti.

Disciplinární řízení viz řízení kárné.

- viz i advokát (kárná rozhodnutí).
- viz i soudce (kárná rozhodnutí).

Dohled policejní: za účinnosti vlád. nař. Sb. čís. 89/1942 (ode dne 1. ledna 1942) nepřísluší soudům vysloviti v rozsudku přípustnost policejního dohledu; od tohoto dne jsou povolány nazývati taková preventivní opatření jen správní úřady čís. 7131.

- o tom, zda má být někdo podroben plánovitému policejnímu dohledu nebo vzat do policejní preventivní vazby podle vlád. nař. Sb. čís. 89/1942, rozhodují úřady správní zcela samostatně; soudy spoluúčinkují jen potud, že oznámí správnímu úřadu případy přicházející v úvahu; nepřísluší jim vyslovovati přípustnost některého z uvedených opatření čís. 7135.

- **povinný**, jeho zanedbání, viz zanedbání povinného dohledu (§ 376 tr. zák.).

Donucení neodolatelné viz beztrestnost podle § 2, písm. g) tr. zák.
Drívější trest, přihlédnutí k němu, viz trest podle § 265 tr. ř.

Důkaz pravdy viz ochrana cti (§ 6).

- **znalecký**: soud se podle zásady volného uvažování důkazů může odchýliti od závěru znaleckého posudku; pak je však povinen podrobiti celý znalecký posudek pečlivému rozboru a, nesouhlasí-li s ním, uvést důvody pro svůj odlišný názor čís. 7098.

Exekuce, její maření, viz maření exekuce.

Falešná opověď viz opověď falešná.

Falešné hlášení viz opověď falešná.

Falešné označení potravin viz obchod s potravinami.

Falšování potravin viz obchod s potravinami.

Falšování veřejné listiny viz padělání veřejné listiny.

Hajný lesní viz násilí veřejné (§ 81 tr. zák.).

Hlášení falešné viz opověď falešná.

Hlavní přeličení viz řízení před krajským soudem.

Chodník neposypaný viz uškození na těle z nedbalosti.

Jednání přípravné, beztrestné, viz pokus.

Kárné přečiny viz advokát (kárná rozhodnutí), viz i soudce (kárná rozhodnutí).

Kárné řízení viz řízení kárné.

Kontumační rozsudek viz řízení před krajským soudem.

Koupě podezřelých věcí (§ 477 tr. zák.): ke skutkové podstatě přestupku podle § 477 tr. zák.; pokud není kupec povinen ověřovati si dále pravdivost tvrzení prodávajícího, že nabízené věci jsou jeho výhradním vlastnictvím čís. 7080.

Krádež: dal-li se sváděný po několika bezvýsledných pokusech přece nakonec svěsti ke spolupachatelství krádeže, kterou pak se svědcem spáchal, nelze svědce vedle spolupachatelství uznati vinným i nedokonaným sváděním podle § 9 tr. zák. čís. 7024.

- pachatele krádeže neomlouvá mylné přesvědčení, že věc, kterou odcizuje, je bezcenná, poněvadž ji vlastník určil ke zničení; omlouval by ho však na tom založený mylný předpoklad, že vlastník souhlasí s odnětím věci čís. 7058.

- krádež piva, které závozník pivovaru přidal kočmu při rozvázení na vůz ve zlodějském úmyslu, je dokonána teprve tím, že bylo složeno s vozem u toho, komu je závozník prodal čís. 7087.

- nejde o krádež podle § 174 II, písm. c) tr. z., vnikl-li pachatel do uzamčené místnosti původně za jiným účelem a teprve potom pojal zlodějský úmysl čís. 7134.

- nejde o krádež, může však jít o zlomyslné poškození cizího majetku neb o podvod, pořezal-li pachatel v lese poškozeného kládu a nařezané dříví tam narovnal do hranice předstíraje, že to je ono dříví, které před tím z téhož lesa odcizil a které tam měl na příkaz poškozeného opět vrátiti čís. 7137.
- ustanovení § 187 tr. z. o beztrestnosti pro účinnou lítost nelze rozšiřovat na pytláctví podle § 63 vl. nař. Sb. čís. 127/1941; pro ně bude potrestán i pachatel, jehož čin (vykazující všechny pojmové znaky pytláctví) nelze pro účinnou lítost stíhati jako zločin krádeže čís. 7147.
- zaměstnanci ČMD, kteří konají posunovací službu na vlečce cukrovaru, aniž mají přístup do jeho prostor, jsou vinní krádeží, nikoli zločinem podle § 101 tr. z., odcizil-li při tom cukr ze skladiště cukrovaru; jde o nedokonanou krádež, nepodařilo-li se jim vyvézt z cukrovaru odcizený cukr, ukrytý v brzdářské budce vagonu, protože byli přistíženi čís. 7182.
- sbíhá-li se odcizení neskližené úrody (vlád. nař. Sb. čís. 404/1940) s obecnou krádeží, je nutno je považovati za krádež a sčítati škodu jim vzniklou se škodou z krádeže čís. 7204.
- (§ 173 tr. zák.): pro ocenění odcizených ryb je rozhodný pouze jejich stav (hodnota) v době krádeže; nelze při tom hleděti k přírůstku na váze, který získaly po krádeži před jejím odhalením čís. 7049.
- pro stanovení ceny odcizené věci podle § 173 tr. zák. je rozhodný její objektivní výpočet s hlediska poškozeného, nikoli však subjektivní ocenění poškozeného čís. 7058.
- s hlediska § 173 tr. z. je pro výpočet ceny jízdenek elektrické pouliční dráhy, které pachatel (průvodčí) odcizil průvodčímu, rozhodná hodnota jejich hmotného podkladu (pořizovací náklad), nikoli výše jízdného, na které zněly čís. 7154.
- sčítací zásady podle § 173 tr. z. nutno použít i tehdy, sbíhá-li se s obecnou krádeží pytláctví, vykazující zároveň i všechny pojmové znaky krádeže, a je-li tento čin, posuzován jako součást obecné krádeže, přísnější trestný než pytláctví o sobě čís. 7160.
- při sčítání ceny věci z jednotlivých krádeží pro zločinnou kvalifikaci podle § 173 tr. z. nutno přičísti i ceny, pocházející z krádeží, které jsou již samy o sobě kvalifikovány za zločin s jiného hlediska (§§ 174 II, 175 II, 176 II tr. zák.) čís. 7186.
- sbíhá-li se odcizení neskližené úrody (vlád. nař. Sb. č. 404/1940) s obecnou krádeží, je nutno je považovati za krádež a sčítati škodu jim vzniklou se škodou z krádeže čís. 7204.
- (§ 174 II tr. zák.): při sčítání ceny věci z jednotlivých krádeží pro zločinnou kvalifikaci podle § 173 tr. z. nutno přičísti i ceny, pocházející z krádeží, které jsou již samy o sobě kvalifikovány za zločin s jiného hlediska (§§ 174 II, 175 II, 176 II tr. zák.) čís. 7186.
- (§ 174 II, písm. a) tr. zák.): krádež piva, které závozník pivovaru přidal kočímu při rozvážení na vůz ve zlodějském úmyslu, je dokonána teprve tím, že bylo složeno s vozu u toho, komu je závozník prodal; kočí je spolu-zlodějem, i když se o věci dověděl teprve za jízdy a i když nevěděl, že se svým spolupůsobením stává spolupachatelem čís. 7087.
- ke skutkové podstatě zločinu krádeže podle § 174 II, písm. a) tr. zák., společný zlý úmysl není vyloučen tím, že každý spoluzloděj krade na vlastní vrub, nestaraje se o to, co odcizuje druhý; každý z nich odpovídá nejen za vlastní činnost, nýbrž za celý výsledek vědomého společného působení čís. 7101.
- ke spoluzlodějství podle § 174 II, písm. a) tr. z. je třeba, aby pachatelé vědomě (třeba i jen nahodile) spolupůsobili a aby byli současně přítomni na místě činu, třeba ne nepřetržitě od začátku do konce čís. 7105.
- (§ 174 II, písm. c) tr. zák.): nejde o krádež podle § 174 II, písm. c) tr. zák., vnikl-li pachatel do uzamčené místnosti původně za jiným účelem a teprve potom pojal zlodějský úmysl čís. 7134.

- (§ 175 I, písm. b) tr. zák.): ke skutkové podstatě zločinu podle § 175 I, písm. b) tr. z.; patří sem krádež (uříznutí) řemene s okna železničního vozu čís. 7194.
- § 175 II tr. zák.): při sčítání ceny věci z jednotlivých krádeží pro zločinnou kvalifikaci podle § 173 tr. zák. nutno přičísti i ceny, pocházející z krádeží, které jsou již samy o sobě kvalifikovány za zločin s jiného hlediska (§§ 174 II, 175 II a 176 II tr. zák.) čís. 7186.
- (§ 176 tr. zák.): je-li krádež kvalifikována za zločin jen pro zlodějovu osobní vlastnost (§ 176 tr. zák.), není podílnictví na ní zločinem čís. 7071.
- (§ 176 I tr. zák.): okolnost, že pachatel odcizil předměty malé hodnoty a sloužící přímo obživě, nevylučuje, aby byl jeho čin kvalifikován za krádež ze zvyku podle § 176 I tr. zák. čís. 7158.
- (§ 176 II tr. zák.): při sčítání ceny věci z jednotlivých krádeží pro zločinnou kvalifikaci podle § 173 tr. z. nutno přičísti i ceny, pocházející z krádeží, které jsou již samy o sobě kvalifikovány za zločin s jiného hlediska (§§ 174 II, 175 II, 176 II tr. zák.) čís. 7186.
- (§ 176 II, písm. c) tr. zák.): zaměstnanec, který si přivlastnil peníze, určené pro výplatu jiných zaměstnanců, jež mu byly jako poslu odevzdány v uzavřených obálkách, aby je odevzdal na jiném místě v závodě, je vinen krádeží (na zaměstnavateli), nikoli zpronevěrou čís. 7132.
- (§ 178 tr. zák.): ustanovení § 178 tr. zák. obsahuje jedinou trestní sazbu, rozpadající se ve dva stupně; zjištění a zhodnocení přitěžujících okolností i volba mezi prvním a druhým stupněm sazby jsou tu ponechány volnému uvážení soudu; vyměření trestu v těchto mezích lze napadati jen odvoláním čís. 7021.
- (§ 460 tr. zák.): k rozlišení krádeže od lesního pychu; ten, kdo sbírá klestí a suché dříví, věda, že si vlastník lesa vyhradil jejich zužitkování, dopouští se krádeže čís. 7045.
- nejde o podílnictví na krádeži, převedl-li pachatel na sebe a ukryval ovoce pocházející z polního pychu (vlád. nař. Sb. čís. 404/1940); pro otázku, zda ukryvané ovoce pocházelo z krádeže nebo z polního pychu, je rozhodná cena odcizeného ovoce, z něhož pocházelo čís. 7093.
- otázku, který z trestů je přísnější (těžší), sluší posuzovati především podle druhu a při stejném druhu podle míry trestu, který zákon stánoví na trestný čin; ustanovení § 63, odst. 1 vlád. nař. Sb. čís. 127/1941 o myslivosti je přísnější než ustanovení § 460 tr. zák. čís. 7128.

Křida viz úpadek z nedbalosti.

Křivá přísaha vyjevovací viz svědectví křivé.

Křivé svědectví viz svědectví křivé.

Lékař, zanedbavší nemocného, viz zanedbání nemocného lékařem.

Les, jeho ohrožení požárem, viz požár zaviněný nedbalostí (§ 3).

Lesní pych viz pych lesní.

Lháta odvolací: osmidenní lhůtu k provedení odvolání podle § 467, odst. 1 tr. ř. dává zákon stěžovateli, jen když je ohlásil; hodlá-li odvolatel odůvodnit své odvolání již při jeho ohlášení, musí tak učiniti ve třídní lhůtě podle § 466, odst. 1 tr. ř. čís. 7089.

— **promlčecí** viz promlčení.

Listina veřejná viz padělání veřejné listiny.

Lítost účinná (§ 187 tr. zák.): obecní starosta je jako orgán veřejné správy vrchností ve smyslu § 187 tr. zák., a to i tehdy, byl-li sám poškozen trestným činem a vystupoval-li, když se o činu dozvěděl; zároveň na obranu svého vlastního majetku čís. 7065.

— pro otázku účinné lítosti je bez významu, že pachatel nemohl nahraditi škodu proto, že ho v tom předešel jiný čís. 7065.

- — zlodějův dodatečný souhlas s tím, že si poškozený vzal zpět odcizené věci, které u něho našel v jeho nepřítomnosti, nečiní krádež beztrestnou podle § 187 tr. zák. čís. 7076.
- — předpis § 187 tr. zák. vyžaduje, aby byla včas nahrazena celá škoda čís. 7076.
- — ustanovení § 187 tr. zák. o beztrestnosti pro účinnou lítost nelze rozšiřovat na pytláctví podle § 63 vl. nař. Sb. čís. 127/1941; pro ně bude potrestán i pachatel, jehož čin (vykazující všechny pojmové znaky pytláctví) nelze pro účinnou lítost stíhat jako zločin krádeže čís. 7147.
- (§ 2 vl. nař. Sb. čís. 62/1941): s hlediska účinné lítosti podle tohoto ustanovení je nerozhodné, proč se pachatel nepodařilo uhasit včas oheň čís. 7044.
- — těžké poškození na těle, které utrpěla třetí osoba při hašení ohně, je v příčinné souvislosti s nedbalostí pachatele přečinu podle § 1 vl. nař. Sb. čís. 62/1941 a vylučuje jeho beztrestnost pro účinnou lítost podle § 2 téhož nařízení; nezáleží na tom, že si zraněná osoba počínala při hašení ohně neopatrně čís. 7055.
- — k pojmu účinné lítosti ve smyslu § 2 vlád. nař. Sb. čís. 62/1941; nemožnost uhasit oheň, způsobená náhodou nebo cizím zaviněním, jde na pachatelův vrub čís. 7103.

Majetek cizí, jeho zlomyslné poškození, viz poškození zlomyslné cizího majetku.

Manifestační přísaha viz svědectví křivé.

Manželé, vzájemné zlé nakládání, viz zlé nakládání mezi manžely.

Maření exekuce (zákon ze dne 25. května 1883, rak. ř. z. č. 78): škoda podle § 1 zák. o maření exekuce může záležet i v tom, že se věřitelovo uspokojení ztíží nebo oddálí čís. 7036.

— — bylo-li pachatelovým jednáním zmařeno uspokojení věřitelova obligačního nároku na postavení zdi, vyžadující nákladu přes 2.000 K, činí způsobená škoda přes 2.000 K čís. 7036.

Maso, jeho prohlídka, viz prohlídka masa.

Mezníky, jejich odstranění, viz podvod podle § 199, písm. e) tr. z.

Mladiství provinilci viz provinilci mladiství.

Myslivost, její ochrana: ustanovení § 47, odst. 2 vl. nař. Sb. č. 127/1941 má na mysli obvyklá — v § 47 vl. nař. Sb. č. 128/1941 příkladmo uvedená — ochranná opatření, která za obvyčejných okolností vystačují k odvrácení škody; za takové opatření nelze považovati nalíčení ok čís. 7028.

— — trestních ustanovení §§ 60 až 67 vl. nař. Sb. č. 127/1941 lze užiti, jen nejde-li o čin přísněji trestný podle jiných ustanovení; předpis § 81 tr. zák. je přísnější než ustanovení § 60 uved. nař.; hajný myslivosti, zakročující proti pytlákovi, kterého přistihl mimo svůj služební obvod, nepožívá ochrany podle § 81 tr. zák., i když se pytlák před tím dopustil pytláctví v jeho revíru; je však chráněn předpisem § 98 tr. zák., chce-li ho zadržet a odevzdat vrchnosti jako osobu podezřelou z trestného činu čís. 7042.

— — k pojmu ohrazení plotem nebo dokonalého uzavření ve smyslu § 7, odst. 2, č. 2 vl. nař. Sb. čís. 127/1941; stačí zajištění příslušné plochy zdi, plotem neb i živým plotem, i když jsou v něm mezery, kterými může zvěř proběhnouti (dole řídký živý plot) čís. 7144.

— — pouhé odepření osoby neoprávněné k výkonu myslivosti splnit povinnost odevzdati zvěř, která se jí dostala do rukou (§ 1, odst. 2, 3 vl. nař. Sb. čís. 128/1941), je jen správním přestupkem podle § 60, č. 2 uvedeného vládního nařízení, nikoli soudně trestným činem podle § 63 vl. nař. Sb. čís. 127/1941 čís. 7200.

— — viz i pytláctví.

Nadržování zločincům (§ 214 tr. zák.): k pojům tajení pŕtahů, ukryvání a přechovávaní zločinců a hovění jejich schůzkám ve smyslu § 214 tr. zák. čís. 7148

Náhrada škody viz promlčení.

— viz i lítost účinná.

Náhrada útraty právního zastoupení viz útraty trestního řízení.

Náhradní trest na svobodě za nedobytný trest peněžitý viz trest.

Nákup podezřelých věcí viz koupě podezřelých věcí.

Napodobení veřejné listiny viz padělání veřejné listiny.

Násilí veřejné (§ 81 tr. zák.): k naplnění skutkové podstaty přečinu podle § 60, odst. 1 vlád. nař. čís. 127/1941 Sb. stačí pachatelův úmysl zprotivit se osobě oprávněné k ochraně myslivosti nebo ji napadnouti skutkem při oprávněném výkonu jejího úřadu nebo služby; jedná-li však pachatel v úmyslu zmařit její služební výkon, jde již o zločin podle § 81 tr. zák. čís. 7034.

— — ustanovení § 60, odst. 1 vlád. nař. Sb. čís. 127/1941 je v poměru k přísnějšímu ustanovení § 81 tr. zák. ustanovením subsidiárním (§ 68 vlád. nař. Sb. čís. 127/1941) čís. 7034.

— — trestních ustanovení §§ 60 až 67 vlád. nař. Sb. čís. 127/1941 lze užiti jen, nejde-li o čin přísněji trestný podle jiných ustanovení; předpis § 81 tr. zák. je přísnější než ustanovení § 60 uved. nař. čís. 7042.

— — hajný myslivosti, zakročující proti pytlákovi, kterého přistihl mimo svůj služební obvod, nepožívá ochrany podle § 81 tr. zák., i když se pytlák před tím dopustil pytláctví v jeho revíru; je však chráněn předpisem § 98 tr. zák., chce-li ho zadržet a odevzdat vrchnosti jako osobu podezřelou z trestného činu čís. 7042.

— — soudní vykonavatel nepozbývá ochrany podle §§ 81, 312 a 314 tr. zák. proto, že nezachoval předpisy upravující postup při výkonu (zabavoval po 9 hodině večerní bez svolení podle § 30 ex. ř.) čís. 7057.

— — ke skutkové podstatě zločinu podle § 81 tr. zák.; lesní hajný je formálně oprávněn zastavit v blízkosti lesa jemu svěřeného osobu, již zná jako lesní zlodějkou, a přesvědčit se o obsahu pytle, který nese, má-li podezření, že v něm má nástroje, vhodné ke snazšímu odcizení dříví v lese čís. 7124.

— — člen obecního zastupitelstva, jež starosta pověřil vydáváním poukazů na obuv a textilie, nepožívá proto ještě v této funkci ochrany podle § 68 tr. zák.; k tomu by bylo třeba, aby ho ustanovilo obecní zastupitelstvo nebo vládní úřad, nebo aby ho starosta pověřil zmíněnou agendou na základě úředního nařízení nebo příkazu (zmocnění) čís. 7173.

— (§ 83 tr. zák.): ohrazený domovní dvůr nutno pokládati za dům ve smyslu § 83 tr. zák., nikoli za příbytek čís. 7048.

— — pachatel vnikl do příbytku se zbraní, vnikl-li do něho s metlou, již uchopil v domě nebo na domovním dvoře; je nerozhodné, zda si mohl být vědom toho, že je metla zbraň ve smyslu § 83 tr. zák. čís. 7048.

— (§ 85, písm. a) tr. zák.): ke skutkové podstatě zlomyslného poškození cizího majetku podle § 85, písm. a) tr. zák. stačí po stránce subjektivní pachatelovo vědomí, že z jeho jednání nutně vznikne protiprávně poškození cizího majetku čís. 7095.

— (§ 87 tr. zák.): subjektivní skutková podstata zločinu podle § 87 tr. zák. vyžaduje, aby bylo pachatelovo jednání ovládáno nejen představou nebezpečí uvedeného v § 85, písm. b) tr. zák., nýbrž i vůlí je přivoditi čís. 7031.

— (§ 98 tr. zák.): hajný myslivosti, zakročující proti pytlákovi, kterého přistihl mimo svůj služební obvod, nepožívá ochrany podle § 81 tr. zák., i když se pytlák před tím dopustil pytláctví v jeho revíru; je však chráněn předpisem § 98 tr. zák., chce-li ho zadržet a odevzdat vrchnosti jako osobu podezřelou z trestného činu čís. 7042.

— — ke skutkové podstatě zločinu vydírání podle § 98 tr. zák.; nejde o dovolenou svépomoc (§ 344 obč. zák.), chrání-li vlastník pozemku svoji držbu prostředky, přesahujícími co do vhodnosti a účelnosti nutnou potřebu čís. 7112.

— — zástupce vedoucího lékaře okresní nemocenské pojišťovny je veřejným úředníkem ve smyslu § 101, odst. 2 a § 153 tr. zák.; nevykonává však své

povolání ve smyslu § 153 tr. z., zakročuje-li proti rušiteli pořádku v úřadě, který při tom spáchal přestupek podle § 312 tr. zák.; použije-li při tom tato osoba proti němu násilí, nejde sice o zločin podle § 153 tr. zák., jde však o zločin podle § 98, písm. a) tr. zák., pokud se týče o přestupek podle § 1 zák. Sb. čís. 309/1921 čís. 7077.

- — k pojmu trestné pomoci při zločinu podle § 98, písm. b) tr. zák.; jest jí i napsání výhrůžného dopisu podle diktátu přímého pachatele; subjektivní stránka čís. 7050.
- — »jinými osobami pod ochranu ohroženého postavenými« nutno v § 98, písm. b) tr. zák. rozumět nejen osoby, které podle zvláštního zákonného ustanovení stojí pod ochranou ohroženého, nýbrž i osoby jsoucí k ohroženému v takovém společenském nebo přátelském poměru, že je ohrožený má podle obecného nazírání na takový poměr a jeho důsledky chránit před hrozcím nebezpečím; spadá sem i poměr snoubenců (milostný) a přátel čís. 7205.

Násilné smilstvo viz smilstvo násilné.

Násilný vpád do cizího nemovitého statku viz rušení domovního míru.

Návod: ten, kdo jiného sváděl, aby při vyšetřování nehody tvrdil nepravdu, aniž svou výzvu omezil na četnické vyšetřování, je vinen zločinem podle §§ 5, 197, 199, písm. a) tr. zák., byl-li si v době svádění vědom možností jeho soudního výsledku a vypovídal-li pak svědek podle návodu i před soudem čís. 7100.

Ne bis in idem viz zmatek podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř.

Nedbalost ve smyslu § 335 tr. zák. viz uškození na těle z nedbalosti.

- viz i požár zaviněný nedbalostí.
- viz i obchod s potravinami.

Nedbání předpisů k odvrácení požáru viz požár zaviněný nedbalostí (§ 4).

Nedokonané svádění viz svádění nedokonané.

Nekalá soutěž viz soutěž nekalá.

Nemocní, jejich zanedbání rodinnými příslušníky, viz zanedbání nemocných rodinnými příslušníky.

Neodolatelné donucení viz beztrestnost podle § 2 písm. g) tr. zák.

Nesklizená úroda, její ochrana, viz ochrana nesklizené úrody.

Nezabránění výsledku viz trestnost opominutí.

Nezpůsobilý pokus viz pokus nezpůsobilý.

Nouze viz beztrestnost podle § 2, písm. g) tr. zák.

Novinářská reportáž viz ochrana cti (§ 6, odst. 1).

Nutná obrana viz beztrestnost podle § 2, písm. g) tr. zák.

Obecné ohrožení požárem zaviněné nedbalostí viz požár zaviněný nedbalostí.

Obchod s potravinami (zák. ze dne 16. ledna 1896, rak. ř. z. č. 89 z roku 1897):

- (§ 10): používání pozinkovaných nádob k uchovávání mléka může být podřazeno skutkové podstatě přečinu podle § 18 zák. čís. 89/1897 ř. z., jen stalo-li se tím mléko skutečně způsobit lidskému zdraví a byl-li si toho pachatel vědom; jinak může jít jen o přestupek podle § 10 téhož zákona čís. 7097.
- — ten, kdo vyrábí a prodává přípravek k nakládání zeleniny, do něhož jako konzervační prostředek přimísil kyselinu salicylovou, je vinen přestupkem podle § 10 zákona o obchodě s potravinami čís. 7118.
- (§ 11): u přestupku podle § 11 zákona čís. 89/1897 ř. z. počíná promlčecí lhůta dobou, kdy byla potravinová výroba (zfalšována), nebo kdy byl proveden poslední akt jejího prodeje nebo chování na prodej čís. 7068.
- — přestupek podle § 11, čís. 3 uved. zák. lze spáchat jen úmyslně čís. 7056.
- — falešným označením potravin (§ 11, čís. 3 zák. rak. ř. z. čís. 89/1897) nutno rozumět nejen její označení jménem, které jí nepřísluší, nýbrž i fa-

lešné údaje o místě, času a způsobu výroby neb o vlastnostech, množství a poměru jednotlivých složek čís. 7068.

- — skutková podstata přestupku podle § 11, čís. 3 téhož zákona předpokládá pachatelovo vědomí, že jde o falešné označení potravin čís. 7068.
- (§ 12): přestupek podle § 12 předpokládá, že jiný v úmyslu oklamati kupující falešně označil potravinu, kterou má pachatel na prodej, a že si to pachatel může uvědomiti čís. 7050.
- (§§ 12 a 14): ke skutkové podstatě přestupků podle §§ 12 a 14 zák. o potravinách; ukazují-li zvláštní okolnosti (vzhled, pach, chuť, barva a pod.) na možnost, že je potravinová škodlivá lidskému zdraví nebo zfalšovaná, je ten, kdo potravinu prodává nebo na prodej chová, povinen přesvědčiti se o její neškodnosti nebo pravosti třeba i nákladným chemickým rozbořem a nemůže svalovat odpovědnost na svého dodavatele, byť i jím byla velká odborná firma čís. 7056.
- (§ 14): k pojmu vědomě a nevědomě nedbalosti; ke skutkové podstatě podle § 14 zák. o potravinách nestačí, že pachatel připravoval potravinu tak, že byla způsobila poškodit lidské zdraví, nýbrž je dále třeba, aby poznan neb aspoň při náležitě péči mohl poznat, že takový způsob její přípravy v sobě skrývá pro případ požití potravin nebezpečí pro lidské zdraví čís. 7191.
- (§ 18): používání pozinkovaných nádob k uchovávání mléka může být podřazeno skutkové podstatě přečinu podle § 18 zák. rak. ř. z. čís. 89/1897, jen stalo-li se tím mléko skutečně způsobit lidskému zdraví a byl-li si toho pachatel vědom; jinak může jít jen o přestupek podle § 10 téhož zákona čís. 7097.
- — jen objektivní vlastnost tkvící v samé potravine může založiti její způsobit poškodit lidské zdraví ve smyslu § 18 zák. rak. ř. z. čís. 89/1897; nerozhodují tu subjektivní momenty, jichž vznik a stupeň jsou rozdílné podle vkusu; vzdělání či blahobytu jednotlivců; pojem škody na zdraví ve smyslu uvedeného zákona čís. 7212.
- — pokud je maso z uhybného dobytčete potravinou způsobilou poškodit lidské zdraví ve smyslu § 18 zák. rak. ř. z. čís. 89/1897 čís. 7212.
- — pojem »připravuje« ve smyslu § 18, čís. 1 téhož zákona zahrnuje celý výrobní postup; konzervaci se tu rozumí nejen umělé zvýšení síly potravin odolávat zkázonosným vlivům, nýbrž vůbec její uchovávání od vyrobení až do prodeje čís. 7068.
- — k pojmu »dává do obchodu« ve smyslu § 18, čís. 2 zák. rak. ř. z. čís. 89/1897 čís. 7083.
- — nepatří sem činnost toho, kdo jinému umožní, aby si vzal a snědl maso ze zakopaného dobytčete, tím, že ho na ně upozorní a spolu s ním je odkryje, ač ví, že je požití masa z něho nebezpečné lidskému zdraví; jeho čin však naplňuje skutkovou podstatu § 431 tr. z. (§ 335 tr. z.) čís. 7083.
- — Obsazení soudu viz zmatek podle § 281, čís. 1 tr. ř.
- — Obrana nutná viz beztrestnost podle § 2, písm. g) tr. z.
- — Obžaloba, její nevyřízení, viz zmatek podle § 281, čís. 7 tr. ř.
- — soukromá (§ 46 tr. ř.): v žádosti za trestní stíhání ve smyslu § 46 tr. ř. musí být jasně vyjádřena vůle vykonati právo obžaloby (na rozdíl od výkonu pouhého oprávnění udati trestný čin ve smyslu § 86 tr. ř.); nejasnost tu jde na oznamovatelův vrub čís. 7188.
- — Odklad trestu podmíněný (zákon ze dne 17. října 1919, Sb. čís. 562): dřívější odsouzení pro čin spáchaný z pohnutky nízké a nečestné vylučuje podle § 2, odst. 1 zák. Sb. č. 562/1919 podmíněné odsouzení, i když při něm nebyl vzhledem k ustanovení § 265 tr. ř. uložen žádný trest čís. 7208.
- — lhůty uvedené v § 2, odst. 2 zák. Sb. č. 562/1919 běží u obou odsouzení, jsoucích k sobě v poměru podle § 265 tr. ř., samostatně a na sobě nezávisle čís. 7208.
- — Odstranění mezníků viz podvod podle § 199, písm. e) tr. zák.

Odvodní spis na zmateční stížnost: zúčastněné osobě (§ 12, odst. 3 zák. Sb. čís. 124/1924) nelze přiznati útraty spojené s podáním odvodního spisu na zmateční stížnost soukromého žalobce, podala-li jej až po uplynutí lhůty, platné pro obviněného čís. 7169.

Odvolání: ustanovení § 178 tr. z. obsahuje jedinou trestní sazbu, rozpadající se ve dva stupně; zjištění a zhodnocení přítěžujících okolností i volba mezi prvním a druhým stupněm sazby jsou tu ponechány volnému uvážení soudu; vymezení trestu v těchto mezích lze napadati jen odvoláním čís. 7021.

— osmidenní lhůtu k provedení odvolání podle § 467, odst. 1 tr. ř. dává zákon stěžovateli, jen když je ohlásil čís. 7089.

— hodlá-li odvolatel odůvodnit své odvolání již při jeho ohlášení, musí tak učiniti ve třídenní lhůtě podle § 466, odst. 1 tr. ř. čís. 7089.

— otázku, má-li být podaný opravný prostředek vyřízen jako zmateční stížnost nebo jako odvolání, nutno řešit především podle povahy napadeného výroku čís. 7151.

— připouští-li napadený výrok oba uvedené opravné prostředky, rozhoduje o způsobu vyřízení obsah podaného opravného prostředku, nikoli jeho označení čís. 7151.

— připouští-li napadený výrok jen opravný prostředek určitého druhu, nutno podaný opravný prostředek vyřídit podle povahy onoho jediné přípustného opravného prostředku čís. 7151.

— za nepřipustný lze považovat uplatněný opravný prostředek jediné tehdy, volila-li strana vědomě nesprávný způsob opravného prostředku čís. 7151.

— za opis rozsudku (§ 285, odst. 1 tr. ř.) nutno žádati před opověděním opravného prostředku nebo při něm nebo sice dodatečně, avšak ve třídenní opovědní lhůtě čís. 7178.

— obsah telegrafické opovědi opravného prostředku nelze dodatečně (po opovědní lhůtě) měniti nebo doplňovati písemným podáním čís. 7178.

Ohrožení lesa požárem způsobeným z nedbalosti viz požár zaviněný nedbalostí (§ 3).

— **obecné požárem způsobeným z nedbalosti viz požár zaviněný nedbalostí.**

— **tělesné bezpečnosti (§ 431 tr. zák.):** k pojmu »dává do obchodu« ve smyslu § 18, čís. 2 zák. rak. ř. z. čís. 89/1897; nepatří sem činnost toho, kdo jinému umožní, aby si vzal a snědl maso ze zakopaného dobytčete, tím, že ho na ně upozorní a spolu s ním je odkryje, ač ví, že je požití masa z něho nebezpečné lidskému zdraví; jeho čin však naplňuje skutkovou podstatu § 431 tr. zák. (§ 335 tr. zák.) čís. 7083.

Ochrana cti (zákon ze dne 28. června 1933, Sb. čís. 108): (§ 2): nabyli-li projev povahy pomluvy tím, že v něm byla zamlčena část sdělovaného příběhu, nutno jej vykládati tak, jak se stal, bez ohledu na zamlčenou skutečnost čís. 7110.

— ke skutkové podstatě pomluvy stačí, že jí byla ohrožena cizí čest; je nerozhodné, zda byla i skutečně porušena čís. 7110.

— k posouzení vztahu projevu k napadené osobě, není-li v něm uvedena jménem; nelze-li z takového na cti ubližujícího projevu poznati, na kterou ze dvou v úvahu přicházejících osob se vztahuje, je jim ohrožena čest obou čís. 7110.

— (§ 6): právo novinářské reportáže není chráněno ustanovením § 6, odst. 1 zák. Sb. čís. 108/1933 čís. 7110.

— při obvinění z vlastnosti na cti důtklivé stačí k důkazu pravdy dokázati takové skutky napadeného, které ospravedlňují obvinění; při obvinění z činu na cti důtklivého musí však být dokázáno, že se napadený dopustil uvedeného činu čís. 7064.

— (§ 7): za skutečnost života rodinného nebo vůbec soukromého ve smyslu § 7, odst. 2, písm. b) zákona o ochraně cti nelze pokládat skutečnost, která se stala mimo rodinného nebo soukromého života (veřejně), i když se ho týká čís. 7064.

— (§ 13): ani k zachování dvouměsíční žalobní lhůty podle § 17, odst. 1 a § 14, odst. 5 zákona o ochraně cti, ani k přerušení šestiměsíční promlčecí lhůty podle § 13, odst. 2 téhož zákona není třeba podání formální žaloby; v prvním případě stačí návrh veřejného žalobce na zavedení předběžného řízení, v druhém jakýkoli soudní vyšetřovací úkon namířený proti vinníkové osobě čís. 7189.

— (§ 17): ke vzájemnému poměru ustanovení § 17, odst. 1 zákona o ochraně cti a § 40 zákona o tisku; ustanovení § 17, odst. 1 zákona o ochraně cti o zániku stíhacího práva platí i pro stíhání přestupku zanedbání povinné péče podle § 4 zák. Sb. čís. 124/1924 čís. 7169.

— — ani k zachování dvouměsíční žalobní lhůty podle § 17, odst. 1 a § 14, odst. 5 zákona o ochraně cti, ani k přerušení šestiměsíční promlčecí lhůty podle § 13, odst. 2 téhož zákona není třeba podání formální žaloby; v prvním případě stačí návrh veřejného žalobce na zavedení předběžného řízení, v druhém jakýkoli soudní vyšetřovací úkon namířený proti vinníkové osobě čís. 7189.

— (§ 18): i ustanovení § 18, odst. 3, věta 2 zák. Sb. č. 108/1933 předpokládá, že si žalobce před uzavřením smíru nebo před ukončením průvodního řízení v souvislé trestní věci výslovně vyhradil stíhání pro vzájemný trestný čin podle zákona o ochraně cti čís. 7179.

— — ukončením průvodního řízení se v § 18, odst. 1 zákona o ochraně cti rozumí ukončení průvodního řízení před soudem první stolice; ke stíhání činu, který se stal až po něm (během odvolacího řízení), není třeba výhrady podle § 18, odst. 1 zákona o ochraně cti čís. 7180.

— **myslivosti viz myslivost, její ochrana.**

— viz i pytláctví, viz i zprotivení se oprávněnému k ochraně myslivosti.

— **nesklizené úrody (vl. nař. ze dne 10. října 1940, Sb. č. 404):** nejde o podíl-nictví na krádeži, převědli-li pachatel na sebe a ukrýval ovoce pocházející z polního puchu (vlád. nař. Sb. čís. 404/1940); pro otázku, zda ukrývané ovoce pocházelo z krádeže nebo z polního puchu, je rozhodná cena odcizeného ovoce, z něhož pocházelo čís. 7093.

— — sbíhá-li se odcizení nesklizené úrody (vlád. nař. Sb. č. 404/1940) s obecnou krádeží, je nutno je považovati za krádež a sčítati škodu jim vzniklou se škodou z krádeže čís. 7204.

— **zvířat proti týrání (§ 4 vl. nař. ze dne 27. března 1939, Sb. čís. 106, ve znění vl. nař. ze dne 10. října 1940, Sb. č. 108 z roku 1941):** činnost pachatele, vypíchnuvšího ze zlosti cizímu koni oko, naplňuje jak skutkovou podstatu zločinu podle § 85, písm. a) tr. zák., tak i skutkovou podstatu přečinu podle § 4, odst. 1 vlád. nař. Sb. čís. 106/1939 o ochraně zvířat proti týrání ve znění vlád. nař. Sb. čís. 108/1941 (jednočinný souběh) čís. 7063.

— — ke skutkové podstatě přečinu podle § 4, odst. 1 vl. nař. Sb. čís. 106/1939 ve znění vlád. nař. Sb. čís. 108/1941 není třeba, aby se týrání zvířete projevilo změnami na jeho těle nebo zdraví čís. 7111.

— — k pojmu »surového týrání způsobem, který je výrazem bezcitného smýšlení« čís. 7111.

Omyl (§ 2, písm. e) tr. zák.): předpokládá-li pachatel pytláctví podle § 63 vlád. nař. Sb. čís. 63/1941 svolení oprávněného k výkonu práva myslivosti, jde o omyl, který vylučuje vinu (§ 2, písm. e) tr. zák.) čís. 7026.

— pachatele krádeže neomlouvá mylné přesvědčení, že věc, kterou odcizuje, je bezcenná, poněvadž jí vlastník určil ke zničení; omlouval by ho však na tom založený mylný předpoklad, že vlastník souhlasí s odnětím věci čís. 7058.

— krádež piva, které závozník pivovaru přidal kočímu při rozvážení na vůz ve zlodějském úmyslu, je dokonána teprve tím, že bylo složeno s vozu u toho, komu je závozník prodal; kočí je spoluzlodějem, i když se o věci dověděl teprve za jízdy a i když nevěděl, že se svým spolupůsobením stává spolupachatelem čís. 7087.

- pro trestnost pokusu (§ 8 tr. z.) stačí, že pachatel pojal do svého úmyslu všechny znaky zamýšleného trestného činu a že, uváděje tento úmysl ve skutek, projevil dostatečně jeho rozhodnost a opravdovost, nepochybuje o způsobilosti použitého prostředku přivoditi zamýšlený výsledek; pachatel tu neprospívá, že se mylil o způsobnosti prostředku čís. 7088.
- skutkový omyl nezbavuje obžalovaného odpovědnosti podle § 335 tr. zák., zavinil-li si jej svou neopatrností čís. 7092.
- úplně opilství ve smyslu § 2, písm. c) tr. zák. (§ 523 tr. z.) vylučuje úsudkovou činnost, a tedy i možnost omylu čís. 7185.
- pachatelův omyl o tom, že kolo, které v opilosti odcizil, je jeho kolo, nevylučuje jeho potrestání pro přestupek opilství podle § 523 tr. z. čís. 7185.
- pachatelův omyl o tom, že je oprávněn svémocně odstranit mezníky, je omylem trestněprávním, který neomlouvá čís. 7197.
- jako pachatel prospívá negativní omyl o skutečnostech (§ 2, písm. e) tr. zák.), tak ho zatěžuje pozitivní omyl o nich čís. 7206.
- pachatel, který (omylem) předpokládá, že je tu živý lidský plod, a podnikne jednání vedoucí k jeho odstranění (§ 144 tr. zák.), je trestný, i když plod ve skutečnosti cdumřel z jiné příčiny již před započetím jeho činnosti; toto dřívější odumření plodu je jen překážkou dokonání pachatelova činu ve smyslu § 8 tr. zák. čís. 7206.

Opilství úplně viz beztrestnost podle § 2, písm. c) tr. zák.

Opilství (§ 523 tr. zák.): úplně opilství ve smyslu § 2, písm. c) tr. zák. (§ 523 tr. z.) vylučuje úsudkovou činnost, a tedy i možnost omylu; pachatelův omyl o tom, že kolo, které v opilosti odcizil, je jeho kolo, nevylučuje jeho potrestání pro přestupek opilství podle § 523 tr. zák. čís. 7185.

Opominutí nedbalé viz uškození na těle z nedbalosti.

- viz i trestnost opominutí.
- **povinného dohledu** viz zanedbání povinného dohledu.

Opověď falešná (§ 320, písm. e) tr. zák.): ode dne 1. července 1941 není falešná opověď (§ 320, písm. e) tr. zák.), pokud jde o hlášení pobytu, trestným činem příslušejícím před soud; trestají ji okresní (vládní policejní) úřady čís. 7030.

- **opravného prostředku** viz prostředky opravné.

Opravné prostředky viz prostředky opravné.

Osoba vrchnostenská (§ 68 tr. zák.): soudní vykonavatel nepozbývá ochrany podle §§ 81, 312 a 314 tr. z. proto, že nezachoval předpisy upravující postup při výkonu (zabavoval po 9. hodině večerní bez svolení podle § 30 ex. ř.) čís. 7057.

- člen obecního zastupitelstva, jež starosta pověřil vydáváním poukazů na obuv a textilie, nepoživá proto ještě v této funkci ochrany podle § 68 tr. zák.; k tomu by bylo třeba, aby ho ustanovilo obecní zastupitelstvo nebo vládní úřad, nebo aby ho starosta pověřil zmíněnou agendou na základě úředního nařízení nebo příkazu (zmocnění) čís. 7173.

Padělání peněz (zákon ze dne 22. května 1919, Sb. čís. 269): ke zločinu podle § 1 zák. Sb. čís. 269/1919 je po subjektivní stránce třeba, aby měl pachatel již v době padělání peněz úmysl, udati je jako pravé; kdo vědomě udává za pravé peníze, padělané bez takového úmyslu, je vinen zločinem podle § 4, odst. 1 téhož zákona, a to i když je sám padělal; je nerozhodné, že šlo o napodobeninu, schopnou oklamati jen za zvláštních okolností čís. 7190.

- **veřejné listiny (§ 199, písm. d) tr. zák.):** falšování data narození v občanské legitimaci je zločinem podle § 199, písm. d) tr. zák. a nikoliv jen přestupkem podle § 320, písm. f) tr. zák., stalo-li se v úmyslu uvésti v omyl a způsobiti škodu na právu kontroly protektorátních příslušníků; okolnost, že bylo provedeno neuměle, nevylučuje možnost uvedení v omyl; bylo-li odhaleno už při prvním předložení listiny, jde jen o pokus uvedeného zlo-

činu; čin je dokonán teprve předložením falšované listiny, nikoliv už jejím falšováním čís. 7040.

- dovolenka opravňující k jízdě na dráze s 50% slevou jízdného je veřejná listina ve smyslu § 199, písm. d) tr. zák. čís. 7041.
- k pojmu pravé a napodobené listiny čís. 7074.
- správnost či nesprávnost obsahu listiny je pro otázku její pravosti bez významu čís. 7074.
- okolnost, že výstavce vydal listinu, poněvadž byl uveden v omyl, nečiní listinu nepravou čís. 7074.
- vylákání pravé listiny s nesprávným obsahem nespadá pod ustanovení § 199, písm. d) tr. zák., nýbrž může zakládati jen obecný podvod čís. 7074.
- nejde o zločin podle § 199, písm. d) tr. z., nýbrž o obecný podvod, vymazal-li pachatel v podvodném úmyslu podpis, jímž oprávněný odběratel potvrdil na rubu odběrního poukazu na obuv příjem obuvi čís. 7088.
- ke zločinu podvodu podle § 199, písm. d) tr. zák., spáchanému napodobením veřejné listiny, při němž bylo použito úředního formuláře, se nevžaduje, aby napodobená listina byla opatřena i (napodobeným) úředním razítkem čís. 7096.
- právo ČMD rozhodovati o vrácení zálohy, složené cestujícím při vydání oblastního lístku, a propadlé uplynutím přeepsané lhůty, je právem ve smyslu § 197 tr. zák.; ten, kdo orgánu ČMD předložil prošlý oblastní lístek, jehož datum platnosti zfalšoval, aby uvedl v omyl o tom, zda záloha propadla, a dosáhl jejího vrácení, je vinen zločinem podvodu podle § 199, písm. d) tr. zák. (§§ 8, 199, písm. d) tr. zák.) čís. 7130.
- železniční jízdenka vydaná drahou sloužící veřejné přepravě je veřejnou listinou ve smyslu § 199, písm. d) tr. zák., i když jde o dráhu v soukromém provozu čís. 7215.
- (§ 320, písm. f) tr. z.) viz padělání veřejné listiny, § 199, písm. d) tr. zák.

Peníze, jejich padělání, viz padělání peněz.

Počítání času viz trest podle vl. nař. Sb. čís. 143/1941.

Podílnictví na krádeži (§§ 185, 464 tr. zák.): je-li krádež kvalifikována za zločin jen pro zlodějovu osobní vlastnost (§ 176 tr. zák.), není podílnictví na ní zločinem čís. 7071.

- nejde o podílnictví na krádeži, převedl-li pachatel na sebe a ukrýval ovoce pocházející z polního pychu (vlád. nař. Sb. čís. 404/1940); pro otázku, zda ukrývané ovoce pocházelo z krádeže nebo z polního pychu, je rozhodná cena odcizeného ovoce, z něhož pocházelo čís. 7093.
- k ukrývání ve smyslu § 464 tr. zák. (§ 185 tr. zák.) je třeba aktivní činnosti; stačí tu jakékoli jednání, jímž se oprávněnému znemožňuje nebo ztěžuje nabytí opět ukradené věci čís. 7140.

Podmíněné odsouzení viz odklad trestu podmíněný.

Podvod (§ 197 tr. zák.): pro čin obžalovaného, který si přivlastnil část výtěžku za věc, danou mu do prodeje, předstíraje, že docílil nižšího výtěžku, je (ať již se jeho čin posuzuje jako podvod, nebo jako zpronevěra) nerozhodné, že šlo o věc ukradenou a že jí ten, jenž mu ji dal do prodeje, nabyt jako podílník na její krádeži čís. 7062.

- vylákání pravé listiny s nesprávným obsahem nespadá pod ustanovení § 199, písm. d) tr. zák., nýbrž může zakládati jen obecný podvod čís. 7074.
- nedovolený majetkový zisk není součástí jmění; ten, kdo někomu listovým předstíráním přiměje k tomu, aby upustil od požadování takového zisku, není vinen podvodem čís. 7085.
- nejde o zločin podle § 199, písm. d) tr. z., nýbrž o obecný podvod, vymazal-li pachatel v podvodném úmyslu podpis, jímž oprávněný odběratel potvrdil na rubu odběrního poukazu na obuv příjem obuvi čís. 7088.
- pravdivé údaje o vlastnostech prodáváného dobytčete vybočují z rámce pouhého občanskoprávního poměru a zakládají skutkovou podstatu podvodu, učinil-li je prodávající v poškozovacím úmyslu čís. 7094.

- právo ČMD rozhodovati o vrácení zálohy, složené cestujícím při vydání oblastního lístku a propadlé uplynutím předepsané lhůty, je právem ve smyslu § 197 tr. zák. čís. 7130.
- nejde o krádež, může však jít o zlomyslné poškození cizího majetku neb o podvod, pořežal-li pachatel v lese poškozeného kladu a narezané dříví tam narovnal do hranice předstíraje, že to je ono dříví, které před tím z téhož lesa odcizil a které tam měl na příkaz poškozeného opět vrátiti čís. 7137.
- (§ 199, písm. a) tr. zák.): u zločinu podle § 199, písm. a) tr. zák. je nerozhodné, zda mohlo být křivou výpovědí, o níž se obžalovaný ucházel, vzhledem ke stavu sporu ještě dosaženo cíle, který obžalovaný sledoval čís. 7075.
- křivá svědecká výpověď, složená před přednostou okresního soudu jako požádaným soudcem v kárném řízení proti nesoudcovskému úředníku nebo v přípravném řízení vedeném proti němu podle § 112 služ. pragm., podléhá sankci § 199, písm. a) tr. zák. čís. 7078.
- nepravdivou výpověď svědka, který byl v době svého výslechu přesvědčen o tom, že je pravdivá, nelze podřaditi ustanovení § 199, písm. a) tr. z., a to ani když se později přesvědčil o její nepravdivosti a přesto jí dodatečně neopravil čís. 7078.
- křivou vyjevovací přísahu zakládá i vědomě nesprávný dlužníkův údaj o tom, kde je věc, kterou měl před exekucí, a na koho, jak a proč ji převedl; je nerozhodné, zda byl dlužník povinen udat okolnost, kterou nepravdivě uvedl, a zda má jeho udání větší či menší význam čís. 7086.
- ten, kdo jiného sváděl, aby při vyšetřování nehody tvrdil nepravdu, aniž svou výzvu omezil na četnické vyšetřování, je vinen zločinem podle §§ 5, 197, 199, písm. a) tr. z., byl-li si v době svádění vědom možností jeho soudního výslechu a vypovídal-li pak svědek podle návodu i před soudem čís. 7100.
- ten, kdo při manifestační přísaze vědomě zamlčí svoje příjmy, jedná v úmyslu potřebném ke skutkové podstatě zločinu podle § 199, písm. a) tr. zák., i když je přesvědčen, že jde o příjmy, na něž není stejně exekuce možná čís. 7108.
- i když byl účastník rvačky v řízení vedeném odděleně proti druhému jejímu účastníku slyšen formálně jako svědek, je jeho výpověď vpravdě obhajobou obviněného a nepodléhá sankci § 199, písm. a) tr. z. čís. 7177.
- svědku, který se cítí subjektivně obviněným a sleduje křivou výpověď výhradně svůj prospěch, nutno přiznat ochranu podle § 202 tr. ř., i když soud neměl v době výslechu důvodu pokládat ho za podezřelého z pachatelství nebo z účasti na trestném činu, o němž ho vyslyšel; beztrestností tu svědek požívá, i pokud vypovídal o skutečnostech, jež s jeho trestným činem souvisí čís. 7199.
- (§ 199, písm. b) tr. zák.): ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle § 199, písm. b) tr. zák. čís. 7085.
- (§ 199, písm. d) tr. zák.): falšování data narození v občanské legitimaci je zločinem podle § 199, písm. d) tr. zák. a nikoliv jen přestupkem podle § 320, písm. f) tr. zák., stalo-li se v úmyslu uvést v omyl a způsobiti škodu na právu kontroly protektorátních příslušníků; okolnost, že bylo provedeno neuměle, nevylučuje možnost uvedení v omyl; bylo-li odhaleno už při prvním předložení listiny, jde jen o pokus uvedeného zločinu; čin je dokonán teprve předloženiím falšované listiny, nikoliv už jejím falšováním čís. 7040.
- dovolenka opravňující k jízdě na dráze s 50% slevou jízdného je veřejná listina ve smyslu § 199, písm. d) tr. zák. čís. 7041.
- k pojmu pravé a napodobené listiny čís. 7074.
- správnost či nesprávnost obsahu listiny je pro otázku její pravosti bez významu čís. 7074.
- okolnost, že výstavce vydal listinu, poněvadž byl uveden v omyl, nečiní listinu nepravou čís. 7074.

- vylákání pravé listiny s nesprávným obsahem nespadá pod ustanovení § 199, písm. d) tr. z., nýbrž může zakládati jen obecný podvod čís. 7074.
- nejde o zločin podle § 199, písm. d) tr. z., nýbrž o obecný podvod, vymazal-li pachatel v podvodném úmyslu podpis, jímž oprávněný odběratel potvrdil na rubu odběrního poukazu na obuv příjem obuvi čís. 7088.
- ke zločinu podvodu podle § 199, písm. d) tr. zák., spáchanému napodobením veřejné listiny, při němž bylo použito úředního formuláře, se nevžaduje, aby napodobená listina byla opatřena i (napodobeným) úředním razítkem čís. 7096.
- právo ČMD rozhodovati o vrácení zálohy, složené cestujícím při vydání oblastního lístku a propadlé uplynutím předepsané lhůty, je právem ve smyslu § 197 tr. zák.; ten, kdo orgánu ČMD předloží prošlý oblastní lístek, jehož datum platnosti zfalšoval, aby uvedl v omyl o tom, zda záloha propadla, a dosáhl jejího vrácení, je vinen zločinem podvodu podle § 199, písm. d) tr. zák. (§§ 8, 199, písm. d) tr. zák.) čís. 7130.
- železniční jízdenka vydaná drahou sloužící veřejné přepravě je veřejnou listinou ve smyslu § 199, písm. d) tr. z., i když jde o dráhu v soukromém provozu čís. 7215.
- (§ 199, písm. e) tr. zák.): k subjektivní skutkové podstatě zločinu podvodu podle § 199, písm. e) tr. zák. stačí úmysl odněti poškozenému průkazní prostředek o vytyčené hranici; není třeba úmyslu připravit ho o část pozemku čís. 7090.
- ke skutkové podstatě zločinu podle § 199, písm. e) tr. zák.; je nerozhodné, že byl pachatel přesvědčen o nesprávnosti vytyčené hranice čís. 7197.
- pachatelův omyl o tom, že je oprávněn svémocně odstranit mezníky, je omylem trestněprávním, který neomlouvá; pachatelova svémoc tu není beztrestná ani s hlediska § 2, písm. g) tr. zák. čís. 7197.
- Pokus (§ 8 tr. zák.): falšování data narození v občanské legitimaci je zločinem podle § 199, písm. d) tr. zák. a nikoliv jen přestupkem podle § 320, písm. f) tr. zák., stalo-li se v úmyslu uvést v omyl a způsobiti škodu na právu kontroly protektorátních příslušníků; okolnost, že bylo provedeno neuměle, nevylučuje možnost uvedení v omyl; bylo-li odhaleno už při prvním předložení listiny, jde jen o pokus uvedeného zločinu; čin je dokonán teprve předloženiím falšované listiny, nikoliv už jejím falšováním čís. 7040.
- bezvýsledná nabídka nepoživatelného masa ke koupi je pokusem přečinu podle § 26, čís. 1 vládní nař. Sb. čís. 40/1942 (o prohlídce masa), nikoliv jen beztrestným přípravným jednáním; je nerozhodné, že pachatel neměl nabízené maso s sebou čís. 7067.
- krádež piva, které závozník pivovaru přidal kočmu při rozvážení na vůz ve zločinském úmyslu, je dokonána teprve tím, že bylo složeno s vozem toho, komu je závozník prodal čís. 7087.
- pro trestnost pokusu (§ 8 tr. z.) stačí, že pachatel pojal do svého úmyslu všechny znaky zamýšleného trestného činu a že, uváděje tento úmysl ve skutek, projevil dostatečně jeho rozhodnost a opravdovost, nepochybuje o způsobilosti použitého prostředku přivoditi zamýšlený výsledek; pachatel tu neprosívá, že se mýlil o způsobilosti prostředku čís. 7088.
- jde o pokus přečinu podle § 31, odst. 1 zák. Sb. čís. 111/1927, nikoliv o beztrestné přípravné jednání, dal-li si zaměstnanec, zamýšleje prozraditi k soutěžním účelům výrobní tajemství podniku, zhotoviti modely zvláštního zařízení používaného v podniku a uschoval je u třetí osoby, která je vydala majiteli podniku dřívě, než jich pachatel použil čís. 7091.
- zaměstnanci ČMD, kteří konají posunovací službu na vlečce cukrovaru, aniž mají přístup do jeho prostor, jsou vinní krádeží, nikoliv zločinem podle § 101 tr. zák., odcizí-li při tom cukr ze skladiště cukrovaru; jde o nedokonanou krádež, nepodařilo-li se jim vyvézt z cukrovaru odcizený cukr, ukrytý v brzdářské budce vagonu, protože byli přistiženi čís. 7182.

- **nezpůsobilý:** k otázce trestnosti pokusu na předmětu absolutně nezpůsobilém čís. 7206.
- jako pachatel prospívá negativní omyl o skutečnostech (§ 2, písm. e) tr. zák.), tak ho zatěžuje pozitivní omyl o nich čís. 7206.
- pachatel, který (omylem) předpokládá, že je tu živý lidský plod, a podnikne jednání vedoucí k jeho odstranění (§ 144 tr. zák.), je trestný, i když plod ve skutečnosti odumřel z jiné příčiny již před započatím jeho činnosti; toto dřívější odumření plodu je jen překážkou dokonání pachatelova činu ve smyslu § 8 tr. zák. čís. 7206.
- (§ 9 tr. zák.): nedokonané svádění podle § 9 tr. zák. je samostatnou všeobecnou formou trestné činnosti a lze se ho dopustit hledíc na kterýkoliv trestný čin; vyžaduje se jen, aby pachatel sváděl určitou osobu k určitému trestnému činu, t. j. k takové činnosti, která by zakládala objektivně i subjektivně určitou trestní skutkovou podstatu čís. 7116.

Policejní dohled viz dohled policejní.

— **vazba preventivní** viz vazba policejní preventivní.

Poini pých viz ochrana nesklizené úrody.

Pomluva viz ochrana cti.

Pomoc trestná viz spoluvina.

Porušení povinnosti povolání viz advokát (kárná rozhodnutí).

Porušování obchodních a výrobních tajemství viz soutěž nekalá.

Posudek znalecký: soud se podle zásady volného uvažování důkazů může odchýlit od závěrů znaleckého posudku; pak je však povinen podrobit celý znalecký posudek pečlivému rozboru a, nesouhlasí-li s ním, uvést důvody pro svůj odlišný názor čís. 7098.

Poškození na těle viz uškození na těle.

- **zlomyslné cizího majetku (§ 85, písm. a) tr. zák.):** činnost pachatele, vypíchnuvšího ze zlosti cizímu koni oko, naplňuje jak skutkovou podstatu zločinu podle § 85, písm. a) tr. zák., tak i skutkovou podstatu přečinu podle § 4, odst. 1 vládn. nař. Sb. čís. 106/1939 o ochraně zvířat proti týrání ve znění vládn. nař. Sb. čís. 108/1941 (jednočinný souběh) čís. 7063.
- ke skutkové podstatě zlomyslného poškození cizího majetku podle § 85, písm. a) tr. zák. stačí po stránce subjektivní pachatelovo vědomí, že z jeho jednání nutně vznikne protiprávně poškození cizího majetku čís. 7095.
- nejde o krádež, může však jít o zlomyslné poškození cizího majetku neb o podvod, pořezal-li pachatel v lese poškozeného kladu a nařezané dříví tam narovnal do hranice předstíraje, že to je ono dříví, které před tím z téhož lesa odcizil a které tam měl na příkaz poškozeného opět vrátit čís. 7137.
- škodou ve smyslu § 85, písm. a) tr. zák. je rozdíl mezi věcí, jakou měla poškozená věc před činem a jakou má tato věc (její nepoškozená část) po činu, byť i již jen pro použití k jinému účelu; jen při úplném zničení se škoda rovná ceně věci před zničením čís. 7168.

Potraviny, obchod s nimi, viz obchod s potravinami.

Povinný dohled, jeho zanedbání, viz zanedbání povinného dohledu.

Povoz neosvětlený viz uškození na těle z nedbalosti.

Požár zaviněný nedbalostí (vl. nař. ze dne 19. prosince 1940, Sb. č. 62 z roku 1941): i v oblasti vládn. nař. Sb. čís. 62/1941 nutno použít všeobecných zásad § 134 tr. zák. o příčinné souvislosti čís. 7055.

- (§ 1): při možnosti, že požár vznikl jen nedbalostí jednoho z více podezřelých, nelze všechny podezřelé uznat vinnými přečinem podle § 1 vládn. nař. Sb. čís. 62/1941 čís. 7043.
- těžké poškození na těle, které utrpěla třetí osoba při hašení ohně, je v příčinné souvislosti s nedbalostí pachatele přečinu podle § 1 uvedeného nařízení a vylučuje jeho beztrestnost pro účinnou lítost podle § 2 téhož

nařízení; nezáleží na tom, že si zraněná osoba počínala při hašení ohně neopatrně čís. 7055.

- předpoklady přečinu podle § 1, odst. 1 vl. nař. Sb. čís. 62/1941 u matky, která na dobu svého zaměstnání ve stodole uložila sirky v kuchyni tak vysoko, že se jich její pětileté dítě mohlo zmocnit a zmocnilo jen pomocí židle čís. 7143.
- nejde o požár ve smyslu § 1 vládn. nař. Sb. čís. 62/1941, zůstal-li oheň pachatelovým zákrokem omezen na vařič, jehož výbuch pachatel přivodil svou nedbalostí, na petrolej z něho vytrysknuvší a na některé předměty nejbližšího okolí; za tělesné poškození, jež utrpěli popálením členové pachatelovy rodiny, odpovídá tu pachatel podle § 335 tr. zák., nikoliv podle § 1, odst. 2 vládn. nař. Sb. čís. 62/1941 čís. 7150.
- ke skutkové podstatě přečinu podle § 1, odst. 1 vl. nař. Sb. čís. 62/1941; pokud je možno spatřovati nedbalost matky desetiletého dítěte v tom, že uložila sirky ve schránce umístěné 1.50 m nad zemí čís. 7172.
- i pro přičítání poruchy, jimž mají čelit ustanovení §§ 1 a 5 vládn. nař. Sb. čís. 62/1941, platí povšechná zásada, že je pouhá nečinnost osoby, jejímž jednáním mohlo být poruše zabráněno, trestná, jen byla-li tato osoba povinna k ochraně nebo záchraně právního statku čís. 7210.
- z vlastnictví k nemovitosti nelze vyvodit povinnost odstranit požárně závadné ohniště zřízené bez souhlasu, ba proti vůli vlastníka jinou osobou, mající bezprostřední moc s ním nakládat čís. 7210.
- skutková podstata přečinu podle § 1, odst. 1 vládn. nař. Sb. čís. 62/1941 předpokládá, že pachatel mohl nahlédnout, že je jeho jednání neb opomínutí způsobilo přivodit nebezpečí požáru; míra opatrnosti při tom čís. 7214.
- (§ 1, odst. 1, písm. a): zavinění kinooperátéra podle § 1, odst. 1, písm. a) uvedeného vládního nařízení, který v projekční kabině zacházel s elektrickým proudem, aniž dřívě uložil svítky filmů v ohnivzdorné schránce; subjektivní stránka čís. 7103.
- jde o přečin podle § 1, odst. 1, písm. a) vl. nař. Sb. č. 62/1941, zachvátil-li oheň, přivoděný pachatelem na vlastním majetku, cizí majetek tak, že na něm mohl dosáhnout značného rozměru čís. 7175.
- (§ 1, odst. 1, písm. b): pojem »škody velkého rozsahu na cizím majetku« ve smyslu § 1, odst. 1, písm. b) uved. nařízení čís. 7035.
- jde o přečin podle § 1, odst. 1, písm. a) vládn. nař. Sb. čís. 62/1941, zachvátil-li oheň, přivoděný pachatelem na vlastním majetku, cizí majetek tak, že na něm mohl dosáhnout značného rozměru čís. 7175.
- (§ 1, odst. 2): pojem »škody velkého rozsahu« čís. 7035.
- (§ 2): s hlediska ustanovení § 2 vládn. nař. Sb. čís. 62/1941 (účinná lítost) je nerozhodné, proč se pachatel nepodařilo uhasit včas oheň čís. 7044.
- těžké poškození na těle, které utrpěla třetí osoba při hašení ohně, je v příčinné souvislosti s nedbalostí pachatele přečinu podle § 1 uvedeného nařízení a vylučuje jeho beztrestnost pro účinnou lítost podle § 2 téhož nařízení; nezáleží na tom, že si zraněná osoba počínala při hašení ohně neopatrně čís. 7055.
- k pojmu účinné lítosti ve smyslu § 2 vládn. nař. Sb. čís. 62/1941 čís. 7103.
- nemožnost uhasit oheň, způsobená náhodou nebo cizím zaviněním, jde na pachatelův vrub čís. 7103.
- (§ 3): ke skutkové podstatě prvního případu přečinu podle § 3 vládn. nař. Sb. čís. 62/1941 se vyžaduje způsobení konkrétního nebezpečí požáru (výsledný delikt ohrožující); na tento výsledek se musí vztahovat pachatelova (vědomá či nevědomá) nedbalost čís. 7035.
- u druhého případu stačí pouhé porušení zákonného předpisu naznačeného tam druhu a v jeho porušení spočívá už pachatelova nedbalost (delikt čistě činnostní, formální) čís. 7035.
- ke druhému případu přečinu podle § 3 vládn. nař. Sb. čís. 62/1941 (nedostatečný dozor na rozdělání ohně) se nevyžaduje, aby byl rozděláním

- ohně porušen vyhlášený předpis; nestačí tu pouhá možnost rozšíření rozdělaného ohně; je třeba, aby mimo to scházel dostatečný dozor, který by zabránil jeho nebezpečnému rozšíření čís. 7084.
- — ustanovení § 3 nebo § 4, odst. 2 vlád. nař. Sb. čís. 62/1941 postihují jednání neb opominutí v nich uvedená, jen pokud z nich pro lesní majetek nevzešly přísněji trestné následky uvedené v § 1 téhož vládního nařízení čís. 7202.
  - — ten, kdo z nedbalosti způsobil požár cizího lesa, je vinen přečinem podle § 1, odst. 1, písm. a) uvedeného vládního nařízení čís. 7202.
  - (§ 4): ustanovení § 3 nebo § 4, odst. 2 vlád. nař. Sb. čís. 62/1941 postihují jednání neb opominutí v nich uvedená, jen pokud z nich pro lesní majetek nevzešly přísněji trestné následky uvedené v § 1 téhož vládního nařízení čís. 7202.
  - — ten, kdo z nedbalosti způsobil požár cizího lesa, je vinen přečinem podle § 1, odst. 1, písm. a) uvedeného vládního nařízení čís. 7202.
  - (§ 5): i pro přičítání poruch, jimž mají čelit ustanovení §§ 1 a 5 vlád. nař. Sb. čís. 62/1941, platí povšechná zásada, že je pouhá nečinnost osoby, jež jimž jednáním mohlo být poruše zabráněno, trestná, jen byla-li tato osoba povinna k ochraně nebo záchrane právního statku čís. 7210.
  - — ke skutkové podstatě přestupku podle § 5, čís. 2 vl. nař. Sb. čís. 62/1941 čís. 7020.
  - — pojem nového ohniště a jeho zřízení (přeložení); spadá sem stavba nového komína místo starého, zbořeného čís. 7020.
  - — pojem řádného stavebního dozoru čís. 7020.
  - — k naplnění pojmu zřízení stačí již pachatelův příkaz jiné osobě, aby provedla potřebné práce čís. 7020.
  - — je nerozhodné, že pachatel zřízením ohniště plnil svůj závazek vůči třetímu čís. 7020.
  - — z vlastnictví k nemovitosti nelze vyvodit povinnost odstranit požárně závadné ohniště zřízené bez souhlasu, ba proti vůli vlastníka jinou osobou, mající bezprostřední moc s ním nakládat čís. 7210.
  - — přestupek podle § 5, čís. 5 vlád. nař. Sb. čís. 62/1941 je delikt čistě činnosní; nezáleží na tom, zda z něho skutečně nastalo nebezpečí nebo poškození čís. 7133.
  - — ke skutkové podstatě přestupku podle § 5, čís. 6 vl. nař. Sb. čís. 62/1941 není třeba, aby vznikla škoda čís. 7149.
  - — k pojmu «věci snadno vznětlivé» ve smyslu tohoto ustanovení čís. 7149.
  - — ustanovení § 5, čís. 8 vlád. nař. Sb. čís. 62/1941 nečiní rozdílu mezi zákonnou a dobrovolně převzatou povinností k dozoru čís. 7187.
  - — ke skutkové podstatě přestupku podle § 5, čís. 6 vl. nař. Sb. čís. 62/1941 pokud je možno spatřovati nedbalost matky desetiletého dítěte v tom, že uložila sirky ve schránce umístěné 1.50 m nad zemí čís. 7172.
  - — předpoklady přečinu podle § 1, odst. 1 vl. nař. Sb. čís. 62/1941 u matky, která na dobu svého zaměstnání ve stodole uložila sirky v kuchyni tak vysoko, že se jich její pětileté dítě mohlo zmocnit a zmocnilo jen pomocí židle čís. 7143.
- Právo původské (zákon ze dne 24. listopadu 1926, Sb. čís. 218):** k pojmu původce (spolupůvodce) ve smyslu autorského zákona; není jím ten, kdo při zilmování díla pracoval podle režisérovyh příkazů a za jeho dozoru čís. 7121.
- **stíhací:** veřejný žalobce neztrácí stíhací právo tím, že si při hlavním přelíčení nevyhradil stíhati čin obžalovaného, vyšlý při něm najevo, bylo-li toto hlavní přelíčení odročeno k pokračování v jednání; nemusí uvedenou výhradu učiniti ani při dalším rozsudkem zakončeném hlavním přelíčením, bylo-li mezitím k jeho návrhu proti obžalovanému zavedeno pro onen nový trestný čin samostatné trestní řízení a dokonce již byla podána obžaloba čís. 7213.
  - **žalobní viz obžaloba soukromá.**
  - **zmírňovací viz trest** podle vl. nař. Sb. čís. 143/1941.

Preventivní vazba policejní viz vazba policejní preventivní.

Prodej masa z neohledaného dobytka (§ 399 tr. zák.): u přestupku podle § 399 tr. z. činí promlčecí doba i při prvém přestoupení tohoto ustanovení jeden rok čís. 7162.

Prohlídka masa (vlád. nař. ze dne 7. srpna 1941, Sb. čís. 40 z roku 1942): výklad pojmu «uváděti do oběhu» ve smyslu § 7, odst. 2, § 8, odst. 2 a § 26, č. 1 vlád. nař. Sb. čís. 40/1942 čís. 7211.

- — spadá sem nejen zivnostenský prodej (odbyt), nýbrž vůbec jakákoliv činnost, kterou se zprostředkuje přechod masa na jiného ať úplatně, nebo bezplatně, ať přímo k požívání, nebo k dalšímu zcizení a ať je okruh příjemců omezen na rodinný nebo podobný kruh osob individuálně určitých, či je širší čís. 7211.
- — bezvýsledná nabídka nepoživatelného masa ke koupi je pokusem přečinu podle § 26, čís. 1 vlád. nař. čís. 40/1942 Sb. (o prohlídce masa), nikoli jen beztrestným přípravým jednáním; je nerozhodné, že pachatel neměl nabízené maso s sebou čís. 7067.

Promlčení: u přestupku podle § 11 zákona rak. ř. z. čís. 89/1897 počíná promlčecí lhůta dobou, kdy byla potravina vyrobena (zfalšována) nebo kdy byl proveden poslední akt jejího prodeje nebo chování na prodej čís. 7068.

- za úkony způsobilé přetřhnouti běh promlčecí doby (§§ 227, 531, odst. 1 tr. zák.) nelze považovat sdělení trestního oznámení státnímu zastupitelství k návrhu, ani soudcovský příkaz, aby byla ve smyslu § 83 tr. ř. zpravena o zahájení řízení služební vrchnost obviněného čís. 7136.
- u přestupku podle § 399 tr. zák. činí promlčecí doba i při prvém přestoupení tohoto ustanovení jeden rok čís. 7162.
- ani k zachování dvouměsíční žalobní lhůty podle § 17, odst. 1 a § 14, odst. 5 zákona o ochraně cí, ani k přerušení šestiměsíční promlčecí lhůty podle § 13, odst. 2 téhož zákona není třeba podání formální žaloby; v prvém případě stačí návrh veřejného žalobce na zavedení předběžného řízení, v druhém jakýkoli soudní vyšetřovací úkon namířený proti vinníkové osobě čís. 7189.
- i s hlediska § 531, odst. 2, písm. b) tr. zák. stačí — právě tak jako podle § 229, písm. b) tr. zák. — že pachatel nahradil škodu podle své možnosti čís. 7046.
- nový trestný čin, přerušující podle § 531, odst. 2, písm. c) tr. zák. běh promlčení, musí být zjištěn výrokem příslušného soudu; nestačí, že proti byla na obviněného podána obžaloba; od jeho spáchání počíná nová promlčecí lhůta; promlčení nastane (jsou-li tu i ostatní podmínky), nebyl-li v ní obviněný vzat ve vyšetřování čís. 7027.

Propadnutí majetkového prospěchu: ustanovení § 9 zák. Sb. čís. 178/1924 o propadnutí majetkového prospěchu platí všeobecně při odsouzení pro trestné činy uvedené v desáté hlavě trestního zákona, tedy i pro zločin podle § 101 tr. zák. čís. 7139.

Prostředky opravné: v tom, že obžalovaný, ač byl poučen o opravných prostředcích a věděl, že jeho obhájce ohlásil zmáteční stížnost, nastoupil z vlastní vůle trest, nutno spatřovati vzdání se zmáteční stížnosti (zpětvzetí jejího ohlášení); nezáleží na tom, že později, když jeho obhájce trval na ohlášené zmáteční stížnosti, prohlásil, že na ní tedy trvá také čís. 7123.

- — za opis rozsudku (§ 285, odst. 1 tr. ř.) nutno žádati před opověděním opravného prostředku nebo při něm nebo sice dodatečně, avšak ve třídení opovědní lhůtě čís. 7178.
- — obsah telegrafické opovědi opravného prostředku nelze dodatečně (po opovědní lhůtě) měniti nebo doplňovati písemným podáním čís. 7178.
- — obžalovanému, jenž nepřišel k hlavnímu přelíčení před okresním soudem, nutno doručiti opis rozsudku, vyneseno v jeho nepřítomnosti; dokud mu nebyl doručen a dokud neuplynula lhůta k ohlášení, pokud se týče k provedení opravných prostředků, která tu obžalovanému počíná běžeti

- od tohoto doručení, není odvolací soud oprávněn rozhodovati o odvolání veřejného žalobce z výroku o vině (trestu) obžalovaného čís. 7181.
- ustanovení § 178 tr. zák. obsahuje jedinou trestní sazbu, rozpadající se ve dva stupně; zjištění a zhodnocení přitěžujících okolností i volba mezi prvým a druhým stupněm sazby jsou tu ponechány volnému uvážení soudu; vymezení trestu v těchto mezích lze napadati jen odvoláním čís. 7021.
  - otázku, má-li být podaný opravný prostředek vyřízen jako zmateční stížnost nebo jako odvolání, nutno řešit především podle povahy napadeného výroku čís. 7151.
  - připouští-li napadený výrok oba uvedené opravné prostředky, rozhoduje o způsobu vyřízení obsah podaného opravného prostředku, nikoli jeho označení čís. 7151.
  - připouští-li napadený výrok jen opravný prostředek určitého druhu, nutno podaný opravný prostředek vyřídit podle povahy onoho jedině přípustného opravného prostředku čís. 7151.
  - za nepřipustný lze považovat uplatněný opravný prostředek jedině tehdy, volila-li strana vědomě nesprávný způsob opravného prostředku čís. 7151.
- Provinilci mladiství (zákon ze dne 11. března 1931, Sb. čís. 48):** ukládá-li soud, uživ zmírňovacího práva, mladistvému trest za provinění, spáchané po účinnosti vládn. nař. Sb. čís. 143/1942, nesmí sestoupiti pod čtvrtinu trestní sazby, stanovené trestními zákony; dobou jednoho měsíce je tu doba 30 dnů čís. 7126.
- Přechovávání zločinců viz nadržování zločincům.**
- **radiotelefonního zařízení (zákon ze dne 20. prosince 1923, Sb. čís. 9 z roku 1924):** pojem «přechovávání bez povolení» je naplněn již tím, že má pachatel u sebe bez koncese radiový přijímač; je při tom bez významu, že byl přijímač dříve vlastnictvím jeho (dосud žijícího) otce a že naň měl jeho otec před lety koncesi čís. 7033.
  - nejde o neoprávněné přechovávání podle § 24 zák. Sb. čís. 9/1924, přechovává-li majitel koncese ke zřízení a provozování rozhlasového přijímače nejen přijímač v ní uvedený, ale i jiné přijímače a součástky čís. 7203.
- Přestupek opilosti viz opilství (§ 523 tr. zák.).**
- Přetržení promlčení:** nový trestný čin, přerušující podle § 531, odst. 2, písm. c) tr. zák. běh promlčení, musí být zjištěn výrokem příslušného soudu; nestačí, že proň byla na obviněného podána obžaloba; od jeho spáchání počíná nová promlčecí lhůta; promlčení nastane (jsou-li tu i ostatní podmínky), nebyl-li v ní obviněný vzat ve vyšetřování čís. 7027.
- za úkony způsobilé přetřhnouti běh promlčecí doby (§ 227, 531, odst. 1 tr. zák.) nelze považovat sdělení trestního oznámení státnímu zastupitelství k návrhu, ani soudcovský příkaz, aby byla ve smyslu § 83 tr. ř. zpravena o zahájení řízení služební vrchnost obviněného čís. 7136.
- Příčinná souvislost viz souvislost příčinná.**
- Přípravné jednání bez trestné viz pokus.**
- Přísaha vyjevovací viz svědectví křivé.**
- Příslušnost soudní:** za účinnosti vládn. nař. Sb. čís. 89/1942 (ode dne 1. ledna 1942) nepřísluší soudům vysloviti v rozsudku přípustnost policejního dohledu; od tohoto dne jsou povolány nařizovati taková preventivní opatření jen správní úřady čís. 7131.
- za předpokladů § 52, odst. 1 tr. ř. je soud, v jehož okrsku má obviněný své bydliště, postaven na roveň soudu místa spáchaného činu čís. 7138.
  - pokud neučinila žádná z osob uvedených v § 52, odst. 1 tr. ř. návrh na postoupení, je otázka místa spáchaného činu nerozhodná čís. 7138.
- Původské právo viz právo původské.**
- Pych lesní:** k rozlišení krádeže od lesního pychu čís. 7045.
- ten, kdo sbírá klestí a suché dříví, věda, že si vlastník lesa vyhradil jejich užitkování, dopouští se krádeže čís. 7045.
- Pytláctví (§ 63 vládn. nař. ze dne 31. března 1941, Sb. čís. 127):** ustanovení § 47, odst. 2 vládn. nař. Sb. čís. 127/1941 má na mysli obvyklá — v § 47 vládn. nař.

Sb. čís. 128/1941 příkladmo uvedená — ochranná opatření, která za obyčejných okolností vystačí k odvrácení škody; za takové opatření nelze považovati nalíčení ok čís. 7028.

- ten, kdo v okrsku, v němž mu nepřislouší právo myslivosti, provozuje myslivost na zahájeném pozemku, porušuje výkon práva myslivosti oprávněné osoby (§ 63 vládn. nař. Sb. čís. 127/1941), leda by sám byl vlastníkem neb uživatelem zahájeného pozemku a nevybočil z mezi svého práva na omezený výkon myslivosti na něm čís. 7081.
- k pojmu ohrazení plotem nebo dokonalého uzavření ve smyslu § 7, odst. 2, č. 2 vládn. nař. Sb. čís. 127/1941; stačí zajištění příslušné plochy zdí, plotem neb i živým plotem, i když jsou v něm mezery, kterými může zvěř proběhnouti (dole řídký živý plot) čís. 7144.
- pytláctví podle § 63 vládn. nař. Sb. čís. 127/1941 se dopouští nejen ten, kdo poruše cizí právo myslivosti stíhá, chytá, složí nebo si přivlastní živou lovnou zvěř, nýbrž i ten, kdo si porušiv ono právo přivlastní lovnou zvěř zhaslou nebo padlou čís. 7145.
- ustanovení § 187 tr. z. o beztrestnosti pro účinnou lítost nelze rozšiřovat na pytláctví podle § 63 vl. nař. Sb. čís. 127/1941; pro ně bude potrestán i pachatel, jehož čin (vykazující všechny pojmové znaky pytláctví) nelze pro účinnou lítost stíhati jako zločin krádeže čís. 7147.
- sčítací zásady podle § 173 tr. z. nutno použít i tehdy, sbíhá-li se s obecnou krádeží pytláctví, vykazující zároveň i všechny pojmové znaky krádeže, a je-li tento čin, posuzován jako součást obecné krádeže, přísněji trestný než pytláctví o sobě čís. 7160.
- pouhé odepření osoby neoprávněné k výkonu myslivosti splnit povinnost odevzdati zvěř, která se jí dostala do rukou (§ 1, odst. 2, 3 vl. nař. Sb. č. 128/1941), je jen správním přestupkem podle § 60, č. 2 uvedeného vládního nařízení, nikoli soudně trestným činem podle § 63 vl. nař. Sb. č. 127/1941 čís. 7200.
- zvěř »stíhá« nejen ten, kdo na ni oko prvotně nastraží, nýbrž i ten, kdo naleznuv oko, nastražené jiným pachatelem, ve stavu nezpůsobilém k chycení zvěře, znovu je upravuje, aby vyhovovalo tomuto účelu, čině tak v úmyslu stíhati zvěř čís. 7207.
- skutkovou podstatu pytláctví podle § 63, odst. 1 vládn. nař. Sb. čís. 127/1941 naplňuje každá z činností tam uvedených sama o sobě čís. 7026.
- není třeba, aby se stíhání, chytání nebo složení zvěře stalo v úmyslu přivlastnit si ji čís. 7026.
- u přivlastnění je nerozhodné, jakým způsobem pachatel nabyl držení zvěře čís. 7026.
- předpokládá-li pachatel svolení oprávněného k výkonu práva myslivosti, jde o omyl, který vylučuje vinu (§ 2, písm. e) tr. zák.) čís. 7026.
- otázku, který z trestů je přísnější (těžší), sluší posuzovati především podle druhu a při stejném druhu podle míry trestu, který zákon stanoví na trestný čin; ustanovení § 63, odst. 1 vládn. nař. Sb. č. 127/1941 o myslivosti je přísnější než ustanovení § 460 tr. zák. čís. 7128.
- pachatel, který si v noční době přivlastní nalezenou zvěř, je vinen přečinem podle § 63, odst. 2 vládn. nař. Sb. čís. 127/1941, i když ji našel již ve dne a již tehdy pojal úmysl si ji přivlastnit čís. 7019.
- pojem noční doby čís. 7019.

Radiotelefonní zařízení, jeho přechovávání, viz přechovávání radiotelefonního zařízení.

Reformatio in peius: zásada § 477, odst. 2 tr. ř. neplatí v případech § 475, odst. 2 tr. ř.; po zrušení rozsudku z důvodu § 475, odst. 2 tr. ř. rozhoduje příslušný sborový soud v novém řízení zcela nezávisle v otázce viny a není omezen při výměře trestu čís. 7209.

Reportáž novinářská viz ochrana cti (§ 6, odst. 1).

Rozsudek: soud se podle zásady volného uvažování důkazů může odchýlit od závěru znaleckého posudku; pak je však povinen podrobiti celý znalecký posudek pečlivému rozboru, a nesouhlasí-li s ním, uvést důvody pro svůj odlišný názor čís. 7098.

— kontumační viz řízení před okresním soudem.

Rozšiřování tiskopisu, jeho zákaz, viz zákaz rozšiřování tiskopisu.

Rušení míru domovního (§ 83 tr. zák.): ohrazený domovní dvůr nutno pokládati za dům ve smyslu § 83 tr. zák., nikoli za příbytek čís. 7048.

— pachatel vnikl do příbytku se zbraní, vnikl-li do něho s metlou, již uchopil v domě nebo na domovním dvoře; je nerozhodné, zda si mohl být vědom toho, že je mešla zbraň ve smyslu § 83 tr. zák. čís. 7048.

Rychlost jízdy přiměřená viz uškození na těle z nedbalosti.

Řízení disciplinární viz řízení kárné.

— **kárné ve věcech advokátních:** právo navrhnouti, aby bylo provedení kárného vyšetřování a jednání přeneseno na kárnou radu jiné advokátní komory (§ 27 kár. st.), přísluší pouze obviněnému nebo zástupci komory čís. 440 dis.

— — proti zastavovacímu usnesení, v němž kárná rada neshledala příčiny ke kárnému stíhání obviněného v bodech označených jí výběrem komory, nemůže zástupce komory s úspěchem uplatňovati, že se kárná rada opominula zabývatí vinou obviněného i v jiném bodě, nedomáhal-li se toho již v řízení před kárnou radou čís. 442 dis.

— — i v kárném řízení nutno posuzovati opravný prostředek podle obsahu, nikoli podle označení čís. 445 dis.

— — proti nálezu kárné rady, jímž byl uložen trest písemné dítky, není přípustné odvolání ani z výroku o vině, ani z výroku o útratách čís. 445 dis.

— — obviněný může pro podjatost nebo z jiné důležité příčiny navrhnouti delegaci kárné rady jiné advokátní komory v kterémkoli stadiu kárného řízení, a to i po té, co byl jeho dřívější (neodůvodněný) návrh na delegaci zamítnut čís. 450 dis.

— — žádost o delegaci je závažným důvodem k odročení ústního líčení před kárnou radou; je nerozhodné, že byla podána přímo u nejvyššího soudu, nikoli u kárné rady čís. 450 dis.

— **proti nepřítomným** viz řízení před krajským soudem.

— **před krajským soudem:** okolnost, že soud vykonal hlavní přelíčení v nepřítomnosti obžalovaného, nezakládá zmatečnost podle § 281, čís. 3 tr. ř., byly-li splněny předpoklady § 427, odst. 1 tr. ř. čís. 7019.

— — o zločinu, na nějž je vypsán nejvýše pětiletý trest na svobodě, možno provést hlavní přelíčení a vynést rozsudek v nepřítomnosti obžalovaného (§ 427, odst. 1 tr. ř.), i když je vedle uvedeného hlavního trestu ohrožen též vedlejší trestem (ať jakéhokoli druhu a výše) čís. 7155.

— — nalézací soud není oprávněn zamítnouti zmatečnou stížnost podle § 1 zák. ř. z. čís. 3/1878, byl-li vedle ní podán i odpor (§ 427, odst. 3 tr. ř.) čís. 7120.

— — předpis § 250 tr. ř. nevyžaduje, aby byl obžalovanému sdělen doslovně obsah všech výpovědí, učiněných v jeho nepřítomnosti; stačí mu sdělit jejich podstatné body, které mohou mít důležitost pro obžalobu a obhajobu čís. 7113.

— — veřejný žalobce neztrácí stíhací právo tím, že si při hlavním přelíčení nevyhradil stíhací čin obžalovaného, vyslyš při něm najevo, bylo-li toto hlavní přelíčení odročeno k pokračování v jednání; nemusí uvedenou výhradu učiniti ani při dalším rozsudkem zakončeném hlavním přelíčením, bylo-li mezitím k jeho návrhu proti obžalovanému zavedeno pro onen nový

trestný čin samostatně trestní řízení a dokonce již byla podána obžaloba čís. 7213.

— **před okresním soudem:** obžalovanému, jenž nepřišel k hlavnímu přelíčení před okresním soudem, nutno doručiti opis rozsudku, vyneseného v jeho nepřítomnosti; dokud mu nebyl doručen a dokud neuplynula lhůta k ohlášení, pokud se týče k provedení opravných prostředků, která tu obžalovanému počíná běžeti od tohoto doručení, není odvolací soud oprávněn rozhodovati o odvolání veřejného žalobce z výroku o vině (trestu) obžalovaného čís. 7181.

Sazba trestní viz trest.

Sčítání hodnot škody u majetkových deliktů viz krádež (§ 173 tr. zák.).

Smilstvo násilné (§ 127 tr. zák.): ideální souběh zločinu násilného smilstva podle § 127 tr. z., spáchaného na spící ženě, se zločinem svedení ke smilstvu podle § 132 III tr. z. je vyloučen čís. 7174.

— **svedení k němu** viz svedení ke smilstvu.

Souběh ideální: činnost pachatele, vypíchnuvšího ze zlosti cizímu koni oko, naplňuje jak skutkovou podstatu zločinu podle § 85, písm. a) tr. z., tak i skutkovou podstatu přečinu podle § 4, odst. 1 vlád. nař. Sb. čís. 106/1939 o ochraně zvířat proti týrání ve znění vlád. nař. Sb. čís. 108/1941 (jednočinný souběh) čís. 7063.

— — ideální souběh zločinu násilného smilstva podle § 127 tr. z., spáchaného na spící ženě, se zločinem svedení ke smilstvu podle § 132 III tr. zák. je vyloučen čís. 7174.

— — otázku, který z trestů je přísnější (těžší), sluší posuzovati především podle druhu a při stejném druhu podle míry trestu, který zákon stanoví na trestný čin; ustanovení § 63, odst. 1 vlád. nař. Sb. čís. 127/1941 o myslivosti je přísnější než ustanovení § 460 tr. zák. čís. 7128.

— — sčítací zásady podle § 173 tr. zák. nutno použít i tehdy, sbíhá-li se s obecnou krádeží pytláctví, vykazující zároveň i všechny pojmové znaky krádeže, a je-li tento čin, posuzován jako součást obecné krádeže, přísnější trestný než pytláctví o sobě čís. 7160.

— — sbíhá-li se odcizení neskližené úrody (vlád. nař. Sb. č. 404/1940) s obecnou krádeží, je nutno je považovati za krádež a sčítati škodu jim vzniklou se škodou z krádeže čís. 7204.

Soudce (kárná rozhodnutí): soudce není povinen přesvědčovati se o tom, zda soudní kancelář uvědomila o svědkově obeslání svědkova přímého představeného čís. 444 dis.

— **vyloučený** viz zmatek podle § 281, čís. 1 tr. ř.

Soukromá obžaloba viz obžaloba soukromá.

— — viz i žaloba soukromá.

Soukromý účastník viz účastník soukromý.

Soutěž nekálá (zákon ze dne 15. července 1927, Sb. č. 111): pojem znalosti ve smyslu § 13, odst. 3 zák. Sb. čís. 111/1927 čís. 7091.

— — výrobním tajemstvím ve smyslu § 31 zák. Sb. čís. 111/1927 je i uzpůsobení a zdokonalení výrobního postupu, jež se stalo zvláštností v poměru k určitému podniku; je nerozhodné, že se pachatel zúčastnil jako zaměstnanec podniku zdokonalovacího procesu čís. 7091.

— — jde o pokus přečinu podle § 31, odst. 1 zák. Sb. čís. 111/1927, nikoliv o beztrestné přípravné jednání, dal-li si zaměstnanec, zamýšleje prozraditi k soutěžním účelům výrobní tajemství podniku, zhotoviti modely zvláštního zařízení používaného v podniku a uschoval je u třetí osoby, která je vydala majiteli podniku dříve, než jich pachatel použil čís. 7091.

Souvislost příčinná: k závěru o kausalitě (§ 134 tr. z.) mezi jednáním (opominutím) a škodným výsledkem je třeba nejen zjištění, že byl tímto jednáním (opo-

minutím) přivoděn stav, z něhož zlo obyčejně povstává nebo může snadno povstat, nýbrž i zjištění, že z něho toto zlo skutečně nastalo čís. 7170.

- — příčinná souvislost mezi jednáním obžalovaného, způsobivšího poškození proražení lebeční kosti, a smrti poškozeného není přerušena tím, že poškozený hrál kopanou, nemaje ránu řádně ošetřenu, a že si tím přivodil infekci, jež ranou vnikla do těla a přivodila smrt čís. 7183.

Spolupachatelství: dal-li se sváděný po několika bezvýsledných pokusech přece nakonec svěsti ke spolupachatelství krádeže, kterou pak se svůdcem spáchal, nelze svědce vedle spolupachatelství uznati vinným i nedokonaným sváděním podle § 9 tr. zák. čís. 7024.

- krádež piva, které závozník pivovaru přidal kočmu při rozvázání na vůz ve zlodějském úmyslu, je dokonána teprve tím, že bylo složeno s vozu u toho, komu je závozník prodal; kočí je spoluzlodějem, i když se o věci dověděl teprve za jízdy a i když nevěděl, že se svým spolupůsobením stává spolupachatelem čís. 7087.
- společný zlý úmysl není vyloučen tím, že každý spoluzloděj krade na vlastní vrub, nestaraje se o to, co odcizuje druhý; každý z nich odpovídá nejen za vlastní činnost, nýbrž za celý výsledek vědomého společného působení čís. 7101.
- ke spoluzlodějsství podle § 174 II, písm. a) tr. z. je třeba, aby pachatel vědomě (třeba i jen nahodile) spolupůsobil i aby byli současně přítomni na místě činu, třeba ne nepřetržitě od začátku do konce čís. 7105.

Spoluvina: k pojmu trestné pomoci při zločinu podle § 98, písm. b) tr. zák.; je jí i napsání výhrůžného dopisu podle diktátu přímého pachatele; subjektivní stránka čís. 7050.

Stavitel, jeho odpovědnost, viz uškození na těle z nedbalosti.

Stíhací právo viz právo stíhací.

Stížnost (podle § 2 zák. rak. ř. z. č. 3/1878): právo ke stížnosti ve smyslu § 2, odst. 2 rak. ř. z. čís. 3/1878 přísluší pouze tomu, kdo podal zmáteční stížnost, a to jen pro případ, že jeho zmáteční stížnost byla nalézacím soudem zamítnuta podle § 1 téhož zákona; jeho odpárc se nemůže stěžovati na to, že zmáteční stížnost nebyla zamítnuta čís. 7129.

Svádění ke zneužití úřední moci; pachatel, který v poškozovacím úmyslu bez úspěchu sváděl úředníka k porušení úřední povinnosti, je vinen jen zločinem podle §§ 9, 101 tr. zák., nikoli i zločinem podle § 105 tr. zák., i když při tom použil nabídky peněžitého daru čís. 7073.

- — vzájemný poměr skutkových podstat § 101 a § 105 tr. zák. čís. 7192.
- — ustanovení § 105 tr. zák. se vztahuje pouze na ony případy podplácení, které nesměřují k tomu, aby byl úředník sveden zneužit své úřední moci v poškozovacím úmyslu čís. 7192.

— **nedokonané (§ 9 tr. zák.):** dal-li se sváděný po několika bezvýsledných pokusech přece nakonec svěsti ke spolupachatelství krádeže, kterou pak se svůdcem spáchal, nelze svědce vedle spolupachatelství uznati vinným i nedokonaným sváděním podle § 9 tr. zák. čís. 7024.

— — pachatel, který v poškozovacím úmyslu bez úspěchu sváděl úředníka k porušení úřední povinnosti, je vinen jen zločinem podle §§ 9, 101 tr. zák., nikoli i zločinem podle § 105 tr. zák., i když při tom použil nabídky peněžitého daru čís. 7073.

— — nedokonané svádění podle § 9 tr. zák. je samostatnou všeobecnou formou trestné činnosti a lze se ho dopustiti hledíc na kterýkoli trestný čin; vyžaduje se jen, aby pachatel sváděl určitou osobu k určitému trestnému činu, t. j. k takové činnosti, která by zakládala objektivně i subjektivně určitou trestní skutkovou podstatu čís. 7116.

Svedení ke smilstvu (§ 132 III tr. zák.): ideální souběh zločinu násilného smilstva podle § 127 tr. zák., spáchaného na spící ženě, se zločinem svedení ke smilstvu podle § 132 III tr. z. je vyloučen čís. 7174.

Svědectví křivé (§ 199, písm. a) tr. zák.): u zločinu podle § 199, písm. a) tr. zák. je nerozhodné, zda mohlo být křivou výpovědí, o níž se obžalovaný ucházel, vzhledem ke stavu sporu ještě dosaženo cíle, který obžalovaný sledoval čís. 7075.

— — křivá svědecká výpověď, složená před přednostou okresního soudu jako dožádaným soudcem v kárném řízení proti nesoudcovskému úředníku nebo v přípravném řízení vedeném proti němu podle § 112 služ. pragm., podléhá sankci § 199, písm. a) tr. zák. čís. 7078.

— — nepravdivou výpověď svědka, který byl v době svého výsledku přesvědčen o tom, že je pravdivá, nelze podřaditi ustanovení § 199, písm. a) tr. z., a to ani když se později přesvědčil o její nepravdivosti a přesto ji dodatečně neopravil čís. 7078.

— — křivou vyjevovací přísahu zakládá i vědomě nesprávný dlužníkův údaj o tom, kde je věc, kterou měl před exekucí, a na koho, jak a proč ji převedl; je nerozhodné, zda byl dlužník povinen udat okolnost, kterou nepravdivě uvedl, a zda má jeho udání větší či menší význam čís. 7086.

— — ten, kdo jiného sváděl, aby při vyšetřování nehody tvrdil nepravdu, aniž svou výzvu omezil na četnické vyšetřování, je vinen zločinem podle §§ 5, 197, 199, písm. a) tr. z., byl-li si v době svádění vědom možnosti jeho soudního výsledku a vypovídal-li pak svědek podle návodu i před soudem čís. 7100.

— — ten, kdo při manifestační přísaze vědomě zamlčí svoje příjmy, jedná v úmyslu potřebném ke skutkové podstatě zločinu podle § 199, písm. a) tr. zák., i když je přesvědčen, že jde o příjmy, na něž není stejně exekuce možná čís. 7108.

— — i když byl účastníkem rvačky v řízení vedeném odděleně proti druhému jejím účastníku slyšen formálně jako svědek, je jeho výpověď vpravdě obhajobou obviněného a nepodléhá sankci § 199, písm. a) tr. z. čís. 7177.

— — svědka, který se cítí subjektivně obviněným a sleduje křivou výpověď výhradně svůj prospěch, nutno přiznat ochranu podle § 202 tr. ř., i když soud neměl v době výsledku důvodu pokládat ho za podezřelého z pachatelství nebo z účasti na trestném činu, o němž ho vyslychal; beztrestnosti tu svědek požívá, i pokud vypovídal o skutečnostech, jež s jeho trestným činem souvisí čís. 7199.

Svépomoc dovolená viz beztrestnost podle § 2, písm. g) tr. zák.

Škoda (ve smyslu § 85, písm. a) tr. zák.): škodou ve smyslu § 85, písm. a) tr. zák. je rozdíl mezi cenou, jakou měla poškozená věc před činem a jakou má tato věc (její nepoškozená část) po činu, byť i již jen pro použití k jinému účelu; jen při úplném zničení se škoda rovná ceně věci před zničením čís. 7168.

— viz i požár zaviněný nedbalostí.

Tajemství obchodní a výrobní, jejich porušování, viz soutěž nekalá.

Těžké ublížení na těle viz uškození na těle úmyslné, těžké.

Tisk (zákon ze dne 17. prosince 1862, rak. ř. z. č. 6 z roku 1863): ke vzájemnému poměru ustanovení § 17, odst. 1 zákona o ochraně cti a § 40 zákona o tisku čís. 7169.

Tiskopis, jeho zabavení, viz zabavení tiskopisu.

— **zákaz jeho rozšiřování,** viz zákaz rozšiřování tiskopisu.

Tisková novela (zákon ze dne 30. května 1924, Sb. č. 124 ve znění vyhlášky Sb. č. 145/1933): ustanovení § 17, odst. 1 zákona o ochraně cti o zániku stíhacího práva platí i pro stíhání přestupku zanedbání povinné péče podle § 4 zák. Sb. čís. 124/1924 čís. 7169.

— zúčastněné osobě (§ 12, odst. 3 zák. Sb. č. 124/1924) nelze přiznati útraty spojené s podáním odvodního spisu na zmáteční stížnost soukromého žalobce, podala-li jej až po uplynutí lhůty, platné pro obviněného čís. 7169.

Trest: ustanovení § 178 tr. zák. obsahuje jedinou trestní sazbu, rozpadající se ve dva stupně; zjištění a zhodnocení přitěžujících okolností i volba mezi prvním a druhým stupněm sazby jsou tu ponechány volnému uvážení soudu; vymezení trestu v těchto mezích lze napadati jen odvoláním čís. 7021.

— zmatek podle § 281, čís. 11 tr. ř., neuložil-li soud obžalovanému vedle trestu na svobodě i peněžitý trest, ačkoliv ho uznal vinným i činem, na který je v zákoně vypsán jen tento trest čís. 7132.

— pouhý dohad, že obžalovaný přichází v úvahu jako otec dítěte, jež mělo být vyhnáno z matčina těla, nestačí k použití trestní sazby § 146 tr. zák.; to předpokládá zjištění, že je pachatel otcem dítěte, o které jde čís. 7156.

— zásada § 477, odst. 2 tr. ř. neplatí v případech § 475, odst. 2 tr. ř.; po zrušení rozsudku z důvodu § 475, odst. 2 tr. ř. rozhoduje příslušný sborový soud v novém řízení zcela nezávisle v otázce viny a není omezen při výměře trestu čís. 7209.

— náhradní na svobodě: za peněžitý trest 1.400 K nebo vyšší nesmí soud u přestupku uložit jiný náhradní trest na svobodě než čtrnáct dní čís. 7022.

— podle § 265 tr. ř.: ustanovení § 265 tr. ř. nelze použít, byl-li souzený čin spáchan po vynešení dřívějšího rozsudku, byť i před jeho právní mocí čís. 7117.

— podle vl. nař. Sb. čís. 143/1941: při zkoumání otázky, byl-li již obžalovaný soudně trestán (čl. I, odst. 1, písm. b) vlád. nař. Sb. čís. 143/1942), nelze přihlížeti k jeho předchozímu odsouzení pro čin, který je k souzenému činu v poměru naznačeném v § 265 tr. ř. čís. 7107.

— k pojmu soudního potrestání ve smyslu čl. I, odst. 1, písm. b) vl. nař. Sb. čís. 143/1942; za soudně trestaného dlužno ve smyslu tohoto předpisu pokládat i toho, kdo byl odsouzen pro přestupek podle § 419 tr. zák. k přísné domluvě čís. 7195.

— ukládá-li soud, užív zmírňovacího práva, mladistvému trest za provinění, spáchané po účinnosti vlád. nař. Sb. čís. 143/1942, nesmí sestoupiti pod čtvrtinu trestní sazby, stanovené trestními zákony; dobou jednoho měsíce je tu doba 30 dnů čís. 7126.

Trestní sazba viz trest.

Trestní soudnictví nad mládeží viz provinilci mladiství.

Trestnost opominutí: i pro přičítání poruch, jimž mají čelit ustanovení §§ 1 a 5 vl. nař. Sb. č. 62/1941, platí povšechná zásada, že je pouhá nečinnost osoby, jejímž jednáním mohlo být poruše zabráněno, trestná, jen byla-li tato osoba povinna k ochraně nebo záchraně právního statku čís. 7210.

— z vlastnictví k nemovitosti nelze vyvodit povinnost odstranit požárně závadné ohniště zřízené bez souhlasu, ba proti vůli vlastníka jinou osobou, mající bezprostřední moc s ním nakládat čís. 7210.

Týrání zvířat viz ochrana zvířat proti týrání.

Účastník soukromý (§ 47 tr. ř.): soukromým účastníkem se může stát jen ten, komu vznikly z trestného činu nároky, které by mohl uplatňovati i před civilním soudem čís. 7152.

— je-li při vynášení rozsudku zřejmo, že osobě přihlásivší se za soukromého účastníka nevznikly nároky toho druhu, nelze uložit obžalovanému náhradu útrat jejího právního zastoupení čís. 7152.

Účinná litost viz litost účinná.

Ukládání trestu viz trest.

Ukrývání viz podílnictví na krádeži.

— zločinců viz nadřizování zločincům.

Úmysl: subjektivní skutková podstata zločinu podle § 87 tr. zák. vyžaduje, aby bylo pachatelovo jednání ovládáno nejen představou nebezpečí uvedeného v § 85, písm. b) tr. zák., nýbrž i vůlí je přivoditi čís. 7031.

— veřejný úředník jedná v poškozovacím úmyslu podle § 101 tr. zák., uvědomil-li si, že zneužitím své úřední moci způsobí škodu předpokládanou v § 101 tr. z., a rozhodne-li se k činu přes toto vědomí čís. 7102.

Úpadek podvodný (§ 205 a) tr. zák.): dlužník více věřitelů, který jednomu z nich umožní, aby z jeho jmění cestou exekuce zajistil a uspokojil svoji pohledávku, je vinen zločinem podvodného úpadku podle § 205 a) tr. zák., jen pokud ona pohledávka neexistovala (byla předstírána) čís. 7146.

— z nečbalosti (§ 486, čís. 2 tr. zák.): pachatel přečinu podle § 486, č. 2 tr. z. se nemůže omlouvat stavem nouze ve smyslu § 2, písm. g) tr. zák., že mu nezbylo než postoupiti věřiteli svou pohledávku, protože by byl tento věřitel jinak na ni vedl exekuci a způsobil mu tím další útraty čís. 7127.

Uplatňování (zákon ze dne 3. července 1924, Sb. čís. 178): ustanovení § 9 zák. Sb. čís. 178/1924 o propadnutí majetkového prospěchu platí všeobecně při odsouzení pro trestné činy uvedené v desáté hlavě trestního zákona, tedy i pro zločin podle § 101 tr. zák. čís. 7139.

— výhoda ve smyslu § 2 zák. Sb. čís. 178/1924 nepředpokládá stranický úkon nebo vůbec porušení úředních povinností veřejného činitele; může jí být i úkon, k němuž je veřejný činitel povolán; je jí i urychlené (okamžité) doručení úředního vyřízení čís. 7079.

Urážka církve (§ 303 tr. zák.): k pojmu veřejně ve smyslu § 303 tr. zák. nestačí, že byl čin spáchan na veřejně přístupném místě; je třeba konkrétní možnost, že bude postřehnuto jinými osobami čís. 7142.

— zřízení církve může být zlehčeno nejen poražením kříže, nýbrž i tím, že jej pachatel nechá ležet na místě; subjektivní stránka čís. 7142.

Úroda nesklizená viz ochrana nesklizené úrody.

Úředník veřejný (§ 101, odst. 2 tr. zák.): zástupce vedoucího lékaře okresní nemocenské pojišťovny je veřejným úředníkem ve smyslu § 101, odst. 2 a § 153 tr. zák. čís. 7077.

— k pojmu úředníka ve smyslu § 101, odst. 2 tr. z.; nezáleží na tom, byl-li vzat do přísahy, nebo do které zaměstnanecké skupiny náleží, je-li jeho služební poměr trvalý či dočasný, definitivní či provisorní, podléhá-li služební pragmatice a má-li nárok na odpočívne platy čís. 7115.

— správa ústavů, zřízených obcí, okresem nebo zemí k provádění chudinské péče, je obstaráváním prací vlády po rozumu § 101, odst. 2 tr. z. čís. 7163.

— úředník okresního úřadu, pověřený svým představeným správou okresního chudobince, je veřejným úředníkem podle § 101, odst. 2 tr. zák., i když správu vykonává jako vedlejší zaměstnání za zvláštní odměnu a nebyl pro to zvláště vzat do slibu čís. 7163.

— vydávání se za něho viz vydávání se za veřejného úředníka.

Uškození na těle úmyslné, těžké: zástupce vedoucího lékaře okresní nemocenské pojišťovny je veřejným úředníkem ve smyslu § 101, odst. 2 a § 153 tr. zák.; nevykonává však své povolání ve smyslu § 153 tr. zák., zakročuje-li proti rušiteli pořádku v úřadě, který při tom spáchal přestupek podle § 312 tr. zák. čís. 7077.

— použije-li při tom tato osoba proti němu násilí, nejde sice o zločin podle § 153 tr. zák., jde však o zločin podle § 98, písm. a) tr. zák., pokud se týče o přestupek podle § 1 zák. Sb. čís. 309/1921 čís. 7077.

— pro otázku viny s hlediska zločinu podle §§ 152, 155, písm. b) tr. zák. je nerozhodné, zda byl škodlivý výsledek způsoben výhradně činností pachatelovou, nebo také aktivní činností (obranou) poškozeného, musí-li býti s takovým výsledkem počítáno podle obecných zkušeností při pravidelném průběhu věci čís. 7069.

— z nečbalosti (§ 335 tr. zák.): hodlá-li řidič automobilu zastaviti svůj vůz a couvati s ním, musí na to výstražným znamením upozorniti ostatní účastníky dopravy, zejména i chodce na banketu silnice; nemůže-li při tom pro šíři vozu přehlédnouti jízdní dráhu za vozem, musí za vůz vyslat závozníka, aby spolupůsobil při couvání čís. 7023.

- — — právo přednosti nezabývá účastníka dopravy povinností zaříditi svoji jízdu tak, aby doprava nebyla ohrožována; musí zejména na ne zcela přehledné křižovatce počítati s tím, že se mu v jízdní dráze může objeviti překážka čís. 7038.
- — — rychlost, dovolenou jinak zákonem, lze jen tehdy pokládat za přiměřenou, nevznikly-li za jízdy okolnosti, nutící řidiče voliti rychlost, při níž by mohl, kdyby bylo třeba, včas zastavit (ještě před vyskytnuvší se překážkou) čís. 7039.
- — — zavinění podle § 335 tr. zák. nevyžaduje, aby pachatel mohl předvídat určité nebezpečí, stačí, že mohl předvídat všeobecně nebezpečnou povahu svého jednání čís. 7039.
- — — řidič automobilu má ve městě za tmy počítat s tím, že se v jeho jízdní dráze může vyskytnouti překážka, zejména i chodec jdoucí u okraje vozovky, a to i když je vedle vozovky za příkopem chodník čís. 7039.
- — — řidič automobilu nesmí předjížděti, nemá-li jízdní dráhu volnou nebo nemá-li jistotu, že předjížděním neohrozí jiné účastníky dopravy čís. 7047.
- — — zavinění řidiče automobilu (§ 335 tr. z.), který dovolil řídit své auto osobě, nemající řidičské povolení, aniž si dříve zjednal jistotu o tom, že má řidičské povolení nebo že jsou u ní splněny všechny jeho předpoklady, a který této osobě trpěl nepřiměřeně rychlou jízdu po kluzké silnici čís. 7053.
- — — řidič automobilu, který jel nezmírněnou rychlostí osadou, ač po levé straně silnice stálo nákladní auto, bránící mu v rozhledu, neomlouvá, že mu osoba neoprávněná k řízení dopravy a jemu neznámá dávala znamení k projetí; měl počítati s tím, že mu, jak tomu učí denní zkušenost, může vstoupiti do cesty osoba, již pro nákladní auto neviděl čís. 7054.
- — — uživatel vedlejší silnice musí dáti podle § 13 d. ř. s. přednost těm vozidlům jedoucím po hlavní silnici, která podle poměru své rychlosti k rychlosti jeho vozidla projedou křižovatkou nebo ústím silnice dříve, než by jimi projelo jeho vozidlo a uvolnilo jízdní dráhu v hlavním směru; posouditi tuto okolnost s pečlivostí předepsanou v § 335 tr. zák. náleží oběma v úvahu přicházejícím uživatelům silnic čís. 7164.
- — — řidič automobilu, který podle § 10, odst. 4 d. ř. s. předjíždí po levé straně vlak pouliční dráhy, stojící ve stanici, musí počítati s možností, že některý cestující bude přecházet jízdní dráhu před stojícím vlakem; musí proto podle toho upravit svou jízdu čís. 7167.
- — — účastník dopravy, který mění směr své jízdy, není zbaven odpovědností tím, že se zachoval podle ustanovení § 11 d. ř. s.; je povinen zachovat mimo to i jinak příkázanou opatrnost (§ 1 d. ř. s.); za jízdu-li k druhému okraji jízdní dráhy a tak jí kříží, má se bezprostředně před odbočením přesvědčit o situaci za sebou, aby neohrozil jiného účastníka dopravy čís. 7171.
- — — k otázce přiměřené rychlosti vlaku elektrické pouliční dráhy v době nařazeného zatemnění (§§ 335, 337 tr. zák.) čís. 7059.
- — — cyklista, před nímž přechází ulici stařena, nereagující na výstražné znamení, musí snížit rychlost jízdy tak, aby mohl ještě před stařenou zastavit nebo ji bezpečně objet; neumí-li dobře jezdit, musí př. tom počítati i s tím čís. 7051.
- — — i cyklista je účastníkem veřejné silniční dopravy; jsou mu uloženy povinnosti uvedené v § 1 dopravního řádu silničního a vztahuje se naň ustanovení § 9, odst. 2 téhož řádu čís. 7051.
- — — povinnost cyklisty držeti se nejkrajnější pravé strany jízdní dráhy (§ 8, odst. 2, druhá věta a § 27 d. ř. s.) není omezena jen na nepřehledné úseky jízdní dráhy čís. 7119.

- — — okolnost, že cyklista jede po hlavní komunikaci (§ 13 d. ř. s.), nezabývá ho povinností, upravit před nepřehlednou křižovatkou rychlost jízdy tak, aby byl s to, třeba i zastavením, čeliti nebezpečí, kdyby se mu náhle v jízdní dráze objevila překážka čís. 7119.
- — — vozka, který vjede s povelzem na nepřehledný nechráněný železniční přejezd, nepřesvědčiv se bezprostředně před ním, zda je trať volná, a který tím zavíní srážku povozu s motorovou dresinou a ohrozí železniční provoz a tělesnou integritu lidí na dresině a v povozu, je vinen přečinem podle §§ 335, 337 tr. zák. čís. 7196.
- — — zavinění stavitele (dozorce na stavbě), dal-li při vykopávce kopati hlouběji než 150 cm, aniž dříve zabezpečil svislou stěnu, vzniklou dosavadním výkopem čís. 7025.
- — — i když si stavitel zřídil způsoběného dozorce, je vedle něho odpovědný podle § 335 tr. z., pokud je sám přítomen na stavbě a má sám možnost poznati závadu, z níž hrozí nebezpečí pro statky uvedené v § 335 tr. zák. čís. 7025.
- — — povinnost zachovávat bezpečnostní předpisy má nejen podnikatel, nýbrž i všechny jim ustanovené dozorní orgány bez ohledu na stupeň hodnoty a nadřazenosti; pro dozorce pracovní čtyry vyplývá tato povinnost již z jeho vedoucího postavení; je povinen se seznámit s příslušnými předpisy a ručí za svou (i nevědomou) nedbalost při tom čís. 7141.
- — — majitel kamenolomu, jenž upozoruje, že dělníci pracují pod skalním převisem, hrozícím sesutím, musí jim ihned zakázat práci na nebezpečném místě a posarat se o to, aby dbali zákazu; je při tom nerozhodné, že si zřídil spolehlivého dozorce, když ten sám neučinil potřebná opatření a nebyl ani nablízku, aby je mohl učiniti čís. 7029.
- — — ten, kdo zanedbal povinnost dohledu na bezpečný stav budovy, odpovídá jen tehdy podle § 335 tr. z. za úraz nastavší v souvislosti s jejím vadným stavem, mohl-li při náležitém dohledu za obvyčejné pozornosti poznati závadu a nahlédnouti, že pro ni budova ohrožuje neb aspoň může ohroziti tělesnou bezpečnost lidí čís. 7106.
- — — zavinění domovníka v Praze (§ 335 tr. zák.), který se za trvajicí nepohody, kdy se na chodníku stále tvořily zmrázky, vzdálil z domu na dobu delší, než dovolovala předvídatelná nutnost opětného čištění chodníku, aniž si zjednal zástupce neb aspoň uvědomil vlastníka domu čís. 7066.
- — — správce domu v Praze, jenž je povinen osvětlovati dům za vlastníka domu, může tuto povinnost přenést na domovníka; odpovídá však přesto za nehodu, k níž došlo proto, že domovník opominul dům osvětliti, věděl-li nebo mohl-li při náležitě pozornosti vědět, že domovník neplní řádně příkázanou mu povinnost, a nezjednal-li nápravu čís. 7125.
- — — výjimka z povinnosti osvětliti za tmy vozidla, stanovená v § 24, odst. 4 d. ř. s., se týká vozidel tam uvedených, jen pokud jsou v pohybu čís. 7157.
- — — i ruční vozík, který není širší než jeden metr, musí býti za tmy osvětlen, nechá-li se státi v jízdní dráze; leč by šlo o případ zmíněný v § 24, odst. 1, věta druhá d. ř. s.; předpisy o protileteckém zatemnění nebylo na této povinnosti nic změněno čís. 7157.
- — — kdo si vypůjčí nenabitou pistoli a nabije ji, musí, vrátil-li ji v tomto stavu, upozorniti půjčitele na to, že je nabitá; neučiní-li to, odpovídá spolu s ním za úraz, způsobený tím, že pistole nenadále spustila v ruku půjčitele, jenž se nepřesvědčil, zda není nabitá čís. 7082.
- — — ten, kdo po živnostensku provozuje řezání dříví na kružní pile, se nemůže omlouvat neznalostí bezpečnostních předpisů vl. nař. Sb. č. 41/1938, třebas kružní pilu koupil bez ochranného krytu před účinností tohoto vládního nařízení a od oprávněného živnostníka čís. 7161.

- — — osoby zaměstnané při domácích pracích nemusí nepřetržitě bdít nad dítětem útlého věku; nelze označit za nedbalé, ponechají-li je pro výkon svého zaměstnání bez dozoru na ne příliš dlouhou dobu; jde však o zavinění podle § 335 tr. z., ponechá-li matka své dvouleté dítě téměř po tři hodiny bez dohledu, vzdáví-li se za zábavou čís. 7165.
- — — přečin podle § 376 tr. z. je deliktem výsledečným; nestačí pouhé opominutí dozoru, nýbrž vyžaduje se po objektivní stránce určitý výsledek (nebezpečí určitého druhu) a po subjektivní stránce možnost jeho předvídatelnosti čís. 7201.
- — — převzetím léčení nemocného vzbudí lékaři povinnost poskytnouti mu včas lékařskou péči ať už osobně, nebo prostřednictvím jiného lékaře, kterého pověří svým zastoupením čís. 7170.
- — — k závěru o kausalitě (§ 134 tr. z.) mezi jednáním (opominutím) a škodlivým výsledkem je třeba nejen zjištění, že byl tímto jednáním (opominutím) přivoděn stav, z něhož zlo obyčejně povstává nebo může snadno povstat, nýbrž i zjištění, že z něho toto zlo skutečně nastalo čís. 7170.
- — — u osoby, která o své újmě bez povolení podle § 6, odst. 1 vládn. nař. Sb. čís. 29/1930 přijala do péče cizí nemanželské dítě, nutno otázku zavinění ve smyslu § 335 tr. zák. posuzovati s hlediska osoby, jež svými vlastnostmi vyhovuje předpokladům pro uvedené povolení čís. 7070.
- — — skutkový omyl nezbavuje obžalovaného odpovědnosti podle § 335 tr. zák., zavinil-li si jej svou neopatrností čís. 7092.
- — — nejde o požár ve smyslu § 1 vl. nař. Sb. čís. 62/1941, zůstal-li oheň pachatelovým zákrokem omezen na varič, jehož výbuch pachatel přivodil svou nedbalostí, na petrolej z něho vytrysknuvší a na některé předměty nejbližšího okolí; za tělesné poškození, jež utrpěli popálením členové pachatelovy rodiny, odpovídá tu pachatel podle § 335 tr. zák., nikoliv podle § 1, odst. 2 vl. nař. Sb. čís. 62/1941 čís. 7150.
- — — příčinná souvislost mezi jednáním obžalovaného, způsobivšího poškozenému proražení lebeční kosti, a smrtí poškozeného není přerušena tím, že poškozený hrál kopanou, nemaje ránu řádně ošetřenu, a že si tím přivodil infekci, jež ranou vnikla do těla a přivodila smrt čís. 7183.
- — — k pojmu »dává do obchodu« ve smyslu § 18, čís. 2 rak. ř. z. 89/1897; nepatří sem činnost toho, kdo jinému umožní, aby si vzal a snědl maso ze zakopaného dobytčete tím, že ho na ně upozorní a spolu s ním je odkryje, ač ví, že je požití masa z něho nebezpečné lidskému zdraví; jeho čin však naplňuje skutkovou podstatu § 431 tr. z. (§ 335 tr. z.) čís. 7083.
- — — (§ 337 tr. zák.): k otázce přiměřené rychlosti vlaku elektrické pouliční dráhy v době nařízeného zatemnění čís. 7059.
- — — pro kvalifikaci činu za přečin podle § 337 tr. z. není (na rozdíl od ustanovení § 432 tr. z.) rozhodná pachatelova osoba, nýbrž povaha věci, která je tu zákonem přímo označena za nebezpečnou pro tělesnou integritu lidí sama o sobě čís. 7176.
- — — vozka, který vjede s povozem na nepřehledný nechráněný železniční přejezd, nepřesvědčiv se bezprostředně před ním, zda je trať volná, a který tím zavíní srážku povoze s motorovou dresinou a ohrozí železniční provoz a tělesnou integritu lidí na dresině a v povozu, je vinen přečinem podle §§ 335, 337 tr. zák. čís. 7196.

Útěk při dopravní nehodě (§ 1 vl. nař. ze dne 18. července 1940 Sb. č. 287): »dopravní nehodou« podle § 1 vládn. nař. Sb. čís. 287/1940 nutno rozuměti i takovou událost v dopravě, při níž vznikla toliko škoda na majetku, nikoli i škoda na životě nebo zdraví čís. 7114.

- Útisk (zákon ze dne 12. srpna 1921, Sb. čís. 309):** zástupce vedoucího lékaře okresní nemocenské pojišťovny je veřejným úředníkem ve smyslu § 101, odst. 2 a § 153 tr. zák.; nevykonává však své povolání ve smyslu § 153 tr. zák., zakročuje-li proti rušiteli pořádku v úřadě, který při tom spáchal přestupek podle § 312 tr. zák.; použije-li při tom tato osoba proti němu násilí, nejde sice o zločin podle § 153 tr. zák., jde však o zločin podle § 98 písm. a) tr. zák., pokud se týče o přestupek podle § 1 zák. čís. 309/1921 Sb. čís. 7077.
- Útraty trestního řízení:** soukromým účastníkem se může stát jen ten, komu vznikly z trestního činu nároky, které by mohl uplatňovati i před civilním soudem; je-li při vynášení rozsudku zřejmo, že osobě přihlásivší se za soukromého účastníka nevznikly nároky toho druhu, nelze uložit obžalovanému náhradu útrat jejího právního zastoupení čís. 7152.
- — — zúčastněné osobě (§ 12, odst. 3 zák. Sb. čís. 124/1924) nelze přiznati útraty spojené s podáním odvodního spisu na zmateční stížnost soukromého žalobce, podala-li jej až po uplynutí lhůty, platné pro obviněného čís. 7169.
- Vazba policejní preventivní:** o tom, zda má být někdo podroben plánovitému policejnímu dohledu nebo vzat do policejní preventivní vazby podle vládn. nař. Sb. čís. 89/1942, rozhodují úřady správní zcela samostatně; soudy spolupůčinkují jen potud, že oznámí správnímu úřadu případy přicházející v úvahu; nepřísluší jim vyslovovati přípustnost některého z uvedených opatření čís. 7135.
- Veřejná listina viz padělání veřejné listiny.**
- Veřejné násilí viz násilí veřejné.**
- Veřejný úředník viz úředník veřejný.**
- Vražda:** k pojmu úkladné vraždy ve smyslu § 135, čís. 1 tr. z.; je to vražda spáchaná způsobem potměšilým, znemožňujícím neb aspoň velmi ztěžujícím opatrnost a obranu oběti; kdy sem nespadá vražda jedem čís. 7184.
- Vrchnostenská osoba viz osoba vrchnostenská.**
- Vydávání se za veřejného úředníka (§ 199, písm. b) tr. zák.):** ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle § 199, písm. b) tr. zák.; nedovolený majetkový zisk není součástí jmění; ten, kdo někoho listivým předstíráním přiměje jen k tomu, aby upustil od požadování takového zisku, není vinen podvodem čís. 7085.
- (§ 333 tr. zák.): ke skutkové podstatě přestupku podle § 333 tr. z. se vyžaduje pachatelův úmysl vyvolati v jiné osobě víru, že je veřejným úředníkem; je nerozhodné, zda byla tato víra skutečně vyvolána čís. 7153.
- Vydrání (§ 98 tr. zák.):** hajný myslivosti zakročující proti pytlákovi, kterého přistihl mimo svůj služební obvod, nepoživá ochrany podle § 81 tr. z., i když se pytlák před tím dopustil pytláctví v jeho revíru; je však chráněn předpisem § 98 tr. z., chce-li ho zadržet a odevzdat vrchnosti jako osobu podezřelou z trestného činu čís. 7042.
- — — nejde o dovolenou svépomoc (§ 344 ob. obč. zák.), chrání-li vlastník pozemku svoji držbu prostředky, přesahujícími co do vhodnosti a účelnosti nutnou potřebu čís. 7112.
- — — zástupce vedoucího lékaře okresní nemocenské pojišťovny je veřejným úředníkem ve smyslu § 101, odst. 2 a § 153 tr. zák.; nevykonává však své povolání ve smyslu § 153 tr. zák., zakročuje-li proti rušiteli pořádku v úřadě, který při tom spáchal přestupek podle § 312 tr. zák.; použije-li při tom tato osoba proti němu násilí, nejde sice o zločin podle § 153 tr. zák., jde však o zločin podle § 98, písm. a) tr. zák., pokud se týče o přestupek podle § 1 zák. Sb. čís. 309/1921 čís. 7077.
- — — k pojmu trestné pomoci při zločinu podle § 98, písm. b) tr. zák.; je jí i napsání výhrůžného dopisu podle diktátu přímého pachatele; subjektivní stránka čís. 7050.

— — »jinými osobami pod ochranu ohroženého postavenými« nutno v § 98, písm. b) tr. zák. rozumět nejen osoby, které podle zvláštního zákonného ustanovení stojí pod ochranou ohroženého, nýbrž i osoby jsoucí k ohroženému v takovém společenském nebo přátelském poměru, že je ohrožený má podle obecného nazírání na takový poměr a jeho důsledky chránit před hrozcím nebezpečím; spadá sem i poměr snoubenců (milostný) a přátel čís. 7205.

Vyhnání plodu: pouhý dohad, že obžalovaný přichází v úvahu jako otec dítěte, jež mělo být vyhnáno z matčina těla, nestačí k použití trestní sazby § 146 tr. z.; to předpokládá zjištění, že je pachatel otcem dítěte, o které jde čís. 7156.

— — pachatel, který (omylem) předpokládá, že je tu živý lidský plod, a podnikne jednání vedoucí k jeho odstranění (§ 144 tr. zák.), je trestný, i když plod ve skutečnosti odumřel z jiné příčiny již před započítím jeho činnosti; toto dřívější odumření plodu je jen překážkou dokonání pachatelova činu ve smyslu § 8 tr. zák. čís. 7206.

Výhrada stíhání viz ochrana cti (§ 18).

— — viz i právo stíhací.

Vyjevovací přísaha křivá viz svědectví křivé.

Vylákání veřejné listiny viz podvod (§ 197 tr. zák.).

Vyloučený soudce viz zmatek podle § 281, čís. 1 tr. ř.

Vztah příčinný viz souvislost příčinná.

Zabavení tiskopisu: zákaz dalšího rozšiřování tiskopisu může být podle §§ 492, 493 tr. ř. a § 36 zák. čís. 6/1863 ř. z. vysloven jen tehdy, byl-li obsahem tiskopisu spáchán trestný čin; takový zákaz nelze časově omezit čís. 7052.

— — při tiskových deliktech pořádkových musí se soudní výrok omezit na potvrzení zabavení podle § 489 tr. ř. čís. 7052.

— — (§§ 98, 143 tr. ř.): zabavení a zajištění věci ve smyslu §§ 98 a 143 tr. ř. slouží jen účelům přípravného vyšetřování a zabezpečení věci, které mají být podle zákona prohlášeny za propadlé; nelze ho však použít k zabezpečení nároků osob dotčených trestným činem čís. 7099.

— — předměty pořízené za peníze získané trestným činem nejsou věcmi ve smyslu §§ 98 a 143 tr. ř. čís. 7099.

Zákaz reformationis in peius viz reformatio in peius.

— — **rozšiřování tiskopisu:** zákaz dalšího rozšiřování tiskopisu může být podle §§ 492, 493 tr. ř. a § 36 zák. ř. z. čís. 6/1863 vysloven jen tehdy, byl-li obsahem tiskopisu spáchán trestný čin; takový zákaz nelze časově omezit čís. 7052.

— — při tiskových deliktech pořádkových musí se soudní výrok omezit na potvrzení zabavení podle § 489 tr. ř. čís. 7052.

Zanedbání nemocných jejich příslušníky (§ 360 tr. zák.): otec, který ke svému nemocnému dítěti sice zavolá lékaře, avšak nevyhoví, ač může, lékařovu příkazu, aby dítě, nemocné záškrtem, ihned odvezl do nemocnice, a nechá je doma bez lékařského ošetření ještě dva dny, je vinen přestupkem podle § 360 tr. zák. čís. 7104.

— — **nemocného lékařem (§ 358 tr. zák.):** převzetím léčení nemocného vzhází lékař povinnost poskytnouti mu včas lékařskou péči ať už osobně, nebo prostřednictvím jiného lékaře, kterého pověří svým zastoupením čís. 7170.

— — **povinného dohledu (§ 376 tr. zák.):** osoby zaměstnané při domácích pracích nemusí nepřetržitě bdít nad dítětem útlého věku; nelze označit za nedbalé, ponechají-li je pro výkon svého zaměstnání bez dozoru na ne příliš dlouhou dobu; jde však o zavinění podle § 335 tr. zák., ponechá-li matka své dvouleté dítě téměř po tři hodiny bez dohledu, vzdávající se za zábavou čís. 7165.

— — přečin podle § 376 tr. z. je deliktem výsledným; nestačí pouhé opominutí dozoru, nýbrž vyžaduje se po objektivní stránce určitý výsledek (nebezpečí určitého druhu) a po subjektivní stránce možnost jeho předvídatelnosti čís. 7201.

Zásada ne bis in idem viz zmatek podle § 281, čís. 9, písm. b) tr. ř.

Zavinění podle §§ 335, 337 tr. zák. viz uškození na těle z nedbalosti.

— — podle § 431 tr. zák. viz ohrožení tělesné bezpečnosti.

Zlé nakládání mezi manžely (§ 419 tr. zák.): k pojmu soudního potrestání ve smyslu čl. I, odst. 1, písm. b) vl. nař. Sb. čís. 143/1942; za soudně trestaného dlužno ve smyslu tohoto předpisu pokládat i toho, kdo byl odsouzen pro přestupek podle § 419 tr. zák. k přísné domluvě čís. 7195.

Zlehčení cti a vážnosti stavu viz advokát (kárná rozhodnutí).

Zlomyslné jednání za okolností zvláště nebezpečných (§ 87 tr. zák.): subjektivní skutková podstata zločinu podle § 87 tr. zák. vyžaduje, aby bylo pachatelovo jednání ovládáno nejen představou nebezpečí uvedeného v § 85, písm. b) tr. zák., nýbrž i vůlí je přivodit čís. 7031.

— — **poškození cizího majetku viz poškození zlomyslné cizího majetku.**

Zmateční stížnost: nalézací soud není oprávněn zamítnouti zmateční stížnost podle § 1 zák. rak. ř. z. čís. 3/1878, byl-li vedle ní podán i odpor (§ 427, odst. 3 tr. ř.) čís. 7120.

— — pouhý odkaz na značné množství dokladů (na korespondenci) nebo povšechný poukaz na výsledky průvodního řízení nevyhovuje požadavku § 1, čís. 2 zák. ř. z. čís. 3/1878, aby ve zmateční stížnosti byla výslovně neb aspoň jasným odkazem uvedena skutečnost, jež má být důvodem zmatečnosti čís. 7122.

— — v tom, že obžalovaný, ač byl poučen o opravných prostředcích a věděl, že jeho obhájce ohlásil zmateční stížnost, nastoupil z vlastní vůle trest, nutno spatřovati vzdání se zmateční stížnosti (zpětvzení jejího ohlášení); nezáleží na tom, že později, když jeho obhájce trval na ohlášené zmateční stížnosti, prohlásil, že na ní tedy trvá také čís. 7123.

— — právo ke stížnosti ve smyslu § 2, odst. 2 zák. rak. ř. z. čís. 3/1878 přísluší pouze tomu, kdo podal zmateční stížnost, a to jen pro případ, že jeho zmateční stížnost byla nalézacím soudem zamítnuta podle § 1 téhož zákona; jeho odporce si nemůže stěžovati na to, že zmateční stížnost nebyla zamítnuta čís. 7129.

— — otázku, má-li být podaný opravný prostředek vyřízen jako zmateční stížnost nebo jako odvolání, nutno řešit především podle povahy napadeného výroku čís. 7151.

— — připouští-li napadený výrok oba uvedené opravné prostředky, rozhoduje o způsobu vyřízení obsah podaného opravného prostředku, nikoli jeho označení čís. 7151.

— — připouští-li napadený výrok jen opravný prostředek určitého druhu, nutno podaný opravný prostředek vyřídit podle povahy onoho jedině přípustného opravného prostředku čís. 7151.

— — za nepřipustný lze považovat uplatněný opravný prostředek jedině tehdy, volila-li strana vědomě nesprávný způsob opravného prostředku čís. 7151.

— — za opis rozsudku (§ 285, odst. 1 tr. ř.) nutno žádati před opovědím opravného prostředku nebo při něm nebo sice dodatečně, avšak ve třídení opovědění lhůtě čís. 7178.

— — obsah telegrafické opovědi opravného prostředku nelze dodatečně (po opovědění lhůtě) měnit nebo doplňovat písemným podáním čís. 7178.

— — **k zachování zákona:** podat zmateční stížnost pro zachování zákona je i v případech uvedených v § 479 tr. ř. výhradním právem generálního prokurátora čís. 7193.

- — čis. 7052, 7060, 7089, 7099, 7109, 7128, 7135, 7136, 7152, 7162, 7179, 7180, 7181, 7188, 7193, 7203.
- Zmatek (podle § 281, čis. 1 tr. ř.):** soudce, jenž se zúčastnil hlavního přelíčení, přiněmž se svědek dopustil trestného činu, není vyloučen z účasti na trestním řízení, vedeném pak proti svědkovi pro tento trestný čin čis. 7166.
- (podle § 281, čis. 3 tr. ř.): okolnost, že soud vykonal hlavní přelíčení v nepřítomnosti obžalovaného, nezakládá zmatečnost podle § 281, čis. 3 tr. ř., byly-li splněny předpoklady § 427, odst. 1 tr. ř. čis. 7019.
- (podle § 281, čis. 5 tr. ř.): pouhý odkaz na značné množství dokladů (na korespondenci) nebo povšechný poukaz na výsledky průvodního řízení nevyhovuje požadavku § 1, čis. 2 zák. rak. ř. z. čis. 3/1878, aby ve zmateční stížnosti byla výslovně neb aspoň jasným odkazem uvedena skutečnost, jež má být důvodem zmatečnosti čis. 7122.
- (podle § 281, čis. 7 tr. ř.): rovná se nevyřízení obžaloby, prohlásí-li nalézací soud v rozsudku, že nemůže rozhodnout o zažalovaných skutcích, aniž by překročil obžalobu čis. 7032.
- (podle § 281, čis. 9, písm. b) tr. ř.): trestný čin spáchaný v roce 1937 nynějším příslušníkem Protektorátu na Slovensku, není činem tuzemce v cizině; bylo-li o něm tehdy slovenskými soudy pravoplatně rozhodnuto, vylučuje zásada ne bis in idem opětovné stíhání pachatele protektorátními soudy čis. 7060.
- (podle § 281, čis. 11 tr. ř.): ustanovení § 178 tr. z. obsahuje jedinou trestní sazbu, rozpadající se ve dva stupně; zjištění a zhodnocení přitěžujících okolností i volba mezi prvním a druhým stupněm sazby jsou tu ponechány volnému uvážení soudu; vymezení trestu v těchto mezích lze napadati jen odvoláním čis. 7021.
- — za peněžitý trest 1.400 K nebo vyšší nesmí soud u přestupku uložit jiný náhradní trest na svobodě než čtrnáct dní čis. 7022.
- — za účinnosti vládn. nař. Sb. č. 89/1942 (ode dne 1. ledna 1942) nepřislouší soudům vysloviti v rozsudku přípustnost policejního dohledu; od tohoto dne jsou povolány nařizovati taková preventivní opatření jen správní úřady čis. 7131.
- — zmatek podle § 281, čis. 11 tr. ř., neuložil-li soud obžalovanému vedle trestu na svobodě i peněžitý trest, ačkoliv ho uznal vinným i činem, na který je v zákoně vypsán jen tento trest čis. 7132.
- — zásada § 477, odst. 2 tr. ř. neplatí v případech § 475, odst. 2 tr. ř.; po zrušení rozsudku z důvodu § 475, odst. 2 tr. ř. rozhoduje příslušný sborový soud v novém řízení zcela nezávisle v otázce viny a není omezen při výměře trestu čis. 7209.

Zmírňovací právo viz trest.

Zmražení pod připověcí manželství (§ 506 tr. zák.): ke skutkové podstatě přestupku podle § 506 tr. z. čis. 7198.

- — důvod odepření splnit slib manželství může být založen na skutečnostech, které se staly ještě před slibem a o nichž se svědce dozvěděl teprve dodatečně čis. 7198.
- — chování svedené po bezdůvodném odepření splnit slib manželství nemůže být důvodem k odepření čis. 7198.
- — zrušení slibu manželství se může státi i konkludentním jednáním, z něhož na ně lze usuzovat čis. 7198.

Znalecký důkaz viz důkaz znalecký.

Zneužití úřední moci (§ 101 tr. zák.): pachatel, který v poškozovacím úmyslu bez úspěchu sváděl úředníka k porušení úřední povinnosti, je vinen jen zločinem podle §§ 9, 101 tr. zák., nikoli i zločinem podle § 105 tr. zák., i když při tom použil nabídky peněžitého daru čis. 7073.

- — veřejný úředník jedná v poškozovacím úmyslu podle § 101 tr. zák., uvědomil-li si, že zneužitím své úřední moci způsobí škodu předpokládanou v § 101 tr. z., a rozhodne-li se k činu přes toto vědomí čis. 7102.
- — k pojmu úředníka ve smyslu § 101, odst. 2 tr. z.; nezáleží na tom, byl-li vzat do přisahy, nebo do které zaměstnanecké skupiny náleží, je-li jeho služební poměr trvalý či dočasný, definitivní či provisorní, podléhá-li služební pragmatice a má-li nárok na odpočivné platy čis. 7115.
- — ustanovení § 9 zák. Sb. čis. 178/1924 o propadnutí majetkového prospěchu platí všeobecně při odsouzení pro trestné činy uvedené v desáté hlavě trestního zákona, tedy i pro zločin podle § 101 tr. zák. čis. 7139.
- — správa ústavů, zřízených obcí, okresem nebo zemí k provádění chudinské péče, je obstaráváním prací vlády po rozumu § 101, odst. 2 tr. zák.; úředník okresního úřadu, pověřený svým představeným správou okresního chorobince, je veřejným úředníkem podle § 101, odst. 2 tr. z., i když správu vykonává jako vedlejší zaměstnání za zvláštní odměnu a nebyl pro to zvláště vzat do slibu čis. 7163.
- — zaměstnanci ČMD, kteří konají posunovací službu na vlečce cukrovaru, aniž mají přístup do jeho prostor, jsou vinni krádeží, nikoli zločinem podle § 101 tr. z., odcizil-li při tom cukr ze skladiště cukrovaru čis. 7182.
- — vzájemný poměr skutkových podstat § 101 a § 105 tr. z.; ustanovení § 105 tr. z. se vztahuje pouze na ony případy podplácení, které nesměřují k tomu, aby byl úředník sveden zneužít své úřední moci v poškozovacím úmyslu čis. 7192.
- (§ 105 tr. zák.): pachatel, který v poškozovacím úmyslu bez úspěchu sváděl úředníka k porušení úřední povinnosti, je vinen jen zločinem podle §§ 9, 101 tr. zák., nikoli i zločinem podle § 105 tr. zák., i když při tom použil nabídky peněžitého daru čis. 7073.
- — vzájemný poměr skutkových podstat § 101 a § 105 tr. zák. čis. 7192.
- — ustanovení § 105 tr. zák. se vztahuje pouze na ony případy podplácení, které nesměřují k tomu, aby byl úředník sveden zneužít své úřední moci v poškozovacím úmyslu čis. 7192.
- Zpronevěra (§ 181 tr. zák.):** k subjektivní skutkové podstatě zločinu zpronevěry podle § 181 tr. zák. v zřízence berního úřadu, který sám doručil úřední dopisy, určené k dopravě poštou, a ponechal si poštovní známky, jimiž je měl vyplatiti a jež tak ušetřil čis. 7072.
- (§ 183 tr. zák.): k pojmu svěřeni ve smyslu § 183 tr. zák. čis. 7037.
- — z pouhé povinnosti vrátit po zrušení smlouvy zálohu nelze ještě usuzovati, že byla záloha svěřenou věcí ve smyslu § 183 tr. zák. čis. 7037.
- — pokud se společník obecnoprávní výdělkové společnosti (§§ 1175 a násl. obč. zák.) dopustí zpronevěry tím, že za sebou zadrží nebo si přivlastní společné peníze čis. 7061.
- — pro čin obžalovaného, který si přivlastnil část výtěžku za věc, danou mu do prodeje, předstíraje, že docílil nižšího výtěžku, je (ať již se jeho čin posuzuje jako podvod, nebo jako zpronevěra) nerozhodné, že šlo o věc ukradenou a že jí ten, jenž mu ji dal do prodeje, nabyl jako podílík na její krádeži čis. 7062.
- — částka, kterou spotřebitel platí přírážkou k prodejní ceně nápoje na úhradu obecní nápojové dávky, není »svěřena« (§ 183 tr. z.) hostinskému, povinnému podle předpisů platiti dávku předem čis. 7109.
- — zaměstnanec, který si přivlastnil peníze, určené pro výplatu jiných zaměstnanců, jež mu byly jako poslu odevzdány v uzavřených obálkách, aby je odevzdal na jiném místě v závodě, je vinen krádeží (na zaměstnavateli), nikoli zpronevěrou čis. 7132.
- — k pojmu svěřeni ve smyslu § 183 tr. zák.; zpronevěry se lze dopustit i na věci, která byla pachateli svěřena k nedovolenému účelu čis. 7159.

Zprotivění se oprávněnému k ochraně myslivosti (§ 60 vl. nař. ze dne 31. března 1941, Sb. čís. 127): k naplnění skutkové podstaty přečinu podle § 60, odst. 1 vlád. nař. Sb. čís. 127/1941 stačí pachatelův úmysl zprotivit se osobě oprávněné k ochraně myslivosti nebo jí napadnouti skutkem při oprávněném výkonu jejího úřadu nebo služby; jedná-li však pachatel v úmyslu zmařit její služební výkon, jde již o zločin podle § 81 tr. zák. čís. 7034.

- ustanovení § 60, odst. 1 vlád. nař. Sb. čís. 127/1941 je v poměru k přísnějšímu ustanovení § 81 tr. zák. ustanovením subsidiárním (§ 68 vl. nař. Sb. čís. 127/1941) čís. 7034.
- trestních ustanovení §§ 60 až 67 vlád. nař. Sb. čís. 127/1941 lze užití jen, nejde-li o čin přísněji trestný podle jiných ustanovení; předpis § 81 tr. zák. je přísnější než ustanovení § 60 uved. nař. čís. 7042.
- hajný myslivosti, zakročující proti pytlákoví, kterého přistihl mimo svůj služební obvod, nepožívá ochrany podle § 81 tr. zák., i když se pytlák před tím dopustil pytláctví v jeho revíru; je však chráněn předpisem § 98 tr. zák., chce-li ho zadržet a odevzdat vrchnosti jako osobu podezřelou z trestného činu čís. 7042.

Žádost za trestní stíhání (§ 46 tr. ř.): v žádosti za trestní stíhání ve smyslu § 46 tr. ř. musí být jasně vyjádřena vůle vykonati právo obžaloby (na rozdíl od výkonu pouhého oprávnění udati trestný čin ve smyslu § 86 tr. ř.); nejasnost tu jde na oznamovatelův vrub čís. 7188.

Žaloba soukromá: ani k zachování dvouměsíční žalobní lhůty podle § 17, odst. 1 a § 14, odst. 5 zákona o ochraně cti, ani k přerušení šestiměsíční promlčecí lhůty podle § 13, odst. 2 téhož zákona není třeba podání formální žaloby; v prvním případě stačí návrh veřejného žalobce na zavedení předběžného řízení, v druhém jakýkoli soudní vyšetřovací úkon namířený proti vinníkové osobě čís. 7189.

— viz i obžaloba soukromá.

Žalobní právo viz obžaloba soukromá.

Seznam zákonných ustanovení, jež byla v tomto svazku vyložena

I. Trestní zákon.

	Čís.		Čís.
§ 1	7031, 7069, 7102, 7108, 7170	§ 174 II, písm. c)	7101, 7134
§ 2, písm. c)	7185	— II, písm. e)	7095
— písm. e)	7026, 7058, 7072, 7088, 7092, 7185, 7197, 7206	§ 175 I, písm. b)	7194
— písm. f)	7092	— II	7186
— písm. g)	7112, 7127, 7159, 7197	§ 176	7071
§ 3	7048, 7087, 7090	— I	7158
§ 4	7062, 7159	— II	7186
§ 5	7050, 7074, 7100	— II, písm. c)	7132
§ 8	7040, 7087, 7088, 7182, 7206	§ 177	7071
§ 9	7024, 7073, 7074, 7116, 7192	§ 178	7021
§ 11	7206	§ 181	7072
§ 32	7131	§ 183	7037, 7061, 7109, 7132, 7159
§ 35	7063	§ 185	7071, 7087, 7140
— odst. 3	7132	§ 187	7065, 7076, 7147, 7154, 7182
§ 68	7124, 7173	§ 197	7062, 7074, 7085, 7094, 7130, 7137
§ 81	7034, 7042, 7057, 7124, 7173	§ 199, písm. a)	7075, 7078, 7086, 7100, 7108, 7177, 7199
§ 83	7048	— písm. b)	7085
§ 85, písm. a)	7063, 7095, 7137, 7168	— písm. d)	7040, 7041, 7074, 7088, 7096, 7130, 7215
— písm. c)	7194, 7196	— písm. e)	7090, 7197
§ 87	7031	§ 205 a)	7146
§ 98	7112	§ 214	7049, 7148
— písm. a)	7077	§ 229, písm. b)	7046
— písm. b)	7042, 7050, 7205	§ 233	7161
§ 101	7073, 7102, 7115, 7116, 7182, 7192	§ 235	7060
— odst. 2	7077, 7115, 7163	§ 240, písm. b)	7162
§ 105	7073, 7116, 7192	§ 241	7162
§ 127	7174	§ 303	7142
§ 132, III	7174	§ 307	7049
§ 134	7055, 7150, 7164, 7170, 7183	§ 312	7057
§ 135, čís. 1	7184	§ 314	7057
§ 144	7206	§ 320, písm. e)	7030
§ 146	7156	— písm. f)	7040
§ 152	7069	§ 333	7085, 7153
§ 153	7077	§ 335	7023, 7025, 7029, 7038, 7039, 7047, 7051, 7053, 7054, 7059, 7066, 7070, 7082, 7083, 7092, 7106, 7119, 7125, 7141, 7150, 7157, 7161, 7164, 7165, 7167, 7170, 7171, 7183, 7196, 7201
§ 171	7058, 7062, 7087, 7137, 7147, 7182, 7204		
§ 173	7049, 7058, 7154, 7160, 7186, 7204		
§ 174 II	7186		
— II, písm. a)	7087, 7101, 7105		

	Čís.		Čís.
§ 337	7059, 7176, 7196	§ 477	7080
§ 358	7170	§ 486, čís. 2	7127
§ 360	7104	§ 506	7136, 7198
§ 376	7165, 7201	§ 522	7132
§ 399	7162	§ 523	7185
§ 411	7177	§ 530	7188
§ 419	7195	§ 531	7068
§ 431	7031, 7083	— odst. 1	7136
§ 432	7176	— odst. 2	7136
§ 460	7045, 7093, 7128, 7182	— písm. b)	7046
§ 461	7074, 7109, 7137	— písm. c)	7027
§ 464	7071, 7093, 7140	§ 532	7162
§ 468	7137		

II. Trestní řád.

	Čís.		Čís.
§ 6	7178	§ 281, čís. 9, písm. b)	7060
§ 24	7065	— čís. 11	7021, 7131, 7132, 7139, 7156, 7209
§ 33, odst. 2	7193	§ 284, odst. 1	7178
§ 46	7188	§ 285, odst. 1	7178
§ 47, odst. 1	7152	§ 294	7151
§ 52, odst. 1	7138	— odst. 1	7178
§ 56	7117, 7177	— odst. 2	7178
§ 68, odst. 1, čís. 1	7166	§ 365	7152
§ 84	7065	§ 366	7152
§ 86	7188	§ 393, odst. 3	7152
§ 98	7099	§ 427, odst. 1	7019, 7155
§ 143	7099	— odst. 2	7019
§ 202	7177, 7199	— odst. 3	7120
§ 250	7113	§ 459	7181
§ 262	7133, 7137	§ 466, odst. 1	7089
§ 263	7213	— odst. 2	7181
§ 265	7107, 7117, 7195, 7208	§ 467, odst. 1	7089
§ 267	7032	— odst. 2	7089
§ 270, odst. 2, čís. 5	7098	§ 475, odst. 2	7209
§ 280	7151	§ 477, odst. 2	7209
§ 281	7151	§ 478, odst. 1	7181
— odst. 1	7040	§ 479	7193
— čís. 1	7166	§ 480	7060
— čís. 3	7019	§ 489	7052
— čís. 5	7122	§ 492	7052
— čís. 7	7032	§ 493	7052

III. Ostatní zákony a nařízení.

	Čís.		Čís.
1811 červen 1., Sb. z. s. 946 (obecný zákoník občanský)		1850 duben 27., čes. z. z. č. 85 (obec. statut pražský)	
§ 1157	7106	§ 81	7066
§ 1183	7061	1862 březen 5., rak. ř. z. č. 18 (základní pravidla pro uspo-	
§ 1197	7061		

	Čís.		Čís.
řádní občanských záležitostí)		§ 11	7068
čl. V, čís. 2	7065	— čís. 3	7056, 7068
1862 prosinec 17., rak. ř. z. č. 6 z r. 1863 (tiskový zákon)		§ 12	7056
§ 36	7052	§ 14	7056, 7068, 7191
§ 40	7169	§ 15	7097
1864 duben 16., čes. z. z. č. 7 (obecní zřízení)		§ 17	7097
§ 28, čís. 2	7065	§ 18	7097, 7212
§ 29	7173	— čís. 1	7068, 7097
§ 32	7173	— čís. 2	7083
§ 52	7173	— odst. 2	7212
§ 54	7173	1896 květen 27., rak. ř. z. č. 79 (exekuční řád)	
§ 59	7065	§ 30	7057
§ 61	7173	§ 47, odst. 1	7086
1868 červenec 6., č. 96 ř. z. (ad-vokátní řád)		— odst. 2	7086
§ 9	439 dis., 446 dis., 452 dis.	— odst. 4	7086
— odst. 2	442 dis.	— listopad 27., rak. ř. z. č. 217 (zákon o organizaci soudní)	
§ 10, odst. 1	439 dis.	§ 89	7178
— odst. 2	438 dis., 441 dis., 447 dis., 451 dis., 453 dis., 454 dis.	1897 leden 11., rak. ř. z. č. 30 (ochrana vynálezů)	
§ 16, odst. 4	435 dis.	§ 5, odst. 3	7091
§ 28, písm. a)	437 dis.	— květen 5., rak. ř. z. č. 112 (jednací řád soudní)	
— písm. m)	437 dis.	§ 97	7178
§ 30, odst. 3	449 dis.	§ 98	7178
1872 duben 1., č. 40 ř. z. (kárný statut advokátní)		§ 307	444 dis.
§ 13, písm. b)	443 dis.	§ 309	444 dis.
§ 23, odst. 1	442 dis.	§ 317	444 dis.
§ 24, odst. 1	442 dis.	1908 květen 29., rak. ř. z. č. 116 (Živnostenský provoz lomů atd.)	
§ 27	440 dis., 450 dis.	§ 54	7029
§ 46	445 dis.	1912 září 18., rak. ř. z. č. 191 (uspořádání veřejných kinematografických představení)	
§ 47, odst. 1	445 dis.	§ 2	7103
— červen 16., rak. ř. z. č. 84 (poštní hlídači)		1914 leden 25., rak. ř. z. č. 15 (služební pragmatika)	
§ 3, čís. 2	7124	§ 112	7078
§ 6	7124	1919 květen 22., Sb. č. 269 (padělání peněz a cenných papírů)	
1877 prosinec 31., rak. ř. z. č. 3 z roku 1878 (novela k trestnímu řádu)		§ 1	7190
§ 1	7120	§ 4, odst. 1	7190
— čís. 1	7123	— říjen 17., Sb. č. 562 (podmíněné odsouzení)	
— čís. 2	7122	§ 2, odst. 1	7208
§ 2, odst. 2	7129	— odst. 2	7208
1883 květen 25., rak. ř. z. č. 78 (maření exekuce)		1921 srpen 12., Sb. č. 309 (o útisku)	
§ 1	7036	§ 1	7077
1896 leden 16., rak. ř. z. čís. 89 z roku 1897 (obchod s potravinami)		1923 prosinec 20., Sb. č. 9 z roku 1924 (radiotefony)	
§ 6	7118	§ 23	7033
— čís. 1	7097	§ 24	7033
§ 7	7118		
§ 10	7097, 7118		

	Čís.
§ 24, odst. 6	7203
§ 25, odst. 2	7203
1924 květen 30., Sb. č. 124 ve znění vyhlášky Sb. č. 145/ 1933 (o urážkách tiskem)	
§ 4	7169
§ 12, odst. 3	7169
— červenec 3., Sb. č. 178 (o ú- platkářství)	
§ 2	7079, 7116, 7192
— odst. 1	7079
— odst. 2	7079
§ 3, odst. 1	7079
§ 4	7079
1926 listopad 24., Sb. č. 218 (pů- vodské právo)	
§ 9, odst. 2	7121
§ 44	7121
1927 červenec 15., Sb. č. 111 (ne- kalá soutěž)	
§ 13, odst. 1	7091
— odst. 3	7091
§ 31	7091
— odst. 1	7091
— odst. 3	7091
1929 březen 21., Sb. č. 31 (va- lorisační novela)	
§ 8, odst. 1	7022
— odst. 3	7022
1930 březen 14., Sb. č. 29 (pro- váděcí nařízení k zákonu o ochraně dětí v cizí péči a dětí nemanželských Sb. č. 256/1921)	
§ 6	7070
1931 březen 11., Sb. č. 48 (trest- ní soudnictví nad mládeží)	
§ 6	7195
§ 8, odst. 3	7126
— březen 26., Sb. č. 53 (o ochraně zdraví a života děl- níků při živnostenském pro- vádění staveb)	
§ 2	7141
§ 6	7025
§ 7	7025
§ 85	7141
§ 95	7025
— červen 19., Sb. č. 99 (zdra- ví škodlivé kovy a kovové směsi při zacházení s potra- vinami)	
§ 14	7097
1932 prosinec 23., Sb. č. 198 (do- prava motorovými vozidly)	
§ 1, odst. 1	7195

	Čís.
1933 červen 28., Sb. č. 108 (o- chrana cti)	
§ 2	7110
§ 6, odst. 1	7110, 448 dis., 453 dis.
— odst. 2, písm. a)	7064, 7110
— odst. 2, písm. b)	7110
§ 7, odst. 2	7064
§ 8, odst. 3	7064
§ 17, odst. 1	7169
§ 18, odst. 1	7179, 7180
— odst. 3	7179
1934 duben 20., Sb. č. 75 (o vý- robě mléka a výrobků z mlé- ka a o obchodu s těmito potraviny)	
§ 4	7097
1935 březen 26., Sb. č. 81 (o jízdě motorovými vozidly)	
§ 42	7114
1938 únor 10., Sb. č. 41 (o ochra- ně života a zdraví pomoc- ných dělníků)	
§ 89	7161
1939 březen 27., Sb. č. 106 ve znění vl. nař. Sb. č. 108/1941 (o ochraně zvířat proti tý- ráni)	
§ 4, odst. 1	7063, 7111
— září 27., Sb. č. 241 (o jízdě motorovými vozidly)	
§ 22	7114
— září 27., Sb. č. 242 (dopravní- řád silniční)	
§ 1	7023, 7038, 7051, 7171
§ 8, odst. 2	7119
§ 9, odst. 2	7038, 7039, 7051, 7053, 7119
§ 10, odst. 4	7167
§ 11	7023, 7171
§ 12	7023
§ 13	7047, 7119, 7164
— odst. 1	7038
§ 24, odst. 1	7157
— odst. 4	7157
§ 27	7119
§ 37, odst. 1	7157
— odst. 2	7157
1940 červenec 18., Sb. čís. 287 (trestání útěku při dopravní nehodě)	
§ 1	7114
— říjen 10., Sb. č. 404 (ochra- na nesklizené úrody)	
§ 1, odst. 3	7093, 7158, 7204

	Čís.
1940 prosinec 19., Sb. č. 62 z r. 1941 (k odvrácení požárů zaviněných nedbalostí)	
§ 1	7043, 7210
— odst. 1	7143, 7172, 7150, 7214
— odst. 1, písm. a)	7103, 7175, 7202
— odst. 1, písm. b)	7175
— odst. 2	7035, 7055
§ 2	7035, 7044, 7055, 7103
§ 3	7035, 7084, 7202
§ 4, čís. 2	7035, 7202
§ 5	7175, 7210, 7214
— čís. 2	7020, 7210
— čís. 3	7020
— čís. 5	7133
— čís. 6	7149
— čís. 8	7172, 7143, 7187
1941 leden 23., Sb. č. 36 (úprava vybírání obecní dávky z ná- pojů)	
§ 3	7109
§ 12	7109
— březen 31., Sb. č. 127 (o myslivosti)	
§ 1, odst. 2	7145
§ 7, odst. 1	7081, 7144
— odst. 2, čís. 2	7144
§ 40, odst. 2, čís. 1	7042
§ 47, odst. 1	7028
— odst. 2	7028
§ 60	7042
— odst. 1	7034
— čís. 2	7200
§ 63	7081, 7144, 7145, 7147, 7160, 7200, 7207
— odst. 1	7026, 7128
— odst. 2	7019, 7026, 7028
§ 64	7160
§ 65	7160
§ 68	7042, 7128, 7147, 7160
— odst. 1	7034

	Čís.
1941 březen 31., Sb. č. 128 (pro- vedení vl. nař. o myslivosti)	
§ 1, odst. 2	7200
— odst. 3	7200
§ 35, odst. 3	7019
— duben 30., Sb. č. 233 (řád hlášení)	
§ 14	7030
§ 15	7030
— srpen 7., Sb. č. 40 z roku 1942 (o prohlídce masa)	
§ 7, odst. 2	7067, 7211
§ 8, odst. 2	7211
§ 9	7211
§ 18	7211
§ 26, čís. 1	7067, 7211
1942 březen 9., Sb. č. 89 (o pre- ventivním potírání zločin- nosti)	
§ 12	7131
— odst. 1	7135
§ 17	7131
§ 22	7131
— duben 16., Sb. č. 143 (při- způsobení protektorátního trestního práva právu říš- skému)	
čl. I, odst. 1, písm. b)	7107, 7195
— odst. 2	7126
— srpen 20., Sb. č. 311 (o o- chranné službě myslivecké)	
§ 9, odst. 1, písm. c)	7042
— odst. 2	7042
— říjen 17., Sb. č. 379 (o ome- zeném podávání zpráv z rej- stříku trestů a o zahlazení záznamů o trestech)	
§ 1, odst. 1	7195
— odst. 3	7195
§ 6, odst. 1, čís. 1	7195
§ 7, odst. 1, čís. 1	7195

IV. Jiné předpisy.

	Čís.
1888 březen 7., č. 165.538 mag. hl. města Prahy (o čištění chodníků od sněhu a náledí)	
§ 14, odst. 2	7066